

ФАНТАСТИКА

Авторът се издава за първи път на български език

18

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

ГРЕГ БЕЪР

БАРД

ИЗДАТЕЛСКА
КЪЩА

Загадки
и чудеса,
надхвърлящи
всякакви
границы на
въображението.

ЕОН

АВТОРЪТ Е НОСИТЕЛ НА НАГРАДАТА
ХЮГО

ГРЕГ БЕЪР ЕОН

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

Дългата ядрена зима и опустошителният огън на войната заплашват да превърнат Земята в пепелище, след като руските космически десантчици щурмуват появилия се неочаквано в околоземната орбита 300-километров астероид, във вътрешността на който обединените сили на НАСА, НАТО и ООН се сблъскват със загадки и чудеса, надхвърлящи всякакви граници на въображението. Защото Камъкът е от космоса, но не от *нашия* космос; той идва от бъдещето, но е от *нашето* бъдеще и носи в себе си един великолепен град. И един коридор. Който води към безкрайността.

На Пол и Карен — с обич и благодарност.

ПРОЛОГ: ЧЕТИРИ ВСТЪПЛЕНИЯ

ЕДНО: КОЛЕДА 2000 Г., НЮ ЙОРК

— Движи се в широка елиптична орбита около Земята — каза Джудит Хофман. — С перигей приблизително десет хиляди километра и апогей надхвърлящ петстотин хиляди. На всяко трето завъртане заобиколя Луната. — Тя се отдръпна от видеоекрана, давайки възможност на Гари Ланиер да разгледа изображението от мястото си в дъното на малката зала. От тази гледна точка Камъкът все още наподобяваше изпечен картоф, без да се различават каквито и да било подробности по повърхността му.

Вривата от вихреция се зад вратата на кабинета й купон бе като дискретен намек за игнорираните обществени задължения. Джудит го бе довела в кабинета си преди няколко минути.

— Прилича на исполински картоф.

— Само че не е — отвърна Хофман.

Строен, с късо подстригана, гъста черна коса, Ланиер приличаше на бледнокож потомък на индианци, но в жилите му не течеше и капчица индианска кръв. Хофман намираше очите му му за вдъхващи увереност — гледаше преценяващо, като някой, вперил поглед надалеч. Но Джудит не обичаше да си съставя мнение за обкръжаващите я по външния им вид.

Беше се спряла на Ланиер, защото от него бе научила немалко. Някои го окачествяваха като студенокръвен, но Хофман бе на друго мнение. За нея Гари бе човек компетентен, хладнокръвен и наблюдателен.

Ланиер беше от онези, които не обръщаха прекомерно внимание на човешките недостатъци и благодарение на това си качество умееше чудесно да ръководи. Подминаваше с лекота всякакви дребни дразги, обиди и дори караници. Виждаше в хората само онова, за което ги биваше, ловко и пъргаво се провираше под кожата им и напипваше здравата сърцевина. Джудит бе узнала немалко интересни неща за

колегите си докато наблюдаваше реакциите им към Ланиер. С течение на времето дори успя да си изработи свой собствен стил на общуване с него и да се адаптира към този своеобразен психологически финес.

Ланиер за първи път попадеше в домашния кабинет на Хофман и използваше възможността да огледа стаята под променливата светлина от видеоекрана — рафтовете с книги, празното бюро, компютърът, видеото.

Подобно на преобладаващата част от гостите, той също изпитваше известно благоговение пред Хофман. В Белия дом я наричаха просто Съветникът. Всъщност Джудит изпълняваше както официално, така и неофициално, ролята на научен експерт вече три поредни президентски мандата. Беше станала особено популярна в края на деветдесетте с поредицата от телевизионни програми третиращи темата за възраждащата се след сътресението от Малката смърт наука. Бързо я оцениха и ѝ предложиха пост в управлението на Лабораторията за Реактивни Двигатели, а ето, че сега бе приета с почести в МККС — Международния Комитет за Космически Изследвания. И макар че не можеше да прикрие едрото си тяло, имаше безупречен вкус към дрехите. Все пак знаеше къде да сложи чертата — ноктите ѝ бяха без маникюр, късо подрязани и не носеше почти никакъв грим. Оставила бе кестенявата си коса на воля, само внимателно бе сресала къдравите кичури на челото си.

— Трябваше да използвате телескопа на станция Дрейк.

— Така е, но те са обърнати към Двойната звезда в Персей. Това тук са снимки от Службата за Наблюдение на Открития Космос.

— От Дрейк отказаха ли да се насочат към Камъка?

Тя поклати глава и се засмя огорчено.

— Копелдаците се оправдаха, че закъснявали с научната си програма — отказаха да завъртят телескопа дори за най-великото събития на двайсет и първи век.

Ланиер вдигна вежди. Камъкът, поне доколкото му бе известно, беше само един по-едър астероид. Нямаше никаква опасност да се срещне със Земята, затова пък намирайки се в стабилна орбита, представляваше чудесна възможност за научни изследвания. С други думи — интересен, но едва ли оправдаващ някакъв прекомерен ентузиазъм.

— Двайсет и първия век ще започне едва другата седмица — отбеляза той.

— И тогава ще се спускаме от работа. — Тя се обърна към него и скръсти ръце. — Гари, от доста време сме заедно. Знаеш, че ти имам голямо доверие.

Той почувства, че напрежението неусетно нараства. Джудит имаше леко разтревожен вид през цялата вечер. Постарал се бе да не ѝ обръща внимание, смятайки, че това са си нейни проблеми. Но ето, че сега предстояха да станат и негови.

— Какво знаеш за Камъка? — попита го тя.

Ланиер се замисли, преди да отговори.

— Службата за Наблюдение на Открития Космос го забеляза преди осем месеца. Дълъг е приблизително триста километра и широк сто в средната си част. Междинно по степен алbedo, вероятно кората е силикатова, с желязно-никелова сърцевина. В началото е излъчвал слаб ореол, но после изчезнал. Именно по тази причина отпърво учените са се колебаели, дали не се касае за особено едро по размери, но вече изстинало, кометно ядро. Имало е и противоречиви съобщения за плътността му, които са възбудили старите спорове около теорията на Шкловски за марсианските луни.

— Откъде разбра за тези съобщения?

— Не помня вече.

— Това малко ме успокоява. Щом ти не си чул нищо повече следователно не знаят и останалите. От СНОК продължително време е изтичала информация, но накрая открихме източника.

Ланиер бе влязъл в нейния кръг, когато работеше като директор на Службата за връзки с обществеността в Орбиком — орбиталния отдел на Американската Телекомуникационна Компания. Преди да постъпи на работа в Орбиком, той прекара цели шест години във флота — първо като пилот на изстребител, а сетне летеше на стратотанкери. По време на Малката смърт беше летял по прочутия маршрут „Чарли Бейкър Делта“ над Флорида, Куба и Бермудите, зареждайки самолетите на атлантическите въздушни постове, които имаха огромно значение за ограничаване на разрастващия се тогава военен конфликт.

След примирието го освободиха от флота с чудесна препоръка, благодарение на която постъпи почти веднага в Орбиком, успешно

интегрираща се по същото време със Световната Информационна Система за Граждански Услуги Мононет.

Всичко започна с няколко неочаквани телефонни обаждания в щаба на Орбиком в Менло Парк, Калифорния, последва внезапно преназначение в офиса на Орбиком във Вашингтон и доста по-късно Ланиер узна, че именно Хофман е дърпала конците. Не ставаше дума за любовна връзка — колко пъти само до ушите му бе стигал този слух! — а за уменията им да работят заедно и пълноценно при това в зловредната, изпълнена с клюки и брътвежи Вашингтонска атмосфера.

— И кое налага тази тайнственост? — попита той.

— СНОК получи изрично нареждане да скрие всички възможни сведения от обществеността. — Имаше пред вид научната общественост, естествено.

— Но защо, по дяволите, е трябвало да го правят? И без това през последните години отношението между правителството и научните среди се изостри до крайност. Само това ни липсваше.

— Този път и аз съм съгласна.

Нова изненада. Хофман бе доста тясно свързана с научните среди.

— Но откъде знаеш ти, след като всичко е засекретено?

— Имам връзки в МККС. Бях изпратена като наблюдател лично от президента.

— Майчице.

— Така че, докато приятелчетата отвън се веселят безгрижно, аз бих искала да узная, ще мога ли да разчитам на теб.

— Джудит, аз съм един обикновен чиновник за връзки с обществеността.

— Глупости. Орбиком те смята за най-добрия координатор на персонал, който някога са имали. Три месеца се борех със зъби и нокти с Паркър за да ти уредя преместването във Вашингтон. Знаеш ли, че там те чакаше повишение?

Всъщност, Гари се бе надявал да избегне каквито и да било повишения. От дълго време насам чувстваше, че се отдалечава все повече от истинската работа, докато се губеше из коридорите на властта.

— И реши вместо това да ме преместиш?

— Просто дръпнах конците, които ми се полага да дърпам от време на време. Но всъщност смятах, че ще ми потрябваш. Знаеш ли, не си вземам подчинени, ако не съм уверена, че ще могат да ме измъкнат, ако положението стане ужасно напечено.

Той кимна. Да си част от обкръжението на Хофман означаваше да си човек с положение. Ето че предстоеше възможност да оцени какво означава това.

— Спомняш ли си свръхновата, която откриха по същото време, когато се появи и Камъкът?

Ланиер кимна. Съобщението бе изпълнило за съвсем кратко време страниците на научните списания, а сетне без никакви допълнителни обяснения бе потънало в забрава.

— Е, това не беше никаква свръхнова. Сиянието бе също толкова ярко по сила, но не отговаряше на нито една от останалите характеристики. За първи път е било наблюдавано от СНОК като инфрачервен обект намиращ се на границата на нашата Слънчева система. Два дни по-късно интензивността му нараснала и в СНОК регистрирали радиационно излъчване с честота, близка до тази на атомен взрив. Температурата на сиянието започнала да се покачва и от милион градуса по Келвин бързо достигнала един милиард градуса. По това време вече всички ядрени датчици на околоземните сателити улавяли термично възбудени гама-лъчения от ядрения преход. Светлината се виждала дори с просто око, та в СНОК са чудели какво да измислят, за да скрият произхода ѝ — така се появи и историята с избухването на свръхновата и нейното засичане от всички космически отбранителни съоръжения. Но никой не знаеше какво са крие зад това.

— И после?

— След края на избухването, когато блясъкът намалял, направили серия от преки наблюдения и фотографии на този участък от небето. Няма никакво съмнение, че причината е в Камъка. Така посветените вече знаели, че не става дума за обикновен астероид. — Последва нова серия от видеоизображения.

— Тук най-сетне се намеси щаба на Космическите сили и Дрейк бе насочен в желаната точка.

Дрейк беше най-мощният орбитален оптически телескоп. Вярно, че на обратната страна на Луната бяха разположени няколко значително по-големи по мащаби наблюдателни инсталации, но нищо

не можеше да се сравнява с Дрейк. Всъщност, орбиталният телескоп нямаше никаква връзка с Министерството на отбраната. От правна гледна точка щабът на Космическите сили не разполагаше с юрисдикция над инсталацията — освен в случай на заплаха за националната сигурност.

Камъкът отново се появи на екрана, но този път значително увеличен, а от двете страни бяха изписани безчислени колонки с научна информация. Сега вече се различаваха далеч повече подробности — голям кратер в единия край, няколко по-малки кратера над него и странен на вид пояс, който се простираше косо.

— Все още прилича на астероид — отбеляза Ланиер, но в гласа му се долови неувереност.

— Така е — кимна Хофман. — Вече е категоризиран като особено голям мезосидерит. Знаем и състава му. Само че липсва около четиридесет процента от масата. Тази сутрин го потвърдиха от СНОК. Гледан от центъра, профилът му напомня на друза. Само че в космоса не се срещат подобни форми, Гари. Президентът вече прие предложението ми да организираме експедиция. Това беше още преди изборите, но мисля, че и сега администрацията няма да ни попречи — ако изтъкнем като причина някоя въображаема заплаха. Като предпазна мярка вече планирахме шест полета на КАОТ — Космическите Апарати за Орбитален Транспорт — още преди края на февруари. Исках да се подсигурирам отрано. Освен това ще ни е нужна научна група и възнамерявам да те натоваря с координирането ѝ. Уверена съм, че ще уредим нещата с Орбиком.

— Но защо е цялата тази тайнственост?

— Гари, изненадана съм, че не се досещаш — тя му се усмихна топло. — Когато се появят пришълци, правителството винаги се побърква на тема тайнственост.

ДВЕ: АВГУСТ 2001 Г., ЛЕТИЩЕ ПОДЛИПКИ БЛИЗО ДО МОСКВА

— Майор Мирски, не сте съсредоточен върху задачата си.

— Скафандърът ми пропуска, полковник Маяковски.

— Това е без значение. Можете да останете в резервоара още петнадесет — дори двадесет минути.

— Слушам, другарю полковник.

— Оставете това. Заемете се с маневрата.

Мирски премигна мъчително с навлажнените си от пот клепачи и втренчи навъсен поглед, опитвайки се да разгледа по-внимателно механизма за скачване — американско производство. Водата в скафандъра се бе покачила до колене, усещаше тънката ледена струя, която го удряше в кръста през пробойната. Нямаше никакъв начин да определи размера на пробойната, дано поне Маяковски да беше наясно.

Според предварителните инструкции, трябваше да насочи извитата метална тръба в пространството между двата сензорни канала. За да се сдобие с опора, той заклеци скобите, монтирани в подметката на левия си крак и на гърба на ръкавицата на дясната ръка в обръча опасващ люка. След това със свободната си лява ръка... — (колко упоритост вложиха учителите в отдавна изчезналия от лицето на Земята Киев, колко мъчения и дори наказания, само и само да му наложат, че трябва да използва преди всичко и първо дясната си ръка — докато най-сетне дойдоха новите педагогически постановки, с които се даваше официално разрешение за свободното възпитание на деца-леваци...)

Тръбата в ръката му се блъсна с глухо дрънчене. Той откачи скобата на левия крак и се тласна назад.

Водата вече стигаше до пояс.

— Другарю полковник...

— Люкът се отваря след кратка пауза. Три минути.

Мирски прехапа устни. Изви шия и погледна към съекипниците си, за да провери как се справят. Пред три от подредените в редица общо пет (с неговия) скачващи механизма имаше космонавти — двама мъже и Ефремова. Но къде беше Орлов?

Ето го — Мирски вдигна шлема назад и видя, че двама леководолази вече издигаха Орлов на повърхността, но фигурите не се виждаха много ясно в мътната вода. Навън, на чист въздух, където се диша свободно и няма никакви отвратителни пробойни. Водата в скафандъра вече достигаше гърдите му.

Люкът се раздвижи. Механизмът изскърца болезнено, сетне замря — отворен едва на една трета.

— Блокира — докладва той малко уплашено. Беше съвсем сигурен, че упражнението ще приключи веднага щом влезе през люка,

а люкът трябваше да се задейства безпогрешно, нали, по дяволите, бе дело на надеждната американска технология!

— Освободи тръбата. Вероятно не е разположена правилно.

— На място е! — упорстваше Мирски.

— Майор...

— Да, слушам! — Той отново вкопчи пъхнатите си в плътни ръкавици ръце в тръбата. Но този път забрави да закачи скобата на крака, тялото му заплува бавно назад и бяха изгубени нови, безценни секунди, докато се издърпа обратно. Зацепване. Удар. Откачване. Никакъв резултат.

Водата го притискаше в гърдите, беше студена, а наведеше ли глава, проникваше през клапата в шлема и обливаше врата му. Без да иска погълна малко от студената течност и се задави. Така му се пада. Другарю полковник, имайте малко милост, аз се давя!

— Завърти я — обади се гласът на полковника.

Той се пресегна с натежалите от водата ръкавици, сграбчи хлъзгавата повърхност на съчленената с входното отворище тръба и я завъртя встрани. Водата нахлуваше през ръкавите и пръстите му бяха изтръпнали и съвсем безчувствени. Той натисна отново.

Скафандърът вече не плуваше като в безтегловност. Тялото му бавно потъваше надолу. Дъното на резервоара бе на тридесет метра под него и всичките трима леководолази бяха изплували с Орлов. Никой не можеше да го спаси от бавното потапяне, ако не успее да се добере сам до люка на съветския механизъм за скачване. Но това означаваше да поеме веднага...

Не посмя. От малък мечтаеше за звездите, а позволи ли сега на паниката да го завладее, те ще си останат все така недостижими. Той изкрещя отчаяно и блъсна с ръкавица заклещената тръба, а от резкия удар почувства пронизваща болка в пръстите.

И люкът бавно се раздвижи.

— Значи наистина е блокирал — обади се полковникът.

— Но аз потъвам, дявол да го вземе! — извика Мирски. Той вкопчи ръка в пръстена, който опасваше инсталацията, изплю погълнатата вода и въздъхна. Издишаният въздух излизаше през малка клапа в основата на шлема и Мирски съвсем ясно чуваше бълбукането на достигащата до него вода.

Резервоарът се озари от ярка светлина. Металните инсталации за скачване лъщяха през него в белезникаво сияние. Той почувства, че нечий ръце го подхващат под мишниците и зърна с крайчеца на окоото си през запотеното лицево стъкло другите трима кандидат-космонавти. Отблъснаха се от подводния комплекс за скачване и бавно се понесоха нагоре и все по-нагоре, където го очакваше прелестното небе на неговата родина.

Седяха на специална маса, малко встрани от останалите близо двеста кандидати. За обяд им сервираха пресни кренвирши и каша. Бирата беше студена и в изобилие, въпреки че бе вкиснала и малко разредена, а в купата на масата имаше портокали, моркови и резенчета цвекло. Но най-вкусен от всичко бе десертът — голяма, метална чаша с ароматен ванилов сладолед — бяха им го обещали преди месеци и ето, че усмихнатата сервитьорка неочаквано го постави пред тях.

След като се наобядваха, Ефремова и Мирски излязоха на разходка в горичката на Центъра за Подготовка на Космонавти, но гледаха да не доближават мрачните стени на така омразния резервоар, заровен дълбоко в земята.

Ефремова беше московчанка, макар че очите ѝ бяха присвити и леко раздалечени, Мирски идваше от Киев, но лесно можеше да мине както за руснак, така и за немец. Но все пак да си от Киев означаваше да имаш известно предимство. Всеки бе готов да симпатизира на човек останал без роден град.

Говореха малко. Знаеха, че се обичат, но не го смятаха за съществено. Освен Ефремова, в отряда за подготовка на космодесантчици имаше още тринадесет жени. Преди да дойде тук, тя бе летяла продължително време на Ту-22м — доста тромави бомбардировачи, които сега се използваха предимно с учебна цел, както и на старите изстребители Сухой. А Мирски постъпи при военните веднага след завършване на училището по инженерна аерокосмонавтика. Всъщност, трябваше да признае, че беше човек с късмет — вместо да го вземат в казармата на осемнадесет, той получи доста добро образование и дори му дадоха стипендия.

Най-високи оценки в инженерното училище получаваше по политподготовка и вече го бяха набелязали като перспективен кадър — смятаха да го изпратят като замполит в една ескадрила в Източна Германия, но после неочаквано го прехвърлиха Бригадата за

Космическа Отбрана, която бе създадена едва преди четири години. Всъщност, Мирски научи за прехвърлянето в последния момент и беше направо изумен от невероятния шанс, който му предоставяше съдбата... От малък мечтаеше да стане космонавт.

Бащата на Ефремова бе някакъв доста важен чиновник в московско министерство. Беше използвал всичките си връзки за да я уреди в Центъра за подготовка, където ѝ предстоеше да се занимава с интересни и безопасни наглед неща, вместо да скита из московските улици, в компанията на прочутите Млади хулигани. Оказа се, че дъщеря му е не само умна, но и доста способна, бъдещето ѝ беше многообещаващо, макар и доста различно от онова, което баща ѝ си бе представял.

С други думи, двамата идваха от светове, които бяха безкрайно далечни и шансовете им да се срещнат, запознаят или дори оженят навън бяха практически равни на нула.

— Погледни — каза Ефремова. — Тази нощ се вижда съвсем ясно.

— Така ли? — Той вече знаеше за какво говори.

— Ето там. — Тя наклони главата си към него и посочи с ръка над широката блестяща лента на летния залез към мъничката светла точка точно над сърпа на Луната.

— Те ще са там преди нас — продължи тъжно Ефремова. — Винаги са първи.

— Не бъди песимист — упори я Мирски.

— Чудя се как ли го наричат — каза тя. — Как ли ще го нарекат, когато кацнат.

— Е, няма да е „Картофът“, със сигурност! — изсмя се Мирски.

— Няма — съгласи се тя.

— Някой ден... — заговори Мирски и присви очи към светлинката.

— Някой ден какво?

— Може би някой ден ние ще им го вземем.

— Мечтател — въздъхна Ефремова.

Следващата седмица в покрайнините на летището избухна двучленна вакуумна камера. Ефремова тъкмо изпитваше нов тип скафандър в едната половина на камерата. Загина на място. Веднага след инцидента ръководителите на центъра очакваха, че от Москва ще

им създадат големи ядове, дори предвиждаха наказания, но бащата на Ефремова изглежда бе проявил разбиране. По-добре дъщеря ти да е жертва на прогреса, отколкото член на банда хулигани.

На другия ден Мирски поиска почивка и се измъкна в гората с бутилка контрабандно внесен югославски коняк. Така и не отвори бутилката до вечерта.

След една година завърши обучението и беше повишен. Раздели се с Подлипки и се премести в Звездното градче, където посети стаята на Юри Гагарин — светиня за всички настоящи и бъдещи космонавти. От там го изпратиха в един свръхсекретен лагер в Монголия и после... към Луната.

Но никога не изпускаше Картофа от поглед. Някой ден, знаеше, сигурен беше, ще отиде на него, но не като руски представител в Международния Комитет за Космическо Сътрудничество.

Един велик народ заслужаваше много повече.

ТРИ: КОЛЕДА 2004 Г., САНТА БАРБАРА, КАЛИФОРНИЯ

Патриша Луиза Васкес отвори вратата на колата и коланът се прибра автоматично. Едва сдържаше нетърпението си час по-скоро да влезе в къщата, където вече цареше трескава подготовка за празника.

— Почакай — каза Пол Лопец. Той положи ръка на рамото ѝ и се загледа към таблото. От стереоколоните в колата бликаха нежните звуци на Вивалди — „Четири сезона“. — Твоите родители сигурно ще искат да знаят...

— Не се тревожи за това — прекъсна го тя и отметна назад кичур тъмно-кестенява коса. Долната половина на лицето ѝ бе озарена от ослепително яркото улично фосфоресциращо осветление. Тя хвърли поглед на Пол и прокара ръка назад през косата си. Имаше големи, бдителни очи, като на котка, излязла на вечерна разходка.

— Ще видиш, че ще те харесат — продължи тя. — Ти си първият ми приятел испанец, който им вода.

— Говорех за това, че живеем заедно.

— Няма да ги заболи, ако не го узнаят.

— Чувствам се малко неловко. Непрестанно ми разказваше колко старомодни били родителите ти.

— Искях само да те запозная с тях и да ти покажа къде съм израснала.

— И аз исках същото.

— Слушай, като се има пред вид каква новина им нося, едва ли някой ще се притеснява за това с кого живеея. Ако пък мама реши да се поинтересува докъде сме стигнали в близостта си, ще оставя на теб да отговориш.

— Страхотно — намръщи се Пол.

Патриша притегли ръката му към лицето си, ухапа го закачливо по дланта и отвори вратата.

— Почакай.

— Какво има пак?

— Още не съм... исках да кажа, нали знаеш, че те обичам?

— Пол...

— Но аз само...

— Тръгвай да те запозная с родителите ми. И се успокой. Стига си се притеснявал.

Двамата затвориха едновременно вратите си, заобиколиха отзад и взеха пакетите с подаръци от багажника. Патриша изтича по тясната пътека към къщата, а в хладния въздух от устата ѝ излизаха облаци пара. Тя изтри крака на изтривалката пред вратата, натисна дръжката с лакът и извика с ясен глас:

— Мамо! Аз съм. Доведох и Пол.

Рита Васкес пое пакетите от дъщеря си и ги остави на кухненската маса. Беше около четиридесет и пет годишна, леко пълна жена, ала дрехите ѝ бяха в пълен контраст с облеклото на Патриша, издаващо рудиментиралите ѝ представи за мода.

— За какво всичките тези покупки? — попита тя и вдигна ръце да прегърне дъщеря си.

— Мамо, откъде изкопа този полиестърен костюм? Не съм виждал такива от години.

— Намерих го в гаража, беше прибран в един плик. Баща ти ми го купи още преди ти да се родиш. И така, къде е Пол?

— Той носи другите пакети — Патриша свали палтото си и пое с удоволствие любимия аромат на захаросани пуканки. На масата в кухнята димеше току що извадения коледен сладкиш.

— Мирише си на у дома — рече тя и Рита се усмихна.

Мъничкото алуминиево дърво в хола беше съвсем голо — по стара традиция цялото семейство се събираше за да подрежда

играчките. Газовата горелка в камината пламтеше ярко. Патриша плъзна поглед по висящите от гредите на тавана изкуствени лози с гроздове и се усмихна. Това бе къщата, в която се бе родила. Където и да отидеше, колкото и далеч да отпътуваше, това винаги щеше да си остане нейният дом.

— Къде са Джулия и Робърт?

— Робърт го преместиха в Омаха — извика Рита от кухнята. — Тази година няма да дойдат. Може би ще го пуснат чак през март.

— О — възкликна разочаровано Патриша. Тя се върна в кухнята. — А къде е татко?

— Гледа телевизия.

Пол застана на вратата на кухнята, натоварен с пакети. Патриша се затича да му помогне и постави покупките на пода до хладилника. — Очаквахме, че тук ще е цяла армия та накупихме доста неща.

Рита огледа купищата с покупки и поклати глава.

— Ще го изядем. Очакваме да дойдат семейство Ортиц от съседната къща, поканила съм и братовчед ми Енрике с неговата нова жена. Значи това е Пол?

— Аха.

Рита го прегърна, ръцете ѝ почти не се събираха на врата му. После се отдръпна и го огледа. Висок и слабичък, с тъмно-кестенява коса и светла кожа, Пол твърде малко приличаше на испанец. Но Рита се усмихваше, докато разговаряше с него. Пол умееше да печели доверие.

Тя ги остави и изтича в гостната, където баща ѝ се бе наместил пред телевизора. Не бяха кой знае колко богати и телевизорът им бе близо двадесет и пет годишен ветеран, който се къпеше в розови сияния, когато получаваше триизмерно изображение.

— Татко? — повика го тихо Патриша, като пристъпваше в мрака.

— Пати! — Рамон Васкес се озърна от дивана и на лицето му разцъфна простидушна усмивка. Беше парализиран частично, след удар преди три години и още не можеше да се съвземе от операцията. Патриша седна на дивана до него.

— Доведох Пол — рече тя. — Съжалявам, че Джулия няма да дойде този път.

— Аз също. Но какво да правиш — военни! — Рамон бе служил близо двадесет години във ВВС преди да се пенсионира през 1996 г. С

изключение на Патриша, цялото семейство бе забъркано по един или друг начин с Военно Въздушните сили. Джулия се бе запознала с Робърт на една вечеринка в базата преди шест години.

— Имам да ти казвам нещо, татко.

— Така ли? И какво е то? — Стори ли ѝ се, или наистина говорът му се бе подобрил от последния път, когато се бяха срещали? Дано да е така. Искрено се надяваше.

— Дъще! — извика Рита от кухнята. — Ела да ни помогнеш да подредим покупките.

— Какво гледаш? — попита Патриша. Никак не ѝ се тръгваше.

— Новини.

Коментаторът — обвит с ореол като призрак — тъкмо говореше за Камъка. Патриша се заслуша въпреки че майка ѝ отново я повика от кухнята.

„След заминаването на поредната научна експедиция както граждански, така и научни организации настояват за организирането на открит форум. Днес — в деня на четвъртата годишнина от началото на съвместната програма на НАТО и Еврокосмос, Камъкът си остава все така плътно загърнат във воала на тайнствеността...“

Ако това въобще беше новина.

„... Особено недоволство от наложената секретност изразиха руските участници. Междувременно пред Белия дом и около така наречения Син куб в Съмървил се събраха привърженици на планетарно общество, групата Л-5 и Защитници на Междузвездни Контакти за да протестираат срещу военното участие и да настояват за пълно разкриване на всички факти и обстоятелства, свързани с Камъка.“

На екрана се появи млад, консервативно облечен и изпълнен с ентузиазъм привърженик. Стоеше на издигнатата пред Белия дом трибуна и говореше, като размахваше разпалено ръце.

„Ние знаем, че това е извънземен обект, знаем че вътре има седем кухни — огромни подземни галерии. Във всяка една от тези кухни е построен град — и тези градове са изоставени — всички, освен седмият. Те не са дело на човека. Има и още нещо — нещо неопишуемо, огромно...“

„И какво е това нещо?“ — попита коментаторът.

Говорещият разпери ръце.

„Според нас те трябва да кажат на всички. Каквото и да е, данъкоплатците са длъжни да знаят!“

Говорителят добави само, че както от НАСА, така и от щаба на Космическите сили отказали коментар.

Патриша въздъхна, прегърна Рамон и започна да му разтрива раменете.

По време на вечеря Пол не откъсваше поглед от нея, очаквайки, че ще използва някой подходящ момент за да им каже, но Патриша мълчеше. Чувстваше се малко неудобно в присъствието на съседите и приятелите. Новината бе важна само за най-близките ѝ хора, не желаше да я споделя с другия.

Рита и Рамон изглежда приеха Пол добре. Това поне беше един плюс. С течение на времето ще научат и за това, че двамата живеят заедно — ако вече не са се досетили.

Толкова много тайни, толкова много неудобни въпроси. Може би ще бъдат потресени, когато узнаят всичко — дали тя не искаше да бъдат потресени? Струваше ѝ се малко странно, че родителите ѝ могат да я възприемат като жена, която води полов живот. За разлика от приятелите си, тя бе доста консервативна на тази тема.

Знаеше, че някой ден с Пол ще се оженят. Но бяха твърде млади, а и Пол едва ли щеше да ѝ направи официално предложение преди да си стъпи здраво на краката. Или преди тя да го убеди, че може да издържа семейство. Само че ѝ предстояха поне още няколко години работа по нейния докторат.

Ако не се брой естествено заплатата, която щеше да получава от групата на Джудит Хофман. Но тези пари бе решила да влага на тайна сметка и да ги пази докато се завърне.

Когато приключиха с вечерята и всички се събраха около елхата тя повика незабелязано майка си в кухнята.

— Доведи и татко.

Рита помогна на Рамон да се придвижи с неговите алуминиеви патерици и тримата се настаняха около нацърбената дъбова маса, която бе семейна реликва през последните шестдесет години.

— Трябва да ви кажа нещо — започна Патриша.

— Ох, madre de Dios — възкликна Рита и постави ръка на устата си. Лицето ѝ за миг придоби уплашен израз, сетне се отпусна.

— Какво е то?

— Миналата седмица имах телефонен разговор — каза Патриша. — Не мога да ви разкрия всички подробности, но вероятно ще отсъствам няколко месеца, може би повече. Пол вече знае, но също толкова, колкото и вие. — В този момент Пол си присъедини към тях.

— И кой ти се обади? — попита Рита.

— Джудит Хофман.

— Кой е това?

— Онази жена от телевизията? — сети се Рамон.

Патриша кимна.

— Тя е съветник на президента. Искат да работя за тях и това е всичко, което мога да ви кажа.

— И защо искат тъкмо теб? — попита Рита.

— За да им построи машина на времето — изпревари я Пол. Предишните пъти, когато се беше шегувал по този начин, тя се ядосваше, но сега само вдигна рамене.

Знаеше, че Пол не се интересува, а и не разбираше онова, с което се занимава. Всъщност, онези които го разбираха се брояха на пръсти — и сред тях не бяха нито приятелите ѝ, нито нейните родители.

— Поредната откачена теория на Пол — рече тя. — Но както казах, длъжна съм да запазя всичко в тайна.

— Да знаете само какво ми беше през последните дни — оплака се Пол.

— Защото непрестанно се опитваше да изкопчиш от мен истината! — Тя въздъхна, вдигна навъсен поглед към боядисания в кремаво таван, сетне втренчи очи в баща си. — Но ще е невероятно интересно. Освен това никой от вас няма да може да се свързва с мен. Можете да ми изпращате писма на този адрес — тя дръпна тефтерчето с телефонните номера и написа адреса.

— Това важно ли е за теб? — погледна я Рита.

— Разбира се, че е — отвърна вместо нея Рамон.

Но Патриша не знаеше. Дори сега идеята ѝ се струваше налудничава.

След като гостите си тръгнаха тя изведе Пол на късна разходка из квартала. Близо половин час двамата крачеха смълчани под уличните светлини.

— Знаеш, че ще се върна — рече тя накрая.

— Зная.

— За мен беше много важно да те доведе у дома. Да ти покажа Рита, Рамон, къщата.

— Да — рече Пол.

— Мисля, че без тях ще бъда загубена. Толкова много време прекарвам с мислите си, онова, което правя вътре е така различно... и странно за другите. Ако нямам център, местенце, където да се връщам, с мен ще бъде свършено.

— Разбирам — каза Пол. — Имаш чудесен дом. Много харесах твоите.

Тя спря, извърна се към него и му протегна ръце.

— Радвам се.

— Аз също исках да създам дом... център, за нас двамата. Когато се върнеш.

Лицето ѝ имаше напрегнат вид, сякаш се готвеше да скочи върху него.

— Котешки очи — рече Пол и се усмихна.

Продължиха разходката, а когато стигнаха пред вратата спряха и се целунаха. Вътре ги очакваха родителите ѝ с готово кафе и сладкиши.

— Обещавам — последна спирка — каза му тя, когато вече бяха готови да потеглят обратно.

Шмугна се в тесния коридор към банята, мина покрай стената, на която бяха подредени нейните грамоти и зрелостни свидетелства спря пред рафтовете с „Физикъл ревю“, първото списание, за което се бе абонирала и където след години се появи дебютната ѝ статия. Измъкна броя с нейното име, погледна го и въздъхна, а после почувства същото странно усещане, което я спохождаше всеки път, когато си мислеше за онова, което ѝ престоеше. Беше като празнина в гърдите ѝ, като хладен вятър, който се вдига неочаквано и бързо замира.

ЧЕТИРИ: 1174, ГОДИНА ПЕТА ОТ НАЧАЛОТО НА ПЪТЕШЕСТВИЕТО, АКСИСГРАД

Илин Таур Ингле, президент-министърът на Аксисград, стоеше в просторната наблюдателна раковина, вперил взор през Пътя към синкавото сияние на огромния град и блещукането на транспортните магистрали между вратите. Зад него се бяха изправили двамата почетни гости и телесният представител на Хексамоновия Възел.

— Познавате ли добре Олми, сер Франко? — запита президент-министърът като прибягна до графична реч.

— Не, сер Ингле, нямам честта — отвърна телесният представител, — макар че той се ползва с добра репутация във Възела.

— Три превъплъщения, и възможност за още едно по закона за изключителни заслуги. Олми вероятно е един от най-възрастните граждани, които все още притежават телесно представителство — отбеляза министърът. — Загадъчен човек. Отдавна да е изгубил правата си и да се е оттеглил в Градската памет, ако не беше толкова полезен за Възела. — Президент-министърът даде знак на пулверизатора да разпръсне из стаята специално подбран букет от талсит. Не след дълго единият край на прозрачната раковина се изпълни със слабо фосфоресцираща мъгла от триещите се помежду си полета. Ингле пристъпи в мъглата и пое с пълни гърди.

Призраците на поканените стояха съвсем неподвижно със застинали изражения на лицата, материализирани наблизко само за да покажат, че личностите, които олицетворяваха в Градската памет, присъстват на разговора в помещението, чуват и виждат всичко.

— Израснал е в среда на надерити, доколкото ми е известно — продължи телесният съветник.

— Да, така е — отвърна министърът, кимайки. — Но той е служил вярно на Хексамона, независимо от това в чий ръце е била властта и дори в този момент нямам никакви съмнения за неговата лоялност. Изключителен човек, според мен. Пряк и груб — в първичното значение на тази дума — преживял много промени, надмогнал много болки. Наредих да го повикат от 1x9. Изпратен е там да ръководи подготовката за евентуалното нашествие от джарти. Но изглежда сега ще е далеч по-полезен тук. Той е човекът, който ни е нужен. В Аксис Надер могат за изразят несъгласие с изводите му, дори да го обвинят в двойна игра, но те разчитат на докладите му и ги смятат за подробни и акуратни. Съобщете на президента, че ще се заемем със задачата и ще изпратим Олми.

— Да, сер Ингле.

— Предполагам, че призраците са получили отговорите на вълнуващите ги въпроси?

— Ние слушаме — обади се един от призраците. Другият не помръдна.

— Чудесно. А сега ми предстои да се срещна със сер Олми.

Призраците се стопиха, а телесният представител Франко излезе, като междуременно вдигна правителственото флагче на рамото си.

Президент-министърът изключи тракционните полета и раковината се изпълни с нови количества димящ талсит. Миризмата беше остра и малко напомняше на отлежало вино. В този момент се появи и сер Олми. Той се приближи безшумно към министъра, опасявайки се, че ще наруши унеса му.

— Елате по-близо, сер Олми — подкани го министърът. Той се извърна и направи място на Олми на тясната прозрачна платформа на раковината. — Днес изглеждате чудесно.

— И вие също, сер.

— Мм. Може би заради великолепното последно посещение на жена ми. Помогна ми да забравя някои от неприятностите на двадесетата година. Ужасна година, ако питате мен. Но загубата на моята благоверна ми донесе известно облекчение.

— Радвам се да го чуя, сер.

— Кога смятате да се жените, Олми?

— Когато открия жената, способна да пречисти моята двадесет и първа година, първо превъплъщение.

Министърът се засмя чистосърдечно.

— Чух за вашата необикновено красива приятелка, адвокатката в Аксис Надер... Как ѝ беше името?

— Сули Рам Кикюра.

— Ах, да, разбира се... Разбрах че много умело изглаждала противоречията между Възела и онези твърдоглавци от групата на Корженевски. Вярно ли е?

— Да. Но тя избягва да го обсъжда с мен.

Министърът отново пое дълбока глътка от мъглата, огледа се загрижено и слезе от платформата.

— Е, да пристъпим към въпроса, тогава. Имам трудна задача за вас.

— За мен е чест да служа на Хексамона.

— Този път едва ли. Не става дума за някакво банално разследване на нелегална търговия около някоя от вратите. На всеки тридесет години изпращаме по някой назад, да провери състоянието на

Шишарк. Този път мотивите ни бяха съвсем конкретни. Оказа се, че Шишарк е бил окупиран.

— Някой е пресякъл Забранените територии?

— Не. Още по-изненадващо, защото стражите на първата бариера не са засекали нищо. По всичко изглежда, че нашествениците са проникнали в Шишарк отвън и най-изумителното е, че те са хора. Малочислена, но изглежда добре организирана група. Все още не разполагаме с данни за това откъде са пристигнали, въпросът се обсъжда. Ще получите неограничена власт, естествено, както и необходимото транспортно средство. Сер Алголи ще ви информира по всички въпроси. Разбрано?

— Сер — кимна Олми.

— Добре. — Министърът се наведе над перилата и погледна към повърхността, на двадесет километра по-надолу. Водовъртежи от светлини се носеха по магистралите. — Май че край една от вратите е станало задръстване. Ах, тези тревожни времена. Месецът на Добрия човек. — Той се извърна към Олми. — Успех. Или, както са казвали древните: „Да бъдат с теб звездите, съдбата и Светия дух“.

— Благодаря ви, сер.

Той слезе от платформата и напусна раковината. Взе лифта, който се спускаше по стройната, тясна колона към Централния град, а когато пристигна, зае се да урежда всички въпроси, свързани с предстоящото заминаване.

Задачата, която получи, беше привилегия. Пътуването назад към Шишарк бе абсолютно забранено, освен по крайно наложителни за Възела причини и Олми за последен път го бе посетил преди повече от четиристотин години.

От друга страна, мисията можеше да се окаже крайно опасна — особено като се имаше пред вид недостатъчната информация. Би могъл да си подсигури успех, ако покани със себе си франта.

Ако в Шишарк наистина са се появили хора и това не са бегълци от града, което бе най-вероятното обяснение, тогава откъде са дошли?

Въпрос, който имаше само един възможен отговор.

ПЪРВА ГЛАВА

Април 2005 г.

През първата част от пътуването Патриша Васкес не откъсна поглед от видеомонитора в каютата на совалката, на който се виждаше смаляващият се и обвит в облаци диск на Земята. Преди да се прехвърли на борда, още докато беше в хангара, тя можа да проследи как дългите механични ръце на Космическия Апарат за Орбитален Транспорт — съкратено КАОТ — прехвърляха масивните контейнери. Двете космически платформи приличаха на гигантски насекоми, срещнали се в космоса. Цялата операция отне близо час и беше приятно разнообразие от мрачните мисли, които я бяха споходили в непознатото обкръжение.

Когато най-сетне дойде и нейният ред тя се настани в плексигласовта сфера и на свой ред пресече десетината метра, които деляха совалката от шлюза на КАОТа, като през цялото време се стараше да запази самообладание. Сферата, за щастие, бе напълно прозрачна, та нямаше опасност да получи пристъп на клаустрофобия, всъщност, по-скоро обратното. Чувстваше с всичките си сетива неимоверния мрак, който я заобикаляше, макар че можеше ясно да различи звездите. Светлината им бе избледняла от сиянието на близката Земя, от ярката повърхност на КАОТа, от кервана с прикачените един за друг контейнери, от металическите съоръжения по повърхността на совалката.

Екипажът на КАОТа — трима мъже и две жени — я посрещна в тесния тунел веднага щом шлюзът се изпълни с въздух, а след това я поканиха вътре и ѝ посочиха креслото — последното от редицата. Дори от тук имаше великолепно видимост към просторния илюминатор, на който блестяха звездите — като главички на топлийки.

Лишен от тясната рамка на видеомонитора сега космосът наистина изглеждаше безкраен и изпълнен с ослепителни звездни

полилеи. Струваше ѝ се, че може да прекрачи отвън, в тази прекрасна зала и да се изгуби сред звездите.

Все още носеше черния комбинезон, който ѝ бяха дали преди шест часа във Флорида. Тялото ѝ лепнеше. Косата ѝ се бе сплъстила и я сърбеше неприятно. Почти подушваше страха си.

Космонавтите се носеха около нея, заети с последни проверки преди отделянето, а от стените мигаха безброй святкащи индикатори. Патриша огледа със завист разноцветните им костюми — тези на жените в червено и синьо, а мъжките в черно и сиво — и се зачуди кой от всички наоколо е командирът и дали останалите също имат чинове. Атмосферата бе свободна, непринудена, разговаряха по межди си приятелски и приличаха на група събрани от общото дело цивилни. Но не бяха такива.

КАОТът беше регистриран като лишен от въоръжение военен космически съд, съобразно договореностите и ограниченията във въоръжаването, наложени след Малката смърт. Още поне дузина подобни съоръжения бяха конструирани и се носеха в околоземна орбита след появата на Камъка и всички те се отличаваха съществено от платформите за орбитална защита, които използваше Обединеното Командване на Космическите Сили. Бяха значително по-големи, можеха да изминават по-дълги разстояния, но също според договора, нямаха право да обслужат или да пренасят товари на ОККС.

— Потегляме след три минути — обяви вторият пилот, русокоса жена, чието име Патриша вече бе забравила. Тя докосна Патриша по рамото и се усмихна. — През следващия половин час всичко ще ви се стори доста объркано. Ако имате нужда да пийнете нещо или да отидете до тоалетната — сега му е времето.

Патриша поклати глава и също се усмихна.

— Добре съм.

— Чудесно. Девственица?

Патриша се облеци.

— Има пред вид, дали ви е първият полет — намеси се и втората жена и едва сега Патриша си спомни името ѝ — Рита, също като майка ѝ.

— Ами да — кимна тя. — Иначе щях ли да изглеждам като крава в кланица?

Русокосата се засмя. Пилотът — Джеймз или Джак, с хубави зелени очи — я погледна през рамо, а главата му бе в ореол от звезди.

— Отпусни се, Патриша — каза той. Изглеждаше толкова хладнокръвен. Почти веднага почувства как я завладява увереност в уменията на тези хора. Това бяха истински космонавти, първоначално назначени на околоземните платформи, но сега работещи по маршрутите между Земята, Луната и Камъка. А тя беше само едно малко момиче, току що завършило института. Никога досега не беше пресичала дори границите на щата. За първи път го направи, когато потегли към Флорида, където трябваше да вземе совалката от Космическия център „Кенеди“.

Зачуди се какво ли правеха в момента родителите ѝ? Най-вероятно седяха пред телевизора в нейния дом, в Санта Барбара. Дали си мислеха за нея? Беше се разделила с тях само преди седмица. Стомахът ѝ още се стягаше при мисълта за последните минути с Пол. Писмата му щяха да я достигат където и да е — това бе съвсем сигурно. Но какво можеше да ми пише тя? Най-вероятно почти нищо. Бяха я предупредили, че ще остане в космоса минимум два месеца.

Тя се заслуша в тихото бръмчене на космическата платформа. Дочуваше се слаб шум от работата на нагнетателните помпи, някъде зад нея бълбукаше вода, имаше и други, тайнствени звуци, примесени със свистенето на маневрените двигатели, които плавно ги отделяха от совалката.

Завъртяха се бавно, като оста на въртене бе някъде близо до кервана от контейнери, прикрепени с магнитни закопчалки на мястото, където по принцип се намираше втория горивен резервоар. Когато включиха главния двигател КАОТът подскочи рязко напред. Русокосата все още не беше пристегнала колана си, тялото ѝ се завъртя във въздуха и тя се подпря с крака в насрещната стена, като не преставаше да трака с пъргави пръсти по клавиатурата на компютъра.

После всички се люшнаха напред.

След петнадесетина минути бе извършена втора корекция на курса. Притворила очи, сгушена в мекото кресло, Патриша неусетно се бе замислила върху проблема, по който бе започнала работа преди две седмици. Никога досега не беше изпитвала необходимост от лист и молив в началния етап от работата си. И сега пред очите ѝ се редяха фрактуровите символи, разделени с нейни собствени обозначения,

които бе измислила още на десет годишна възраст. Липсваше ѝ музиката — обикновено докато работеше слушаше Вивалди или Моцарт — но въпреки това с лекота се бе потопила в това море от абстракции. Тя плъзна ръка и напипа миниатюрните музикални дискове, които бе прибрала в раницата, заедно със стереослушалките и компанела.

След няколко минути отвори очи. Всички бяха насядали в креслата и следяха напрегнато командните пултове. Опитва се да подремне. Ала веднага щом се унесе, отново започна да я измъчва Големият въпрос:

Защо бяха избрали тъкмо нея от дълъг близо метър списък с математици? Фактът, че напоследък бе получила наградата Фийлз едва ли можеше да обясни всичко, защото другите кандидати сигурно бяха далеч по-опитни, да не говорим за положението им...

Всъщност, Хофман не беше дала никакво обяснение. Беше ѝ казала, в типично лаконичния си стил: „Заминаваш на Камъка. Единственото, което трябва да знаеш е, че всичко свързано с него е строго секретно. Затова докато сме тук, на Земята, не мога да ти предоставя никакви документи. Ще имаш ужасно много да изучаваш. За мозък като твой това ще е едно незабравимо преживяване.“

Доколкото ѝ бе известно, научните ѝ познания нямаха никаква практическа стойност, но това бяха обясненията, които получи.

Не че се съмняваше в таланта си. Но самият факт, че се бяха обърнали към нея — че биха поискали да научат нещо повече за (както я бе нарекла в заглавието на своята дисертация: „Не-гравитационна асиметрична геодезия на n-пространствените координатни системи — встъпление към онагледяването на свръхкосмоса и неговото вероятно опосредствяване“) — пробуждаше нови неосъзнати досега тревоги.

Преди шест години един преподавател по математика в Станфордския университет ѝ бе казал, че само богове, или извънземни са в състояние да осъзнаят напълно смисъла на нейната научна работа.

И сега, потънала в мрака на своите мисли, но усещаща безтегловността, която караше стомахът ѝ непрестанно да се повдига нагоре, тя се замисли за Камъка. Онова, което знаеше в действителност, бе крайно недостатъчно за да подхранва каквито и да

било заключения. Дори руснаците, които бяха допуснати на Камъка едва миналата година, намекваха едва-едва в официалните си изявления за онова, с което се бяха сблъскали техните изследователи.

Астрономи-аматьори, както и професионалисти, които не бяха ангажирани в официални правителствени разработки, бяха извадили на показ снимки и съсредоточаваха вниманието си върху трите странни надлъжни пояса по повърхността, както и върху вдлъбнатините, които бяха разположени на двата срещуположни полюса.

Всички си даваха сметка, че онова горе в небето бе най-необичайната новина на хилядолетието.

Нищо чудно тогава, че като събра две и две, Пол бързо разкри, че тя отива именно на Камъка.

— С твоя отвлечен ум няма къде другаде да те пратят — рече ѝ той.

Богове или извънземни. Все пак, най-добре да поспи.

Когато се събуди, мярна за миг Камъка, докато КАОТа маневрираше, готвейки се за скачване. Беше съвсем като на снимките, които неведнъж бе виждала във вестниците и по телевизията — приличаше на фасулено зърно, близо три пъти по-дълъг, отколкото широк, покрит с гъста мрежа от кратери, ако се изключеха гладките пояси с равни очертания. Диаметърът му, в най-широката част, бе деветдесет и един километра, а дължината му бе двеста деветдесет и два километра. Скали, никел и желязо, но и тайна, заровена вътре.

— Приближаваме южната полярна ос — съобщи русокосата и завъртя креслото си така, че да погледне към Васкес. — Кратко встъпление, в случай, че вече не са ти обяснили. Тук слепците водят слепци. — Тя огледа за миг останалите членове на екипажа. — Първо, малко цифри и факти, които са от значение за простите навигатори. Отбележи, че Камъкът се върти около своята надлъжна ос. В това няма нищо изненадващо — всички го знаят. Но той извършва едно пълно завъртане за седем минути...

— По-точно за шест минути и осемдесет и две стотни — поправи я Джеймз или Джак.

— А това означава — продължи невъзмутимо русокосата, — че каквото и да докосне повърхността, ще отлети встрани с доста голяма

скорост и че ние не можем да кацнем на нея. Ще трябва да минем през полюса.

— Нима е кух отвътре? — учуди се Патриша.

— Всъщност, вътре има доста неща, ако са запазили, разбира се всичко, което мъкнехме насам през последните няколко години — подхвърли Джеймз или Джак.

— Албедото на Камъка съвпада с това на силикатовите астероиди. Изглежда, че преди време и той е бил такъв. Ето го и южният полюс — каза Рита.

Точно в средата на просторния полярен кратер имаше вдлъбнатина — не особено голяма, ако се сравняваше с мащабите на Камъка, не повече от няколко километра дълбока и три до четири километра широка. Въртенето на Камъка бе съвсем видимо. Докато КАОТът маневрираше, изравнявайки курса си с този на Камъка, кратерът се уголемяваше и вече се различаваха отделни подробности. Патриша не остана кой знае колко изненадана, когато забеляза, че подът на кратера е покрит с равни шестоъгълни плочи, като пчелен кошер.

Точно в центъра на вдлъбнатината се виждаше тъмно овално петно с диаметър не повече от сто метра. Дупка. Вход. Непрестанно се уголемяваше, но мракът вътре в него не се разсейваше.

КАОТът се носеше право към дупката.

— Ще трябва да изчакаме около пет минути, докато скоростта на ротационния док се изравни с нашата — обясни Джеймз или Джак.

— Ние ли сме направили всичко това? — попита малко колебливо Патриша. — Само за пет години?

— Не, миличка — успокой я русокосата. — Когато дойдохме, то си беше тук. Сигурна съм, вече знаеш, че вътре в Камъка има седем кухни. Освен това гъмжи от наши хора и кой знае колко хиляди тонове екипировка. Не ме питай какво правят, защото, повярвай, бих дала едното си око, за да видя сама. Но познанията ми стигат дотук и ни е строго забранено да разпространяваме мълви. Скоро ще знаеш много повече.

— От седем минути получаваме сигнал от радиофара на дока — докладва Джеймз или Джак. — Всеки миг ще влезем в пряка връзка.

Радиоприемникът изписука.

— КАОТ три-седем — обади се топъл мъжки тенор. — Първи док е готов за приемане. Продължете със скорост един метър в секунда.

Рита натисна едно копче и прожекторите на КАОТа блеснаха, озарявайки частично вътрешността на сивия цилиндър, пред който тяхната платформа изглеждаше джудже. Четири редици от светлини се появиха отпред и се завъртяха бавно, докато ротационният док се синхронизираше с тяхната скорост на въртене.

— Почва се.

КАОТът потегли бавно напред.

Патриша кимна, по-скоро на себе си, и се вкопчи в облегалките. Разнесе се приглушено бръмчене, маневрените двигатели се включиха и изключиха и платформата замря вътре в тунела. Точно пред носа на кораба се отвори миниатюрен люк и трима души, облечени в космически скафандри изплуваха пред тях, а зад тях се проточиха шлангове. Използваха миниатюрни ракетни устройства за да се придвижат около КАОТа и да го свържат с шланговете.

— Закотвени сте, КАОТ три-седем — обади се след няколко минути познатият глас. — Добре дошли на Камъка.

— Благодаря — измърмори Джеймз или Джак. — Имаме доста товар на буксир, но най-финият е отпред.

— Вносен или наш?

— Вносен. Най-добра калифорнийска реколта.

Патриша не знаеше за нея ли разговарят, или за някакво вино. Беше твърде притеснена за да попита.

— Разбрано.

— Нещо друго да желаете от нас, лоцман? — запита русокосата.

— Хората ми биха искали до пет минути да разтоварят контейнерите.

— Засичам.

— Я да ви питам: какво общо има между гарвана и черната дъска?

— Копелдак — каза Джеймз или Джак. Той изключи микрофона и се прехвърли отзад да помогне на Патриша с коланите. — Дума не можеш да изтръгнеш от тях — оплака се той, докато я водеше по коридора. — Оставям ви в техни ръце. Ще ми обещаете ли нещо — съвсем мъничко? — той я потупа братски по рамото. — Когато цялата

тази история приключи и двамата с вас седнем да пийнем по нещо в някой бар на Саусалито... — той се ухили като човек, осъзнаващ чара си. — Ще ми разкажете ли какво сте научила там — дума по дума? Кълна се, че ще съм ви благодарен до края на живота си.

— А защо смятате, че ще кажат на мен? — учуди се Патриша.

— Ама как, не знаете ли? — Рита се присъедини към тях в шлюза. — От седмици говорят за пристигането ви. Чакат ви като месия.

Патриша се прехвърли отново в сферата и двамата хлопнаха люка на шлюза зад нея. През миниатюрния илюминатор на люка все още се различаваха любопитните им лица. Отсрещния люк се отвори и двама, облечени в скафандри, поеха сферата. Като я предаваха от ръка на ръка, двамата космонавти я понесоха из мрачната вътрешност на ротационния док.

ВТОРА ГЛАВА

На двадесет и пет километра под оста, въртящият момент на Камъка създаваше сила на притегляне, равна на една шеста g. Гари Ланиер се възползваше ежедневно от това за да извършва гимнастически упражнения, които на Земята биха били невъзможни, или твърде опасни. Той се премятеше назад и напред, като издишваше шумно въздуха и пуфтеше, въпреки че всъщност не изпитваше особено затруднение.

Упражненията проясняваха мислите му и поне за няколко минути го връщаха в младежките години, когато бе тренирал гимнастика в колежа.

В разрез първата кухня на Камъка наподобяваше на приплеснат цилиндър, с диаметър петдесет километра и дължина тридесет. Всъщност, диаметърът на всяка една от първите шест кухни на Камъка бе по-голям от дължината ѝ, вследствие на което те приличаха на дълбоки долини, както понякога ги наричаха.

Ланиер спря да си поеме дъх и вдигна глава към плазмената тръба. Пръстени от светлина преминаваха през йонизиран газ, малко по-плътен от космическия вакуум и продължаваха по цялото протежение на тавана, успоредно на оста от прохода към противоположната страна на кухнята, носейки се с такава скорост, че човешкото око възприемаше движението им като непрекъснат ярък поток, извиращ от блестяща тръба. В действителност плазмената тръба — и нейното продължение в останалите кухни — осигуряваше осветлението във вътрешността на Камъка и то приблизително от двадесет столетия насам.

Той скочи на песъчливия под и отри ръце в панталоните си. Тренираше около час, или колкото му позволяваше и без това доста натоварената програма. Напоследък мускулите му все по-често изпитваха нужда от земна гравитация. Поне се бе аклиматизирал към разреждения въздух.

Ланиер прокара ръка по късата си, черна коса, докато подскачаше със замислено изражение, разпускаяйки мускулите на краката.

Скоро щеше да се върне обратно в тесния кабинет на административната сграда, с фосфоресциращите екрани на компанелите, по които непрестанно течеше информация за прехвърлянето на средства за различни експерименти, и да се заеме с програмите и разписанията на многобройните научни групи, които непрестанно спореха за място в малките лаборатории или настояваха за повече компютърно време в централния процесор... какво ли пък да каже за претърпаните с информация дискове, които непрестанно изпращаха от втора и трета кухня.

На всичко отгоре беше все по-трудно да се задържа изтичането на информация и руснаците непрестанно се оплакваша от наложения им ограничен достъп.

Той притвори очи. Все някак ще се справи с тези неща. Хофман веднъж го бе нарекла роден администратор и той знаеше, че е права — да се справя с хора, при това брилянтни учени, способни на велики дела, за него това бе като да плува в познати води.

Но имаше и още нещо — дребната скулптура, която го очакваше, скрита в най-горното шкафче на бюрото му. За Гари тази скулптура символизираше безкрайните тайни и чудеса, които криеше в себе си Камъкът. Във вътрешността на миниатюрен кристален блок бе вградено триизмерно и сякаш изпълнено с живот изображение на човек. В основата на кристалния блок, който на височина не надвишаваше дванадесет сантиметра, бе гравирано с изящно изписани букви: КОНРАД КОРЖЕНЕВСКИ.

Преди около шестстотин години Корженевски е бил главният инженер на Камъка.

И всичко започна от там — мислеше си той — от онази чудовищна библиотека, която заплашваше да отнеме разсъдъка му, превръщаше дните му в мъчителни столетия и изчерпваше резервите му от самообладание. Нямахше никакъв начин — поне засега — да бъде избегнато онова, което бе научил — той и още десет души. Скоро щеше да пристигне единадесетият.

Съжаляваше я.

Гимнастическият салон бе на около половин километър от градчето на учените, отвъд което бе опъната телена ограда. Никой не можеше да продължи нататък, ако нямаше зелен пропуск.

Подът на долината бе покрит със ситен, подобен на пясък почвен слой, който бе съвсем сух, но не вдигаше прах. Тук-там се виждаха зелени петна от трева, но в преобладаващата си част първата кухня беше безплодна. Самото градче — всъщност в първата кухня имаше две такива — бе построено по подобие на римски боен лагер — отвън бе заобиколено с широк ров, а сградите се гушеха в изсъхнал храсталак. На всеки пет метра по ръба на рова бяха монтирани електронни датчици. Тези предпазни мерки датираха от времето, когато все още предполагаха, че предишните обитатели на Камъка могат неочаквано да се появят, или дори да представляват някаква заплаха. Предпазни мерки бяха запазени и до днес — както по навик, така и защото никой все още не бе отрекъл напълно подобна възможност.

Ланиер пресече дървения мост, който свързваше двата бряга на рова, изкачи се по каменните стълби и размахна пропуска си към приседналия до караулката войник.

Подмина мъжките и женските помещения, влезе в административната сграда и почука с пръст по бюрото на Ан Блейкли, която в отговор му махна. Вече близо една година Ан бе негова секретарка и главен помощник в административната работа. Тя се завъртя в креслото и посегна към компанела пред нея.

— Гари...

Той поклати глава и избърза по стълбите.

— Дай ми още пет минути — извика й.

Качи се на втория етаж, прекара пропуска през цепката на бравата, натисна миниатюрното копче и влезе. Вратата се затвори автоматично зад него. Гари смъкна фланеления анцуг и облече синия комбинезон, какъвто носеха всички членове на научната група.

Въпреки че кабинетът бе подреден прилежно, той все още изглеждаше претрупан. Бюрото бе ниско, метално, преработено от стар пулт на КАОТ, а в хромираните отвърстия на мониторите бяха подредени навити на руло документи. Над купищата от дискове имаше малка библиотека с истински книги, а встрани бяха струпани цял куп

компанели с вградени сигнализатори. По стените бяха налепени карти и диаграми.

От широкия прозорец се виждаха сградите на градчето на учените. На север, в далечния край на безжизнената долина белееше противоположният полюс на кухнята.

Гари седна в креслото и подпря крака на рамката на прозореца. Тъмните му очи, декорирани с тъничките бръчици на неизменно присъстващата умора, се загледаха в горния край на полюса, където плазмената тръба изчезваше в стената. Въпреки че светлината от плазмената тръба бе разсеяна, тя пречеше да се различи широкият близо сто метра проход, който преминаваше по цялото протежение на стената и излизаше във втората кухня — на около пет километра над атмосферния слой там.

След две минути ще изтече времето за почивка. Той плъзна поглед по екраните на компанелите, провери програмата за деня и се подготви за поредната гоненица.

Ако можеше само да си обясни най-простите неща — фигурката, бодливата тел, използвана за оградата, дървените трупи, от които бе скован мостът — и всичко щеше да си дойде на място.

Тогава би могъл да обясни и Камъка.

Ала единственото възможно обяснение бе твърде налудничаво.

В този момент звънна сигналът на разговорното устройство.

— Да, Ан.

— Вече на работа ли си, Гари?

— Да, на работа.

— Получихме съобщение от входа. Пристигнал е КАОТ.

— С нашия човек?

— Предполагам.

Хофман го бе предупредила, че тази млада жена е важен фактор, а с течение на времето Ланиер бе свикнал да приема думите ѝ без никакво съмнение. През изминалите четири години от онази вечер на партито у Джудит, той бе научил неимоверно много за политиката, за световните капитали и затова как различните правителства се справят с назряващите кризи. Отдавна бе оценил изключителната личност на Хофман. Освен че бе способна, тя притежаваше невероятно интуиция.

Ала онази вечер, на партито, тя бе сгрещила ужасно много в едно нещо. Появата на Камъка съвсем не предвещаваше и идването на

извънземните. Поне в прекия смисъл на тази дума.

— Нещо друго? — попита той, когато слезе при бюрото на Ан.

— Няма — отвърна тя и му подаде кубчето с текущи сведения.

Откъм полюса често полъхваше приятен, прохладен ветреца, който се спускаше право надолу. Понякога валеше сняг и вдигаше преспи край телените огради. Входът на асансьора, оформен като полукръгла арка, бе прокопан направо в скалата на астероида с помощта на термоядрен пламък. От него се разклоняваха три тунела. Стените на помещението бяха полирани, а под тях се виждаха скалните жалки, които наподобяваха разклоняващи се вени.

Кабината на асансьора беше цилиндрична, широка десет и висока пет метра и бе предназначена както за превоз на персонал, така и на обемисти товари. По стената ѝ бяха монтирани ръкохватки. Асансьорът стигаше в горния край на кухнята, в непосредствена близост до прохода. Колкото по-нагоре се издигаше и колкото повече намаляваше неговата ъглова скорост, толкова повече отслабваше и центробежната сила от въртенето на Камъка. Ето защо в околностите на прохода силата на притегляне бе едва една десета g.

Цялото пътуване отнемаше само десет минути. Асансьорът намаляваше скоростта си гладко и когато спря, вратата му се отвори към херметизирания тунел, водещ до сградата край прохода.

Ланиер се прехвърли на една електрическа миньорска количка, докарана тук от Земята и я подкара по магнитната монорелса.

В дъното на тунела количката спря автоматично и останалата част от пътя трябваше да измине, като се придръпваше по закрепеното за стената въже.

Първите спускания в прохода са били неимоверно трудни. По онова време все още не е бил построен ротационният док и осветлението било съвсем оскъдно. При всяко сближаване с Камъка пилотите на КАОТ са били подлагани на сериозни изпитания. Първите космонавти са проявили изключителен кураж, излизайки в открития космос, за да се доближат с персонални маневрени устройства до вътрешността на прохода, чийто стени се въртят със скорост три-четвърти метър в секунда. След построяването на подвижния док и пристанищните съоръжения, скачването с астероида беше далеч по-лесно.

Трите дока представляваха масивни, ефикасни и не особено сложни съоръжения. Разположените в прохода цилиндри се завъртаха така, че да компенсират въртенето на Камъка, като всеки един се задвижваше подобно на ротор в гигантски по размери електромотор. Един единствен инженер, дежурец в кабината под първия док, контролираше целия процес, затваряше и отваряше шлюзовете и координираше прехвърлянето на товари и пасажери.

Пристанищните съоръжения бяха окупирани от инженерния състав, който бе разположил наблизко цеховете и ремонтните работилници. В хангарите отдолу се разопаковаха контейнерите, проверяваха се, а след това се изпращаха надолу с асансьора, или се прехвърляха по въздуха към прохода на втората кухня.

Когато Ланиер влезе в хангара, Лоуренс Хайнеман, началникът на инженерната група, разговаряше с млада, тъмнокоса жена. Двата бяха окъпани в мека светлина, а през прозореца зад тях се виждаше керванът от контейнери, прикрепени с магнитни закопчалки. Изглеждаха като джуджета на фона на исполинските контейнери.

Хайнеман, нисък мускулест инженер по аерокосмонавтика от Флорида, се усмихваше широко и размахваше ръце, обяснявайки оживено нещо на младата жена. Когато Ланиер ги доближи, той се завъртя, поклони се театрално и каза:

— Патриша, това е Гари Ланиер, който тук е нещо като върховен главнокомандуващ в граждански мащаб. Гари — госпожица Патриша Луиза Васкес. — Той поклати ентузиазно глава и добави развълнувано: — Уф!

Ланиер стисна ръката на Васкес. Беше дребна на ръст, но красива и някак чуплива. Имаше овално лице, копринена, тъмно-кестенява коса, крехки пръсти, стройни крака и доста широк ханш за фигурата си. Очите ѝ бяха черни като неговите, носят фино изваян, а устата бе стисната в тънка линия. Имаше изплашен вид.

— Удоволствието е изцяло мое — рече Ланиер. — Лари, какво ѝ каза досега?

Хайнеман игнорира въпроса, като се огледа разсеяно.

— Патриша, аз съм само един скромнен притежател на син пропуск, а както научих, вие ще получите направо зелен. Гари се опасява да не разкрия преждевременно някоя съкровена тайна. Кълна се, говорихме само за разтоварни операции. — Той постави длан на

сърцето си. — Гари, чел съм някои от статиите ѝ в специализираните списания по математика. Тя е невероятна.

В очите му се четеше въпрос, който Гари интерпретира без особени затруднения: Какво, по дяволите, търси тя тук?

— И аз така чух — кимна Ланиер. Той посочи контейнерите. — Това какво е?

— Моят билет за зеления пропуск, най-накрая — отвърна Хайнеман. — Според документите, части за тръбоход. Само след няколко часа пристига следващият КАОТ, на който е натоварен самолетът с вертикално излитане.

— Захващайте се тогава за работа за да видим ще можем ли да използваме тръбохода.

— Ясно. Приятно ми беше да си побъбрим, Патриша. — Хайнеман понечи да ги остави, сетне спря и се извърна с озадачено изражение. — Това, за което пишете за мен е само хоби и надхвърля далеч преките ми познания. Ще може ли пак да си поговорим — когато се сдобия със зелен пропуск?

Патриша се усмихна и кимна. Около контейнерите вече се бе събрала малка група инженери — облечени в сивкави комбинезони и разговарящи оживено. Хайнеман се присъедини към групичката.

— Госпожице Васкес... — започна Ланиер.

— Предпочитам да ми викате Патриша. Не си падам по официалностите.

— Аз също, да си призная. Аз съм координатор на научната група.

— Така ми каза господин Хайнеман. Имам толкова много въпроси... господин Ланиер, Гари, цялото това нещо наистина ли е космически кораб, звездолет? — Тя вдигна ръце и краката ѝ се отделиха от пода.

— Така е — кимна той и почувства познатото, странно удоволствие. Въпреки че през всичките тези години Камъкът неведнъж го бе докарвал до полуда с тайните си, той все още го обичаше.

— И откъде е дошъл?

Ланиер махна с ръка и завъртя глава. Васкес едва сега видя колко изморен вид има и това поохлади ентузиазма ѝ.

— Уверен съм, че първо бихте желали да си отдъхнете и да се изкъпете. Разполагаме с чудесни условия в долината — на дъното на

кухината. После можете да посетите столовата, да се срещнете и запознаете с учените. Обикновено започваме от там. Всяко нещо с времето си.

Васкес го разглеждаше внимателно. В очите ѝ се четеше по-малко симпатия, изглеждаха някак агресивни.

— Нещо не е наред ли?

Ланиер вдигна вежди и погледна встрани.

— Създали сме дори специален термин за това, което може да направи с вас това място. Наричаме го „вкаменияване“. Мен самият често ме хваща.

Тя огледа хангара и направи опит да прецени силата на притегляне, като подскочи лекичко.

— А всичко ми се струва толкова познато. Очаквах да срещна какви ли не странни, извънземни чудачества, а сега виждам само предмети, изработени на Земята, от нас.

— Виждам, че Хайнеман не си е губил времето напразно — рече Ланиер. — Старайте се да гледате непредубедено на всичко. Последвайте ме, ще се спуснем на дъното на първата кухня. Ще използваме въжета. И ако Лари е пропуснал, позволете ми да ви кажа „добре дошла“ на Камъка.

ТРЕТА ГЛАВА

Патриша лежеше неподвижно върху въздушния матрак, който поскърцваше неприятно при всяко раздвижване. В стаята беше съвсем тъмно, а самата тя бе изкърпана, нахранена — храната в столовата се оказа съвсем поносима — и сега се гушеше на топло. Макар че бе уморена, не ѝ се спеше. Пред очите ѝ непрестанно изникваха нови видения:

Подът на долината, широк тридесет и три километра, белезникаво-кафявите хълмове, зад тях заострените скали и още по-нагоре — металната стена, прорязана от ослепителната лента на плазмената тръба.

Невероятната гледка, която се разкрива от изхода на асансьора, плоската и равна долина — километри наред — наподобяваща пустиня в ярък слънчев ден. От двете страни — по посока и срещу посоката на въртене — хоризонтът видимо се издигаше нагоре. Сякаш стоеше под огромен, древен, извит като арка мост, а плазмената тръба бе ярката млечна река, течаща отгоре. Право на север долината се издигаше към циркулярния проход на полюса. Погледнеше ли нагоре, всичко придобиваше изкривени измерения, като през рибешко око, а полюсният кръг се затваряше над плазмената тръба, която се губеше вътре в него.

Камъкът все още беше активен, макар че кухините му са били изоставени преди столетия.

Ланиер не бе отговорил на много от въпросите ѝ, обяснявайки, че „процесът“ на запознаване с Камъка е продължителен и постепенен.

— В противен случай, — заяви той — ще престанете да вярвате на всичко, което ви казвам.

В това имаше известна логика, но въпреки това отказът му я изпълваше с отчаяние. Защо тази тайнственост? Камъкът наистина бе изумителен, но поне до този момент не виждаше никаква връзка между него и работата ѝ. Тук се касаеше единствено за физика, при това доста напреднала.

И действително, конструкцията му не изглеждаше сложна. Подбирате някой малко по-едричък астероид — иначе казано старо като света парче от първичната планетообразуваща материя — и го извеждате на орбита около планетата. Пробивате вътре седем кухни, свързани чрез сондажни отвори по хода на оста, а в останалата част проравяте тунели, галерии, подземни хангари и монтирате асансьори. Използвате няколко по-малки астероида, разтрошавате ги и прехвърляте строителен материал вътре в кухините, за да оформите ландшафта. После изпращате така получения резултат на пътешествие в откритие космос и *voilà!*

Получавате Камъка.

Все пак беше изкопчила няколко по-важни сведения. Отделните кухни бяха свързани с подземни тунели. Преобладаващата част от тунелите представляваха част от огромна по мащаби влакова транспортна система. В първата кухня нямаше влакове, защото подземията са били използвани за складове, а и мястото изглежда е било посещавано рядко в онези времена, когато Камъкът е бил заселен. Седмата кухня вероятно е изпълнявала подобна роля, което изглеждаше напълно естествено — двете външни кухни представляваха естествени буфери при евентуално сблъскване на астероида. Стената между полюса на първата кухня и повърхността бе дебела само няколко километра.

Имаше нещо странно в седма кухня. Почувства го още в гласа на Ланиер, докато говореше за нея в столовата. Припомни си и слуховете на Земята...

Необяснимо защо седмата кухня бе различна от другите и много по-важна.

В столовата се бе запознала с трима от учените: Робърт Смит, специалист по образуване на астероиди, висок и слаб, с птиче лице, червеникава коса и скосени очи, които му придаваха тъжен изглед; Хуа Линг, строен и енергичен плазмен физик, член на китайската научна група, който прекарваше по-голямата част от времето си около южния проход и Ленър Каролсон, петдесетгодишна сивокоса жена с приятна усмивка, чувствени устни и нежни очи.

Каролсон бе посрещнала Патриша с майчинска състрадателност. Трябваше да изминат няколко минути, преди Патриша да си спомни, че това е същата онази Ленър Каролсон, която преди осем години бе

получила Нобелова награда по астрофизика за откритията си в областта на двойните звезди.

Каролсон веднага схвана намек на Ланиер, че е нейно задължение да ѝ покаже женските помещения, които бяха разположени в продълговати бунгала от фибростъкло, в северния край на лагера. Стаите бяха тесни, но уютни и разполагаха с всички модерни удобства. В дневната на едно от бунгалата Каролсон я запозна с двама от астрономите — Джанис Полк и Берил Уолъс, които идваха от телескопа Ейбъл в Невада. Красивата Полк приличаше по-скоро на фотомодел, отколкото на астроном. Въпреки безличния комбинезон тя имаше елегантен и привлекателен изглед, макар на лицето ѝ да бе застинало скептично изражение. Уолъс имаше също хубави черти, но бе възпълничка. Изглеждаше малко разтревожена.

Каролсон посочи списъка на личния състав, окачен до вратата.

— В научната група има тридесет жени и близо шестдесет мъже. Две семейни двойки, няколко сгодени... Шест от нас, включително и аз, сме оставили мъжете си на Земята. Така или иначе, влезеш ли в списъка, мъжете ще започнат да търчат след теб. Нали, момичета? — Каролсон погледна към Уолъс и Полк.

— Ами тука си е направо рай — съгласи се Полк. — Далеч по-добре, отколкото в университета.

— Ако някой ти създава проблеми, можеш веднага да ми кажеш — продължи Каролсон. — Аз съм най-старшата тук — както по опит, така и на години.

— Ще се справя — отвърна Патриша.

Никога не ѝ се бе случвало да е в центъра на вниманието, пък и нали си имаше Пол, какво я беше грижа за живота тук. Но от друга страна — тя се подсмихна при тази мисъл — Ланиер бе доста хубав мъж. Макар че изглеждаше прекалено угрижен.

Най-вероятно и тя щеше да изглежда като него, когато се запознае с цялостната картина.

Неусетно бе задремала, събуди я сигналът на разговорното устройство. Заедно с него до леглото блесна мека, кехлибарена светлина. Тя премигна към белите стени и в първия миг не можа да си спомни къде е. Стори ѝ се, че си е вкъщи и е полегнала изморена на дивана. Седна и спусна крака от леглото.

От край време не си падаше по приключенията. Екскурзиите и планинските лагери бяха непозната страна от живота ѝ, единственият спорт, който понасяше, бе колоезденето. На всеки шест, или осем месеца, я обземаше трескаво желание да върти педалите и тя потегляше на излети, които продължаваха по цял ден. После също така ненадейно губеше мерак и животът се връщаше в нормалното си русло.

И без това умът ѝ бе зает неизменно с някой проблем. Отдаваше се на умствена работа навсякъде и по всяко време, дори при най-неподходящи обстоятелства.

Но тук...

По някое време през нощта за първи път почувства, че Камъкът е завладял напълно мислите ѝ. Усещането ѝ бе добре познато, неведнъж бе щурмувала математични проблеми с подобен ентузиазъм. Беше изпълнена с въодушевление, сърцето ѝ туптеше и вероятно се бе изчервила като срамежлива девойка.

Когато Ланиер почука на вратата, тя се облече набързо, среса се и отвори.

Зад него стоеше Каролсон.

— Закуска? — попита Ланиер. Облечена в синкавия комбинезон на научната група Патриша изглеждаше доста променена.

Поеха към столовата, под ярката светлина на плазмената тръба. Сенките наоколо бяха бледи и съвсем къси. В столовата, която бе издигната до експерименталната земеделска станция, тъкмо сервираха закуска на втората смяна. „Нощта“ за Патриша беше от шест часа „сутринта“ до два „следобед“. Ланиер заяви, че спял когато може, а смяната на Каролсон тъкмо бе привършила.

В единия край на столовата, неголяма група учени се бе събрала пред видеоекрана. Ланиер се приближи до тях, но бързо се върна и седна при Патриша и Каролсон. Храната се подаваше автоматично на специални таблички, беше прясно сготвена и изненадващо вкусна. На стената бе закачен надпис: „Истинска Каменна вода — не пропускайте да опитате. H₂O от звездите!“ Водата беше безвкусна, но не и неприятна.

Ланиер махна с ръка към групичката.

— Гледат футбол. Хънт и Тах са вдигнали антена близо до външния проход. Уловили са кодиран сигнал от някакъв сателит, който

е изведен в орбита недалеч от нас. Изглежда по някакъв начин са декодирали сигнала.

— Това позволено ли е? — попита Патриша докато закусваше.

— Да си на високо си има известно предимство — отвърна Каролсон. — Никой няма да ни съди.

Имаше пресен портокалов сок, при това в изобилие. Цитрусовите насаждения изглежда се чувстваха чудесно под светлината на плазмената тръба. Кленовият сироп върху сладкиша също беше истински, но земна реколта. Ланиер забеляза изненадата ѝ.

— Това, което не можем да отгледаме на Камъка, получаваме от Земята. И без това транспортът на товарите е невероятно скъп, та гледаме да поръчваме най-хубавото. Ако ще ни носят храна, да е като на подводничарите или лунните заселници. Добър апетит — тази закуска струва най-малко сто долара.

Докато се хранеха Каролсон взе да разправя за съпруга си — оказа се, че е математик и работи в научния отдел към кабинета на президента. Ланиер мълчеше. Патриша го разглеждаше с крайчеца на окото, стараяйки се той да не забележи любопитството ѝ. Нещо в чертите на лицето му издаваше далечни индиански предци, но тъмните кръгове под очите му говореха недвусмислено за безсънни нощи.

— Наистина ще ти се отрази добре — довърши Каролсон.

Патриша я погледна объркано.

— Говоря за светлината от плазмената тръба — обясни Каролсон. — Притежава всички необходими качества и въобще не е вредна. Можеш да се излежаваш колкото искаш и да се печеш, на това отгоре ще натрупаш достатъчно запаси от витамин Д.

— Така значи — рече Патриша.

Каролсон въздъхна.

— Гари, отново предизвикваш познатия ефект.

— Какъв ефект? — погледна я учудено Ланиер.

— Ами погледни момичето — Каролсон потропа нервно с пръсти по масата. — Отваряй си очите с него, Патриша. Разбил е не едно сърце.

Патриша премести поглед от единия към другия. Беше зяпнала с уста.

— Какво?

— Смяната ми свърши — каза Каролсон, изправи се и вдигна таблата си. — Не забравяй какво те предупредих. Досега на нито една нещастница от научната група не ѝ се е разминало с Гари. Но той е верен на една много важна госпожа — тя сега е на Земята. — Каролсон се усмихна загадъчно и напусна компанията им.

Ланиер бавно отпиваше от кафето.

— Струва ми се, че тя нещо бърка с теб.

— Доста е проникателна.

— Одеве намекваше, че съм обвързан със Съветника — Джудит Хофман.

— Срещала съм се с нея — каза Патриша.

— Общо взето тия работи много не ме интересуват. И без това съм претрупан с работа — той допи кафето и остави чашата. После скръсти ръце и я погледна. — Патриша, ти си млада и всичко тук може да ти се струва ужасно романтично, но нещата са доста сериозни. Работим според договорености, които са били постигнати преди години, а по някои от тях все още няма взаимно съгласие. Групата е международна, състои се от учени, инженери и служба за сигурност и информацията, с която разполагаме, не винаги става достояние на всички — да не говорим за хората на Земята. И така ще бъде, докато не му дойде времето. Тъй като ще имаш пълен и неограничен достъп до всичко, което ни е известно, отговорността ти ще е голяма — почти колкото моята. Така че, не си губи времето с подобни... е говоря за клюките и прочие. Остави романтиката и приключенията за друго време. Тук, на Камъка, не им е мястото.

Патриша седеше изправила гръб, свила ръце в скута си.

— Нямах никакво намерение да се занимавам с такива неща — възрази тя. Чувстваше се подтисната, макар че не беше виновна за нищо.

— Добре тогава. Да отидем за зеления пропуск, а после ще се поразходим из долината.

Оставиха таблите на шублера в дъното на столовата. Ланиер вървеше на няколко крачки пред нея, забол поглед в земята. Насочиха се към една ниска постройка в северния край на лагера. Вратата им отвори широкоплещеста жена с черен комбинезон и сержантски нашивки. После седна зад бюрото и се зае да попълва необходимите формуляри. Когато приключи, тя отвори едно метално шкафче и

извади пропуск в зелен цвят, с миниатюрно изображение на Камъка в единия ъгъл, заобиколено от сребрист кръг.

— Службата за сигурност има строги изисквания, госпожице Васкес — заговори жената. — Гледайте да не нарушавате разпоредбите. Притежаването на зелен пропуск е голяма отговорност.

Патриша пое писалката, подписа се на пропуска, после пъхна пръсти в отвора на идентифициращата машина, която прехвърли отпечатъците ѝ в компютърната памет. Жената закачи пропуска на гърдите ѝ.

— Аз съм Дорийн Кънингам — началник на отдела за сигурност към научната група в първа кухня. Ако имате някакви въпроси или проблеми, обръщайте се към мен.

— Благодаря ви — отвърна Патриша. Ланиер вече излизаше. Тя го последва.

— Ако искаш да се упражняваш, по вътрешния периметър има пътечка за бягане. Поставили сме и гимнастически уреди. Препоръчвам ти да тренираш винаги, когато можеш. Тялото се отпуска и залянява от отслабената гравитация. Освен това с упражненията по-лесно ще се аклиматизираш към ниското атмосферно налягане.

— Много ми допада отслабеното притегляне — каза тя докато заобикаляха едно плексигласово иглу. — Става ми някак леко.

Вътре в иглуто бяха паркирани две машини, наподобяващи снежни трактори, но с по шест гумени колела, от които стърчаха остри стоманени шипове. Патриша се наведе и ги огледа отдолу.

— Изглеждат доста мощни — каза тя.

— Но пък са лесни за управление. Скоро ще се научиш. Това са нашите камиони.

Той отвори близката врата и ѝ помогна да се настани на мястото до водача. Преди да затвори вратата спря и я погледна.

— Съжалявам, ако одеде съм те обидил с нещо. Не знам дали разбираш колко си важна за всички нас и...

— Не разбирам — прекъсна го Патриша. — Нямам никаква представа каква полза може да има от мен тук.

Ланиер кимна и се усмихна.

— В едно обаче си прав. Щом съм толкова важна, ще си виря нос чак до тавана.

— Виждам, че бързо навлизаш в местните взаимоотношения. — Той се настани зад кормилото, порови в джоба и извади компанел. — Щях да забравя. Това е за теб. Полага ти се.

Ланиер включи електрическия мотор и изкара камиона от иглуто.

— Сега ще отидем във втора кухня, където е първият град. Ще прекараме няколко часа там, а сетне взимаме експреса.

— Това някой от влаковете ли е?

Ланиер кимна.

— Днес няма да ходим в трета кухня. Иначе ще ти дойде много за един ден. Може да се претовариш. Ще спрем в лагера на службата за сигурност в четвърта кухня, там ще обядваме и после продължаваме към шеста.

Камионът се изравни с мрежеста ограда, която продължаваше на няколко километра в двете посоки.

— Рано ли е да задавам въпроси?

— Все някога трябва да почнем — отвърна Ланиер.

— Това отвън е истинска почва. Сигурно може да се отглеждат растения в нея.

— Доста е плодородна. Работим по няколко аграрни проекта, предимно в четвърта кухня. Всъщност, тази почва е предимно на основата на ситно разтрошен астероиден материал, с известни добавки естествено.

— Хъм. — Тя се извърна и погледна към прашния облак, който се вдигаше зад тях. — Енергозахранването на Камъка в изправност ли е? Искам да кажа — възможно ли е да потегли отново?

— В пълна изправност — отвърна Ланиер. — Но дали ще тръгне — това никой не знае.

— Чудех се... какво ли ще стане, ако внезапно потегли и се окажем затворени вътре. Ще трябва да се храним от почвата, нали?

— Но не по тази причина започнахме с опитите за засаждане — обясни Ланиер. Тя зачака продължението, но той караше, вперил замислен поглед пред себе си. Наближиха някаква врата в оградата и камионът забави ход.

— Двигателите са много стари. Някои от инженерите дори смятат, че са износени — заговори той, сякаш въобще не я бе чул, а отвръщаше на въпроси, които го бяха измъчвали. В същото време извади от джоба дистанционно управление, набра някакъв код и

вратата се отвори. — Все още не сме в състояние да разберем на какъв принцип работят. За последен път са се включили за да забавят скоростта на Камъка и да го изведат на настоящата орбита. Използвали са грамадни скални късове, които са откъртали от повърхността на Камъка с помощта на работи. Отделните късове са били прехвърляни с помощта на транспортни платформи към северния кратер. Този край сега е затворен — скоро ще узнаеш защо. Нямаме представа каква е била по-нататъшната съдба на скалните късове, документацията, с която разполагаме не може да бъде интерпретирана.

— Не се учудвам.

Камионът продължаваше да се носи по прашния път, набразден от многобройни дири.

— Защо е било необходимо да се опъват тези безкрайни телени заграждения? — попита Патриша. — След като хората веднъж са подбрани, за да бъдат изпратени тук, това не е ли достатъчно за да се спазят изискванията на службата за сигурност? Доста пари са отишли на вятъра за да се прекарат всичките тези заграждения от Земята. А вместо това можехте да получите научна екипировка.

— Мрежата не е наше дело. Открихме я тук.

— Обикновена телена мрежа?

— И минискулптури.

— За какво говориш?

— Камъкът е построен от човешки същества, Патриша. Хора от Земята.

Тя го погледна и понечи да се усмихне.

— Построили са го преди хиляда и двеста години. Или поне на такава възраст го определиха нашите прибори.

— Сега ти е паднало да ме занасяш.

— Не, говоря сериозно.

— Не зная какво съм ти направила.

— Не разбираш ли, че не се шегувам. Да не мислиш, че наистина ще натоварим шест или десет километра телени мрежи и ще ги докараме тук?

— По-скоро бих повярвала в това, отколкото, че по заповед на Шарлеман или някой друг са направили Камъка.

— Не съм казвал, че е от нашето минало. Моля те да проявиш малко търпение, преди да научиш останалото. Почакай и сама ще

видиш.

Тя кимна, но отвътре кипеше от яд. Това сигурно беше някакъв отвратителен местен обичай. Извеждаш новопристигналия на разходка, тероризираш го, подхвърляш му разни загадки като от долнокачествен филм, сетне го връщаш обратно и пада голям смях. А нещастникът бива обявен за пълноправен жител на Камъка. Страхотно.

От малка ненавиждаше подобни колективни забавления. И най-вече докато беше в УКЛА^[1].

— Виж на склона — каза Ланиер. — Поникнала е трева. Не сме я донесли от Земята.

— Наистина прилича на трева — съгласи се тя.

Близо тридесет минути пътуваха през долината. Вече се виждаше сивкавата стена на полюса. Пред входа на тунела, минаващ през стената, бе издигната платформа, завършваща с метална арка. Ланиер зави и подкара камиона по рампата.

— А как се поддържа концентрацията на въздуха? — попита Патриша. Тишината в кабината я подтискаше. Ланиер включи светлините.

— Под средните три кухни са прокопани подземни езера. Сравнително плитки са и са изпълнени с водна леща, хиацинт и различни водорасли. Плюс някакви други, непознати растения. Най-голямото езеро заема почти цялото дъно на четвърта кухня. Във всеки един от полюсите на кухините са прокопани вентилационни отвори — приблизително на три километра височина — можеш да ги видиш с бинокъл и дори с просто око, ако имаш остро зрение — а в стените на Камъка има безброй тунели, шахти и канавки.

Патриша кимна, но избягваше да срещне погледа му. Май скоро наистина ще се вкамени, помисли си Ланиер. Възмущението обикновено беше първият симптом. Възмущението и недоверието бяха далеч по-поносими, отколкото възприемането и разбирането. Дори най-внимателното запознаване с тайните на Камъка неизменно водеше до това състояние. Всичко останало идваше по-късно.

Шест минути след като влязоха в тунела, те спряха пред масивна и здрава метална врата, която го затваряше плътно. Ланиер я отвори с дистанционното и камионът излезе във втора кухня.

Рампата, водеща надолу от тунела, беше подсилена от двете страни с каменен зид. До вратата на телената ограда, която

продължаваше и от тази страна, бе издигната караулка. Когато камионът я наближи, тримата часовои, облечени в познатите черни комбинезони, застанаха мирно. Ланиер спря, изключи двигателя и слезе. Патриша остана на седалката, загледана в пейзажа пред нея.

Зад рампата започваше гъста гора, в която белееха някакви солидни постройки. Още по-нататък блестеше широката водна повърхност на езеро, или река, простираща се както на изток, така и на запад, до самия край на кухината. През реката беше прехвърлен метален мост с изящна конструкция, чийто възета бяха изпънати на масивни бетонни пилони.

Мостът сочеше право към града.

Можеше да е Лос Анджелис, в някой ясен слънчев ден, би могъл да е всеки земен град, ако не беше разликата в мащабите. Беше значително по-голям, вдигнат с размах, по-добре организиран и най-вече — по-зрял архитектурно. На равни разстояния из града се издигаха най-високите сгради, които бе виждала през живота си. Всяка една от тях сигурно надхвърляше четири километра височина — приличаха на стройни, изваяни от бетон, стъкло и стомана свещници. Приликата със свещник се засили, когато вдигна глава и забеляза, че небостъргачите са прикрепени за тавана на кухината. От петдесетина километра разстояние, покрит с прозрачния воал на омарата, градът изглеждаше красив като макет зад стъклен похлупак в музей.

Тя завъртя глава и почувства, че ѝ се завива свят.

— Добро утро, господин Ланиер — посрещна ги старшият офицер, който бе приближил да провери пропуските им. — Нова ли е?

Ланиер кимна.

— Патриша Васкес. Неограничен достъп.

— Разбрано. Генерал Герхард ни предупреди още вчера да ви очакваме.

— Нещо интересно? — попита Ланиер.

— Разузнавателният отряд на Митчел в момента проверява К-мега.

Ланиер се наведе към отворения прозорец.

— „К-мега“ е един от големите небостъргачи — обясни той. Патриша прикри с ръка блясъка на плазмената тръба и се опита да разгледа отвъдния край на кухината. Виждаше още гори, няколко езера и сгради, заобиколени от прави и концентрични улици.

Стената в другия край бе толкова далече, колкото Лонг Бийч от Лос Анджелис. Въпреки огромните си мащаби, градът несъмнено бе построен от хора.

Подпрян на прозореца, Ланиер ѝ предложи да се поразтъпчат малко, преди да продължат пътя.

— Как го наричате? — попита Патриша.

— Казва се Александрия.

— Вие ли го кръстихте така?

— Не — поклати глава Ланиер.

— Днес ще посетим ли седмата кухня?

— Ако ти стигнат силите.

— Колко ще останем тук?

— Не повече от няколко часа. Искам да ти покажа библиотеката, преди да продължим.

— Библиотеката?

— Ами да — усмихна се той. — Гвоздеят на програмата.

Тя се облегна назад.

— Градът изоставен ли е?

— Повечето от нас смятат, че е изоставен. Имаше немало съобщения в обратния смисъл, но аз съм склонен да ги отдавам на прекомерно изпънати нерви. Войниците ги наричат призраци. Духове. Досега обаче не сме открили нито един жив жител на Камъка.

— А мъртви открихте ли?

— В изобилие. Не само в тази, но и в четвърта кухня е пълно с гробници. Тук, в Александрия, най-голямото е на около десет километра и шест градуса от нас. Схващаш ли принципите на координатната система?

— Мисля, че да — каза Патриша. Тъгълът се измерва от оста, а разстоянието от полюса. Но къде е отправната точка и кой полюс?

— Отправната точка е мостът, а отчитаме винаги от южния полюс.

— Значи не си се пошегувал и това е самата истина. Камъкът е бил построен от хора.

— Точно така — каза Ланиер.

— И къде са отишли?

Ланиер се усмихна и размаха пръст.

— Чакай, сещам се — каза Патриша. — Трябва сама да видя. — Тя скочи от кабината и се протегна. — Впечатлена съм.

— Когато за пръв път видях Александрия, имах чувството, че съм си у дома — заговори Ланиер. — Израснах в Ню Йорк и се преместих в Лос Анджелис, когато бях на петнадесет. С други думи, прекарал съм целия си живот в големи градове. Но въпреки това, бях направо потресен. Тук спокойно могат да се настанят двадесет милиона души и пак ще има място за още.

— За това ли е толкова важен Камъкът — заради свободната територия?

— Не — поклати глава Ланиер. — Нямаме намерение да го заселваме. В научната група има петнадесет археолози и те са готови да убият всеки, посмял да предложи нещо подобно. На всеки няколко дни правят открити сбирки — скоро ще имаш възможност да посетиш някоя. Работят денонощно и непрекъснато, откакто пристигнаха тук преди три години. Не позволяват да докоснем нищо, освен в случаите, когато се намеси отделът за сигурност, или аз самият издам заповед. Дори тогава си имаме страхотни ядове.

Патриша кимна на тримата войници, които я посрещнаха широко ухилени, а един дори вдигна визъора на шлема си за да изрази почитанията си. Радиото в караулката изпраща. Офицерът влезе за да отговори на повикването. Патриша не чуваше отсрещната страна, но дежурният отвърщаше на руски.

— Готова бях да се закълна, че са американци — рече тя.

— Такива са. Но при Хуа Линг и на южния полюс работят руснаци.

— И нашите войници говорят руски?

— Този специално говори. Както и още три-четири езика. Подбирали сме само най-добрите.

— Има ли някой тук, който да не е малък гений?

— Избягвали сме каквито и да било случайни попадения. Не можем да си позволим подобни грешки. Всеки е натоварен с две, дори три задължения. — Той се настани на шофьорското място. — Когато се приготвиш можем да тръгваме към моста. Чака ни библиотеката.

— Готова съм — отвърна Патриша и седна.

Излязоха на широкия, четирилентов мост, а стоманените шипове на гумите тракаха по асфалта. Патриша бръкна в джоба и извади

компанела. Клавиатурата бе само от десет бутона — удобна предимно за стенографиране. Патриша написа:

„Атмосферни условия — непроменени от доста време. Небето е ясно. Пейзажът е изумителен. Местността изглежда равнинна, а после, малко над хоризонта (поглед на север) се вдига рязко нагоре, като че оформя склоновете на дълбока долина. Отделните подробности в кухнята се виждат като през лятна омара“.

Тя пусна обратно записа на малкия екран и провери за грешки. Беше се научила да води записки на компанела още в колежа и го предпочиташе, пред обикновения бележник. А и както изглеждаше, хартията бе твърде скъп лукс на Камъка, та всички използваха електронни бележници.

Стигнаха първото широко кръстовище и Патриша продължи да пише:

„Улиците са широки над петдесет метра и по средата са разделени със зелен пояс, в който вероятно са били засадени дръвчета и трева. От всяка страна има по две платна. Повечето растения имат доста повехнал вид. Повреда в системата за поддържане на насажденията — или е изключена? От двете страни на улицата витрини — всички прозорци изпочупени. Просторни работни помещения, офиси — открити. На една от витрините — човекоподобен манекен. С дълъг врат. Без дрехи.“

Над един от магазините, може би бижутерски, забеляза надпис. „При Цезар“ — прочете тя. Изписано бе на латиница, но от другата страна същият надпис го имаше и на кирилица. Някои от магазините бяха украсени с ориенталски йероглифи — китайски, или японски. Други имаха виетнамски, или лаоски обозначения.

— Божичко — изпъшка тя. — Все една съм си в Лос Анджелис.

Имаше нещо странно и неуловимо на пръв поглед във вида на всичките тези редици от магазини. Тя присви очи, опитвайки се да различи несъответствието. — Чакай малко — заговори Патриша и Ланиер намали скоростта. — Искали са да го направят старомоден, нали? Искам да кажа, като в някои от големите градове на Земята, където има подобни квартали, построени в архаичен стил.

— По-добро заключение досега не бях чувал — похвали я Ланиер. — Да си призная, досега не бях обръщал особено внимание на този район.

— Малко съм объркана, Гари. Ако Камъкът наистина е бил построен преди повече от хиляда години, тогава как ще обясниш всичко това?

Ланиер зави и спря камиона по средата на улицата. Той посочи една масивна и мрачна на вид сграда в северния край на обширна зелена площ.

— Това е една от библиотеките — по-точно една от двете, които изследваме в момента. Всички останали са затворени.

Патриша прехапа устни.

— Нормално ли е да съм толкова притеснена? — попита тя.

— Сигурно. Аз също щях да съм.

— Искам да кажа... — тя се поколеба. — Защо трябва да ходя там? Аз съм математик. Не съм инженер, нито историк.

— Повярвай ми, никой не влиза само по прищявка в библиотеката. Дава ти се уникална възможност. Занимаваш се с материя, която поне досега няма практическа стойност.

— Май ще спра да задавам въпроси — въздъхна Патриша. — Защото вече не знам какво да питам.

Около сградата бяха разположени електронни датчици — монтирани по стълбовете на познатата мрежеста ограда, която отгоре завършваше със зловеца на вид бодлива тел. Виждаха се и тъмните отвори на телекамери. На входа стояха четирима часовои въоръжени с ППЛ — против-пехотни лазери. Имаха сериозен, дори навъсен вид. Ланиер и Васкес закрачиха към вратата, когато от високоговорителите отекна заповед:

— Господин Ланиер. Спрете и изчакайте проверката. Кой ви придружава?

— Патриша Васкес — отвърна той. — По списък към научната група, съгласно уговорка с генерал Герхард.

— Разбрано, сър. Приближете се и покажете пропуските.

Двамата доближиха вратата.

— Бодливата тел и датчиците докарахме преди две години от Земята — обясни Ланиер. — Тогава вече започвахме да си даваме сметка какво се крие вътре.

Показаха пропуските, а после положиха длани в сканиращата машина, обслужвана от жена в черен комбинезон. Проверката приключи и двамата продължиха зад оградата.

Тук прозорците на първия етаж също бяха изпочупени. Нямаше никакви обозначения или надписи, които да сочат, че това е библиотека. Предверието тънеше в мрак и беше пусто.

— Външната охрана може да влиза в библиотеката само при случаи на тревога. Вътре винаги има дежурен, който следи камерите — чухме гласа му от високоговорителите.

— Много забавно — рече Патриша.

— Необходимост.

Лентата от флуоресциращи лампи, монтирани под тавана светеше ярко, озарявайки малък участък от пода, който водеше право към стълбите в средата на предверието.

— На четири места в Александрия разположихме подвижни агрегати — обясняваше Ланиер, докато крачеха в осветения участък. Подът бе покрит с дебел слой прах, в който се виждаха множество стъпки. — По-голяма част от градското електрозахранване не работи. Все още не сме открили и енергоизточника, но предполагаме, че е някаква подземна електроцентрала. На други места, дълбоко под повърхността на Камъка, открихме енергетични резерви, складирани в сръхохладени акумулатори.

— Акумулатори? — сбърчи чело Патриша.

— От типа на силовите енергоклетки в Аризона — обясни Ланиер.

— Аха. — Не я биваше особено по приложна физика, но не искаше да издаде невежеството си пред Ланиер.

— В останалата си част електрическата система не се отличава с нищо особено. Контролните и информационни канали са от оптични кабели, също като на Земята. В сградите е тъмно защото прекъсвачите са били изключени — или са се изключили автоматично — и сега няма кой да се заминава с тях. Поне докато не научим малко повече за града, за да избегнем опасността от пожари.

— А защо са изпочупени прозорците? — попита Патриша, докато се изкачваха по стълбите.

— С времето стъклото се напуква, появяват се шупли. За това допринасят и колебанията в атмосферното налягане.

— Промени във времето?

— Нещо подобно. Във всяка една от кухините има инсталации за високо и ниско налягане, за възходящи и низходящи течения. Дори и

програматори на бури. Случва се и да вали сняг, макар доста рядко. Всичко е контролирано от процесори, но не знаем къде са разположени и дали функционират в момента.

Площадката на втория етаж ги посрещна с редица от метални кабинни, които се губеха в тъмнината.

— Вече цяла година теглим информация от тези запаметяващи устройства — каза Ланиер. — Нито един от програмните езици не ни е познат, затова се стараем главно да копираме информацията и записаните изображения. По-късно узнахме, че библиотеката в следващата кухня е още по-голяма и сега сме съсредоточили усилията си върху нея. Но... аз лично предпочитам тази. На четвъртия етаж разгърнахме многоканална копирна станция. Там ще имаш възможност да се занимаваш с изследванията си.

— Все една, че съм на борда на „Мария Целеста^[2]“.

— И други направиха подобно сравнение. Както и да е, основното правило на работа е: „Не пипай нищо, което след това не би могъл да оставиш във вида, в който е било“. Археолозите едва приключиха с първия оглед и са крайно чувствителни на тази тема. От време на време се налага да нарушаваме правилото — за да поправим или регулираме някоя машина — но иначе се стараем да пазим всичко непокътнато. Ако Камъкът е „Мария Целеста“ трябва на всяка цена да разгадаем тайната.

На четвъртия етаж влязоха в просторна стая, съоръжена с прозрачни изолационни кабинни за четене, прожекционен, копирен апарат и голям екран на една от стените. Осветлението бе ярко и тук под тавана също бяха монтирани лампи, свързани с акумулатори. Ланиер изтегли една кресло. Тя седна.

— След минутка се връщам — рече ѝ той. Приблужи отсрещната стена, отвори една врата и се изгуби от погледа ѝ. Патриша вдигна капака на прожекционния апарат — дали беше за микрофилми, или за видеокасетки? Екранът на стената бе плосък и черен като ебонит.

Едва сега почувства нещо странно в креслото. В средата на седалката бе монтиран малък цилиндър, който я подпираше неприятно отдолу. Може би на времето креслото е било снабдено с възглавница, която е закривала цилиндъра — или пък само е създавало подобна възглавница.

Патриша огледа редицата от прозрачни кабинички и се помъчи да си представи хората, които са седели в тях. Ланиер се върна и тя го посрещна с облекчение. Ръцете ѝ трепериха.

— Настръхнах — призна си тя с вяла усмивка.

Той ѝ подаде малка книга, обвита в млечнобяла пластмаса. Хартията бе тънка и доста здрава. Беше написана на английски — но шрифтът бе доста странен. Погледна заглавието.

— „Том Сојер“ — прочете тя. — От Самюел Лангхорн Клеменс, Марк Твен. — Датата на публикуване бе 2110 г. Тя затвори книгата, остави я и преглътна мъчително.

— Е? — попита тихо Ланиер.

Тя го погледна и се намръщи. После изведнъж лицето ѝ светна. Отвори уста да заговори, но се отказа.

— А се чудеше защо имам толкова изморен вид — каза Ланиер.

— Така е.

— Сега вече разбираш ли?

— Заради тази... библиотека.

— Донякъде — каза той.

— Тя е от бъдещето. Камъкът идва от нашето бъдеще.

— Все още не сме напълно сигурни.

— И затова съм тук... за да ви помогна да разберете как е дошъл.

— Има и други загадки, също толкова мистериозни и може би те всички са свързани помежду си.

Тя отвори книгата.

— Издадена от „Грейтър Джорджа Дженеръл“ съвместно с „Харпър Пасифик“.

Ланиер се пресегна и взе книгата от ръката ѝ.

— Засега ти стига. Да излезем навън. Време е малко да си починеш — можем да слезем в караулката.

— Не — каза тя и затвори очи. — Искам да продължим.

Ланиер излезе да остави книгата, после я поведе към приземния етаж.

— Входът за метрото е през две улици от тук. Ако искаш да се поразходим. Движението успокоява мислите.

Двамата поеха към близкия край на парка и Патриша плъзгаше поглед по сградите, надписите и витрините, осъзнавайки, че от тук нататък ще ѝ е все по-трудно да възприема фактите.

Минаха покрай една блестяща арка и се спуснаха надолу по стълбите към входа на метрото.

— Нали каза, че Камъкът идвал от бъдещето — заговори Патриша.

— От нашето бъдеще — поправи я Ланиер. — Но може да не е от нашата вселена.

Кожата ѝ беше необичайно топла. Тя премигна учестено, без да знае, дали ще се засмее, или ще заплаче.

— По дяволите.

— И аз реагирах така.

Стояха на широка платформа, пред покрита с орнаменти от прозрачни кристали стена. От тавана висяха табели с надписи и стрелки: „Централен Възел, линия 5“; „За Александрия“; „Сан Хуан Ортега, линия 6, 20 минути“. Имаше и познатите ебонитово-черни екрани.

Патриша почувства, че ѝ се вие свят. Реалност ли беше всичко наоколо, или продукт на пренатоварения ѝ ум?

— Внимавай — предупреди я Ланиер. — Камъкът взе да те хваща.

— Така е. Уф. Да внимавам да не се вкаменя.

— Следващият симптом е депресията. Дезориентация, фантазии, депресия. Поне аз минах през това.

— И ти ли? — тя сведе поглед към белите плочки под краката ѝ.

— Най-много след пет минути влакът ще дойде.

— Оправих се вече — промърмори Патриша. Не си вярваше много, но пък от друга страна беше изпитвала нещо подобно преди някои от по-тежките изпити. Преживяла го бе и сега щеше да го преживее. Трябваше. — Питам се, дали има по-добър начин да се втълпи идеята за Камъка на някой новопристигнал. Начинът, който сте избрали, ми се струва доста рискован.

— Опитаме и други.

— Не стана ли?

— Във всеки случай, нямахме по-добри резултати. Понякога лоши.

Откъм тунела ги блъсна въздушна стена. Патриша надникна от края на платформата, опитвайки се да определи принципа, който

използва подземната железница. Подът на канала беше съвсем гладък, не се виждаха никакви релси.

От тунела със свистене изскочи огромна алуминиева стоножка без прозорци на предната кабина и се понесе край тях, озарена от зеленикаво сияние. В първия вагон стоеше изправен часовой в познатия черен комбинезон, въоръжен с лазерна пушка и препасал тежък кобур с пистолет.

— Господин Ланиер — поздрави той и отдаде чест.

— Чарли, това е Патриша Васкес. Зелен пропуск — като мен. Патриша, позволи ми да ти представя капрал Чарлз Вурц. Двамата често ще се срещате. Чарли отговаря за охраната на метрото.

— Пазя да не се взоят призраците — рече ухилено Чарли и подаде ръка на Патриша.

Ланиер подкани Патриша да влезе. Вътрешността не се отличаваше с нищо необичайно, сякаш се намираха в току що произведена и пусната в употреба високоскоростна транспортна система на Земята. Седалките блестяха от чистота, дръжките на тръбите бяха хромирани. По всичко изглеждаше, че вагоните не бяха предназначени да бъдат претоварвани — край прозорците и седалките нямаше високи перила, въпреки че помещението бе доста просторно. Липсваха и типичните за метрото рекламни надписи, всъщност нямаше каквито и да било обозначения.

— Напомня ми старото метро в Сан Франциско — подхвърли Патриша. — Не беше се качвала на метрото в Лос Анджелис от години.

Настаниха се на седалките. Патриша не усети кога са тръгнали, осъзна, че са напуснали станцията едва когато погледна към прозореца. Отвън се виждаше само мрак, от време на време се мярваха някакви отражения в стената.

— Не зная защо, но не ми прилича на бъдещето — заговори Патриша. — Всичко е толкова познато. Винаги съм си мислела, че бъдещето ще е различно, странно и чуждо. Особено ако става дума за хиляда години напред. Но тези сгради, метрото — питам се, защо не са използвали телепортация?

— Александрия и тази подземна железница са доста по-стари от други райони на Камъка. Когато обиколиш навсякъде и се запознаеш с всичко подробно, сама ще забележиш разликата в технологичното

ниво. Освен това... — той спря. — Не познаваш историята им. Имало е пречки. Проблеми за решаване. Противоречия.

— За които скоро ще науча.

— Правилно — рече Ланиер. — Усещаш ли някакво движение? Ускоряване?

Тя се намръщи.

— Не. Може би потеглихме бавно и...

— Влакът ускорява с четири g.

— Почакай — тя погледна към прозореца и проследи играта на бледите светлини. — Александрия... градът не е построен както трябва.

Ланиер очакваше продължението търпеливо. Знаеше, че е невероятно умна, но в някои отношения бе толкова незряла. Непрестанно се стараяше да скрива възнението си, сякаш бе ученичка.

— Камъкът също е ускорявал и забавял, нали? Точно като този влак. Но аз не почувствах никакво движение, а и равнините на кухините трябваше да са наклонени, за да компенсират силата на реактивната тяга. Също и езерата — от едната страна трябваше да са с по-високи стени, иначе водата щеше да прелее. Да се разплиска от ускорението.

— В нито една от кухините няма признаци да са строени подобни съоръжения — каза Ланиер.

— Може би са ускорявали постепенно?

Той поклати глава.

— Тогава съществува някакъв друг начин за компенсиране?

— Шестата кухня — каза Ланиер. — Но това също е част от общата картина.

— Оставяш ме сама да си блъскам главата над всичко.

— Когато е възможно.

— Като на изпит.

— Не — отвърна Ланиер и в гласа му се долови съчувствие. — Съветникът каза, че ти можеш да ни помогнеш. Вече не се съмнявам в това. Но дори и да е изпит, ти се справяш чудесно.

И все пак имаше известни резерви.

Тунелът внезапно свърши и влакът бе озарен от дневна светлина. Носеха се над обширна водна повърхност, скоростта им бе поне триста километра в час.

— В канала отдолу са вградени три релси — обясни Ланиер. — Движим се чрез магнитна индукция.

— Виж ти. — Тя плъзна поглед по повърхността на езерото, простиращо се на север чак до стената на полюса. Високо горе се извиваше свода на покрива, а в далечината, почти на хоризонта, брегът се губеше в мъгла.

На около седем километра от тях се виждаше един от познатите небостъргачи, основата му бе скрита във воала на мъглата. Друга подобна кула стърчеше на километър по-нататък, вдигната на пилон, който се показваше от водата.

Стената на мъглата се носеше право към тях и изведнъж излязоха на суша. Наоколо беше гъста борова гора, игличките имаха синкав цвят под светлината на плазмената тръба.

— В четвърта кухня, доколкото можахме да определим, е бил разположен центърът за възстановяване. Освен това има голям резервоар с вода и въздухопречиствателна инсталация. Четирите по-големи острова в езерата са застроени. Има и подводна станция с коралови градини, извори за прясна вода и речна система. Истински курорт с резерват за диви растения, рибна ферма — макар сега всичко това да е доста занемарено.

Влакът забави скорост и шумът от движението се промени, когато се изравниха с издигната над земята платформа. Двама войници с черни комбинезони затичаха успоредно с вагона, докато влакът спре. Ланиер се изправи и тя го последва към вратата, която се отвори безшумно веднага щом я доближиха.

Гора, много вода и мирис на влажна почва.

— До скоро виждане, Чарли — каза Ланиер. Чарли ги изпрати до вратата и отдаде чест.

Часовоите от платформата приближиха и поискаха пропускателна на Патриша.

— Добре дошли в летния лагер, мис Васкес — каза един от тях. Тя хвърли поглед през перилата на платформата. До земята имаше поне шест метра. Подобно на лагера в първа кухня и тук платформата бе заобиколена от ров и телена ограда, а също и земеделска лаборатория, но доста по-голяма.

В лагера всички носеха черни комбинезони, тук-там в комбинация със сиво или тъмнозелено.

— Все военни ли са? — попита тя. Ланиер кимна.

— Има и малочислена група учени, но мястото се използва главно за отдых — когато има време. Тази кухня има стратегическо значение. Тя разделя относително обитаемите зони на Камъка от работната част.

— Реактивните двигатели?

— Да и седмата кухня. Както и да е, сега ще имаш време да се поразходиш и да преосмислиш видяното досега.

— Съмнявам се — отвърна Патриша.

Ланиер я поведе към столовата.

В общи линии столовата не се отличаваше особено от тази в първа кухня. Настаниха се на една маса с британски и немски морски пехотинци. Ланиер я представи на командващия офицер — полковник Хайнрих Беренсон, немец.

— След седмица ще бъде назначен за командващ силите за сигурност в седма кухня — обясни той. — Доста често ще работите заедно.

Беренсон беше полковник от германските космически сили, имаше светлоруса коса и изпъстрено с бръчки лице, на ръст бе колкото Ланиер, но значително по-мускулест. Приличаше по-скоро на ирландец, името му също не беше типично немско. Държеше се с Патриша дружелюбно, но някак дистанцирано.

Тя си поръча салата — имаше пресни марули от градината на лабораторията — и огледа лицата на седящите наблизо мъже и жени. Никой не носеше зелен пропуск.

— Какво представлява тази система с пропуските? — попита тя Ланиер. Беренсон се усмихна и поклати глава, като да бяха засегнали болното му място.

— Хората с червени пропуска не се допускат отвъд прохода в първа кухня — отвърна Ланиер. — Това са предимно членове на инженерната група. Сините пропуска важат за всички райони на Камъка с изключение на шестата и седмата кухня, освен това в кухините отвъд първата приносителите им трябва да бъдат с придружител и да изпълняват конкретни задачи. Зелените пропуска имат неограничен достъп, но подлежат на постоянни проверки.

— Тук съм от три години — намеси се Беренсон. — А едва преди три месеца получих зелен пропуск. — Той погледна пропуска на

Патриша и поклати глава. — За щастие, открих празнина в наредбата. Оказа се, че мога сам да се придружавам.

Ланиер се засмя.

— Да се радваме, че до момента всичко върви гладко.

— Амин — добави Беренсон. — Никак не ми се ще да имам неприятности.

— За зелените пропуски има три разрешителни нива. Най-ниско е първото ниво — забранен е достъпът до засекретените зони. Второ ниво означава ограничен достъп само при изпълнение на служебните задължения — членовете на охраната например. А третото разрешително ниво е което имаме двамата с теб.

— На мен ми дадоха второ ниво — подхвърли Беренсон.

Когато поеха обратно към влака Патриша попита:

— Второ ниво означава, че той не знае за истинския произход на Камъка, нали?

— Когато стигнем седмата кухня ще узнаеш останалото.

— Но не и затова какво има в библиотеките.

— Не — съгласи се Ланиер.

Това я отрезви. Беренсон заемаше висок пост от години, а нямаше ни най-малка представа за съдържанието на библиотеките.

Четиримата десантчици, облечени в леки космически скафандри тичаха с изящни скокове по голата лунна повърхност, а зад тях блестяха звездите и видимата четвърт на Земята. Мирски ги проследи от върха на хълма, като се стараеше да изважда на показ само горната част на шлема. В дясната си ръка стискаше електрическо фенерче, което бе насочено към неговите другари от групата, сгущени в тясната клисура между скалите. Когато четиримата долу стигнаха предварително обозначеното място, той подаде сигнал към хората си.

Набелязаната цел — макет на лунен бункер — се намираше на около стотина метра от хълма. Четиримата, играещи ролята на защитници, вече бяха пред шлюза. Мирски вдигна своя АКВ-297 — автомат Калашников вакуумен-модел — и се прицели в шлюза.

Люкът се плъзна встрани и Мирски вдигна малко по-високо дулото, а после нагласи кръста на оптическия мерник върху мигащата сигнална светлина. С облечения в плътна ръкавица пръст той натисна бавно спусъка, който бе разположен върху страничния корпус на автомата и почувства три бързи отката. От дулото за миг бликна къс

пламък от възпламенения барут и после се стопи в мрака. Целта изригна в облак от пластмасови трески.

В слушалките изпраща гласът на наблюдаващия офицер, който нареди на четиримата защитници да положат оръжието и да легнат.

— Вашият шлюз е обезвреден — добави лаконично наблюдаващият. — Чудесно се справихте, подполковник... продължавайте.

Мирски и тримата му помощници приближиха предпазливо макета. Защитниците лежаха в праха, съвсем неподвижни, ако се изключат трепкащите цифри върху миниатюрните дисплеи на разположените в раниците животоподдържащи системи. Мирски намигна на един от тях през прозрачната част на визьора. Другият го следеше с празен поглед, изглежда хич не му беше до закачки.

— Другарю подполковник, — повика го един от хората му. — Погледнете през рамо — ориентировка два часа.

Мирски се извърна и проследи посоката, в която сочеше с ръкавица повикалият го.

Като тлеещ облак в небето точно над лунния хоризонт се бе появил Картофът.

Сякаш беше обречен непрестанно да му сочат тази проклета точка в небето — Ефремова, преди три години, сега отново.

— Да, виждам — кимна Мирски.

— Заради него тренираме, нали, другарю подполковник?

Мирски не отговори. В разговора се намеси наблюдаващият и нареди да прекратят безсмисленото дрънкане.

— И звездите имат уши, ефрейтор — допълни Мирски. — Хайде да приключваме със задачата. Имаме час по политическа подготовка. — Ефрейторът срещна погледа на Мирски и направи презрителна гримаса, но премълча.

Четири часа по-късно, докато си почиваха в техния бункер, наблюдаващият мина между хамаците, поздрави победителите в учението и раздаде писма от Земята. Всички получаваха писма, не само от близки и роднини, но и от партийни звена по селата и фабриките. Накрая наблюдаващият спря пред хамака на Мирски.

— Има само едно писмо за теб другарю... полковник — каза той и му подаде плътен, дебел плик. Мирски пое плика и погледна изненадано наблюдаващия.

— Отвори го.

Той разкъса внимателно горния край и отвътре изпаднаха пет листа, изписани на машина.

— Ето ти и повишението — прошепна Мирски, все още невярващ в случилото се.

— Както и нови заповеди, полковник — добави наблюдаващият. — Другари, някой от вас интересува ли се къде ще бъде назначен полковник Павел Мирски?

— Къде? — попита един сержант.

— На Земята — съобщи Мирски.

— На Земята, значи! — повтори наблюдаващият. — Изкарал си четири поредни курса за обучение на Луната. И сега се връщаш долу.

Останалите ги гледаха леко засмени.

— В Индийския океан — добави Мирски. — Очаква ме нов курс — този път за батальонен командир.

— В Индийския океан — повтори със същия многозначителен глас наблюдаващият като посочи с пръст пода — под който се намираще земния диск, а после вдигна двете си ръце и кимна към тавана.

Останалите избухнаха във възторжени възгласи и заръкопляскаха.

— Най-сетне ще имаш звездите, за които толкова си мечтал, другарю полковник — добави наблюдаващият и му стисна ръката.

[1] Университета в Лос Анджелис, Калифорния — бел.прев. ↑

[2] Бригантина, чийто екипаж изчезнал при загадъчни обстоятелства през декември 1872 г. — бел.прев. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Последната част от четвърта кухня се изниза бързо зад прозорците на влака, мярна се някакъв горист хълм и малки езера, от които стърчаха скали.

— Линията свършва в шеста кухня. Там ще се срещнем с Джоузеф Римская и някои членове на китайската научна група.

— Римская? Имах преподавател със същото име в УКЛА.

— Благодарение на него си тук. Той те препоръча.

— Но той напусна университета и отиде на работа в Бюрото по математика и статистика.

— Във Вашингтон се е запознал със Съветника — добави Ланиер.

Римская им водеше семинарите по специална математика. Патриша не го харесваше, беше едър, грубоват мъж, с червеникава брада, гръмогласен и догматичен човек, професор по политическа икономия и експерт по статистика и информационната теория. Взискателен като преподавател, Римская по нейно мнение бе лишен от интуицията, която помагаше на учения при сложни научни изследвания. За нея той си оставаше типичен представител на академичните среди — енергичен, непреклонен към грешките, но и лишен от въображение.

— Какво търси тук?

— Съветникът го смята за особено полезен.

— Специалността му е статистическа теория на поведението на масите. Това е по-скоро част от социологията.

— Точно така — кимна Ланиер.

— Тогава...

Ланиер махна раздражено с ръка.

— Помисли, Патриша. Къде са отишли предишните обитатели на Камъка? Защо са отишли там, как са отишли?

— Не зная — отвърна притихнало тя.

— Ние също не знаем. Поне засега. Римская е ръководител на социологичната група. Може да се окаже особено полезен.

— Все ми се струва, че така се подхожда към проблема отзад.

— Прояви малко търпение, също като мен — посъветва я Ланиер.

Патриша сведе глава.

— Не мога да ти обещаая — рече тя. — Освен това, ще те помоля да не отвърщаш така заядливо, когато задавам неудобни въпроси.

— Добре, само не приемай нещата лично — съгласи се Ланиер.

И той е под напрежение, помисли си тя. Какво пък, на мен да не ми е лесно. Нима може човек толкова бързо да привикне към невероятни неща като библиотеката... или самият Камък? Освен това, сигурно има още толкова много...

Кой знае защо си представи, че в седмата кухня я очаква дълга редица от черни дъски, пред които са се подредили разрошени математици и си блъскат главите над какви ли не нерешими проблеми. А от огромния висящ в небето екран ги следи Съветникът — като някакво божество. Ланиер беше неговото превъплъщение.

— Римская е наполовина руснак — продължи Ланиер. — Баба му е била емигрантка. Говори перфектно руски. Понякога го използваме за преводач.

Влакът се носеше все по-бързо и внезапно пред тях се изправи стената на северния полюс на кухнята.

В петата кухня бе далеч по-тъмно, отколкото в предишните. Горните слоеве на атмосферата в цилиндъра бяха скрити от ниски, мрачни на вид облаци, които поглъщаха светлината от плазмената тръба. Под облаците се простираше пейзаж достоен за вагнерова опера — голи планини, лъскави като антрацит. Далеч по-нататък, към средата на кухнята, върховете на планините изглеждаха още по-назъбени, обсипани с раздробени отломки и насечени от хоризонтални тераси.

— Какво, по дяволите, е това? — попита тя.

— Нещо като отворена мина, доколкото ми се струва. Нашите двама геолози — вече се запозна с Робърт Смит, той е единият — та те смятат, че докато предишните обитатели са изкопавали отвътре Камъка, са оставили петата кухня недовършена. За да черпят от нея

суровинен материал. Така и станало, а това, което виждаш, са последиците.

— Направо като сцена от някой стар филм на ужасите — добави Патриша. — Не ти ли се мярва някъде там и замъкът на граф Дракула?

Известно време мълчаха, докато влакът прекосяваше един тунел в шеста кухня. Постепенно скоростта му намаля, а отвън се появи слаба светлина.

— Краят на линията — обяви Ланиер и стана.

Последната гара бе издълбана под земята, с платформа от червеникав бетон и стени от черна астероидна скала. Платформата бе разчертана със светещи линии, сякаш по нея са се подреждали дълги опашки.

— Това е станцията на работниците — каза Ланиер. — А след преустрояването на шеста кухня е било отправен евакуационен пункт. Приблизително, преди шестстотин години.

— От колко време е изоставен Камъкът?

— От пет века.

Пресякоха платформата и приближиха помещение с прозрачни стени, от които се разкриваше прекрасна панорамна гледка към шестата кухня.

Подът на долината бе изпълнен с гигантски инертни механични форми, цилиндри и кубове, купища от кръгли плоскости, наредени една върху друга, които напомняха на някакъв чудовищен пулт за управление. Зад последната сграда започваше дълга редица от цилиндрични резервоари, която се скриваше зад далечна стена. Стената бе висока най-малко сто метра, а диаметърът на цилиндрите бе поне петдесет. Ниско долу, под нивото на гарата и между редиците от цилиндри имаше тясна и дълбока клисура, в която блестеше вода. По двата края на канала се простираха тръбопроводи, завършващи в помпена станция с исполински размери. Над всичко това бяха надвиснали черни буреносни облаци, от които се сипеше дъжд, примесен с едри парцали сняг. Долавяше се някакво далечно пулсиране, по-скоро с усет, отколкото със слух, като инфразвуково туптене на движещи се планини или стържене на дълбоко морско дъно.

Патриша вдигна глава и различи в процепа между облациите далечната страна на кухнята, която също бе натъпкана с подобни на

вид странни и непонятни машини.

— Нито една движеща се част в цялата долина, ако изключим някои детайли на помпения механизъм — каза Ланиер. — Строителите са разчитали на предварително програмиран цикъл от атмосферни промени. Дъждът отнема топлината, спуска се в канала или в други водни резервоари, откъдето се изпарява, отнася топлината нагоре със себе си, а системата за поддържане на атмосферата я отвежда, все още не знаем как и къде.

— И какъв е смисълът на всичко това?

— Когато проектирали Камъка, решили в шестата кухня да построят град. Тогава все още са смятали ускорението на Камъка да не надвишава три g. Малко преди да започнат строежа обаче — и най-вече преди да се заемат със земекопните работи — открили начин да ускоряват максимално Камъка. Методът е доста сложен и скъп, но пък създава възможност сградите да се строят като на Земята. И така, в шеста кухня монтирали машина за селективно поглъщане на инерционната сила, части от която виждаш сега. — Той кимна към гледката зад стъклото. — Ето защо нито един под не е наклонен, а реките и езерата не са оборудвани с предпазни стени. Просто не се нуждаят от тях. Шестата кухня може да поглъща селективно инерцията на всеки обект в Камъка. В състояние е също да овладява последствията от ускорението и забавянето в мащабите на целия астероид. Имаше възможност да почувстваш действието ѝ докато се возехме във влака. Способна е да се саморегулира, макар че все още не сме открили месторазположението на нейния „мозък“.

Дъждът шибаше прозрачния покрив и се стичаше по наклонения прозорец към стълбите. Ланиер се загледа в едрите като перли капки.

— След това машината е била модифицирана и разширявана на няколко пъти. В началото е била разположена на площ от три квадратни километра, а в останалата част от кухнята е имало заводи и изследователски лаборатории. Сега машината поддържа и седмата кухня.

Откъм канала към гарата тичаха четирима, облечени в яркожълти дъждобрани. Камионът бе паркиран недалеч зад тях, на една кална купчина.

— Ето ги и посрещачите — каза Ланиер. Четиримата доближиха вратата и отдолу повя хладен въздух. Шумът от дъжда се усили.

Патриша продължаваше да разглежда долината, вперила поглед към отсрещния полюс. Досегашните напречни стени на кухините бяха гладки, лишени от каквито и да било детайли. Тази тук бе изпъстрена с правоъгълни кухини, разположени на равни интервали, като изсечени в скалата стъпала. Като се имаше пред вид разстоянието, вероятно стените на тези правоъгълници бяха дълги поне километър. Вътре се виждаха огромни елипсовидни обозначения.

Първият от посрещачите излезе на платформата и бутна назад мократа мушамена качулка. Патриша отмести поглед към своя доскорошен преподавател, с червендалесто лице и дребни, някак подозрителни очички. Римская беше точно такъв, какъвто го помнеше. Той я изгледа навъсено, сетне подаде ръка на Ланиер. Зад него се изправи стройна русокоса жена и двама китайци — мъж и жена, които носеха зелени шапки, а от дъждобраните им се стичаше обилно вода.

Римская приближи Патриша, а на лицето му се четеше едва ли не отвращение.

— Госпожице Васкес — заговори той. — Надявам се да оправдаете доверието ми. Не бих желал да изглеждам глупак, задето защитих вашата кандидатура.

Тя отвори уста, погледна го смаяно, сетне въздъхна и се засмя.

— Аз също се надявам, господин професоре!

— Не му обръщайте внимание — намеси се русата. Имаше приятен, нисък глас със слаб английски акцент. — От четири месеца насам само ви хвали. — Тя протегна ръка и Патриша я стисна. — Аз съм Карен Фарли, а това са Фу Дзи Ми и Чанг И Синг. — Чанг се усмихна любезно на Патриша, беше пуснала дълги кичури покрай лицето си — последна китайска мода.

— Ние сме от Пекинския Технологичен Университет.

Римская разглеждаше Патриша присвил сивите си очи.

— Здрава сте, нямате космическа болест, нито пък емоционален стрес?

— Добре съм, професоре — отвърна тя.

— Чудесно. В такъв случай вие — той посочи Фарли, Фу и Чанг — ще имате грижата за нея. Ще отсъствам седмица, може и по-дълго. — Римская протегна ръка и стисна десницата на Ланиер. — Уморен съм — призна си той. — И най-вече защото все още не знам какво означава всичко това. Нали знаеш, въображението ми е слабото

място... — той сви рамене. — Надявам се, че на вас проблемът ще допадне повече, госпожице Васкес. — Той се поклони леко, вдигна багажа си и пресече платформата към спрелия влак.

Патриша го изпроводи с поглед.

— Малко му завиждам — обади се Фу. Имаше чудесно калифорнийско произношение. На ръст бе колкото нея, леко пълничък, късо подстриган, с детинско лице. — Наскоро четох някои от разработките ви, госпожице Васкес.

— Патриша, ако обичате.

— Опасявам се, че далеч надхвърляха способностите ми. Двамата с Чанг сме електроинженери. Карен е физик.

— Теоретична физика. Направо пламтах от нетърпение да се срещна с вас.

— Горях — поправи я Ланиер.

— Добре де. — Фарли се усмихна на Патриша. — Аз също съм китайска гражданка. Отначало никой не се сеца. Поправяйте ме, моля, когато греша.

Патриша се оглеждаше смутено между тях. Чувстваше се не на място, все още не беше готова да се среща с нови хора, да създава взаимоотношения.

— Трябва да покажем на Патриша и седма кухня — обади се Ланиер. — Освен ако не иска преди това да си почине.

— Не — поклати твърдо глава Патриша. — Искам още днес да изгледам филма докрай.

— Ето това се казва жена — похвали я Фарли. — Смела до припадък. Виж, на това съм готова да се възхищавам. Чанг е същата. Дзи Ми — тук го наричаме Късметлията — е доста мързелив.

— И тя е същата като професор Римская — безскрупулни робовладелци — оплака се Чанг. Английският ѝ е не беше така гладък като на другите. Тя извади два навити на руло дъждобрана и ги подаде на Ланиер и Патриша. Облякоха се и излязоха на дъжда.

Миришеше на влага, озон и метал. Дъждът бе отслабнал, не се виждаха и парцали сняг. Водата шуртеше по водосточните тръби, събираше се в канавките около пътя и изчезваше в един от близките резервоари. Патриша надникна в него, но видя само непрогледен мрак.

Камионът, който ги очакваше на шосето бе досущ като този, с който Ланиер я бе разхождал из първа кухня. Фарли предложи на

Патриша седалката до шофьора, а останалите се настаняха отзад, като разблъскаха кашоните с прибори, за да си направят място. Фарли даде газ и камионът се понесе напред.

Пътят се виеше между цистерните, подредени в гигантски комплекси, а през мъглата изплуваха и се скриваха огромни, неясни очертания. Фу Дзи се наведе напред между седалките.

— Шосето прилича на асфалтирано, но не е. Това е астероидна скала, само че металът е извлечен и заменен с мазут. Изключително здрава настилка, няма никакви пукнатини. Интересно, кой ли ще се сети да го патентова?

Странно, но мъглата ѝ действаше успокояващо. Сякаш се намираще във вътрешността на скъпоценен камък с помътнели стени. Дъждът се усили и тропачката по покрива на кабината вода — в комбинация с топлия въздух, който лъхаше от вентилатора — създаваше приятно усещане за уют, все едно, че си седеше в къщи пред телевизора и гледаше някакъв филм.

Малко по-късно приятното усещане я напусна. Ланиер я наблюдаваше внимателно. Тя срещна погледа му, после изви глава встрани. Защо всички я смятаха за толкова важна? Какво можеше да направи, изправена пред цялата тази монументална загадка?

Дори само размерите на всичко, което виждаше около себе си, бяха в състояние да парализират мисълта ѝ. Когато разглеждаше далечната стена в пролуките между плътните облаци, струваше ѝ се, че е на борда на совалката и навлиза в земната атмосфера.

Камионът се изкачи на магистралата и само след двадесет минути прекоси долината. Скоро приближиха и познатата вече арка, вдигната над входа на тунела. Фарли включи светлините и тунелът ги погълна.

След лошото време в шеста кухня, ярката светлина на плазмената тръба бе особено приятна.

— Още малко и току виж сме чули песента на птиците — възкликна Патриша.

— Де да можеше — подхвърли Фарли. Спуснаха се по рампата. Пътят пред тях бе прав като стрела, платното бе по-тясно от магистралата в шеста кухня, но покрито със същата настилка. От двете страни, в продължение на няколко километра се виждаха само пясъчни хълмчета, увенчани отгоре с корони от повяхнала трева.

Недалеч се мяркаха и редки горички от ниски, превити дървета. На запад, където подът на кухнята се извиваше нагоре, Патриша забеляза езера и дори една река, която сякаш извираше от проход под тунела за шеста кухня. Облаците бяха останали зад тях. Пейзажът изглеждаше непроменен, докъдето ѝ стигаше погледът. Плазмената тръба се появяваше в центъра на стената между шеста и седма кухня и продължаваше по-нататък като пътеводна светлина.

Патриша долавяше съвсем ясно нетърпението на околните. Всички очакваха да видят реакцията ѝ.

Реакция на какво? Всъщност, на пръв поглед, за разлика от предишните, кухнята не се отличаваше с нищо особено. Неусетно я завладя напрежение. Какво толкова трябваше да каже?

Ланиер я докосна леко по рамото.

— Какво виждаш? — попита той.

— Пясък, трева, езера, дървета. Река. Няколко облака.

— Погледни право напред.

Тя погледна. Въздухът бе кристално чист. Видимостта бе най-малко тридесет километра. Въпреки това отсрещният полюс не се виждаше така ясно, както напречните стени в предишните кухни. Тя присви очи и се опита да проследи плазмената тръба до мястото, където би трябвало да завършва.

Тръбата не свършваше. Тя продължаваше, макар с отслабваща светлина и се сливаше накрая с хоризонта.

Разбира се, за един наблюдател, намиращ се на плоска повърхност — каквато представляваше дъното на цилиндъра, в посока успоредна на оста — хоризонтът трябваше да е разположен много високо...

— Тази кухня е по-дълга — каза тя.

— Така е — съгласи се предпазливо Фу Дзи. Чанг също кимна и се усмихна, сякаш бе чула някаква шега.

— Чакайте да помисля малко. Изминахме приблизително двеста и двадесет километра вътре в Камъка, който е дълъг двеста и деветдесет километра. Значи, тази кухня може да е дълга най-много петдесет километра. — Ръцете ѝ трепереха. — Но не е.

— Погледни по-внимателно — посъветва я Ланиер.

— Трябва да е някаква оптическа илюзия. Не мога да видя стената на северния полюс.

— Не можеш ами — съгласи се с очевидна симпатия Фарли.

— Тогава? — Патриша се огледа в кабината. Останалите я наблюдаваха с безстрастни лица, само Чанг се усмихваше загадъчно. — Какво толкова трябва да видя, дявол да го вземе?

— Ами ти ни кажи — отвърна Ланиер.

Мислите ѝ се блъскаха яростно, тя завъртя глава, впери поглед в далечината и се опита да прецени размерите на последния цилиндър.

— Спрете камиона.

Фарли удари спирачки и Патриша скочи на пътя. Заобиколи кабината, изкачи се по стълбичката от другата страна на кабината — върху малката платформа — и се загледа по посока на пътя. Шосето продължаваше да хоризонта, където се губеше от погледа. Никаква стена, никакви бариери. Пейзажът наоколо също изглеждаше непроменен.

— Доста по-голяма е — каза тя. Фарли и Ланиер бяха слезли от кабината и гледаха нагоре към нея. Фу Дзи и Чанг се присъединиха към тях. — По-голяма дори от астероида. Във всеки случай, продължава отвъд края му. Това ли искате да ми кажете?

— Нищо не сме ти казвали — отвърна Ланиер. — Само показваме. Това е единственият начин.

— Искате да кажете, че кухнята не свършва, че излиза навън през стената? — Тя почувства, че гласът ѝ започва да трепери от надигащата се паника.

Онзи професор в Станфърд, преди шест години, май бе сгрешил. Не само боговете и извънземните бяха в състояние да възприемат работата ѝ. Сега вече знаеше защо я бяха взели от Ванденберг и я бяха докарали тук, на Камъка.

Седмата кухня продължаваше безкрайно.

ПЕТА ГЛАВА

Патриша беше спала — провери по часовника — близо девет часа. Лежеше на тясната койка, заслушана в тихото шумолене на стените на палатката.

Поне в този участък от седмата кухня нямаше никаква нужда от строеж на солидни сгради. Времето беше меко и сухо, а въздухът приятно топъл. Тя се загледа нагоре, към блестящата линия на плазмената тръба, покрита с лекия воал на изпаренията.

Аз съм тук. Всичко това не е сън.

— Късно е да се съмняваш — прошепна си тя. Подът на палатката бе покрит с разноцветни матраци. Някъде наблизко, Фарли и Чанг разговаряха приглушено. През първите няколко часа, откакто влязоха в кухнята, докато вдигаха палатката и затопляха храната, Патриша бе свръхактивна, припкаше наоколо като пеперуда и задаваше напълно безсмислени въпроси. Известно време Ланиер я наблюдаваше мрачно и имаше такъв вид, сякаш с нещо го е разочаровала. Но после и той се присъедини към останалите, които се шегуваха с нея — и дори извади от багажа си бутилка шампанско.

— С това ще полеем прекръстването ти в новата вяра — обяви той.

Докато си предаваха бутилката от ръка на ръка, някой подхвърли идеята да измислят по-подходящо име за седмата кухня — нито „кухина“, нито „коридор“ им допадаха кой знае колко.

„Спагети свят“ — предложи Фарли. Не, възрази Фу Дзи, по-скоро „Макарони свят“ защото отвътре е кух. Чанг спомена нещо за свят-тръба, но останалите посочиха, че както думата „тръба“, така и „тунел“ вече са използвани за други феномени. Сетне се посипаха нови и нови думи, сякаш чрез тях всички се опитваха да се отърсят от завладялото ги напрежение.

След третата чаша шампанско Патриша почувства, че ѝ се доспива. Потъна в сън още щом ѝ нагласиха койката в палатката.

А сега се протягаше, озъртайки се наоколо. Появи се Фарли и приклепна до нея.

— Сънува ли?

— Нищо — поклати глава Патриша.

— Когато преди година и половина Гари за първи път ме доведе тук, имах чувството, че ще полудея. Как ти харесва тяхната идея за индоктринирането? Зная, че си още в самото начало, но все пак... — тя разглеждаше внимателно Патриша с невероятно сините си очи. Беше поне десет години по-възрастна от нея, под очите ѝ се бяха оформили насмешливи бръчици. Държеше се уверено и прямо — нещо като женска версия на Ланиер, помисли си Патриша.

— Да видиш не значи да повярваш — отвърна тя. — Искам да кажа, че не е достатъчно само да ти го опишат.

— А като мине известно време се успокояваме и губим интерес — продължи Фарли, загледана в лентата на сивкавия път. — Ето това понякога ме тревожи. Трябва да се появят нови хора и да останат потресени от онова, което за нас е ежедневие, та отново да осъзнаем колко странно е всичко това. Понякога се чувствам като бръмбар, който пълзи из атомна електростанция. Усещам по малко, виждам по малко, но със сигурност не разбирам нищо. — Тя въздъхна. — Не зная дали Гари ще го одобри, но мисля, че трябва да те предупредя за призраците.

— Той вече ми спомена. Какво представляват?

— Не всички от нас са ги виждали. Аз например, не съм срещала никога — нито който и да било от нашата група. Общоприетото обяснение е, че се дължат на психично пренатоварване. До момента не разполагаме нито с потвърдени данни, камо ли с фотографии. Така че, отваряй си очите какво виждаш. Но не забравяй и друго — все още никой не е доказал със сигурност, че Камъкът и коридорът са лишени от живот. Твърде малко сме на брой за да изследваме обстойно и да охраняваме всички кухни. Така че, ако забележиш нещо, докладвай, но не се впечатлявай — тя се усмихна. — Как ти се струва?

— Безумие — отвърна Патриша и се надигна от койката. — Имам ли някаква работна програма, въобще знае ли се с какво точно ще се занимавам?

— Гари ще ти каже всичко след около половин час. Сега спи. Издишал е. Искам да кажа — изтощен. Малко сме разтревожени за

него, знаеш ли?

— Видях, че всички имате зелени пропуска. Но кое ниво — трето?

— Господи, не, разбира се — Фарли се засмя и отметна назад дългата си, руса коса. — Та ние сме китайци. Трябва да сме щастливи, че въобще ни допуснаха толкова навътре. Тук сме само благодарение на факта, че близо десет години нашите правителства поддържат приятелски взаимоотношения. При всички случаи сме по-добре от нещастните руснаци. Позволяват им да се занимават само с проходите, плазмената тръба и още някои дреболии. Всички са на мнение, че в плазмената физика са по-напреднали от останалите и затова ги държат около оста. Американците нямат никаква представа колко са силни в археологията, например. Или пък в социологията... — тя поклати глава. — Ще ти призная нещо. Отгледана съм с идеите на марксизма, но ако питаш мен, създателите на Камъка са си нямали и понятие от ленинското учение.

— Гари пропусна да ме запознае с подробностите около международните договори. Четох за това във вестниците... но и там не се казваше всичко.

— Както знаеш, първи достигнаха астероида корабите на НАТО-Еврокосмос. Според постигнатото съгласие в МККС, при тези обстоятелства НАТО осъществява контрол върху изследователската дейност на Камъка, а НАТО, както ти е известно се ръководи главно от Съединените щати. Руснаците протестираха, че случаят бил особен, но досега не са постигнали нищо. Китайците, от друга страна, никога не са изпитвали влечение към космическите програми, затова сме доволни и на малкото, което ни се дава. Със спокойствие и послушание постигнахме много повече от руснаците. Трябва да знаеш, че нито един руснак не е пристъпвал в седма кухня.

— Нито говориш като китайка, нито приличаш на такава.

Фарли се засмя.

— Благодаря ти. Всички ме хвалят за произношението, но понякога бъркам думите... Ами, май по-важното е, че не приличам на китайка. Родителите ми са емигранти от Европа. Идват от Чехословакия. И двамата са агрономи, а Китай, както знаеш, открай време изпитва нужда от специалисти по земеделие. Посрещнали са ги с разтворени обятия — било е през 1978 г. Аз съм се родила в Китай.

— Аз пък прекарах целия си живот в Калифорния — каза Патриша. — Като те слушам, струва ми се, че нищо не съм видяла. Че съм изгубила връзка със света.

— Със света на интригите и политиката? И аз съм така. Прекарах детството и младежките си години на една ферма в Хорех. Бяхме напълно откъснати от всичко. Ето че сега... двете с теб се събрахме тук. — Тя погледна към земята и поклати глава. — А има доста неща, за които не можем да разговаряме. Гари ми има пълно доверие и аз го ценя. Тук всички се стараем да поддържаме приятелски взаимоотношения. Май затова все още сме заедно. Както и да е. Свързват ни най-вече общите проблеми. Но опре ли въпросът до това, че Фу Дзи, Чанг и аз подлежим на известни ограничения — не възразяваме. Ни най-малко.

— Разбрах — каза Патриша.

Фарли погледна на север, право в гърлото на коридора.

— Обитателите на Камъка са го направили. Били са хора, също като теб и мен. Но не знаме нищо повече. Все някой ден ще ги срещнем — тях, или нещо още по-странно. — Тя се подсмихна замислено. — Харесва ли ти моето предсказание?

Патриша кимна.

— Засега ми стига, инак ще започна отново да се друсам.

Фарли я потупа по рамото.

— Време е да се връщаме. Гари скоро ще бъде тук.

Патриша оправи пуловера си, излезе и пое към близкия пясъчлив хълм. Наведе се и плъзна длан по ниската суха трева.

Мисълта за безкрайния коридор я поразяваше, караше дъха ѝ да секне. Съоръжението изглеждаше толкова икономично, пестеливо и същевременно — неописуемо красиво. Светещата линия отгоре, която постепенно избледняваше, но запазваше очертанията си, пясъкът, храсталаците, езерата и реката, която бликаше от стената на предишната кухня...

Въпреки предупрежденията на Фарли, тя чувстваше, че няма да ѝ се случи нищо, ако се разходи сама из околността. Беше само на няколко минути път от палатката, спокойно можеше да се отдалечи още малко на запад. След десетина минути тя стигна в покрайнините на гората от ниски дръвчета, после се обърна и потърси с поглед палатката и рампата.

Дърветата напомнях дребни на ръст борчета, не бяха по-високи от два метра, а сгърчените им клони се преплитаха. Приличаха малко на коледните елхи от детството ѝ, преди по магазините да ги заменят с алуминиеви макети.

Наведе се и погледна под долния слой клони, но не забеляза никакви следи от живот.

Колко странно, че предишните обитатели бяха взели всичко живо със себе си. Къде ли бяха отишли?

Поне посоката изглежда не подлежеше на съмнение. Тя усещаше някакво странно вълнение всеки път, когато поглеждаше към коридора. Поели са на север, към безкрая, ако коридорът наистина нямаше край.

— Патриша! — извика Ланиер от палатката. Тя подскочи, чувствайки се малко виновна, но не долови в гласа му и намек за недоволство.

— Да?

— Чака ни работа.

— Идвам — тя пое обратно към палатката.

Настаниха се около сгъваемата масичка, под тентата. Ланиер извади компанела, постави вътре диск и нагласи екрана между двамата.

— Вече имаш известна представа защо си тук. Трябва да решим няколко загадки и тази — той посочи към коридора — едва ли е най-голямата от тях.

— Трудно ми е да го повярвам — отвърна Патриша.

— Тук съм написал програмата, с която трябва да започнеш. Първо ще обиколиш наново трета кухня и най-вече ще спреш вниманието си на библиотеката. Градът в трета кухня се е наричал Шишарк — съща като Камъка. Той е с няколко столетия по-млад от Александрия. Освен това ще отскочиш и до библиотеката във втора кухня. Това ще ти отнеме една, или две седмици — колкото да навлезеш в нещата. — Той посочи екрана на компанела и натисна стартовия бутон. На екрана се появи подробно съставено разписание. — Тук има точни указания как да използваш метрото, какви предпазни мерки да спазваш и прочие. По всичко изглежда, че няма да имам възможност да те придружавам през цялото време, защото и аз съм затрупан от работа. На това отгоре трябва да се върна за малко на Земята. Докато ме няма ще докладваш за всичко на Каролсон.

Повечето от сведенията, които биха могли да ти потрябват, са в този диск. Гледай да протоколираш разговорите си с хората — сигурността го изисква. Фарли, Фу и Чанг са чудесни хора, но бъди предпазлива. Бъди предпазлива с всички, които не са допуснати до твоето ниво.

— Всъщност, с кого, освен теб, мога да разговарям?

— С Каролсон. С нея можеш да говориш за всичко, освен за нещата, за които ще четеш в библиотеката. Тъкмо сега работя да й уредя по-високо ниво. Но още не е готово. Скоро ще се срещнеш с други хора. Някои от тях имат разрешение да работят в лабораторията, така че ще прекарвате времето си заедно. Дори ще си помагате. Ясно ли е дотук? През следващите няколко седмици те чака учение, учение и пак учение.

— Мога ли да се отдалечавам от лагера?

— Колкото искаш, стига да е в обсега на радиовръзката. На около петдесет километра надолу по коридора има база на военните, с датчици и всичко необходимо, за да засечем каквото и да било движение на разстояние поне неколкостотин километра навътре. Ако случайно вдигнат тревога, поемай незабавно към шеста кухня.

— Каква е възможността да се случи нещо?

— Нищожна. — Ланиер вдигна рамене. — Може би никаква. Досега не е ставало. Надявам се, че не ти е било неприятно, задето досега те наглеждахме толкова грижливо. Ако нещо се случи с теб, Съветникът ще си поръча нов килим от щавена кожа за пода на кабинета.

Патриша се засмя.

— И кой ще е ме наглежда?

— Фарли, докато Каролсон пристигне тук. Други въпроси?

— Нека първо започна, въпросите после.

— Права си. — Ланиер стана. Патриша взе следващия диск и се захвана за работа.

ШЕСТА ГЛАВА

Ланиер си тръгна в началото на следващата смяна и каза, че ще се върне след два дни, за да продължат с образователната програма. Каролсон пристигна след няколко часа с нов пакет дискове и още мощен компютър, току що докаран от Земята.

— Слава Богу, сега вече мога да работя навсякъде — въздъхна облекчено тя. Фарли и Чанг незабавно се заеха да тъпчат новия компютър със своите проблеми.

Патриша започна с дисковете, в които бе събрана информация за коридора. Дължината му не беше известна, четири месеца след изпращането им, радарните сигнали още не се бяха върнали на станцията край прохода. Налагаха се два извода — или коридорът е безкраен, или сигналите са били погълнати по някакъв необясним начин.

Изследователските групи бяха осъществили няколко излаза навътре в коридора, ала нито една от тях не беше достигала по-далеч от петстотин километра. В изследвания район коридорът не се отличавал по нищо от седмата кухня, от която започва — все същата песъчлива почва, неизменната светлина на плазмената тръба и постоянно поддържана атмосфера с нормалното за Камъка налягане от 650 милибара.

Всъщност, групите се натъкнали на една единствена разлика — на 436 километър открили пръстеновидно разположени структури — четири неподвижни куполи, висящи във въздуха без никакви видими подпори, които сочели към широки падини в стените на тунела. Куполите били разположени на равни разстояния една от друга по протежение на този пръстен. Невъзможно било да се определи от какво са направени, но материалът се отличавал с необикновена плътност. На 872 километър имало втори подобен пръстен и в момента една изследователска група пътувала към него.

Патриша бръкна в чантата си и извади стереослушалките и минидиска с произведения на Моцарт. В страничния вход на

компанела имаше вход, който съвпаднаше с куплунга на слушалките, тя пусна „Вълшебната флейта“ и продължи да работи, заслушана в музиката.

След около час и половина реши да поспре.

Още с пристигането си Каролсон бе заявила, че не смята да изпълнява ролята на нейна настойница, но всъщност се стараяше да ѝ помага във всичко. Каролсон нямаше какво да прави в седма кухня, интересите ѝ бяха насочени другаде. От друга страна, беше приятно някой по-възрастен и по-опитен да се грижи за теб. Каролсон беше спокойна, изпълнена с увереност жена, готова винаги да отговаря на въпросите.

Не беше никак лесно да се проникне в лабиринта от взаимни договорености и правови уредби, които даваха предимство на една или друга организация, да се разпорежда с Камъка. За щастие Ланиер бе оставил кратка обяснителна бележка и по този въпрос. Пряк отговорник за изучаването на Камъка беше сдружението НАТО-Еврокосмос, под наблюдение на постоянно действаща група на МККС.

Освен това, Щабът на Обединеното Космическо Командване също имаше решаващ глас за преразпределяне на усилията по изследване на астероида. Всъщност, по същество това бе една широкомащабна военна операция, но със значително присъствие на граждански персонал. Джудит Хофман, назначена за координатор между гражданските и военните агенции, имаше тежката задача да изглажда постоянно възникващите противоречия.

Службата за охрана на Камъка се състоеше от 300 американци (близо половината от военния състав), 150 англичани и 100 германци, останалите петдесет души бяха от Канада, Австралия и Япония. Франция, която не членуваше в НАТО-Еврокосмос, бе отказала поканата да изпрати свои представители на Камъка, вероятно в знак на протест срещу доминиращата роля на НАТО.

Чрез непосредствените си началници, силите за сигурност всъщност получаваха заповеди от капитан I ранг Бертрам Д. Кирчнър, ВМФ на САЩ — който отговаряше за външната охрана — и от армейски бригаден генерал Оливър Герхард, отговарящ за вътрешната охрана.

Основната задача на шестстотинте войници бе да защитават гражданския персонал на Камъка в случай на непредвидено нападение.

Кой би могъл да извърши подобно нападение не беше уточнено, но по всичко изглеждаше, че в началото вниманието е било насочено предимно към седмата кухня, а също и към скрити вражески елементи в неизследвани части в градовете на втората и третата кухня.

Ланиер беше нещо като проводник на волята и решенията на Джудит Хофман. Той координираше взаимодействието между научната, инженерната и свързочната група. Каролсон беше главен научен наблюдател, Хайнеман се разпореждаше с инженерната група, а Роберта Пикни ръководеше цивилния свързочен отдел.

В структурно отношение, научната група беше пределно разнообразна. Имаше математици, археолози, физици, социолози (включително и историци), специалисти по компютри и информатика, експерти по медицина и биология. Имаше също и четирима прависти.

Инженерната група се занимаваше главно с поддръжката — тук помагаша и военните — а също и с изучаване на машините. Свързочната група също разполагаше с военен отдел, където се изпращаха шифрованите съобщения. За вътрешната връзка в Камъка, както и за комуникациите със Земята, сателитите и Лунните бази, отговаряше Пикни, а нейна заместничка бе Силвия Линк.

Патриша си помисли, че никога не ще запомни всички важни имена. Не я биваше особено по имената, виж с лицата се справяше далеч по-добре.

Освен военният и граждански персонал от САЩ и Еврокосмос, имаше също представители от Русия, Индия, Китай, Бразилия, Япония и Мексико — главно в научната група. Очакваха се скоро да пристигнат и гости от Лаос и Австралия. Каролсон намекна, че се очаквали проблеми с руснаците. Появили са се тук преди близо година, след като най-сетне се съгласили на наложените им ограничения. Ала дори след подписване на договореностите непрестанно настоявали (според Патриша съвсем оправдано) за достъп до цялата информация, свързана с Камъка, включително и библиотеките. Но както обясни Каролсон, библиотеките били изключително американски приоритет, според една заповед на Джудит Хофман и на президента.

— Все ми се струва, че ще си спестим доста излишни ядове, ако веднага смъкнем тези паравани и допуснем всички до всичко — сподели Каролсон. — Ненавиждам секретността.

Но въпреки това стриктно спазваше разпоредбите.

— И кой отговаря за научната група, докато ти си при мен? — попита Патриша.

Каролсон се усмихна.

— Насадих Римская. Недодялан е малко, но пък върши добра работа. Пък и всеки би се поколебал, преди да отиде при него с каквито и да било оплаквания. Аз съм твърде мекушава. Да ти призная, имах нужда от малка ваканция.

Ланиер ѝ бе оставил точен списък на хората, с които може да разговаря и на темите, които би могла да обсъжда с тях. Така например, по въпроса за библиотеката трябваше да се обръща към Римская, Ланиер или към още един член на научната група, с когото не беше се срещала досега — Рупърт Такахаши. В момента Такахаши се намираше навътре в коридора, като член на изследователската група.

— Трябват ми някои инструменти — каза Патриша. — Компас, рулетка, моливи... ще помисля още какво. А знаеш ли, дали инженерите биха ми изработили един прибор по поръчка?

— Кажки какъв.

— Искам да определя стойността на коридорното пи.

— Защо? — попита Каролсон и прехапа устни.

— Ами, съдейки по всичко прочетено досега, коридорът определено не е създаден от материален субстрат. По-скоро нещо съвсем различно. Снощи, искам да кажа преди последното спане, разговарях подробно с Фарли и научих много интересни неща. А тази сутрин прегледах някои от материалите, по които са работили Римская и Такахаши непосредствено преди моето пристигане.

— Завръщане към любителските занимания със сръхкосмическа математика — отбеляза сухо Каролсон. — Римская по-скоро трябваше да си гледа непосредствените задължения.

— Може би, но той има някои много любопитни хрумвания. Утре Карен обеща да ме заведе до прохода. — Тя посочи мястото на южния полюс, откъдето се показваше плазмената тръба. — Ако разполагам с пи-метър, бих могла да науча доста интересни неща.

— Ще го имаш — кимна Каролсон. — Нещо друго?

— Не зная дали ще е възможно, но успоредно с определянето на пи-стойността, бих желала да разполагам с данни за Н-снижаването и

гравитационната константа, а също и с всякакви други характеристики за пространствени изменения. Един вид, нужен ми е мултиметър.

— Смяташ ли, че константата може да варира?

— Поне една от многото.

— Н-снижаване, това е квантовият потенциал на кинетичният момент, нали? Ако наистина търпи промени би трябвало отдавна да сме изчезнали.

— Може да се касае за различие в степените. Както и да е, трябва да го проверя.

Каролсон се надигна, взе термоса и обелките от банани и се върна при палатката. Само след няколко минути тя и Фу Дзи поеха с камиона обратно към тунела за шеста кухня.

Патриша се беше загледала в обратна посока — към коридора. Имаше мрачен вид.

Все пак разполагаше с известна, макар и ограничена власт. Току що бе накарала един нобелов лауреат да изпълни прищевките ѝ.

Немалка част от живота си, при това най-важната, Патриша бе прекарала в мислите си, изгубена в един свят, който би бил напълно непонятен за преимуществената част от жителите на Земята. И ето че сега, седнала в сянката на ниските дръвчета и заслушана в „Юпитеровата симфония“ на Моцарт, тя изпитваше раздразнение от факта, че това добре познато състояние не настъпва така бързо, както би желала.

Вече знаеше откъде да започне. Ако коридорът наистина не беше изграден от материя, тогава съществуваха няколко алтернативи. Или той беше проход от ограничаващи сили, който продължаваше отвъд стените на астероида благодарение на някакво свръхкосмическо изобретение, или не беше. Във втория случай самият коридор бе свръхкосмическо изобретение. (Тя обсъди и отхвърли като философски безсмислена идеята, че коридорът може да е само илюзия).

Но как би могла да работи с понятия като „свръхкосмическо изобретение“. Ако предишните обитатели на Камъка бяха използвали машините в шеста кухня за да изкривят време-пространството, тогава щяха да са на лице определени последствия. Когато се снабди с мултиметъра — ако изпълнят молбата ѝ — ще може да определи някои от по-важните параметри. Изкривено пространство в мащабите на коридора вероятно би довело до флуктуации в стойностите на пи-

числото, тъй като диаметърът на една окръжност, намираща се в изкривено пространство, ще варира в зависимост от неговата обиколка. Останалите константи също биха показали известни изменения, пряко свързани с изкривяванията във висшата геометрия.

След известно време тя реши, че ще е по-добре да отложи щурма на този проблем, докато се снабди с нови факти. За момента не ѝ оставаше нищо друго, освен да си почива и да чете. Взе поредния диск и го пъкна в компанела.

— Колко време ти беше нужно, докато свикна да живееш без нощ? — попита Патриша. Фарли тропаше нетърпеливо с пръсти по стената, очаквайки появата на осовия асансьор. Намираха се само на петдесет метра от рампата на тунела, върху една гладка платформа от никелирано желязо.

— Не съм сигурна дали въобще съм привикнала — отвърна Фарли. — Карам някак си, но ми липсват звездните нощи.

— С цялата тази свръхтехнология, направо да им се чудиш на предишните, че не са измислили някакъв начин да създават тъмнина.

— Изключването на плазмената тръба навярно е свързано с огромна загуба на енергия — обясни Фарли. — Особено в седмата кухня. Нали там тръбата продължава безкрайно — как можеш да изключиш нещо подобно?

Патриша вдигна капака на компанела и нахвърли поредната бележка: „Плазмената тръба в седма кухня — енергозахранване? Поддръжка? Като при другите — или не?“

Вратата на асансьора се отвори и те влязоха в просторната кабина. Фарли натисна едно копче и побърза да се хване за перилата. В началото ускорението на асансьора увеличаваше рязко теглото, но с приближаване на оста този ефект прогресивно отслабваше. Кабината достигна една определена скорост някъде към първата трета от пътя и нагоре я поддържаше неизменна. Именно тогава почувстваха, че телата им постепенно олекват. Не след дълго кабината намали скорост и премина гладко към безтегловност. Вратата се отвори и един часовой в сив комбинезон ги поздрави.

Осовите отделения, които заобиколяха прохода към седмата кухня, бяха херметизирани и изкуствено отоплявани, но изглежда почти не бяха се променили от онзи далечен ден преди столетия, когато предишните обитатели ги бяха напуснали. Единствено на

тавана бяха закрепени гирлянди от крушки, а стените бяха опасани с опънати проводници.

— Отиваме при сингуларния монитор — каза Фарли. Часовоят им махна с ръка да се качат на електромобила. Издърпаха се по въжетата, седнаха и закопчаха коланите.

— Имам чувството, че се готвиш да ми покажеш поредното чудо на чудесата — рече укорително Патриша. — А още не съм привикнала с досегашните.

— Това чудо е спомагателно — обяви загадъчно Патриша. — С други думи, резултат от други чудеса, ако си запозната подробно с теориите на Римская и Такахаши. Всъщност, ти си експертът по пространство и време.

— Вече не съм сигурна.

— Ако коридорът е матрицата на изкривеното пространство, своеобразен пространствен тунел, тогава къде, според теб, трябва да бъде разположен центърът?

— Тъкмо за това се чудех днес следобед. — Патриша се огледа. Електромобилът приближаваше нещо като перон. — Мислих си, че някъде в близост до центъра условията трябва рязко да се променят. Трябва да има такова място, където досегашните правила да губят значение.

— Точно така.

— Сингуларната?

— Там отиваме — кимна Фарли.

Часовоят придърпа електромобила до стената, в която бе монтиран въздушен шлюз. Фарли помогна на Патриша да разкопчее коланите и се изправи, като се придържаше за перилата. Часовоят отдаде чест и каза, че ще ги чака тук.

Влязоха в шлюза. Фарли включи осветлението и дръпна от закачалката на стената два скафандъра.

— Големички са, но има катарами, с които можеш да скъсиш крачолите. Не ни е нужна кой знае каква подвижност, важното е да сме херметизирани и на топло. Това не е най-посещаваното място на Камъка.

От задната стена на шлюза започваше метална стълба, която се виеше нагоре към кръглия люк в тавана, снабден с валчеста дръжка. В

ъглите и под стълбата бяха захвърлени части от отдавна излязла от употреба екипировка.

— Само внимавай къде стъпваш. Не бързай. Стига да си внимателна, няма никаква опасност. Ако нещо се случи със скафандъра — което е малко вероятно — само за две минути ще бъдем обратно в шлюза.

Фарли провери закопчалките и клапите на скафандъра на Патриша, после натисна едно червено копче на пулта близо до стълбата. Помпите изтеглиха почти безшумно въздуха от помещението и скоро Патриша чуваше само собственото си дишане. Фарли включи вътрешната връзка.

— Тръгваме по стълбата — обяви тя.

— Никога досега не съм слагала скафандър — оплака се Патриша.

— Екипажът на КАОТа докладва, че не си имала проблеми с космическата болест.

— Да си в безтегловност е направо кеф.

— Хъмм. А на мен ми трябваха три дни за да свикна.

Фарли завъртя валчестата дръжка и отвори люка. Наложил се да изкачи следващото стъпало и да го побутне с рамо. Люкът се отмести навътре. В прохода бяха инсталирани мощни прожектори, въпреки че изходът към седма кухня бе само на няколко десетки метра и от там бликаше меката светлина на плазмената тръба.

Патриша погледна на юг. Стените на прохода — назъбени и покрити с неравности — се губеха в мастилен мрак. Някъде в средата на този мрак се виждаше малък кръг от светлина.

— Плазмената тръба започва наново във всяка кухня — каза Фарли. — Опира се в полюсите, където я поддържат нещо като огромни бутилки. Бутилките имат освен това задачата да не пропускат въздух навън — иначе досега да се е източил през проходите. Източил, или изтекъл — кое е по-правилно?

— Май че изтекъл — каза Патриша. — А аз мислех, че въздухът се задържа в кухините вследствие на въртенето.

— Силата не е достатъчна, за да неутрализира атмосферното налягане. Ако не бяха бутилките налягането в близост до прохода щеше да е приблизително сто и осемдесет милиметра живачен стълб.

— Хъм — рече Патриша.

— Някои смятат, че в стената на полюса, около изхода на плазмената тръба, са вградени плочи със заредени частици. Все още не сме изследвали тази възможност. Освен това, плазмената тръба в коридора се отличава съществено от останалите. Всъщност, нямаме ни най-малка представа как работи.

Движеха се покрай стената на прохода като използваха причудливи въжени конструкции и скоби. Точно на ръба на прохода бе издигната платформа, висока около петдесет метра. В тясна цилиндрична тръба от основата до горния край на платформата бе монтирана извита стълба.

— Ти първа — каза Фарли. Патриша влезе в цилиндъра и започна да се придръпва нагоре по перилата, както бе постъпила Фарли в шлюза. — Когато излезеш от клетката, закачи карабината на скафандъра за въжето. Ако по някакъв начин отлетиш встрани аз ще дойда да те прибера.

Когато се изкачи на площадката, която се изравняваше с оста на Камъка, Патриша използва осигурителното въже, за да се отмести от прохода и да стори път на Фарли.

— От тук плазмената тръба се вижда съвсем ясно — посочи с ръка Фарли. И наистина, откриваше се неописуема гледка към целия коридор. Беше като изрисуван по вътрешната стена на огромна купа пейзаж. Отделните подробности бяха леко замъглени от млечноватото сияние на тръбата.

— Все още не допускат руснаците тук. Работят в другите проходи.

Приближиха отсрещния край на платформата и се закатериха по следващата цилиндрична клетка. Когато наближиха горния ѝ край, нещо привлече вниманието на Патриша. Фарли ѝ даде знак да се приближи.

— Ето това е мястото — обяви тя — в което всичко се преобръща с краката нагоре.

Приличаше на широка близо половин метър тръба от живак, която се простираше до хоризонта и там се губеше от погледа — нито в права, нито в извита линия, нито трептяща, нито пък напълно неподвижна. Ако въобще можеше да се каже, че отразява, то тя не отразяваше като огледало, а създаваше почти неразгадаеми имитации на обкръжаващите я обекти.

Патриша приближи внимателно сингуларната, като се стараяше да не гледа право към нея. На това място законите на коридора бяха завързани в изящен и издължен до безкрая възел, нещо като пространствена пъпна връв.

Отсреща се появи разкривеното ѝ лице, със зловеща усмивка.

— Не изглежда съвсем права, но е така. Както предполагаш, съпротивлява се на всякакви опити за проникване — обясняваше Фарли. Тя протегна пъхнатата си в ръкавица ръка и я плъзна по гладката повърхност. — Навярно именно тук се заражда силата, която в коридора изпълнява ролята на гравитация. Тази сила не важи за района на седмата кухня, но се появява постепенно и неуловимо на мястото, където вероятно започва коридорът. Колкото по-далеч се намиращ от сингуларната в пространството, затворено между стените на коридора, толкова по-изразено е действието на тази сила. На пръв поглед изглежда така, сякаш стената те привлича, а крайният резултат е, че всеки предмет се сдобива с тегло.

— Мислиш ли, че ще има някаква разлика между това да те привлича стената и да те отблъсква сингуларната?

Фарли не отговори веднага.

— Проклетата да съм, ако знам. Сингуларната е разположена точно в центъра на коридора, във вътрешността на тръбата. Някои смятат, че може би тя отговаря за поддържането на плазмата, но... честно казано аз съм невежа в тази област. Ето ти едно широко поле за изследване.

Патриша протегна ръка. Отсреща, върху повърхността на изкривеното огледало се появи някакво отражение, което с нищо не напомняше на ръкавица. Ръката ѝ и отражението се срещнаха. Тя почувства леко съпротивление и натисна по-силно.

Ръката ѝ неусетно се плъзна встрани и Патриша я отдръпна. Изведнъж — и малко изненадано — тя схвана принципа.

— Разбира се — възкликна Патриша. — Това е като да докосваш корен квадратен от време-пространството. Опиташ ли да проникнеш в сингуларната и тя те премества на известно разстояние по някои от своите пространствени координати.

— Ръката ти се плъзна встрани — каза Фарли.

— Точно така.

Патриша доближи заобленото начало — или може би край? — на сингуларната, сетне разтвори ръце, сякаш се готвеше да я обгърне.

Пръстите ѝ притиснаха гладката повърхност, тя се придърпа към нея, после отскочи назад.

— Докоснеш ли я — продължи да разсъждава на глас Патриша — и тя се съпротивлява на натиска със сила, чийто вектор е успореден на оста. — Тя направи още два опита да притисне повърхността. — Ето, дори когато удрям със сила, ръката ми се премества по хода на сингуларната, в посока на север. Ответната сила винаги е насочена в противоположна посока — или ме отблъсква навън, или ме премества по хода на сингуларната.

Фарли се усмихваше завистливо зад лицевото стъкло.

— Бързо схващаш.

— Радвам се, че го мислиш — отвърна Патриша. Тя въздъхна и отстъпи. — Добре. Да се връщаме. Трябва да обмисля всичко това.

Фарли я хвана за ръката, завъртя я и я насочи към клетката. Докато стигнат шлюза, Патриша вече бе потънала дълбоко в себе си.

Почти не забеляза пътуването с асансьора. Когато стигнаха палатката, извади компанела и се настани пред него. Фарли отиде да приготви неща за ядене. Когато се върна, компанелът и мощният компютър на Каролсон бучаха, натоварени с работа. Васкес изглежда беше задремала. Фарли надникна в екрана на компанела.

„Сингуларна — от бъдещето(?). По-дълга от Камъка — преминава през стената на астероида. Създава обратно пропорционално силово поле. Къде са отишли предишните? Най-вероятно са поели по коридора.

Да се използва мултиметърът в близост до сингуларната. Ако въобще се касае за свръхнапреднала технология, технология, която е в състояние да манипулира геометрията, да използва пространството като материален субстрат. На лице е сингуларна, вероятно безкрайно дълга, която започва тук, малко преди границата между седма кухня и коридора.

Остава открит въпросът за енергозахранването на плазмената тръба в коридора. А може би се касае за функция на другата вселена, към която очевидно принадлежи коридорът? Но откъде се е взел материалният субстрат — почвата, атмосферата? Не е от Камъка, във всеки случай не и онова, което е в коридора.“

Откъм коридора повя топъл вятър, стените на палатката заплюяха, а тревата наоколо се разлюля. Топлият полъх се сблъска

със студения въздух, който се спускаше от прохода и вдигна малки вихри от прах и пясък.

Чанг и Фу играеха шах под тентата;

След малко Фарли също се унесе в дрямка.

СЕДМА ГЛАВА

Хайнеман изруга тихичко. Той заобиколи един от крановете в цеха за сглобяване, спря пред компанела и прегледа още веднъж описа на частите. Товарът — изваден от контейнерите и сглобен — отговаряше напълно на изискванията, които бе поставила преди шест месеца инженерната група. Задачата още тогава изглеждаше налудничавата — от тях се искаше да изобретят устройство, което да притежава направо невероятни характеристики и най-вече — да изпълнява функция, която нито един от членовете на инженерната група не разбираше. Вярно, че преди шест месеца почти никой от тях не притежаваше зелен пропуск.

Сега вече нямаше никакъв начин да не получи този пропуск. Той беше единственият, който можеше да подложи на изпитание устройството и да покаже на другите как се управлява.

Крайният резултат от работата им можеше да буди само възхищение — кух, дълъг двадесет и широк шест метра цилиндър, който напомняше на корпус на реактивен двигател, от който са били свалени всички части. Той надникна във вътрешността и огледа сърповидните метални клампи, предназначени да прилепват към онова мистериозно нещо, което щеше да изпълни цилиндъра. В момента клампите лежаха на специално поставени пластмасови подпори, които щяха да бъдат извадени, когато устройството пристигне на място.

Наричаше се тръбоход. Съвсем близо до него сглобяваха — частите също бяха докарани в три контейнера — модифициран вариант на самолет с вертикално излитане и кацане „Боинг“ — съкратено СВИК, модел номер НХВ-24Б.

Това бе най-странният самолет, който някога бе виждал. Изработен по специална поръчка на Военно-въздушните сили, той бе предназначен за операции по издирване и спасяване в екстремални условия. Разположените на крилата двигатели можеха да се завъртат на 120 градуса. Петте широки перки на пропелерите бяха в състояние да се сгъват и се прибираха в специално отделение, в предния край на

двигателя. А в основата на опашката, насочен под малък ъгъл спрямо оста на самолета, бе монтиран керосиново-кислороден ракетен двигател, чиято задача бе да придава допълнителна тяга — но при какви обстоятелства?

Крилата бяха наклонени напред и разположени в последната четвърт на фюзелажа, като почти докосваха V-образната опашка. Чудноватият летателен апарат побираше осемнадесет човека на борда с екипаж от двама, или, при пълно натоварване — няколко пасажери и доста екипировка. Беше едновременно самолет, хеликоптер и ракета.

Хайнеман се влюби в него още докато се запознаваше с характеристиките му. От край време си падаше по подобни специално произведени хитроумни машинки.

СВИКът бе пригоден да се скачва с тръбохода в три позиции: като стрела, стърчаща от плоската част на дънер — когато носовият отсек е приклещен в средната част на цилиндъра; в конфигурацията, която щеше да бъде използвана при първия полет — прикачен към „задника“ на цилиндъра, както Хайнеман го наричаше гальовно; или долепен с магнитни челюсти за основата на цилиндъра.

Нямаше никаква представа какво щеше да върши апаратът след като бъде монтиран на една от трите позиции. От гледна точка на аеронавтиката и астронавтиката подобна конструкция беше направо безсмислена. Как може да се стабилизира полетът на един куч цилиндър — по какъвто и да било водач — когато към него е скачен СВИКът. Та цилиндърът не разполагаше с никакви маневрени устройства. Освен ако оста, по която се движи, не е материална, а ракетният двигател осигурява необходимата тяга за да...

„Не е моя работа да си задавам въпроса защо“, помисли си той, докато приключваше с проверката на детайлите. Въпреки първоначалния си ентузиазъм, Хайнеман си даваше сметка, че нито едно летателно средство не може да бъде характеризирано по какъвто и да било начин, преди да е приключило успешно своя първи полет.

Товарът с контейнерите освен това съдържаше и контрабанда. В нито един от официалните транспортно-разтоварни документи не бе вписано съдържанието на двата дълги, напомнящи ковчези сандъци. Но Хайнеман знаеше добре какво има вътре — скорострелни, снабдени с радарен прицел, картечници „Гатлинг“.

Освен това се досещаше къде ще бъдат инсталирани и с каква цел. Пратката идваше по разпореждане на Щаба на Обединеното Космическо Командване и единственият, който знаеше за пристигането ѝ, бе капитан I ранг Кирчнър. Иначе казано, ставаше дума за сериозно нарушение на договореностите относно Камъка, постигнати в МККС.

Хайнеман беше свикнал да служи на двама господари. Знаеше, че Кирчнър и Щабът си имат свои съображения, за да нарушават правилата. Осъзнаваше също така, че Хофман и Ланиер ще оправдаят подобно нарушение, когато му дойде времето.

Хайнеман се зае лично с прекарването на двата сандъка до базата на военните и след това забрави за тях.

Докато обикаляше из цеха, той поглеждаше все по-често към часовника. Гари закъсняваше.

В това време Ланиер се придвижваше нагоре по въжетата към трети док. Тръбоходът и СВИКът бяха поставени на централната площадка, като гранд дами на театър, които се радват на вниманието на посетителите.

Хайнеман го посрещна ентузиазирано.

— Имаш изморен вид — каза той и завъртя към него екрана на компанела. Ланиер го побутна назад без дори да го погледне. — Ще ми подплашиш хората.

— Нищо не мога да направя — оправда се Ланиер.

Хайнеман поклати недоверчиво глава.

— Какво толкова има там, да го вземат мътните?

— Готов ли си? — попита Ланиер. Хайнеман кимна и извади кутия с дискове.

— Ако получа най-сетне проклетия зелен пропуск, другата седмица ще се нося надолу по тръбата...

Ланиер бръкна в един от джобовете и извади зелен пропуск. После го размаха пред носа на Хайнеман.

— Имаш го. Второ ниво. Сега вече сам ще можеш да разбереш от какво съм толкова изморен. И без това гориш от нетърпение.

— Такъв съм си по природа — оправда се Хайнеман, докато закачваше пропуската. — Как е момичето? Ще ти помогне ли?

— Още не зная — отвърна Ланиер. — Поне е издръжлива. Май ще се справи. Предложих и твоите хора от екипажа за зелени пропуска.

— Сам ще летя — каза Хайнеман. Остана изненадан, че Ланиер кимна. Очакваше да последва спор. — Кой ще се повози пръв с мен?

— Аз, ако имам време.

— Не си летял от години.

Ланиер се засмя.

— На такъв самолет никой не е летял. Пък и това умение не се забравя. Знаеш го по-добре от мен.

Към тях се приближи облечен във военен комбинезон куриер. Ланиер погледна към него, протегна ръка и взе подадения плик. Куриерът си тръгна без да промълви дума.

— Очаквал си го — отбеляза Хайнеман.

— Така е. — Той скъса плика, извади бележката отвътре и я прибра в джоба, без да я чете. — Това ми е заповедта за полета до Земята. Оставам още няколко дни, после ще взема първия КАОТ обратно. Лари, монтирай тръбохода и го подготви за изпитателен полет, но не предприемай нищо докато не се върна.

— Съветникът ли те чака?

Ланиер потупа джоба.

— Секретно е. Вероятно ще питат как се справя Васкес. — Той пое към люка.

— Ще те чакам — извика зад него Хайнеман. После огледа тръбохода и СВИКа с блеснал поглед.

ОСМА ГЛАВА

Ланиер предложи на Каролсон да я придружи по пътя към седма кухня. Когато наближиха тунела, Каролсон включи осветлението в кабината, обърна се и вдигна от задната седалка малък пакет.

— Тази седмица инженерите от електронната лаборатория заслужават похвала — каза тя. — Патриша поиска този прибор и те го направиха за двадесет и четири часа.

— Какво е това?

— Наистина ли те интересува? Да не се смутиш.

Той се усмихна.

— Това ми е работата.

— Нуждаеше се от устройство, което да определя стойностите на пи в тунела, а също константата на Планк и гравитационната константа. Електронните инженери монтираха допълнителни процесори за определяне скоростта на светлината, съотношението протонна — електронна маса и времето на неутронния разпад. Не зная дали ще са й нужни, но ги има.

— Това ако не е от областта на високите технологии.

— Поинтересувах се как са съумели да съберат толкова много уреди в такава миниатюрна кутия. А те се усмихнаха и ми отвърнаха, че в сравнение с машинките, които е трябвало да конструират за отбранителните спътници, мултиметърът бил паешка работа. Взели са резервни части от някои от приборите на военните. Не зная как работи, но функционира без грешка. Виж. — Тя натисна копчето, обозначено с гръцката буква пи. На светещия екран се появи: 3.141592645 стабилно.

— И моят калкулатор го може.

— Но няма да ти съобщи, когато пи се променя.

— И на коя сметка да го пиша?

— На научния отдел, естествено. Ама в душата ти няма ли поне малко поезия? Все за пари мислиш.

— В кръвта ми е. Знаеш ли, ще взема да открива нова графа. Ще я нарека „Васкес“ и ще я пазя в тайна.

— Съгласна. — Каролсон прибра мултиметъра в калъфа. — Как мислиш, ще ни струва ли скъпо?

— Не зная. Ще ми се да отделя научните групи в кухините от работата в коридора. След няколко дни се връщам на Земята и ще се наложи да защитавам бюджета пред разни сенатори и конгресмени. Не знам дали си представяш какво означава това.

— Не изпитвам любопитство — отвърна Каролсон. — Според теб тя ще оправдае ли надеждите?

Ланиер я погледна насмешливо.

— Хайде не почвай пак. Дай й всичко, което пожелае, дръж се с нея внимателно и не я отпускай много-много докато ме няма. Мисля, че ще се справи.

— Защото така казва Съветникът?

Ланиер спря камиона пред палатката.

— Изглежда се погажда добре с Фарли. Ако имаш важна задача другаде, оставяй на нея да я наглежда. Други съвети нямам.

— Хубаво. Сега да поговорим за някои неприятни неща.

— Какво например?

— Руснаците намекнаха, че ще изтеглят хората си. Направят ли го, имаме сведения, че китайците също ще си тръгнат. Нали знаеш — като коленния рефлекс. От известно време и те взеха да се оплакват, та нищо чудно ако последват примера на големия брат.

— Глупости. Вече няколко месеца Фарли ги снабдява с пълна информация за седмата кухня. И това ако не ги ощастливява.

— Изглежда, че не. Всъщност, руснаците също знаят доста.

— Да вървят по дяволите — ядоса се Ланиер. — Това мисля аз.

— Съгласна — ухили се Каролсон.

— Внимавай само Патриша да не разговаря с хора, с които не трябва.

— Добре де.

— Включително и с теб.

Каролсон прехапа устни, прекръсти се и поклати глава.

— Да пукнеш дано. Я ми кажи, кога ще получа следващото ниво?

— Надявам се да ти донеса заповедта от Земята. Ще разговарям лично с Хофман. Търпение.

— Търпение та търпение.

Ланиер извърна глава и я погледна внимателно. После се усмихна, протегна ръка и я положи на рамото ѝ.

— Какво ще правя без теб. Да знаеш само колко ти дължа.

— Благодаря, шефе.

Фу приближи камиона. Ланиер го погледна.

— Експедицията от втория пръстен се завърна — докладва той.
— На около шестдесет километра са. Засекли са ги от базата и предадоха съобщението.

— Добре — каза Ланиер. — Да се приготвим за посрещането.

Втората експедиция се състоеше от четири камиона и двадесет и шест души. Приседнала в сянката на миниатюрната горичка Патриша наблюдаваше приближаващия се керван от машини. Тя вдигна компанела и пое обратно към лагера.

Откъм шеста кухня се появиха два камиона и затракаха шумно надолу по рампата. Когато спряха до палатката, от първия слезе Беренсон — доскоро командващ немската военна част, а сега вече началник на всички сили за сигурност в седма кухня. Зад него се показаха Римская и Робърт Смит. Римская кимна добродушно на Патриша, когато минаваше край нея. Настроението му се е подобрило, помисли си тя.

От сянката на тентата излязоха Ланиер и Каролсон.

— Докъде са стигнали? — попита Патриша.

— До деветстотин петдесет и третия километър — половината от пробегата на акумулаторите — отвърна Ланиер. Той ѝ подаде неголям черен калъф. — Твоят мултиметър. Записах го в списъка на екипировката, така че вече ти се води. Пази го. Онези от електронната лаборатория едва ли ще могат да ти направят нов толкова бързо.

— Благодаря — отвърна Патриша. Тя извади мултиметъра от калъфа и листът с инструкции изпадна отвътре. Каролсон надникна през рамото ѝ.

— Обхватът му е десет сантиметра — обясни тя. — Мъничък, нали?

Приблечи се Римская и се покашля многозначително.

— Госпожице Васкес — каза той.

— Да, сър? — Старите навици не се забравят лесно.

— Какво мислите за проблема?

— Невероятен е — отвърна с безстрастен глас тя. — И ще отнеме доста време за решаване — ако въобще може да бъде решен.

— Сигурно — каза Римская. — Предполагам, вече сте се започнали с някои от хипотезите?

— Да. Много ми помогнаха. — Не лъжеше, така беше. Но не искаше да прекалява с темата.

— Добре. Бяхте ли при сингуларната?

Тя кимна.

— Жалко, че тогава не разполагах с мултиметъра. — Патриша му подаде прибора.

— Чудесна идея. Виждам, че имате напредък. Справяте се доста по-добре от мен. Така и трябва да бъде. В експедицията има един господин, който може да ви е от полза. Казва се Такахаши и е заместник-началник на експедицията. Теоретик с огромен опит. Не се съмнявам, че познавате някои от разработките му.

— Да. Намирам ги за много интересни.

Римская я загледа втренчено в продължение на пет-шест секунди и тя започна да изпитва неудобство. После кимна.

— Трябва да говоря с Фарли — заяви той и си тръгна.

Камионите на експедицията паркираха на двадесетина метра от палатката. Ланиер отиде да ги посрещне. Каролсон остана да прави компания на Патриша.

— По-далеч от това не сме стигали — каза тя. — Доколкото разбрах от съобщенията, които изпращаха в хода на експедицията, не са открили нищо интересно.

Никой не слизаше от камионите. Ланиер ги обходи, даде необходимите инструкции и машините поеха един след друг нагоре по рампата, за да изчезнат в тунела към шеста кухня.

Ланиер се върна с три диска в ръка. Подаде два от тях на Каролсон и Патриша, а третия прибра в джоба.

— Докладът от експедицията, нередактиран — каза той. — Нищо вълнуващо, според Такахаши, освен...

Той погледна назад към коридора.

— Да? — подкани го Каролсон.

— Вторият пръстен е по-различен от първия. Под висящите куполи има отвори. Приличали на кладенци. Не са определили накъде водят тези кладенци, но със сигурност са проходими.

— Значи в коридора има дупки — каза Каролсон. — Добре, Патриша, време е да подготвим една кратка екскурзия до първия пръстен. Кога ще се освободиш?

— Ами аз съм свободна — въздъхна Патриша. — Мога да работя навсякъде.

— В такъв случай потегляте вдругиден — каза Ланиер. — С Патриша имаме още малко работа в библиотеката. — Той незабележимо посочи на Каролсон, че е време да си тръгва. Тя се извини, че е заета и ги остави.

— Втора част на индоктринирането ще започне със следващата смяна — каза Ланиер. — Най-трудната част. Готова ли си за нея?

— Не зная — нещо в гърдите ѝ се свиваше. — Сигурно ще съм готова. Щом оцелях досега.

— Добре. Ще ме чакаш в дванадесет часа на рампата.

ДЕВЕТА ГЛАВА

От конструирането му, преди петстотин години, Аксисград се бе придвижил милион километра навътре в коридора. Олми и франтът изминаха това разстояние за по-малко от седмица, като се носеха с летателния апарат по гладка и издължена спирала около плазмената тръба.

В цялата досегашна история на Шишарк и Пътя никой не беше влизал в астероида отвън.

Вече две седмици Олми и франтът наблюдаваха внимателно новопристигналите и успяха да научат много за тях. Наистина бяха човечи, нещо, което, доколкото знаеше Олми, не беше предвидил дори самият Корженевски.

Значи Шишарк бе затворил кръга. Гешелистите неведнъж бяха предупреждавали за възможни пространствени премествания, но никой всъщност нямаше представа какви ще бъдат тези премествания или резултатите от тях.

След като приключи с непосредствените си задължения към Възела, Олми събра приборите за обработка и записване на информацията и се върна в своя стар дом, в трета кухня. Цилиндричният небостъргач, където бе живяло неговото триадно семейство и където бе прекарал две години от детството си, се издигаше в покрайнините на Шишарк, на около километър от северния полюс. В онези далечни времена в небостъргача живееха близо двадесет хиляди души, главно гешелисти, техници и изследователи, наети на работа по проекта в шеста кухня. Освен това в сградата бяха настанени и стотина надерити, изгнаници от Александрия по нареждане на Възела. Сега естествено небостъргачът беше празен, както изглеждаше, новопристигналите също не бяха го посещавали.

Олми пресече предверието и спря недалеч от информационното бюро, вдигнал изненадано вежди. През широкия панорамен прозорец се виждаше вътрешния двор, където на един пиедестал със светлинни скулптури се бе настанил франтът. Погледнат в рамката на прозореца,

франтът сякаш се намираше в някаква разкошна земна градина, като картината се допълваше от изображението на залязващото слънце. Франтът много би харесал гледката, помисли си Олми.

Олми заговори с графиреч на информационния модем в бюрото и получи лично съобщение — апартаментът му беше блокиран, както и всички останали апартаменти в сградата. Никой не можеше да живее и дори да проникне в него, докато не бъде отменена съществуващата забрана.

Заповедта била получена и приведена в изпълнение след като последните семейства надерити са били евакуирани от града. Единствено обществените сгради били оставени отворени, за да могат учените до последния момент да се занимават с изследванията си. Земните пришълци изглежда се бяха възползвали от това обстоятелство и най-вече в библиотеката на Шишарк.

Олми изобрази кодиран правителствен знак и произнесе на глас:

— Упълномощен съм временно да преустановя действието на забраната.

— Потвърждавам пълномощието — отговори модемът.

— Отвори и декорирай апартамент 3-7-9-7-5.

— Какъв декор желаете?

— Същият, като по времето, когато апартаментът е бил обитаван от триадата Олми-Секор-Лиър.

— Вие сте член на това семейство?

— Да.

— Проверявам. Декорацията завършена. Можете да се качвате.

Олми взе асансьора. Докато пресичаше овалния хол пред апартаментта, плъзгайки се на няколко сантиметра над пода, той внезапно бе завладян от непознато и неприятно усещане — по-скоро болка по отдавна забравени или изгубени възжелания, по младежките мечти, погазени от грубата реалност на политическата необходимост.

Беше живял толкова дълго, та паметта му сякаш бе изпълнена с мисли и чувства на други, непознати хора. И все пак някои от чувствата все още надделяваха над останалите, а най-трайни следи бяха оставили амбициите. Векове наред бе служил вярно на управляващите гешелисти и надерити, като бе избягвал да се обвързва тясно както с едните, така и с другите, надявайки се някой ден да удари и неговият час.

Номерът на неговия апартамент блестеше в ярка червена светлина в основата на кръглата врата — единственият светец номер в хола. Влезе и спря за миг, оглеждайки познатата от детството обстановка, погълнат от непосилна носталгия по безвъзвратно изгубеното минало. Мебелите и декора бяха точно както ги помнеше — идеята беше на баща му, който бе пожелал да запазят обстановката от стария им апартамент в Александрия. Бяха прекарвали две години тук, очаквайки решение по техния случай, а после семейството им бе преместено в още недовършения Аксисград.

Те бяха последните обитатели на сградата и Олми се бе възползвал от възможността за да изследва на воля запаметяващите дискове и да експериментира в програмирането. Още от детството бе показал интерес и способности към техниката, с което неведнъж бе смайвал своите родители, които изповядваха ортодоксалния надеризъм. А едно нещо, което бе открил в паметта преди повече от пет столетия, бе променило напълно живота му...

Той се настани в небесносиньото кресло на баща си, пред жилищния инфоизточник. В Аксисград на тези източници се гледаше като на нещо безнадеждно остаряло, използваша ги само като антични предмети за забавление и отмора, ала като малък Олми бе прекарал стотици вълнуващи часове пред този пулт. Той проектира някои от собствените си кодирани знаци, после активира инфоизточника и отвори потребителски канал към главния паметблок на сградата. На времето този блок бе обслужвал хиляди потребители, като едновременно бе съхранявал информацията, от която се нуждаеха и бе поддържал в апартаментите им желаната декорация. Сега блокът бе почти празен и Олми имаше чувството, че плува в огромна и черна пустош.

Набра един определен регистрационен номер, придружи го с личен знак и изчака да последва обичайната серия от кодирани въпроси. Докато въпросите се изписваха в пространството пред него той отговаряше точно и правилно.

В пустотата постепенно се оформи нечие присъствие, отначало разпокъсано, печално недовършено, но излъчващо сила и разпонаваемо дори на този ранен етап.

— Сер Инженер — произнесе гласно Олми.

Приятелю. Макар и лишена от тоналност, безгласната комуникация бе достатъчно мощна и ярка. Дори е непълни, личността и присъствието на Конрад Корженевски бяха доминиращи.

— Ето че се завърнахме у дома.

Наистина ли? И колко време е изминало от последния ни разговор?

— Петстотин години.

Аз съм мъртъв все още...

— Да — отвърна тихо Олми. — Слушайте. Има много неща, които трябва да ви кажа. Завърнахме се у дома, но не сме сами. Шишарк е заселен. Дошло е време да се присъедините към нас и...

ДЕСЕТА ГЛАВА

Патриша и Ланиер преминаха през караулката, където провериха пропуските им и влязоха в библиотеката на втора кухня. Нагоре по стълбите пътят им бе осветен от познатите неонов лампи. Спряха на четвъртия етаж, където кабините за четене тънеха в мрак. Ланиер я настани в една от малкото осветени кабинни и изчезна между редиците, оставяйки я насаме с неприятното усещане за нечие призрачно присъствие — въпреки, че библиотеката беше съвсем пуста. Когато се върна, беше пхнал под мишница три дебели книги.

— Това са едни от последните книги, отпечатани за широко разпространение, преди информационната служба да премине изцяло на подчинение на държавата. Не тук на Камъка, а на Земята. Тяхната Земя. Предполагам, вече имаш известна представа що за библиотека е това.

— Антикварна. Музей — кимна тя.

— Правилно. Библиотеката е антикварна и е приспособена за работа именно в тази насока. Когато се запознаеш с библиотеката в трета кухня, ще разбереш колко напреднали са било обитателите на Камъка.

Той ѝ подаде първия том. Шрифтът бе досущ като този от книгата на Марк Твен, но хартията изглеждаше по-плътна и вероятно бе полиетиленова. Тя прочете заглавието: „Кратка история на Смъртта“ от Ейбрахъм Деймън Фармър. Датата на публикуване бе 2135 г.

— По нашия календар ли?

— Да.

— За Малката смърт ли става дума? — попита с надежда тя.

— Не.

— За нещо друго, значи. — Тя прегледа набързо хронологията на събитията, изписана на първа страница:

— От декември 1993 до май 2005 г. — Патриша затвори книгата, но пхна пръст да отбележи мястото. — Преди да продължа с

четенето, бих искала да задам един въпрос.

— Питай. — Той изчака търпеливо, докато Патриша търсеше подходящите думи.

— Тези исторически книги са за някакво бъдеще, което не е нашето, нали?

— Да.

— Но описаната тук хронология съвпада с нашата... и ако въобще става дума за нашето бъдеще... тогава, катастрофата ще настъпи само след месец.

Той кимна.

— И от мен се иска да го предотвратя? Но как? Какво бих могла да сторя, дявол да го вземе?

— Не зная какво би могъл да стори всеки един от нас. Всъщност, немалко хора вече работят по този въпрос. Ако... нека не забравяме това ако... наистина предстои да се случи. Във всеки случай има едно доста съществено обстоятелство, по което вселената на Камъка се отличава от нашата.

— И то е...?

— В миналото на Камъка в околностите на Земята и Луната не се е появявал гигантски астероид-звездолет.

— И това ли е разликата?

— Ти не мислиш ли?

Тя прелисти следващата страница.

— Колко време имам?

— Утре отлитам на Земята. А вдруги ден ти потегляш за първия пръстен.

— Значи два дни.

Той кимна.

— Тук ли ще остана?

— Ще свикнеш. Зад онези редици е оборудван малък кабинет с легло и печка. Часовоят ще минава на проверка на всеки няколко часа. Не бива да им разкриваш нищо от онова, което си прочела. Ако обаче нещо те тревожи или плаши, свържи се с тях веднага. Дори ако става дума за неразположение. Разбрано?

— Да.

— Първия ден ще ти правя компания — той положи ръка на рамото ѝ. — Ще се чувстваш по-спокойна, нали?

— Ами да.

Ланиер се настани в съседната кабина, извади компанела и започна да трака по клавишите.

Патриша отвори на първата страница от книгата и се зачете. Не плъзгаше поглед по редовете, а отваряше книгата напосоки и търсеше по-важните събития, на които да се опре в разсъжденията си.

15 страница:

В края на осемдесетте години на двадесети век за Съветския съюз и неговите сателити било очевидно, че Западният свят е на път да спечели в надпреварата — както научната, така и идеологическата — на Земята и в космоса, което от своя страна можело да доведе до непредсказуеми последици за съдбата на социалистическите страни и на управляващата система. Всички отчаяни опити да се надмогне научно-техническото изоставане били обречени на провал. След разполагането на първите космически защитни установки на Съединените щати, Съветският съюз зачестил с опитите си да подпомогне задъхващата се наука чрез вливане на свежи идеи заграбени с помощта на икономически шпионаж, а също и чрез внос на ембаргови стоки — компютри и други образци на високите технологии — но и тези усилия се оказали напразни. А след като изстреляната през 1991 г. от Съветския съюз защитна космическа платформа показала съществени недостатъци както в конструкционно, така и в маневрено отношение, съветските ръководители трябвало да признаят, че онова, което социолозите предсказвали отдавна, вече било факт — Съветският съюз бил неспособен да се сравнява в техническо отношение със свободния свят.

Преобладаващата част от съветските компютърни системи били централизирани — процесори за лично ползване, или пък системи извън правителствените проекти се смятали за нелегални (с някои малки изключения, като експеримента Агата например) и законът преследвал сурово подобни нарушения. Така

подрастващите съветски кадри били лишени от възможностите, които предоставял на своята смяна „загнилият“ капитализъм. Съветският съюз скоро щял да се задуши под тежестта на собствената си тирания и да посрещне зората на двадесет и първи век с един народ, който все още живеел в двадесети, или дори деветнадесети век. В малкото оставащо време до този съдбовен миг, единственото, което можели да предприемат съветските ръководители било — ако се възползваме от футболната^[1] терминология от онова време — да си опитат силите във „финалния спринт“. Тоест, да подложат на изпитание Западния блок и неговата способност да се справя успешно в критични ситуации. Не успеят ли и в този последен опит, не им оставало нищо друго освен да посрещнат новия век със значително по-отслабени позиции. Ето защо Малката смърт била неизбежна.

Патриша въздъхна мъчително. За първи път срещаше хронология на Малката смърт, при това написана от толкова далечна — в историческо отношение — гледна точка. Припомни си кошмарите, когато беше съвсем малка, спомни си безкрайните дни, през които властваше единствено страхът, а после и ужасяващите репортажи по телевизията. Неведнъж след това се беше връщала в мислите си към онова страшно време, ала сега, докато поглъщаше тези лишени от емоционална окраска, хладнокръвни заключения, тя усещаше, че я побиват тръпки.

20 страница:

В сравнение с тази катастрофа, Малката смърт от 1993 г. била като сблъсък на диваци с лъкове. Няколко незначителни въоръжени стълкновения, които сега по-скоро бъдат насмешка, отколкото ужас и които завършили с лъжливи обещания за мирно съществуване, напомнящи лицемерните детски клетви за вярност. Все пак, поизплашени от мощта на оръжията, които притежавали, както Западният блок, така и съветските военни сили

обявили официално, че са готови да преминат към доктрината за „въздържане от окончателен удар“, разчитайки на тактика и военна технология, придобили популярност през предишното десетилетие. Но когато накрая се стигнало до размяна на ядрени удари — нещо, което всички смятали за неизбежно — отбранителните системи с космическо базиране се оказали далеч по-ефективни от очакванията. Ала и те не били в състояние да попречат на атаките от къса дистанцията, осъществявани от плаващи край бреговете на вражеската страна подводници, в следствие на което били унищожени Атланта, Брайтън, а също значителна част от крайбрежната ивица на Британия. Руснаците на свой ред изгубили Киев. И все пак, размяната на ядрени удари била краткотрайна и ограничена по характер. Малко след началото на конфликта, двете воюващи страни обявили почти едновременно, че капитулират. В крайна сметка руснаците излезли от войната със значително по-малко „поражения“. Не били спечелили нищо, само укрепнала вярата им, че не могат да бъдат победени при никакви обстоятелства, стига някой ден историята да не зачеркне сама тяхната изостанала от времето система.

Когато дошла Смъртта, тя била лишена от всички досегашни ограничения и предубеждения. Използвали се всякакви възможни оръжия и никой не мислел за последствията.

35 страница:

В заключение трябва да кажем, че погледнато ретроспективно, веднъж изобретено, всяко оръжие рано или късно влиза в употреба. Все пак, не бива да забравяме, че в онези далечни времена от края на двадесети и началото на двадесет и първи век, на оръжията, каквито и да са те по природа, се е гледало първо като на средство за защита. Обществената нагласа клоняла към мнението, че едно разумно общество не би си позволило лукса само да предизвика своя Армагедон. Но обществото никога не е разумно — то може да е рационално, да притежава

обществено съзнание, да бъде улегнало, но не и разумно. В арсенала на всяка нация винаги са съществували такива разрушителни сили като недоверието и омразата...

3 страница:

Равносметката от Малката смърт е четири милиона убити — главно в Западна Европа и Англия. За разлика от нея, Смъртта приключила с 2.5 милиарда жертви и тази цифра все още подлежи на уточняване, защото никой не е „преброил“ трупите. Да не говорим за безбройните изпарени на място...

Патриша се огледа уплашено.

— Но това е ужасно — прошепна тя.

— По-добре си почини малко — посъветва я Ланиер.

— Не... още не. — Тя продължи да прелиства книгата напред-назад...

345 страница:

Налага се изводът, че морските сражения нерядко завършвали по прищявка на съдбата. По време на Малката смърт значително количество подводници били преследвани и потопявани, почти до момента на капитулацията, но големите флотилии си разменяли само дистанцирани удари. Известно е, че при широкомащабните военни конфликти, на морските сили се пада тежката задача да встъпят първи в бой. Битките в Средиземно море, Персийския залив, Североизточния Пасифик и Атлантическия океан били краткотрайни и ожесточени. Рядко имало живи победители. По време на Смъртта, морските сражения траели от половин до един час, а немалко от тях продължили само пет-десет минути. Всъщност, още до края на първия ден от войната и двата враждуващи блока на практика се лишили от своите военни сили с морско базиране. Това били последните огромни военни флотилии, което браздели водите на земните океани и радиоактивните отпадъци, които

останали след разрушаването им, продължават да замърсяват морската шир дори сега, 130 години по-късно.

400 страница:

Във втората половина на двадесети век постепенно придобивало популярност движението на привържениците на идеята за връщане към природата. Тези хора — обикновено в групи от петдесет-сто човека — се заселвали в някой изолиран край на света, обявявали го за своя неприкосновена територия и предричали назряващо глобално бедствие, след което цивилизацията щяла да изчезне и да настъпи анархия. Изграждали специални убежища, където съхранявали хранителни припаси и оръжия, готвели се да оцеляват в екстремални условия, издигали не само морални, но и материални бариери между себе си и обществото — с други думи, напълно олицетворявали синдрома, който Орсън Хамил определил като „консервативната болест на двадесети век“. Тук не е мястото да търсим причините за тази болест, която пробуждала у хората стремежа към индивидуално оцеляване и го превръщала в най-висша форма на идеология и където способността да убиваш се смятала за достойнство.

В едно усамотенците грешали — и били прави. Катастрофата наистина настъпила и по-голяма част от света била унищожена, но дори през Дългата зима, която последвала, цивилизацията не рухнала под ударите на анархията. По-скоро обратното — по време на суровата зима се родили и укрепнали нови, значително по-кооперативни и гъвкави общества. На животът се гледало като на божествен и скъпоценен дар, а всички оцелели след Смъртта се смятали за кръвни братя. Разбирателството между хората и взаимопомощта се превърнали в основни нравствени ценности, защото никой не можел да преживее тези трудни времена без подкрепата на околните. Усамотенците, както ги наричали — тежко въоръжени и враждебно настроени към другите оцелели след конфликта

— скоро се превърнали във фокус на всеобщата омраза и презрение.

Пет години след края на Смъртта, повечето лагери на усамотенци били разбити, а умопобърканите членове на сектата или загивали, или попадали в плен. Немалко усамотенци получавали сурови присъди за престъпления срещу човечеството — и по-точно за отказ да сътрудничат при възстановяването на цивилизацията. Постепенно чистката обхванала всички, които защитавали правото да се носи и употребява оръжие и дори се прехвърлила върху групите, където високите технологии все още били на почит.

Военният персонал, който имал късмета да оцелее след войната, бил подложен на насилствено превъзпитание.

Значителен пример за тези промени и най-вече за отношението на оцелелите към ужасите, които донесла Смъртта, бил съдебният процес от 2015 г. — когато висши политически и военни ръководители както от Западния, така и от Източния блок били съдени по обвинение в геноцид срещу цялото човечество.

Струваше ѝ се, че сънува. Тя затвори книгата и се подпря уморено. Възможно ли бе това — седеше тук, в малката кабина и четеше книга за събития, които още не бяха се случили — но бяха далечно минало за една друга вселена.

Тя преглътна мъчително заседналата в гърлото ѝ буца. Ако беше истина, ако наистина предстоеше да се случи, тогава трябваше да се направи нещо. Тя отново разтвори книгата на последните страници, където бяха притурките.

На страница 567 откри онова, което търсеше. Тук, в продължение на две страници, имаше подробен списък на всички градове, които са били подложени на бомбардировки, с приблизителния брой на жертвите — ранени и убити. Намери графата за Калифорния — двадесет и пет града, всички поразени. Лос Анджелис — двадесет и три атомни бомби, за период от две седмици.

(Тук имаше звездичка и за първи път срещна непонятната бележка под линия „гърч“). Санта Барбара — две бомби, Сан Франциско, включително Оукленд, Сан Хосе и Сънивейл — двадесет, за период от три дни. Сан Диего — петнадесет. Лонг Бийч — десет. Сакраменто — една, Фресно — една, Космическият център Вандерберг — дванадесет, част от които върху крайбрежието.

Поразени в близост до големите градове военно-въздушни бази, включително и някои цивилни, които биха могли да се използват за военни цели — петдесет и три. Всички космически центрове на планетата са били сринати със земята, дори в страни, които не участвали пряко в конфликта (отново звездичка и обяснението „гърч“).

Патриша почувства, че ѝ се завива свят. Книгата сякаш се смаляваше пред очите ѝ. Стори ѝ се, че се намира в мрачен тунел, без да губи осезание, само дето между нея и околния свят имаше плътна стена. Тя е Патриша Луиза Васкес, на двадесет и четири години, а това означава, че животът все още е пред нея. Родителите ѝ бяха още млади, поне така вярваше. И Пол, с него едва започваха да се опознават, да привикват един към друг — Пол също беше в безопасност.

Само че всички те живееха в зони, които щяха да бъдат (можеха да бъдат) бомбардирани и заличени от лицето на Земята.

А изглеждаше толкова просто. Трябваше само да вземе тази книга със себе си, когато си тръгва — това ще е скоро, след няколко дни. Да я отнесе на Земята и да я покаже на хората. (Дали някой вече не бе го сторил?)

И ако наистина двете вселени толкова много си приличат, тогава хората щяха да бъдат принудени да вземат мерки. Пред лицето на тази смъртоносна заплаха, щяха да предприемат тотално разоръжаване, да си простят за всичко: Господи, съжалявам, че стигнахме до там, хайде да приемем това предупреждение като Божествена милост и да...

— О, майчице! — тя затвори книгата и стана.

Ланиер я изведе на разходка в парка пред библиотеката. Тя плака пет минути, после се съвзе. Измъчваха я стотици въпроси, но все не

можеше да ги формулира точно. А дори и да научеше отговорите, това едва ли бия успокоило...

— Някой правил ли е сравнения? Искам да кажа, между тяхната история и нашата? — попита тя.

— Да — отвърна Ланиер. — Аз, а и Такахаши също.

— И той ли е от посветените?

Ланиер кимна.

— И какво откри? Приличат ли си двете вселени?

— Има някои дребни различия, които могат да се дължат на изминалото време, или пък на недостоверност на ползваните източници. Но нищо съществено. Ако изключим Камъка.

— Фактите от книгата поне до този период напълно ли съвпадат с онова, което става на Земята?

— Да.

— Значи никой не си е направил нужните изводи от Малката смърт?

— Изглежда, че не.

Тя приседна на бетонната настилка под една мъртво дръвче.

— Знаят ли, долу на Земята?

— Осведомени са единадесет души — тук и на Земята.

— И какво са предприели?

— Всичко, което е по силите им.

— Но Камъкът би могъл да промени нещата. Именно той е съществената разлика. Не е ли така?

— Надяваме се. През следващите няколко седмици ще търсим отговори на най-важните въпроси — за алтернативните вселени, затова откъде е дошъл Камъкът. Ще ни помогнеш ли?

— Искате да узнаете защо Камъкът е тук и доколко си приличат двете вселени, за да решите дали на Земята ще избухне нова война?

Ланиер кимна.

— Много е важно.

— Не виждам с какво мога да помогна, дори ако стигна до някакви изводи.

— Хофман е на мнение, че ако въобще някой е в състояние да помогне, това си само ти.

Патриша кимна и погледна встрани.

— Добре. Имам ли право на условия?

— Какви условия?

— Искам да бъде евакуирано семейството ми. Искам да се погрижат за безопасността на някои мои приятели. Да ги приберат там, където са генералите и политиците.

— Не. — Той бавно заобиколи дървото. — Не ти се сърдя за това, което искаш, но отговорът е не. Никой от нас не е поставял подобни условия. Не че не сме мислели за това.

— Имаш ли семейство?

— Брат и сестра. Родителите ми са починали.

— Жена? Не. Не си женен. Приятелка, годеница?

— Не съм обвързан с никого.

— Значи можеш да разсъждаваш по-обективно от мен — каза ядосано Патриша.

— Знаеш, че това няма нищо общо.

— Искате от мен да работя с всички сили за вас и същевременно да очаквам търпеливо часа, когато моите родители, приятелят ми, сестра ми, всички, които обичам, ще загинат в ужасяваща катастрофа, за която вече знам?

Ланиер спря пред нея.

— Помисли малко, Патриша.

— Зная, зная. На Камъка има стотици като мен. Ако всеки постави подобни условия, ще настъпи паника. Затова значи бил ограничен достъпът до библиотеките.

— Това е една от причините.

— А също и за да не узнаят руснаците?

— И това.

— Колко мъдро. — Говореше с тих, спокоен глас и това я изненадваше. Трябваше да е притеснена, уплашена, а се чувстваше хладнокръвна и разсъдлива. — А какво ще стане като получа писма от Земята? И не им отговоря?

— Едва ли ще промени нещо, нали? И без това, според книгата, ни остават само няколко седмици.

— Но как ще чета писмата им? Как ще работя?

— Ще работиш, — отвърна Ланиер — осъзнавайки, че ако се доберем на време до нужните ни отговори, ще можем да го предотвратим.

Тя втренчи поглед в изсъхналата, прилегнала по земята трева.

— В книгата пишеше, че стартовата площадка на совалката също е била бомбардирана.

— Да.

— Ако стане, тогава ще бъдем откъснати от света, нали?

— Така е. Но едва ли ще горим от желание да се завърнем.

— Затова ли са тези земеделски лаборатории? И колко дълго няма да получим нищо от Земята?

— Ако избухне война, както е описано в книгата, може би тридесет години.

— Аз... сега не мога да се върна в библиотеката. Ако не възразяваш, ще остана за малко тук.

— Разбира се. Може да отскочим до първа кухня за да обядваме. Не забравяй — нося тази тежест от доста време. И ти ще привикнеш с нея.

Тя се изправи без да отговаря. Ръцете ѝ не трепереха. Чувстваше се удивително спокойна, след преживяното.

— Да вървим — каза Патриша.

[1] Става дума за американски футбол — бел.прев. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Членовете на експедицията се бяха струпали около камиона и изглеждаха като екскурзианти, на които предстои разходка в гората. Ремаркетото беше натъпкано с раници и екипировка.

Патриша седеше между Такахаши и мургавия морски пехотинец с индиански черти на име Рейнолдс. Рейнолдс беше въоръжен с лазерна пушка и автомат със сгъваем приклад. Каролсон седна до шофьора — лейтенант от ВМФ на САЩ Джери Лейк — висок здравеняк със светлоруси коси. Лейк погледна през рамо за да провери дали всичко е наред, кимна на Такахаши и се усмихна на Патриша.

— Хората ми са готови да ви защитават на всяка цена, госпожице Васкес. Така че, не се отдалечавайте без разрешение.

— Да, сър — отвърна тихо Патриша. Такахаши — нисък, набит и мускулест полу-японец, с големи зелени очи, в които се четеше увереност, също кимна. Такахаши беше единственият, който носеше цивилни дрехи — памучна риза, дъждобран и джинси. „Защото съм алергичен към някои от оцветителите на комбинезоните“ — обясни й той в палатката.

Лейк подкара камиона. Каролсон се зае да проверява списъка на екипировката, а Фарли й помагаше с компанела.

Камионът взеше общо осем пътника, четирима от охраната и четирима „цивилни“, както ги бе нарекла Каролсон.

Патриша не откъсваше поглед от гърба на предната седалка. Беше пъхнала в джоба писмото на Пол, което бе пристигнало малко преди да тръгнат.

Мила Патриша,

Където и да си, моя тайнствена приятелко, надявам се, че с теб всичко е наред. Животът тук се влачи едва-едва — особено като си помисля как щеше да е ако си с мен —

но какво да се прави. Често се чувам с родителите ти — Рита е толкова мила, а и с Рамон си бърбим чудесно. Научих много неща за теб, докато те няма. Надявам се, че не ми се сърдиш. В „Престър и Минтън“ (това е предприятие за софтуер) приеха молбата ми, но ще изчакат с окончателното решение докато бъде приет бюджетът за военните доставки. Носят се слухове за известни ограничения и това може да забави доста нещата.

Стига съм дрънкарал глупости. Липсваш ми УЖАСНО. Рита ме попита направо дали ще се женим и аз взех да мънкам. Но го искам и ти знаеш това. Не ме е грижа дали си вундеркинд, дали си права или грешиш, искам само да дойдеш и да ми кимнеш. Ще намерим къде да живеем. Стига си упорствала. Добре де, май прекалявам, а и край тебе сигурно има други риби, та моето жалостиво пляскане на сухо едва ли ще ти направи впечатление. (Все пак, знам че поне накрая мога да напиша нещо свястно, а не само да хленча). Обичам те. Страстна, всеотдайна целувка.

Пол

Тя написа дълъг, самоцензуриран отговор, показа го на Каролсон за одобрение, после го изпрати на Земята с първия КАОТ.

За нейна изненада, не беше никак трудно да съчини писмото. Успя да вмъкне всичко, което Пол би желал да чуе от нея, всичко, което искаше да му каже, защото вече не се съмняваше, че след няколко седмици Пол ще е мъртъв.

Ланиер бе отлетял за Земята. Патриша му завиждаше. Предпочиташе да е там, долу и да чака неминуемото, вместо да се измъчва тук.

Не, не беше вярно. Никога досега на раменете ѝ не бе лягала по-голяма отговорност. Длъжна бе да направи всичко, което ѝ бе по силите, за да предотврати края.

Ненавиждаше се за спокойствието — но продължаваше да работи. Умът ѝ най-сетне бе достигнал така желаното състояние. Решенията сякаш идваха от само себе си, подреждаха се в стройни

заклучения, като формули, равенства, където погрешните предположения бързо изпъкнаха и бяха зачерквани.

Такахаши се оказа умен и приятен събеседник, но Патриша бе изгубила всякакво желание за разговори и все още знаеше твърде малко за него. Ланиер я бе предупредил, че от тук нататък Такахаши и Каролсон ще се грижат неотстъпно за нея.

На петдесет километра от базовия лагер пътят свърши. Камионът продължи по песъчливия склон на хълма, а снабдените с метални шипове гуми тракаха по камънаците. За изминалото време пейзажът в коридора почти не беше претърпял изменения. Южният полюс постепенно се изгуби от погледите им. Патриша не се интересуваеше особено от гледката, само от време на време вдигаше глава. Каролсон, Фарли и Такахаши играеха шах на компанела. Патриша ги следеше замислено.

— Стигнахме средата — обяви Лейк след два часа. Играчите записаха ходовете си и изчистиха екраните на компанелите. Камионът спря. Вратата се плъзна встрани и войниците наскачаха с въздишки на облекчение. Патриша се измъкна след тях, протегна се и се прозина. От другата страна на кабината се появи Каролсон с термос в ръка и раздаде на останалите пластмасови чаши.

— Пътуваме с всички удобства — каза тя.

— А бира? — попита Рейнолдс.

— Пожертвана е в името на науката — отвърна Каролсон. — Някой да е гладен?

Патриша си взе един сандвич от кутията и се отдалечи на десетина метра от камиона, в компанията на Такахаши. В началото на пътуването бе получила няколко пристъпа на главозамайване и гадене, но сега всичко бе преминало. Нима можеше да се боиш, когато наоколо имаше само безлюдна пустиня, лишена дори от насекоми? Каква успокояваща гледка от тази?

— „И мокро бе морета, а пясъкът сух“ — изрецитира тя.

— Вярно, така беше — съгласи се Такахаши. Тя приклепна, а той се настани до нея, като сгъна крака в поза „лотус“. — Знаеш ли защо тръгнах с експедицията?

Патриша малко се смути от неочаквания въпрос и отмести поглед встрани.

— Сигурно за да ме държиш под око.

— Така е. Ланиер ни предупреди, че косъм не бива да падне от главата ти. Как се чувстваш?

— Добре засега.

— Знаеш ли, за библиотеката... — той замълча и погледна назад към полюса. — На никого не е лесно.

— Съвсем скоро ще започна да се чувствам като принцеса, заобиколена от загрижени придворни.

Такахаши се засмя.

— Едва ли ще се стигне до там. Ще гледам да не се натрапвам. Но трябва да те питам нещо важно. Можеш ли да работиш?

Патриша знаеше съвсем точно какво има пред вид.

— Аз работя. Дори сега.

— Добре. — С това изглежда темата бе изчерпана.

Тя откъсна една клонче и го разгледа — и тук листата изглеждаха както край лагера — дребни, с матова повърхност. Съвсем като изсъхналата трева.

— И да е градина, доста е занемарена — отбеляза тя. — Очаквах, че ще срещнем още горички.

— Нататък става по-лошо.

— Замислял ли си се някога, какви огромни количества почва е трябвало да прекарат в коридора? — попита тя и се изправи. Почти не беше докоснала сандвича. От два дни нямаше никакъв апетит. — Ако предположим, че почвеният слой е с дебелина 200–250 метра...

— Такива са данните от ултразвуковия сондаж — кимна Такахаши.

— И предположим също, че коридорът е дълъг един милиард километра...

— Защо пък толкова?

— Само предположение — каза тя. — Това би означавало четиридесет милиарда километра почвен слой.

— Ако разчупим Земята и покрием с останките ѝ коридора, използвайки всичко — кора, магма, ядро — ще ни стигне за не повече от тридесет милиарда километра. — Такахаши забодя пръст в пясъка.

— Засега изключваме възможността нататък да има планини. Тогава ще са нужни още по-големи количества.

— Права си — съгласи се Такахаши. — Но големият въпрос е: Откъде са взели толкова материал? И не забравяй въздуха. При

диаметър двадесет километра ще получим... 1.3 трилиона кубически километра въздух...

— Виждам, че и ти си работил по въпроса.

— Разбира се. И неведнъж. Римская пръв започна, а колегите от статистическия отдел продължиха идеята. Аз само зяпах. Има още толкова въпроси без отговор. Как се опреснява въздухът в коридора? Регенерационните резервоари в основата на Камъка едва ли биха се справили, особено, ако някъде навътре се срещат и животни. Ако е така, тогава въздухът ще стигне само за няколко хиляди години.

— Съмнявам се — поклати глава Патриша. — Който... каквото и да е построило всичко това, създало го е за вечността. Нямах ли такова чувство?

— Понякога. Но съвсем не значи, че предположението е вярно.

— И все пак трябва да съществува някаква инсталация за поддръжка на коридора.

Такахаши кимна.

— Римская предполагаше, че в стените на коридора има отвори далеч преди да се натъкнем на първите кладенци.

Към тях се присъедини и Каролсон.

— Да сте усещали друг път подобна миризма в коридора? — попита тя.

Двамата поклатиха глави.

— Мирише като пред буря. И от доста време. Но нивото на озона е в границите на нормата. Още една мистерия.

Патриша подуши въздуха. Усещаше се някакво свежо ухание, но не като разцъфнали пред буря цветя.

— Израснала съм в район, където бурите бяха ежедневие — продължи Каролсон. — Мога да разпозная тази миризма от километри.

Върнаха се в камиона и продължиха пътуването. Патриша включи процесора и потъна в проблемите си, като се ровеше из цялата налична информация.

Час по-късно Такахаши посочи първия пръстен, състоящ се от четири кладенеца, издълбани на равни разстояния по стената на коридора. Всеки един от кладенците бе разположен в центъра на широка неколкостотин метра падина. Над средата на падината бе увиснала, без никакви видими подпори, преобърнатата наопаки бронзова чиния, широка приблизително петнадесет метра.

Камионът забави скорост близо до ръба на падината. Такахаши помоли Лейк да направят един кръг около кладенеца, преди да слязат. Когато спряха, Такахаши и Патриша доближиха края на падината.

— Идвали сме поне двадесет пъти тук — съобщи ѝ Такахаши. — Почти прокарахме път.

Патриша държеше мултиметъра пред себе си. Засега стойността на пи оставаше непроменена. Тя коленичи и провеси прибора от ръба. Отново никаква промяна.

— А сега слез в падината — предложи ѝ Такахаши. До него вече бяха застанали войниците, Фарли и Каролсон. Патриша ги погледна намръщено.

— Пак ли някакъв номер? Ти слез пръв.

— Няма да стане веселбата — извика Каролсон. — Хайде, слизай.

Патриша приклепна и опипа с крак меката, податлива почва.

— Слез долу де — подкани я Лейк.

Тя въздъхна и се спусна в падината. Едва изминала десетина метра от ръба, Патриша почувства нещо странно и се обърна назад. Тялото ѝ не беше наклонено под същия ъгъл, както на останалите. Зави ѝ се свят, тя направи опит да застане на същата плоскост, но едва не падна. Естествената позиция бе по радиуса на кривината, сякаш коридорната сила следваше извивката на падината. Но въпреки това мултиметърът не регистрира никакви локални промени във време-пространството. Едва сега и другите я последваха.

В сянката на увисналата ниско над нея преобърнатата чиния, от земята се подаваше цилиндрично, подобно на запушалка тяло, с бронзов капак отгоре. Такахаши премина по капака, за да ѝ покаже, че няма никаква опасност. Патриша го последва, като не откъсваше поглед от екрана на мултиметъра. Никакви промени.

— Никакви идеи за силата, която държи чинията горе? — попита тя. Фарли и Каролсон само вдигнаха рамене. Морските пехотинци се натръшкаха в пясъка наблизко и се заоглеждаха с досада.

— Може би въпросът не е съвсем точен — рече Такахаши. — Вгледай се внимателно в материала, от който са направени чинията и запушалката. Доколкото имахме възможност да определим, субстанцията е същата като на коридорните стени.

Патриша коленичи и прокара длан по повърхността на запушалката. Отблизо цветът ѝ не беше съвсем бронзов. На места се виждаха червени и зелени жилки, дори черни петна, които се преливаха едно с друго.

— И тук ли променена геометрия? — попита Патриша.

— Във всеки случай, това не е материя — обади се Каролсон. — Стигнахме до този извод малко след като изследвахме стените.

— Не ни беше никак лесно да привикнем с идеята, че пространството може да се използва като строителен материал — призна си Такахаши. — Фарли кимна съчувствено.

— Вярвам ви — съгласи се Патриша. — Преди четири години публикувах статия по този въпрос. Според мен, ако съществува закономерност, която да възпрепятства заемането на някакво определено състояние при гнездовидните вселени, то като следствие от трайното неутрализиране на пространствените трансформации би трябвало да се формира непроницаема бариера.

Такахаши се усмихна, но Фарли и Каролсон я гледаха шашардисани.

— И така, — обади се Такахаши — ясно е, че нищо не подpira чинията. Всъщност, тя не съществува от гледна точка на реалността. Това е само пространствено изразена форма от вероятности. Звучи логично, нали?

— Уф — махна с ръка Фарли.

Лейк седеше в центъра на тапата, положил лазерната пушка на колене.

— Не че съм кой знае какъв специалист — подвижна той. — Но това под мен изглежда съвсем солидно. Дори не е хлъзгаво.

— Добре казано — кимна Патриша. Тя протегна ръка и докосна тапата. — Изглежда, че вероятностните състояния не са напълно отделени от материята. Трябва да съществува някаква точка на пресичане, в резултат на която е възникнала тази напълно материална повърхност. — Тя опря датчика на мултиметъра в тапата. Отначало пипоказателят затрептя, после се успокои на 3.141487233 период. — Тук пи е по-ниско — съобщи им тя. Прегледа и останалите константи. — Гравитационната константа е номинална, също както и скоростта на електромагнитната радиация.

— Н-снижаването?

— Непроменено. Каква роля са изпълнявали тези кладенци?

— Не можахме да определим, защото са запушени.

— Може би осъществяват достъп до нещо извън коридора — предположи Такахаши. — Засега решихме да не проучваме тази възможност. Ясно е обаче, че на времето кладенците не са били запушени, а пясъкът е бил отблъскван от силово поле. Единственото явление, което забелязахме, бе червената светлина, която блика от всеки един от кладенците. Опитвахме да огледаме вътрешността, като изпратихме малък хеликоптер с дистанционно управление, но той не се върна. Изгубихме го от погледите още щом се отдалечи на десетина метра. Отказахме се да изпращаме втори.

— Мъдро — кимна Каролсон.

Все още настанен върху запушалката на кладенеца, Лейк извика безгрижно:

— Хората ми са готови да слязат долу, когато пожелаете.

— Разбрахме ви, лейтенант — отвърна Каролсон. — Но имаме сериозни причини да не избързваме.

— Дайте ми стабилен скафандър и подходящо оръжие и с още няколко човека съм готов да... — той се засмя.

— Наистина ли ще слезете? — попита Патриша и го погледна изненадано.

Лейк се подсмихна иронично.

— Стига да имаме поне известна представа за онова, което ни чака долу, защо не? Нали, момчета? — останалите войници кимнаха. — И без това службата е доста скучна.

— Извършихме някои пробни разкопки около кладенците — продължи Такахаши и посочи разровената почва край падината. После вдигна шепя пясък и го изсипа между пръстите си. — Почвата надолу е съвсем суха. Никакви микроорганизми, никакви по-големи форми на живот, никакви растения.

— Нищо живо... освен нас — добави Фарли.

— И никаква радиация — продължи Такахаши. — Няма следи от непознати химични елементи. Може би тези кладенци са били изкопани с експериментална цел.

— Следи от боговете — промърмори Каролсон.

— Съвсем еднакви ли са кладенците? — попита Патриша.

— Доколкото можахме да определим — отговори Такахаши. — Всъщност, изследвахме само два.

Рейнолдс се изправи и изтръска пясъка от панталоните си.

— Ей, лейтенант. Може би призраците идват от тук, а?

Лейк завъртя отегчено очи.

— Виждали ли сте призраци? — попита Патриша и погледна втренчено младия офицер.

— Никой не е виждал — отвърна вместо него Каролсон.

— Господин Рейнолдс?

Рейнолдс премести поглед от Лейк към Патриша.

— Мене ли питате?

— Да — кимна Патриша. — Вас. — Тя почука с пръст върху пропуска, без да знае, дали всъщност ѝ дава някаква власт над войниците.

— Никога не съм виждал — отвърна Рейнолдс. — Но други са виждали, хора, на които имам доверие.

— Всички сме чували тези истории — намеси се един морски пехотинец на име Хъкъл. — Някой от момчетата умират да разказват страшни истории.

— И все пак, — каза Лейк — хората ми не са привикнали да дрънкат небивалици. Съобщенията са малобройни, но доста заинтригуващи.

Патриша кимна.

— Някакви бъдещи планове за спускане в кладенеца?

— Засега не — каза Такахаши. — Имаме други, по-важни проблеми.

Тя погледна отново надолу, към повърхността на запушалката и я потърка с обувка.

— Когато се върнем, бих искала да се запозная с пълния доклад от експедицията.

По време на разговора в главата ѝ неусетно се бе оформила една идея, която бе издържала поне на първия критичен щурм. Патриша вдигна глава към преобърнатата чиния.

— Ще се връщаме ли? — попита Такахаши.

— Време е — кимна Патриша.

Франтът използваше специално адаптиран проектор за да прикрива придвижването им около палатката зад завесата на околния

пейзаж. Дватама часовои биха могли да чуят Олми само ако беше прекалено шумен, но дори тогава нямаше да го видят. Той премина само на сантиметри от единия и се приближи към бюрото със запаметяващото устройство, което използваше за работа Патриша Луиза Васкес.

Олми бе крайно заинтригуван от младата жена — от разговорите, които бе подсушал до момента, тя определено бе епицентър на изследователската група. Нищо чудно това да е същата жена, която бе споменал в разговора Инженерът...

На бюрото, в метална кутия бяха подредени ситно изписани листове. Много от бележките бяха зачеркнати, или направо задраскани, имаше дори цели страници, от които можеха да се четат само формулите, или диаграмите. Той прелисти записките, като разглеждаше учудено обозначенията, измислени от Патриша.

В ъгъла бе поставен компанел, на сребристия екран не се виждаше нищо. До него бяха натрупани дискове, а един от тях стърчеше от тесния процеп, вдясно от клавиатурата. Олми се огледа, провери къде са часовоите, после коленичи до компанела и го включи. Не беше кой знае колко трудно да се ориентира в античния прибор, само след няколко минути вече преглеждаше съдържанието на дисковете. Той записа цяла серия файлове за по-обстояен анализ с помощта на имплантата и след четири минути приключи.

Доколкото можеше да съди по видяното и прочетеното, младата жена бе доста напреднала за времето, в което живееше.

Тъкмо подреждаше записките в първоначалния им вид, когато иззад ъгъла на палатката внезапно се появи един от войниците и втренчи поглед в неговата посока. Олми се изправи бавно, уверен, че проектирания около него камуфлаж все още действа.

— Чу ли нещо, Норман? — попита сержант Джак Тиги.

— Не.

— Да не е излязъл вятър. Готов съм да се закълна, че видях тези листа да се движат.

— Още един призрак, Джак.

Тиги приближи кутията и разгледа купчината листове.

— Майчице — промърмори той. — Какво ли пише тук? — Той се наведе и прокара пръст по изписаните с формули страници. Имаше ръкописни букви, някои разделени от скоби, примесени със странни

символи, за които смътно си спомняше от последната година в колежа, интегрални знаци, ескпоненти съдържащи гръцки и готически букви, а също и напълно непознати триъгълничета, кръгчета и завъртулки, дууеточия и какво ли не още...

— Каква бъркотия — каза сержант Тиги и се изправи. Космите на врата му настръхнаха, той подуши въздуха и се извърна рязко.

Разбира се, нямаше никой. Какво очакваше?

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ланиер проспa почти цялото пътуване с КАОТа, мятайки се в безтегловни кошмари, в които се намесваха образи от Камъка и Земята.

Погледна часовника си, сетне отмести поглед към лицето на тайния агент, който седеше до него в колата. Разполагаше с прозорец от осемнадесет часа, между времето на кацането във Вандерберг и момента, когато трябваше да се яви на доклад пред Джудит Хофман в Лабораторията за Реактивни Двигатели. Зад зацапаните прозорци на колата се виждаше пустинята. Атмосферното налягане бе високо, гравитацията го притискаше в гърдите. Дори през мътните прозорци слънцето беше горещо и ослепително-жълто.

Мъчно му беше за Камъка.

— Имам малко свободно време — каза той.

— Да, сър. — Агентът гледаше право на пред с безизразно лице.

— Знам, че умеете да пазите тайни, момчета.

— Тъй вярно, сър. Такива сме си — отвърна шофьорът. Третият агент, седнал отпред, извърна глава към Ланиер.

— Госпожица Хофман каза, че сме на ваше разположение, но утре в осем трябва да ви закараме в лабораторията — жив и трезвен.

Ланиер се зачуди как ли ще реагира Хофман, ако някой я нарече „госпожица“.

— Господа, — каза той — прекарах няколко месеца в почти пълна изолация. Високият пост е свързан с някой почти непосилни отговорности. Има ли някое уютно местенце в Лос Анджелис, където един мъж може да... — той млъкна, в търсене на подходящ израз — да си начеше крастата? Дискретно, приятно и безопасно.

— Да, сър — кимна шофьорът.

Позволиха му да си поръча двойно уиски в някакъв относително чист бардак в Поло Ланж, докато зяпаше архаичния телевизор от времето на кабелните програми. В три часа следобед запазиха две стаи — една срещу друга — в хотел „Бевърли хилз“. Агентите извършиха

обстойна проверка на стаята, в която му предстоеше да се настани и я обявиха за „чиста“.

Най-сетне разполагаше с известна, макар и илюзорна интимност. Изкъпа се, излегна се в голямото легло и почти задрема. Нима бе отвикнал напълно от земното притегляне? Дали няма да повлияе на представянето му?

Жената пристигна точно в пет, беше изумително красива, държеше се мило, но резултатът бе крайно незадоволителен — не по нейна вина. Ланиер преценяваше изпълнението си като съвсем посредствено, но срещата не му донесе очакваната радост. Жената си тръгна в десет.

За първи път си поръчваше проститутка. Никога досега не бе позволявал на гласа на плътта да надделява над мислите му.

В десет и петнадесет на вратата се почука тихичко. Ланиер отвори и агентът, който бе карал лимузината, му подаде две дискети.

— Госпожица Хофман ви ги изпраща — каза той. — Ние сме отсреща, ако ви потрѣбваме.

Дискетите, които Ланиер бе донесъл от Камъка — далеч по-важни от самия него — бяха заминали за Пасадена по специален, свръхсекретен канал още предния ден. Нямахше съмнение, че Съветникът вече се е запознал със съдържанието им.

Той изгаси осветлението, излегна се в леглото и се замисли колко ли застаряващи мъже като него е обслужила през живота си младата жена, която го бе посетила.

От малък бе привикнал да се стеснява от желанията си. Дори този път се бе отдал по-скоро на зова на плътта, отколкото на някакви по-силни чувства. След толкова месеци на принудително въздържание — или може би цяла година — тялото му сякаш бе престанало да поддържа връзка със съзнанието.

Може би това бе някакъв признак за нормалност? Често му се случваше да отбелязва с изненада пълната липса на интерес към другия пол. А ето, че сега беше гузен, но и малко доволен. Поне ще може да разсъждава на спокойствие, без да се разсейва от маловажни неща.

Тази липса на интерес вероятно бе една от причините, за да остане ерген и досега. Имал бе немалко връзки, но работата винаги

надделяваше. Любовниците постепенно се превръщаха в приятели и накрая се омъжваха — за други приятели.

Така живеят цивилизованите хора.

Време за сън. За мрачни, тежки съновидения. Той е капитан на луксозен презокеански лайнер и всеки път, когато поглежда през борда, за да провери нивото на водата, корабът потъва с няколко метра. Към края на съня той е завладян от паника. Земното притегляне дърпа кораба неумолимо към морските дълбини, той все още е капитан, а корабът е неописуемо красив. Обречен е да го изгуби, дори и да се събуди, пак няма да...

Точно в осем на следващата сутрин Ланиер пресече широкия вестибюл на Лабораторията за Реактивни Двигатели, стиснал в ръка малко кюфарче и придружен от двама агенти. Беше приятен слънчев ден и отсега му се струваше, че ще е чиста загуба на време да го прекара в задимените кабинети. Чакаха го няколко поредни срещи, първите две в залата за важни гости.

Пътем Ланиер глътна едно хапче за да поуспокои малко хремата, която го бе спходила, пи вода от бронзовата чешмичка в новия парк отпред и спря да погледне рекламната стена, на която бяха окачени илюстрирани проспекти за новите разработки на лабораторията. Отново проектът за полет до Марс, рисунки на соларни платноходки и холограма на сондата, която предстоеше да бъде изстреляна към Проксима Кентавър.

Нито дума за съдбата на втория ККИАП — космически кораб за изследване на астероидния пояс — изстрелян преди две години.

Следван от двете облечени в сиви костюми сенки Ланиер изкачи бавно стълбите, като се задъхваше от прекомерната тежест и премина през стъклената врата, снабдена със сигнална инсталация. Показа пропуска си на монитора и вратата безшумно се плъзна зад него. Агентите останаха отвън. Следваше нов вестибюл, украсен също като предишния, с витрини. Вътре бяха подредени макети на всички заслужаващи гордост и уважение постижения на Лабораторията за Реактивни Двигатели — „Вояджър“, „Галилео“, телескопът Дрейк и Соларната платноходка. Имаше също модели на КАОТ и диаграми, под които накратко се обясняваше концепцията за звездна сонда.

Ланиер взе асансьора до шестия етаж и се загледа уморено в мигащите синкави номера.

Когато вратата на асансьора се отвори, отново го посрещна цивилен агент на специалните служби и поиска да види пропуска му. След като приключи с проверката агентът благодари любезно и го изпрати до залата за конференции.

Хофман седеше в далечния край на дълга черна маса. До нея бяха поставени два компанела и купчина дискети. От лявата ѝ страна се бе настанил Питър Хага — представител на президента на МККС, а от дясната седеше Алис Кронбъри, съветник по аерокосмическа безопасност и ръководител на проекта ККИАП. Ланиер заобиколи масата и се здрависа подред — първо с Хофман, сетне с Кронбъри и накрая с Хага.

— Както виждам, няма представители нито на Обединеното командване на Космическите сили, нито на Обединения щаб — рече той и посочи другия край на масата.

— След малко ще стигнем и до този въпрос — каза Хофман. Изглеждаше състарена от последния път, когато се срещнаха, в косата ѝ имаше повече сиви кичури и бръчиците под очите ѝ се бяха увеличили.

— Виждам, че си във форма, Гари — отбеляза любезно тя.

— Не се чувствам така.

— Как се справя Патриша Васкес?

— Както предполагаме. Повикаха ме преди да имам възможност да се запозная с работата ѝ и с първите резултати.

— Значи ли това, че не си много сигурен в нейния успех? — попита Хофман.

— Нещо такова — отвърна Ланиер. — Не защото не я смятам за способна, дори за най-добра в сферата на нейната работа — а понеже е твърде млада. Библиотеката бе истински удар за нея.

Кронбъри постави ръка на масата и се облегна назад.

— И за нас беше удар — каза тя.

Хофман му подаде един лист.

— Запознахме се внимателно с материалите, които си донесъл. Дори докладвахме на президента.

— Преди Васкес да е приключила с разработките си?

— И да приключи, съмнявам се, че ще ни хареса онова, което би могла да ни каже. Наречи го инстинкт, но мисля, че този път сме загазили дълбоко. — Хофман бе втренчила поглед някъде в празното

пространство над рамото на Ланиер. — Проверихме част от информацията от библиотеката.

Ланиер разглеждаше напрегнато лицата им. И тримата имаха мрачен вид, въпреки че се стараеха да го прикрият.

— И?

— Има разлики.

— Слава Богу — въздъхна той. Хофман го спря с ръка.

— Но не големи. Общият извод, който се наложи въз основа на анализа на данните от библиотеката и информацията от ККИАП е, че войната е твърде вероятна. Обърнахме внимание най-вече на историческите паралели свързани с генералния секретар на партията Василев. Той наистина е извършил някои реконструкции в Отбранителния съвет точно както е описано в библиотеката. Руснаците са започнали да монтират ракети клас СС-45 върху техните самолетоносачи „Киев“, а също и на ракетоносците „Киров“ и разбира се торпеда „Делта“ и „Тайфун IV“ на свръхподводниците — в отговор на нашия проект „Морски дракон“. Освен това са в състояние да атакуват успешно нашите мултиспектърни лазерни комуникационни системи, което е в нарушение на Договора за съкращение на конвенционалните оръжия от 1996 г... не че това е особено важно, тъй като до съкращение така и не се стигна.

Ланиер кимна.

— Що се отнася до информацията за мултиспектърните системи, имахме доста ядове с Щаба на Обединените Космически сили, докато я получим — призна Кронбъри. — Това е една от причините тук да не присъстват представители на Министерството на отбраната и Обединения щаб.

— Има и по-лошо — продължи Хофман. — Конгресът гласува разследване на нашия проект. Досега съумявахме да се задържим в определените граници, така че подобно любопитство изглежда странно на пръв поглед, ако не вземем пред вид наученото в библиотеката и отговорността, тегнеща върху всички посветени в тайната на Камъка. Определени среди в президентския кабинет са успели да внушат на президента, че проектът за изследване на Камъка или е въздушен балон, или огромна по размери измама.

Ланиер стисна зъби до болка.

— Защо?

— Подозирам, че президентът не е в състояние да схване смисъла на онова, което сте открили на Камъка. Не забравяй, че идва от Средния Запад, по убеждения е твърд либерал и е скаран с науката и техниката. С други думи, лишен от въображение администратор. Винаги се е чувствал не на място, когато е ставало дума за космически изследвания, а настоящата криза просто надхвърля способностите му. — Кронбъри извади копие от писмото, което бяха получили от Белия дом и го подаде на Ланиер. По същество вътре се казваше, че президентът все още не бил взел окончателно решение за пълното разгръщане на изследователска програма в Камъка. — Писмото е написано след като започнахме да изпращаме подробни доклади до Белия дом от операторския екип на втория ККИАП, както и след потвърждението на данните от библиотеката.

— Поканихме вице-президента да посети Камъка в края на тази седмица, но той ни отказа — добави Хофман.

— А каква е позицията на руснаците относно Камъка?

— Преди две години тайно са изстреляли тяхна собствена изследователска сонда към астероида. Получили са информация от нея горе-долу по същото време, когато се завърна нашият ККИАП. Следователно също като нас и те знаят, че в пояса има астероид със значителни размери, чийто характеристики съвпадат напълно с тези на Камъка.

— Джуно?

— Да. Изображението съвпада до последния детайл, ако изключим допълнително извършените изкопни работи.

Ланиер чуваше за първи път тези сведения.

— Значи Джуно и Камъкът са напълно еднакви.

Хофман му подаде папката с информацията от ККИАПа и снимките от околоземните сателити. На първата фотография, направена от борда на ККИАПа се виждаше Джуно, по форма наподобяващ огромен картоф и покрит с кратери и бразди. Изображението на Камъка бе идентично, ако се изключеха вдлъбнатините в полюсите около проходите.

— Божичко — изпъшка Ланиер.

— Не мисля, че Него трябва да виним — отвърна Хофман. — По скоро твоя Конрад Корженевски.

— При всички случаи, — намеси се Хага — до три седмици руснаците ще изтеглят техния научен екип. Може би дори по-скоро. Ядосани са, защото им отказваме пълен достъп до информацията, докато китайците са стигнали чак до седмата кухня. Най-често изтъкват именно тази причина и да си признаем честно, тя е доста основателна. На тяхно място и аз щях да се чувствам пренебрегнат. Но това не обяснява изцяло поведението им.

— Нали склониха на тези ограничения само преди година, когато разпределяхме приоритетите? — намръщи се Ланиер.

— Да, но изглежда, че отнякъде е започнала да изтича информация — каза Хага.

— Да го вземат мътните. И кой?

— При последната среща ни обвиниха, че сме ги дезинформирали относно съдържанието на библиотеките.

— Кое е самата истина — добави усмихнато Хофман.

— Научната група ще може ли да се справя без руснаците? — попита Кронбъри.

— Защо не? Руснаците работеха главно върху устройството на плазмената тръба във вътрешните кухни и теориите за нейното енергозахранване. Ще се оправим и без тях, макар това да означава значително забавяне темповете на изследователската работа.

— А какво ще кажат в Пекин?

Кронбъри прелисти бележника със записки.

— Карен Фарли, специалист по теоретична физика — тя не беше ли към твоята група?

— Да. Оказа се много полезна.

О, Божичко, само не Фарли, Фу и Чанг.

— Ако руснаците си тръгнат, тя и колегите ѝ ще бъдат отзовани.

— И на какво се дължи тази тясна координация? — попита Ланиер.

— На вродената азиатска недоверчивост — обясни Хофман. — Щом руснаците смятат, че са дезинформирани и държани встрани от важните решения, защо и китайците да не изтъкнат същите причини? Може би ни подозират, че експлоатираме учените им, без да даваме нищо в замяна.

— Не мога да повярвам, че който и да било член на научната група ще напусне доброволно Камъка. Аз никога не бих го сторил.

— Всъщност и те няма да го направят — рече Хофман. — Имаме сигурни доказателства, че както едните, така и другите притежават дълбоко законспирирани агенти сред силите за сигурност и в научната група. Освен това, през последните месеци бе забелязано известно активизиране на руската орбитална станция и в лунната им база. Както и на Земята — в Тюратам и на борда на стартовия комплекс в Индийския океан.

— Нападение от Земята и Луната?

Хофман поклати глава.

— Виж какво, това са дреболии, сравнени с главния въпрос. Имаме ли някакъв резултат от работата на Васкес? Спомена ли тя нещо за паралелни светове и алтернативни исторически събития?

— Нямаше кой знае колко време, та да говори за каквото и да било — отвърна Ланиер. — Ще узнаем, до няколко седмици.

— Склонна съм да разбера отношението на президента — намеси се Кронбъри. — И аз в началото изпитвах подобни съмнения. Ти как смяташ, Камъкът от нашето бъдеще ли идва?

— Не — каза Ланиер. — Камъкът идва от друга вселена, не от нашата. Това поне е сигурно. Разполагаме с едно очевидно различие.

— Че в миналото на Камъка не се е появявал Камък — каза Хага.

— Именно.

— Само че нямаме никаква представа какви промени в нашата история ще предизвика появата на Камъка.

— Едва ли ще са дребни — подхвърли Хофман. — И най-вече, със сигурност ще са към по-лошо. — Тя вдигна диска с надпис: „Промени във физиологията на растенията под влияние на светлината от плазмената тръба“ и я показа на Ланиер. — Имаш ли копие от това?

Ланиер кимна.

— Със С-код е. Съпоставени са данните от няколко източника и най-вече от библиотеката в трета кухня.

— За какво всъщност се касае? — попита Хага.

— За първите две седмици от войната.

Кронбъри го погледна стреснато.

Хофман придърпа компанела, превключи го на С-код, пхна диска и прегледа набързо материала. Лицето ѝ придоби пепеляв цвят.

— Досега не бях го чела — рече тя.

— Става въпрос главно за исторически снимков материал, заснет от въоръжените сили на враждуващите лагери. Някъде към края има и кратка хроника от Дългата зима.

— Значи вече не говорим за някаква теория — заяви Хага.

Ланиер поклати глава.

— Колко дълго е продължила... ще продължи зимата? — попита Кронбъри.

— Една до две години, що се отнася до най-драстичните промени.

Хага взе компанела от Кронбъри.

— Гарантираш ли, че този материал е от библиотеката в трета кухня?

Ланиер преглътна ядосано преди да отговори.

— Едва ли бих могъл да го изфабрикувам от въздуха.

— Разбира се — съгласи се Хофман. — Ако тези данни са достоверни — и ако нашите две вселени наистина си приличат, тогава ни остават само шестнадесет дни, така ли?

— Скоро ще узнаем сами — произнесе Ланиер. — Въпреки че предварителното познаване на събитията би могло да доведе до известни промени. Ако въобще стигнем до там.

— Насрочили сме среща с руснаците за утре следобед — каза Хофман. — С чисто информативен характер. Питаха дали ще присъстваш и ти. От агенцията на Хага положиха неимоверни усилия, за да получат одобрението на Министерството на отбраната за тази среща. Ако получим някакви обнадеждаващи резултати, ще последва нова среща — на по-високо равнище. Стига да съумеем да убедим президента преди края на идната седмица. — Тя премигна уморено, загледана все така над рамото му — приличаше на стар и опитен войн пред поредното сражение.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Следващият етап от програмата бе градът в трета кухня.

След като се завърна от експедицията до първия пръстен от кладенци и след като се запозна подробно с всички книги, които Ланиер бе подбрал за нея в библиотеката на Александрия, Патриша вече усещаше, че плува в собствени води. Всичко това ѝ приличаше на игра, на упражнение, на странна математическа задача, като онези, които бе решавала като малка.

Неведнъж през последните две седмици бе пресичала с влак под Шишарк, но нито веднъж не бе спирала — градът се охраняваше зорко. Едва сега имаше тази възможност.

Рупърт Такахаши я изпрати от подземната станция до приземния етаж.

В научната група Такахаши заемаше малко по-особено място. Въпреки че по призвание бе математик, той с лекота се прехвърляше от една специалност към друга, движен предимно от собствените си интереси. Също толкова често сменяше и групите, с които работеше. Беше нещо като енциклопедист, свързващо звено, което осъществява координацията между различните специалисти. Това обясняваше защо преди време бе работил с Римская върху първоначалната теория за възникването на коридора. Двамата намерили общ език, докато Такахаши проверявал статистическите заключения на Римская относно населеността на Камъка.

Град Шишарк бе изумителен, близо два века по-млад от Александрия и построен доста след като Камъкът потеглил на път, той съсредоточаваше архитектурната зрялост на обитателите на астероида, които по онова време вече са имали зад гърба си дълъг период на успешно експериментиране с обкръжаващата ги среда. При изграждането му, архитектите от Камъка си бяха позволили пълна свобода на идеите. Разглеждайки кухнята като просторна долина, те опънали неимоверно здрави въжета между двата срещуположни полюса, на които закачили сгради с изящни очертания. Постепенно

извиващите склонове били застроени с терасовидни постройки, дълги по десетина километра. Някои от сградите се издигаха чак до горните слоеве на атмосферата в кухнята, където се разширяваха и задебеляваха като бейзболни бухалки.

Дори пуст, град Шишарк изглеждаше обитаем. Ще са нужни само шепа хора за да му вдъхнат живот, мислеше си Патриша, неколкостотин души, които да пресичат улиците, облечени в невъобразими дрехи — разноцветни, феерични одежди — в тон с изящните сгради, ушити от нежни и меки платове, контрастиращи с хладния пластометал на небостъргачите.

Главната библиотека бе скрита в недрата на един от огромните, стигащи чак до тавана небостъргачи. Такахаши предложи да изминат разстоянието пеша и двамата поеха през просторните площади, изкачваха пешеходните мостове, или спираха пред сервизните алеи, по които някога са бродели задвижвани от централен компютър снабдителни машини.

— Изчезнали са всички превозни средства — обясняваше Такахаши. — Имаме известна представа за това как са изглеждали благодарение на изображенията в библиотеката. Вероятно са им трябвали за преселението.

Тя се помъчи да си представи как няколко десетки милиона души — за град с размерите на Шишарк не би било никак трудно да побере толкова жители — пъплят навътре по коридора, насядали в най-различни коли.

Входът на библиотеката бе закрит от плътна черна стена, която приличаше на мрамор. Още щом приближиха някакъв подсилен от високоговорителя глас им нареди да спрат. Чакаха цели две минути, докато приключи проверката.

На входа, построени едва ли не като на почетна стража, стояха няколко войници, в странни на вид черно-сиви комбинезони. Предверието на библиотеката бе ярко осветено от собствени източници.

— В Шишарк не е имало къси съединения — обясни Такахаши. — Да ти призная, не знаем дори откъде идва електроенергията, нито пък на какъв принцип са осветителните тела.

По съдържание тукашната библиотека изглеждаше далеч по-скромна от своята посестрима — Александрийската. На първия етаж

имаше просторна зала с размери на голям площад, озарена от блясъка на масивен полилей, който висеше във въздуха без никакви видими подпори. По края бяха вградени многобройни светлозелени тапицирани кресла. Пред всяко кресло имаше хромиран подобен на гигантска сълза монитор, положен на бледосив пиедестал.

Всичко изглеждаше съвсем ново, сякаш сега бе излязло от фабриката.

Такахаши я поведе към едно от креслата. Креслото бе заобиколено със записващи устройства и камери и някак не се връзваше със свръхмодерното обкръжение. Очевидно бе монтирано в последствие от изследователите.

— Обикновено използваме това кресло, но ако желаеш, можеш да избереш някое друго.

Патриша поклати глава.

— Тези неща ме дразнят — рече тя и посочи камерите. След това продължи край редицата, избра едно кресло двадесетина метра по-нататък и се настани в него.

Такахаши спря до нея.

— От тук можеш да разгледаш целия Камък — такъв, какъвто е бил някога. Искаш ли да направим малка обиколка из градовете във времето, когато са били заселени? — Той премести назад капака на една от страничните облегалки на креслото и ѝ показа как да борави с вградения вътре пулт за управление. — Няма да се разпростирам върху всички възможности на апаратурата. Оставям на теб да експериментираш. Мисли си, че си във ваканция. Аз ще те чакам отвън, тук и без това няма какво да правя. Когато свършиш, обади ми се. Един час ще ти стигне ли?

Не ѝ беше никак приятно да остава сама в просторната зала. Спомни си, че когато за първи път влезе в Александрийската библиотека Ланиер остана с нея. Но въпреки това кимна, намести се в креслото и опипа с ръка пулта. Изображението на екрана бе толкова ясно и отчетливо, сякаш бе съвсем материално. Не знаеше откъде да започне и потърси програмния показалец. Освен, че се изписваха, съветите достигаха до нея звуково, на английски, под формата на приятен мъжки глас. Още в началото получи допълнителни кодове за това как по-бързо да издирва нужната ѝ информация.

Първоначално потърси пътеводителя за града във втора кухня. Само след миг потъна в познатата атмосфера на Александрия. Стоеше на входа на някакъв апартамент в меганебостъргачите и гледаше надолу към шумната и оживена улица. Илюзията беше съвършена — установи, че дори има спомен за това как е изглеждал „нейният“ апартамент. Достатъчно бе да завърти глава за да види какво има зад нея, можеше дори да ходи, макар през цялото време да осъзнаваше, че все още седи в креслото.

А гласът продължаваше да нашепва тихо — обяснявайки всяка нова картина.

Прекара около половин час в Александрия, наблюдавайки дрехите, които хората носеха, лицата им, прическите, израженията докато говореха, походката. Някои елементи в облеклото ѝ допаднаха. Други ѝ се сториха прекалено пуритански — като дългите до земята рокли с качулки, оцветени в оранжево. Някои от жените имаха странни шестоъгълни татуировки на лявото си рамо...

(„?“)

(За информация относно обозначенията за професионална принадлежност и ранг, произнеси на глас или активирай следния код...)

... а други бяха привързали червени панделки със златисти бродерии на ръката си. Дрехите на мъжете не падаха по-долу що се отнася до пищността и физическата разлика между половете изглежда се бе стопила значително, в сравнение с нейното време и нейния свят.

Заслуша се в речта им. Звучеше ѝ странно, особено когато говореха на английски — сякаш с известен уелски акцент.

(„На какъв език разговарям с... тази програма и как се разбираме?“)

(Езикът е английски от края на двадесет и първи век, най-ранният код за общуване, който ни е познат. Избран бе защото заговорихте на този език преди задействане на програмата.)

Докато отделните етнически групи все още общували на своя майчин език, немалка част от жителите прибягвали до общоприети форми на комуникация, създадени с течение на времето вследствие на сливане и мутация на различните езикови форми. Тук програмата си позволи кратко отклонение, за да се поспре на модните тенденции в езиците, които за щастие се оказвали доста кратковременни. Честите

промени били възможни благодарение на усъвършенстваните методи за изучаване на езика, както и на обучаващи програми от типа на използваната в тази библиотека. Така всеки можел да научи от един до няколко нови езика в рамките само на два-три часа, или дори на минути.

Що се отнася до писмения език — измененията бяха в две посоки — както към значително опростяване, така и (за нейна изненада) към поява на нови, доста сложни форми.

(Пред вас е прочутият площад „Надер“, спечелил не една награда за архитектурно съвършенство още във времето, преди Шишарк да напусне околностите на Земята...)

Тя се заслуша внимателно, погълната от преживяването. Мъжете носеха къси вълнени поли, но се срещаха и такива с типични бизнес-костюми, които щяха да изглеждат съвсем нормално по улиците на Лос Анджелис. Обувките изглежда бяха излезли от мода, може би благодарение на съвършената чистота по улиците.

(Ами социалното разделение? Гетата и бедняшките квартали?)

Сцената бързо се смени.

(Както в пределите на Александрия, така и на целия Камък, идеята за социалното неравенство е непозната. Някои от кварталите бяха изключени от градската система за обслужване. Жителите на тези квартали доброволно се лишаваха от модерните удобства и отказваха да използват свръхтехнологичните домакински уреди. Желанията им се спазваха стриктно, немалка част от тях бяха почетни граждани, обединени от вярата, че именно техническият напредък е довел до Смъртта, докато Бог ни е завещал да живеем без помощта на онези изобретения на човечеството, които са били остро заклеймени в трудовете на Благородния Надер и неговите Апостоли от планината.)

Вече на няколко пъти Патриша срещаше името Надер, но ѝ беше необходимо известно време, докато разучи механизма за „препратки“ по определена тема. Веднага щом се запозна с него, тя поиска допълнителни сведения по някои въпроси, които жителите на Камъка биха сметнали за банални. Случайно или не, въпросите ѝ стартираха елементарна, сбита история на Камъка и на времето между края на Смъртта и конструкцията на Шишарк.

Остана изненадана, когато научи, че Благородният Надер е всъщност не друг, а Ралф Надер — прочут адвокат и общественик от

края на шейсетте години на двадесети век. Все още беше жив — в нейното време, на Земята — но в хрониките на библиотеката името му винаги се споменаваше с благоговение и почит. Наричаха го или „Благородният Надер“, или „Добрият човек“. Надеритите — хората, които бяха приели името му и неговото учение — представляваха могъща политическа групировка, съществувала от векове. Всъщност... щеше да просъществува векове наред. Тя си даде дума за в бъдеще да използва физическата концепция за времето, според която събитията се подреждаха хронологично по хода на времевата ос, а не се разхвърляха хаотично в миналото, настоящето и бъдещето.

След Смъртта, ужасяващата Дълга зима и Възстановителните революции, в Западна Европа дошъл на власт един испанец на име Диего Гарсия де Сантияна, водач на движението „Завръщане към живота“. Той организира пробна кампания за създаване на световно правителство. На следващата — 2010 година (само след пет години, помисли си тя и тутакси се ядоса, че така лесно бе нарушила дадената дума) в Северна Америка била основана първата организация на надерити. Надер — „мъченик“ от периода на Смъртта — бил избран за патрон на организацията, заедно прокламира пълна забрана за използването на ядрената енергия и ограничаване употребата на техника в живота. С течение на времето той се превърнал в светец на делото, герой в една опустошена страна, в която все още царували страхът и гневът срещу онова, което човечеството си оставило в наследство. През 2011 година надеритите се съюзили с привържениците на „Завръщане към живота“, а правителствата на Северна Америка и Западна Европа сключили договори за взаимопомощ и сътрудничество. Още следващите избори били спечелени от партията на надеритите, която незабавно прокарала закони, ограничаващи усъвършенстването и развитието на техниката и най-вече на атомните изследвания. „Аграризация!“ — това бил лозунгът на близо една трета от силите на световната икономика, а „щурмоваците“ — тайнствена фанатизирана секта от надерити — изпратили свои емисари при останалите правителствени ръководители, за да ги убедят в предимствата на зараждащия се обществен строй. През 2012 година в Русия избухнала революция, оглавявана от местната надеритска полунелегална партия, която без особени кръвопролития свалила от власт Върховния съвет на РСФСР

— последното убежище на някога великия Съветски съюз. Едва сега народите на Източния блок се сдобили със суверенитет и повечето от тях тръгнали по пътя на надеризма.

В периода между 2015 и 2100 година последователите на Добрия човек консолидирали силите си и разполагали с реална власт върху близо две трети от земната повърхност. През тези няколко десетилетия единствената реална съпротива дошла от страна на Великата Азиатска Федерация — която включвала Япония, Китай, Югоизточна Азия и Малайзия. В тези страни учението на Надер било отречено, в замяна на ускорено развитие и усъвършенстване на науката, техниката и най-вече — на атомната енергия. На Запад първата реална опозиция на надеритите се оформила в Голяма Германия през 2100, когато било създадено народното движение...

Тя изключи машината и се облегна назад, търкайки уморено очи. Информацията бе съставена от фотоси, късометражни филми и подходящо звуково оформление. Там където липсваше нагледен материал се появяваше текст, придружен от ясният глас на четеща. Истинско облекчение, сравнено с познатите ѝ форми на обучение, включващи продължително и изморително четене, или нискокачествени видеофилми.

Стига да желаше, можеше да прекара тук остатъка от живота си и да се запознае подробно с векове от историята на това друго човечество.

Идеята изглеждаше доста привлекателна, в светлината на събитията, които можеха да се разиграят в обозримото бъдеще.

Беше изтекъл един час.

Тя се върна за кратко в информационната система и потърси данни за коридора, преселението и изоставянето на градовете. И на трите места достъпът ѝ бе ограничен от едно и също графично изображение.

Патриша излезе навън, където Такахаши я очакваше, запалил цигара, протегна се и спря до него.

— Ще трябва пак да се върна.

— Разбира се.

— Сега накъде?

— На кратко обиколка. Времето ни е ограничено, така че ще вземем камиона.

Гаражът за превозни средства в трета кухня представляваше ламаринена барака, построена в сянката на една огромна арка. Наблизо имаше вход за метрото, но тъй като транзитните линии в Шишарк отдавна не функционираха, за придвижване от станцията до желаното място трябваше да използват сервизните пътища.

— Опитах да събера информация за преселението, но се натъкнах на отказ — оплака се Патриша, докато Такахаши преглеждаше камиона. Той се наведе, провери окачването, после стана и отърси панталоните си.

— В момента археологическата група работи върху това. Тъкмо когато се върнем ще има седмичен доклад, в единадесет часа трябва да сме там. — Той погледна часовника. — Сега е точно девет. Движим се по разписание. Готова ли си за тръгване? — Държеше отворена вратата на шофьора. — Как си с уроците по кормуване?

Патриша поклати глава.

— Не мислиш ли, че е време?

Тя сви рамене.

— Не е трудно. Особено тук — по сервизните пътища. За щастие разчетохме кодираните надписи по стените, които са били предназначени за сервизните коли — принципът е същият, като при кодовете на земните стоки. Нещо като видоизменени пътни знаци. Достатъчно е да насочиш миниатюрния датчик към ъгъла и веднага се ориентираш за местоположението. Ще ти казвам кога да завиваш. Всички сервизни пътища са заобиколени от стени, дори да искаш, няма как да ги напуснеш. Ясно?

— Ясно.

Той се настани на седалката до шофьора и я запозна накратко с пулта за управление.

— Все едно, че си в самолет — преместиш ли скоростния лост напред и камионът потегля, колкото по-напред го придвижваш, толкова по-висока е скоростта — максимумът е сто километра в час. Намаляваш в обратна посока — на задна не можеш да надхвърлиш десет километра в час. Скоростите се превключват автоматично. Посоката се променя като завърташ тези две ръчки в желаното направление. Ако поставиш скоростния лост в нулево положение и завъртиш ръчките камионът ще се обърне на място. Ще потренираш ли?

— Разбира се. — Тя направи няколко бавни маневри в гаража. Беше ѝ малко трудно докато привикне да използва скоростния лост като спирачка. Когато свикна, тя се усмихна на Такахаши и предложи:

— Да тръгваме.

— Гледам, че схващаш бързо.

— Не бързай с изводите.

— Добре. Карай натам — той ѝ посочи с ръка.

Сервизните пътища се движеха в тесните процепи между сградите, или най-често под тях. На места бяха издигнати и наклонени като виражи на състезателни писти. Такахаши не спираше да ѝ обяснява.

— Току що минахме над главния колектор на водопроводната система — съобщи ѝ той.

Тунелите, в които се спускаха сервизните пътища, бяха осветени от млечнобяла светлина. На поредния разклон Такахаши ѝ предложи да намали скоростта. После вдигна писалковидния датчик и го насочи към изписаните по стената на пръв поглед нечетливи драсканици. Писалката бе свързана с тънък кабел за компанела, на чийто екран имаше подробна карта на града, снабдена с координатна система и ясно обозначен маркер за местоположението им.

— Ляво — рече той. — Скоро ще стигнем небостъргач с жилищни помещения. Ще влезем, както се казва, през задната врата.

Не след дълго сервизният път ги отведе на ярко осветен площад, в другия край на който се издигаше цилиндрична кула с блестящи стени. Посрещнаха ги множество мигащи светлини, но нито камионът, нито присъствието им в кабината, предизвика задействането на каквито и да било аларми.

— Спри до онази отворена врата — каза Такахаши.

Пътят отпред бе блокиран от масивна верига, на която висеше някакъв надпис. Когато доближиха, Патриша дръпна лоста и прочете надписа.

ЗАБРАНЕНО ПРЕМИНАВАНЕТО НА КАМИОНИ
ИЛИ ПЕШЕХОДЦИ ОТВЪД ТАЗИ ЛИНИЯ. ЗАПОВЕД
НА Й. ЯКОБ, РЪКОВОДИТЕЛ НА АРХЕОЛОГИЧНАТА
ГРУПА.

— Археолозите са особено чувствителни по този въпрос — обясни Такахаши. — Отвъд знака територията е почти девствена. Изследвали са единствено тази сграда и затова ни позволиха да я посетим. Не пипай нищо.

Изкатериха една висока метър платформа и спряха пред широкия портал. Повечето от вратите наоколо бяха заключени с допълнително поставени брави или катинари. Патриша забеляза, че по стените бяха монтирани датчици и камери.

— Тук сервизните машини са разтоварвали продуктите, или предварително поръчаните консумативи. Автоматични колички са разкарвали стоките до съответните снабдителни улеи, откъдето са достигали крайните точки.

Преминаха още един портал и влязоха в просторен вестибюл. Наоколо се виждаха кресла и меки дивани, повечето изработени от дърво, малко встрани бе оформено уютно сепаре за разговори и срещи, а пред него имаше висок до тавана прозорец. Зад стъклото се виждаше градина с цветя и шадравани. В първия миг Патриша беше изумена от гледката, едва след като забеляза синьото небе се досети, че това е само илюзия. Тя спря очарована, а Такахаши я изчака търпеливо, скръстил ръце на гърдите.

— Колко е красиво — прошепна тя.

— Градината е истинска, но слънчевата светлина и небето са фалшиви — обясни той.

— А се питах как са издържали без небе и слънце.

— Достатъчно е да излезеш навън и веднага ще забележиш измамата.

— Изглежда толкова истинско.

На пръв поглед подът сякаш бе облицован с мрамор, но беше мек и стъпалата потъваха като в дебел килим. Патриша провлачи крака, но не чу никакъв шум.

— За да се изкачим нагоре ще е нужна малко воля — предупреди я Такахаши. В отсрещния край на вестибюла се виждаха две отворени шахти. — Не се препоръчва за хора, които се боят от височините. — Влязоха в лявата шахта. Такахаши посочи надолу и тупна с крак по червения кръг на пода. Кръгът засвети.

— Седми — произнесе той. — И двамата.

Подът под краката им изчезна. Летяха нагоре в шахтата, без никаква видима подпора. С изключение на плъзгащите се край тях стени нямаше никакво усещане за движение. Патриша ококори изплашено очи и се вкопчи в ръката на Такахаши. След като напуснаха вестибюла отвсякъде се виждаше само глуха стена. По нищо не можеше да определи колко етаж са изкачили.

— Ще отнеме само няколко секунди — каза той. — Хареса ли ти? Не зная в колко романа като малък съм чел за подобен транспортен способ. Но тук, в град Шишарк, той е реалност. — За първи път Патриша долавяше радост в гласа му. Изглеждаше искрено заинтригуван от реакцията ѝ. Още един изпит, помисли си тя. Я да видим, дали няма да се разплаче момичето.

Пусна ръката му и в същия миг част от стената пред тях стана прозрачна. Бавно и гладко се изравниха с пода на седми етаж.

Патриша преглътна мъчително.

— Изумена съм — призна тя — колко добре функционира всичко тук, за разлика от втора кухня.

Такахаши кимна, сякаш ставаше дума за интересен проблем, но изглежда нямаше какво да добави към коментара ѝ.

— Последвай ме — предложи той.

Коридорът извиваше в двете посоки и беше оцветен в приятни зелени тонове. Вървяха, а кръгът от ярка светлина, който падаше от тавана, ги следваше неизменно. Патриша погледна надолу и забеляза, че краката ѝ докосват някаква невидима плоскост разположена на сантиметри над пода на коридора.

— Ами ние вървим във въздуха — възкликна тя и се усмихна неспокойно.

— Любимата илюзия на предишните. След време започва да ти омръзва. — Спряха и Такахаши посочи пода вдясно от тях, където блестеше цифрата „756“. — Това е вратата, която търсихме. А сега, направи ми една услуга. Протегни ръка и докосни стената — където пожелаеш.

Тя вдигна ръка и я опря в гладката стена. Внезапно пред нея се появи широк близо метър отвор, зад който се виждаше бяла стая.

— Археолозите са я открили съвсем случайно. По всичко изглежда, че помещението е било вакантно преди преселението. Всички останали врати в сградата са заключени с персонални кодове и

са блокирани за нежелани посетители. Освен това, ако не си опитала, ще ти е интересно да узнаеш, че в библиотеките няма никаква информация относно жилищата на предишните обитатели на град Шишарк. Заповядай.

Патриша го последва в предверието. Стаите бяха съвсем голи, с бели стени и странни геометрични предмети, които приличаха на кресла, легла и маси.

— Колко неудобно — промърмори тя, докато оглеждаше лишените от прозорци стени. Имаше и ниски широки легла, които приличаха на пейки.

Единственият предмет в стаята, който не беше оцветен в бяло, бе хромираната капка на пиедестала. Патриша спря пред нея.

— Също като онези в библиотеката.

Такахаши кимна.

— Забрави за него — той посочи малката черна кутия, прикрепена към основата на пиедестала. — Опиташ ли да го включиш и ще задействаш сигналната инсталация.

— Това домашен монитор за връзка с библиотеката ли е?

— Така предполагаме.

— Работи ли?

— Доколкото ни е известно. Никой не е опитвал. Попитай Гари.

— А защо няма прозорци? Сигурно апартаментът е вътрешен?

— Никой от апартаментите не е снабден с прозорци.

— Ами защо е толкова грозен?

— Ако имаш пред вид празен, това е понеже никой не е поръчал желаното обкръжение. Апартаментът е бил вакантен.

— И как се извършва декорирането?

— Вероятно след като бъде взет под наем. Поръчката може да се извърши и устно.

— Страхотно — въздъхна Патриша. — Успяхте ли да влезете в някой от останалите апартаменти?

— Не и в трета кухня. Запечатани са като шампанско.

— А този как открихме? По случайност?

— Йитшак Якоб обиколил всички етажи на сградата. Единствено пред този апартамент имало светец номер.

— Как тогава предишните са знаели дали има някой в апартамента?

— Може би с приближаването номерът светвал, или се отваряла вратата? Или пък е имало други способности. Все още не сме наясно дори с най-обикновените факти.

Щом не сме наясно с най-обикновените факти, помисли си Патриша, как тогава ще разберем сложните неща... шестата кухня, коридора?

— Ще се върнем по същия път — каза Такахаши. — Дано да успеем преди началото на срещата.

Стигнаха минута преди началото. Столовата в лагера на научната група бе подредена за срещата, отпред бе издигната ниска платформа с катедра, която гледаше към редиците от столове. Римская стоеше на платформата в очакване залата да се изпълни.

Патриша и Такахаши влязоха точно в единадесет часа. Местата отпред бяха запълнени, така че наложи се да седнат на последния ред. Карен Фарли се извърна и им помахаша с ръка. Патриша отвърна на поздрава ѝ, а в това време Римская се изправи зад катедрата, покашля се и каза:

— Дами и господа, колеги, темата тази сутрин ще е голямото преселение в Камъка. В последно време има някои нови и много интересни проучвания по този въпрос, които водят до изводи със значителна степен на достоверност. — Той се обърна и представи изправилия се зад него нисък мъж със светлокестенява коса и правилни черти на лицето. — Това е доктор Уолъс Рейнър от университета в Оклахома. Той ще ни запознае със заключенията си. Срещата ще продължи точно тридесет минути.

Рейнър вдигна въпросително вежди към дъното на залата, получи утвърдително кимване от жената при прожекционния апарат, подпря се на катедрата и извади сгъваем светлинен показалец.

— Върху доклада, с който ще ви запозная, е работила цялата археологическа група, както и неколцина членове на отдела по социология. Доктор Джейкъб се почувства неразположен, така че на мен се падна високата чест.

Откъм залата се разнесе сподавен кикот.

— Джейкъб никога не излиза на сцената — прошепна Такахаши. — Адски е срамежлив. Предпочита да се рови из руините.

— От самото начало на нашето изследване възникна основателният въпрос за смисъла на едно съвместно съществуване

между селището във втора кухня, известно под името Александрия и значително по-модерния град Шишарк, разположен в следващата кухня. Всички ние сме си задавали този въпрос, в един или друг момент. Защо предишните са запазили Александрия в първоначалния си вид, вместо да го модернизират, или построят наново? Ако ми позволите едно малко сравнение, колко са онези от нас, които биха се чувствали удобно и комфортно в колиба с примитивни условия на живот, ако вместо това биха могли да обитават свръхмодерен апартамент?

На този етап можем смело да заявим, че познаваме доста добре условията на живот в Александрия, но същото едва ли важи за град Шишарк. Системите за охрана — имам пред вид оригиналните системи, а не нашите — все още функционират и докато не се решим на широкомащабни изкопни или пробивни работи, едва ли ще получим каквато и да било възможност за проникване в тамошните апартаменти. В отличие от това Александрия е значително по-отворен град и дори по-приятелски настроен, ако мога така да се изразя.

Тъй като присъстващите до един имат второ ниво, ще продължа смело с вече общоизвестния (в нашите среди) факт, че предишните обитатели са били хора като нас и че са създали цивилизация, която в много отношения прилича и дори съвпада с нашата. С други думи, те идват от една бъдеща версия на Земята. Сега вече знаем, че са били разделени на две значителни по численост социални категории — гешелисти, или иначе казано хора с техническа и научна ориентация и надерити. Все се чудя, кой ще намери сили да разкаже на Ралф за това.

В залата избухна смях.

— Стара шега — прошепна Такахаши на Патриша.

— Известно ни е, че преди голямото преселение, Александрия е била заселена предимно от ортодоксални надерити. Те са били привързани към техническите постижения в онзи вид, който е било познат допреди началото на двадесет и първи век.

Патриша изведнъж осъзна, че нито един от присъстващите, ако се изключе Такахаши, Римская и тя самата, не знаеше причината, поради която бе възникнало подобно разделение.

— Все пак, изглежда са били склонни и на известно отстъпки, като издигането на меганебостъргачите и някои други архитектурни нововъведения. Целта им обаче е съвсем ясна — съхраняване

първоначалния стил на Александрия и пълно отричане на модернистичните възгледи, които са били заложи в конструирането на град Шишарк. Все още не знаем със сигурност кога точно е възникнало споменатото разделение между ортодоксалните надерити и техните значително по-либерални събрата, гешелистите, но това едва ли е станало в началото на пътешествието.

Вече няма никакво съмнение обаче, че Шишарк е бил евакуиран и затворен най-малко сто години преди напускането на Александрия. С други думи, преселението на жителите от трета кухня е приключила един век, преди да започне евакуацията на Александрия. Разполагаме с неопровержими доказателства, че изпразването на втора кухня е било извършено насилствено.

С други думи, Камъкът е бил изоставен не в рамките на някаква социална миграция, а като част от определен и предварително замислен план. Хората, стоящи зад този план, вероятно са представили един век на своите по-консервативни събрата, за да се съгласят доброволно, но когато и този опит се провалил, прибегнали до употребата на сила. Може да ви прозвучи странно, но се натъкнахме също така на сведения, че някои от ортодоксалните надерити са били принудени да живеят в Шишарк.

Спряхме се на теорията, че предишните обитатели са напуснали Камъка през коридора. Не разполагаме с доказателства, нито пък открихме конкретни причини за организиране на преселението и за изпразването на Камъка.

Докладът завърши със серия от диапозитиви, които показваха жилищни помещения в Александрия и диаграми, сравняващи предполагаемия брой на населението във втора и трета кухня през различните периоди. После екранът угасна и Рейнър се върна на мястото си, изпроводен от единични ръкопляскания.

— Сигурен съм, ще се съгласите с мен, че както антропологичната, така и археологическата група са свършили добра работа — взе думата Римская и посочи с ръка седящите на първия ред.

Последваха нови аплодисменти и Патриша реши, че е дошло време да си тръгва. Такахаши я последва навън, под неизменната светлина на плазмената тръба.

— Наистина беше интересно — заговори тя. — Работят на сляпо, нали?

Такахаши кимна.

— Ами как. Нито един от членовете на археологическата група няма зелен пропуск. Римская се старае да им помага във всичко, без да нарушава изискванията за сигурност.

— Не ти ли омръзва цялата тази тайнственост?

Такахаши поклати енергично глава.

— Не. Необходима е.

— Може и да си пръв — промърмори с очевидно съмнение Патриша. — Чака ме доста работа, преди да се върне Ланиер.

— Зная. Искаш ли да те изпратя?

— Не. Ще се върна за малко в Александрия. После ще бъда в седма кухня, ако ти потрябвам за нещо.

Такахаши спря за миг, пъхнал ръце в джобове, после кимна и се върна в столовата.

В този миг отвътре се появи Фарли.

— Искаш ли да те закарам? — попита тя.

— Рупърт ми даде няколко урока по кормуване. Мисля, че ако карам сама ще се поразея.

— Права си — отвърна Фарли. Разписаха се за камион и се покатериха в кабината.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Стаята миришеше на застоял цигарен дим, на климатична инсталация и усилена работа. Когато Ланиер и Хофман влязоха, вътре вече ги очакваха четирима — все мъже. Двама носеха сребристо-сиви полиестерни костюми, бяха охранени и плешиви, като руснаци от стар шпионски филм. Костюмите на другите двама бяха от фина вълна, ушити по поръчка, а прическите и малките брадички им придаваха респектабилен вид. Хофман се усмихна, докато си разменяха любезности, след което всички се настаниха около кръглата маса. Настъпи неловка тишина, която продължи още няколко минути, докато очакваха появата на Хага и Кронбъри.

Едва след като групата беше в пълен състав най-старшият от руснаците, Григорий Фьодоровски, извади от папката лист и го постави на масата. После намести неуверено очилата с тънки телени рамки.

— Нашите две правителства трябва да обсъдят някои важни аспекти във връзка с Камъка, или Картофа, както го наричаме ние — заговори той на перфектен английски. Лицето му оставаше спокойно и безстрастно. — Вече изложихме част от възраженията си пред Международния Комитет за Космическо Сътрудничество и сега бихме желали да чуем вашия отговор. Макар по принцип да сме съгласни, че правото за изследване принадлежат на онзи, който пръв е посетил Камъка...

Ланиер знаеше, че руснаците вече две години възразяват срещу тази договореност.

— ... ние сме дълбоко уверени, че като цяло правата на Съветският съюз и другите приятелски настроени страни са били накърнени. Вярно е, че на Камъка бе допусната малка група съветски учени, но там те са подлагани на постоянно унижение и не са в състояние да извършват каквито и да било по-сериозни изследвания. Нещо повече, отказва им се достъп до информация с първостепенно значение. В светлината на гореизложеното, с което също днес ще бъдат

запознати вашият президент и Съветът по Космически Изследвания към Сената, ние сме готови да заявим, че сътрудничеството ни по линията на международния комитет е компрометирано и че както Съветският съюз, така и останалите приятелски настроени към нас страни — той се покашля стеснително — са обект на унизително отношение. След взаимни консултации с близките до нас по политически възгледи правителства, ние стигнахме до извода, че ще бъде неуместно по-нататъшното ни участие в една експедиция до Камъка, която се доминира от Съединените щати и НАТО-Еврокосмос. Ето защо, като следствие от казаното, ние заявяваме, че ще изтеглим целия наличен персонал от експедицията.

Хофман кимна, стиснала здраво устни. Кронбъри изчака десетина секунди, за да се увери, че изявлението е приключило и после взе думата:

— Съжаляваме за вашето решение. Смятаме че обвиненията, повдигнати тук както срещу работата ни в МККС, така и относно участието на НАТО-Еврокосмос са неоснователни. Окончателно ли е решението на вашите ръководители?

Фьодоровски кимна.

— Според един от членовете на подписаната в МККС спогодба, всички изследвания на Камъка трябва да бъдат преустановени до постигането на ново съгласие.

— Това е най-малкото неуместно — намеси се Хофман.

Фьодоровски сви рамене и прехапа устни.

— Може, но такава е спогодбата.

— Господин Фьодоровски, — заговори Хага, положил длани на масата — струва ми се, че съществуват и други, неизказани до момента причини, за изтеглянето на вашия персонал. Възможно ли е да поговорим за тях?

Фьодоровски кимна.

— Само че предупреждавам, че никой от нас не е упълномощен да прави официални изявления.

— Естествено. Нито пък от нас. Какво ще кажете, ако забравим за малко официалния тон и си поговорим... откровено. — Той премести поглед към останалите членове на руската група. Всички кимнаха. — Според поверителна информация, изложена пред нашия президент, ръководителите на СССР са уверени, че на територията на

Камъка е открито ново, свръхмогъщо оръжие и този факт е бил запазен в тайна от вашата страна — каза Хага.

Лицето на Фьодоровски остана безизразно.

— Вярно е, че НАТО-Еврокосмос извършва серия от изследвания в някои затворени доскоро райони на втора и трета кухня...

— Въпреки официалните ни протести — прекъсна го Фьодоровски.

— Да, но накрая се съгласихте.

— Бяхме принудени.

— И така да е — отвърна Хага. — Искам само да заявя, че на Камъка не е открито подобно оръжие.

И действително беше така. В библиотеките не се споменаваха нищо за оръжия.

— Освен това, според спогодбата ние сме длъжни да докладваме незабавно пред арбитражния съвет в Женева за подобни открития.

— Така да бъде — каза Фьодоровски. Ланиер се зачуди каква роля изпълняваха другите трима. Попълваха бройката? Или бяха заместници? А може би следяха Фьодоровски? — Протестът ни обаче не се основава на подобни непотвърдени данни. Ще бъда искрен. — Той също положи длани на масата. — Както вече казах, нямам право да давам каквито и да било изявления. Но като гражданин и като учен, позволете ми да изразя моята загриженост по въпроса. — Той въздъхна и на лицето му се изписа тревога. — В края на краищата, ние сме колеги. Интересите ни в много области съвпадат напълно. Да оставим тези подмятания за нови оръжия и прочие. Те не са толкова важни. Моето правителство е далеч по-загрижено от получените сведения, че в библиотеките на Камъка, по-точно в градовете във втора и трета кухня, съществуват данни за някаква бъдеща война между нашите държави.

Ланиер замръзна изумен. Досега бе живял с увереността, че подобен род свръхсекретна информация не може да напусне пределите на Камъка. Кого щяха да държат отговорен за изтичането на толкова важна информация — може би него самия, или службата на Хофман?

— Ситуацията, в която се намираме, е доста необичайна — продължаваше Фьодоровски. — Съвсем като в приказките, както споделиха някои мои колеги. — Другите трима кимнаха едновременно.

— Но сведенията, с които разполагаме, са напълно достоверни. Какво имате да кажете по въпроса?

— Библиотеките още се проучват — каза Хага. — Информацията, събрана от тях, все още е в начален етап на опознаване.

Фьодоровски погледна отегчено тавана.

— Мисля, че си обещахме, да говорим откровено. Моето правителство знае, че съществуват подобни данни. Нещо повече, не се съмняваме, че вашият президент вече е запознат с тях.

Той огледа масата. Ланиер срещна погледа му и едва сега забеляза, че Фьодоровски лекичко се подсмива.

— Да — кимна руснакът. — Ние знаем, че Камъкът е бил построен от хора, или по-точно, че ще бъде построен, след векове. Знаем също, че за целта ще бъде използван астероидът, наречен Джуно. Разбрахме го веднага след като сравнихме характеристиките на Камъка и на този астероид, който и сега съществува. Тъкмо за тази цел изпратихме изследователска сонда в астероидния пояс.

— Господин Фьодоровски, — заговори Хофман, — струва ми се, че се изправяме пред необичаен проблем. Според учените, Камъкът не е дошъл от нашата, а от друга, алтернативна вселена. Склонни сме да вярваме, че информацията, която се съдържа в библиотеките може да бъде интерпретирана неправилно. Нищо чудно да става дума за събития, които да нямат нищо общо с нашето бъдеще. Вярно, че подобни сведения са безценни от научна гледна точка, но пък безотговорното им разпространяване може да доведе до крайно нежелани последствия.

— Но няма да отречете, че те съществуват.

— И да е така, ние не сме посветени в тях.

Ланиер почувства, че сърцето му спира. Ненавиждаше лъжите, дори когато без тях не можеше. Най-много от всичко ненавиждаше, когато е ням и безсилен свидетел на лъжа. Но и той, както Кронбъри и Хага, не гореше от желание руснаците да научат всичко за съдържанието на библиотеките.

Юри Керзински — руснакът, седнал най-близо до Фьодоровски — се наклони и му прошепна нещо. Фьодоровски кимна.

— Господин Ланиер, — каза той — отричате ли съществуването на подобна информация?

— Не зная нищо за това — отвърна Ланиер.

— Но ще признаете, предполагам, че ако такава информация наистина съществува и ако вие разполагате с нея, ако притежавате сведения за споменатото събитие с точност до час, ако са ви известни обстоятелствата и последствията от тях, вие бихте разполагали с огромно стратегическо преимущество и същевременно щяхте да сте изложен на неимоверно нервно напрежение, нали?

— Предполагам, че да — кимна Ланиер.

Хага реши, че е време да се намеси.

— Не смятам, че можете да се отнасяте с господин Ланиер...

— Съжалявам — кимна Фьодоровски. — Моля за извинение. Но проблемът, който обсъждаме, според мен стои по-високо от всякакви чувства.

Керзински се изправи неочаквано.

— Господа. Давате ли си сметка, че отношенията между нашите държави са изострени до степен, надхвърляща дори периода преди 1990 година? Според нас проблемите, които съществуват около в Камъка, заплашват световния мир. Именно Камъкът е епицентър на нарастващото напрежение, особено във връзка със сведенията за библиотеките. Едно е ясно, че не ще можем да решим тези проблеми на нашето ниво. Ето защо не виждам смисъл от по-нататъшен диалог.

— Господин Керзински, — отвърна Хофман — тук разполагам с един документ, който би трябвало да бъде показан на вашия генерален секретар. В него се говори ясно и точно за правата и задълженията на всички учени, участващи в експедицията на Камъка. Основавайки се на този документ, смело мога да твърдя, че вашите учени никога не са били подлагани на унижения.

Керзински поклати глава и чукна с пръст по масата.

— Вече не се интересуваме от подобни формалности. Въпросът не е в унижението. Въпросът е в библиотеките. По-нататъшните разговори трябва да продължат на официално равнище. Можем само да се надяваме, че ще доведат до положителни резултати.

Четиримата се изправиха и Хага ги изпрати до вратата.

Отвън ги пое един от агентите. Хага затвори вратата и се обърна към другите.

— Това е положението — каза той.

— Призлява ми — произнесе подтиснато Ланиер.

— Така ли? — Кронбъри се надигна от креслото. — И какво според вас, трябваше да направим? Вие сте виновен за всичко това, не смятате ли? Вие изпуснахте юздите на охраната и сега ние трябва да се справяме с тази бъркотия... с тази проклета дипломатическа катастрофа. Защо въобще ви трябваше да отваряте тези библиотеки? Не можяхте ли да подушите какви неприятности ще ни докарат? Аз щях да ги подуша отдалеч, Бога ми. Онова място сигурно направо вони.

— Млъквай, Алис — рече тихо Хофман. — Престани да се държиш като задник.

Кронбъри я погледна облещено, после седна и запали цигара. Ръцете ѝ едва забележимо трепереха.

Ние сме като деца, които си играят с истински пистолети, помисли си Ланиер. Май не ни е мястото тук.

— Президентът ми звъня вчера — каза Хофман. — Беше ужасно разгневен за библиотеките. Настоява да бъдат затворени и незабавно да бъде преустановена изследователската работа. Каза, че сме изпуснали събитията от контрол и аз съм склонна да се съглася с него. Не мисля, че Гари носи повече вина от нас. Както и да е, президентът смята да поиска от сенатската комисия по изучаване на Камъка да спре всички изследвания до ново нареждане. Руснаците май ще получат накрая онова, което искат.

— Колко време имаме? — попита Ланиер.

— Докато заповедта премине през всички инстанции? Може би седмица.

Ланиер се засмя и поклати глава.

— Какво толкова весело има? — попита го Кронбъри и изпусна ядно облак дим.

— Според записките до войната остават само две седмици.

Същата вечер Хофман покани Ланиер в кабинета си за да пийнат и да си поприказват. Ланиер пристигна в седем, след лека вечеря в столовата на Лабораторията за Ракетни Двигатели и отново бе проверен от поста на вратата. Кабинетът на Хофман имаше същия модернистичен спартански вид, както и апартамента ѝ в Ню Йорк, единствената разлика бяха лавиците с дискове.

— Е, поне се опитаме — посрещна го тя и му подаде чаша неразреден скоч. — Наздраве — тя вдигна чашата си.

— Права си.

— Изглеждаш ми уморен.

— Уморен съм.

— Цял един свят тежи на плещите ти — каза тя и го погледна право в очите.

— И няколко вселени в добавка — поклати глава Ланиер. — Джудит, напоследък открих, че съм доста твърдоглаво копеле.

— Аз също. Днес следобед разговарях отново с президента.

— И?

— Опасявам се, че го нарекох кръгъл идиот. Нищо чудно да ме уволнят в най-скоро време, а после да ме изстрелят при теб.

— Няма да ти е зле — увери я Ланиер.

— Сядай. Говори ми. Разкажи как е там. Така ми се искаше да дойда... — тя дръпна едно кресло и се настани срещу него.

— Защо? — попита Ланиер. — Нали те запознах детайлно с всичко.

— Това е глупав въпрос.

— Вярно — призна Ланиер. Алкохолът вече започваше да го хваща, доста по-бързо от очакваното. И друг път му се беше случвало, особено, когато изпитваше някакъв стрес.

— По дяволите, напълно ги разбирам тези руснаци — обади се Хофман след кратка пауза. — От десет години ни гълтат праха във всички сфери — дипломация, техника, в космоса и на Земята. Те са динозаври и ненавиждат всичко, което се движи или адаптира по-бързо от тях. Младият Иван едва ли ще различи компютърен терминал от кормило на трактор. Даже и китайците ги задминаха.

— Китайците може и нас да задминат след едно-две поколения.

— Ами пада ни се — отвърна Хофман. — А то какво стана? Появи се Камъкът, ние първи кацнахме на него, обявихме приоритет, пуснахме малко и на тях — в интересите на международното разбирателство... Но като си помислиш, нищо чудно онова, което крие в себе си проклетият астероид да е надгробният камък за страните от Източния блок. Получихме уникалната възможност да се запознаем с невъобразими технологии. Божичко. Как ми се иска да седнем и да се разберем с тях разумно... но те са твърде изплашени, а нашият президент е пълен глупак.

— Май глупак не е съвсем точната дума. По-скоро е шашардисан.

— Той знаеше за Камъка, когато се кандидатира.

— Знаеше, че идва — поправи я Ланиер. — Никой от нас не знаеше нещо повече.

— Майната му, щом не разбира от шега — ядоса се Хофман и се загледа през прозореца. — Когато си бил пилот, на времето имам пред вид — разбрах, че си преживял катастрофа. Кажете ми, къде искаше да бъдеш, докато самолетът се носеше надолу?

— На пулта за управление — отвърна без колебание Ланиер. — Ужасно ми се щеше да спася самолета и за миг не си помислих за скачане. Казах си — този самолет е толкова красив, че аз съм длъжен да го спася. Исках да спася и хората на него. Накрая паднах в едно езеро.

— Май не съм толкова храбра — каза Хофман. — Вярно, мисля че Земята е хубава и че трябва да я спасим. Вече седмици работя над тази идея без да щадя сили. А ето, че накрая се накиснах в лайната. Твоят самолет не си е вирил носа пред теб. И не те е газил само задето си си вършел работата?

Ланиер поклати глава.

— А тук стана точно това. Докараха ме до там, че да си повтарям: „Нека вървят по дяволите“. Искам да съм горе, на Камъка, когато това се случи.

— Ако на Земята избухне война, няма да сме в състояние да напуснем Камъка много години. Дори лунните бази не ще могат да ни помогнат.

— Земята ще оцелее ли?

— В известен смисъл — отвърна Ланиер. — Поне няколко години на страхотни мразове в цялото северно полукълбо, чума, глад и революции. Ако сведенията в библиотеките съвпадат с нашата действителност, тогава жертвите ще надхвърлят четири милиарда.

— Все пак не е краят на света.

— Не. Може и въобще да не се случи.

— Вярваш ли в това?

Ланиер потъна в мълчание. Хофман изчакваше отговора му с напрегнато изражение.

— Не. Не сега. Пък и нали в нашия свят го има Камъкът.

Хофман остави чашата.

— Добре. Ще се опитам да се прехвърля при вас. Не ме питай как. Ако успея, ще се видим на Камъка. Ако ли пък не... беше ми приятно да работя с теб. Всъщност, бих предпочела и за в бъдеще да работим заедно. — Тя се наведе и го целуна по челото. — Благодаря ти.

Половин час по-късно, след като изпиха още по три скоча, тя го изпрати до вратата. На тръгване пъкна в шепата му сгънато листче.

— Вземи това и го използвай, когато пожелаеш. Ако искаш, можеш да го дадеш на Герхард, или да го унищожиш. Вероятно вече не е толкова важно.

— Какво е то?

— Името на руския агент на Камъка.

Ланиер неволно стисна в шепата си листчето, но не посмя да го разгъне веднага.

— Президентът пипа по-бързо, отколкото предполагах — рече Хофман. — По някое време утре ще ти наредят да затвориш библиотеките. Той иска да убеди руснаците, че сме готови за нови преговори.

— Това е лудост — поклати глава Ланиер.

— Не точно. По-скоро политика. Човекът има страхотни проблеми. Аз ли го казах това? Ами да. Струва ми се, че започвам да го разбирам. Май се напих. Всъщност, какво значение?

— Уверен съм, че има значение.

— Тогава постъпи както желаш. Ще изминат няколко седмици, преди онези да научат и да те свалят. — Тя се усмихна. — Ще ми съобщиш веднага щом Васкес даде първите резултати, нали? Все още не сме изиграли всички карти. На моя страна са няколко сенатори и висши военни.

— Разчитай на мен — кимна той и прибра бележката.

Тя отвори вратата.

— Довиждане, Гари.

Агентът отвън го погледна безизразно.

Наистина ли искам да зная?

Трябваше.

Трябваше да се върне на Камъка и да бъде готов за онова, което предстоеше.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Хайнеман пилотираше свика — самолета с вертикално излитане и кацане сам, като използваше ракетния двигател за да придвижва тръбохода по посока на оста от прохода в първа кухня. Само преди четиридесет минути бе прикачил тръбохода за свика на платформата в южния проход. „Земята“ го заобикаляше от всички страни и в началото предизвикваше слабо замайване и загуба на ориентация. Но привикна бързо.

Използвайки позивните на радиофаровете, издигнати във всяка от кухините, които се засичаха автоматично от компютърния навигатор на свика, той можеше да определи местоположението си с точност до сантиметри. Особено внимание изискваше прехвърлянето на сложния летателен апарат от една кухня в следващата — при маневрирането прибъгваше до страничните реактивни двигатели на тръбохода.

Приближаването до всеки проход бе свързано с известно напрежение, от което космите на врата му настръхваха. Отворите в центъра на огромните сферични полюси изглеждаха толкова миниатюрни, а всъщност бяха с размери на футболно игрище.

Ето, че вече се носеше уверено над готическия пейзаж в пета кухня, заобиколен от планини и клисури. След като навлезе в прохода между пета и шеста кухня, той изпрати съобщение до екипажа от инженери, който го очакваше на площадката под сингуларната на седма кухня: „Пригответе се. До няколко минути съм при вас“. Изчака да получи потвърждение, сетне вдигна капака на контролния пулт и се захвана с настройката.

Идеята беше негова, искаше сам да се увери, че всичко е изпитано както трябва.

От аеродинамична гледна точка двата скачени летателни апарата притежаваха ужасни характеристики, но в действителност да се лети не беше особено трудно. Силно разредената атмосфера в близост до оста на Камъка не създаваше никакво съпротивление.

От главата му не излизаше последният етап на операцията. Монтажът върху сингуларната щеше да е най-непредсказуемата част. Стабилизира ли го веднъж, Хайнеман възнамеряваше лично да провери работата на притисквателните клампи, като измине участъка до тридесет и първия километър. Спускането, особено навътре в коридора, нямаше да е толкова трудно — можеше да се снижава както по права линия, така и спираловидно, следвайки коридорните стени.

След разскачването свикът щеше да се отдалечи от тръбохода с помощта на маневрените двигатели, захранвани с водороден прекис. Сетне щеше да премине в свободно падане, срещу постепенно увеличаващо се атмосферно съпротивление, което щеше да се увеличи рязко на нивото на плазмената тръба — приблизително на двадесет и два километра от повърхността на коридора и на три километра от оста. Първият километър вътре в атмосферата щеше да е най-рискован, заради въздушните течения и загряването на обшивката — очевидно бъдещият пилот на свика трябваше отрано да се раздели с навиците, придобити над Земята.

Конструкторите се бяха постарали да изчислят възможния разход на гориво. Самолетът беше в състояние да извърши двадесет излитания и кацания и да лети приблизително четири хиляди километра при крайцерска скорост, преди да се наложи повторно зареждане от резервоарите за кислород и водороден прекис в тръбохода. С пълни резервоари, тръбоходът можеше да зарежда свика до пет пъти. Що се отнася до самия тръбоход, монтиран върху сингуларната той можеше да се движи неограничено, използвайки ефекта на пространствена трансформация.

В момента и двата апарата летяха съвсем празни. Зареждането щеше да стане на площадката в седма кухня, веднага след пристигане.

Шестата кухня се въртеше бавно наоколо — един почти цилиндричен ландшафт, само разположените тук-там петна с правилна геометрична форма сочеха местоположението на машините, за които бе научил едва преди три дни.

Имаше чувството, че археолозите и физиците се бяха наговорили да пазят в тайна от него най-интересните феномени на Камъка, само за да го дразнят. „Няма никакви транспортни машини — убеждаваше го Каролсон. — Останалото едва ли ще ти бъде интересно.“ Той стисна

зъби, после въздъхна и си подсвирна. Машините в шеста кухня бяха истинско предизвикателство. Не беше мечтал, че някога ще види нещо подобно, даже след като попадна на Камъка. За малко да забрави, че се намира в кабината на свика.

Последният проход се приближаваше доста бързо. Той намали скоростта на скачените апарати и коригира курса. Стига да вземеше в пред вид възходящото въздушно течение, както и честите промени в гравитационното поле, предизвикани от близостта на Земята, нямаше да е трудно да насочи отвора на тръбохода към сингуларната, да го забави и след долепването на клампите да извърши първите реални изпитания.

— Ето го — извика Каролсон и посочи с ръка. През филтриращите стъкла на поляризационния бинокъл разглеждаше плазмената тръба в мястото, откъдето се появяваше в седма кухня. След това подаде бинокъла на Фарли. Фарли надникна в окулярите и забеляза съвсем ясно скачените летателни апарати, които сякаш бяха увиснали на невидима нишка във въздуха — от това разстояние сингуларната не можеше да се различи.

— Днес ли ще лети по коридора?

Каролсон кимна.

— Хайнеман заяви, че ще го изпробва лично и ще остане тук до завръщането на Ланиер.

Римская се приближи и спря мълчаливо, докато си предаваха бинокъла.

— Дами, — обади се той накрая — работата не чака.

— Сигурно — отвърна Фарли. Каролсон се захлади зад гърба на Римская. После тримата поеха към палатката.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Васкес продължи обиколката си из града в трета кухня с помощта на библиотечната симулация. Откри, че може да се скита на воля по улиците, като използва предварително подготвените записи и да подбира какъвто желае маршрут, стига да не прави опити да прониква в апартаментите.

Най-често прибягваше до тези илюзорни разходки след часовете на напрегната работа. Понякога излизаше да се поразтърпче наистина, като се наслаждаваше на своята независимост — само с една карта и компанела можеше да влиза навсякъде и никой не ѝ задаваше въпроси. Беше наистина вълнуващо. Поне за малко забравяше лошите мисли.

Най-често вземаше влака между шеста и трета кухня. Случваше се да прескочи и до библиотеката във втора кухня, понякога дори преспиваше на малката кушетка там, но не се чувстваше така комфортно, както в палатката на седма кухня. Липсваха ѝ хората, Такахаши рядко посещаваше библиотеката.

Читалнята заемаше централно място в живота ѝ. Докато проблемите в главата ѝ се придвижваха от едно ниво към следващото, тя трупаеше нова и нова информация, понякога дори повече, отколкото ѝ бе необходима, но пък крайно недостатъчна да задоволи интелектуалното ѝ дръзновение.

Все път, когато искаше информация за конструирането на Камъка, на екрана се появяваше неизменният черен символ и приятен женски глас произнасяше: „Материалът е с ограничен достъп. Моля, консултирайте се с библиотекаря“.

Още в началото бе забелязала, че материалите с ограничен достъп следваха определена логика. Практически всички сведения, които имаха отношение към теорията за конструирането на шеста кухня бяха засекретени. Липсваха също така и материали за седмата кухня и коридора, отговорът на запитванията ѝ тук бе по-лаконичен: „Няма го в архивата“, придружен от черна черта.

Един ден, докато се ядосваше от поредния отказ, неочаквано ѝ хрумна да се поразрови в по-старите материали и да потърси някоя нейна работа — дори от бъдещите ѝ разработки — с други думи да се увери дали в другата вселена съществува неин прототип и дали този прототип е оставил следа в историята на Камъка.

Почти веднага я завладя суеверно нежелание да извършва подобно проучване. Когато най-накрая се натъкна на името си, това стана съвсем случайно.

Единственият ключ към тайните на шеста кухня се спотайваше в Александрийската библиотека, скрит сред седемдесет и петте тома от инструкции и наръчници, с великолепно подвързани корици, сякаш събирани от грижлив колекционер.

Именно в тридесет и петия том, където на площ от над хиляда страници се обясняваше подробно теоретичната обосновка за конструирането на първите машини в шеста кухня, тя попадна на името си — в бележка под линия.

Под ярката светлина на настолната лампа, заобиколена от мрака на читалнята, Патриша втренчи поглед в ситно изписания текст и неусетно се напрегна.

„Патриша Луиза Васкес — четеше тя и сякаш звуците на нейното име притежаваха някаква магична сила — Теория на п-пространствената геодезия приложена в нютоновата физика и специална лекция върху р-симпловата хронологична линия“. Нито беше писала, нито дори замисляла подобна работа.

Щеше да бъде публикувана през 2023 г. в следвоенното издание на „Джърнъл ъв физикс“.

Значи тя щеше да оцелее след Смъртта.

И да допринесе, макар и с малко, за конструирането на Камъка.

Откри статията в библиотеката на град Шишарк, изглежда беше твърде стара, за да ограничат достъпа до нея. Прочете я, стиснала потните си длани и в първия момент ѝ се стори прекалено сложна. Наложил се да си пробива мъчително път през непознатите символи и почти неразбираемата терминология, за да схване смисъла на онова, което другата Патриша бе написала — щеше да напише след осемнадесет години, а после изведнъж сякаш погледна на всичко с други очи.

Според първоначалните планове за конструирането на Камъка, единственото предназначение на машините в шеста кухня е било да поглъщат инерцията на определени движещи се вътре в Камъка обекти, в посока приблизително успоредна на оста. Благодарение на това отпаднала необходимостта да се строят подсилени и наклонени канали за реките, сгради със специална архитектура и дори били избегнати някои промени в самите кухни.

В първите години от конструирането на Камъка се е смятало, че процесът на ускоряване и на забавяне ще бъде ограничен до три g. След изграждането на машините в шеста кухня това ограничение станало напълно излишно. Кухините на Камъка и всичко вътре в тях станало неделима част от едно затворено в себе си пространство, върху което околната среда не оказвала никакво въздействие.

В две от главите се обясняваше подробно защо машините за поглъщане на инерционната сила не действаха универсално — в такъв случай въртенето на Камъка би загубило своя смисъл и всички предмети вътре в него биха се държали като в безтегловност. Накратко казано, машините имаха селективно действие.

Ето това вече беше свръхнаука. Последствията от тези открития бяха направо изумителни. Това, което в действителност вършеха машините в шеста кухня, бе да променят маса-време-пространствената характеристика на всичко вътре в Камъка. Тоест, бяха само на крачка от възможността да въздействат на времето и пространството по начин, който би им позволил да създадат коридора.

И въпреки това Камъкът не беше пътувал със скорост по-голяма от тази на светлината, нито пък притежаваше изкуствена гравитация — във всеки случай такава нямаше в първите шест кухни. А подобни открития изглеждаха напълно естествено продължение в светлината на Теорията на инерционното поглъщане. Интересно, защо инженерите и физиците на Камъка не бяха извършили тази логична стъпка?

Тя се върна в Александрийската библиотека и прегледа наръчниците, но не откри нищо, което би ѝ помогнало да реши тази загадка.

Изтегна се на тясната кушетка в кабината за четене, Патриша търкаше уморено очи. Главата ѝ беше странно олекнала. Дългите часове на концентрация и напразни опити да се решат проблемите в невероятно съкратени срокове оказваха своето пагубно влияние.

Иска или не, трябва да си почине. Тя стана, спусна се по осветената част от стълбите на долния етаж, излезе навън и седна на една пейка, под светлината на плазмената тръба.

Опитваше се да прогони всички нежелани мисли и да възвърне предишното състояние на ясни и логични умозаклучения, но не успяваше.

Пред очите ѝ неизменно изплуваха Пол и родителите ѝ.

— Губя контрол над себе си — промърмори тя и поклати глава. Имаше чувството, че се е превърнала в безкрайна серия от мисли сред сивото, лишено от форми пространство на нейния мозък. Преумора.

И в този миг ѝ хрумна нещо.

На времето се беше запалила по Теорията на фракталните пространства — самостоятелни измерения, функциониращи без двойник и измерения с числа по-малки от единица. Време без пространство, дължина без ширина, дълбочина или времеизмерване. Вероятност без продължение. Полу-пространства, четвърт-пространства, пространства, съставени от ирационални фракции. И всичко това разглеждано през призмата на фракталните трансформации и фракталния геометричен анализ. Дори се бе захванала да картографира геодезията на висшите фракционни пространства и начинът, по който тази геодезия би могла да се проектира в пет и четири-измерно пространство.

Патриша отпусна глава на колене. Мислите ѝ се движеха на зигзаг. Без ред, без да се подчиняват на някаква вътрешна дисциплина.

Какво представляваше коридорът? Нищо повече от продължение на шеста кухня, която пък бе изградена за да поглъща инерцията.

Пътували векове наред, предишните обитатели на Камъка неусетно бяха забравили първоначалните си цели, или ги бяха заменили с други. Свят затворен вътре в себе си, Камъкът бе наложил своя отпечатък върху следващите поколения, за които животът в цилиндричните, лишени от простор кухни, изкопани вътре в астероидната скала, бил нещо естествено. С течение на времето вероятно дори астероидът е престанал да занимава мислите им, интересувал ги е единствено животът вътре в цилиндрите.

Обречен на дълго и тягостно пътуване, затворен в тесните кухни сред безмерния мрак, геният на предишните изригнал като вулкан. Те се превърнали в богове, способни да създадат своя

собствена вселена и да ѝ придадат образ и подобие, какъвто имал единственият свят, който познавали.

А когато открили път извън Камъка, който не противоречал на първоначалната мисия...

Когато осъзнали, че са в състояние да изградят едно неопишуемо продължение на техния свят...

Нима който и да било от тях би могъл да устои на изкушението? (Всъщност, да — ортодоксалните надерити, които останали векове затворени в своя град).

И така, конструкторите на машините в шестата кухня, предвождани от загадъчния Конрад Корженевски, създали коридора — творение на строго определени вероятности, с които те се забавлявали като с играчки. Те прокопали кладенците и открили някакъв начин да изпълнят коридора с въздух и почва, да изрисуват вътре пейзаж, който по нищо не се отличавал от заобикалящата ги в ежедневието картина.

Патриша почувства, че тялото ѝ се отпуска. Тя се изправи. Някои от символите на още ненаписаната ѝ работа вече не изглеждаха така непознати, струваше ѝ се, че ще може скоро да разгадае скритата вътре идея. Мъглата напусна мислите ѝ и тя изведнъж осъзна, че проблемите, над които си блъска главата, са тясно свързани по между си.

Предишните бяха създали коридора за да намерят изход от затвореното пространство, което обитавали и в началото тяхното творение е било по-скоро утеха за ума, отколкото възможност за разширяване на заселените територии.

(В записите се казваше съвсем ясно, че Камъкът никога не е страдал от истинска пренаселеност).

Но коридорът — тази мисъл ѝ хрумна внезапно, досега не беше се сещала за това — коридорът олицетворяваше нови, непознати досега перспективи и никой от тях в началото не осъзнавал значението на това на пръв поглед странично следствие...

А може би така и не са го осъзнали до края.

Със създаването на коридора предишните изместили Камъка от неговия затворен континиум. В представите ѝ постепенно се оформяше изображение на коридора като камшик, чиято пръчка е Камъкът. След създаването и неминуемото разгъване на камшика в пространството, пръчката била изтръгната от онази вселена...

... за да попадне в нейната.

Събуди се четири часа по-късно, цялата беше схваната, а в устата си усещаше вкус на пръст. Изправи болезнено гръб и премигна под светлината на плазмената тръба. Главата ѝ буквално се пръскаше.

Но най-сетне бе стигнала до нещо солидно.

След като осъзнали, че вече не могат да осъществят първоначалния си замисъл и за това вината е само тяхна, предишните решили да се преселят навътре в коридора.

Тя стана и приглади смачкания комбинезон. Предстоеше най-трудното — да излее здрави основи под хипотетичните въздушни замъци, които беше вдигнала.

И да намери малко аспирин.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ланиер не разгъна бележката нито на борда на совалката, нито след като се прекачи в Космическия Апарат за Орбитален Транспорт. Ужасяваше се при мисълта, че вътре може да е написано името на колега, дори приятел, срещу когото щеше да е да принуден да вземе мерки.

Най-сетне КАОТът влезе в дока на Камъка, Ланиер го напусна, съобщи набързо новините на Роберта Пикни и свързочниците, които бяха на смяна, после надникна при Кирчнър и му препоръча да затегне работата на отдела за външна сигурност.

Що се отнасяше до вътрешната сигурност...

Там друг носеше отговорност. Дали Герхард вече бе получил информацията, която все още се спотайваше в джоба на Ланиер? Как Хофман се бе добрала до името и защо го бе дала тъкмо на него?

Някой му предаде компанел с доклади от ръководителите на различните звена. Докато се носеше в безтегловност, между тесните стени на коридора в придоковите помещения, с пристегнати на ръцете плътни и меки налакътници, които използваша работниците от платформата, той прегледа набързо докладите, колкото да се увери, че само отлага неизбежното.

Едва след като влезе в кабината на безтегловния асансьор, придружен от мълчалив и мрачен морски пехотинец, той въздъхна и извади бележката.

— Бих искала да взема камион за пътуване до втория пръстен от кладенци — рече Патриша. — Колкото се може по-скоро. — Такахаши държеше вдигната вратата на палатката и тя се промуши край нея. Каролсон и Фарли дремеха в съседното отделение, докато Фу и Чанг работеха над компанелите. Такахаши я последва вътре.

— Имаш ли някаква идея? — попита Такахаши. Каролсон и Фарли се надигнаха и ги погледнаха навъсено.

— Трябва да извърша някои изследвания върху характеристиките на времето и пространството — отвърна Патриша. Лицето ѝ беше

побледняло, под очите ѝ се виждаха виолетови сенки. — Помолих господин Хайнеман за помощ. На борда на самолета има радиопеленгатор, можем да уловим сигнала от него с някой от детекторите на военните, да го подложим на честотен анализ и да определим дали се движим по-бързо, или по-бавно във времето като сравним резултатите, когато самолетът прелита над нас.

— Значи ли това, че си стигнала до определени изводи? — попита Каролсон и седна в койката.

— Така мисля — отвърна Патриша. — Но нищо конкретно, докато не разполагаме с доказателства. Имам някои предположения и ако те се потвърдят, ще мога да премина към теоретизирането.

— Не искаш ли да споделиш с нас тези предположения? — попита я Такахаши и седна на койката до Каролсон.

— Добре — Патриша вдигна рамене. — Коридорът може да е нагънат. Всяка гънка ще е флукуация на време-пространството и ще обозначава точка на потенциален изход към друга вселена. Тези гънки ще предизвикват микроскопични изменения в геометричните константи, по специално в размера на π , както и в някои физични константи. Там където има гънка — или възможност за гънка — би трябвало да регистрираме промени в хода на времето.

— Това означава ли, че коридорът е изпълнен с потенциални кладенци?

— Струва ми се, че да. Само някои от тях са били избрани — точно е да се каже настроени. — Тя вдигна изморено поглед към тавана на палатката, опитвайки се да подбере подходящи думи за да обясни онова, което вече бе започнало да се оформя в главата ѝ. — Гънките се удрят една в друга. Не е изключено броят им да е неограничен. Отвореният вътре в гънката кладенец — потенциален или вече настроен — е нещо като проход към друга вселена.

Такахаши поклати изумено глава.

— Всичко това изглежда толкова фантастично.

— Така е — въздъхна Патриша. — Ще ви го обясня по-подробно, когато се върне Гари.

— Всеки момент го очакваме. Преди няколко часа е пристигнал в дока — каза Каролсон. Тя се плесна по коляното и стана. — Това ми напомни нещо. Утре вечер ще има танци в първа кухня. Всички са

поканени. Забавата не е посветена на завръщането на Гари, но може да послужи и с такава цел. Имаме нужда от малка почивка.

— Много ме бива в танците — похвали се Фу. — Фокстрот, туист, суим.

— Чуйте го само! Да не мислиш, че живеем в шейсетте? — засмя се Чанг.

— Петдесетте — поправи я Фу.

— И ако успеем да отлепим Хайнеман от неговата любима играчка, — добави Каролсон, — ще покажа на стария хитрец няколко страстни движения.

Ланиер остави бележката върху бюрото и посегна към разговорното устройство. Поколеба се, преди да натисне бутона.

Вече се досещаше защо Хофман му бе дала името.

— Ан, — каза той — искам да се срещна незабавно с Рупърт Такахаши.

Надяваше се, че ще се справи успешно със задачата, която му бе възложила Хофман — да обезвреди бомбата, в която се беше превърнал Камъкът...

Капрал Томал Олдфилд, двадесет и четири годишен, бе прекарал последните шест месеца на Камъка и ги смяташе за най-вълнуващото време от своя живот, въпреки че в действителност не беше се случило нищо кой знае колко интересно. По-голяма част от времето бе преминало в дежурства във втора кухня — на караулката преди входа за първа. В задълженията му влизаше да държи под око пътя, моста до предградията, както и завоя на откъснатата страна на реката. Обикновено дежуреха по двойки, но днес неговият колега получи заповед да придружава един от учените в първа кухня и той остана сам. Не очакваше каквито и да било неприятности. Нищо необичайно не беше се случило за периода, откакто бе пристигнал на Камъка. Дори не беше срещал призрак.

Не вярваше че съществуват.

Олдфилд си подсвиркуваше, когато излезе от караулката и се загледа надолу по пътя. Беше съвсем пуст.

— Чудесен ден, редник — произнесе отривисто той и отдаде чест. — Да, сър. Денят тук винаги е чудесен.

Чудеше се, дали в известен смисъл това не е същият онзи първи ден, когато бе пристигнал. Един дълъг, безкрайно дълъг ден, без

никакви ноци. Времето се променяше, макар и рядко — понякога валеше, друг път от реката се вдигаше мъгла. Но можеше ли това да означава, че един ден е сменил друг?

Прегледа лазерната пушка, после се прицели в празните кутии, подредени зад караулката и произведе няколко пробни изстрела. Още първата кутия се пръсна под топлината на невидимите за окото лъчи. След като приключи със стрелбата, той приближи и подреди нови кутии — за следващата смяна. Имаха го за ритуал.

После заобиколи караулката, спря и се обърна.

Невъзможно бе да опише онова, което видя.

Дори не помисли за лазерната пушка. Първата му мисъл бе какво ще напише в рапорта, за да не го сметнат за глупак.

Беше високо близо седем фута, мършаво, с тясна като дъска глава и две стърчащи отстрани и немигащи очи, които го разглеждаха най-спокойно. Дългите и тънки ръце излизаха от тялото доста по-ниско от раменете и бяха покрити с нещо, наподобяващо тенекиените кутии, по които обичаше да стреля. Краката бяха къси и яки на вид. Кожата им бе гладка, огледална — не блестеше, а по-скоро напомняше старо, полирано дърво.

Съществуването кимна в знак, че го е видяло.

Той също кимна, сетне подтикван от създадените по време на обучението рефлексии, вдигна пушката и извика:

— Име и пропуск!

Но съществуването вече бе изчезнало.

Олдфилд имаше чувството, че се е скрило в тунела, но не беше съвсем сигурен.

Лицето му пламна от гняв и отчаяние. Беше изпуснал своя шанс. Видя истински призрак, а не можа да го свали, та да го видят и другите. Беше се държал точно така, както и останалите, които — официално или не — бяха заявявали, че са срещали странни същества.

Олдфилд винаги бе смятал, че е замесен от по-здрава мая. Той блъсна с юмрук стената на караулката и натисна бутона за тревога.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ланиер посреща Такахаши в залата за съвещания на втория етаж. Каролсон също бе дошла, без да има представа за намеренията на Ланиер. Присъствието ѝ нямаше да попречи на разговора, дори щеше да му придаде делова атмосфера. Ланиер помоли да им сервираат обяда и докато се хранеха, предаде накратко новите разпоредби. Когато свърши Каролсон поклати глава и въздъхна.

— Васкес иска да изпратим нова експедиция, — каза тя. — Този път до втория пръстен. Сигурна съм, че никак няма да ѝ хареса идеята за затварянето на библиотеките.

— Заповедта е за всички — сви рамене Ланиер. — Без изключение. И никаква втора експедиция. Замразяваме всички изследвания на Камъка. Искам археолозите да се приберат в градчето и да бъде прекратена работата в прохода.

Такахаши го погледна мрачно.

— Какво я е прихванало Хофман? — попита той. Ланиер не отвърна на погледа му. Обядът ми с теб, мислеше си той, ще е последното действие на нашето приятелство. Моментът беше настъпил. Той помоли Каролсон да ги остави сами, стараяйки се да бъде любезен. Тя го погледна изненадано, но Гари дори не я изпрати. Вниманието му бе съсредоточено върху Такахаши.

— Предстои ни един много неприятен разговор — поде Ланиер, когато останаха двамата. — Искам да ми помогнеш, доколкото можеш, а после да докладваш на твоите началници.

— Моля? — вдигна вежди Такахаши. Ръката, с която държеше чашата със сок, видимо потрепери.

— Искам да докладваш за разговора на твоите началници — по какъвто и начин да го правиш.

— Не разбирам.

— Нито пък аз — отвърна Ланиер. — Все още не съм информирал Герхард, макар инстинктът да ми подсказва, че трябва да го сторя. Ще останеш на свобода, за да се увериш собственолично, че

наистина прекратяваме всички изследвания, докато не изгладим противоречията си в по-нататъшните преговори. Освен това, ще получиш възможност да разследваш и потвърдиш, че не сме се натъквали на никакви сведения за свръхмодерни оръжия в библиотеките.

— Гари, за какво говориш?

— Зная, че си агент на руснаците.

Такахаши сви устни и втренчи поглед в Ланиер.

— Тази вечер ще има танци — произнесе Ланиер. — Каролсон очаква, че ние също ще присъстваме. Аз ще отида. Герхард също. Няма да му кажа, защото ще те откара насила в дока и ще те изстреля със следващия КАОТ на Земята. Окован във вериги, както се казва. Аз не искам това.

— От уважение ли? — попита Такахаши и премигна.

— Не — каза Ланиер. — Никога не съм харесвал оправдания от типа „само си гледах работата“. Ти си един мръсен предател. Не зная къде е започнало всичко това, но ще свърши тук и аз искам да свърши добре. Информацията, която си изпращал на Земята, едва не предизвика избухването на война. Съобщи на началниците си, че прекратяваме всякаква изследователска активност, че затваряме библиотеките и подготвяме в далечна перспектива евакуацията на Камъка. Ще се изтеглим и ще оставим на политиците да се разберат. Ясно ли е?

Такахаши не отговори.

— Знаеш ли какво става на Земята?

— Няма точна информация. Може би трябва да си изясним някои неща. Нали искаше да ти помогна? Те залагат на Камъка не по-малко, отколкото ние.

— Ние?

— Аз съм американец, Гари. Направих го за да спася родината.

Ланиер почувства, че стомахът му се свива. Той стисна зъби, завъртя креслото и обърна гръб на Такахаши. Едва се сдържаше да го попита колко е получавал от другите. Накрая реши, че е безполезно.

— Добре. Ще ти разкажа.

И той предаде на Такахаши всичко, което бе научил на Земята. Надяваше се, че Хофман бе очаквала да постъпи точно така.

* * *

Следобеда на същия ден социологичната трупа представи текущ доклад в голямата лекционна зала. Публиката се състоеше от двадесетина души, още толкова се бяха настанили отпред, зад катедрата. Както винаги заседанието водеше Римская, а Уолъс Рейнър представи четиримата участващи социолози.

Ланиер слушаше доклада, свит в креслото на последния ред. Десет минути след началото Патриша се настани до него и скръсти ръце на гърдите.

Първият докладчик се спря на предположенията за устройството на семейните групи в Камъка. Известно време говори за триадните семейство, които били особено разпространени в средите на надеритите.

Патриша погледна Ланиер.

— Защо не ме допускат до библиотеките? — запита тя с равен глас.

— Никого не допускат — отвърна той. — От днес.

— Да, но защо?

— Много е сложно. Ще ти обясня по-късно.

Патриша извърна глава и въздъхна.

— Добре — рече тя. — Ще работя с това, което е отвън. Докато ми позволяват.

Той кимна и изведнъж му стана мъчно за нея.

Вторият докладчик беше Таня Смит — нямаше никаква връзка с Робърт Смит. Тя ги запозна с коментарите си относно по-рано изнесен доклад за евакуацията на Камъка.

Патриша се заслуша разсеяно.

— ...на този етап можем да твърдим, че специално създаден преселнически комитет е организиран транспортните средства и координирал...

Патриша отново погледна Ланиер. Очите им се срещнаха.

Не беше ли истинска лудост тъкмо сега да преустановяват толкова мащабни научни изследвания?

В най-критичния час от съществуването си, човешката раса се оказва зависима от действията на малка група немощни интелектуалци,

които се движеха пипнешком в мрака, бутаха се с лакти и си подлагаха крак. Ланиер поклати мрачно глава, замислен за това какви усилия бяха положили за да запазят всичко в тайна, докато Такахаши се беше движил свободно сред тях.

Планът всъщност целеше онези изследователи, които се намираха на по-ниско ниво, да работят под контрола на преките си началници, както и на отдела за сигурност, без да срещат никакви затруднения. Резултатите от работата им се събираха, филтрираха се от специална група и се съпоставяха с изследванията на другите групи и данните от библиотеките. Като се имаше пред вид ограничения брой изследователи и огромното количество информация, щяха да я карат така поне още няколко десетилетия, преди да постигнат известен напредък.

И все пак Ланиер бе приел тази организация на работа като нещо естествено, може би защото дълбоко в сърцето си оставаше войник, привикнал към дисциплината. Ето защо се подчиняваше на разпоредбите на Хофман и онези над нея без да го подлага на преоценка.

Не че това имаше значение.

Вече нямаше никакво значение, защото края щеше да е съвсем близо. Още малко и ще си съберат багажа, ще се завърнат у дома, а Такахаши ще докладва (ако всичко върви добре), че е бил осъществен акт на добра воля, целящ успокояването на уплашените руснаци.

И все пак никой няма да позволи на руснаците да влязат в библиотеките. Освен ако президентът не се е побъркал напълно. Щом ще отворят кутията на Пандора, нека всеки си чака реда.

Ланиер бе от малцината, които познаваха почти всички научни и технически постижения на предишните. Неведнъж бе използвал автоматизираната образователна система, с която бяха снабдени библиотеките. Известни му бяха усилията на предишните обитатели да преодолеят последните граници в биологията и физиологията. (Някои от откритията в тази насока го бяха разтърсили дълбоко). Само в едно не беше сигурен — как би постъпила неговата любима страна с подобно могъщество. А какво ли остава за руснаците.

Патриша поседя още няколко минути, сетне си тръгна. Той се изправи, пое след нея и я застигна близо до женските помещения.

— Почакай малко — повика я Гари. Тя спря, обърна се, но не погледна към него, а към дръвчето, което се издигаше между две бараки. — Нямах намерение да спирам работата ти. В никакъв случай.

— Не смятам да спирам.

— Искам да го знаеш.

— Вече го зная. — Ето че най-сетне го погледна, бръкнала с ръце в джобове. — Но това не ме прави по-щастлива.

Той неволно отстъпи назад, разгневен от дързостта ѝ.

— Как мислиш, че ще се чувстваме всички, когато първо ни докарваш тук, а след това взимаш подобни решения?

— Не съм ви докарал тук.

— Никога не си разговарял с мен, с никого не си разговарял. Ти говориш разни неща, но не разговаряш с нас.

Гневът му се изпари така внезапно, както беше изригнал и остави след себе си само празнота.

— Началникът винаги има някои привилегии — произнесе той.

— Не мисля така — тя присви очи към него. Искаше да го предизвика, да го провокира. — Що за човек си ти? Изглеждаш ми някак... солиден. Непоклатим. Такъв ли си наистина, или това също е привилегия?

Ланиер вдигна ръка и я заплаши с пръст. На лицето му се появи тъжна усмивка.

— Ти си гледай своята работа — рече той. — Аз ще си гледам моята.

— Ето, че пак не разговаряш с мен.

— Какво, по дяволите, искаш? — извика той и пристъпи напред, с превити рамене и издадена брадичка. Патриша бе изненадана от този изблик на чувства.

— Искам някой да ми каже какво да чувствам — каза тя.

— Съжалявам, аз не мога. — Ланиер изправи рамене. — Ако мислех за всичко...

— Работа и преди всичко работа — прекъсна го с подигравателен тон Патриша. — Божичко, Гари, аз също искам да си върша работата. — Имаше сълзи в очите ѝ и за своя изненада Патриша забеляза, че неговите също са насълзени. Ланиер вдигна ръка към лицето си, после я отдръпна и една сълза се търкулна по бузата му.

— Добре — каза той. Искаше да си тръгне, но не можеше. — И двамата сме хора. Това ли искаше да узнаеш?

— Аз работя — повтори Патриша. — Но ме боли за това, което става. Сигурно в това е причината.

Ланиер избърса сълзите си.

— Аз не съм от лед — произнесе малко нацупено той. — Не е честно да очакваш от мен повече, отколкото мога да ти дам в този момент. Не разбираш ли?

— Разбирам, но ми се струва странно — рече Патриша и също отри сълзите си. Бузите ѝ бяха горещи. — Съжалявам. Ти тръгна след мен.

— Аз тръгнах след теб. Да спрем ли до тук?

Патриша кимна засрамено.

— Никога не съм те мислела за парче лед.

— Хубаво — кимна Ланиер. После се обърна и забърза към столовата.

Патриша изтича в стаята, притиснала юмручета в бузите си и се опита да си припомни една любима детска песничка. Думите идваха трудно, а не беше съвсем сигурна дали са точно тези: „Където и да идеш, — нашепваше си тя — каквото и да правиш, аз ще те гледам...“

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Патриша наблюдаваше събиращата се за танцовата забава група от покрива на женското помещение. Тя погледна датата на часовника си. Войната трябваше да избухне след седем дни.

Вече беше наясно с много от доскорошните загадки. Би могла да сподели и с останалите хрумванията си, но нямаше как да убеди нито тях, нито себе си, в абсолютната им правота. Можеше например, да каже на Ланиер, че Камъкът не е бил преместен твърде далеч от своя първоначален континиум. Тоест историята на онази вселена щеше да се отличава твърде малко от тяхната собствена реалност. Значи и войната изглеждаше неизбежна.

Може би ако руснаците бъдат известени за предстоящата война, те ще направят всичко необходимо за да я избегнат...

Или пък появата на Камъка и очевидното научно и техническо преимущество, което той би дал на Западния свят ще ги накара да предприемат тази отчаяна стъпка...

А може би Камъкът само ще предизвика определена верига от събития, а сетне ще я прекъсне, за да изчезне, като мимолетен проблясък в близкото бъдеще на Земята...

Долу се появиха Каролсон и Ланиер. Патриша забеляза, че останалите се събраха около тях, за да ги поздравят.

Болката вътре в нея се бе притъпила, дори изчезнала. Вече не изпитваше нито гняв, нито тъга. Дори не усещаше, че живее. Единственото, което сега би могло да ѝ донесе някаква радост, бе познатото чувство на хладна разсъдливост, онова кристално ясно и логично състояние, което щеше да ѝ помогне да се любува на величието на коридора.

Иска или не, ще трябва да слезе долу. Винаги се бе старала да избягва ролята на самовглъбения гений, избягващ компанията на другите. Макар че, ако трябваше да бъде честна пред себе си, сега желаше само едно — да се усамоти в кабинета си и да потъне в работа. Мисълта за танци под светлината на плазмената тръба, за

празни, безсмислени приказки и за всичко останало, което изискваше живота в един тесен, почти затворен колектив, тази мисъл я плашеше. Не беше съвсем сигурна дали ще съумее да овладее чувствата си, да сдържи напиралците в нея сълзи на гняв и отчаяние.

Тя се спусна по стълбите и излезе от помещението, бръкнала с ръце в джобове. Стараеше се да не гледа в земята, докато приближаваше оживената групичка.

Двама войници, двама биолози и двама инженери бяха сглобили музикален синтезатор и електрически китари, използвайки изобилието от резервни части. От няколко седмици се говореше, че групата им свирела съвсем сносно — може би добре. За първи път им предстоеше да излязат пред публика, но изглеждаха като опитни професионалисти, докато настройваха усилвателите.

Отпред бяха монтирани няколко странни на вид високоговорители — подарък от археолозите, които ги бяха донесли от Александрия. Не бяха свързани с жици, а приемаха музиката на специална честота, с помощта на вграден в уредбата слаботоков предавател. Тембърът им бе леко металически, но съвсем поносим. Хайнеман огледа един от говорителите и обяви на висок глас:

— Не знам какво е това, но със сигурност не е високоговорител.

— Нали работи? — отвърна Каролсон, която не изпускаше от поглед своя предварително набеязан партньор.

Хайнеман се съгласи, че устройството действително създавало звукови вълни, които приемало от ефира, но очевидно не беше доволен. Все пак с това въпросът бе приключен.

Под нетрепващата светлина на плазмената тръба войниците се редяха да канят на танци представителките на нежния пол от научната и инженерната група. Единствено руснаците стояха някак отделно, сякаш бяха дошли само да регистрират присъствие. Хуа Линг, Фу и Чанг взимаха дейно участие, въпреки че вече знаеха за преустановяването на работата.

Групата изпълни няколко стари рок-парчета, но после, под натиска на присъстващата тълпа бе принудена да премине на по-модерна музика.

Патриша танцува с Ланиер японски валс, който бе доста популярен през този сезон. Във финалната част, когато се въртяха, стиснали здраво ръце, Ланиер ѝ кимна загадъчно, а после се усмихна.

— Вината не е у теб, Патриша. Ти се справяш чудесно. Вече си пълноправен член на групата.

Разделиха се и Патриша застана в края на дансинга, смутена и объркана. Наистина ли толкова бе държала на одобрението на Ланиер? Очевидно думите му я бяха развълнували.

После я покани Фу, който се оказа доста опитен танцьор. След още няколко танца обявиха почивка и Ланиер отново се приближи до нея.

— Забавляваш ли се? — попита я той.

Тя кимна. А после каза:

— Не особено.

— Аз също, в интерес на истината.

— Обаче те бива в танците.

Ланиер сви рамене.

— Хубаво е от време на време да забравяш лошите мисли, нали? Не можеше да се съгласи с това. Оставаше толкова малко време.

— Трябва да говоря с теб — каза Патриша.

— Дори когато почиваме?

— Защо, тук не може ли? — тя с мъка надвиваше шума.

— Всъщност, място като всички останали — съгласи се Ланиер. Той потърси с поглед Такахаши. Японецът стоеше от другата страна, недалеч от руската група.

Патриша кимна, но очите ѝ бяха пълни със сълзи. Само защото ѝ бе казал няколко мили думи, сега бе готова да се разкрие пред него и да изложи всичките си страхове и мрачни мисли.

— Опитвах се да преценя какво въздействие е оказало създаването на коридора върху хронологичната линия на Камъка.

— И какво?

— Не особено голямо — отвърна тя. — Проблемът е доста сложен. Но като цяло промяната не е значителна.

— Значи ще минем по същия път, така ли?

— Възможно е — отвърна тя със свито гърло. — Затова ли ти трябвах на Камъка? Само за да чуеш тези думи?

Той поклати глава.

— Не аз, а Хофман искаше да дойдеш тук. Тя ми нареди, да се грижа за теб. Аз само те въведох в работата. — Той бръкна в джоба, извади отвътре плик, разтвори го и ѝ подаде две писма. — Забравих, че

имам нещо за теб. Извинявай, просто ми изскочи от ума. Донесох ги от Земята.

Тя взе писмата и ги погледна. Едното беше от родителите ѝ, другото от Пол.

— Може ли да им отговоря?

— Пиши каквото искаш. Но с мярка.

Пощенското клеймо бе отпреди седмица.

* * *

Измина една седмица. Отмина и денят, който беше белязан за началото на Армагедон.

Патриша рядко излизаше от стаята си, работеше неуморно, черпейки сили от неznайни резерви.

Но нищо не можеше да промени първоначалното ѝ решение.

Всеки изминат ден бе една победа на реалността над собствените ѝ заключения.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

Ланиер излезе от асансьора, опря се на въжето и внимателно пристъпи в кабинката. Шофьорът, стройна млада жена облечена в син комбинезон с петлици на Военно-Въздушните сили, подкара кабината встрани от обичайния маршрут и се насочи към бойно-учебното поле на Кирчнър. Ланиер бе идвал само два пъти тук, всеки път за да се срещне с адмирала. Докато стискаше перилата на люшкащата се в безтегловност кабина, той се опитваше да измисли подходящ отговор, за въпроса, който неминуемо щяха да му зададат.

В последния им разговор Хофман бе намекнала, че информацията, която му бе дала, най-сетне е стигнала до Обединения щаб. А това означаваше, че Кирчнър и Герхард вече знаят.

Адютантът на Герхард го посрещна в късия тунел пред преустройения за тренажор хангар, където се подготвяше специалната група за операции в прохода. Той отведе Ланиер до набързо сглобена барака, в която бяха подредени няколко шкафа с документи. Една от ламаринените стени бе боядисана и полирана, за да служи за прожекционен екран. Кирчнър висеше недалеч от тавана, в нещо като хамак и само изви глава към влезлия Ланиер. Герхард се тласна от стената и влезе след него.

Кирчнър кимна и на двамата. Изглежда не се чувстваше никак удобно.

— Господин Ланиер е бивш офицер от въздушния флот, така ли е? — попита Герхард. Беше нисък, спретнат мъж с къдрава черна коса и сплеснат нос. Униформата му се отличаваше леко от тази на морските пехотинци — беше зелена на цвят, а високите ботуши имаха меки, гумени подметки, които се отличаваха с по-добро сцепление.

— Да, сър — отвърна Ланиер след кратка пауза.

— Вие не ни информирахте, че Такахаши е руски шпионин, господин Ланиер — укори го Кирчнър.

— Не, не го направих.

— Научили сте затова преди две седмици и не сте съобщили на командващия вътрешната охрана?

Ланиер не отговори.

— Вероятно е имало сериозна причина — каза Кирчнър.

— Да.

— Може ли да научим каква? — попита Герхард, но не успя да скрие напрежението в гласа си.

— Решихме, че ще е добре, ако оставим за малко руснаците на мира, за да се уверят с очите си, че наистина се готвим за евакуация. Затова и Такахаши беше на свобода.

— Което аз не бих позволил — отбеляза Герхард.

Ланиер кимна.

— Правилно сте предположили. Осъзнавате ли обаче, че с действията си сте изложили на опасност цялата операция? Такахаши е имал възможност да проследи нашите маневри, подготовката срещу евентуално нападение...

— Не, сър. Не му позволяваме да напуска лагера. Може само да изпраща съобщения.

Кирчнър, човек мълчалив и крайно сдържан, бе оставил на Герхард да води атаката.

— И той изпраща всичките тези съобщения през главите ни, предава ги едва ли не заедно с нашите инструкции до приближаващите се към дока платформи? Великолепно. Вече разпоредих да бъде арестуван. Ще наредя да го изпратят незабавно на Земята и ще поискам да бъде съден за предателство. Божичко, Гари. — Герхард поклати енергично глава, сякаш се опитваше да се отърве от досадно насекомо. — Хофман ли ти нареди да постъпиш така??

— Идеята беше нейна.

— И тя ти е дала името му. Някакви резултати? Искам да кажа, руснаците решиха ли се на преговори?

— Не съм чул засега.

— Така и предполагам. Те знаят какво пазим тук. Нима си очаквал да повярват, че наистина ще отстъпим и ще се съгласим да го поделим с тях?

— Искахме само да им дадем възможност да преценят спокойно нещата. И да се усмирят.

— Хофман запозната ли е с информацията, която Такахаши е изпращал? — попита Кирчнър.

— Да. Все материали за библиотеките.

— Божичко, Гари, този клоун е имал достъп до места, които са били забранени за мен и Кирчнър! Ако питаш мен, вие сте виновни за провала на операцията. Значи аз не бива да зная много неща, а той може, така ли? Както и твоята малка сладка студентка?

— Да, така е — кимна Ланиер, изчаквайки спокойно да премине първият пристъп на бурята. — Знаете, че не зависи от мен. Такова разрешение могат да ви дадат само вашите началници.

Герхард се усмихна.

— Да. Имаме си президент — това само между нас, Гари — та значи, имаме си президент, който живее в розовия блян на демокрацията, дума не може да обели за космическите изследвания, какво остава да ги разбира, имаме и сенат от миризливи и завистливи задници, които само се карат за това кой щат да получи приоритетно финансиране... — той погледна към Кирчнър, но адмиралът само поклати глава, засмя се и впери поглед в стената на астероида. — И никой пет пари не дава за Камъка, така ли е?

— Прав си и грешиш. Според мен, в този момент за политиците от Земята няма по-важен въпрос от Камъка. Руснаците умират от страх, че ще ги задминем далеч с откритията, на които се натъкваме тук. И като гледам всичко наоколо, все си мисля, че не са далеч от истината.

— А какво правим тук аз и Кирчнър, Гари? Защо не ни информират като теб? Безопасността на Камъка зависи от капитана и от мен, а са ни оставили зад завесата. Не можем да влизаме в библиотеките, не можем да ползваме документите... наистина не разбирам... звучи ми налудничаво. Не трябваше ли да си помагаме, а?

— Имали са си свои причини — отвърна Ланиер.

— Наблюдавах те внимателно, Гари. От една година не си на себе си. Не зная какви ужасни тайни пазиш в себе си. Какво, по дяволите, се крие тук?

Ланиер се намести във втория хамак и закопча колана.

— Какви заповеди получи от Земята, Оливър?

— Да бъда готов за предстояща атака срещу Камъка, както и за възможността от ядрен сблъсък на Земята.

— Възможно ли е руснаците да превземат Камъка?

— Ако използват всички сили и средства, с които разполагат в космоса, да.

— Мислиш ли, че ще го направят?

— Да — кимна Кирчнър. — Но не зная как точно. Ден и нощ мислим по този въпрос. Възможно е при следващото сближаване да прибъгнат до въоръжена провокация на Земята — в Европа, или някъде из моретата, с цел да отвлекат вниманието от Камъка. А същевременно ще ни ударят внезапно. Или пък ще нападнат веднага, без предварителни провокации. Наистина, не зная.

— Какви са шансовете им за успех?

Герхард вдигна ръка, за да привлече вниманието им.

— Гари, искам да знам, на наша страна ли си? Ще ме оставиш ли да арестувам този копелдак?

Такахаши вероятно бе изпълнил предназначението си.

— Да — отвърна Ланиер. — Можеш да го разкараш от Камъка при първия удобен случай. Остави на Държавния департамент да си блъска главата с него, когато пристигне във Флорида.

— А ще ни пуснеш ли в библиотеките? — попита Герхард.

— Не. Те са затворени. Мога да ви кажа каквото трябва да знаете.

— Тогава ще отговоря на въпроса ти — рече Кирчнър. — Шансовете им за успех са големи. Не можем да ги отблъснем. Ударят ли ни с цялата си мощ, остава само една възможност — да затворим първия проход. Но тогава и ние ще бъдем изолирани. Имаме изричната заповед да не прибъгваме до тази възможност.

— Естествено — рече Ланиер. — Направим ли го, руснаците ще сметнат, че се потвърждават най-лошите им предчувствия.

— Приятно ми беше да си побъбрим, Гари — обади се Герхард. — А сега ще се заема с прогонването на онези копелдаци от Камъка.

— Само Такахаши. Не пипай руската група.

— Божичко, не, разбира се — вдигна рамене Герхард. — Нали винаги се сещаме за тези неща, когато е твърде късно.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Дълбоко в търбуха на товарната ракета, изстреляна от плаваща в океана площадка, батальонният командир Павел Мирски прослушваше разговорите на обслужващия персонал от Трета Орбитална Охранителна Платформа, които зареждаха поизпразнените резервоари, монтирани в непосредствена близост до претъпканата предна каюта, подготвяйки отряда за следващия етап от операцията.

Мирски отдавна бе привикнал със състоянието на безтегловност, напомняше му за скоковете с парашут. Беше прекарал толкова много време в свободен полет (с парашут, или в кабината на свободно падащ самолет), както в Монголия, така и на учения в Тюратам — че отдавна възприемаше безтегловността като нещо естествено.

Което не можеше да се каже за останалите членове на отряда. Близо една трета от личния състав се гърчеше в прегръдките на космическата болест. Никой не бе и помислял да създава каквито и да било удобства в трите тесни и задушни каюти, свързани една над друга по средата на товарната ракета. Нито оранжевите пластмасови прегради, нито памучните подплати, с които бяха облицовани острите ръбове, създаваха чувството за сигурност.

Войниците бяха прекарвали близо двадесет и четири часа в каютите. За този период трябваше да изтърпят първо жестокото натоварване по време на излитането, а сега и безтегловността. Лекарствата против космическа болест, с които ги бяха снабдили преди излитане, се оказаха с изминал срок на годност — фармацевтични антики в пластмасови шишета.

Мирски не обръщаше внимание на трудностите и се стараяше да помага на хората си с каквото може.

— Какво мислиш за историята и нашата роля в нея, Виктор? — обърна се той към своя заместник-командир, майор Виктор Гарабедян.

— Майната ѝ на историята — отвърна Гарабедян и размаха отпаднало ръка. — Застреляй ме и да свършваме с мъките.

— Скоро ще се оправиш.

— Майната му на здравето.

— Пийни малко вода. Или я прати на майната, както искаш.

Полюшваха се в хамаци, окачени на тавана на първата каюта, в която вонеше на пот и на повръщано. Чуваше се сподавена глъчка, някои от войниците спяха, други смучеха хранителен разтвор от тубички.

Изстрелването от площадката в Индийския океан, която се намираше недалеч от южния край на риф Карпентър, бе извършено във времето, когато по разписание стартираха снабдителните ракети за околземните охранителни платформи. Мирски се намираше в четвъртата от общо седемте товарни ракети, една от които бе изстреляна от Луната. Ракетите носеха кодовите названия „Зил“, „Чайка“, „Жигули“, „Волга“, „Ролс-ройс“, „Шевролет“ и „Кадилак“. В три от ракетите, включително и тяхната, имаше по един генерал — с кодови имена Зев, Лев и Нев — също като на известната комедийна танцова трупа. Общо двеста души, заедно с боеприпаси и леко стрелково оръжие бяха разположени на първите шест кораба — смяташе се, че това ще е достатъчно за успешното завършване на началния етап от операцията. Седмият кораб, „Жигули“, носеше на борда си тежкокалибрени артилерийски установки, технически персонал и допълнителни припаси.

Ако се провалят, нямаше да се нуждаят от допълнителните припаси. Успеят ли, ще могат да просъществуват поне една година без помощ от Земята и Луната. Така бяха преценили тактиците, въз основа на данните от разузнаването.

Мирски си блъскаше главата над проблеми, които не бяха включени в инструктажа. Методът за проникване изглеждаше напълно логичен — имаше само един вход и само един изход — на същото място. Товарните ракети бяха замаскирани, с цел да се затрудни до крайна степен засичането им в открития космос — отпред бяха монтирани боядисани в черно конуси, над които се намираха надстройките с огневите кули и оръдията. Корпусите на ракетите бяха допълнително подсилени с бронирани плоскости, монтирани непосредствено под топлоизолиращите обшивки. Самите бронирани плоскости бяха облепени с противолазерно фолио. Доколко щеше да им помогне всичко това, оставаше да научат сами, когато попаднат в гърлото на чудовището, сега не беше време за мрачни предположения.

Той затвори очи и се зае да преговаря последователността на действията след сближаването. Всеки от тях бе оборудван с олекотен космически скафандър, прибран в найлонова торба, обемист шлем с множество кабели, стърчащи от единия край, раница с акумулатор и двучасов запас от кислород и още един сак с парашут и сгъваем аеродинамичен щит. Освен това към екипировката спадаше и един миниатюрен пароструен ракетен двигател. Отзад двигателят завършваше с три, разположени под ъгъл едно спрямо друго, сопла. Двигателят се закрепваше отзад на раницата и се управляваше с еластични въжета, които се прикачваха на няколко места по външната повърхност на скафандъра, достигайки до специални жлеbove в ръкавиците.

Екипирани по този начин, въоръжени с лазерни пушки, както и с неизменния АКВ-297 — автомат Калашников вакуумен — всъщност най-обикновен автомат с по-голям пълнител, сгъваем приклад и приставка, която препятстваше засечка при стрелба в безвъздушно пространство — от тях се очакваше да върнат изгубеното величие на тяхната единствена родина — Съветския съюз. Не че някой бе произнасял подобни думи по време на инструктажа — нито един командир не би посмял да признае, че Съветският съюз когато и да било е губил своето величие.

Но Мирски беше разумен човек.

В полумрака на каютата някой отново започна да повръща. Дано след още един ден всички преодолеят кризата. Поне така твърдяха специалистите, според които най-тежки бяха първите няколко дни от полета. Руските космонавти бяха прекарали толкова много дни в безтегловност, та не оставаше нищо друго, освен да се вярва на специалистите.

Той пристегна ремъците на хамака. Когато настъпи моментът за атака, хамакът щеше да поеме автоматично към десантния конвейер, където космодесантчиците един по един щяха да бъдат изстреляни в космоса. Сетне всеки трябваше да се оправя сам, докато се съберат отново на Картофа — Камъка.

Мирски непрестанно се питаше как е защитен проходът и какво лежи зад него. Инструктажът, иначе подробен, бе оставил бели петна що се отнасяше да немалък брой подобни въпроси. Съобщиха им само онова, което бе необходимо за изпълнение на непосредствените задачи.

Никога досега изведен на орбита обект не е бил щурмуван от войници.

Нямаше начин да предвиди каквито и да било възможни засечки.

Всъщност, кой войник би могъл да се надява, че ще оцелее в предстоящата битка? Баща му бе загинал в още в първите дни на Отечествената война, отбивайки атаките на хитлеристите при река Буг. А да не забравя и Киев...

Руснакът знаеше как да умира.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Хофман взе със себе си само най-необходимото — от близо две хиляди диска с висока плътност избра седем, към това прибави немного лични вещи и бижутата — подарък от отдавна починалия ѝ съпруг. Вратата на къщата остави отворена — нямаше смисъл да затруднява евентуалните обирджии, нека се позабавляват на спокойствие.

Нямаше какво повече да прави тук. Вече бе помолила за услуги неколцина, които ѝ дължаха много. Знаеше и какво ще стане до няколко дни — напрежението бе преминало всякакви познати граници.

Движена от инстинкта, който ѝ бе служил вярно през всичките тези години, Джудит Хофман се насочи право към Камъка. Молеше се да не е тръгнала твърде късно.

Взе кола под наем — някакъв скапан буик — и пое през напечената от слънцето пустиня, през малки, китни градчета, опитвайки се да не мисли за предстоящото, както и да подтисне чувството за вина. Направила бе всичко, на което бе способна.

Спомни си зачервеното от гняв лице на изпълнителния директор, който се бе появил за да я лиши от власт и пълномощия. Придружаваха го още трима членове на президентския кабинет, които я обвиниха, че стои зад кулисите на цялата бъркотия.

— Да вървят по дяволите — прошепна тя.

Малко след отбивката за Космическия център Ванденберг забеляза редица от магазини, които обслужваха наземния персонал. Имаше и цветарски магазин. Без да се двоуми Джудит отби колата в паркинга.

В магазина я посрещна млад и доста мършав служител, облечен със зелено яке и с шапка „ала Робин Худ“ на главата. Тя попита къде са рафтовете със семена.

— Зеленчукови, или цветни? — отвърна с въпрос служителят.

— И двете.

— Зад редицата със земеделски сечива, сандъците имат обозначение „Н“.

— Благодаря ви. — Тя приближи рафтовете, взе от всички семена по два пакета и пътъм забеляза, че някои са от зеленчуци, други пък от цветя или плодове. Когато приключи, оказа се, че в количката има най-малко десет фунта със семена. Служителят я погледна учудено.

Хофман остави двеста доларова банкнота на касата.

— Това ще стигне ли? — попита тя.

— Мисля, че да...

— Задръжете рестото — рече Хофман. — Бързам и нямам време да ги броя.

— Ще изчакате ли да повикам управителя...

— Нямам време — повтори с досада тя, извади още една банкнота от сто долара и я остави до касата.

— Мисля, че сега вече всичко е уредено — произнесе пресипнало служителят и преглътна мъчително.

— Благодаря ви. Ще ги поставите ли в кашони?

Когато всичко беше готово Хофман взе кашоните и се върна в колата.

Сигналът на разговорното устройство пробуди задремалия Ланиер. Той протегна ръка, натисна бутона, но не получи никакво съобщение — само тишина.

Ланиер потърка очи и премигна уморено. Едва сега чу сигналите на разговорните устройства в съседните стаи. В коридора отекнаха стъпки.

Ланиер натисна друго копче. Обади се леко разтреперан глас:

— Свързочен отдел на първа кухня.

— Говори Гали Ланиер. Да не е обявена обща тревога?

— Да, господин Ланиер.

— Защо? — в гласът му се долавяше безкрайно търпение.

— Не съм съвсем сигурен, сър.

— Свържете ме незабавно с главния свързочен отдел.

— Разбрано, сър.

След секунда прозвуча друг, женски глас. Ланиер поиска допълнителна информация.

— Получихме предупреждение от Земята. Данни за повишена радарна активност и най-вече за орбитално засичане. Изглежда са атакували нашите комуникационни и навигационни сателити.

— Нещо по-конкретно от Флорида и Сънивил?

— Нищо, сър.

— Съобщения от лунното селище?

— Нищо за нас, сър. В момента са на обратната страна.

— Качвам се на оста веднага. Кажете на Линк и Пикни да оборудват специална дежурна стая за около петнадесет човека.

В този момент Роберта Пикни прекъсна разговора.

— Гари, ти ли си? Всичко е уредено, по заповед на Кирчнър. Искат да се координират действията на научната група и военните. Качвай се горе веднага.

Докато пътуваше в асансьора, заобиколен от войници и развълнувани инженери, които все още не знаеха подробностите, Ланиер се опитваше да мисли за всичко, което трябваше да направи и затова как по-добре да организира координацията между групите. Той потърка небръснатата си брадичка.

Струваше му се, че се движи в някакъв измислен, хипотетичен кошмар. Там долу, където бе прекарал целия си живот, където живееха всички, които обичаше — а колко малко бяха те! — там нещата може би едва започваха.

Колкото и да се опитваше, не можеше да прогони образите на близките си. Веднъж вече го беше преживял като пилот, но като цивилен му беше за първи път. Да слушаш приглушените разпоредби по радиото, воят на сирените, полунеразбираемите инструкции за това как трябва да постъпва цивилното население. Уплашени хора, които трескаво товарят покъщнина в автомобилите си, или бързат към автобусите на Гражданска защита...

По-добре да не мисли за това. Нуждаеше се от всичко, на което бе способен.

В платформата под оста войниците вече организираха евакуацията на цивилния състав. Трима морски пехотинци го измъкнаха от тълпата и почти насила го качиха в специална въжена кабина.

Центърът на външния свързочен отдел на Камъка бе изолиран от останалите сгради, макар и разположен в средата на доковата зона.

Пред вратата имаше подсилен пост от шестима морски пехотинци, въоръжени с тежкокалибрени пушки, а обувките им бяха прикачени със специални скоби за пода, за да имат стабилна опора, в случай, че се наложи да стрелят. Ланиер премина край тях. В стаята имаше най-малко десетина души. Всички го проследиха напрегнато, докато закопчаваше коланите на креслото.

На стената бяха монтирани четири екрана. Отгоре на пулта за управление имаше цяла редица от включени ретранслатори. Само един от мониторите работеше и на него се виждаше размазано изображение на Камъка, заобиколено от ситни колони с цифри. Изображението се предаваше от Дрейк. Спомни си, че точно такъв бе видял Камъка за първи път преди четири години.

Пикни му подаде чифт магнитни галоши.

— Още не се е започнало — рече тя. — Получихме само сигнал за тревога. И да има някаква причина за пушилката, не ни е известна. Сложи си това — тя му помогна да нагласи слушалките и миниатюрния микрофон. — От половин час се опитвам да координирам действията на различните групи.

— Някакви конкретни нареждания?

— Нищо. Само тревогата.

Той седна зад един от свободните пултове и неколцина от помощниците се доближиха зад него. След няколко минути в стаята влязоха капитан Кирчнър и неговият адютант, млад и добре сложен лейтенант, облечен в зелена камуфлажна униформа. Те също се настаниха зад отредените им пултове.

Всъщност, най-важен от тях в този момент бе Кирчнър, защото той отговаряше за външната защита на Камъка. Герхард бе останал в първа кухня, за да подготвя отбраната, но за момента събитията от вътрешността бяха без значение.

— Изпратете петнадесет човека с преносими радиолокатори през прохода навън — нареди Кирчнър. — Инструктирайте ги да се прикрият зад стените на външните съоръжения — не искам да оставят инфрачервени следи. Картечните да се изведат на позиция.

Настъпи тишина. Притиснала слушалките с ръце, с прилепнала на челото мокра коса, Пикни следеше напрегнато разговорите. Един от говорителите в ъгъла на стаята изпраща.

На големия екран пред Ланиер бавно изплува някакъв обект, който отпърво мигаше, а после очертанятията му станаха по-ясни. Изображението изглежда се подаваше от камера, монтирана точно пред входа на прохода, в една от гънките на местността. В момента камерата бе ориентирана към Земята, която във видимата от Камъка част тънеше в мрак. Някой включи увеличителното устройство, картината подскочи и се уголеми на два пъти. Ланиер вече ясно различаваше отделните континенти, скупчените облаци и нощните светлини на градовете. Само след няколко минути щяха да достигнат най-близката точка от околоземната орбита.

В слушалките изпраща дрезгав глас:

— Божи пратеник, Божи пратеник, говори Червен куб. Пълна бойна тревога.

— По дяволите — изруга Кирчнър.

— Мечокът напада кошера. Капитан Кирчнър, очакваме вашия доклад. Положението горе — неизвестно. Моля, докладвайте.

— Тук е спокойно. Активна подготовка — отвърна Кирчнър.

Червеният куб — позивни за Обединеното Космическо Командване, което се разполагаше в западния щаб, някъде из Колорадо, отново излезе на линия:

— Намирате се извън нашия обсег, капитане. Ще действаме съобразно обстановката, сякаш вие не съществувате. Машината е под пара. Изглежда, че възнамеряват да ударят по нашите околоземни съоръжения. Разбрано?

— Разбрано. Моля се на Бога да ги задържите на разстояние, Червен куб.

— Божи пратеник вече сам си е господар.

— Да, сър.

Предаването завърши.

— На моят екран има КАОТ, който се сближава с нас — докладва Кирчнър. — Идентифициран ли е?

— КАОТ 45, натоварен с припаси и подкрепления, стартирал преди девет часа от Станция шестнадесет — отвърна Пикни. — Следим го постоянно.

Адютантът на Кирчнър потвърди, че морските пехотинци, заели позицията отвън са засекли целта с локаторите.

— Приберете го в дока — нареди Кирчнър. — Ако долу положението стане още по-напечено, ще имаме нужда от него.

— Да, сър — очакваме още няколко платформи.

КАОТът бавно изплува на екрана пред Ланиер, приближавайки прохода. Космическата платформа внезапно промени формата си и се превърна в блестяща сфера. Краищата на сферата започнаха да се топят и от тях останаха само оранжеви искри. В пространството около платформата се разхвърчаха късове нагорещен метал. Ярко тлееше възпламенения газов облак.

— Сър! — извика адютантът на Кирчнър. — Зад КАОТът се виждат тъмни петна, които закриват звездите.

— КАОТът е унищожен — каза Ланиер. — Капитане, промъкнали са се зад нашия кораб.

— Исусе мили! — изпъшка някой в микрофона. Пикни бе включил линията на морските пехотинци към високоговорителя в стаята. — Удариха нашия кораб. Виждам...

— Отново тъмни петна. Никакъв сигнал на локатора!

— Говори Дърбан. Докладвам за затъмнени участъци от звездния небосвод.

— Потвърдено. Не виждам огън от соплата. Засичам четири, пет, шест подвижни петна, закриващи звездите. Доста са едри.

— Идват право към входа — намеси се Кирчнър. — Откачете резервоарите на КАОТа и блокирайте прохода. Група А, освободи кабелите.

Инфрачервените камери в прохода подадоха изображение на четирима космонавти в скафандри, които се движеха зад първия ротационен док. От едно подобно на мортира оръдие бе изстрелян навития на спирала стоманен кабел, който пресече по дължина стометровия проход. Харпунът, с който завършваше кабела, се заби дълбоко в скалистата стена. Последваха още няколко бързи изстрела и проходът заприлича на дупка с паяжина. Трима от космонавтите избутаха разкачените резервоари и ги закрепиха за опънатите кабели. Цялата операция отне по-малко от десет минути.

— Няма да атакуват доковата част — произнесе убедено Кирчнър. — Това би означавало загуба на време. Щом са се насочили към прохода, целта им са кухините. С нас ще се справят после. Дано войниците на Оливър да са готови.

Ланиер бе откъснал за кратко време поглед от екрана, на който се виждаше Земята. Сега си спомни за него и извърна глава.

Мънички оранжеви точки бяха разцъфнали по руското тихоокеанско крайбрежие, западно от Япония — залп от суборбитални ракети, които разпръскваха шлака с цел да поразят разположените на ниска орбита сателити и бойни платформи.

— Глухарчета — изпъшка Кирчнър.

Един от разположените по външната повърхност морски пехотинци изграка сподавено в микрофона. Пикни протегна ръка и усили сигнала.

— Сър, свалиха защитните екрани.

Големият монитор мигновено бе превключен на прохода. Зад озарения от светлини ротационен док мъждукаха звезди. Изведнъж три масивни сенки закриха звездите. Тънък ослепителен лъч удари една от сенките, разхвърчаха се късове от някакъв черен материал и отдолу се показаха очертанията на космически кораб. Тъмното гърло на прохода и светлините на ротационния док се отразяваха в огледалния нос на нашественика.

— Имаме разпознаване — обади се адютантът на Кирчнър. — Руски товарни ракети, изстрелват се от океанските платформи. Първата е на входа.

Дълги близо двадесет метра, руските кораби приличаха на украшения за коледна елха. Под ударите на невидимите енергийни лъчи, бликащи от оръдията зад платформата на ротационния док, първият кораб се озари в оранжево сияние. Ланиер с труд следеше хода на събитията. Очите му прескачаха от един екран на друг, зад него Кирчнър се обаждаше все по-рядко. Заповедите бяха дадени, оставаше хората да извършат онова, за което се бяха подготвяли и да покажат на какво са способни.

— Пикни, свържи ме със седма кухня — нареди Ланиер.

— Хората са събрани в първите четири кухни — отвърна Герхард.

— Тогава дайте ми четвърта кухня. Искам да говоря с Хайнеман.

— Първият кораб отвръща на огъня — докладва анонимен глас от прохода. — Стрелят по резервоарите и кабелите.

— Кабелите може и да не виждат — отвърна друг. И двамата войници разговаряха спокойно и очевидно се владееха напълно.

На един от мониторите Ланиер зърна приличащата на малка звезда Станция Шестнадесет, която се намираще в ниска околоземна орбита — само хиляда километра я деляха от повърхността. Докато я разглеждаше точицата внезапно блесна с ослепително сияние. После угасна напълно.

— Хайнеман е на пета линия — съобщи му Пикни. Ланиер натисна копчето.

— Лоуренс, говори Гари.

— Тъкмо излизах и ме повикаха. Гари, аз съм в четвърта кухня. Тръгнал съм за...

— Лоуренс, подложени сме на... атака отвън. Искам от теб да вдигнеш самолета. Скачи го с тръбохода и го откарай навътре в коридора. Ще останеш там докато ти наредя да се върнеш.

— Разбрано. Потеглям.

Сигналната лампичка угасна.

Над крайбрежието на Китай и Япония бяха разцъфнали нови тлеещи петна. Това бяха орбитални ядрени взривове, предназначени да извадят от строя комуникационните и енергийните мрежи посредством интензивни електромагнитни светкавици — от тук и постоянните смущения в радиовръзката. Камъкът продължаваше да се носи по своята орбита, разкривайки нови участъци от земната повърхност и Ланиер преброи още четиринадесет подобни взрива — над Съветския съюз и Европа. Същинска ядрена пролет. Малката смърт само бе вдигнала началната миза. Все още не бяха стигнали до размяна на стратегически удари, но сега вече всички електронни и комуникационни системи, които не бяха снабдени с екранна защита, бяха извън строя. На по-малките монитори идваха картини от онези сателити, които все още не бяха засегнати.

Ето че западният бряг на Северна Америка и най-вече Калифорнийският залив се озариха от първите лъчи на зората, а високо над тях тлееха подпалените платформи и сателити, разпръсквайки зловещо сияние из атмосферата. Касапницата все още не беше започнала. Какъв беше планът — блъфиране? Отвличане на вниманието?

Скоро ще започнат поредните преговори. Кой какво е направил, какво щяла да стане ако не... как да се отдръпнем, да намалим напрежението, да задържим конфликта в определени граници... кой кого блъфтира... и докога.

И кой ще оцелее.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Полковник Мирски вкопчи пръсти в горния край на люка, зад който се намираше пилотската кабина на кораба. Нямаше пряка видимост към прохода, тъй като лазерните щитове и допълнителната броня закриваха всички люкове. Нищо не можа да различи и по екраните пред двамата пилоти, виждаше само някакви смътни очертания — въртящи се кръгове, светещи линии и всичко това му приличаше на абстрактна картина на пържени яйца върху замрежен фон.

— Хората ти да са готови — посъветва го командирът на кораба. — Кажи им да се придържат към стените на прохода докато попаднат в първата кухня. Разположили са снайперисти с лазерни пушки. Жилят като пчели.

Удари като от тежък юмрук се стовариха по външната страна на корпуса, последвани от протяжния вой на алармата.

— Гадните копелдаци стрелят по нас с Гатлингово оръдие — докладва вторият пилот. — Пробиха лазерните щитове. Има и няколко малки пробойни в корпуса.

Мирски отстъпи назад и затвори люка след себе си. Сравнението на противника с пчели му беше направило силно впечатление. Като ученик в Ленинград Мирски бе участвал в кръжок по пчеларство и познаваше добре нрава на тези насекоми. Ами ние нападناхме кошера, помисли си той, и те, напълно естествено, се защитават.

Той прелетя до другия край на кабината, вдигна шлема си и издаде няколко кратки нареждания. Двата старшини, които командваха втори и трети взвод, се спуснаха през люковете за да предадат заповедите на войниците. Само след минути щеше да се започне.

— Защо си толкова мрачен, Алексей? — бодро се обърна Мирски към войника, който проверяваше неговия скафандър. — Приятели, проверихте ли оръжията си?

Останалите извадиха пълнителите на лазерните пушки и прегледаха енергийните индикатори.

— Строй се! — нареди Мирски. Откъм втората и трета кабина се чуваха кресливи заповеди. Командирът на първа рота, майор Константин Улопов, вече си бе поставил шлема, а през това време артилеристът Жадов проверяваше стабилността на куплонгите и гъвките съчленения като ги дърпаше с ръка. След като приключеше проверката, Улопов на свой ред трябваше да прегледа скафандъра на Мирски.

Никой от тях не беше защитен от прострелване с куршум или лазерен лъч. При сражение в подобни условия изстрел от АКВ, или дори пригоден за вакуум пистолет, имаше същият поразяващ ефект както и от боен лазер.

Мирски доближи групичката, която бе наобиколила „Зев“, с други думи генерал-майор Соснички.

— Батальонът е готов за атака, другарю генерал — докладва той.

Щабните офицери на Соснички — общо трима, ако се броеше и замполита майор Белорезки — се въртяха около генерала като пилета край майка си, проверявайки отново и отново отделните елементи на неговия скафандър. Соснички вдигна облечената си в ръкавица ръка, протегна я през навалищата и Мирски я сграбчи развълнуван.

— Маршалът ще се гордее с теб и хората ти — рече Соснички. — Днешния ден, или по-точно тази нощ, ще е велика.

— Тъй вярно, другарю генерал — изпъна се Мирски. Въпреки че нямаше особено високо мнение за командния състав, Мирски бе разчувстван от думите на Соснички.

— Ще им го върнем за Киев, нали, другарю полковник?

— Обещавам, другарю генерал.

Той погледна към Белорезки. На лицето на замполита се четеше смесица от възторг и ужас, ситни капчици пот бяха избили по горната му устна. Очите му бяха изцъклени.

Мирски неволно обърса своята устна. Беше мокра. Цялото му лице би покрито с пот. Той напусна групата и се върна при хората си.

Индикаторните лампи над трите широки овални десантни люка светнаха и космическият кораб се разтърси от поредица резки промени в реактивната тяга, които целяха да затруднят прицела на дебнещите ги отвън снайперисти, докато хората излизаха в пространството. Освен

това колебанията в посоката на движението щяха да разпръснат десантчиците равномерно из вътрешността на прохода, но същевременно членовете на отделните бойни групи щяха да останат заедно, привързани един за друг със специални въжета.

В предварителната инструкция изрично се забраняваше безпорядъчната стрелба, тъй като далеч по-голям бе шансът да ударят свои, отколкото противника. Можеха да откриват огън само в битка от къса дистанция, при ясно разграничен противник. Подчертано бе, че трябва да прибегват да употреба на сила само в краен случай, целта бе колкото се може по-бързо да навлязат във вътрешността.

Всички се подредиха в колона. Люкът на аварийния шлюз бе откачен от пантите и подпрян на преградата. Помпите започнаха да изсмукват въздуха направо от кабината, а тътенът им отекваше в металните стени. Зад тях люковете към другите две помещения бяха херметически затворени. Светлините угаснаха. Мирски виждаше само индикаторите над десантните люкове и луминисцентния блясък на водещите въжета.

— Проверете радиовръзката и локаторите — нареди той. Всеки един от десантчиците трябваше да извърши кратка диагностика на системите за свързка и най-вече — на пеленгатора, който имаше ключова роля в предстоящата атака.

Десет секунди до отваряне на десантните люкове. Неравномерното движение на кораба — рязката промяна в посоката, предизвикана от отсечените изригвания на маневрените двигатели — засилваше възбудата на Мирски.

Помпите вече не се чуваха. Намираха се във вакуум.

Люковете внезапно се дръпнаха встрани и първите десантчици пристъпиха в бездната и тишината.

Два взвода — общо двадесет човека — трябваше да щурмуват първа кухня.

Мирски бе трети в колоната. Пред него беше Улопов, двамата бяха свързани с късо въже. На свой ред за Мирски бе привързан Жадов, който бе въоръжен с лазерно оръдие, пристегнато с ремък на гърба му. Тримата сграбчиха едновременно ръба на отвора и се изтласкаха рязко — както ги бяха учили — отдалечавайки се от кораба като добре синхронизиран екип от парашутисти. Приличаха на малка шестокрака звезда сред безкрайния космос.

Мирски изчака очите му да привикнат с тъмнината и включи пеленгатора. За миг му се стори, че всичко е изгубено — не се чуваше познатото писукане на прибора. После в шлема се разнесе отчетливото чъф-чъф-чъф на радиофара, поставен от неизвестен герой — вероятно вече мъртъв, застрелян от американците — в близост до стената на прохода за втора кухня.

Вече се различаваше ярък кръг от светлина — входът на първа кухня.

Наоколо плуваха тъмни очертания. Удряха се в скафандъра, приплъзваха се със зловещо стържене. По лицевото стъкло полепнаха черни капки. Прожекторът върху шлема му освети огромни метални късове, смачкани и раздрупани вътрешни прегради, някакви стоманени подпори... това беше кораб!

Омотани в нещо невидимо, конвулсивно потрепваха останките на една от товарните ракети — като уловена в паяжина гигантска муха — заобиколени от плаващи човешки тела, повечето без шлемове. Пред очите му се завъртяха разчленени от взривната вълна трупове и надупчени резервоари.

Някои от телата бяха обкръжени от ослепително-ярък ореол. Отнякъде продължаваха да ги обстрелват с енергийни лъчи, целеха се както в убитите, така и в живите. Жадов внезапно изпусна въжето, което ги свързваше и Мирски инстинктивно посегна към оръжието му, но вместо това го сграбчи за ръката. Тялото на другия се сгърчи, ръката му потрепери и едва не изтръгна Мирски от халката, за която бе завързан Улопов. На няколко места по скафандъра на Жадов имаше обгорени отвърстия, от които бликаха мехури от газ. Жадов приличаше на спукан балон. Мирски се пресегна отчаяно и сграбчи лазерното оръдие. Подаде го на Улопов.

(И тъкмо в този момент го споходи неясен спомен — равно, покрито с трева поле, той събира парашута, разтърсва уморено глава и се усмихва.)

Проходът бе изпълнен със стотици десантчици. Мирски усещаше почти физически невидимите лазерни лъчи и куршуми, които бродеха из мрака, търсеха или пронизваха своите жертви.

Мирски дръпна Улопов към себе си и завъртя прожектора на шлема към предполагаемата посока, където трябваше да се появи

стената. Мракът оставаше все така непроницаем. Убитият Жадов ги бе изместил от първоначалния курс.

— Използвай ракетния двигател — рече той на Улопов. — Разделяме се.

— Шпшроклет картоф — отвърна пресипнало майорът и звуково задействащият се микрофон отрязва началото да думата. — Шпшгорещ като фурна. Шпшелая ти успех, полковник!

Мирски откачи въжето от халката и включи своя двигател. Обърна се с гръб към заплетения в невидимата мрежа кораб и ужасните трупове. Намали до минимум тягата и включи визьорния дисплей на шлема. Сигналят на радиофара бе изобразен като миниатюрна пирамида, а малка точка обозначаваше неговото местоположение. Отново подаде тяга и се насочи право към сигнала, към който се бяха стремили и останалите — незнайно колко оцелели в този момент — десантчици.

Едва сега си спомни номера на заплетения във въжетата и разрушен товарен кораб. Това беше единствената лунна ракета, на борда на която бе натоварена последната група десантчици, току що завършили обучението си за водене на бой в условия на ниска, или липсваща гравитация. Най-добрите.

Останал насаме в един миниатюрен, затворен в себе си свят, в който единственият ориентир бе мигащият сигнал на фара и изгубил представа колко от хората му са живи и колко са избити — Мирски пое във вътрешността на прохода, право към разширяващия се светъл кръг.

— Проникнаха — изпъшка Кирчнър и удари с юмрук облегалката на креслото. — В прохода има само трупове и шлака. Три от корабите се отдръпнаха назад, останалите вероятно са били поразени от нас. Никой от тях не може да се измъкне обратно — всъщност, няма и къде да идат.

— Пилотите ще изчакат докато атаката завърши — обади се по радиостанцията Герхард. Беше заминал да координира евакуацията на научната група в четвърта кухня.

— Не звучиш много весело, Оливър — захили се мрачно Кирчнър. — Сега е твой ред.

— Прехванахме радиосъобщения от Персийския залив — докладва Пикни. — В момента ги разшифроваме. Искате ли да ги чуете, капитане?

— Дайте ги — нареди Кирчнър.

Отпърво се разнесе дрезгав сигнал, последван от мъжки глас, с почти металически тембър: „Едно-К, говори Седми, въздушна опасност, въздушна опасност. Вампири, четиринадесет на брой, разстояние петдесет километра, източник платформата Тургенев. Повтарям, четиринадесет вампира. Шест свалени. Два приближават в бръснещ полет. Въздушна опасност, въздушна опасност, навлизат в обсега, девет свалени... ракети задействани... единадесет свалени. Три вампира, на двадесет километра. Вдигам свещениците. Свещениците прехващат вампирите. Имам връзка със Саламандър. Роба звезда изстреляна. Морски дракони на позиция. Два вампира, на шест километра. Изпращам трима на среща. Влизат в бой... изгубих директна връзка... изгубих радарен сигнал... — настъпи пауза. — Два вампира, на три километра. — Нова пауза и после, съвсем тихо: — Сбогом, Шърли.“

— Това беше от крайцера „Хоуз“ — рече приглушено Кирчнър и потърка очи. — Потопили са го.

— А ето и друго — намеси се Пикни. — От брега на Оман.

— Да го чуем — кимна Кирчнър и погледна към Ланиер.

„АВН деветдесет и шест, група Огнено кълбо — разнесе се нов глас — второ изстрелване Перо Две, повтарям, Перо Две започва Чигър, повтарям, Чигър. Ядрена глава четвърти клас, очаквам нови разпоредби от пощенските служби.“

— Това е авианосецът „Флетчър“, който изпраща стратегически бомбардировач със среден обсега на действие към брега — преведе Кирчнър.

„АВН осемдесет и пет, код Зоро-Доктор-Бети, пощенските служби оттеглят разпоредбата. Ноктите ще одраскат Чигър. Морски дракони — готови за стрелба. Приберете всички Пера обратно. Повтарям, да се приберат всички...“

„До групи Огнена топка, Водач, Прислужник и Алфа Делта Виктор... изстрелването се отлага...“

„АВН деветдесет и шест, преброих тридесет и осем вампира, източник тъмно-синя платформа от клас Тургенев, разстояние десет километра, ракети в готовност, радар с близък обхват, Морски дракони в готовност. Свещениците прехващат вампирите, Божичко мили —

последното очевидно не беше кодово название, а възклицание — те са на два километра...”

Кирчнър махна с ръка да спрат записа.

— Трябваше да съм там долу — изстена той. — Точно в центъра на веселбата.

— Колко КАОТа са се отделили от Станция шестнадесет? — попита Ланиер.

— Пет, като изключим КАОТ 45. Идват към нас. Два са от Луната.

— Предупреди другите три, че сме нападнати. Възможно е да не успеем да ги приемем. Посъветвай ги да се насочат към Луната.

— Ако имат възможност — рече Пикни.

Вече беше започнала евакуацията на платформите, които се намираха в ниска орбита около Земята, както и на другите станции. Войната обхващаше нови територии, не се ограничаваше само със защитните космически платформи, но превръщаше в свои цели изследователските и промишлените орбитални станции.

— Ама че диверсия — каза горчиво Пикни. — Като гледам, вече излезе из под контрол.

— Естествено, че ще излезе — обади се по линията Герхард. — Само някой идиот или побъркан от отчаяние би си помислил другояче. Гари, повече нямаш работа там. Ще ми трябваш съвсем скоро в първа кухня. Аз вече тръгнах натам.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Васкес спеше на тясната койка в палатката, изтощена след седем часа напрегната работа. На пода бяха разхвърляни два компанела, един процесор и ситно изписани листове.

Патриша, Каролсон, Фу и Чанг — и разбира се Хайнеман с неговия СВИК — съставляваха единствената група, която не трябваше да се връща в четвърта кухня.

Патриша сънуваше, че се намира в сладкарница на Земята. Тъкмо ѝ бяха отказали поръчаният двуетажен ванилов сладолед. Картината внезапно се смени и тя се озова пред някаква черна дъска в просторна класна стая, изпълнена с развълнувано море от ученици, на които се опитваше да обясни сложна теорема. Учениците започнаха да я замерят с тебешери. Чакайте, викаше им тя, спрете! Класът постепенно утихна. Тя се наведе, вдигна един тебешир и ограда в кръг няколко белезникави точки. Ето тук се вижда най-добре...

Каролсон я хвана за рамото и я раздруса. Патриша отметна гъстия кичур коса от лицето си и втренчи в нея подпухналите си очи.

— Наредиха да се връщаме в четвърта кухня — рече Патриша.

— Защо? Аз работя...

— Край на работата, миличка. Камрионът пристигна. Китайците също тръгват. Всички потегляме. Ставай! — в думите ѝ се долови жлъч. Патриша взе раницата и напъха вътре компанела, дисковете и процесора. Каролсон понечи да дръпне раницата от ръката ѝ, сетне се отказа и рече: — Тези неща няма да ни трябват. Никога вече.

По бузите ѝ се стичаха сълзи.

— Чух го от другите — продължи тя. — Нищо не съм видяла с очите си, но в ефира само за това говорят... хванахме малко от сателитните предавания.

Патриша притисна раницата към гърдите си и изтича пред Каролсон, като проклинаше тихичко.

Странно държане, мислеше си тя, сякаш част от ума ми не в крак с обкръжаващата ме реалност. Чисто истерична реакция. В края на

краищата, тя знаеше, че всичко ще свърши така. И трябваше да е готова.

Каролсон, Фу и Чанг се покатериха зад нея в автобуса. Фарли седна зад кормилото и подкара право към тунела.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Мирски се оглеждаше ужасен. Тласкан от тягата на пароструйния реактивен двигател, който периодически оставяше зад него дълга бяла лента, той се носеше право към радиофара. Повърхността го заобикаляше от всички страни, имаше чувството, че пада — накъдето и да се обърне. Точно пред него се виждаха мъгливо-сиви простори. Облаците бяха навсякъде — отгоре, отдолу, встрани. Не смееше да затвори очи, трябваше да държи визьорния дисплей центриран върху сигнала на радиофара.

Забеляза наблизко още няколко десантника, парата бликаща от двигателите им напомняше дирята на реактивен самолет. Колко ли сме останали? — питаше се той. Какви контрамерки се предприели американците?

Каквото и да се случи, трябва да пресече този невероятно красив кошмар, това място без земя и небе и да достигне прохода за втора кухня. Едва там ще може да се спусне от централната ос, която следваше и да разгъне аеродинамичния щит, а после да пикира, следвайки ориентирите върху картата, която щеше да бъде проектирана на визьорния дисплей.

Неусетно страхът му се примеси с въодушевление. Най-дългият скок, който бе извършвал на Земята, бе продължил едва шест минути — по-вълнуващ от любовна среща, по-незабравим дори от онзи ден, когато го произведоха в офицерски чин. Но ето, че тук летеше близо десет, петнадесет минути, с постоянно ускорение.

Дори и да загине по време на полета, усещането си заслужаваше. Да видиш с очите си това място, където земята е небе и накъдето и да се гмурнеш, те очаква гостоприемната повърхност. Наистина си заслужаваше. Заслужаваше дори кошмара на прохода, лутането из мрака, разкъсаните тела на неговите другари с посинели лица, изцъклени очи и призрачно бели устни.

— Пссполковник Мирски, вие ли сте?

— Да! Името, моля!

— Пшшлопов. Видях и други от нашия кораб — стотици други! Летят като ангели, другарю полковник. ПшЧКЧКЧКърви отряд вече е долу. Погледнете зад вас.

Той предпазливо изви глава назад, опитвайки се да не изпуска от погледа си мъждукащата светлинка на радиофара, после погледна надолу. Различаваше съвсем ясно мъничките бели точки от парашутите, а под тях мътната зеленина на повърхността. Погледна малко встрани и забеляза още парашутисти в следващия квадрант — спускаха се стремително, точно според плана, за да овладеят входа към асансьорите в южната стена на първа кухня. Мирски се изпълни с гордост. Нима някой би се справил по-добре от тях? Ето я живата история!

Вече виждаше отчетливо тъмния отвор на прохода, точно в центъра на стената пред него. Разполагаха само с двучасов запас от кислород. Колко ли още оставаше до приземяването?

В лагера на четвърта кухня Каролсон правеше отчаяни опити да въдвори ред сред развълнуваните учени. Повечето войници от охраната бяха изтеглени в предните кухни, оставяйки казармите, спалните помещения и всичко друго под нейно попечителство.

Патриша седеше на една маса в столовата, подпряла замислено брадичка и слушаше разсеяно откъслечните радиосъобщения. Сигналите от околземните сателити се предаваха чрез ретранслатори, монтирани на входа на всеки един от проходите. До тях достигаха предимно електронни кодирани съобщения от роботите, които предано се жертваха, останали на своя пост в сателитите или бойните станции, отвърщащи с удари на ударите, или замлъкващи завинаги, когато станциите навлизаха в горните слоеве на атмосферата, вещаейки смърт на още няколко милиона невинни човешки същества — обречени от една зловеща игра на политика.

Игра без граници, помисли си Патриша.

Гърч. Тези толкова характерни за умирация движения, конвулсиите на един труп. Сан Диего, Лонг Бийч, Лос Анджелис, Санта Барбара. Сгърчени.

Прегърнати, Фарли и Чанг ридаеха. Фу мълчеше стоически, седнал неподвижно, като да беше изваян от камък. Римская се беше изправил в ъгъла, с бутилка контрабандно внесено уиски в ръка и на всеки няколко секунди отпиваше. Накрая падна.

Малкото останали на пост морски пехотинци се бяха събрали около една маса и обсъждаха развълнувано възможността на всяка от двете сили да надделее и кой пръв ще премине към употребата на оръжия за масово унищожение.

— А подводниците под полярните шапки?

— Не, тях ще ги държат в резерва за после.

— Кога после?

— Кой го е грижа?

— Забравихте подвижните ракетни установки. Повечето са монтирани на тежки верижни машини и ще издържат при първия удар.

— Майната им.

Гърч.

Тя затвори очи и в същия миг си представи къщата на родителите ѝ, озарена от ослепителния блясък на ядрения взрив и превърнала се само за миг в обгорена развалина.

А вътре, все още под сянката на стените — изпечени живи, обгорени и превърнати на прах, за да бъдат разсеяни от вятъра и ударната вълна...

Рита и Рамон.

Фарли застана до нея и я побутна по рамото, извеждайки я от вцепенението.

— Не можем да се върнем — рече тя. — Инженерите смятат, че всички космически центрове са били разрушени. Вандерберг, космодрумите — Кенеди, вероятно и Едуардс. Не можем да отидем дори на Луната. Не разполагаме с необходимото гориво. Никой няма да излети към нас през следващите десет, дори двадесет години. Така смятат инженерите. В Китай сигурно са останали и незасегнати територии, но откъде ще вземат совалка, за да посрещнат нашия КАОТ, когато се върне в орбита?

Фу се присъедини към тях.

— Нищо не е останало от Китай — рече той. — Руснаците продължават да изстрелват ракети. Всички онези градове, в които съм живял, сега вече са изтрити от лицето на Земята. Спомням си, в училище имахме час по гражданска отбрана. Знаехме дори къде точно ще паднат бомбите. Руските, а може би и американските. Бяха разпределени за всички градове.

— Кога ще е погребението? — извика някой отзад. Не последва смях, само тишина. Само че това не беше шега. Щом имаше мъртъвци, трябваше да има и погребение.

Ами когато жертвите са милиарди — умиращи, или измрели?

Каролсон седна до Патриша.

— Никого си нямам вече — произнесе лаконично тя. — Няма го Уейн и синът ми също. Сигурна съм, че са мъртви. Знаеш ли, още малко и ще почувствам адска болка. Трудно ще ми е да привикна... — по бузите ѝ бяха избили червени петна, сякаш имаше треска. — Това копеле Римская изпи всичкото уиски.

— Отивам в библиотеката — заяви Патриша.

— Не можеш — поклати глава Каролсон. — Забранено е.

— Трябва да правя нещо.

— Разбира се — отвърна Каролсон, но приключи с това.

— Ей, имаме картина от външните камери! — извика някой. Изтикаха един широк монитор и го свързаха с уредбата на столовата.

Патриша не поглеждаше към екрана. Беше се нагледала на снимки от орбиталните телескопи и сателитите в библиотеката на град Шишарк. Някъде долу, във Вашингтон, или в кабинета на Хофман в Пасадена — копия от тези записи вече се гърчеха в прегръдките на огнената стихия — уроборос — червеят, поглъщащ опашката си — срещаше своята предопределена съдба.

Каролсон отиде да гледа, присвила насълзените си очи.

Един по един градовете разцъфваха в ослепително зарево. При всяка експлозия атмосферата се изпълваше с мълнии, сякаш някой хвърляше исполински стоманени топки в застиналата вода на езеро.

Отвъд Атлантика, по западния бряг на Европа, пълзеше постоянноменящо цвята си сияние — ту жълто, ту оранжево или зелено.

Светът бе пометен от огромен пожар, който се прехвърляше не от дърво на дърво, а от град на град, от континент на континент.

А хората горяха не по-зле от борови иглички.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Герхард и Ланиер спряха недалеч от малкия отряд морски пехотинци, охраняващи входа на асансьора. Герхард вдигна бинокъла.

— Ето, че долетяха пролетните ята — промърмори той. — Комари. Повечето изглежда продължават нататък. — Той подаде бинокъла на Ланиер.

— Отиват към втора кухня.

Хладният вятър, който се спускаше по стената на полюса, разроши косите на Ланиер. Вдигнал бинокъла, той проследи две от точиците в небето, които продължаваха да се носят успоредно на оста. После погледна надолу, към отбранителните съоръжения, които заобикаляха лагера на научната група.

— Разбрали са, че главните ни сили са тук.

Ланиер отново вдигна бинокъла и този път огледа основата на южния полюс, където се виждаха многобройни снежнобели куполи от парашути.

— Парашутисти — промърмори той. — Някои вече навлязоха в атмосферата.

— Божичко, колко усилия са положили само — възхити се за миг Герхард. — Южен проход, южен проход, основните сили се прехвърлят към вас. Отваряйте си очите.

Ланиер не можеше да се съсредоточи. Не спираше да мисли за диверсията, нима бяха готови да изпепелят целия свят, само за да спечелят минимално преимущество тук? Нима се надяваха, че ще овладеят последствията с преговори и ще запазят броя на жертвите в рамките на Малката смърт? Призля му, като си спомни каква важност си придаваха всички онези правителствени чиновници и военни с натруфени униформи, патриоти, борци за свобода и предатели...

Искаше му се да се скрие някъде и да заспи. Все не можеше да прогони от мислите си една мъчителна картина — Хофман се носи по шосето към Вандерберг, в нейната луксозна лимузина, надявайки се да избяга от назряващата лудост, да се спаси от падащия самолет и да

дойде тук, на Камъка, където лудостта също вече бе оставила своя отпечатък. И в този миг над Вандерберг се издига зловещата гъба.

— Те знаят ли? — попита той.

— Какво да знаят? — отвърна Герхард.

— Руснаците знаят ли за началото на Смъртта?

Герхард го погледна объркано и едва сега Ланиер си спомни, че той никога не беше влизал в библиотеките.

— За какво говориш, Гари?

Ланиер посочи с ръка.

— Готвят се всеки миг да ни нападнат, а нямат представа, че техните командири вече не съществуват.

— Все нещо е останало.

— Оливър, нима това има значение?

— Има значение, дявол да го вземе! — изкрещя Герхард и по брадичката му потече слюнка. Той я изтри с опакото на ръкава си и се извърна. Лицето му бе потъмняло. — Не влизай вътре, Гари. Ще ни трябва всички, на които можем да разчитаме.

— И аз ще се бия — заяви Ланиер.

— Няма да ти е за първи път, нали? — попита го Герхард с неестествен глас.

— За първи път ще ми е — на земята. — Ах тези норми на поведение. Държим на тях, дори след съдбовния ден. — Откъде да взема оръжие?

Въпреки безпорядъчната стрелба на охраната край втория проход успяха да се доберат до него. Нови жертви, но този път по-малко...

Ще спре ли най-сетне да пада?

Мирски се извъртя във въздуха, за да огледа града...

Никога досега не беше виждал такъв град!

... а тягата на двигателя продължаваше да го отдалечава от прохода, сто метра, после двеста, триста метра... Ето че зърна първия ориентир — централния мост над реката, която разделяше на две кухината. Мирски се отдели от оста на Картофа и се насочи към светлината на плазмената тръба.

Наоколо се появиха и други парашутисти, първите, които бяха навлезли в горните слоеве на атмосферата. При предварителната инструкция ги бяха уверили, че ще преминат втория проход безпрепятствено, но Мирски бе привикнал да се уповава само на своя

опит. Трудно му беше да определи колко от другарите му са останали живи — виждаше ги всички, но бяха твърде далеч, за да различи отделните подробности. Изглеждаха толкова малко — а как ще могат шепа войници да овладеят един обект, голям колкото някоя съветска република?

Докато се отдалечаваше от оста, перспективата се променяше много бавно.

Не му се стори странна само омразата, която го изпълваше. Беше я изпитвал и преди, неведнъж, по време на безбройните тренировки. Нима можеше да има по-естествено чувство за един войник, на когото предстоеше сурова битка, от омразата към врага и желанието да оцелее на всяка цена?

Вече не мислеше за родината, нито за партията или революцията. Дори не го беше срам за това.

И продължаваше да пада. Постепенно се завъртя в спирала, а отдолу изникнаха някакви огромни блестящи цилиндри. Стараеше се да не изпуска от поглед ориентира и маневрираше към него с помощта на реактивния двигател. Беше съвсем тихо, не подухваше и ветрец. Мирски разтвори крилата на аеродинамичния щит и ги застопори.

Едва сега забеляза че се е отклонил с няколко градуса от посоката. Подаде малко тяга и се завъртя. Мислите му се блъскаха отчаяно, струваше му се, че ще полудее... и продължаваше да пада, бавно, все по-бавно...

Почувства някаква странна тръпка, не с тялото, а по-скоро с ума си и изведнъж осъзна, че преминава през плазмената тръба. Само на неколкостотин метра под нея започваше атмосферният слой. Той сграбчи здраво ръкохватките на щита и пристегна лактите си с пригответените ремъци. Под каквото и ъгъл да навлезе в атмосферата, щитът щеше да се извърти по посоката на най-минималното съпротивление. Сетне щеше да полети косо през постепенно съгъстващия се въздух, да изравни полета, да се освободи от щита и като премине в свободно падане петнадесетте километра, които го деляха от повърхността, да отвори парашута си — само на километър-два от земята. Тук тежестта му бе значително по-малка и падането нямаше да е толкова тежко.

Близо до него се появи още един десантчик и му помахаше. Мирски разпозна обозначенията му — беше от шести батальон, с кодово име

Ролс-ройс. Мирски също му махна, а после му даде знак да разтвори щита си. Войникът последва съвета му, разпъна крилете, но те се прекършиха и се завъртяха обратно. Десантчикът сви рамене и го запокити ядно. Поддържаха пълна радиотишина, но той успя да доближи Мирски с помощта на ракетния двигател дотолкова, че да могат да четат по устните си.

... Ще оцелея ли без него?

... Не зная. Свий се на топка и се обърни с гръб към въздуха... ако можеш.

Последното не беше никак лесно за предаване чрез мимики, та Мирски се принуди да свие тялото си за да демонстрира на другия какво трябва да стори.

Накрая войникът кимна, че е разбрал. Раздалечиха се и другият изостана, задържан от тягата на все още включения двигател. Мирски забеляза, че на няколко пъти от соплото излизаше пламък — десантчикът правеше опити да се отдалечи от опасната близост на южната стена — а после се сви и се приготви за навлизане в атмосферата.

Мирски свери курса си с местоположението на моста. Наложил се още една малка корекция с двигателя. Вече усещаше слабо съпротивление върху щита. Нещо като едва доловимо трептене, подръпване.

Подаде за последен път тяга, после разкопча двигателя и се освободи от него. Не го интересуваше къде ще падне, стига да не е върху него.

За един кратък миг, между напрежението и страха се промъкна мисълта за това каква ли е в действителност тайната на Картофа. Защо се сражаваха за него? Какво щеше да им донесе?

Как щеше да реагира Западът, когато му отнемат този тъй скъпоценен дар? А също и след атаката (чул бе слуха) срещу неговите орбитални станции и шпионски сателити?

Как би реагирала Русия при подобни обстоятелства?

Той потрепери.

Щитът се дръпна рязко и се завъртя. За миг Мирски изгуби съзнание, сетне се съвзе с усещането, че крещи от неистова болка в цялото тяло.

Продължаваше да пада.

Щитът отново се люшна и рамката се изви от напрежение, но вече преминаваше в гладък полет. Мирски се притисна към вътрешната му повърхност, опрял плътните налакътници в металната рамка, докато се молеше да няма нищо счупено. Усети вкус на кръв. Едва не беше прехапал устната си отвътре, опипа я с език и почувства висящия къс месо. Стисна очи от острата болка...

(И събра парашута, разпилян сред златистата есенна трева, усмихна се на горещото слънце, погледна другарите си, като вдигна ръка, за да засенчи очи... бяха като черни петънца под десантния самолет...)

Падаше. Мирски разкопча припряно ремъците на щита. Вятърът го изтръгна от изнемошелите му ръце и го отнесе назад.

Все пак успях!

От тук надолу предстоеше познатото свободно падане, докато настъпи моментът да разтвори парашута. Той се превъртя, разпери ръце и крака, изравни тялото си и стабилизира полета. Мостът все още беше само една тънка сребриста чертичка над реката. Наистина ли беше мост — техния мост?

Да — вече се различаваше шареният покрив на караулката и картечното гнездо, заобиколено от пясъчни чувалчета. Освен ако по погрешка не беше преминал в третата кухня, през тези неимоверно широки проходи... Не, на пръв път беше, дори трябваше леко да се отклони, за да не падне върху самия мост.

Въздухът свистеше по гладката повърхност на шлема. Той провери състоянието на лазерната пушка и автомата, а после прегледа прикрепените на колана прибори.

Налагаше се да прецени на око момента за отваряне на парашута. Нямаше никаква представа на какво разстояние от оста се намира. Той вдигна ръка и постави палец върху моста. Палецът напълно покриваше дължината му.

Мирски дръпна въжето и парашутът се проточи зад него, изду се, после се сви за миг и отново се изду, като този път се разтвори широко.

Тялото на Мирски се разтърси от рязкото дръпване, той сграбчи маневрените въженца, издърпа първо едното, сетне и другото, освобождавайки от едната страна въздушния поток, за да насочи полета на парашута в противоположната.

Забеляза с облекчение, че ще се приземи на около пет километра от първия ориентир. Стига само противникът да не разполагаше с повече хора, отколкото бе съобщено — и най-вече да не беше въоръжен с автомати с радарен прицел, което също бе отречено от техния агент — шансът да го свалят по време на полет бе минимален.

Той забеляза още парашутисти над купола на парашута и други, които се намираха под него. Бяха поне стотина.

Мирски направи безуспешен опит да задържи напирещите сълзи.

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Къде е Патриша? — Каролсон се огледа притеснено.

— Не зная — рече Фарли. — Беше тук допреди няколко минути. — Трябва да я намерим.

— Аз ще ида — заяви Каролсон. И без това трябваше да излезе, вече не можеше да понася атмосферата в столовата.

Спря пред вратата, под равномерната светлина на плазмената тръба и огледа лагера. Нещо необичайно и странно привлече вниманието ѝ. На фона на тъмната насрещна стена на полюса се спускаха мънички бели точки — като снежинки — десетки, може би стотици. Дотича един морски пехотинец нарамил две лазерни пушки.

— Вижте! — извика му тя и посочи с ръка. Никой не ѝ обърна внимание. Войникът скочи на платформата на току що потеглилия камион, който след миг напусна оградата на лагера.

Каролсон разтърси глава за да проясни мислите си. Беше като пияна от мъка и гняв, чувстваше абсолютна неспособност дори за най-елементарни разсъждения. Ала същевременно си даваше ясна сметка, че за момента подобно отпускане бе непростим лукс. Трябваше да мисли логично и час по-скоро да открие Патриша.

В далечния край на лагера мярна за миг спускащия се от платформата към предната кухня влак. Неволно погледна часовника си — беше 14.00 — влакът се движеше точно по разписание. Самата платформа беше съвсем безлюдна — не се виждаха никакви войници. Сякаш единствено влаковете полагаха максимални усилия да създават впечатлението, че всичко е нормално.

— Божичко — изстена тя, внезапно осъзнала какво става. Васкес бе споменала, че иска да отиде в библиотеката. Но в коя от двете?

Фарли дотича при нея.

— Нападнали са ни — съобщи тя. Руски парашутисти. Космонавти. Не зная какви са точно, но по-важното е, че са навлезли в първа и втора кухня. Идват право насам.

— Видях ги — отвърна Каролсон. — Патриша отиде в библиотеката. Трябва да я намерим...

— Как? Влакът току що потегли. Следващият е след половин час. Не можем да намерим и камион — войниците ги откараха.

Никога досега Каролсон не беше се чувствала толкова безпомощна. Тя стоеше със стиснати юмруци, загледана в южния полюс. Повечето от парашутистите се бяха скрили от полезрението ѝ.

Патриша втренчи поглед в седалката пред нея, прехапала устни. Никой не охраняваше влака — или беше пропуск, или просто занапред щеше да е така.

Живееше като на сън откакто бе напуснала Земята. Възможно ли е човек да стане пленник на сънищата си?

В съня можеш да правиш всичко, каквото пожелаеш, стига само да се научиш да го контролираш, променяш и управляваш.

И удрящите по дъската с изписаните уравнения тебешири...

Ако наистина не бе сгрешила в предположенията си, тогава в същия този миг съществуваше такова място — или по-скоро гънка — където баща ѝ все още седеше безгрижно в креслото си, зачетен в „Тиемпос де Лос Анхелес“ и коридорът минаваше съвсем близо до нея. Достатъчно бе само да открие тази врата, този участък от коридора и отново щеше да се срещне с Рамон, Пол и Джулия.

Нямаше търпение да разкаже на Ланиер. Сигурно щеше да бъде ужасно доволен. А Римская щеше да се подуе от гордост, че тъкмо той я е препоръчал. Ето че беше решила загадката на коридора — последното парче от мозайката бе попаднало точно на мястото си.

Можеше да заведе всички у дома.

Влакът наближи нейната спирка и тя скочи развълнувана на перона.

— Госпожице Васкес?

Патриша се обърна за да се озове лице в лице с мъж, когото никога досега не беше виждала. Седеше, провесил крака от бетонната платформа. Имаше черна, къса коса и бе облечен в тесен, тъмен костюм.

— Простете — тя го загледа объркано. Все още бе под въздействие на откритието си. — Не зная кой сте. А и нямам време за губене.

— Нито пък ние. Трябва да дойдете с нас.

От тавана се надвеси неимоверно високо същество с глава, тясна като дъска и я загледа с опулените си очи. Беше загърнато в тънка сребриста материя. Кожата му беше гладка, сякаш бе фино обработена и имаше мек кафеникав оттенък.

Тя се облеци в него и забрави за всичко.

— Навън май цари пълна бъркотия, а? — попита мъжът и тя едва сега забеляза, че носят му е без ноздри. Очите му бяха воднисто сини, почти прозрачни, а ушите — големи и кръгли.

— Извинете — повтори едва чуто тя. — Но аз наистина не зная кой сте.

— Името ми е Олми. А моят придружител е франт, те нямат имена. Надявам се, че не ви изплашихме с ненадейната си поява. От доста време държим всички ви под око.

— Кой сте вие? — попита Патриша.

— Живеех тук, преди векове — рече Олми. — а също и моите предци. В интерес на истината, вие също може да сте една от тях. Моля ви. Сега не е време за приказки. Трябва да тръгваме.

— Къде?

— Надолу по коридора.

— Наистина ли?

— Там е домът ми сега. Франтът идва от съвсем друго място. Той... работи за мен, ако така мога да се изразя.

Франтът поклати лениво глава.

— Моля ви, не се плашете — произнесе той с нисък и дрезгав като на голяма птица глас.

Откъм северния полюс полъхна слаб ветреца и разклати близките дръвчета. Миг по-късно от същата посока се появи някакъв източен летателен апарат, дълъг не повече от десет метра, с конусообразен нос и плоски страни. Апаратът направи грациозен завой около една от кулите и се приземи, опирайки се на разположена в средата на корпуса подпора.

— Извършихте забележителна работа тук — продължи Олми. — Там, където живея, много хора ще се радват да се запознаят с вас.

— Опитвам се, да се върна у дома — рече Патриша. Изведнъж осъзна, че говори като момиченце, което се е изгубило. — Вие полицаи ли сте? Да не би да охранявате градовете?

— Не винаги — рече Олми.

— Моля ви, елате с нас — намеси се франтът, пристъпвайки на дългите си, прегънати под странен ъгъл крака.

— Ще ме отвлечете ли?

Олми протегна ръка, дали за да покаже, че тук той се разпорежда, или защото нямаше повече време за приказки.

— Ако не тръгна доброволно, ще ме накарате ли?

— Да ви накараме ли? — той я погледна изумен. — Ах, да ви принудим със сила. — Спогледаха се. — Да.

— Значи най-добре ще е ако се подчиня, нали? — думите сякаш бяха произнесени от някаква друга, чужда Патриша, която участваше спокойно в този толкова реален кошмар.

— Моля ви — повтори франтът. — Само докато се оправят нещата.

— Нещата тук никога няма да се оправят — произнесе горчиво тя.

Олми я хвана за ръка, поклони се любезно и я поведе към отворения люк в плоския нос на летателния апарат.

Кабината вътре не беше кой знае колко просторна, имаше Т-образна форма, със стени като от полиран мрамор. Олми дръпна една издатина в стената и на същото място се образува удобна на вид койка.

— Моля, легнете тук — покани я той. Патриша се изтегна на меката койка. Матракът отдолу потъна и зае формата на тялото ѝ.

Франтът — странното същество с тясна глава и пречупени под необичаен ъгъл крака — я подмина и се настани в своята койка, в дъното на помещението. Олми изтегли друг изпъкнал участък от стената, който се превърна в пилотско кресло. Пред креслото имаше нисък постамент. Той пригладя с длан повърхността на постамента и тя се покри с неясни знаци, черни линии и червени кръгове. В бялата стена до нея се оформи прозрачен елипсовиден прозорец. Краищата на прозореца оставаха замъглени, сякаш покрити със скреж.

— Всеки миг ще потеглим.

Под нея се ширна градът в трета кухня. Летателният апарат се наклони плавно и стената на полюса закри изцяло прозореца.

— Уверен съм, че ще ви хареса мястото, където отиваме — заяви Олми. — Знаете ли, от дълго време ви се възхищавам. Вие притежавате забележителен ум. Сигурен съм, че Хексамонът ще бъде много впечатлен.

— Защо нямате нос? — попита го неочаквано Патриша.
Зад гърба ѝ франтът издаде звук като от стържещ със зъби слон.

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Онези съветски парашутисти, които бяха получили назначение във втора кухня, съумяха да се приземят върху широката не повече от двеста метра паркова ивица, която разделяше реката от южния полюс. Отрядите се прегрупираха в два предварително обозначени пункта, които се намираха на противоположните страни на моста, на разстояние приблизително три километра от него. Радиовръзката между отрядите беше задоволителна.

Отрядът на Мирски използва за прикритие една гъста гора от изгърбени борчета. Общото мнение беше, че мостът е доста добре охраняван, но трябва да го щурмуват незабавно, преди да са пристигнали нови подкрепления. Все още го нямаше тежкото въоръжение, складирано на седмия товарен космически кораб, с кодово название Жигули, а и три-четвърти от щурмовите отряди бяха със значително намален състав. Бяха дали изключително тежки загуби при преминаването през прохода и по-късно, при навлизането в атмосферата на кухнята.

За щастие това беше предвидено — батальоните имаха гъвкава структура и старшините се заеха да сформират нови подразделения от оцелелите. Мирски разполагаше с 210 десантчици и почти никаква надежда да получи подкрепления. Никой нямаше представа за размера на загубите в другата кухня.

По заповед на Мирски двадесетте спецназовци от диверсионния отряд, който бе придаден към неговия батальон, преплуваха с гумена лодка реката и установиха наблюдателен пост на подстъпите към града.

Вече два часа откакто се намираха в кухнята. Разположените край моста противникови войници не бяха предприели никакви офанзивни действия и този факт безпокоеше все повече Мирски. Той знаеше, че в положението, в което се намира противникът, най-удачно решение би била една незабавна контраатака. Още по-странно бе, че не откриха огън по парашутистите, докато се намираха във въздуха.

Мирски отдаде това на объркването от неочаквания десант. А може би и на липсата на подкрепления.

Между неговия батальон и рубежа за атака се простираше тясна гора и няколко високи бетонни постройки с неясно предназначение. На пръв поглед хората му бяха добре прикрити, но в действителност напълно уязвими при по-сериозен обстрел. Генерал „Зев“ — иначе казано генерал-майор Сосниcki — бе преодолял успешно преминаването на прохода, но бе получил тежка травма при приземяването. Имаше открити счупвания на двата крака — оказа се, че само на десетина метра от земята се бе скъсал парашутът му. Инжектираха му болкоуспокояващи и го положиха в сянката на няколко по-високи дръвчета, където го охраняваха четирима десантчици. Замполитът Белорезки бе останал невредим и сега се навърташе около генерала като лешояд около набелязаната плячка.

Мирски бе прекарал няколко месеца заедно със Сосниcki — по време на финалния етап на обучението в Москва. Изпитваше дълбоко уважение към генерала. Сосниcki беше петдесет и пет годишен, но във великолепна форма, още в началото бе спечелил симпатиите на Мирски и по всичко изглежда, имаше пръст в неговото неочаквано и главозамайващо повишаване на Луната.

Генералът бе единственият старши офицер, оцелял при десанта във втора кухня. На практика това означаваше, че сега командир е Мирски. За негова радост Гарабедян също бе сред оцелелите. За подобър заместник-командир не можеше и да мечтае.

Мирски поведе три роти към високата бетонна постройка, която се намиреше на около километър от моста. Покривът на постройката бе плосък и по площ вероятно надхвърляше триста квадратни метра. Отгоре нямаше никакво видимо прикритие. Стените бяха високи два метра и предоставяха възможност да се прокрадват незабележимо зад тях. Но дори зад плътния бетон Мирски не се чувстваше напълно спокоен. По навик търсеше из гънките на местността удобни стрелкови позиции. Измъчваше го въпросът, дали противникът разполага с достатъчно мощни огневи средства, които да обстрелват цели, отстоящи на двадесет, дори тридесет километра. Защото в такъв случай той и хората му бяха обречени.

Той насочи антената към отвора на прохода и потърси уговорения код сигнал на ретранслатора. Отри го и предаде кратко

послание до подполковник Пагодин в първа кухня. Поиска сведения за ситуацията и за числеността на десантния отряд. Пагодин бе скочил от Чайка, където се намираше „Нев“.

— Разполагам с четиристотин души — докладва Пагодин. — Нев е изчезнал. Полковник Смирдин е тежко ранен. Вероятно няма да издържи дълго. Атакувах и завзех два лагера. Имам десет пленника. Входът на асансьора е в наши ръце.

От четвърта кухня майор Рогов предаде, че е разположил сто човека на позиция, но не е превзел целта, защото на входа към тунела имало непробиваема отбрана. В момента прехвърлял хората си с гумени лодки на малък остров. „Лев“ загинал още при сблъсъка на Шевролет с преграда в прохода. Полковник Евгениев бил мъртъв, а батальонният командир, подполковник Николаев, изчезнал безследно.

С други думи, командната структура беше сериозно пострадала.

Той отново почувства надигащата се дълбоко вътре омраза, от която го заболя стомахът.

— Разпръснете се и разпределете целите — нареди на взводните командири, когато стигнаха близкия край на моста. После махна с ръка на хората да залегнат и избра за команден пост една малко укритие зад близката бетонна стена.

Още щом излязоха на откритата площ пред моста ги посрещна разпокъсана стрелба. Нямаше никакъв начин да определят дали противникът използва лазерни оръжия, чийто лъчи бяха безшумни и невидими, освен при мъгла или интензивна запрашеност. Той включи предавателя и се свърза с командира на отряда, който бе заел позиция от другата страна на моста.

— Ще ги подложим на кръстосан огън — каза Мирски. — А после ще ги атакуваме.

След това нареди на три взвода да се приближат през гората непосредствено до брега и да се прикрият зад ниската кръгла постройка.

В окулярите на мощния бинокъл се различаваха съвсем ясно лицата на защитниците на моста, прикрити зад тъмните лицеви стъкла на шлемовете. Неговите хора не разполагаха с подобни лицеви отражатели, само биноклите на командния състав бяха защитени против заслепяване от лазерни лъчи. Известно бе, че дори при разсеян обстрел с лазерно оръдие, следваха тежки поражения за зрението.

Имаше толкова много ако — ако противникът отсреща разполагаше с това, или онова оръжие, ако предприемеше едни, или други действия, ако, ако...

Защитниците бяха преградили шосето на моста със стена от пясъчни чували. Не всички огневи точки бяха заети, само да успеете с разгръщането, преди да пристигнат новите подкрепления и тогава можеше да поведе хората си в директна атака.

Той огледа отново заетите позиции, после включи предавателя и даде нови инструкции на отряда от другата страна. Внезапно въздухът се разцепи от оглушителен трясък, Мирски се озърна с ококорени очи, помислил за миг, че е настъпил и неговият край. Трябваше да предположи, че американците ще разполагат с нещо свръхмодерно и смъртоносно — натовците бяха майстори на подобни изненади...

Нов трясък, който бе последван от необичайно силен глас. Гласът говореше на руски, но със силен немски акцент. Все пак думите се различаваха съвсем ясно.

— Няма смисъл да воюваме. Повтарям, няма смисъл да воюваме. Можете да останете на настоящите позиции, но се въздържайте от по-нататъшно напредване. А сега — слушайте внимателно. На Земята е избухнал ядрен конфликт с ужасяващи последствия...

Мирски поклати глава и отново включи предавателя. Нямаше време да слуша подобни съобщения.

— Разполагаме с достатъчно оръжия и въоръжен персонал за да ви унищожим. Но не виждаме смисъл да го правим. Свързахме се с вашите колеги от товарните кораби и те са съгласни да започнем преговори. На наша страна са и вашите сънародници от научната група. Ще ви дадем възможност да се свържете както с едните, така и с другите — именно за тази цел не унищожихме вашия ретранслатор в прохода.

Мирски натисна копчето за връзка и нареди атаката да започне. Свърза се и с останалите две роти, които засега държеше в тила и им заповяда да се изнесат на щурмовия рубеж. Целта им беше мъртвото огнево пространство под моста, където щяха да разполагат с относително прикритие.

— Повтаряме — безсмислено е да воюваме. Както нашите, така и вашите военачалници са мъртви, или връзката с тях е невъзможна. Смъртта на всеки един от вас ще е напразна жертва. Останете на

досегашните позиции, но дайте знак, че приемате предложението, иначе ще открием огън.

И ето, че се обади друг глас, изкривен от радиосмущенията, но съвсем познат. Говореше подполковник Плетнев, командир на ракетно-товарната ескадрила. Или беше капитулирал, или наистина се намираше в орбита отвъд първия проход. Всъщност, невъзможно беше да е попаднал в плен, защото по-скоро щеше да загине при сблъсък с въжетата в прохода.

— Другари. На Земята е избухнала война. Пострадали са тежко както Съветският съюз, така и Съединените щати. Първоначалният ни план губи своя смисъл...

Да върви по дяволите. Мирски даде знак на хората си да заемат позиция. Първо да щурмуват моста, а след като падне, може и да преговарят...

— Пшшомандир Мирски — изсъска радиото. — На моста излязоха вражески подкрепления.

Отново избухна стрелба и за първи път в живота си Мирски чу писъците на ранените в боя.

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Свит на седалката в кабината на свика, Хайнеман слушаше по радиоуредбата отсечените диалози на руски, английски и немски. Монтираните в проходите ретранслатори предаваха автоматично сигналите от една кухня в следващата и навътре в коридора. Защо не бяха изключени? А може би приемаше сигналите на руските ретранслатори?

Беше откарал тръбохода далеч извън пределите на всякаква зрима или хипотетична опасност, в момента се намираще на хиляда километра навътре в коридора, прикрепен към сингуларната и с ясното съзнание, че не върши никаква полезна работа. Веднага след пристигането си програмира компютъризирания приемник да улавя и записва съобщенията на всички радиочестоти. На пулта имаше и малък видеомонитор, на който следеше телевизионните предавания.

Именно на него проследи ужасяващата огнена стена, която доскоро пълзеше по земната повърхност.

Истинска случайност бе, че в един миг погледна през рамо и зърна носещата се белезникава точка. Точката постепенно се увеличи, прелетя в плавен полет над него и се изгуби в противоположна посока. Каквото и да беше, нямаше съмнение в едно — странният летателен апарат се движеше по спирала около плазмената тръба, без да се отдалечава от границите ѝ — отстрани се виждаше като сянка на фона на общото сияние.

Освен неговия самолет, в Камъка нямаше никакъв друг летателен апарат. Или поне той не знаеше да е имало. Съмняваше се, че руснаците ще разполагат с толкова усъвършенстван модел и че веднага биха го изпратили в коридора.

Какво тогава беше видял?

Призрак. Като капак на всички ужасяващи събития, той бе видял призрак. Все така ще стане! Хайнеман побърза да включи системата за съпровождане.

За миг на екрана се появи мигаща светлинка и дори успя да получи компютърно-увеличено изображение на обекта. Беше издължен и малко напомняше притъпен връх на стрела. Хайнеман записа изображението и тъкмо, когато обърна поглед към екрана, то се изгуби.

Патриша усещаше хладна празнота вътре в себе си. Втренчила поглед през прозрачния участък в стената на летателния апарат, тя следеше замислено плъзгащите се отвън хълмове с ниски дръвчета. Вътре в нея се бореха две личности, ала едната, по-силната, тази, която настояваше да не предприема нищо, постепенно вземаше надмощие. Втората бе добре познатата ѝ, изпълнена с любопитство към всичко наоколо и склонна да се забавлява от неочакваните поврати Патриша. Опита ли се да заговори и тази втората, лекомислената Патриша на всяка цена щеше да произнесе нещо забавно. Нямахше сили дори да помръдне глава. Ето защо седеше неподвижно и не откъсваше очи от пейзажа навън.

— Да сте гладна или жадна? — попита Олми. Тя не отговори. — Може би сте уморена или ви се спи?

Нито дума.

— Ще пътуваме доста време. Може би няколко дни. В момента Аксисград е разположен на един милион километра навътре по Пътя — по коридора, искам да кажа. Моля ви, кажете ако имате нужда от нещо...

Тя извърна глава назад към франта, но забеляза, че се е проснал на койката с изцъклени, нищо не казващи очи.

Патриша усещаше как вътре в нея всичко се руши — отива си и последната надежда да задържи околния свят в предишните познати граници. Раменете ѝ се разтърсиха. Тя погледна към Олми и бързо отвърна очи. Имаше чувството, че вижда през размътена пелена, неочаквано бликналите сълзи я накараха да прикрие лицето си с ръце. Почувства влажното докосване на капките по дланите си.

Всичко си отива, както си отива пролетта...

Някаква тежест бе легнала на гърдите ѝ.

— Моля ви... — прошепна едва чуто тя.

Те са мъртви. Безвъзвратно. Ти не можа да ги спасиш.

— Моля ви.

— Госпожице Васкес... — Олми протегна ръка, за да я докосне, но я отдръпна назад, като видя реакцията ѝ.

— Ох, майчице мила. — Тялото ѝ се разтресе от неудържими ридания. Всяко едно откъсваше по нещо в гърдите ѝ, а зад спуснатите ѝ клепачи изплуваха червени кръгове. Тя обгърна раменете си с ръце и се присви напред, стиснала устни в болезнена гримаса. После вдигна колене нагоре.

Ето я значи мъката.

Ето я загубата. Сега вече разбирам. Край на самоизмамата.

Олми не направи повече опити да я успокои. Обърна се и загледа тази жена, която плачеше за своя изгубен свят — също както е бил изгубен и неговият, преди тринадесет века. Древна като света жена, древна като света агония.

Патриша Луиза Васкес оплакваше милиарди мъртъвци и една реалност, която му беше непозната.

— Тя е отворена рана — обади се франтът, премести се отпред и клекна до Олми. — Ще ми се да ѝ помогна, но не мога.

— Никой не може да ѝ помогне — отвърна Олми. Макар че бяха изминали тринадесет столетия, Смъртта бе оставила неизлечим белег в душата на неговия народ. Осъзна го едва сега, докато я наблюдаваше: Възелът бе роден от Смъртта, надеритите бяха дошли на власт именно в резултат от... Интересно каква част от техните днешни предразсъдъци, от тяхната заразителна слепота бяха само далечно ехо от болката, раздираща Патриша?

— Зная, че е невъзможно да ѝ помогна, но ме боли дори само от тази мисъл — каза франтът.

ТРИДЕСЕТА ГЛАВА

Герхард бе взел цяло руло с карти от подземния команден пункт.

— Под техен контрол е южният край на първа кухня — включително лагера на учените и асансьорите към прохода в южния полюс. Сраженията във втора кухня все още продължават, но там изглежда силите са изравнени — Беренсон прехвърли половината от морските пехотинци, базирани в четвърта кухня, още щом бе даден сигналът за тревога. Успели са да преминат под моста под кръстосан огън. В трета кухня руснаците все още не са предприели никакви действия, а в четвърта силите им са малочислени и разпръснати. — Герхард приглади картата с длан. — Нямаме достатъчно мощ за да ги изтребим напълно, нито пък те, за да разширят контролираната територия. До момента категорично отказват да влизат в преговори.

— Хангарите под наш контрол ли са още? — попита Ланиер.

— Да, можем да ги задържим поне няколко месеца — там е почти целият товар от последните няколко снабдителни полета. Четвърта кухня може да се изхранва сама, а и там войниците на Беренсон разполагат с числено преимущество. С други думи, всичко ще се решава в първа и втора кухня. Нашите подразделения там разполагат с припаси за седмица — най-много две. Освен ако не им спуснем допълнителни по оста — в момента проучваме тази възможност.

— А какво е положението с руските товарни ракети отвън?

— Държим ги на разстояние. Една от тях вероятно превозва тежки оръжия, предназначени за десанта във втора кухня. Гледаме да не ги пропуснем през барикадата. Не изглеждат много щастливи от положението си, но със сигурност ще потърпят няколко дни.

— Предложиха ли да се предадат?

Герхард поклати глава.

— Не. Плетнев се съгласи да се обърне с призив за слагане на оръжието към своите сънародници, но той самият не е готов да предаде корабите. Все пак, поне склони да започнем преговори за

прекратяване на стрелбата. Другите членове на екипажа настояват да ги допуснем до сънародниците им. Явно си дават сметка, че няма къде да се връщат, а и по тона ни са надушили, че хората им вътре все още контролират положението.

— И като си помислиш само какви усилия положиха...

— Без особен резултат... в края на краищата — кимна мрачно Герхард. — Въпросът е, че ние сме в доста деликатно положение. Камъкът е като затапена бутилка. Вярно, че нямаме особено желание да го напускаме. По-скоро се притеснявам затова, че сме затворени вътре заедно с онези от СПЕЦНАЗ-подразделенията. Нищо чудно наоколо да са плъзнали снайперисти, сапъори, а до няколко дни със сигурност ще си пробият път и тук. Не разполагаме с достатъчно войници за да им попречим да проникнат в трета кухня, а също и в четвърта. Тези типове хич не си поплюват, Гари. Фанатизирани са и са доста добре подготвени. Колкото по-дълго изчакваме, толкова повече ще губим от силите си.

— Значи смяташ, че положението във втора кухня е безизходно, така ли? — попита Ланиер

— И не само там. Никой няма да предприеме решителен ход. От тук нататък само ще броим жертвите.

— Как мислиш, те осъзнават ли го? Искам да кажа, дават ли си сметка за положението?

— След като са стигнали чак дотук и са преминали през продължителна и сериозна подготовка, готов съм да се закълна, че командирите им не са глупаци.

— Ами скрупулите?

— Имат ги, колкото и ние.

— И кога ще започнат да се вслушват в гласа на разума?

— По дяволите, Гари, те вече се вслушват. Просто не го показват. Подадем ли си главите стрелят — както и ние.

Старшината оглеждаше със смутено изражение лицата на своите командири. Целият беше покрит с изсъхнали листа от дългото и мъчително пълзене през ниската гора. Той отдаде чест и кимна на Мирски.

— Другарю полковник, открили са нашите ретранслатори в прохода. Изгубихме връзка с останалите кухни.

— Отговори ми на едно — рече Мирски. — Има ли някакъв признак, че са готови да сложат оръжие и да пуснат вълка в кошарата?

Гарабедян взе бинокъла и огледа гората и откритото пространство, което ги делеше от моста — само на километър от тях. После разгледа самия мост — нашарен от куршуми и лазерни изстрели, но иначе съвсем запазен. После подаде бинокъла на Мирски.

— Павел, — каза той — не мислиш ли, че трябва да взривим моста?

Мирски погледна неодобрително своя заместник.

— И после как ще пресечем? Ще плуваме, или ще вървим петдесет километра — до следващия мост?

— Но и те няма да могат да го използват, нито да докарат подкрепления от съседната кухня...

— Вярно, но затова пък имат достатъчно сили в първа кухня. А ние нямаме никаква представа за числеността на противника.

— Чувствам се като дива свиня в капан...

— Ще държим моста под обстрел — продължи Мирски. — Не можем да си позволим нови жертви с някой необмислен и отчаян ход. А в реката ще сме лесна мишена за снайперите им.

— Просто споделих с теб едно хрумване — оправда се Гарабедян.

— Не ми липсват идеи, Виктор. Липсват ми лазерни оръдия и тежка артилерия. Трябва да се примирим с факта, че Жигули няма да премине през прохода — особено сега, когато сигурно са го запушили съвсем. Трябва да се примирим и с това, че нашият агент е пленен, че руснаците от научната група са в техни ръце, или доброволно са преминали към врага. И накрая, ще трябва да се примирим и с това, че пилотите на товарните кораби едва ли ще рискуват да ни чакат твърде дълго отвън, където представляват толкова лесни мишени.

— Какво искаш да кажеш, Павел? Кажи го направо — усмихна се Гарабедян. С простреляната си и накриво зараснала челюст кой знае защо му приличаше на есетра.

— Че няма да получим помощта, от която се нуждаем.

— Вярваш ли, че на Земята наистина е избухнала война — и че сме я загубили?

Мирски поклати глава.

— Ако вярвам в нещо, то е, че вече сме свалили всичките им сателити и отбранителни платформи. Сигурно е била страхотна гледка...

— Павел, тия хора могат да правят разлика между орбитална престрелка и ядрена война.

— Мирски стисна зъби и поклати глава.

— Изпратени сме тук за да превземем ей оня мост. Това е нашата задача.

— Ами попитай замполита. Той ще ти каже, че задачата ни тук е да защитим идеите на социализма и да премахнем заплахата към родината и другите братски страни.

— Да вървят на майната — изруга злобно Мирски. Мразеше замполитите. От край време ги ненавиждаше. Както и следваше да се очаква, батальонният замполит — майор Белорезки — се криеше зад гърбовете на другите и се обаждаше само колкото да противоречи на Мирски. — Добре де, да предположим, че са опекли Земята. И какво ще правим тогава? Ще откажем да се бием — а после? Ще се върнем долу, в пепелищата? Този път няма да е само размяна на леки удари, този път цялата планета ще е белязана с един единствен печат — череп и кости!

— Нали казват, че точно това е станало. И Плетнев потвърди думите им. А ти какво очакваш, че ще ни оставят да свалим орбиталните им оръжия, да ги ритнем по кокалчетата, а после ще молят за милост?

— Те са слаби и страхливи. Такова е обществото им.

— Павел, не ме мисли за пропагандист на западното общество. Но тъкмо ти си човекът, който пръв трябва да осъзнае последствията от случилото се. Не подценявай нашите противници. Нима смяташ, че слабаци и страхливци ще са в състояние да постигат подобни успехи във всички сфери?

— О, млъкни и остави на мен дрънкането — махна с ръка Мирски и сведе уморено глава. После си спомни за старшината. — Махай се от тук — изсумтя той. — Или идвай с добри вести, или въобще не ми се мяркай.

— Слушам, другарю полковник — отдаде чест старшината.

— Жалко че не разполагахме с наказателен батальон. Можехме да го пожертваме в някоя безсмислена атака — рече Гарабедян. —

Нали така печелехме предишните войни?

— Внимавай да не те чуе Белорезки. И без това си имам достатъчно ядове с него, че и с теб. Ще държим моста под обстрел. Това е засега. До един час трябва да предприемем нещо.

Последните думи бяха произнесени безапелационно. Гарабедян едва видимо пребледня, бръкна в джоба, извади бучка спечена захар и я засмука.

Предавателят на Мирски изпраща.

— Другарю командир, говори Белорезки. „Зев“ пожела да разговаря с вас. Лично...

Мирски изруга, но отвърна, че тръгва незабавно.

— Ето я заповедта за касапницата — каза той на Гарабедян.

На двадесет и шестия час от началото на патовата ситуация в командния пост на Герхард пристигнаха първите сведения от разузнаването. Лейтенантът, който бе ръководил рекогносцировката, имаше мършаво лице, хлътнали очи и говореше с гръмлив апалачски диалект.

— Извършихме внимателно наблюдение на заетите от тях позиции и числения състав на противника. В настоящия момент разполагат приблизително с шестстотин души готови за действие е и още около петдесет, които вероятно са с различни степени на раняване. Изгубили са значителен брой старши и висши офицери — имат един тежко ранен генерал и няколко загинали полковници. Това означава, че във втора кухня имат един полковник и двама подполковници, а в първа — само един полковник. Възможно е да има и други генерали — засякохме на няколко пъти кодовите названия „Зев“, „Лев“ и „Нев“. Някои смятат, че обозначават генералите.

— Възможно ли е да ги идентифицираме? — попита Ланиер.

— Не, сър. За разлика от нас те не носят табелки с имената си. Не е изключено някой от членовете на руската научна група да ги разпознае. Тези десантчици очевидно са преминали доста продължителна подготовка, немалка част от нея в центровете по космонавтика, където биха могли да се срещнат с някои от руснаците в цивилната група.

— Разполагате ли с фотографии на тези офицери? — попита Герхард.

— Да, сър, на повечето от тях, при това с отлично качество. В профил и анфас.

— Покажете ги на руснаците от научната група и вижте дали ще познаят някого. Гари, струва ми се, че ще се наложи да посредничиш. Ще поговорим с Притикин от руската група — вижда ми се честен човек. Бихме могли да позволим на един от товарните кораби да се скачи с нашия док — най-добре този с Плетнев. Ако той, или Притикин съумее да убеди някой от десантчиците да участва в преговори, може и да постигнем споразумение за прекратяване на огъня.

— Добре де, ще посреднича. Но нали не говоря руски? — сви рамене Ланиер.

— Имам човек, който ще ти помогне. Римская, или онзи лейтенант от Германия. Как се казваше — Рудолф Джагър?

— Римская е умен човек, но не мисля, че е подходящ за дипломатическа мисия. Виж Джагър може да свърши работа. Но от сега искам да се разберем — ще разговарям с руснаците директно, не искам да бъдем разделени. Ще взема влака за трета кухня в 19.00, а ти виж дали ще можеш да се уговориш с Плетнев да се присъедини към нас.

— Не разполагаме със седмици, Гари.

Ланиер поклати глава.

— Няма да се бавя чак толкова. Може би няколко часа. — Той въздъхна и се наведе напред. — Не смяташ ли, че е време да сложим край на всички тези забрани?

— Вътрешните ли? — погледна го замислено Герхард. — Не зная.

— Не ти ли се ще да научиш цялата истина?

— Разбира се. Исках да кажа, кой ще поеме отговорността за подобно решение?

— Кирчнър получи ясни инструкции, че вече не сме част от земната военна стратегия и че трябва да се оправяме сами. Защо да не предположим, че същото важи и в политическата сфера?

— Искаш да кажеш, че сега сами сме си господари.

— Тъкмо това — рече Ланиер.

— Това е като кошница с отровни змии, в която хич не ми се ще да бъркам.

— Добре де, аз ще поема отговорността за първото решение. Библиотеките вече не са затворени, а информацията, която се съдържа в тях, може да е достойние на всеки.

— Дори на руснаците?

— Дори на руснаците, ако се съгласят на мирни преговори — потвърди Ланиер. — Аз ще науча руски, ти подготви обстановката за преговори, а после ще им предложим равен дял от това, което е останало.

— Кирчнър никак няма да хареса идеята, копелдаците да се скачат с нашия док. Нито пък ще му се понрави това, че споделяме с тях всичко.

— Кой завежда вътрешната сигурност? — натърти Ланиер. — Всъщност, имаме ли друг избор?

Когато Патриша се събуди отново, кабината тънеше в полумрак. Лицето ѝ бе прилепено към прозореца. На повече от двадесет километра под нея, повърхността на коридора беше черна и набраздена. На места се виждаха тесни и дълги клисури с назъбени лътящи краища, напомнящи на исполински по размери рани.

Тя се обърна и огледа кабината. Олми се полюшваше в мрежа от мъждукащи сини и зелени светлинки. Тук-там между светлинките бляскаха слаби искри, а вътре в мрежата, тялото бе обгърнато от фосфоресцираща зеленикава пелена.

Силата на притегляне в кабината бе достатъчна, за да определи къде е „горе“ и къде — „долу“. Тя се измъкна от покривката и протегна ръка към мрежата от светлини, сякаш за да се увери дали е материална. Но още преди пръстите ѝ да я докоснат, нечий глас я спря.

— Моля, не го събуждайте. — Олми стоеше в средата на кабината, пред пулта. Патриша премести поглед от тялото в мрежата към него. — Аз съм само частичен заместител на личността му, нещо като упълномощен дух. Олми почива, отдаден на талситова медитация. Ако желаете да обсъдите нещо с него, моля, обърнете се към мен.

— А вие какво сте? — попита Патриша.

— Нали ви обясних — упълномощен дух. Докато Олми отдъхва, аз изпълнявам онези функции, които не изискват физическото му присъствие. Самият аз не притежавам материална субстанция. Аз съм само едно изображение.

— Уф — тя се намръщи и го огледа внимателно. — А той... какво прави? Какво е станало с него?

— Талситовата медитация е състояние, при което умът се заобикаля от приносители на талситова информация. В момента тялото му се пречиства от замърсители, а умът му си отдъхва и се подготвя за напрегната мисловна дейност. Талситовата информация подобрява, реорганизира и стабилизира мисловните функции. Тя е нещо като вашето сънуване.

— И вие сте само един запис?

— Не. Аз съм свързан пряко с неговия мисловен процес, но по такъв начин, че да не нарушавам състоянието му.

— А къде е... — тя едва се сдържа да не каже „призракът“. Погледна назад, към плоскоглавото, превито на койката същество, което не откъсваше от нея широките си, блестящи и немигащи очи.

— Здравейте — произнесе то с мелодичен тон.

Патриша преглътна и кимна.

— Как ви беше името?

— Нямам име. Аз съм франт.

— А кой пилотира?

— За момента корабът се пилотира сам. Вероятно и вашите летателни апарати са способни да го вършат.

— Да. Разбира се — тя се обърна към изображението. — Защо се е променил коридорът?

— Преди много векове тук е имало война. Повърхностното покритие, докарано допълнително в Пътя — коридора — е било унищожено. На места можете да видите самата субстанция на Пътя.

— Значи война? — Патриша втренчи поглед през прозореца към опустошения пейзаж.

— Да, в районите където джартите бяха окупирали пътя. Сигнали са дотук от няколко врати, разположени на триста километра по-нататък. Сега тези врати са затворени или постоянно регулирани. Но на времето, когато Аксисград направил опит да премине по тези места, джартите оказали яростна съпротива. Накрая все пак ги изтласкали, а този участък от пътя бил опустошен и затворен.

— Аха. — Тя се облегна назад и загледа блещукащите около Олми светулки. Очите я смъдяха, гърлото ѝ беше съвсем пресъхнало, боляха я всички мускули. — Сигурно съм плакала — рече тя.

— Спахте дванадесет часа — информира я франтът. — Изглеждахте съвсем спокойна. Постарахме се да не ви пречим.

— Благодаря ви — кимна тя. — Аксисград — това е където отиваме, нали?

— Да — рече франтът.

— И какво ще стане с мен там?

— Ще ви посрещнат с почести — отвърна изображението на Олми. — В края на краищата вие сте от нашето минало и притежавате необикновен ум.

— Аз... не обичам шума — прошепна едва чуто Патриша. — Освен това, искам да се върна обратно и да помогна на моите приятели. Те имат нужда от мен.

— Ролята ви там не е ключова и затова решихме да ви измъкнем от потенциалните опасности.

— Но въпреки това, бих желала да се върна. Искам да знаете, че ме отвеждате против волята ми.

— Съжаляваме за това. Ще си постараем всячески да облекчим страданията ви.

Патриша сметна, че няма смисъл да спори с един дух, пък бил той или не бил упълномощен. Тя обгърна раменете си с ръце и се загледа в зловещо озъбения пейзаж далеч под нея. Трудно ѝ беше да възвърне същите чувства, които я бяха вълнували преди да влезе в летателния апарат. Наистина ли искаше да се върне? Имаше ли въобще нещо на този свят, което да заслужаваше каквито и да било усилия?

Да, Ланиер. Той чакаше помощ от нея. Тя бе част от неговата група. Ами Пол, родителите ѝ? Мъртви. Усещаше писмата им, сгънати във вътрешния джоб на комбинезона, извърна се и потърси с поглед чантата с процесора и компанела. Бяха си на мястото.

Соснички умираше. От петимата батальонни фелдшери само двама бяха достигнали във втора кухня и те нямаха никакво намерение да крият истината от генерала. Когато Мирски доближи дърветата, единият от тях, дребен на ръст, плешив, с белег по цялата дължина на лицето, го отведе встрани.

— Генералът има вътрешни увреждания — най-малкото разкъсан далак. Не разполагаме нито с кръв, нито с плазмозаместители, нямаме и условия, за да извършим каквато и да било операция. Той ще умре до час, най-много два... як е, но не е свръхчовек.

Соснички лежеше върху легло, стъкмено от раници и платница. Мигаше често и лицето му изглеждаше мъртвешки бледо. Мирски коленичи до него и генералът го хвана за ръката. Хватката му беше изненадващо силна.

— Май костите ми са станали на шрапнели, другарю командир — изстена той. — Както ми докладваха, от „Зев“ и „Нев“ няма и следа. — Лицето му се изкриви в мрачна гримаса и той се закашля мъчително. — Намислил съм да ти окажа чест, за която не съм съвсем сигурен, дали ще си ми благодарен, полковник Мирски. Трябва ни дивизионен командир. Единственият след мене по чин е Виелгорски, но не искам да ме замества политически офицер. Ето защо ти предстои доста голямо повишение, макар че не е изключено онези на Земята да не го одобрят, стига да научат за него. Но от друга страна, ако това, което чух е вярно, май никой на Земята няма да го е грижа. Имам свидетели — ето, Белорезки е тук, а и ще потвърдя повишението ти пред другите батальонни командири по радиото, преди да умра. Трябва да действаме бързо. Произвеждам те в чин генерал-лейтенант. Ето ти моите петлици. — Той изсипа в шепата на Мирски две метални звезди и обозначенията. Лицето му се изкриви от болка. — Това може да ти създаде проблеми... с някои от останалите. Но такава е волята ми. Имам ти пълно доверие, генерал Мирски. Ако това, което твърди командирът на ескадрилата, е вярно — а изглежда напълно възможно — тогава трябва да преговаряш. Не е изключено да сме последните руснаци на този свят... А всички други да са изгорели. В огъня. — Той се закашля отново. — Но дотогава дръж позициите. Всъщност, кой съм аз да ти казвам какво трябва да правиш? Сега ти също си генерал. Моля те, поискай от Белорезки да донесе предавателя.

Белорезки ги доближи с гневно и объркано изражение на лицето. Не знае как да се обръща към мен, помисли си Мирски. Генералът обяви за решението си в ефира. Белорезки побърза да вметне, че ретранслаторите в прохода са извадени от строя, но въпреки това Соснички настоя да завърши предаването.

— Сега вече и американците знаят, че имате нов командир — рече той. Само след няколко минути изпадна в кома.

Трябваше да мине още известно време, преди Мирски да осъзнае случилото се. Реши, че ще е най-добре да продължи от там, докъдето

бе стигнал, ето защо се върна при бетонното укритие и проведе кратък разговор с Гарабедян.

Въпреки, че сам бе определил срока за атаката, Мирски не предприе нищо след изтичане на първия час. Осъзнаваше, че подобен ход е самоубийствен. Истината бе, че в началото все още се надяваше някоя от товарните ракети да премине през блокадата, но надеждата бързо угасна, а с нея угасна и желанието да продължава щурма.

Генерал-майор Сосницки както винаги беше съвършено прав.

От самото начало задачата беше крайно рискована. И ако това, което врагът твърдеше, бе истина (а и командирът на крилото Плетнев не беше човек, който би излъгал сънародниците си, само за да спаси кожата) — та ако беше истина, тогава победата беше невъзможна.

Приближи се Гарабедян, с тубичка хранителен разтвор в ръка. Мирски му махна да го остави на мира.

— Трябва да ядем, — възрази Гарабедян — другарю генерал.

Мирски го погледна намръщено.

— Защо? Каква полза? Ще ни държат тук докато измрем от глад, или докато се нахвърлим върху тях като изгладнели лисици. Не виждаш ли, че сме в безизходица?

Гарабедян вдигна рамене.

— Добре де.

Мирски обърна гръб на своя доскорошен заместник, после, за своя изненада, протегна ръка и размърда пръсти.

— Дай тубичката, копеле такова. Ще я изядеш цялата.

Гарабедян се ухили и му подаде тубата.

— Гадно е — изръмжа Мирски след като изстиска част от разтвора в устата си. — Мирише на лайна.

— По нашия край викат на кренвиршите лайна, но това не пречи да се бият за тях, като ги пуснат в магазина — рече Гарабедян. — Какво си увесил нос?

— Бях привързан към Сосницки — призна си Мирски. — А той взе, че ме направи генерал.

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Ланиер спря в средата на тънещата в сумрак библиотека. От месеци не беше сядал пред хромираните капки върху постаментите. Честно казано и сега нямаше особено желание. Усещането не беше от най-приятните, но пък от друга страна като че ли всички досегашни проблеми бяха възникнали именно заради това място.

Трима морски пехотинци, въоръжени с лазерни пушки и автомати „Узи“ пристъпваха неспокойно зад него. Герхард бе настоял да го придружи охрана, в случай, че руските спецназовци решат да проникнат в някоя от сградите.

Той закрачи между креслата и избра същото, на което на времето се беше спряла Патриша. Огледа за миг просторния, безлюден площад, после седна и отвори капака на пулта. Натисна един от символите и на екрана изплуваха серия от въпроси. Библиотеката все още се обръщаше към него на разбираем английски от двадесет и първи век. Може би го помнеше, може би знаеше кой е — кои са всички и какво търсят тук.

— Трябва да науча руски, — рече той. — От двадесети век. Епохата преди Смъртта. Колко време ще отнеме?

— Само за четене, разговорен, перфектен — коя степен? — попита познатият глас.

— Разговорен, перфектен, колкото се може по-бързо. И всичко останало, ако ни стигне времето.

— За два часа ще можете да овладеете перфектен разговорен и технически руски език. Още един час ще е нужен за четене и превеждане.

— Значи пълна поръчка — заяви той.

— Добре. Моля отпуснете се, малко сте напрегнат. Започваме с кирилицата...

Аз съм отпуснат, осъзна изненадано той. Още в началото на първия урок Ланиер потъна с лекота в забравата на обучението. Дори ми е приятно.

Никога не беше притежавал склонност към заучаване на езици. И въпреки това, само след три часа вече можеше да говори руски като потомствен московчанин.

Придружен от още четирима пилоти, подполковник Сергей Алексеевич Плетнев — мускулестият плешив командир на ескадрилата — излезе от въздушния шлюз на ротационния док. Според уговорката от преди няколко часа, товарните ракети оставаха на същата отдалечена орбита.

Руснаците свалиха скафандрите и последваха ескорта от тежко въоръжени морски пехотинци към свързочния център в ъгъла. Кирчнър излезе да ги посрещне, а лейтенант Джагър превеждаше.

— В момента вашият командир се намира във втора кухня. Според едно съобщение на генерал-майор Сос... Сос...

— Сосницки — довърши вместо него Джагър.

— Сосницки е повишил някакъв офицер на име Мирски в чин генерал-лейтенант. Това означава, че ще трябва да преговаряме за правото да преминем през първа кухня, защото вашите хора са ни обкръжили. Единствената алтернатива е да прелетим разстоянието по оста, но предполагам, че никой няма да я хареса.

Плетнев изслуша превода на лейтенант Джагър и кимна енергично.

— Аз ще говоря с тях — заяви той. — Този път лично.

— Нямайте власт над тях. Може да ви сметнат за предател.

— Е, поне ще опитам — рече Плетнев. — Ако позволите, ще сляза долу, придружен от моите хора и ще се постарая да ги убедя...

— Няма да е лесно. Въпреки, че предадохме обръщението до вашите войници, те продължават да се сражават.

— Ах, така значи! — лицето на Плетнев неочаквано пламна. — Ще опитаме пак.

— Ще опитаме пак — съгласи се Кирчнър. — Ще ви позволим да предадете съобщението си в първа кухня. Кажете им всичко — в какво положение се намираме, за плановете ви и за онова, което се случи на Земята.

— Разбрах, не съм идиот. Зная какво да им кажа — той погледна навъсено Кирчнър и после неочаквано му подаде ръка. — Направо ни съсипахте.

Кирчнър се поколеба за миг, после раздруса десницата му.

— Вашите хора се биха храбро.

— Покажете къде трябва да отида сега.

Намеси се Пикни и му предложи да я последва в свързочния център. Когато влязоха, прикрепил към ревера му безжичен микрофон и го включил на честотата на руснаците.

Плетнев разговаря с подполковник И.С. Пагодин в първа кухня. Германецът се постарал да преведе на Кирчнър поне най-съществената част от припрения диалог.

— ...не може да сте ме забравили, Пагодин. Преподавах на вашия курс в Новосибирск.

— Да, гласът ви прилича на онзи Плетнев...

— Забравете страховете и подозренията си, Пагодин! Войната свърши. Налага се да прекося контролираната от вас територия за да разговарям с полковник Мирски — сега вече генерал-лейтенант Мирски. Ще позволите ли... — той погледнал към Кирчнър. — Двама от нас и четирима техни да преминат?

Настъпи кратко мълчание.

— Нямаме никаква връзка с втора кухня, нито с която и да било от останалите. Нашият полковник Раксаков е убит. А и аз не съм най-старшият офицер в кухнята — полковник Виелгорски стои над мен.

— Тогава съберете се с Виелгорски и вземете някакво решение, Пагодин.

Още няколко минути на напрегнато очакване, преди да се обади Виелгорски.

— Можете да пресечете, но невъоръжени. Искам да разговарям с вас лично.

Плетнев вдигнал вежди към Кирчнър.

— Невъоръжени — приемате ли?

Кирчнър кимнал.

— Слизаме, значи...

— С централния асансьор, този който е най-близо до лагера на учените — взел решение Кирчнър, а германецът преведел на руски. — Ще ни трябва един от камионите в лагера за да пресечем кухнята.

Плетнев нямал никакви претенции. Виелгорски добавил, че един от хората му ще ги придружава в камиона до втора кухня. В първия миг Кирчнър се поколебал, после даде съгласие. Все пак се свързал с Герхард за да координират действията.

— Ланиер и двама от моите хора ще чакат на другия край на моста веднага след като стигнем до разбирателство с офицера, който командва силите на руснаците във втора кухня — каза Герхард. — Ланиер е научил руски. Въпреки това, смятаме, че ще е добре да го придружава някой от руската научна група.

Плетнев стисна устни и промърмори нещо, което останалите не можаха да разберат. Сетне запита на доста поносим английски:

— Моля, има ли тоалетна? Цяла седмица прекарах в скафандър.

Приклекнал до Мирски, Белорезки слушаше внимателно предаваните по говорителите инструкции за прекратяване на огъня.

— Трябва да си отваряме очите — рече той и поклати глава. — Не знаем какво може да са намислили.

Мирски не реагира. Той изслуша съобщението докрай, после нареди на Гарабедян да го сведе до до знанието на всички войници от батальона.

— Плетнев ще е тук след час — промърмори той, докато вадеше цигара от пакета, подаден му от Гарабедян. — Тогава ще си поговорим с него. Ако наистина е вярно това, което твърди, остава ни само един изход — до преговаряме.

— Не бива да отстъпваме от нашите принципи — заяви мрачно Белорезки.

— Кой е казал, че ще отстъпваме? — озъби се Мирски. Дразнеше се от всеки жест, от всяка дума на тази жалка марионетка със злобно стиснати устни и нервни движения.

— Ако Плетнев говори истината, — продължи Белорезки — тогава ние трябва да издигнем преден пост на революцията точно тук, на Картофа.

— Наричат го Камъка — подметна Гарабедян.

— Картофът — повтори натъртено Белорезки и впи поглед в него.

— Никой не спори с теб — намеси се Мирски, но съжали, че проявява търпение.

— Трябва да бъдем равни партньори в това начинание.

— Само че всички жени са при тях — отбеляза Мирски. Белорезки го погледна така, сякаш бе казал нещо мръсно.

— Така ли? Другарю генерал, не виждам каква връзка има...

— Не можем да се върнем у дома — Плетнев е прав — обясни Мирски. — А за да пребъдат идеите на революцията... ще ни трябват жени. Мисля, че е очевидно.

Белорезки нямаше какво да каже.

— Може би в нашата научна група... — предложи Гарабедян.

— Повечето са мъже — прекъсна го Мирски. — Не помниш ли инструктажа? За Картофа подбираха само най-известните. Застаряващи академици и техните главни асистенти. Жените са не повече от петнадесет. Разпредели ги сега на седемстотин войници. — Той се засмя и смачка току що запалената цигара в бетонната стена.

Облегнат на същата стена, Белорезки разглеждаше почернелите си ръце, подпрени на коленете.

— Не всичко в Русия е било унищожено — рече замполитът. — Има бункери, подземни градове. Сигурен съм, че знаете за тях, другарю генерал...

— Не зная нищо, което не трябва да зная — каза Мирски. — Не се интересувам и от слухове.

— Но секретните хангари в Подлипки, хеликоптерите, самолетите в постоянна готовност... уверен съм, че генералният секретар, военният министър...

— Възможно е — побърза да се съгласи Мирски, само за да го накара да млъкне.

— Те сигурно ще се свържат с нас — продължаваше Белорезки с блеснал поглед. — Ние трябва да разполагаме със собствен канал за връзка. Решим ли да преговаряме, ще настояваме...

— Вече помислих за това — каза Мирски. — А сега, ако обичаш, млъкни. Трябва да обмисля доста неща, преди да пристигне Плетнев.

Камионът се носеше с грохот по пътя, край набързо издигнатите укрития от мрежа и стълбове, довлечени чак от лагера на учените. Наоколо се мяркаха десантчици в арктическа униформа, някои от тях още не бяха свалили шлемовете на скафандрите. Самите скафандри бяха захвърлени в южния край — близо до мястото където бе стоварен парашутният десант — заедно с телата на убитите и вече ненужните парашути.

— Не съм виждал акция с подобни мащаби — произнесе с безизразен глас Плетнев. — През целия си живот.

Майор Анековски — представителят на руснаците в първа кухня — обърна тъжните си очи към прозореца и разроши с ръце рижавата си коса.

— Аз пък се радвам, че останах жив — заяви той.

Лейтенант Рудолф Джагър преведе шепнешком на двамата морски пехотинци. Камионът пресече една изоставена и разрушена караулка и продължи право на север.

Застанал в северния край на моста, Ланиер погледна часовника си: 14.00. После кимна на морските пехотинци и всички тръгнаха по моста, както бе уговорено.

— Надявам се само онези да са получили инструкциите — промърмори младият сержант и погледна назад, към Александрия.

С помощта на монтираните в прохода на първа кухня камери, Кирчнър следеше неотстъпно движението на камиона — на същия монитор, който само преди тридесет часа бе предал картини от последните часове на земната цивилизация. Седналата зад него Линк внезапно скочи от креслото и увеличи постъпилия сигнал.

— Това е приближаващ КАОТ — отбеляза един от свързочниците. — Наш, не на руснаците.

Линк му махна с ръка да замълчи, а пръстите ѝ бяха по бутоните на клавиатурата.

— Капитан Кирчнър, към нас се приближава КАОТ от Станция шестнадесет. Бил е повреден и не е могъл да маневрира към лунното селище... Сър, съобщиха, че Джудит Хофман е на борда.

Кирчнър завъртя креслото.

— Не съм изненадан — каза лаконично той. — Пуснете ги в дока. Госпожице Пикни, къде си оставих куртката?

ТРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Мирски пресече откритото пространство бавно, не толкова от предпазливост, колкото за да има възможност да преброи убитите и най-вече — да прояви известно достойнство. Ланиер, лейтенант Джагър, майор Анековски и Плетнев се приближаваха с бърза крачка и спряха на няколко метра от него. Плетнев пристъпи напред, стисна го за ръката и рамото, а после отстъпи и спря някак встрани.

Мирски огледа разхвърляните из полето трупове. Съвсем близо, от недовършения миниатюрен окоп стърчаха телата на двама убити десантчици, с малки обгорени отвори по униформите. Досега беше изброил двадесет и осем убити, но вероятно броят им бе два пъти по-голям. Забравил за миг всякакви тактически съображения, Мирски неусетно се замисли за трагичната участ на неговите избити сънародници.

За четиридесетте ранени във втора кухня се грижеха само двама фелдшери. Соснички бе умрял предния ден, без да дойде в съзнание. До два-три дни щяха да умрат и останалите ранени.

Мирски се обърна към Плетнев.

— Вярно ли е това, което ни съобщиха по радиото?

— Да — кимна Плетнев.

— Имаше ли някакви инструкции от Земята?

— Не.

— Значи положението е лошо?

— Много лошо — отвърна тихо Плетнев и се почеса по бузата.

— Победители няма да има.

— Никакви заповеди, казваш? От Военния съвет, от партията, правителството, от някоя оцеляла група?

— Нищо — поклати глава Плетнев. — Може въобще да не ги е грижа за нас.

— Видяхте ли с очите си войната? — попита Мирски с побледняло лице.

— Видяхме, че през нощта цялата територия на Русия е озарена от пламъци. А също и Европа.

— Кой от вас говори руски? — попита Мирски, преместил поглед към Джагър и Ланиер.

— И двамата — отвърна Ланиер.

— Смятате ли, че вашите страни са победили?

— Не — каза Ланиер.

— Ние всички сме свине — каза Мирски.

Плетнев поклати глава.

— Изпълнявахме своя дълг, другарю генерал. Вие осъществихте великолепно...

— Колко кораба са оцелели? — прекъсна го Мирски.

— Четири — докладва Плетнев. — А от хората?

Ланиер, Джагър и Анековски зачакаха отговора на Мирски.

— Двеста — не, към сто и осемдесет — при мен — Мирски погледна навъсено Ланиер. — Не зная колко има в другите кухни. Сигурно към седемстотин души. Генерал Сосницки умря вчера.

— Значи сега вие сте командир — рече Плетнев.

— Трябва незабавно да започнем преговори — каза Ланиер. — По-нататъшните сражения са безсмислени.

— Така е — отвърна Мирски. Той отново огледа бойното поле и поклати тъжно глава. — Ако само ние сме оцелели... няма смисъл да се бием.

— Земята не е мъртва, полковник — рече Ланиер. — Може да е тежко ранена, но все още не е мъртва.

— Откъде тази увереност? — запитва Мирски.

— Вярно — присъедини се на английски Плетнев. — Означава ли, че поддържате връзка с вашето командване?

— Не — отрече Ланиер. — Четох за това и видях с очите си как ще се случи. Това е дълга история, генерал Мирски, но струва ми се, че е дошло време да я научат всички.

* * *

Трупите все още се въргаляха там, където ги бе застигнала смъртта, а руснаците вече бяха получили свободен достъп до четирите

кухни, срещу разрешението персоналът на Западния блок да използва асансьора в първа кухня, както и лагера на учените. Разбраха се по пероните и пътищата да дежурят патрули и на двете сили. Едва след това се заеха с разчистването на прохода и стената на южния полюс и погребването на убитите. Останалите отвън руски товарни ракети най-сетне получиха разрешение за скачване с дока.

Преговорите продължиха в научния лагер в първа кухня. Временно разрешиха на руските войници да използват половината от казармите във втора кухня, но между секторите заемани от морските пехотинци и космодесантчиците бе маркирана широка бяла лента, която се охраняваше от петима часовои от всяка страна.

Не след дълго руснаците заявиха, че биха желали да преместят основната си група в четвърта кухня, където пожелаха да им бъде заделен по-обширен участък.

Герхард обсъди въпроса с Мирски, а Ланиер и Джагър помагаша в превода. Полковник Виелгорски — мургав хубавец на средна възраст със смолисто черна коса и зелени очи — съветваше Мирски по политическите въпроси. Майор Белорезки се навърташе наблизо като досадна муха. Третият политически офицер — майор Язиков, бе изпратен заедно с разузнавателната група в четвърта кухня.

Вечерта на втория ден уговориха всички подробности по примирието. През почивката в столовата се появи Кирчнър, придружен от двама войници и неочакван гост. Ланиер вдигна глава, после бавно отмести чашата с кафе.

— Не изглежда да се нуждаеш от допълнителна помощ — каза Джудит Хофман. Лицето ѝ беше бледо, косата ѝ — разчорлена, носеше доста голям комбинезон и едната ѝ ръка бе превързана. В другата стискаше малко куфарче. Без да промълви дума Ланиер се надигна, пресече столовата и я притисна до себе си. Руснаците го проследиха с недоволни погледи, заради внезапното прекъсване, Виелгорски прошепна нещо на Мирски, той кимна и отново зае мястото си.

— Майчице — изпъшка тихо Ланиер. — Сигурен бях, че няма да успееш. Няма представа колко се радвам да те видя.

— Точно толкова, колкото аз се радвам, че съм тук. Преди четири дни президентът ме уволни — както и целия научен съвет, впрочем... Още на следващия ден използвах всички връзки, с които разполагах и си уредих спешен полет до Станция шестнадесет. Най-трудно беше да

организирам прехвърлянето на КАОТа до тук. Нали разбираш, вече бях обявена за персона нон грата и това безпокоеше ръководството на станцията. За щастие двама от пилотите се съгласиха да ме пуснат контрабанда на борда. Бяхме напълно готови за потегляме, когато... избухна войната. Взехме само шестима цивилни, а после... — тя преглътна. — Ужасно съм изморена, Гари, но трябваше да те видя и да те известя, че съм тук. Не като твой шеф. Просто съм тук. Пристигнахме общо деветима — четири жени, двама мъже и трима души екипаж. Остави ме да се наспя и после ще видя с какво мога да ти бъда полезна.

— Все още не сме обсъждали въпроса за управлението — рече й Ланиер. — Не знаем дори дали сме само научна експедиция или самостоятелна нация. Чака ни невероятно много работа. — Очите му бяха насълзени. Той ги избърса с опакото на ръката, усмихна й се и посочи масата за преговори. — Но вече разговаряме. Стрелбата свърши — засега, а може би и завинаги.

— Винаги съм те смятала за чудесен чиновник — рече Хофман. — Гари, трябва да се наспя. Не съм мигвала откакто напуснахме станцията. Чакай... донесох нещо с мен.

Тя постави куфара на масата и разкопча ключалките. После вдигна капака и изсипа пакетите със семена на масата. Някои от тях се изтърколиха към руснаците. Мирски и Виелгорски ги погледнаха изненадано. Мирски вдигна един пакет със семена от невен.

— Моля, вземете каквото пожелаете — предложи им Хофман. — Те са за всички нас.

Кирчнър я хвана за ръката и я отведе.

Ланиер се върна обратно на масата за преговори с приповдигнато настроение. Белорезки, застанал зад Мирски и Виелгорски, разглеждаше пакетите със семена с нескрито подозрение.

— Присъстващите тук политически офицери, — каза Мирски — биха желали да узнаят дали не сте влезли във връзка с някоя оцеляла правителствена организация.

— Не — отвърна Ланиер. — Все още действаме напълно самостоятелно.

— Ние познахме жената, с която разговаряхте — намеси се Виелгорски. — Тя е високопоставен чиновник от вашето правителство и отговаряше за астероида.

— Да, така е — съгласи се Ланиер. — И веднага щом се почувства по-добре, ще се включи в преговорите. Но тя е била... — той се поколеба в търсене на подходящия израз — освободена от своя пост малко преди Смъртта.

Остана изненадан от лекотата с която бе произнесъл последната дума — като за нещо окончателно отминало и забравено.

— Кога пристигна? — попита Мирски.

— Не зная. Скоро.

— Ние настояваме, — каза Белорезки — на астероида да бъдат допуснати и граждани от страните на Варшавския договор. Военни и цивилни.

— Разбира се — рече Ланиер. Герхард кимна в потвърждение. — А сега, — поде Ланиер — дойде време да обсъдим някои по-важни въпроси — за разоръжаването и териториалното разпределение...

— Бихме желали да изготвим писмено становище по този въпрос и да ви го представим по-късно — прекъсна го Мирски.

— Настояваме гражданите от страните членки на Варшавския договор да запазят своя суверенитет на територията на астероида — изрецитира Белорезки. Виелгорски прехапа устни. Мирски внезапно стана от масата, сграбчи Белорезки за лакътя и го отведе в дъното на залата. Последва кратък и разгорещен спор, по време на който Белорезки хвърляше гневни погледи на Ланиер и Герхард.

Мирски се върна сам.

— Аз съм главнокомандуващ на съветските войници и цивилния състав — заяви той. — Преговорите ще вода аз.

Кабинетът на Ланиер бе разхвърлян по време на окупацията, но нямаше сериозни щети. Той спа пет часа, а после слезе в столовата и изяде полагащата му се закуска.

Кирчнър го пресрещна на входа на женските помещения.

— Връщам се обратно при прохода — каза той. — Там все още цари страхотна бъркотия. Трябва да го прочистим от трупове — нашите и техните. Уговорихте ли да се отслужи погребална служба?

— Предложих да организираме една обща служба в рамките на следващите двадесет и четири часа. Ще поканим всички желаещи...

Кирчнър прехапа устни.

— Няма да е лесно да се гледаме с онези копелдаци.

— Все от някъде трябва да започнем. Как е Хофман? Поспа ли?

— Доколкото разбрах. Двама от твоите астрономи я поеха и изритаха охраната. — Той присви очи и кимна към столовата. — Каква ще е моята роля, когато приключиш с онези приятелчета?

— Ти си капитан от ВМФ на САЩ — каза Ланиер. — Ще отговаряш за външната сигурност. Не смятам да им предложа Камъка на тепсия.

— Съгласиха ли се да се разоръжат?

Ланиер поклати глава.

— Не още. Искат първо да вдигнат лагер в четвърта кухня, а после да обсъждаме условията на разоръжаването. Днес следобед ще разходя Мирски наоколо — ще му покажа библиотеките, градовете.

— Да знаеш само как ми се ще да дойда с вас.

— Скоро ще имаш тази възможност. С Герхард решихме, че можем да разрешим свободен достъп на всички. Край на монопола.

— Дори седмата кухня?

— Като му дойде времето. Още не са ни питали за нея.

Кирчнър вдигна изненадано вежди.

— Дали знаят?

— Нямам представа докъде се простират познанията им. Но и да не знаят, скоро ще узнаят. Забелязах, че членовете на научната група не контактуват много с десантчиците — при тях военните не са на особена почит. — Той реши да смени темата. — Някакви вести от Земята?

— Нито думичка. Засякохме известна радарна активност в района на Северния Ледовит океан — вероятно от кораби. Видимостта е много лоша. Над цяла Европа, Азия и Съединените щати се стеле дим. Едва ли сега им е до нас, Гари.

Кирчнър махна с ръка, пресече двора на лагера и се метна на потеглящия към асансьора в първа кухня камион. Ланиер почука на вратата на спалнята. Отвори му Джанис Полк.

— Влизай — предложи тя. — Будна е, преди малко ѝ донесох да хапне.

Хофман седеше на кушетката, а в креслата край нея се бяха настанили Берил Уолъс и лейтенант Дорийн Кънингам, която доскоро командваше лагерната охрана. Главата ѝ беше превързана, изглежда бе получила леко раняване, преди падането на лагера в ръцете на противника.

Когато Ланиер влезе, Кънингам се изправи и понечи да му отдаде чест, но после се отказа.

— Скъпи дами, двамата с господин Ланиер имаме някои важни въпроси за обсъждане — обърна се към тях Хофман и остави чашата с портокалов сок на една подложка. Оставиха ги сами и Ланиер се настани в най-близкото кресло до нея.

— Мисля, че съм готова да ме въведеш в събитията — заяви Хофман. — Бях напълно изолирана след като излетях от Земята. Приличаше ли на онова, което видяхме в библиотеките?

— Да — рече Ланиер. — Дългата зима вече е започнала.

— Ясно. — Тя притисна върха на носа си и после го разтърка. — Краят на света. Откога го чакахме. — Джудит въздъхна и едва не се заплака. — Да му се не види дано. Да видим сега кое е най-важно.

Ланиер протегна ръка и тя я стисна.

— Ще ни помислят за любовници — рече Хофман.

— Връзката ни е само платоническа.

Тя се засмя и избърса сълзите си.

— Как я караш, Гари? — попита го.

Не бързаше с отговора.

— Загубих самолета си, Джудит. Беше под мое командване...

— Забрави.

— За всичко отговарях аз, а ето, че не можах да спра войната. Провалих се. Как сега да ти отговоря на въпроса? Може би не я карам добре. Не зная. Играем на преговори, разменяме кон за кокошка. Уморен съм.

Тя почука ръката му с пръсти, без да отделя поглед от него.

— Хубаво де. Все още разполагаш с неограниченото ми доверие. Нали го знаеш, Гари?

— Зная.

— Когато всичко се успокои, ще можем всички подред да си пъхнем главите в Сизифовия хамут. А сега ми разкажи за нападението и онова, което последва.

Отначало Ланиер смяташе сам да отведе Мирски в библиотеката на втора кухня или най-много да вземе един войник за охрана. Но когато се върна на масата за преговори в столовата, там вече го очакваха Мирски, Гарабедян и двама от тримата оцелели политически офицери — Белорезки и майор Язиков. Наблизо стояха и четирима

космодесантчици. Наложил се да покани Джагър, Герхард и четирима морски пехотинци, за да изравни силите.

Пътят от първа кухня до моста във втора кухня премина в мълчание. Зад волана седеше един от космодесантчиците на Мирски. Докато пресичаха първия град Ланиер на няколко пъти долови преценяващия поглед на Мирски. За Ланиер руският генерал-лейтенант бе като затворена книга, досега не бе разкрил нищо от своя вътрешен душевен мир. Въпреки това се отнасяше към него с далеч по-голямо уважение, отколкото към Белорезки. Мирски бе човек, който умееше да се вслушва в гласа на логиката, Белорезки едва ли знаеше какво е това логика.

По средата на моста камионът спря и един морски пехотинец смени руснака зад волана. Минаха през търговския център, който Патриша на времето бе определила като „старовремски“ и спряха на площада пред библиотеката. Един морски пехотинец остана на пост, в компанията на руски космодесантчик. Двамата заеха противоположните краища на камиона и внимателно избягваха всякакви поводи за разговор.

Герхард заговори Белорезки с помощта на Джагър. Това даде възможност на Ланиер да поведе Мирски напред и да го подготви за онова, което им предстоеше.

— Не съм сигурен какво точно са ви казали за Камъка, — поде той — но се съмнявам, че сведенията са били пълни.

Мирски гледаше право пред себе си.

— Камъкът е по-добро название от Картофа — рече той. — Защото, ако го наричаме Картоф, това означава, че ние сме червеи, нали? Казаха ми, че бил построен от хора.

— Това е само половината истина.

— В такъв случай, бих желал да чуя другата половина.

Ланиер му предаде накратко цялата история, докато се качваха нагоре по стълбите.

Влязоха в читалнята, Ланиер се насочи към руската секция, извади три дебели тома и ги подаде на Мирски, Белорезки и Язиков. В Мирски се озова преводът на „Кратка история на Смъртта“.

Белорезки стисна гневно книгата, без да я отваря и загледа с обиден поглед Ланиер.

— Какво означава това? — попита той. Язиков прелистваше колебливо страниците.

— Прочети сам — отвърна Ланиер.

— Ама това е Достоевски — учуди се Белорезки. Той размени книгата с тази на Язиков. — И Аксаков. Какво интересно има в тях?

— Господа, обърнете внимание на датата на отпечатване — каза им Ланиер. Тримата разтвориха наново книгите, прегледаха ги и побързаха да ги затворят.

— Трябва да се запознаем подробно със съдържанието на библиотеката — заяви Белорезки. Не изглеждаше особено ентузиазизиран от идеята.

Мирски отново разтвори книгата, провери датата на публикуване и отбеляза страницата с пръст. После вдигна глава към Ланиер. Читалнята изглеждаше по-мрачна и празна от когато и да било.

— Тук се разказва историята на войната — рече Мирски. — Предполагам, че става дума за превод от английски?

— И аз така предполагам.

— Господа, трябва да останем насаме за няколко минути с господин Ланиер. Другари офицери, бъдете така любезни да изчакате отвън, в компанията на генерал Герхард и неговите хора.

Белорезки остави книгата на една празна полица и Язиков последва примера му.

— Не се бавете, другарю генерал — рече Белорезки.

— Ще се бавя, колкото е нужно — озъби се Мирски.

Ланиер бе взел със себе си манерка с бренди, надявайки се да възникне подобна ситуация. Извади я и наля по чашка за двамата.

— Хиляди благодарности — рече Мирски и вдигна чашката.

— Обслужваме луксозно — отвърна Ланиер.

— Ако узнаят, моите политически офицери незабавно ще ви обвинят, че се опитвате да ме напиете, а сетне да изпомпате от мен — нали имаше такъв идиом? — нужната информация.

— Това тук едва ли ще стигне да се напием — рече Ланиер.

— Жалко. Нямам необходимите сили за... това наоколо — Мирски размаха ръката, с която стискаше чашата, към просторната зала на библиотеката. — Вие може и да имате, но аз не. Плаши ме до смърт.

— Силата идва с времето — увери го Ланиер. — Колкото е страшно, толкова е и заинтригуващо.

— Отдавна ли знаете за това?

— От две години.

— Надявам се, че сега вече всички руснаци ще бъдат допуснати безпрепятствено до библиотеката?

— Нали вече се споразумяхме?

— А къде научихте руски? В училище?

— В библиотеката на трета кухня — отвърна Ланиер. — Отне ми само три часа.

— Говорите като московчанин. Като някой, който е отсъствал известно време от родината, но си е от Москва. Възможно ли е и аз да науча толкова бързо английски?

— Вероятно.

Ланиер раздели по равно останалото на дъното бренди и двамата вдигнаха здравица.

— Вие сте странен човек, Гари Ланиер — рече замислено Мирски.

— Така ли?

— Да. Някак вгълбен. Виждате другите, но не позволявате те да надзърнат във вас.

Ланиер не отговори.

— Ето, какво ви казах? — ухили се Мирски. — Винаги така се държите. — Руснакът внезапно го погледна с присвити очи. — Защо не позволихте на света да узнае за всичко това още от самото начало?

— Задайте си този въпрос след като прекарате известно време тук и в библиотеката на трета кухня.

Този път Мирски предпочете да замълчи.

— Между нас все още има много неизгладени противоречия, — рече той след известно време. — Няма да е лесно да стигнем до разбирателство. Да си призная, много неща тук са ми непонятни. Не ми е ясна например, нашата позиция, нито пък вашата. Моето невежество е опасно, господин Ланиер, ето защо ще дойда тук веднага щом намеря свободно време, за да се образовам. Смятам да науча английски по вашия способ, стига това да е възможно. Но за да избегнем някои нежелани последствия, струва ми се, че в началото ще

е редно да огранича достъпа на всички мои хора до библиотеката. Не смятате ли и вие да наложите подобни ограничения?

Ланиер поклати глава.

— Ние сме тук за да нарушаваме традициите на миналото, а не за да ги продължаваме. Ако питате мен, това място трябва да е отворено за всички.

Мирски го загледа със смутено изражение, после се изправи.

— Може би — рече той. — На вас ви е много по-лесно да вземете подобно решение. Моите хора не са свикнали да получават изчерпателна информация. Някои от офицерите вероятно ще намерят подобна идея за подозрителна. Други може да сметнат, че ни готвите... някой номер. Лесно е да се мисли в познати категории.

— Но вие знаете, че не е така.

Мирски протегна ръка и докосна книгата.

— Ако една истина не е опасна, — каза той — тогава тя не е истина.

Тясната полоса във втора кухня, където само преди няколко дни се бе приземил батальонът на Мирски, сега бе превърната във войнишко гробище. Сто и шест американски, британски и германски войници бяха загинали в сражението и сега лежах в алуминиевите ковчези, подредени край общите гробове, изкопани от машините на археолозите. По-нататък бяха трупове на триста шейсет и осемте убити съветски десантчици пред два големи гроба. Още деветдесет и осем съветски и около дузина американски войници бяха изчезнали безследно по време на акцията — най-вероятно телата им са били разрушени от концентрирани лазерни изстрели, или замръзналите трупове са напуснали прохода, превръщайки се в мумифицирани спътници на Камъка. Върху надгробните камъни на пилотите на КАОТа и руската товарна ракета имаше отделни надписи.

Две хиляди и триста души се събраха около гробовете. Мирски и Герхард произнесоха надгробни слова на руски и английски, но бяха лаконични и сдържани. Не погребваха само своите доскорошни колеги, въпреки, че липсваше надгробна плоча за Земята, а се прощаваха със семействата си, с приятелите, с една загинала култура, история и мечти.

Погребваха миналото, или онази част от него, с която искаха да се разделят. Руснаците бяха подредени в стройни редици. Членовете на

научната група стояха встрани. И едните и другите проследиха мълчаливо погребалната церемония, предвождана от отец Кук и равин Итшак Якоб. Един от десантчиците, узбек по народност, пристъпи напред и се поклони по мюсюлмански обичай.

Мирски хвърли първата буца пръст в гроба на руските войници. Герхард повтори същото с американските гробове. После, без предварителна уговорка и дори без предупреждение, Герхард загреба с лопатата пръст и я отнесе до руския гроб. Мирски повтори жеста му без колебание.

Белорезки го проследи, а на лицето му се четеше нескрито неодобрение. Виелгорски не реагира, потънал в мисли. Язиков също сякаш бе някъде другаде, а очите му бяха навлажнени.

Хофман и Фарли положиха венец пред всяка една от надгробните плочи.

Присъстващите отстъпиха назад и членовете на археологичната група започнаха да запълват гробовете. Фарли, Каролсон и Хофман последваха Ланиер и Хайнеман към моста. От тук наблюдаваха как останалите се отправят към близкия перон. Каролсон застана близо до Ланиер и го докосна по рамото.

— Гари, трябва да говоря за нещо с теб.

— Да чуем — рече той.

— Не тук. В лагера — каза Каролсон и погледна към Хофман. Събраха се в камиона и потеглиха към първа кухня. Каролсон, Фарли, Хайнеман и Хофман изпратиха Ланиер до пустата административна сграда, където се събраха около бюрото на Ан Блейкли на първия етаж.

— Подушвам лоши новини — рече той. Изведнъж се вторачи в тях. — О, мили Боже — изпъшка Ланиер. — Къде е...

Каролсон го прекъсна.

— Беше твърде зает. Все още не знаем какво точно е станало, но Патриша е изчезнала. Разполагаме с две съобщения, но второто е на руснаците и подлежи на проверка. Римская научил за него от членовете на руската научна група. Другото е от Лари. Мислехме, че ще я открием, че се е скрила някъде навън...

Хайнеман кимна.

— Това което видях само добавя нови краски в цялата тази мистерия — рече той.

— Патриша е напуснала лагера в четвърта кухня миналата сряда — каза Фарли. — Никой не я е проследил, но Ленър е убедена, че взела влака за трета кухня.

— Каза ми, че отива в библиотеката — обясни Каролсон. Всички бяхме под пара тогава и не ѝ обърнах внимание.

— От руснаците научих, че един от техните десантчици забелязал някакъв самолет да се приземява близо до изхода за подземния терминал в Шишарк — на северната страна — продължи Фарли. — На борда се качили двама и нещо, което според руснака приличало на дявол. Единият от... човеците бил мъж, а вторият — жена, която по описание отговаря на Патриша. После самолетът се издигнал. Бял, издължен и с притъпен нос. Не издавал никакъв звук.

Хайнеман пристъпи напред.

— Видях наблизко да преминава призрак, докато бях навътре в коридора. Приличаше на стрела, но сплескана отпред. Движеше се по спирала около плазмената тръба, в посока север.

— Досега все не намирахме време да обсъдим случилото се — приключи Каролсон. — Съжалявам за забавянето.

— В това няма никакъв смисъл — поклати глава Ланиер. — Може би е била заловена от руснаците. Може би...

— Римская разпита почти всички. Той смята, че не са руснаците — каза Каролсон. — По това време в Шишарк е имало само няколко разузнавателни отряда от руски парашутисти. И никой от нашите. Освен Патриша.

— И призракът — допълни Хайнеман. — Твърде много съвпадения, Гари.

Но Ланиер продължаваше да клати глава.

— Свърши се. Моля ви. Това е твърде много за мен. Джудит, кажи им. Не мога да поема всичко. Трябва да мисля за преговорите и...

— Разбира се — прекъсна го Хофман и го стисна за рамото. — Време е за почивка.

Ланиер вдигна ръка към челото си, а долната му устна увисна, придавайки отчаян израз на лицето му.

— Аз трябваше да се грижа за нея — промърмори той. — Тя бе най-важната. Джудит, ти ми каза, да не откъсвам очи от нея.

— Всичко е наред. А и вече нищо...

— Проклето да е това място, Джудит! — той вдигна юмруци и ги разтърси безсилно. — Мразя тая гадна скала!

Каролсон избухна в сълзи. Фарли я прегърна.

— Не само ти — хлипаше Каролсон. — Нали я остави под моя опека.

— Престанете — нареди им Хофман. Хайнеман пристъпваше до нея неуверено.

— Няма да се откажа толкова лесно от нея — заяви мрачно Ланиер. — Все още не сме я загубили. Лари, след колко време тръбоходът ще е готов за път?

— Когато кажеш.

— Джудит, има едно нещо, в което грешиш.

— Не мисля. Кое е то?

— Не смятам да си играя на бавачка тук. Реших да поема по коридора, вместо да си губя времето в надлъгване с руснаците. Ти ме познаваш добре. Знаеш, че ще го сторя.

— Добре — кимна тя. — Тръгваш след нея. Има и други причини за това.

— Какви? — попита Ланиер.

— Тук сме напълно изолирани, нали? — попита Хофман. — Рано или късно трябва да разберем какво се крие навътре. Лари, свикът готов ли е за полет? Тръбоходът?

— В идеално състояние — докладва Хайнеман.

— Тогава ще подготвим експедиция. Но ще го извършим внимателно. Съгласен ли си, Гари? Не веднага, но скоро?

— Съгласен — сведе глава Ланиер.

— Мисля, че ще е най-добре да забравим за малко проблемите и да похапнем — предложи Фарли.

Останалите стояха мълчаливо, разтърсени от неочаквания нервен изблик на Ланиер.

— И аз бих желала да тръгна — рече Каролсон.

ТРИДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Предполагам, че просто искаш да забравиш за всичко тук. Да се отдалечиш от него.

... да.

И да тръгнеш след нея по коридора. Но защо?

... за да спася проклетата си душа, ето защо.

Досега се справяше чудесно.

... Земята е в руини, Камъкът е наполовина окупиран от нагли руснаци, а аз изгубих единствения човек, когото трябваше да опазя.

Но Камъкът е цял-целеничък и положението изглежда се стабилизира.

... Белорезки. Язиков. Виелгорски.

Партийци, привърженици на твърдата линия. Да. Те ще създават проблеми, но не мислиш ли, че трябва да останеш тук, за да си премериш силите с тях?

... не.

Ще стовариш всичко на Хофман...

... тя ще ми позволи да тръгна, защото единствена разбира колко съм отчаян. Не издържам повече тук. Не мога да помогна нито на нея, нито на Камъка... освен като намеря Патриша.

Ланиер отвори очи и погледна часовника: 7:50. Тялото му сякаш беше парализирано. В главата му продължаваха да се препират гласове. Умът му се опитваше да преодолее непоносимата загуба и да намери изход от ситуацията.

Продължаваше да мисли за Земята, за хората — приятелите, колегите, дори за минавачите, които бе срещал по улиците само преди седмица. Колко от тях бяха оцелели сега? Нищо чудно на цялата планета да нямаше и един останал жив негов познат. Подтискаща, но напълно реална възможност — хората, с които общуваше живееха предимно в големи градове и работеха във военни центрове.

С едно изключение — Робърт Тихаймър. През последните години командир на подводница и съпруг на сестра му, починала от

сърдечен удар две години преди Ланиер да бъде изпратен на Камъка. Не бяха се виждали от една година. Може би Тихаймър бе оцелял при първия удар и сега се спотайваше някъде в океанските дълбини, опрял пръст в пусковото устройство и очакващ... очакващ... следващата размяна на удари. Следващата и финалната.

— Мразя те — произнесе на висок глас Ланиер и затвори очи. Дори не знаеше какво иска да каже. В главата му се бе събрал съвет от трима психиатри — единият, привърженикът на фройдизма, неизменно изопачаваше думите му, подлагайки ги на безпощаден анализ, за да ги интерпретира както му е удобно. Да, мразиш и майка си... помниш ли какво ѝ каза веднъж? а сега говореше на себе си, нали?

Другият само се подсмиваше лекичко, оставяйки го да се забърка в паяжината от мисли.

Третият кимна и ентузиазирано предложи да се захване с трудотерапия. Третият приличаше на баща му.

Това заинтригува първия.

Той вдигна глава от възглавницата и отново отвори очи. Сънят все не идваше. Колко време ще измине, преди хората на Камъка да изгубят разсъдъка си? Колко от тях ще го сторят? Какви ще бъдат последствията? И кой ще се заеме с проблема — той самият или Хофман?

Но решението вече беше взето. Беше развел Хофман из кухините, а на Мирски бе показал как да работи със запамятаващото устройство в библиотеката. Руснакът бе пристигнал заедно с трима души охрана, макар библиотеката да бе съвсем пуста. Ланиер си спомни измореното му лице.

След като бе приключил с Мирски, той се върна при Хофман, за да ѝ обясни как да ползва услугите на библиотеката. Остави ѝ и кодовете.

Ланиер седна и натисна бутона на разговорното устройство. Ан Блейкли бе на неизменния си пост при бюрото и комуникационния пулт.

— Не мога да заспя — рече ѝ той. — Хайнеман на каква смяна е?

— Буден е, ако това те интересува.

— Чудесно. Предполагам е в седмата кухня.

— Не, получих съобщение от прохода към седма кухня...

— Повикай го, ако обичаш.

— Готово.

— Кажи му, че искам да потеглим утре сутринта в осем.

— Разбрано, шефе.

Вече бе определен екипажът на свика — той самият, Хайнеман, Каролсон и Карен Фарли. Задачата бе проста и ясна — ще се придвижат на един милион километра навътре по коридора — при положение, че наистина се простираше на такова разстояние — като извършат няколко спирки по пътя, за да изследват околността. Кой би могъл да каже какво ще представлява коридорът толкова далеч на север? А след това ще се върнат — с или без Патриша, или някакви сведения за местонахождението ѝ.

Имаше безброй непредвидими обстоятелства, но поне бяха от онези, които Ланиер би посрещнал с готовност. От толкова време бе живял в един свят на заплахи и реални ужаси, че подобно придружено от рискове приключение му се струваше като почивка в рая.

Той се облече и събра набързо личните си вещи в малка черна чанта. Четка, бръснач, бельо, компанела и няколко пакета с дискове.

Четка.

Ланиер едва не се разсмя. Сдържа се, но от устата му излезе безпомощен и малко пресилен звук. Излегна се на койката и опря лице в хладния чаршаф. Неволно си представи, как се носят с тръбохода по сингуларната, а той внезапно е обладан от желание да отиде до тоалетната. Влиза, значи, в миниатюрната блестяща килия, а тръбоходът внезапно извива по спирала и... тук отново го налегна неудържим налудничав смях. Изминаха няколко дълги минути, преди да дойде на себе си, едва тогава седна на ръба на койката и се зае да масажира схванатите си челюсти. — Боже всемогъщи — въздъхна той и пхна четката в черната чанта.

Мъртвият съветски войник висеше в пространството само на двадесет метра от платформата в прохода на седма кухня. Как бе достигнал до тук оставаше истинска загадка за всички. По тялото му нямаше следи от рани, изглежда се бе уплашил от скока и бе продължил да лети успоредно на оста, докато накрая бе останал без кислород. Сега плуваше бавно назад, към шеста кухня. Нямаха време да издърпат тялото му. Оставаше им само да следят тъмната сянка, която хвърляше върху стената на прохода. Имаха чувството, че ги

наблюдава с жив интерес, лицето му бе съвсем бледо, а очите — изцъклени.

Хофман прегърна Ланиер, Каролсон и после Фарли, но чувствата им изглеждаха прикрити зад обемистите скафандри. Хайнеман вече се бе качил на борда на свика, който бе прикачен отзад за тръбохода.

Постояха няколко минути мълчаливо на самия край на платформата, в близост до сингуларната, а сетне Хофман рече:

— Гари, не сте тръгнали на лов за диви патици. Знаеш го не ползе от мен. Имаме нужда от малката Пепеляшка. Който и да ни я е отнел, разбирал е чудесно колко много се нуждаем от нея. Може би разсъждавам така, заради вродената ми подозрителност. Не забравяй едно — мисията ви е изключително важна. Бог с вас.

Фарли се извърна към Хофман.

— Снощи всички членове на китайската група взехме решение. Трябваше да бъде обявено едва тази вечер, но никой няма да ми се сърди, ако го направя сега. Ние сме със Западния блок. Членовете на руската научна група все още се колебаят, но ние решихме да преминем на ваша страна. Струва ми се, че руснаците не го направиха само за да не бъдат обвинени в подражателство. Искрах да го знаеш, преди да тръгна.

— Благодаря ти — кимна Хофман и я сграбчи за ръкавицата. — Ще чакаме с нетърпение съобщенията ви. Всъщност, какво ти казвам? Не пропускайте нищо интересно. Зад мен има поне неколкостотин души, които мечтаят да дойдат с вас.

— Затова първа си предложих кандидатурата — вметна Каролсон.

— Време е — извика Хайнеман. — Всички на борда.

Каролсон го погледна навъсено.

— Всичко ще бъде наред — прошепна Хофман на Ланиер, докато се прегръщаха за последен път.

— Да тръгваме — рече Ланиер. Един по един те се закачаха за обезопасителното въже и плавно отплуваха към входния люк. Ланиер беше последен. След като се затвори люка, той свали скафандъра, сгъна го и го постави на рафта под пулта на миниатюрния шлюз.

Само с четирима пасажери на борда самолетът отвътре изглеждаше направо просторен. В предната част бяха струпани кашони с научна екипировка, Каролсон и Фарли проверяваха надписите, преди

да ги разопаковат. Ланиер се присъедини към Хайнеман в пилотската кабина.

— Кислородните и горивни клапани — отворени — докладва Хайнеман, докато проверяваше инструментите. — Проверих готовността на тръбохода. Всичко е наред.

Той погледна очаквателно Ланиер.

— Да тръгваме — рече Ланиер.

Хайнеман завърта към себе си пулта, от който се управляваше тръбохода.

— Дръж се — рече той. После включи разговорното устройство. — Дами и господа, в джобовете на креслата пред вас има книжни кесийки. Не ви ги препоръчвам, само ви съобщавам.

Той премести ръчката за задвижване на клампите. Тръбоходът се плъзна бавно и гладко по сребристата повърхност на сингуларната.

— Още малко — промърмори Хайнеман. Ланиер почувства, че някаква сила го притиска в облегалката. — И още малко.

Телата им бяха натезжали, сякаш лежаха на пода, а кабината внезапно се бе обърнала нагоре.

— И съвсем мъничко още — добави Хайнеман. Вече тежаха близо два пъти, отколкото на Земята. — Завързал съм едно въже по коридора, в случай, че някой реши да ходи до тоалетната. — Той се ухили на Ланиер. — Не ви го препоръчвам в тези условия. Нямахме време да я направим малко по-удобна. Ако някой много го закъса ще намаля скоростта.

— Аз ще съм първата — обади се Каролсон.

Ланиер гледаше как коридорът се плъзга бавно и величествено край тях. Далеч напред, зад прозореца на пилотската кабина, подът на коридора се сливаше с оранжевото сияние на плазмената тръба... простирайки се вероятно в безкрая.

— Мечтаното бягство, а? — Хайнеман сякаш бе прочел мислите му. — Кара ме отново да се чувствам млад.

ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

На третия път, когато Олми се загърна в изолиращата мрежа от светлини, Патриша реши, че има нещо досадно и противно в този талсит. А може би към него се привикваше — като към наркотиците.

Летяха вече три дни — или пет, не знаеше точно — и макар Олми и франтът да отвръщаха любезно и на пръв поглед искрено на зададените въпроси, инак не изглеждаха особено словоохотливи. Патриша прекарваше по-голямата част от времето в спане — сънуваше Пол. Често разгръщаше последното му писмо, скътано във вътрешния джоб на комбинезона. Веднъж се пробуди с писък и забеляза, че франтът потрепери конвулсивно в койката си. Олми бе скочил от своята и я гледаше с разтревожено изражение.

— Съжалявам — извини се виновно.

— Всичко е наред — каза Олми. — Иска ми се, да помогнем. Всъщност, бихме могли, но...

Той не довърши. След няколко минути, когато сърцето ѝ спря да тупти и тя внезапно осъзна, че вече не помни какво е предизвикало писъка ѝ, Патриша запита Олми какво е имал пред вид.

— Талсит — каза той. — Изглажда спомените и подрежда мислите, без да се губи натрупаната информация. Блокира достъпа на подсъзнанието до някои по-тревожни спомени. След талситов сеанс до тези спомени се достига само при контролирано от волята желание.

— Така значи — рече Патриша. — Не мога ли и аз да изкарам един талситов сеанс?

Олми се усмихна и поклати глава.

— Ти си чиста — каза той. — А мен ще ме смърят, че съм те запознал с някои от особеностите на нашата култура преди учените ни да се позанимаят с теб.

— Сякаш съм опитно зайче — промърмори тя.

Зад нея франтът отново издаде познатия звук на скърцащи зъби. Олми го погледна укорително и спусна крака от койката.

— Има нещо такова — каза той. — Какво искаш да ядеш?

— Не съм гладна — отвърна Патриша и се облегна на възглавницата. — По-скоро съм изплашена, изморена и под впечатление на лошите сънища.

Франтът се надвеси над нея, разглеждайки я с големите си, немигащи очи. Той протегна ръка, разтвори четири дълги пръсти и отново ги събра в юмрук.

— Моля ви — прошепна дрезгаво франтът. — Аз не мога да помогна.

— Франтът винаги иска да помага — обясни Олми. — А когато не може, изпитва болка. Опасявам се, че създаваш доста неприятности на моя фронт.

— Твоят фронт? Притежаваш ли го?

— Не, не го притежавам. Обвързани сме с клетва, за времето, за което сме се споразумели. Нещо като социални симбиоти. Аз споделям неговите мисли, а той — моите.

Патриша се усмихна на фронта.

— Всичко е наред — рече тя.

— Лъжете — отсъди франтът.

— Прав сте. — Патриша протегна ръка, подвоуми се и го докосна по рамото. Кожата му беше гладка и топла и допирът не бе никак неприятен. Тя отдръпна пръсти.

— Странно, вече не се боя от вас — осъзна Патриша. — Да не сте ме упоили?

— Не! — поклати глава Олми. — Нямаме право да се бъркаме в мозъка ти.

— Наистина е странно. Не изпитвам нищо. Сякаш сънувам.

— Може би така е по-добре — отбеляза франтът. — Смятай ни за творения на твоя сън, докато дойде време да се пробудиш.

След този кратък разговор мълчаха в продължение на часове. Патриша лежеше загледана през прозореца и не след дълго забеляза, че пейзажът в коридора отново бе променен. Сега вече цялата повърхност бе изпъстрена с линии, които напомняха самолетна снимка на пътища. Докато се носеха по спирала около плазмената тръба, извършвайки една пълна обиколка за петнадесет минути, тя откри, че подът е покрит с различни геометрични фигури с неизвестно предназначение. Не се виждаше никакво движение, макар че беше доста трудно да определи от разстояние двадесет километра.

Спираловидният курс на летателния апарат ѝ действаше хипнотизиращо. В един момент осъзна изненадано, че вече от няколко минути в пейзажа под нея е настъпила дребна, но съществена разлика. Сред плътните геометрични очертания на пода сега пъплеха безброй светлинки. От двете страни на „магистралите“ се виждаха гирлянди от яркобели и червени мъниста. От време на време бликваша огнени снопове и озаряваха краищата на летящите съвсем ниско тъмни дискове. На всеки десет километра „магистралите“ се прекъсваха от високи поне няколко километра стени, също окичени с гирлянди от светлини.

— Наближаваме Аксисград — обяви Олми.

— А това какво е? — посочи с ръка Патриша.

— Разпределение на трафика между вътрешните врати — рече Олми.

— Вратите какво са всъщност?

— Вашите хора ги нарекоха кладенци, когато ги откриха при първия и втория пръстен. Те водят към пространството отвъд коридора — отвъд Пътя.

Патриша сбърчи чело.

— Значи тези хора, които се движат между вратите, проникват или напускат коридора?

— Да — кимна Олми. — Аксисград регулира потока в продължение на един милион километра.

— Но тези кладенци — или врати — не биха могли да се отварят към нашата вселена. Във всеки случай не и в настоящето.

— Така е — съгласи се Олми. — Моля те, изчакай с въпросите докато пристигнем. Твърде многото информация ще замърси вътрешната ти чистота.

— Извинявай — отвърна с привидно разкаяние Патриша.

— Виж това не бива да го пропускаш — кимна ѝ Олми. — Погледни право напред, през стената над твоята койка.

Тя се загледа в гладката бяла повърхност. Олми натисна нещо на пулта и стената се покри със ситни вълнички, като развълнувано езеро. Вълните ставаха все по-широки, оформяйки четириъгълник. Вътрешността отначало бе черна до непрогледност, но постепенно се изпълни със снежинки. Загледана в тях Патриша забрави за рамката на четириъгълника и сякаш потъна вътре.

Струваше й се, че се носи съвсем сама из коридора. Наоколо се мяркаха мъждукащи и пулсиращи светлинки, които следваха някакви сложни маршрути. Точно отпред сингуларната бе заобиколена от тъмен кръг, който опираше чак в плазмената тръба. На мястото, където го докосваше, тръбата се променяше от оранжева в синьо-виолетова.

— Аксисград е разположен зад тази бариера — обясняваше Олми, застанал съвсем близо до нея. — Съвсем скоро ще получим разрешение за преминаване.

Тя извърна глава и илюзията се разпадна.

— Не, не, моля те — размаха ръка Олми. — Продължавай да гледаш. — Приличаше на малко, ентусиазирано момче, гордо с постижението си. Тя отново се загледа в четириъгълника.

Барьерата изпълваше цялото полезрение. На цвят бе тъмно-кафява, с отделни мигаци оранжеви и червени сияния. Там, където я пресичаше сингуларната, повърхността на барьерата сияеше като разтопена лава.

Обадиха се едновременно няколко гласа на непознат език и Олми им отвърна нещо неразбираемо.

— Установихме връзка — обясни той. — Продължавай да гледаш.

Точно пред тях един участък от барьерата се изду напред като мехур и след това се разпадна в ярки пулсации. Минаха през него.

Първото й впечатление бе, че внезапно са попаднали дълбоко под вода. Плазмената тръба се раздуваше като балон във всички посоки, достигайки няколко километра в диаметър, а цветът й бе същият, като в последния участък преди стената — морско-син. Подът на коридора все още се виждаше, но изглеждаше променен и лишен от очертания, като следствие от намаления интензитет на светлината.

Точно отпред, върху повърхността на сингуларната един след друг бяха нанизани два огромни куба. Върху стените им се виждаха дълбоки и равни бразди, а отворът, в който се губеше сингуларната, беше съвсем тъмен и изпълнен със светлинки. На вътрешния край на отвора сингуларната бе обхваната от червен пръстен.

Зад двата куба се виждаше цилиндър — значително по-голям по-размери — въртящ се бавно около централната си ос, която в случая бе самата сингуларна. По външната му повърхност имаше хиляди светещи точки, но тази, която бе обърната към нея, тънеше в мрак.

Отвъд цилиндъра се мяркаха други масивни очертания, чийто размери вероятно надхвърляха десет километра. По-нататък не се различаваше нищо.

— Ето, че сме у дома — обади се Олми. Тя се извърна и го погледна, като премигваше. — Първият сегмент е с навигационни и енергетични станции — напълно автоматизирани. Въртящият се цилиндър е Аксис Надер. От тук не се вижда съвсем ясно, но зад него са разположени Централният град, Аксис Торо и Аксис Евклид.

— Ние къде отиваме? — попита тя.

— Ще влезем в порта на Аксис Надер.

— Колко е голям градът?

— По площ или по население?

— И двете, предполагам.

— Простира се на четиридесет километра нататък по Пътя и населението му е деветдесет милиона — от тях двадесет милиона телесни, материализирани, и седемдесет милиона съхранявани в Градската памет.

— Уф — тя отново се обърна към екрана и проследи пътя на летателния апарат между гигантските структури.

— Сигурно след време ще нарекат Аксисград „Некрополис“ — градът на мъртвите — продължи Олми. — Но за нас, неговите жители, разликата е несъществена. Аз, например, съм умирал два пъти, изпълнявайки дълга си към Възела.

— И после те съживяваха? — попита Патриша.

— Създаваха ме отново — отговори той.

Патриша не откъсна поглед от екрана, въпреки, че по гърба ѝ полазиха тръпки.

Президент-министърът бе посъветвал Олми да се яви на доклад при сер Олиганд Толер веднага след завръщането си. Толер, адвокат на Тис ван Хамфиус — президента на Хексамоновия Възел, беше радикален гешелист и предпочиташе да се появява в съвсем нормален човешки вид. Това, че този външен вид нямаше нищо общо с неговата натална конструкция — адаптирана за изискванията към на горните етажи на властта — бе доста необичайно що се отнася до така характерния за гешелите консерватизъм — в действителност, по-голямата част от радикалните гешелисти, включително и президентът,

бяха избрали неоморфни телесни форми, които почти с нищо не напомняха на човешки.

Президент-министърът бе дълбоко уверен, че сведенията, които носеше със себе си Олми, щяха да представляват изключителен интерес за президента. Що се отнася до последния, в момента той бе погълнат от изключително важно обсъждане по проблемите на вероятното нападение на джартите. Тоест, Толер се явяваше нещо като негов неофициален заместник.

Подобен жест едва ли радваше надеритите или членовете на кабинета на ван Хамфиус. Толер не беше човек, с когото да се разбереш лесно. Олми бе срещал адвоката само веднъж и не бе останал с приятни впечатления, макар че изпитваше непоклатимо уважение към способностите му.

Толер държеше собствена кантора в един от най-заможните райони на Централния град, само на няколко минути с транспорт от залите на парламента, дори секунди — ако реши да използва шахтата. Олми уреди квартира за Патриша, но така и не остана време да се срещне със собствения си адвокат — трябваше да бърза за кантората на Толер.

Адвокатът бе декорирал миниатюрния си кабинет според спартанските традиции на гешелистите. Имаше съвсем малко украшения, основната тема на декорацията беше платината и стоманата и внушаваше твърда решимост и неподатливост.

Адвокатът на президента не беше никак доволен от новините, които бе донесъл със себе си Олми.

— Значи президент-министърът не предполагаше подобен развой на събитията, когато ви изпрати сам? — попита Толер. Символите, които извираха в пространството между двамата мъже, идваха от прожекционните колиета, които носеха — устройства, чиято задача бе да генерират и възпроизвеждат графичната реч, приета като основен способ за общуване в Шишарк, а векове по-късно и в Аксисград.

— Сведенията, които получи, имат двойко тълкуване — рече Олми. — Всичко, което знае е, че Шишарк отново е бил заселен.

Толер изстреля няколко неприятни на вид картини, които напомняха на гърчещи се влечуги.

— Тази новина е от изключително значение, сер Олми. Ако идваше от друг източник, щях да се поколебая, дали да я възприема като достоверна... Но както научих, вие сте довели един от тях, нали?

— Името ѝ е Патриша Луиза Васкес.

— Истински наш... предшественик?

Олми кимна.

— Защо я взехте? За доказателство?

— Не можех да я изоставя, на прага беше да открие принципа на машините в шеста кухня.

Толер вдигна вежди и излъчи четири оранжеви кръга на изненада.

— Каква е тази жена?

— Една млада математичка — отвърна Олми. — Високо ценена от своите ръководители.

— И вие не предприехте нищо за да поправите положението в Шишарк?

— Положението и без това беше достатъчно нестабилно, ще им е нужно известно време за да се организират и аз реших, че ще е по-добре, ако първо се посъветвам с президента и Възела.

— Разбира се, ще информирам подробно президента, макар вероятно да се досещате, че в момента имаме достатъчно проблеми. Обсъждането... може да промени бъдещето на Аксисград. Напоследък е регистрирано известно безпокойство, понякога граничещо с бунт, сред надеритите — и най-вече фракцията на Корженевски. Ако научат за това... — Този път изображението бе на гнездо от влечуги, заобиколено от оранжево-червени кръгове. — Приберете на сигурно място тази жена, а информацията запазете само за вашите непосредствени началници.

— Вече съм я скрил. Освен това, нямах намерение да нарушавам дълга си. Все пак, ще трябва да ѝ бъде назначен адвокат.

— По-добре да избегнем този момент — стига да е възможно — каза Толер и го огледа с нескрито подозрение и безпокойство.

— Такъв е законът. Всички лица, които не притежават гражданство и са лишени от легален статус, трябва незабавно да получат адвокат.

— Не е необходимо да ми цитирате закона — рече Толер. — Аз ще ѝ намеря адвокат, щом толкова...

— Вече ѝ намерих — прекъсна го Олми.

На лицето на Толер се изписа отвращение.

— Кой?

— Сер Сули Рам Кикира.

— Не я познавам лично. — Още недовършил тези думи, Толер разполагаше с пълното досие на Кикира, готово да бъде проектирано и интерпретирано. Той прегледа набързо досието, превключвайки за кратко вниманието си към имплантирания процесор, но не откри нищо, подходящо за критикуване. — Изглежда приемлива. Ще трябва да се закълне пред Хексамона да пази всичко в тайна.

— Веднъж вече го е правила.

— Намираме се в гърлото на политически вулкан — рече Толер. — Вашите действия могат да се охарактеризират като подпалване на фитила на заредената в Аксисград бомба. И всичко това, естествено, в името на дълга.

— Ще информирате ли незабавно президента? — попита Олми, подбирайки същевременно протоколен знак, че би желал да се върне към своите непосредствени задължения.

— Веднага щом е възможно — отвърна Толер. — Вие, естествено, ще подготвите пълен доклад.

— Вече е готов — заяви Олми. — Мога да го прехвърля още сега.

Толер кимна и Олми докосна колието си. Само за три секунди записът на доклада бе прехвърлен в паметта. Толер докосна на свой ред колието си за да потвърди прехвърлянето.

Сули Рам Кикира живееше във външния слой на Централния град, където обитаваше една от трите милиона възтесни секции, предназначени за млади телесни, със средно социално положение. Стаите ѝ бяха по-малки, отколкото изглеждаха на пръв поглед, но за разлика от Олми тя не държеше на вътрешния простор. Това, което я привличаше в него, бе донякъде възрастта му и от друга страна — умението да ѝ създава интересни задачи.

— Най-голямото предизвикателство, което някога съм имала — изобрази тя с графичен жест пред Олми.

— Не можах да се сетя за някой по-способен — отвърна той. Дватамата плуваха, лице в лице, в меката пелена, която изпълваше централната част на стаята, а наоколо бе пълно с разноцветни сфери,

кипящи от бързоменящи се изображения. Малко преди това бяха правили любов, както винаги — без излишни усилия и без да използват нещо по-сложно от тракционните полета на секцията.

Олми посочи с ръка сферите и се намръщи.

— Нещо по-просто? — попита Рам Кикура.

— Да, ако обичаш — кимна той. Тя намали светлината в стаята и изтри сферите от декора.

Бяха се срещнали за първи път, след като Олми бе подал заявление за зачеване на дете. Беше се заинтригувал от възможността на този свят да се появи личност, която е сътворена от него сами я и някой, когото все още не познаваше. Това беше преди близо тридесет години, когато Рам Кикура едва започваше своята практика. Взе я за съветник по легалните процедури. Не представляваше особена трудност да получи разрешение, благодарение на положението, което заемаше. Но някъде по средата на процедурата Олми бе заявил, че се отказва. Рам Кикура реши, че го е интересувала по-скоро теорията, отколкото практиката.

По-нататък събитията следваха своя естествен ход. Тя започна да го ухажва — настойчиво и елегантно — а той кокетничеше, докато накрая позволи да бъде съблазнен в едно потайно и безтегловно ъгълче на Централния град.

Задълженията принуждаваха Олми често и задълго да напуска града и връзката, която се установи между тях, би изглеждала нетрайна и епизодична в очите на някой страничен наблюдател. И действително тя бе използвала и други възможности, нито една от тях продължителна, макар че да ходи с един и същи човек повече от десет години, се смяташе най-малкото за старомодно.

Ала при всяко завръщане на Олми тя неизменно намираще начин да се освободи от каквито и да било ангажименти. Не бяха придирчиви един към друг. Това, което съществуваше между двамата, можеше да се определи като усещане за комфорт и спокойствие, подсилено от значителна доза взаимен интерес. Всеки от тях проявяваше любопитство към проблемите на другия, а и в края на краищата двамата бяха телесни, с приятни служебни ангажименти и положението в обществото им даваше известни привилегии. От деветдесетте милиона граждани на Аксисград — телесни или в Градската памет — едва петнадесет милиона имаха работа и от тях не

повече от три милиона работеха с пълно натоварване по време на жизнения си период.

— Виждам, че задачата ще ти се понрави — подхвърли Олми.

— Всичко произлиза от моята перверзна натура. Никога досега не съм се захващала с нещо толкова странно... и интересно.

— Случаят може да се окаже много важен — продължи темата той, говорейки с престорено мрачен глас.

— Край на изображенията?

— Край. Да обмислим нещата внимателно.

— Добре — кимна тя. — Искаш да бъда неин адвокат. Но сигурен ли си, че тя има нужда от такъв?

— Помисли сама — рече Олми. — Тя е чиста като дете. Ще се нуждае от продължително социално и психологическо привикване. От закрила. А когато всички научат за нея, което е неизбежно, каквото и да мислят по въпроса президентът и президент-министърът, тогава ще се превърне в сензация.

— Меко казано — допълни тя. Сетне се надигна, поръча вино и в пространството между тях се спуснаха три сфери със статични стени, които съдържаха прозрачна течност. Тя подаде на Олми сламка и двамата отпиха от виното. — Видя ли Земята — с очите си?

Той кимна.

— Още на втория ден, след като пристигнахме в Шишарк, двамата с франта посетихме първия проход. Предпочитах да я видя лично, вместо да разчитам на дистанционните проектори.

— Ах този старомоден Олми — усмихна се Рам Кикура. — Всъщност, на твое място щях да постъпя по същия начин. А присъства ли на Смъртта?

— Да — отвърна той и се загледа в мрака. Сетне прокара пръсти по пътеките, разделящи косата му на три. — В началото следях всичко от дистанционния проектор — в прохода се водеше сражение и не можех да мина. Но след края на боя взех кораб и излязох навън.

Рам Кикура докосна ръката му.

— Как се почувства?

— Някога изпитвала ли си желанието да се разплачеш?

Тя го погледна внимателно, опитвайки се да прецени дали говори напълно сериозно.

— Не.

— Е, аз пък съм изпитвал. Изпитвам и сега — всеки път, когато си спомня за това. На връщане се опитах да пречистя мислите си с талситова медитация — подложих се на няколко поредни сеанса. Но и талситът не може да ме изцери напълно. Усещах така непосредствено онова далечно начало... този опустошен, мръсен, умиращ или вече мъртъв свят. — Той ѝ разказа за терзанията на Патриша. Рам Кикура го изслуша покрусена.

— Ние не можем да се освобождаваме от чувствата си като нея — приключи Олми. — Изгубили сме безвъзвратно тази способност.

— Мъката не е градивно чувство. Тя е просто олицетворение на едно безпомощно състояние на духа.

— Сред ортодоксалните надерити все още се срещат и такива, които притежават тази способност — отбеляза той. — Според тях мъката е благородно усещане. Знаеш ли, понякога им завиждам.

— Защото си заченат и роден по естествен път. И като малък ти самият си притежавал тази способност. Защо си се освободил от нея?

— Такива бяха изискванията на времето — рече той.

— Склонен си към компромиси?

— В името на по-високи идеали, да.

Рам Кикура неволно потрепери.

— Струва ми се, че нашата гостенка ще ни вземе за доста странни.

— Това е нейно право — отвърна Олми.

ТРИДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Бурята започна като поредица от резки възходящи и низходящи въздушни колебания, докато над първа кухня се появиха и започнаха да се сгъстват сиви облаци. Малко група учени, спрели камиона с приборите недалеч от лагера, бързаше да приключи със замерванията преди да завали. Отнякъде се появиха прашни вихрушки, които бързо прерастаха в исполински смерчове, помитайки всичко по пътя си, а зад тях се виждаше непрогледна пелена. Високо над тях облаците вече закриваха небето от полюс до полюс. Монтираните в прохода камери регистрираха детайлно явлението, но нищо не можеше да се предприеме, за да бъде поставено под контрол. Бурята или бе предварително планирана от атмосферната инсталация в първа кухня, или пък тази инсталация се бе повредила. В края на краищата, тази кухня бе изоставена преди много векове. Нищо чудно предишните да са сметнали, че не се нуждае от атмосферен контрол.

Никой досега не беше регистрирал на Камъка буря с подобна сила. Прашните облаци се стелеха ниско над пода на долината и постепенно се сгъстиха в плътен, няколко километров слой. Над него имаше втори слой от влажни купести облаци.

Към 17 часа, приблизително шест часа след началото на бурята, внезапно завали кален дъжд, чийто едри капки шибаха изпръхналата земя. Жителите на лагера побързаха да се скрият в бараките, уплашени не на шега от дългата увертюра.

Хофман следеше разгръщането на бурята през плътното дебело стъкло на своя кабинет, гризейки замислено кокалчетата на юмука си. Тъмнината отвън й се стори приятна и уютна. За първи път в Камъка наблюдаваха явление, което поне малко да напомня за нощта.

Ослепителна светкавица озари стените на кухнята докато няколко инженери, подпомагани от морски пехотинци, се покатериха на един от покривите, за да монтират гръмоотвод.

В руския лагер, разположен в средата на втора кухня, никой не обръщаше внимание на бурята. От няколко часа спореха за бъдещото

политическо и ръководно устройство — Белорезки и Язиков не отстъпваха нито на крачка от предварителните си позиции, докато Виелгорски проявяваше очевидна апатия.

Мирски настояваше на военизирана организация и отказваше да ограничи пълномощията си, или пък да ги раздели с някой от по-низшите офицери — както той се бе изразил.

Белорезки предлагаше изпитаната от времето съветска политическа структура — партиен комитет, ръководен от генерален секретар (издигната бе кандидатурата на Виелгорски), президент и министър-председател, управляващи чрез Върховния съвет.

Предния ден Мирски и Пагодин — който командваше силите в първа кухня — бяха посетили строежа на бъдещия руски лагер в четвърта кухня. Бяха им разрешили да ползват дървен материал от гъстата гора наблизо. Не достигаха дърводелски сечива, всъщност нямаха почти нищо.

Преговорите с представителите на НАТО бяха станали особено разгорещени, след като археолозите заявиха, че протестират срещу оскверняването на четвърта кухня, която бяха обявили за свой резерват. Мирски се придържаше към идеята, че Картофът вече не е чудноват феномен, а убежище.

Но тези безкрайни спорове изчерпваха силите му. Към умората се прибавяше и изтощението от честите посещения на библиотеката в трета кухня и най-вече все по-кратките периоди на отпих. За сън почти не можеше да мисли.

— Първо да осигурим на хората елементарни условия на живот — каза той, — а после ще мислим за политически структури. Всичко, с което разполагаме, са няколко набързо пригодени навеса и част от бунгалата, отстъпени ни от Хофман...

— Проклетата кучка — изсъска Белорезки. — Тя е по-зла дори от онзи глупак Ланиер.

Виелгорски докосна Белорезки по-рамото и замполитът побърза да седне. Мирски не беше нито изненадан, нито особено радостен от мълниеносното издигане на Виелгорски в групата на политическите офицери. Даваше си сметка, че докато Белорезки, макар и креслив, е лесен за манипулиране, то Виелгорски притежава хитър и пресметлив ум и умее да говори с авторитетен глас. Като се прибави и солидната подкрепа на Язиков — предизвикателството ставаше още по-голямо.

По какъв начин да ги привлече на своя страна и да използва уменията им в своя полза — ето това бе главният въпрос.

Везните постепенно се накланяха на негова страна, успоредно с трупаните нови и нови познания. Можеше да го нарече просветление — ако трябваше да бъде по-точен. Никога досега не бе имал възможност да броди толкова свободно и необвързано през такива безкрайно простори от информация. В съветските библиотеки — както военните, така и гражданските — винаги се бе сблъсквал с безброй забрани и ограничения, нерядко онова, което го интересуваше, бе достъпно само за малцина. Всъщност, на подобно „нездраво“ любопитство винаги се гледаше с подозрение.

Не познаваше дори географията на своята родна страна. Към историята от край време не беше проявявал интерес — ако се изключи историята на космическите полети, естествено — но онова, което научи в библиотеката на трета кухня промени изцяло миогледа му.

Гледаше да не споделя наученото с колегите си, макар че не беше никак лесно да скрие от тях факта, че владее перфектно английски, немски и френски и изучава японски и китайски.

— Напротив, — продължи Белорезки, поглеждайки към Виелгорски — винаги и най-важно е политическото устройство. Не бива да изоставяме идеите на революцията, нито нейните идеали, защото ние сме последната крепост на...

— Да, да — закима с досада Мирски. — Но сега сме изморени. Хайде да поспим, пък утре може да започнем отначало. — Той погледна през рамо към Гарабедян, Плетнев и Сергей Притикин, главния инженер на научната група. — Другарю Гарабедян, ще бъдете ли така добър да изпратите другарите до тяхната палатка и да проверите дали в лагера всичко е спокойно?

— Времето е малко, а въпросите, които предстои да обсъждаме — твърде много — заяви Виелгорски.

Мирски втренчи поглед в него и се усмихна.

— Вярно — рече той. — Но изморените хора лесно се гневят, а гневът е лош съветник.

— Има и други... неща, които са лоши съветници на ума — подхвърли Виелгорски.

— Така е — закима Белорезки.

— Утре, другари — вдигна ръце Мирски, без да обръща внимание на намека. — Трябва да сме отпочинали, преди началото на поредните преговори.

Макар и неохотно, политическите офицери трябваше да се подчинят, а Мирски остана в компанията на Плетнев и Притикин. Главният инженер и доскорошен командир на космическата ескадрила, седна на пригодената от празен варел маса и зачака, докато Мирски търкаше уморено слепоочията си.

— Даваш ли си сметка какво ще последва, ако Виелгорски и неговите марионетки вземат властта? — попита Мирски.

— Те не са хора на разума — заяви Притикин.

— Но въпреки това, почти съм сигурен, че зад тях стоят поне една трета от войниците. Останалите не поддържат никого — те просто нямат мнение. Мен сигурно ненавиждат — нали съм командир. Ако ставаше дума само за Белорезки, нямаше от какво да се безпокоим — никой не обича политическите офицери. Но Виелгорски има златни уста. Белорезки шибва с език, докато Виелгорски умее да гали. Няма да му е трудно да спечели привърженици.

— Какво ще правим, другарю генерал? — попита Плетнев.

— Искам всеки един от вас да назначи по пет човека за охрана. Ще подсилим постовете около бараките. Притикин, погрижи се до няколко дни всички членове на руската научна група да бъдат преместени в четвърта кухня. Виелгорски изпитва вродено недоверие към интелектуалците, излишно е да му се мяркат пред погледа.

Двамата излязоха и Мирски остана сам. Той въздъхна и съжали, че няма с какво да утеши и без това трудната вечер — бутилка водка или приятна женска компания...

Или поне няколко часа на спокойствие в библиотеката.

Никога през целия си живот не беше се чувствал така преизпълнен с надежди, макар да живееше в змийско гнездо.

ТРИДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Тръбоходът се движеше на автопилот, а четиримата бяха заспали в кабината.

Хайнеман бе ограничил скоростта до деветдесет километра в секунда. Над тази граница с нарастване на скоростта корпусът започваше да се тресе все по-неудържимо.

Привързан с колан за креслото, Ланиер лежеше с широко отворени очи, загледан в меката оранжева светлина. В съседното кресло Хайнеман леко похъркваше, а жените спяха зад завесата, която Каролсон бе закачила в средата на кабината.

Половото влечение рядко бе доминирало в живота на Ланиер, не че беше лишен от естествените желания, но просто умееше да ги владее, особено в неподходящи моменти. Но въпреки това, никога досега не бе изпитвал подобна възбуда, както в този миг на краткотраен отдих.

Имало бе моменти, в които се бе чувствал леко засрамен заради липсата на прекомерна мъжественост, сякаш това го превръщаше в студенокръвна риба. И ето, че сега страстта го бе споходила с отмъстителна сила. Налагаше се да полага неимоверни усилия, за да съдържи желанието си да се прокрадне отзад и да събуди Фарли. Беше му едновременно смешно и неприятно. Чувстваше се като пубертет, запотен от страст, ала не знаещ какво да прави с нея.

А в главата му психиатрите продължиха своя анализ. Смъртта, избоботи един от тях, само засилва нашите желания за възпроизвеждане...

Не му оставаше нищо друго, освен да лежи, втренчил поглед нагоре, възбуден докрай, неспособен да разсъждава ясно и упорито отказващ да мастурбира. Последното му се стори съвсем смешно. От години не беше мастурбирал, а никога не бе го правил в присъствието на други, макар и заспали.

Дали и останалите изпитваха нещо подобно? Хайнеман едва ли. Никой досега не беше го чувал да споменава нещо, което дори в най-

далечно приближение да бе свързано с полови въпроси.

А може би Фарли?

Само за да провери положението той отмести с ръка тънкия чаршаф, с който бе завит. Наложиха се да положи усилия, за да върне обратно ръката си.

Безумие.

Най-накрая, след цяла вечност, заспа.

Когато достигнаха 100 000 километър предният радар на свика съобщава за масивно препречване в коридора пред тях. Хайнеман прегледа докладите за излъчваните навътре в коридора радарни сигнали, но не откри никакви сведения за съществуващи прегради.

— Изглежда физиците са се задоволили да изпращат радарните сигнали само успоредно и в близост до сингуларната — рече той. — А това пред нас е кръгла стена с отвор в средата.

Стената запречваше коридора на височина двадесет и един километра, а отворът в центъра ѝ бе широк осем километра. Не се прекъсваха нито сингуларната, нито плазмената тръба.

— Да я преминем и да видим какво има от другата страна — предложи Ланиер. — А после ще решаваме дали да се приземим.

Хайнеман намали скоростта до шест хиляди километра в час. Стената бе бронзова на цвят, гладка и равна. Когато наближиха отвора, Каролсон насочи телескопа към горната ѝ част — не беше никак лесно.

— Дебелината на върха е само един метър — съобщава тя. — Съдейки по цвета, касае се за вещество със същия характер, както и стените на коридора.

— Иначе казано — нищо — допълни Фарли. — Специални тухли, патент Патриша.

Хайнеман намали скоростта до неколкостотин километра в час и така преминаха през отвора. На отвъдната страна — както се оказа напълно лишена от атмосфера — видимостта бе кристално чиста. Подът представляваше хаотична мрежа от достигащи стотици километри вдлъбнатини, черни петна и обширни участъци открита коридорна повърхност — в познатия бронзов цвят. Инструментите потвърдиха подозренията им.

— Никаква атмосфера — рече Фарли. — Значи стената е запушалка.

Хайнеман продължи да намалява скоростта и на двеста километра от стената — която бе като тъмно петънце далеч зад тях — преустановиха движението.

— Сега какво ще правим? — попита Фарли.

— Ще се върнем назад и ще потърсим пръстен с кладенци — рече Ланиер. — Както бяхме планирали. Проверяваме го, а след това продължаваме — без да губим излишно време. Научните изследвания засега са на втори план.

— Слушам, шефе — кимна Хайнеман. Той завъртя носа на свика, без да го откачва от тръбохода, така че да сочи обратно.

— Дръжте се, давам пълен назад.

Забелязаха пръстен с кладенци на четиристотин километра южно от стената и незабавно намалиха скоростта, за да подготвят свика за спускане. Прикрепиха всички предмети, а междувременно Хайнеман откачи самолета от тръбохода. След това включи маневрените двигатели и плавно се отдалечи от сингуларната. На известно разстояние от нея ориентира носа към пода на коридора.

За разлика от астероидните кухни, където се налагаше допълнителен тласък, за да се отдалечат от оста, тук свикът премина в свободно спускане без никакви затруднения, отблъскван от сингуларната — или привличан от пода. След като падаха в протежение на четири километра, Хайнеман включи за кратко реактивните двигатели, подаде тяга и завъртя носа на север.

— В кухините не бих посмял да се приземя по този начин — обясни той — но тук, в коридора това е най-добрата тактика. Няма да се ударим в атмосферата, а ще навлезем постепенно, планирайки надолу. Гари, сядай на пулта и ме гледай право в ръцете.

Ланиер стисна щурвала и веднага почувства, че Хайнеман изтегля носа нагоре. Корпусът се разтърси лекичко от срещата с горния слой на атмосферата, зад стената се появи отначало едва доловимо свистене, което постепенно нарастваше. Хайнеман свали задкрилките за да намали скоростта и съвсем леко наклони свика надясно, като същевременно освободи пропелерите от гондолите на двигателя. Той се засмя като малко момче, когато до ушите му достигна шумът на двата турбодвигателя.

— Дами и господа, — обяви тържествено Хайнеман — намираме се на борда на самолет. Гари, искаш ли да го приземиш?

— С удоволствие — рече Ланиер. — Моля всички пътници да закопчаят коланите.

— Ай-ай — подвикна Каролсон.

— Наистина беше приятно. Хайде пак да го направим — предложи Фарли.

— Теренът изглежда подходящ, но нека да го огледаме отблизо и после ще преценим, дали да извършим късо кацане, или вертикално приземяване — каза Хайнеман.

Ланиер направи широк завой над един от кладенците, прелетя само на петдесетина метра от стената на купола и забави скоростта, като извъртя турбодвигателите нагоре. Хайнеман огледа внимателно потенциалната площадка за кацане и я одобри, вдигнал палец.

— Става за късо кацане, виждам само гладък пясък.

При скорост петдесет километра в час Ланиер изравни свика с повърхността на коридора и го спусна внимателно, насочил носа в купола над кладенеца. Веднага след като докоснаха земята той изключи двигателите и подкара самолета към ръба на вдлъбнатината. Когато наближиха, завъртя корпуса така, че да е тангенциално спрямо външната окръжност на кладенеца. Двигателите угаснаха и настъпи тишина.

— Браво — обади се Хайнеман.

— Божичко, страхотно беше — въздъхна Ланиер. — Не бях летял от шест години... всъщност, никога не съм управлявал нещо подобно. Всеки път, когато поглеждах към земята, струваше ми се, че летя право в нея.

— Ако двамата бележити асове бъдат така добри да ни помогнат, ще се справим далеч по-бързо с екипировката — подхвърли отзад Каролсон.

Фарли се зае с измерванията, а Каролсон — със снимките. Кладенецът беше отворен — виждаше се дори от разстояние. На десет или единадесет метра от висящия в пространството купол бе издигната платформа, върху която имаше черно-червени сфери с неравни очертания, всяка една с диаметър приблизително три метра, от които стърчаха нещо като механични ръце.

Спуснаха се по склона на вдлъбнатината и огледаха платформата отблизо. Хайнеман се изкатери по задното скеле, пресече платформата и доближи сферите.

— Това са скафандри — обяви той. — При това доста здрави.

— Тук има някакъв надпис — повика ги Фарли. Тя посочи една бронзова плочка, поставена на пиедестал близо до устието на кладенеца. Буквите бяха латински, с отчетливи „А“, „G“ и „Е“, но думите бяха на непознат език. — Не е гръцки, нито кирилица — промърмори Каролсон. — Трябва да е езика на предишните. — Тя побърза да заснеме надписа от няколко различни ъгли.

— Никога не съм срещала нещо подобно в библиотеките — заяви Ланиер. Той се опита да заобиколи табелката, но внезапно почувства невидима и напълно осезаема преграда — сякаш потъваше в памук.

— ВНИМАНИЕ — прокънтя незначайно откъде басов мъжки глас. — ВНИМАНИЕ, до говорещите английски от двадесет и първи век. Моля, не правете опити за проникване в кладенеца, без специална защитна екипировка. Отвъд тази врата съществува силно корозивна атмосфера и увеличена гравитация. Използвайте предназначените за целта скафандри. ВНИМАНИЕ.

Каролсон докосна табелката и подсвирна.

— Вижте — повика ги тя. Надписът се бе сменил с английски и напълно съвпаднаше със съобщението. — Ето това се казва обслужване.

Хайнеман прокара ръка по повърхността на една от сферите и напипа едва забележим улей, заобиколен от черно квадратче. Натисна го предпазливо, но нищо не се случи.

— Извинете — каза Фарли, без да се обръща конкретно към някого. Ланиер завъртя глава, тя му се усмихна и вдигна ръка. После погледна към долния край на висящия горе купол. — Извинете, но ако пожелаем да влезем в кладенеца... вратата, как бихме могли да си поставим тези скафандри... патоскафи...

— Батискафи — поправи я Каролсон.

— Да... как се борави с тях?

— Приборите се задействат чрез звукови команди, които се нагаждат към вашия език. Имате ли разрешително за екскурзия през тази врата?

— Какво разрешително? — попита Фарли.

— Разрешително от Възела. Всички врати са под техен контрол. Моля представете разрешителното в срок от тридесет секунди, в противен случай вратата ще бъде затворена за преминаване.

Спогледаха се озадачени, а времето течеше.

— Нямата разрешително — обяви накрая гласът с известно злорадство. — Вратата ще бъде затворена временно, докато специалната група разследва случая. Ланиер отстъпи назад от невидимата бариера. Двадесет метровият отвор в средата се озари в ярко сияние и изведнъж бе затворен от леко изпъкнала запушалка. Хайнеман подскочи уплашено на платформата в мига, когато сферите хлътнаха в повърхността на вдлъбнатината и изчезнаха без следа.

Фарли изруга на мелодичен китайски.

— Голяма работа — възкликна Каролсон. — И без това не ставаме за туристи.

Пейзажът наоколо бе еднообразен — докдето им стигаше погледът, само дюни и никакви признаци на живот. Въздухът беше толкова сух, че не след дълго вече преглъщаха със затруднение. Всички въздъхнаха облекчено, когато се качиха на борда на свика, затвориха люка и се приготвиха за връщане при тръбохода.

— Истинско удоволствие е да го управлява човек — възхищаваше се Хайнеман. — Работи като магия. — Той вдигна свика над земята, увеличи постепенно скоростта и изкара турбодвигателите от гондолите. Изкачваха се стръмно нагоре и не след дълго преодоляха петнадесетте километра, които ги деляха от горните слоеве на атмосферата и плазмената тръба. — Абракадабра — рече Хайнеман, прибра турбодвигателите и задейства ракетата на опашката.

Самолетът подскочи рязко напред, прониза атмосферната бариера и плазмената тръба и навлезе в безвъздушното пространство, заобикалящо сингуларната. Хайнеман включи на няколко пъти маневрените двигатели, докато намести самолета точно под тръбохода, а скачването бе завършено от бордовия компютър.

— Бива си го самолетчето, нали? — възхити се Хайнеман и сетне си пое облекчено въздух.

ТРИДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Едва ли ще постигнем споразумение за пълно разоръжаване така скоро, както бихме желали — рече Герхард, докато водеше Хофман по платформата към лагера в четвърта кухня. — В момента те се страхуват повече един от друг, отколкото от нас и никой няма да предаде доброволно оръжието, преди ситуацията да се е изяснила.

— И кой според теб ще вземе връх?

Герхард сви рамене.

— Не бих могъл да се обзаложа. Всичките са упорити и неотстъпчиви, но аз лично съм за Мирски.

— Той посещава библиотеката в трета кухня дори по-често от нас — посочи Хофман.

— Има какво да навакса — отвърна Герхард. — Руснаците не желаят войници с либерално образование.

— Все пак, да се радваме и на малкото, което сме постигнали — прекратяването на огъня и разпределянето на лагерите.

Герхард отвори вратата на столовата и даде път на Хофман. Вътре вече я очакваха четирима специалисти по земеделие — един мъж и три жени — заедно с готовите чертежи и компанелите. Тя се здрависа с всеки от тях и седна. Герхард поръча обяд и се настани на съседната маса — поне това не беше негов проблем.

— Програма за изхранване — поде Хофман. — Отглеждане на земеделски култури и техните заместители. Добре. Да видим какво сте ми приготвили.

Събитията избухнаха само осемнадесет часа след началото на преговорите. Бурята в първа кухня бе утихнала далеч по-бързо, отколкото се бе разразила, вятърът внезапно утихна, дъждът продължи още малко и после спря. Светлината от плазмената тръба стана по-ярка, а въздухът по-топъл.

Белорезки нареди на един взвод да обкръжи бараката и задържи Мирски. Официалното обвинение беше, че Мирски е предал идеите на социализма, но в действителност и тримата замполити се опасяваха, че

генерал-лейтенантът е твърде мекушав в отношението си към американците и е готов да се съгласи на компромиси.

Взводът зае пъргаво позиция и взе под прицел охраната, която наброяваше не повече от двадесет души. Часовоите се предадоха без никаква съпротива и Белорезки лично поведе атаката, изпълнен с решимост да арестува и предаде на съд Мирски. Трима яки космодесантчици разбиха вратата и насочиха автомати в помещението, старайки се да не излагат телата си на прицел.

— Другарю генерал! — извика зад гърбовете им Белорезки. — Вие не оправдахте доверието на своите подчинени. Арестувам ви по заповед на новосъздадения Върховен съвет! — Десантчиците се претърколиха и нахлуха в помещението. Посрещна ги само Плетнев, излегнат лениво в койката си.

— Генерал Мирски не е тук — рече пресипнало той. — Мога ли да направя нещо за вас?

След последната среща с Мирски Виелгорски поспа два часа, после, възползвайки се от прикритието на утихващата буря, изтегли три камиона с войници от първа кухня и ги натовари на влака от 19.00 часа — запазен за ползване от руснаците — за да ги прехвърли в четвърта.

Според плана, това бе резервната група, която се запазваше в случай, че събитията не се развият според предвижданията. За Виелгорски това бе като приятна ваканционна разходка из гората. Особено му хареса размахът, с който момчетата от строителната група поваляха дърветата и ги свличаха към реката. Като малък Виелгорски най-много обичаше да чете романи за завладяването на севера и построяването на транс-сибирската магистрала и ето, че сега си представяше, как самият той ще вземе участие в нещо подобно във вътрешността на Картофа — верига от съветски селища, свързани с пътища, разчистване на горските площи и разораване на целини. За първи път почувства надежда, че зловещата катастрофа може да бъде преодоляна и да бъде поставено началото на един нов, чист и непокуварен свят, на едно бъдещо социалистическо общество, което ще завладее астероида и някой ден ще се завърне долу, на Земята, за да продължи осъществяването на лениновите идеи, чието начало бе положено едва преди осемдесет години.

Събитията вече се движеха с главолмна скорост, само преди девет дни бяха стоварили десант в астероида, а ето, че сега вече разполагаха със собствени територии и в седемте кухни на Картофа. Ако това не бе доказателство за слабостта на техния противник, тогава какво повече?

Към него се приближиха трима космодесантчици. Най-старшият по чин му подаде някакъв документ, вероятно искаха подписа му, в качеството на началник на групата в четвърта кухня.

— Другарю полковник, — заговори го десантчикът и ненадейно зад документа лъсна дулото на пистолет. Войникът доближи пистолета до челото му и бавно побутна шапката си назад.

— Мирски — изстена Виелгорски, но не изгуби самообладание.

Другите двама бяха Пагодин и Притикин. На рамената си бяха преметнали по един АКВ. Мирски хвана Виелгорски под ръка и опря пистолета в хълбока му.

— Да не си гъкнал — нареди той.

— Какво си намислил? — прошепна гневно Виелгорски. Мирски заби дулото в хълбока.

— Тихо. Твоят плъх в момента копае дупка в бараката ми.

Без да бързат особено, двамата приближиха камиона, който ги очакваше на брега на езерото. Пагодин наблъска безцеремонно Виелгорски отзад и го покри с парче от брезент, после клекна до него и го чукна лекичко по главата с дулото на автомата.

Мирски се настани зад кормилото и погледна към войниците, които поваляха дървета в края на гората. Неколцина от тях играеха на пясъчливия бряг лепта — нещо като бейзбол, но за бухалки използваха наскоро откършени клони. Никой не гледаше към тях.

— Къде отиваме, другарю генерал? — попита Виелгорски с приглушен от брезента глас.

— Я млъквай — отвърна Пагодин и отново го чукна с дулото на автомата.

ТРИДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Хаотичният, покрит с бразди и лишен от атмосфера и растителност участък от коридора се простираше по протежение на половин милион километра. Отказаха се от плановете за близко разузнаване на повърхността, снижаването и издигането в условия близки до вакуум щяха да са свързани със загубата на значителна част от горивото. Ланиер реши, че ако оголеният участък продължава отвъд милионния километър ще изоставят мисията и ще се върнат обратно.

— Как мислиш, все така ли е и нататък? — попита го Фарли, седнала непосредствено зад него.

Ланиер поклати глава.

— Все някъде трябва да са отвели Патриша.

— А какво ще кажеш за кладенците? Може би са напуснали коридора там, където не бихме могли да ги последваме.

— Помислих за това, но интуицията ми подсказва, че не са го сторили.

— Още една преграда! — обяви Хайнеман.

Събраха се в кабината, Каролсон се намести в креслото на втория пилот, а Фарли и Ланиер се пъгнаха през люка. Ланиер чувстваше тялото на Фарли, притиснато в неговото.

Тръбоходът се носеше с главозамайваща скорост и Ланиер за миг си представи, че летят във вътрешността на водосточна тръба. Коридорът ги заобикаляше от всички страни, блестящ в бронзов цвят, покрит с бразди. Радарът за предно виждане издаваше предупредителен сигнал на половин-секунди интервали.

— Всички да седнат — нареди Хайнеман. — Ще намаля скоростта. Завъртете креслата обратно, искам да задържа в същото положение радара за предно виждане, а същевременно всички ще бъдем подложени на допълнително натоварване от две десети g...

Каролсон закопча колана и се усмихна на Ланиер.

— Ще трябва да седнеш отзад, шефе. Аз първа се настаних тук.

Ланиер и Фарли се върнаха в задния отсек, при кашоните с екипировка и седнаха между тях. Ланиер въздъхна шумно и затвори очи, терзаещото го желание беше почти непоносимо.

— Не ти ли е добре? — попита го Фарли.

— Нищо ми няма — той докосна с благодарност ръката ѝ, но побърза да се отдръпне.

— Сигурен ли си, че всичко е наред?

Той се усмихна неуверено и кимна.

— Аз обаче не съм сигурна, Гари. Познаваме се отдавна и мога да почувствам...

— След един час ще я стигнем — извика от кабината Хайнеман.

— Казвай какво има — настоя Фарли.

Той пое дълбоко въздух и почувства, че се изчервява.

— Нищо не мога да направя, Карен. Това е истинско безумие. От двадесет часа... съм в непрестанно възбуда. И не ми минава.

Тя го погледна безизразно, после изведнъж очите ѝ лекичко се разшириха.

— Ти настояваше да ти кажа, по дяволите — ядоса се той.

— Без конкретна цел?

— Не съвсем.

— Значи има някой.

— Ами... да.

— И кой... или искам да знам твърде много?

Той вдигна ръка и я посочи с пръст, като се тресеше от нервен смях. Лицето му беше зачервено като хамбургер и той усещаше, че се задушаваше.

— Намираш го за смешно?

— Не-е — махна с ръка той и най-сетне съумя да овладее смеха си. — За смахнато.

— Никога ли не си изпитвал подобен интерес към мен?

— Не... тоест, искам да кажа, да, разбира се, ти си много привлекателна, но...

— Тогава млъквай. — Вече усещаха първите признаци от рязкото снижаване на скоростта. Тя разкопча колана си и се наведе към кабината, като се придържаше за ръкохватката на стената.

— Почакай — извика Ланиер, протегна ръка да я задържи, но не можа да я хване. — Карен!

Фарли подаде глава в кабината.

— Събудете ни, когато доближим стената — каза тя, дръпна плъзгащата врата между двата отсека и я заключи с решителен жест. После се прехвърли назад и се подпря с коляно на неговото кресло.

— Ужасно съжалявам... — промърмори Ланиер.

— Няма нищо — прекъсна го Фарли. После неочаквано смъкна ципа на комбинезона си, а отдолу се показа памучна фланела с изрисуван йероглиф „кит“ — така китайците бяха нарекли Камъка. Фарли пъргаво се освободи от фланелата и памучните бикини.

— Трябваше да ми кажеш по-рано — укори го тя. — Всяко нещо, което ти пречи да разсъждаваш спокойно, е пряка заплаха за мисията. — Тя сгъна фланелата и я остави на съседното кресло.

Ланиер съблече комбинезона, като поглеждаше нервно към вратата за пилотската кабина. Фарли се изтегна на две срещуположни кресла, протегна ръка и го привлече към себе си.

— Все гледаше да избягваш забавите — рече тя. — Сигурно защото си твърде срамежлив.

Ланиер докосна гърдите ѝ, а сърцето му блъскаше като подивяло. После прокара нежно пръсти надолу по корема и бедрата.

— Никого не съм желал толкова, колкото теб — прошепна той.

Каролсон дръпна плъзгащата врата и се прехвърли в задния отсек. Фарли и Ланиер, съвсем облечени, седяха един срещу друг.

— След десет минути сме при преградата — обяви Каролсон. Тя погледна Фарли, после за миг премести очи към лицето на Ланиер и пак към Фарли. — Стената отпред изглежда е като предишната, само че се издига високо над атмосферния слой и отворът в средата ѝ е потесен. Не повече от сто метра в диаметър около сингуларната. Ще направим същите изследвания като предния път.

— Съгласна — кимна Фарли.

— Гари... — поде Каролсон като го разглеждаше внимателно.

— Какво?

— Няма значение — тя се обърна и се скри в кабината.

— Божичко, колко ме е срам — промърмори Ланиер.

— Защо, защото си човек? — попита го Фарли.

— Защото имам свои отговорности.

— Всеки на Камъка ги има — възрази тя. — Кое не пречи хората да се сближават по между си.

За своя изненада Ланиер се засмя на думите ѝ.

— Да се сближават.

— Добре де. Само не казвай, че нищо не си забелязвал.

Той поклати глава.

— Честно — не съм. Шефът винаги узнава последен.

— Само ако си затваря очите. Хофман, например, не би пропуснала нещо подобно.

— Добре де, значи съм... не зная какво. Не съм зяпльо, но може би съм малко наивен.

— Наивен или не... — тя го погали по бузата. — Не се притеснявай. Все още ти си шефът.

ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Виелгорски запазваше спокойствие с цената на огромни усилия. Целият бе плувнал в пот и миришеше ужасно. Гласът му беше пресипнал. За миг Мирски изпита съжаление към него.

Доближиха входа към библиотеката в трета зала. Пагодин и Притикин побутваха пленника с дулата на автоматите си. Мирски крачеше лениво отзад.

— Ето значи къде си си губил времето — извика през рамо Виелгорски.

— Ама ти никога ли не си идвал тук? — престори се на изненадан Мирски. — Мислих, че ако не друго, поне ще наминеш от любопитство.

— Безполезно е — поклати глава Виелгорски. — Тук има само американска пропаганда. Защо да си губя времето?

Мирски се изсмя гръмко, но очевидно беше ядосан.

— Ах ти, жалък копелдак — каза той. — Хората, построили този космически кораб, са били толкова американци, колкото сме ние с теб. — В този момент спряха пред редицата от кресла и хромирани капки.

— Дори да ме убиеш, Белорезки и Язиков ще се справят с теб — извика Виелгорски.

— Нямам намерение да те убивам — отвърна Мирски. — Имаме нужда един от друг. Сядай тук.

Виелгорски не помръдваше, макар че краката му трепереха.

— Хайде, креслото не хапе — побутна го Пагодин.

— Няма да позволя, да ми промивате мозъка.

— Но имаш нужда от малко образование. Сядай.

Виелгорски бавно се отпусна в най-близкото кресло и погледна отражението си в капката.

— Ще ме карате насила да чета книги, така ли? Ама че глупава идея.

Мирски заобиколи креслото и вдигна капака на миниатюрния пулт.

— Какво желаеш да научиш — английски, френски, немски?
Виелгорски не отговори.

— Не искаш? А може би ще те заинтригува малко история. Не от американска гледна точка, нито пък от наша — а от гледната точка на нашите потомци. На руснаците, оцелели след Смъртта.

— Не ме интересува — озъби се Виелгорски, а бледото му лице почти докосваше екрана.

— Ето това са криели американците от нас — разтвори ръце Мирски. — Не смяташ ли, че е твое право да опознаеш онова, заради което си воювал. Нашите началници и без това няма да имат тази възможност. Те са мъртви, или скоро ще бъдат. В продължение на дълги години Земята ще бъде покрита с гъст дим. Милиони ще умрат от студ и глад. След десет години долу ще останат само няколко милиона наши сънародници.

— Дърдориш глупости — рече Виелгорски и обърса лицето си с ръкав.

— Този кораб е бил построен от нашите потомци — повтори Мирски. — Това не е пропаганда и прилича на приказка, но всъщност е самата истина. Колкото и да си опитвате — ти и твоите жалки марионетки, не ще можете да я скриете, нито да избягате от нея. Ние се подготвихме, сражавахме се и умирахме за тази истина. Ако ѝ обърнеш гръб — значи си предател.

— Какво предлагаш — да споделим властта ли? — попита го Виелгорски обнадежден. Мирски тихичко изпсува и включи машината.

— Машината ще разговаря с теб на руски — обясни той. — Ще отговаря на въпросите ти и ще те научи да боравиш с нея. Питай сега.

Виелгорски ококори очи към изрисувания на екрана символ.

— Питай де.

— Откъде да започна?

— Започни от нашето минало. От това, което са те учили в училище.

Символът се превърна във въпросителна.

— Разкажи ми за... — Виелгорски погледна към Мирски.

— Хайде, давай. Не боли. Внимавай да не се пристрастиш.

— Разкажи ми за Николай Първи.

— Безопасна тема — похвали го Мирски. — Достатъчно назад във времето. Я по-добре поискай да ти разкрие великия стратегически

план на съветската армия за периода 1960-2005 г. Не си ли любопитен да узнаеш?

— Разкажи ми за... това — склони Виелгорски.

Изминаха няколко секунди, през които библиотеката събираше нужната информация и подбираше най-подходящата форма. После започна.

След половин час Мирски повика Пагодин и Притикин и им нареди да се връщат в четвърта кухня. Той кимна на хипнотизирания Виелгорски.

— Няма да ми създава грижи. Аз ще го държа под око.

— А ние кога ще можем? — попита Притикин.

— Когато пожелаеш, другарю. Сега си свободен. А библиотеките са отворени за всички.

Белорезки сграбчи мускулестия Плетнев за куртката и го дръпна злобно към себе си.

— Свикнал съм да разпознавам измишльотини, още като ги чуя — изръмжа той.

— Лесно може да се потвърди — отвърна Плетнев като изви глава встрани. — Но трябва да отидем там — другарите Притикин и Синовиев ни съобщиха всичко, което знаят. Седмата кухня не свършва, а продължава в безкрайността.

Белорезки бавно разтвори юмрук и отстъпи назад.

— Пропагандни фъшкии. Притикин и Синовиев са интелектуалци. Защо трябва да им вярвам?

Язиков даде знак на тримата войници да извият ръцете на Плетнев.

— Ти ни предаде и обрече плана ни на провал само за да спасиш миризливата си кожа — кресна той. — Твой дълг бе да загинеш тук, а не да пълзиш пред американците.

— Какво искате? — възмути се Плетнев. — Всичко свърши и без нас.

— Астероидът можеше да е наш! — размаха юмрук Язиков. — Казвай къде е Мирски!

— Казах ви вече. В четвъртата кухня.

— Дрън-дрън. Сигурно е в любимата си библиотека — озъби се Белорезки.

— Тъкмо там ще го арестуваме — заяви Язиков. — Но първо да открием Гарабедян и Анековски — те са негови верни приятелчета. Другарю Плетнев, ще имате честа да бъдете екзекутиран лично от мен, при отсрещната стена на седмата кухня. С удоволствие ще пръсна кръвта и контрареволуционния ви мозък върху най-солидното доказателство за вашата вина. — Той разпери ръце с отвращение. — Задръжте го, докато намерим и останалите.

Стиснал в ръка посланието от Белорезки Римская пресече двора на лагера. Той изкачи стълбите и почука на вратата, зад която преди се помещаваше кабинетът на Ланиер, а сега стаята бе заета от Хофман. Берил Уолъс му отвори.

— Съобщение от руснаците — каза той, без да скрива напрежението в гласа си. Лицето му беше бледо, сякаш не беше мигвал от много нощи насам.

— Нещо важно? — попита Берил.

— Я не си играй на загрижена за спокойствието на началника секретарка. Къде е Джудит?

— Долу е — има среща с главния медицински съветник. Не си придавам важност, Джоузеф, наистина е ужасно заета.

— Да де, и руснаците са ужасно заети да се държат като типични руснаци, а пък аз смятам, че скоро ще си имаме ядове — той потърка уморено очи.

— Веднага ще я повикам. Слез долу, при моето бюро.

Римская изсумтя недоволно и се спусна надолу по стълбите.

Хофман излезе от залата за съвещания, пое компанела от ръката на Римская и прочете внимателно съобщението. Имаше измъчен вид, но не колкото Римская. Очите ѝ бяха зачервени, а бузите ѝ бяха подпухнали от постоянното недоспиване.

— Какъв пост... чин има Белорезки?

— Замполит — политически офицер — обясни Римская. Ръцете му трепереха. — Майор. Разговарял съм веднъж или два пъти с него.

— Какво ти е мнението?

Римская поклати мрачно глава.

— Твърдоглав фанатик, лишен от въображение и ниско образован. Виж другите двама — Язиков и Белорезки — ме безпокоят повече. Те са по-умни и опасни. Щом казват, че са се отървали от Мирски и сега трябва да преговаряме с тях, значи е истина.

— Ами тогава, уговори среща. Не можем да прекратим преговорите заради някакви техни вътрешни противоречия. И разбери от — как му беше името — Синовиев, или Притикин? Разбери какво точно е станало и какви са настроенятията сред цивилните.

— И двамата са изчезнали. Може би са ги задържали, или разстреляли.

— Нима смяташ, че се е стигнало до там? — попита Хофман.

— Колко им трябва на руснаците? — отвърна Римская и разпери ръце.

— Ще бъда в залата за съвещание още час, час и половина. Ти уговори срещата за след това.

— По-добре да оставим на тях да определят часа, а после да ги накараме да чакат — предложи Римская.

— Имай грижата.

Тя изпрати с поглед високия, прегърбен математик и после се загледа в празната стена над бюрото на Ан. Секретарката бе отскочила да закусва в столовата.

— Само тридесет секунди — промърмори Хофман, зареяла поглед. Беше съвсем сама, дишаше спокойно и почукваше отмерено по ръба на бюрото, като ехо на някакъв скрит дълбоко в нея хронометър. Когато измина половин минута Джудит стисна очи, отвори ги широко, пое дълбоко и се върна обратно в залата за съвещания.

ЧЕТИРИДЕСЕТА ГЛАВА

Тръбоходът пресече втората стена без никакви затруднения. На около километър зад стената забелязаха първите постройки с тухлено-червен цвят, покриващи коридора по цялата му площ. Всяка една бе разположена на широка близо двеста метра основа и се издигаше стъпаловидно нагоре, а отделните етажи бяха завъртени под ъгъл, оформяйки нещо като спираловидна пирамида.

— Бинго! — извика Хайнеман и посочи в дъното на коридора. Подът бе покрит с множество ленти, по които се носеха светлинки, сякаш се събираха и разделяха оживени магистрали. — Вече не сме сами.

— Колко изминахме дотук?

— Приблизително седемстотин и седемдесет хиляди километра — докладва Хайнеман. — Гари, ще поемеш ли щурвала за малко? Искам да извърша някои изследвания.

— Ще продължим да се движим право напред — обяви Ланиер — с не повече от деветдесет-сто километра в час.

— Толкова е достатъчно. Не горя от желание да се срещна с обитателите на коридора — които и да са те — поклати глава Хайнеман и се надигна от креслото. Отново се намираха в безтегловност и поддържаха равномерна скорост.

— Какво толкова те тревожи, като изключим гледката отвън? — попита го Фарли.

— Не гледката, естествено. Притеснявам се от това, че ще трябва да се движим по хода на сингуларната. Не зная защо, но имам предчувствието, че на онези долу това може и да не се понарава. Може би този начин за придвижване е разрешен само за строго определени апарати. Или пък има нещо друго. Каквото и да е, ако продължаваме да се носим със седемдесет или осемдесет километра в секунда и се ударим в нещо, ще загазим здравата.

— Виж за това не се сетих — обади се от пулта Ланиер.

— Странно, след като сега вече не те занимават странични неща... — Хайнеман внезапно се изчерви и го потупа по рамото. — Хайде момичета, на работа.

Разопаковаха останалата част от приборите, включиха ги и монтираха датчиците в празните отвори. Ланиер разглеждаше хипнотизиран потоците от движещи се светлини. Дори през бинокъла не можеше да различи нещо повече от светли точки, на фона на тъмните ленти на магистралите.

В един миг насочи бинокъла надолу и нещо масивно и тъмно закри гледката. Беше диск, дълъг най-малко половин километър, който плуваше над магистралите в южна посока. Още един подобен диск следваше същия курс на около тридесет градуса по-назапад.

— Абсолютно никакви радиосигнали — цъкаше учудено Хайнеман. — Разсеяни микровълни и минимално количество рентгенови и гама-лъчения. Ако може да се вярва на нашия радар — на около четвърт милион километра право напред има солидна преграда с площ не по-малко от петнадесет квадратни километра и без никакъв отвор в нея. Центърът е самата ос.

— Виждам я — Ланиер погледна към главния монитор. — Около нея се движат множество обекти, както и покрай стената на коридора.

— Не ме питай какви са — Хайнеман надникна през предното стъкло към огромните летящи дискове. Имаше озадачен вид. — Не ме питай и още колко време ще ни оставят на мира.

— Е, нали сме съвсем мънички — въздъхна Фарли. — Може и да не ни забележат.

— Това огромно нещо отпред — каквото и да е то — със сигурност ще ни забележи — възрази Хайнеман. — Залагам десет към едно, че то също се движи по сингуларната.

На петстотин километра от последната преграда от двете страни се издигаха четири червеникаво-кафяви пирамиди, обхванати в гъсти мрежи от ленти. Съдейки по местоположението им — на равни разстояния по вътрешната окръжност на коридора — Ланиер предположи, че са построени над кладенци. По приблизителна преценка страните на пирамидите бяха дълги поне два километра, а на височина достигаха един километър. На север от пирамидите, докъдето стигаше погледът, се простираше широка километър лента.

— Струва ми се, че загажихме до уши — промърмори Ланиер.

Фарли положи ръка на рамото му и се намести в креслото на втория пилот.

— Не мислиш ли, че сме загазили още преди години?

— Не зная защо, но винаги съм смятал, че коридорът е празен. Някак не можех да си представя всичко това.

Хайнеман се извиси над тях, сграбчи една ръчка на пулта за да се стабилизира и се зае да програмира плана на полета.

— Ще ускорим до десет хиляди километра в час, докато наближим онзи огромен обект върху сингуларната, там ще забавим — за да не си помислят ония долу, че сме решили да го вземем на таран — сетне обръщаме и духваме обратно към къщи. Стига да нямаш друго предложение — той погледна въпросително Ланиер.

Ланиер се опита да прецени всички рискове и изведнъж осъзна, че няма никаква представа какви могат да бъдат.

— Ако обърнем още сега какво ще кажем на нашите, като се върнем? — убеждаваше го Хайнеман. — Ясно е, че сме открили нещо много важно. Нямаме обаче никаква представа що за място е това и какво значение може да има за нас, когато се върнем обратно в Камъка.

— Това всички го знаем, Лари — рече Ланиер. — Друго ми кажи — ще оцелеем ли тук?

— Де да знаех — изпъшка Хайнеман. — Поне ни чакат незабравими мигове. Не мислите ли?

— Ти си побъркан — засмя се Каролсон. — Един побъркан пилот-инженер.

Хайнеман изпъчи гордо глава и бръкна с палци в джобчетата на ризата си.

— Гари?

— Няма друг начин да разберем какво ни чака — рече Ланиер. — Да продължаваме.

Хайнеман довърши програмата на автопилота и тръбоходът отново се понесе с бясна скорост, а в кабината се възцари атмосфера на спокойна целенасоченост.

Когато приключиха с ускорението и тръбоходът се установи на десет хиляди километра в час, Хайнеман раздаде обяда — пакетиран сандвичи и туби с горещ чай. Хранеха се мълчаливо, Каролсон и Хайнеман се бяха настанили отзад. Видимостта отвън бе добра, пейзажът изглеждаше непроменен.

Минаха още един пръстен от пирамидални структури, а след няколко минути — трети подобен — всичките бяха свързани с широката и гладка лента, по която се движеха гирлянди от светлини.

Ланиер предложи креслото на Каролсон и се премести отзад да подремне, докато Хайнеман показваше на жените как да управляват тръбохода. В съня си Ланиер се озова в тесен самолет, над гъста джунгла, сред която се виеше река. Имаше някаква далечна и на пръв поглед невидима връзка с гледката зад стените на тръбохода. Събуди се със странен вкус в устата, разкопча колана и се прехвърли отпред. Фарли проверяваше датчиците в отворите и сменяше дисковете на записващите устройства, като ги сверяваше с информацията в компанелите. Скоро напълни цял плик с блокове, запечата го и го прибра в кутията. Накрая вдигна един от мултиметрите, които инженерите бяха конструирали още преди Смъртта и показа монитора на Ланиер.

— Да? — той погледна озадачено бързоменящите се цифри.

— Свършил е — рече тя. — Показва пълни безсмислици. Също и голяма част от другите прибори. Съмнявам се, че ще съумеем да интерпретираме и половината от събраната информация.

— Причини?

Тя поклати глава.

— Само предположения, нищо конкретно. Електрическата система на самолета функционира нормално — поне така изглежда — така че вероятно пресичаме регулиращо поле като онова, което поглъща инерцията в Камъка. Тези полета притежават странични ефекти... пространствени изкривявания, въздействия на ядрено ниво, промени в гравитационната константа... Има още едно обяснение — всички прибори са решили да се развалят днес. Иди си търси гаранционните права!

— Нищо им няма на приборите — извика от кабината Хайнеман.
— Недей да ми обиждаш машинките.

— Ама че е честолюбив — учуди се Фарли. — Ядосва се всеки пък, когато заговоря за качествен контрол.

— Твой ред е — обърна се Ланиер към Хайнеман и посочи задния отсек. — Време за сън. Скоро ще ни трябваш — отпочинал и свеж.

Хайнеман нагласи маршрута на тръбохода и се понесе назад, покрай Ланиер.

— Чакай — повика го Каролсон. — Какво е това?

Сингуларната пред тръбохода вече не изглеждаше като блестящ гладък цилиндър. Повърхността ѝ пулсираше непрекъснато в ярко оранжево и бяло — като нагорещена жица.

— Злото не знае почивка — изпъшка Хайнеман и даде знак на Ланиер да освободи пилотското кресло. После увеличи натиска на клампите върху сингуларната, за да забави скоростта. Летателният апарат внезапно се разтърси и се завъртя около оста на движение. Ланиер и Фарли полетяха назад и се удариха в купищата от празни кашони, а в същия миг Хайнеман освободи клампите.

— Ускоряваме се — извика той през рамо, опитвайки се да надвие нарасналия грохот от двигателите. — Вече не контролирам машината.

Ланиер се хвърли напред към кабината, като се оттласкваше от седалките. Зад него Фарли се опитваше да закопчае колана.

Сингуларната изглеждаше като права и нетрепваща червена линия, точно по средата на плазмената тръба. Ланиер най-сетне достигна креслото на втория пилот, намести се и закопча колана.

Отзад се чуваше шум от търкалящи се прибори и кашони.

— Не можеш ли да обърнеш назад? — извика над рева Ланиер.

— Няма начин — отвърна Хайнеман. — Спусна ли клампите и веднага започваме да се друсаме. Скоростта е тридесет хиляди километра в час, но продължаваме да ускоряваме — тръбоходът се завъртя отново и върху тях се посипа дъжд от дребни предмети.

— Четиридесет — обяви след малко Хайнеман. — Петдесет.

Радиоприемникът внезапно изпраща и от говорителя се разнесе безполов мелодичен глас:

— „... нарушение на Закона на Пътя. Вашият летателен апарат е в нарушение на Закона на Пътя. Не се съпротивлявайте, иначе ще бъдете унищожени. Вие сте под властта на Хексамоновия Възел и ще бъдете изтеглени от потока след шест минути. Не се опитвайте да ускорявате или забавяте.“

Гласът изчезна, оставяйки само тихия ромон на фоновия шум.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Белорезки стоеше зад настанилия се на масата за преговори Язиков, скръстил ръце на гърба си. Язиков бе подпрял своите на масата. Хофман прегледа списъка с исканията, преведе ги на компанела и го подаде на Герхард. Герхард ги прочете и поклати глава.

— Отказваме да изпълним вашите искания — заяви на руски Хофман. Тя също бе прекарала известно време в библиотеката.

— Тези хора са престъпници — отвърна Язиков. — Те отвлякоха наш колега и сега се крият някъде из града.

— Може и да е така, но ние вече се споразумяхме, че ще изградим отделни управленчески и съдебни системи. Ако ви помогнем да откриете бегълците ще нарушим споразумението.

— Те се крият в един от секторите, който е под ваш контрол — настояваше Белорезки. — А може би вие сте им дали убежище.

— Ако е така, значи не съм била информирана — отвърна Хофман. — Но се съмнявам.

— Но ще подкрепите нашия опит да създадем цивилно правителство? — рече Язиков.

— Нито ще ви подкрепим, нито ще ви се противопоставяме — отвърна Хофман. — Това си е ваша грижа. Нас ни интересува на тази маса да поддържаме мирен диалог. Нищо повече.

Язиков се изправи припряно и кимна на Хофман. Руснаците пресякоха столовата и я напуснаха през задната врата.

— Какво ще кажеш за това? — обърна се Хофман към Герхард. Генералът поклати глава и се усмихна смутено.

— Мирски е отмъкнал най-важния им човек — рече той. — Изглежда е предугадил плана им и е решил да действа пръв.

— Какво ти е мнението за Мирски?

— Не зная, може да е твърдолинеен военен, но предпочитам да си имам работа с него, отколкото с Язиков и Белорезки.

— Ще му помогнем ли?

— Да помогнем на Мирски? Не, разбира се. Първоначалната реакция винаги е най-добрата. Ще стоим настрани от тази история и ще ги оставим да се оправят сами. Освен това, Мирски не е човек, който ще моли за помощ. Да се надяваме само, че няма да се стигне до бой. Виж, тогава може и нас да забърка.

Мирски и Пагодин изведоха Виелгорски от града в трета кухня с помощта на камион, като се придържаха към сервизните пътища и едва в последния момент се качиха на главната магистрала, която пресичаше кухнята по протежение на двадесет километра, права като стрела. Магистралата бе свързана с втора кухня чрез тунел.

Мирски огледа няколко сгради край пътя във втора кухня и накрая се спря на една, която му се стори най-подходяща. Беше скрита между един от гигантските полилеи-небостъргачи, които американците наричаха меганебостъргачи и редица от кули, изсечени от астероидна скала, които на пръв поглед нямаха някакво конкретно предназначение.

Сградата, която избра, беше едва на четири етажа и изглежда на времето е била предназначена за училище. Стаите на първите три етажа бяха изпълнени с подредени в редица столове, всичките с лице към гладката като стъкло стена.

Разположиха се в най-източната стая на четвъртия етаж, разопаковаха багажа, а после седнаха. Виелгорски имаше замислен и отрезвен вид. Пагодин се върна да скрие камиона.

— Нямам намерение да ти изразявам благодарности — обади се накрая Виелгорски. Беше се изтегнал на една скамейка, загледан в златните звезди върху тъмносиния таван. — Баща ми бе убит в Афганистан. Не ми казаха как е станало... военна тайна. И досега не зная. Но че всичко това е бил само едно учение... подготовка на армията в бойни условия... — той поклати учудено глава. — Десет годишно учение! Да откриеш... — той се закашля мъчително — да откриеш, че всичко е била само лъжа, една добре дирижирана и внимателно премерена лъжа...

— Не всичко — прекъсна го Мирски. — Повечето, но не всичко.

— Не мога да съм ти благодарен заедно ми отвори очите.

— Винаги сме знаели по малко от тази истина, нали? За корупцията, за некадърните ръководители... за управляващите, които пазеха топлите си местенца с цената на революционните идеали.

— Дори и да не одобряваш подобни неща, длъжен си да свикваш с тях. Но да използват като проститутки нашите най-добри танцьорки и спортистки...

— Лицемерие примесено с глупост.

— А смятаха, че стоят над всякакви обвинения! Американците поне не се бояха от скандали — дори когато засягаха правителството!

Разговаряха близо два часа. Върна се и Пагодин. Известно време ги слуша навъсено, очевидно и за него темата не беше никак приятна. Накрая ги прекъсна и попита:

— Американците имат ли представа колко са били корумпирани нашите управници?

Мирски кимна.

— Винаги са го знаели, да не говорим за разкритията в тяхната преса.

— Че тяхната преса не може ли да бъде контролирана?

— Манипулирана — да, но не и контролирана — отвърна Мирски. — Имат хиляди историци, всеки със свое собствено мнение. Така поне грешките в историята не потъват в забрава.

Пагодин ги изгледа, надигна се и излезе.

— Значи това, което са ни казвали за Сталин, Хрушчов, Брежнев, Горбачов... — Виелгорски млъкна и поклати глава.

— Е различно от онова, което са казвали на нашите бащи — довърши Мирски — и на техните бащи.

Разговаряха още час, този път за живота в армията. Мирски разказа как за малко не станал политически офицер. Виелгорски му описа накратко ускорения курс, който той и другите замполити бяха преминали, преди да се присъединят към космодесантчиците и да бъдат изстреляни от платформата в Индийския океан.

— Значи не сме толкова различни — приключи той, докато Мирски му наливаше чаша вода от термоса. Мирски само вдигна рамене. — Нали знаеш, какви са задълженията на политическия офицер — дълг към партията, родината и революцията...

— Каква революция? — попита тихо Мирски.

Лицето на Виелгорски почервения.

— Трябва да останем верни на революцията. Да дадем, ако е нужно, живота си за нея.

— Революцията започва тук, сега — натърти Мирски. — Нямаме никакви дългове пред миналото.

Известно време двамата се измерваха с погледи. Пагодин се върна, почувства напрегнатото мълчание и се настани в ъгъла, без да промълви дума.

— Ще си поделим отговорностите — заяви накрая Виелгорски. — Но партията трябва да бъде създадена отново.

— Не от убийци и лентяи — отсече гневно Мирски. — До гуша ми е дошло от тях. Твърде дълго нашата родина беше в ръцете на подобни отрепки, които се прикриваха зад идеите на революцията. Стига вече. По-добре да сложим край още сега, отколкото да върнем всичко на Земята, където са нашите деца.

Виелгорски бръкна в джоба и извади стар златен часовник.

— Белорезки и Язиков сигурно вече са изгубили търпение. Трудно е да се каже какво ще предприемат, когато научат, че съм изчезнал.

— Нека треперят — отвърна Мирски. — Заслужават си го.

Виелгорски се ухили и го заплаши с пръст.

— Ах, ти копелдак такъв. Знам те какво представляваш. Ти си мечтател. Точно така, мечтател-утопист.

— А също така и единственият, с когото можеш да разделиш властта — рече Мирски. — Знаеш, че рано или късно ще те намерят. Но повече не можеш да им вярваш — все едно да вярваш на бясно псе.

Виелгорски не изглеждаше кой знае колко убеден от доводите му.

— Може би сега вече двамата се разбираме.

Виелгорски сви рамене, а ъгълчетата на устните му увиснаха.

Точно в 12:00 часа на следващия ден, Пагодин насочи антената на камиона към отвора на южния проход и Виелгорски изпрати съобщение до Язиков и Белорезки:

„Мирски е заловен от нашите хора в библиотеката на трета кухня. Чакам ви там. Ще го съдим на място“.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Всички присъстващи в кабината следяха напрегнато червената линия на сингуларната, която ги водеше право към черния екран отпред. После Ланиер се присъедини към Фарли и Каролсон, опитвайки се да измъкне някаква полезна информация от приборите. Продължаваха да получават само напълно безсмислени данни.

— Нещо се приближава към нас по сингуларната... прилича на летателна машина, огромна и черна — докладва Хайнеман. — Движи се с огромна скорост...

Ланиер вече бързаше към кабината.

Обхванала като в пръстен сингуларната, право към тях летеше машина, надвишаваща поне два пъти тръбохода, с гладка, черна и блестяща повърхност. Отпред се виждаха ярки оранжеви линии, които оформяха симетрично подредени триъгълници и четириъгълници. Ланиер гледаше като хипнотизиран, докато четириъгълниците бавно се отваряха и от тях се появиха захващащи скоби и най-различни механични ръце с множество съчленения. Ето че изведнъж апаратът заприлича на изследователска подводница — или пък на някакво огромно швейцарско сгъваемо ножче, дело на побъркан дизайнер.

— Какво ще прави?

— Изравнява скоростта си с нашата. Изглежда, че ще...

Кабината се озари от разноцветни светлини. Хайнеман трепна и се отдръпна назад, Ланиер прикри очите си с ръка.

— Какво беше това? — извика Каролсон отзад. Пред очите на Ланиер танцуваха светещи зелени и червени изображения. Той неволно протегна ръка, за да докосне един от тях, преди да осъзнае, че са нематериални.

— Приличат на символи — рече Хайнеман. — Виждаш ли ги?

— Виждам ги — отвърна Ланиер. — Не зная какво са, нито откъде са се взели.

Отново изпраща радиото:

— Моля идентифицирайте се и съобщете целта, с която приближавате щита на Аксисград.

Ланиер взе микрофона от Хайнеман.

— Аз съм Гари Ланиер. — Като че ли това ще им говори нещо, помисли с насмешка той. — Ние сме изследователи. Ако има някакви проблеми...

— Желаете ли адвокат?

— Простете... какво?

— Веднага ще ви бъде назначен адвокат. Вие навярно сте телесно човешко същество, което настоява за пълни права пред Хексамоновия съд?

— Кажи да — посъветва го Каролсон.

— Да.

— Ще бъдете отделени от потока и ескортирани до Аксис Надер.

От летателния апарат се отдели дълга механична ръка и изчезна под корпуса на тръбохода. Прозорецът се изпълни с искри, свикът се завъртя и корпусът му се разтърси. Чу се свистене на изтичащ под налягане газ, в кабината едновременно изписаха няколко алармени сигнала, последва раздиращ звук, още едно сътресение и изведнъж преминаха в свободен полет.

Тръбоходът беше отделен от сингуларната и изтеглен встрани. Ала свикът вече не беше скачен с него.

Хайнеман погледна нагоре, към ярко-червената линия и черната машина, която я обхващаше. С една от многобройните си ръце машината все още придържаше повредения тръбоход.

— Откачени сме от тръбохода — обяви с дрезгав от яд глас Хайнеман. — Разстоянието между тях надвишаваше четиридесет метра. — Ще отида долу да проверя целостта на корпуса.

Ланиер побърза да се намести в пилотското кресло. Закопча се с методични движения и си наложи да поеме няколко пъти с пълни гърди. Все едно, че са те ударили, мислеше си той. Не е по-зле, може би дори е по-добре...

— Не открих никакви пробойни, но предпочитам да сме вътре в атмосферния слой — извика отдолу Хайнеман.

Черната машина изостави тръбохода, разтвори широко няколко механични ръце и се приближи до самолета. Хайнеман се пхна отново в кабината, между Каролсон и Фарли.

— Лайнарска история — рече той. Ланиер за първи път го чуваше да ругае.

Огромният корпус на черната машина закри прозореца и самолетът се извъртя. Хайнеман, който се носеше някъде в центъра на кабината, беше единственият, запазил досегашното си положение. Ланиер прелетя покрай изненадания инженер, сетне се върна обратно.

— Хвани се, преди следващото завъртане — извика той. Хайнеман протегна ръка и сграбчи облегалката на креслото. Самолетът се завъртя отново около оста си, този път толкова рязко, че рамената става на Хайнеман бе изкълчена като от ловка хватка на борец.

Инженерът изкрещя от болка, пусна облегалката и се понесе в посока обратна на въртенето. Ланиер го гледаше безпомощно, очаквайки най-сетне да дойде краят на въртележката. Отброи четири спокойни секунди, веднага разкопча колана, прегърна Хайнеман през кръста и го повлече към задния отсек. Лицето на инженера бе изкривено от болка, той отвори очи и погледна към Ланиер като дете, което си е обелило коляното.

Каролсон и Фарли се бяха отървали само с леки охлузвания. Фарли подпираше главата на Хайнеман, а Каролсон придържаше краката му, докато Ланиер оглеждаше изкълчената става.

— Кучи син! — изрева Хайнеман. — Остави ме на мира!

— Колкото по-дълго е изкълчена, толкова по-дълго ще те боли — отвърна Ланиер. — Не смятам, че има разкъсване. Божичко, как ще се справя при нулева гравитация?

— Опри се на стената, а ние ще притиснем тялото му между седалките — посъветва го Каролсон. Хайнеман изпищя и й хвърли обезумял поглед. Косата му стърчеше във всички посоки. Ланиер заклеши крак под близката облегалка и се подпря на гърдите на Хайнеман. Каролсон и Фарли го сграбчиха здраво.

— Пуснете ме — помоли с отпаднал глас инженерът, а от очите му бликнаха сълзи.

Ланиер промуши ръката си под неговата, внезапно натисна с всичка сила и същевременно завъртя ставата в обратна посока. Хайнеман изпищя отново, после изведнъж ги погледна с бялото на очите. Главата му увисна безжизнено. Беше изгубил съзнание.

— Никога няма да ни прости — обади се първа Каролсон.

— Превържете ставата и му поставете студен компрес — поръча им Ланиер. После си спомни къде са и погледна към прозореца. Черната машина все още закриваше гледката.

— Не правете опити да увеличите скоростта си — посъветваха ги отново по радиото. — Не задействайте спирачната система. Движете се към Аксис Надер.

Фарли издърпа Хайнеман на креслото. Главата му се извърна към Каролсон. Лицето му беше бледо като платно. Каролсон внимателно вдигна клепачите му.

— Шок — каза тя. После вдигна капака на бордовата аптечка, извади спринцовка с предварително приготвен разтвор и инжектира съдържанието ѝ в здравата му ръка.

Ланиер седеше в кабината и правеше отчаяни опити да получи поне някаква информация от инструментите. Едно беше съвсем ясно — самолетът се носеше с огромна скорост.

На влизане в контролната стая на потока Олми проектира пропуска, даден му от президентството, пред телесния часовей. Стаята беше просторна, с овална форма, пространството бе изпълнено с колони от проектирана информация, а пред дежурните монитори седяха двама неоморфи. Олми се плъзна към тях и изведнъж бе заобиколен с подробни сведения за разрушения и падащ тръбоход, както и за самолета, който беше под контрола на автомата за поддръжка и управление на потока.

— Операцията е секретна, по изрична заповед на президента — изобрази Олми пред старшия неоморф.

— Не мога да се съглася — отвърна неоморфът. — Касае се за сериозно нарушение, за което трябва незабавно да бъде съобщено в съда. Ще им бъде назначен адвокат и...

— Те вече имат адвокат. Вие сте длъжен да изпълнявате заповедите на президентския представител — каза Олми. Неоморфът — тялото му беше с яйцевидна форма, обвито с тракционно поле, снабдено с две къси ръчички и съвсем човешко на вид лице отпред — се прикри зад изображението на множество бели кръгове, сигнализиращи за отстъпване под натиск. Но това не беше достатъчно за Олми.

— По нареждане на президента на Безкрайния Хексамонов Възел, съгласувано с президент-министъра, вие сте отстранен от

служба — заяви той. Неоморфът протестира яростно с гъгнещи звуци и трепкащи червеникави изображения, но въпреки това се подчини и напусна стаята.

Олми зае мястото му и размени погледи с втория неоморф.

— Случаят няма да стигне до съда — обяви той.

— Вече предадохме съобщението — каза вторият неоморф.

Олми телепроектира кратко послание до кантората на Сули Рам Кикюра в Централния град. Пред очите му се появи стилизирана лична емблема.

— Сер Рам Кикюра в момента отсъства. Разговаряте с един от частичните ѝ представители. Мога ли да ви помогна с нещо?

— Въпросът е спешен. Чакаме нови гости. Появиха се в нарушение на Хексамоновия закон. Делото по случая трябва да бъде прекратено незабавно, по нареждане на президента. — Той изобрази нужния код.

— Прието — отвърна частичният. После поклати глава и за миг заприлича ужасно на своя материален първообраз. — Да знаеш, Олми, непрестанно ми създаваш проблеми. — Частичният изключи връзката, Олми откри нов комуникационен канал, този път до Аксис Надер и помоли франта да придружи Патриша до хангара за инспекция. Междувременно издаде нареждане да бъде разчистено движението до там. Това, естествено, щеше да предизвика немалко излишни вълнения и неприятности, но нямаше начин да бъде избегнато.

— Ще ни трябват още жилищни помещения — приключи той. Франтът също си записа кодовото изображение и изключи.

Едва сега Олми насочи цялото си внимание към автомата за поддръжка и управление на потока.

— С тях всичко ли е наред? — попита той, заобиколен от настойчиви оранжеви изображения.

— Не са наранени от нашия автомат — отвърна леко разтревожен неоморфът.

— Даваш ли си сметка, че операцията е напълно секретна? — запита го Олми. Неоморфът се озари в мекушаво-зелено. — Добре. Тогаво насочи апарата и разрушителите към хангара за инспекция.

След това Олми напусна станцията и се отправи с най-бързата шахта към Аксис Надер.

— Какъв е броят на присъстващите във летателното средство? — запита гласът.

— Четирима — отговори Ланиер. — Един ранен.

— Всички ли са телесни?

— Ние сме хора. А вие какви сте?

— Намирате се в приемната за незаконни превозни средства. Не правете опити да избягате, залата е заключена.

Черната машина отдръпна механичните си ръце и се отдалечи от самолета. Ланиер откри, че се намират в просторен и изрядно подреден хангар, с гладки стени в черно и сиво. Точно пред прозореца на пилотската кабина се извиваха сребристи кабели. Самолетът висеше на кабелите, които бяха прикачени за металическа издатина под тавана. Трима огромни механични работници заобиколиха корпуса и го тласнаха встрани. Крачеха с тънки, деликатни крака, снабдени с множество съчленения, а масивните им тела се състояха от полусфери, свързани с черни гъвкави кожуси.

Никъде в целия хангар не се виждаше жива душа. В двата срещуположни края бяха разположени елипсовидни портали, високи приблизително четири метра, вратите им бяха отворени, но нямаше и следа от евентуални посрещачи.

— Желаете ли да разговаряте с човека, който потвърди вашата идентификация? — обади се отново гласът, по-приятен и мелодичен от когато и да било.

— Кой е той? Кой ни е идентифицирал?

Следващият глас разпознаха веднага.

— Гари, тук е Патриша. Разбрах, че сте четирима. Кои присъстват?

— Това е тя — извика Ланиер. — Открихме я. Или... май тя ни откри.

— Предполагах, че някой ще тръгне да ме търси. Нали ви казах. Те са мои приятели. — Патриша се наведе напред, опитвайки се да вникне в смисъла на проектираните изображения. Беше забелязала Ланиер в пилотската кабина. — Сигурна са изплашени до смърт. — Тя проследи с поглед черната патрулна машина, която бавно се издигна над самолета и се прибра в отредената ѝ клетка.

— Нищо чудно да си имат сериозни неприятности с градската управа — рече Олми. — Правя опити да прехвърля случая към друга

инстанция и да ги освободя от съдебна отговорност, но не зная дали ще постигна успех.

— Дошли са да ме търсят — рече тя. — Не можете да ги вините за това.

— Движили са се по аксиалния поток, което е строго забранено.

— Така е, но откъде биха могли да знаят?

Олми не отговори на въпроса.

— Зная кои са — рече той. — Твоят шеф Ланиер, Каролсон от научната група, китайката с европейски черти на име Фарли и инженерът Хайнеман.

— Познал си ги? Значи разполагаш със сведения за всички ни, така ли?

Механичните работи избутаха прикачения на кабелите самолет към едно странично разширение на хангара. Ирисовидната врата на разширението се затвори зад тях и хангарът потъна в мрак.

Патриша излезе от стаята и пое предложената от Олми ръка. Той е поведе към хангара за инспекция.

В този момент пристигна и Сули Рам Киккура. Все още не беше се срещала лично с Патриша, но знаеше всичко за нея. Адвокатката и Олми проектираха кратък диалог в пространството пред тях. Патриша не можа да проследи всички визуални символи — и без това някои от тях въобще не ѝ говореха нищо — но все пак съумя да схване същината на разговора. Новопоявилата се беше телесен адвокат. Тя прие изявлението на Олми и го предаде директно в пред-съдебната процедура.

Люкът на самолета се отвори. Един от механичните работници клечеше наблизко, насочил сензорите си за да запечата слизането на пасажерите.

История, помисли си Патриша. Тук всички сме част от историята.

Пръв се показа Ланиер. Патриша едва се сдържа да не му помаха, все пак се надигна нетърпеливо на пръсти и му кимна. Той ѝ отвърна с кимване и бавно се спусна по стълбичката. Фарли го последва. Появи се Каролсон, но остана на изхода. Ланиер посочи с ръка.

— Имаме ранен вътре. Ще се нуждае от помощ.

Олми и жената размениха няколко думи, после тя докосна своето сребърно колие. В същия миг погледна към Патриша и се усмихна. Проекторът ѝ изобрази американско флагче над лявото ѝ рамо — очевидно жената бе от американско потекло и се гордееше с това.

— Какво ще правим сега? — попита Каролсон. — Вътре ли да го оставим?

— Кажи на твоите приятели, че сме повикали медицински работник — рече тихо Олми.

— Всичко ще бъде наред. Повикахме помощ — извика Патриша. Ланиер направи опит да се приближи към нея, но бе спрял от механичния работник.

— Пуснете го да мине! — примоли се Патриша. — Олми, защо ги спират?

— Под карантина са — обясни Олми и посочи светещата червена лента, която опасваше самолета.

Патриша се обърна към Ланиер и вдигна ръка.

— Нищо няма да ви направят. Не се безпокойте. Само изчакайте малко.

— Радвам се да те видя — рече Ланиер, като не изпускаше от око щъкащите наоколо механични работници. — Не се надявахме да те открием някога.

Патриша преглътна болезнената буца, заседнала на гърлото ѝ. После се обърна към Олми.

— Трябва да останем заедно — заяви решително тя. — За да може да си помагаме.

Олми ѝ се усмихна, но не каза нищо. Вместо това наново потъна в оживена размяна на символи с жената.

— Решението се взема в момента — обяви накрая той.

— Дали са престъпници, или гости, това ли? — попита Патриша.

— О, няма никакво съмнение, че ще бъдат обявени за гости — намеси се жената на перфектен английски.

— Сега ще им вземат лабораторни проби — съобщи Олми. — Най-добре да ги предупредиш.

— Гари, — извика Патриша — интересуват се от нашите тъканни култури. Един от техните работници — от механичните — ще се приближи и ще вземе микроскопични проби от кожата ви. Не боли. Освен това искат да им предадете отходния резервоар на тоалетната.

— Ето го и медицинския екип — каза Олми. Помисли си, че като свърши всичко, ще трябва да се свърже с участниците в операцията и да поиска от тях клетва, че ще запазят всичко в тайна. В хангара влязоха още двама телесни граждани и един миниатюрен механичен работник и се насочиха право към червената лента. В мига, когато пресякоха лентата, на раменете им изгряха червени нашивки, обозначаващи, че сега и те са под карантина.

Ланиер, Каролсон и Фарли навиха ръкави и позволиха на медицинските работници да вземат проби от кожата. Едва след това миниатюрният работник се отдръпна назад и докосна червената лента. Тя изчезна, заменена от ярко виолетово сияние.

Двамата членове на медицинския екип — бяха хомоморфи — влязоха през люка на самолета. Само след минутка се появи Хайнеман, стъпил на крака, но подкрепян от работниците. По-старшият хомоморф проектира визуално съобщение до Олми.

— Има болки, но не е сериозно — преведе Олми на Патриша. — Дали са му болкоуспокояващи, но все още не са се заели с лечението.

Двамата приближиха самолета.

— Карантината е отменена — обяви старшият медицински работник. Стараеше се заради Патриша да подбира по-простички символи и тя му кимна с благодарност. После изтича и прегърна Ланиер, Каролсон и Фарли. Когато дойде ред на Хайнеман, тя го целуна лекичко по бузата.

— Не ме пази — нищо ми няма — рече ѝ той. — Къде, по дяволите, сме попаднали?

— Очаквам съдебното решение — обяви адвокатката, над чието рамо все още стърчеше американското знаме. Тя приближи групата и протегна ръце.

— Има имплантат в мозъка си, — обясни Патриша на Ланиер. — Всички тук имат. В момента изслушва решението на съда.

— Случаят е изтрит от всички пре-съдебни архиви и анулиран за по-нататъшна процедура — продължи адвокатката. — Вие всички сте гости на Аксис Надер. — Тя погледна многозначително Олми и добави: — По нареждане лично на президент-министъра.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Виелгорски спря пред черната гладка табела, висяща на входа на библиотеката в трета кухня. Белорезки и Язиков се появиха в другия край на осветения от плазмената тръба площад и закрачиха предпазливо към него. Зад тях вървеше малка група космодесантчици, с готови за стрелба автомати.

Мирски и Пагодин наблюдаваха сцената от изоставената караулка на американците — бяха се притаили в тясна задушна стаичка, с висящи по стените монитори. Мирски бе положил ръка на превключвателя за високоговорителите. Пагодин погледна към него.

— Поемаме огромен риск — рече той.

— Зная.

Пагодин погледна екрана. Мирски завъртя дистанционното управление на подслушващото устройство и увеличи звука.

— Няма да са ни нужни повече войници — обяви Виелгорски. — Изпратих Мирски и Пагодин под стража в четвърта кухня.

— Май няма да ни предаде — прошепна Пагодин.

Мирски кимна. Даваше си ясна сметка за рискования ход, но още в първите дни след началото на събитията бе осъзнал, че няма да може да ръководи без помощта на Виелгорски — липсваше му опит, а също и желание да бъде въввлечен в политически боричкания. Виелгорски беше най-добрият сред политическите офицери. Ако двамата с Мирски не съумеят да намерят общ език, значи са обречени. Другата възможност бе всички политофицери да бъдат разстреляни, но Мирски се съмняваше в успеха на подобно начинание. По-добре да се предаде на американците и да се скрие някъде в огромния град, където да се грижи сам за себе си.

— Мисля, че е дошло време да видите за какво сте се сражавали и как можете да го използвате — каза Виелгорски.

— Нямам никакво желание да заприличам на Мирски — отвърна Белорезки. — Това място ми е противно.

— Другари, — рече търпеливо Виелгорски — знанието е сила. Нима искате да сте по-невежи от останалите? Аз лично вече влизах вътре и въпреки това съм вашият приятел Виелгорски, в мен нищо не се е променило.

— Да... — кимна Язиков. — Аз не се страхувам.

— Нито пък аз — добави Белорезки, но в гласа му се долови колебание. — Но...

— Тогава да влезем заедно и да видим с какво се е занимавал през всичкото това време Мирски.

Мирски ги проследи с камерата докато се изгубиха от поглед. Скоро всичко щеше да се реши. Възможно ли бе да прекараш целия си живот в една страна и въпреки това да бъдеш сляп към недостатъците ѝ? Сигурно, ако си лишен от база за сравнение, от нещо, на което да се опреш в преценката си. Оставаше да го провери на практика, не можеше да се доверява на онова, което бе научил в библиотеката. По действията на Виелгорски щеше да разбере колко струва всичко, на което са ги учили в родината.

— Той ще им отнеме оръжията — каза Мирски. — Не бива да са въоръжени, когато се появя аз.

— Нима смяташ да слезеш долу? — учуди се Пагодин.

— Да.

— Толкова ли много вярваш на Виелгорски?

— Не зная. Трябва да рискувам.

— Не си само ти — каза Пагодин. — Не забравяй, че се споразумяхме — Плетнев, учените, аз, Аненковси, Гарабедян.

Мирски се спусна по стълбата. Космите на гърба му бяха настръхнали. Боеше се повече дори от онзи миг, когато приближаваха външния вход на астероида. Странно, но се чувстваше като малко дете. И беше уморен. Спомни си, че американеца, Ланиер, също изглеждаше страшно изморен при срещата.

Отваря вратата.

Пристъпва в библиотеката. Вътре са само тримата замполити — Виелгорски е насочил пистолет към Белорезки, а Язиков стои встрани и го гледа смаяно. Автоматите им са на пода, ритнати далеч встрани.

— Влизайте, другарю генерал — обади се Виелгорски. Той направи няколко крачки встрани, без да сваля пистолета, наведе се и вдигна един АКВ. Белорезки впи в Мирски поглед изпълнен с

непреодолима омраза. Лицето на Язиков беше безизразно, очевидно се владееше добре. Мирски бавно ги приближи.

Намираше се на пет метра от групата, когато Виелгорски внезапно се завъртя и насочи пистолета към него.

— Казах, че не мога да ти бъда благодарен, другарю — произнесе той и натисна спусъка.

Всичко пред погледа на Мирски се завъртя, сякаш очите му бяха камера, насочвана от побеснял оператор. Имаше чувството, че едната половина от главата му е придобила исполински размери. Той падна на колене, преви се и после се строполи на пода, а бузата му се остърга в неравната повърхност. Ожуленото го заболя далеч повече от онова, което бяха сторили с половината от главата му. Той премигна с единственото си виждащо око. Виелгорски свали пистолета, подаде го на Белорезки, после вдигна един от захвърлените долу автомати, прицели се в креслата и екраните и откри огън. Няколко мониторни капки се разхвърчаха на парчета, наоколо свиреха рекушети, но звукът от изстрелите отекваше някак приглушено от далечния край на залата.

Възторженият победен вик на Белорезки секна, когато ненадейно в залата се разнесе неописуемо силен звук. Тримата офицери потрепериха, Виелгорски подскочи от изненада и изпусна оръжието. Язиков притисна ушите си с ръце. После и тримата се строполиха. От тавана на залата бликна снежнобял дим и площада бе забулен в непрогледна мъгла.

Мъглата се спусна над Мирски и той склопи очи, изпълнен с благодарност за настъпилия покой.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Изтегнат на дивана, вперил поглед в кремавия таван, без да си внушава че си почива, Ланиер премисляше малкото, което му беше известно.

Жилището, което им бяха отредили, бе разположено в покрайнините на въртящия се цилиндричен квартал, наречен Аक्सис Надер — общо пет апартамента свързани с коридор, всеки един със спалня, баня, кабинет, а в дъното на коридора имаше обща кухня и всекидневна. Центробежната сила на това ниво беше малко по-слаба, отколкото на повърхността на Камъка. Външната врата беше заключена, нямаше и прозорци, макар че в стаите бяха разположени илюзорни отвори, в които се проектираха идилични земни пейзажи.

Някой изглежда бе положил значителни усилия, за да придаде на стаите уютен и близък до техните представи изглед. От цялата тази бъркотия Ланиер си вадеше извода, че тук ги имат за важни гости. Дали наистина бяха гости, или затворници все още не можеше да се определи на този етап.

Той изви глава към ниската масичка, на която бяха разхвърляни списания, вдигна един брой на „Щерн“ и го прелисти, без да се съсредоточава в съдържанието. Очите му неусетно се плъзнаха по стените на апартамента, спирайки се на отделните по-интересни детайли — красиво изработената стъклена ваза в ъгъла на бюрото, покрита със златисти и червени орнаменти, разноцветната дамска на дивана, подредените по рафтовете книги и купчината дискове в ебонитово-черното чекмедже.

Тъкмо се готвеше да остави списанието на масичката, когато си спомни, че не беше погледнал датата. Оказа се 4 март 2004 г. Преди повече от година. Откъде ли са го взели?

Както и всички мебели в апартамента.

— Може ли да вляза? — попита Патриша. Вратата на апартамента стана прозрачна и той забеляза, че стои в коридора. Ако се съдеше по изражението ѝ, тя не го виждаше.

— Да, моля — покани я Ланиер.

Тя продължи да пристъпва нетърпеливо.

— Гари, вътре ли си?

Ланиер осъзна с изненада, че не го бе чула. В пространството пред вратата изплуваха някакви символи, които бързо се меняха — странни и непонятни драскулки, които Патриша бе нарекла проекции — цели изречения и смислови понятия, събрани в единични символи. Ланиер стана, доближи вратата и изведнъж някакъв безполов и мелодичен глас го запита:

— Имате посетител, господин Ланиер. Ще разрешите ли на Патриша Луиза Васкес да влезе?

— Да, моля, пуснете я — рече той. Вратата изгуби прозрачността си и се плъзна встрани.

— Здравей — каза тя. — След половин час се събираме всички — имаме среща с жената, която видя в хангара. Олми каза, че тя е нашата адвокатка. Исках първо да обсъдя някои неща с теб.

— Добра идея — кимна той. — Седни.

Той се настани в мекото кожено кресло, а Патриша се отпусна на дивана. Тя сви ръце в скута и го огледа със спокоен поглед, леко усмихната.

— Какво, по дяволите, се случи с теб? — попита Ланиер.

— Не е ли очевидно? Отвлякоха ме. Отначало помислих, че са ни нападнали. Имах чувството, че съм се побъркала. Може наистина да не съм била на себе си. Взех влака за трета кухня и Олми ме откри там. Беше взел и франта със себе си — той не е човек.

— Кой е Олми?

— Виждал си го — този, който ви посрещна в хангара и уреди жилища за всички.

— Да, виждал съм го, но кой всъщност е той — какъв пост заема, с каква власт разполага?

— Той е нещо като агент. Работи за Възела — правителството на Хексамона. Откакто съм тук, се занимава с обучението ми. В края на краищата, нападнаха ли ни?

— Да — каза Ланиер. — Руснаците. — Той й предаде накратко хронологията на събитията, а Патриша го изслуша внимателно.

— Сигурно това трябва да е била причината, заради която Олми искаше да ме отведе — рече накрая тя. — Мислел е, че там животът ми

ще бъде изложен на опасност. Не зная защо се е спрял точно на мен, но... — тя сви рамене. — Имам само предположения. Вече ме подложиха на пълни изследвания. Вас също ще ви изследват — пълна диагностика, физиологични тестове — всичко само за няколко минути. Не боли. Наистина се интересуват от телата ни. За тях сме като архаични куриози.

— Не се и съмнявам. Да ти призная, когато научих, че си била отвлечена, направо побеснях. Знаеш ли, Джудит Хофман успя да се прехвърли на Камъка от Станция шестнадесет...

— Чудесно! — извика Патриша. — Някой друг имаше ли с нея?

— Да — но не ги познаваш.

Патриша се омърлуши.

— Изглежда е решила, че вече не ме бива много за тази работа. Твоето изчезване беше последната капка в чашата.

— Моето ли?

— Хофман ми нареди да те пазя като очите си. А аз не само, че не можах да попреча по никакъв начин за избухването на войната, но на всичко отгоре изгубих и теб. Хич не ми беше лесно да се примиря с провала си, Патриша. — Той потърка уморено очите си. — Провал! Що за глупост, да нарека унищожаването на земната цивилизация „провал“!

Патриша стисна ръката му в шепата си.

— Не всичко е изгубено — прошепна тя.

— Така че, тази експедиция бе организирана лично от Хофман.

— Колко е хубаво, че отново сте тук — единствените ми приятели, помощници.

— Надявам се, че наистина ни приемат за гости? — попита той.

— О, да. Не ви очаквах, макар че още при първото съобщение Олми предложи, че става дума за тръбохода. Незабавно се свързаха с него, той като той последен бе посещавал този край на коридора.

— Знаят ли за Камъка — за присъствието ни там?

— Да, предполагам — Олми сигурно им е казал.

— И какво смятат да предприемат? Интересуват ли се въобще от Камъка...

— Не съм сигурна. Някои вероятно се интересуват. Всичко е толкова объркано, а и Олми се занимава едва от няколко дни с мен. Проблемът изглежда е политически, поне така ми каза Олми.

— Те са ужасно напреднали, нали? — попита Ланиер.

— О, да, но не чак толкова, че да не разбираме какво става наоколо. Ето тези стаи, например, по нищо не се отличават от жилищните помещения в трета кухня. От стаята, в която ме заведе Такахаши.

Ланиер не бе споменал за предателството на Такахаши. Не смяташе, че и сега е необходимо.

— Цялото обзавеждане е илюзия — продължи Патриша. — Във всяка стая е монтиран пиктор — нещо като проектор. Той въздейства директно върху сетивата ни и така възприемаме промените в обкръжаващата ни среда. Всъщност мебелите са съвсем обикновени, със стандартна форма и функции, всичко останало се проектира допълнително. Усъвършенствали са тази технология преди много векове. Привикнали са към нея, както ние към електричеството.

Ланиер протегна ръка, прелисти броя на „Щерн“, после го отмести и вдигна намиращия се отдолу „Таймз“.

— Значи тези списания, вазата... — той посочи стъклената ваза — всичко това са записи, проектирани в съзнанието ни?

— Нещо такова.

— Наблюдават ли ни в момента?

— Не. Поне така ми казаха. Тук много държат на личния живот.

— Каза, че нямаш представа какво искат от теб.

— Е... само предположения. Изглежда Олми се е уплашил, че мога да изключа машините в шеста кухня.

— Нали спомена, че искал да те спаси.

— Вярно, далеч от опасностите. — Тя се изправи и кимна към обзавеждането. — Харесва ли ти?

— Не е зле — рече той. — Уютно е.

— Страшно ги бива да подбират подходящия декор за всеки. Аз също намирам стаята си за уютна. Но не е като къщи. Знаеш ли...

Изведнъж лицето ѝ придоби загрижено изражение и тя го стрелна тревожно с очи.

— Не съм съвсем добре. Все още съм твърде объркана.

— Това е... напълно естествено — отвърна Ланиер.

— Обещаха, че ще ми помогнат — продължи тя. — Ще ми помогнат за да открия нашия свят. Наистина могат да го сторят. Само че самите те все още не го осъзнават. Скоро ще разберат. Поне това

научих, откакто пристигнах. Коридорът може да се изкривява до безкрайност — тя неусетно вплете пръсти. — Да вървим при другите.

Олми стоеше в центъра на овалната всекидневна, а до него бе Сули Рам Кикира. Той я представи поотделно на петимата, като същевременно ѝ обясняваше подробно какви са били функциите и задълженията им в Шишарк. Ланиер бе дълбоко впечатлен от обстояните познания на Олми, който сякаш разполагаше с изчерпателно досие за всеки един от тях.

— А това е Сули Рам, вашата адвокатка. Появата ви на борда на тръбохода бе незаконна, според нашите представи, така че тя вече встъпи в тази длъжност. Въпреки трудностите тя успя да прекрати започнатото срещу вас съдебно дело.

— Благодарение на заповедта на президент-министъра — добави Рам Кикира. — Честно казано, подобно нещо едва ли е по силите на един скромен адвокат от моя ранг.

— Свикнала е да се подценява — добави Олми.

— След като се запознахме, защо да не преминем направо към въпроса? — предложи Рам Кикира. Олми се настани в едно кресло и скръсти ръце. — Първо, трябва да знаете, че преобладаващото мнозинство от гражданите и посетителите на Аксисград и останалите селища край Пътя — наричан от вас коридора — разговарят помежду си с помощта на проектирани визуални символи — ние го наричаме пиктиране. — Тя докосна колието на шията си и погледна към Хайнеман. Пред очите на инженера засвяткаха ослепителни стрели. — Ето това е моят персонален пиктор. До няколко дни вие също ще получите. Не сте длъжни да учите графична реч, но ще ви бъде от полза. Уроците ще отнемат само два-три дни. Доколкото научих, госпожица Васкес вече е в състояние да възприема някои по-прости пикти — изображения.

— Главно приветствията — подхвърли Патриша.

— Говоря американски английски, владея го от доста години, защото се гордея с моите прадеди, които са били североамериканци и са живеели в щата Калифорния.

Когато се срещнахме за първи път, може би сте обърнали внимание, че носех над лявото си рамо американско флагче. Това е напълно естествен акт сред америкофилите, той символизира нашата гордост. В първите години след Смъртта, се е смятало за срамно да си

от американски, или руски произход. Нерядко подобни хора са били преследвани и унизявани, в повечето случаи това са били американци. Когато обитателите на Мексико и Южна Америка заселили повторно бившите територии на Съединените щати, всички североамерикански граждани били арестувани. По онова време надеритите вече се опитвали да основат световно правителство и на гражданите на предишните свръхсили се гледало с омраза.

— Но после това се е променило? — попита Хайнеман.

Рам Кикура кимна.

— От Съединените щати сме взаимствали много от сегашните културни и законови предпоставки, както и структурата на правителството. За нас Америка е, каквото за вас са били Рим и Гърция. Сега вече можеш с гордост да признаеш, че предците ти са били американци. Ако в Аксисград научат за пристигането ви...

Ланиер неволно се напрегна, разтревожен от непредсказуемите последици на подобна вест.

— ...тогава, страхувам се, че ще трябва да поема функциите на ваш театрален агент. — В усмивката ѝ се криеха както симпатия, така и увереност. Ланиер въздъхна и се отпусна.

Фарли поклати глава.

— Аз съм китайка. Значи ли, че ще ме смятат за социален аутсайдер?

Рам Кикура се засмя.

— Ни най-малко. Поне една трета от гражданите на Хексамона са от китайски произход — далеч повече от американците. Що се отнася до вашия статус — поне засега присъствието ви тук се пази в тайна и е известно само на висши кръгове от управлението на Хексамона. Докато ситуацията не претърпи някаква промяна ще трябва да се въздържате от срещи с жители на града. Въпреки това имате всички права, които притежават почетните гости на Хексамона. Дори самият президент не може да ви отнеме тези права. Едно от тях е правото да разполагате със свой собствен адвокат, който да представлява интересите ви да ви и защитава. Достатъчно е някой от вас да възрази срещу моята кандидатура и аз незабавно ще бъда заменена — тя ги огледа внимателно. Нямахте възражения, а и не очакваше да има.

— Освен това, — продължи Рам Кикура — според статуса ви, вие сте в състояние да оказвате определена помощ на Хексамона и да получавате в замяна известно заплащане — във форма близка до вашите представи. На първо време обаче никой няма да ви безпокои. От вас ще се иска единствено известно съдействие при извършването на някои изследвания — с ваше изрично съгласие — а събраните сведения ще бъдат инвестирани на ваша сметка в единната информационна система на Хексамоновата банка. Тези сведения ще бъдат предоставени за свободно ползване на членовете на Възела и правителствения апарат.

— Аз имам някои въпроси — намеси се Ланиер.

— Моля, задайте ги.

— Какво е Хексамонът... а също и този Възел?

— Под Хексамона разбираме цялата общност от човешки същества. Вие вероятно бихте го нарекли държава. Възелът е главното законодателно тяло на този град, както и на Пътя — от Шишарк до маркировка 2x9 от Пътя. Става дума за точка, която отстои на два милиарда километра от началото на Пътя.

— Значи вие сте потомци на жителите на Камъка — същите, които са обитавали Шишарк? — попита Каролсон.

— Да — рече Рам Кикура.

— Простете — намеси се Хайнеман. — Колко души живеят тук? Колко е голям този Аксисград?

Рам Кикура се усмихна и проектира серия от инструкции върху празните стени. В стаята липсваха информационни колони — по всичко изглежда функциите им бяха интегрирани в скритите от погледа пиктори. Внезапно пред тях се появи обемно изображение на Аксисград, което бавно се въртеше. Хайнеман се наведе напред в креслото и присви съсредоточено вежди.

— Сто милиона човеци обитават градът пред вас и прилежащия участък от Пътя. Десет милиона живеят извън града, разпръснати по протежение на Пътя, това са предимно търговци и координатори на петстотин и седемдесетте активни кладенци. Аксисград има деветдесет милиона жители. От тях седемдесет милиона се съхраняват в Градската памет. Повечето са изживели полагащите им се две законни превъплъщения, напуснали са телата си и съществуват като индивидуални схеми в информационната среда на Градската памет.

Могат да получат отново тела при специални обстоятелства, но докато не възникне подобна необходимост остават на съхранение в паметта. Приблизително пет милиона е броят на личностите с отклонения — психически заболявания или деградации, които не подлежат на терапия, дори когато се използват екстремални средства — те се съхраняват в неактивно състояние.

— Значи хората тук не умират? — попита Каролсон.

— Под смърт, или умирање тук обикновено се разбира загубата на телесното състояние, но не и на личността. Тоест, отговаряйки на въпроса ви — не умират, или умират твърде рядко — обясняваше Рам Кикура. — Всички ние сме снабдени с имплантати. — Тя докосна с пръст мъничка точица зад ухото си, после го придвижи до друга — точно над носа. — Те подсилват нашите мисловни способности, а в случай на неприятен инцидент запазват запис от преживяното до последния момент, заедно с пълна схема на личността. Имплантатът е практически неразрушим — при инцидент той е първото, което търсим. На всеки няколко дни с помощта на тези имплантати опресняваме намиращите се в Градската памет записи на нашето съществуване. По такъв начин личността може да бъде реконструирана за съвсем кратко време. Достатъчно е само опресненият запис да бъде прехвърлен в ново тяло и ще разполагаме с копие, което по нищо не се отличава от оригинала.

Тя огледа стаята, в очакване на нови въпроси. Нямахше такива, разказът ѝ бе впечатлил дълбоко присъстващите.

— Ако Олми ми позволи, — предложи Рам Кикура — ще го използвам за пример...

Олми кимна.

— Той е нещо като рядък екземпляр, заради възрастта и житейската си история. Ражда се в своето оригинално тяло преди близо пет века. Първия път умира при нещастен случай — разрушението за щастие не е пълно и той бива реконструиран. Тъй като службата му пред Хексамона е от особена важност, а също така е свързана с опасности, получава право на три превъплъщения, за разлика от обичайните две. Тялото, което обитава в момента е пригодно за специална работа, въпреки, че на външен вид се приближава до общоприетите представи. Освен това е напълно автономно, що се отнася до поддръжка на жизнените функции.

Изключени са всички компоненти на отделителната му система. В коремната кухня е разположен миниатюрен енергоизточник, а отходните продукти се изгарят вътрешно. Енергоизточникът се нуждае от подмяна и зареждане веднъж годишно. Нуждата от вода е сведена до минимум.

— Смяташ ли, че си човек? — запита го Каролсон.

— Разбира се — рече Олми. — Сигурно се питате как стои въпросът със секса?

— Ами... честно казано, да — призна Каролсон. Хайнеман присви очи и вдигна въпросително вежди.

— Притежавам всички необходими мъжки полови белези — по рождение и по избор, а органите ми функционират напълно нормално.

— И аз мога да го потвърдя — кимна Рам Кикура. — Вродената полова ориентация сега вече не е задължителна, нито пък е трайно явление.

— Искаш да кажеш, че ако си се родил мъж, това не значи, че ще останеш за цял живот такъв? — попита Фарли.

— Или жена. Или пък мъж или жена. В наши дни неоморфите рядко притежават специфична полова ориентация.

— Като спомена за вродена ориентация — подхвърли Хайнеман — това значи ли, че имате и зачеване по изкуствен път. Бебета в епруветки и прочие?

— С риск да ви шокирам — което така или иначе е неизбежно — трябва да ви съобщя, че повечето хора днес не се раждат, нито зачеват по естествен начин. Личностите им се създават от един или повече родители, чрез смесване на техните индивидуални схеми в градската памет, с добавка на нещо, което тук наричаме Загадка и което се взема от единия, или двамата родители. Новосъздадената личност израства и получава своето образование в Градската памет, преминава през серия от изпити, „съзрява“ и най-сетне се сдобива с правото на първо превъплъщение — обикновено в късна юношеска възраст. Тялото, което личността ще обитава, се изработва или по поръчка на родителите, или на самата нея. След като прекара полагащите му се две превъплъщения, личността се завръща отново в Градската памет.

Каролсон понечи да каже нещо, поколеба се и накрая събра смелост.

— А тези хора в компютъра — лишените от тела — те живи си са?

— Те вярват, че са живи — отвърна Рам Кикюра. — Имат свои особени права и задължения, макар че гласовете им при важни проблеми нямат същата тежест, като на телесните. Ако ми позволите, мисля, че е време да се обърнем към някои проблеми, които имат конкретно значение... — тя посочи въртящото се изображение на града.

— Това е мястото, където се намирате сега. Временно не ви се разрешава, да се върнете обратно в Шишарк. Ще живеете в този квартал — казва се Аксис Надер, тук условията са сравнително близки до вашите представи за архитектура, култура и обитатели. Макар че още известно време няма да се срещате с тях, трябва да знаете, че местните жители се самоопределят като ортодоксални надерити.

— Госпожица Васкес е информирала сер Олми, че някои от вас вече имат известна представа от историята на Камъка. В такъв случай, няма да ви е трудно да си обясните защо ортодоксалните надерити предпочитат да живеят в обстановка, максимално близка до земната. В района има многобройни живописни местенца, където всичко е естествено, срещат се разбира се и мащабни проекции, но броят им е сведен до минимум. Отвъд Централния град има още два въртящи се квартала — Аксис Торо и Аксис Евклид. Първият също е обитаван от надерити, но с далеч по-либерални представи.

— Един въпрос — прекъсна я Ланиер. — Кога ще можем да се върнем при нашите?

— Не зная. Не аз ще взема подобно решение.

— Можем ли да им изпратим съобщение?

— Не — каза Олми. — От техническа гледна точка, вашите хора се явяват нарушители.

— Не смятате ли ситуацията за малко необичайна? — попита Ланиер. — Сега, когато Шишарк се е завърнал отново при Земята...

На лицето на Олми се изписа неудобство.

— Необичайна — да. И много комплицирана.

Патриша докосна Ланиер по рамото и разклати лекичко глава: достатъчно засега.

— След като се нахраните, ще ви покажа как да се възползвате от всички домашни удобства. После — почивка. Утре сутринта ще ви

събудят. Бъдете така добри, да се съберете тук.

Патриша застана до Ланиер.

— Ние сме пионки, — прошепна тихо тя. — Но изглежда доста сме ги уплашили. — Той приближи пръст до устните си и излезе от стаята.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

От подземната станция до площада на библиотеката Чанг и Фу вървяха ръка за ръка. Почти не разговаряха, но и двамата бяха доволни, че са заедно. Преди няколко часа им бе хрумнала идеята да посетят библиотеката — това светилище, за което мнозина мечтаеха, а все още твърде малко бяха видели с очите си. Не повече от двадесетина души от учените и войниците — по единично, или на групи — досега бяха влизали в библиотеката, за да се върнат с възторжени сведения за нейните истински възможности. Впечатлен от дузина подобни изявления, Фу поиска разрешение от Хуа Линг и благодарение на това, че напоследък научната дейност бе доста ограничена, шефът на китайската научна група се съгласи.

Ала тук нещо не беше наред. Пред входа на библиотеката се бяха скупчили разтревожени руски войници. В мига, когато зърнаха приближаващите Фу и Чанг, те залегнаха на площада и насочиха автоматите си към тях. Фу вдигна инстинктивно ръка, а Чанг се дръпна назад, готова да побегне.

— Почакай, мила — прошепна Фу.

— Какво правят онези?

— Не зная. Но по-добре да избягваме резките движения.

Двамата останаха неподвижни в продължение на няколко сякаш безкрайни минути, а през това време руснаците разговаряха шепнешком. Разнесе се нова гръмка командна, те се изправиха и метнаха автоматите на рамо.

— Можем ли да продължим? — попита Чанг.

— Не, опасността още не е отминала.

През площада към тях се приближаваха двама руснаци. Спряха на десетина метра от тях.

— Говорите ли руски? — запита единият.

— Аз говоря — отвърна Чанг. — Но английският ми е по-добър.

— Мой английски ужасен — демонстрира ограничените си познания руснакът. — Вие сте китайци?

— Да. Излязохме на разходка — обясни Чанг. После разговорът продължи на руски.

— Аз съм старшина Рожденски, а това е старшина Фремов. Нещо странно се случи в библиотеката, но не знаем какво. Забранено ни е да допускаме когото и да било наблизко, на всичко отгоре сградата затвори вратите си и не можем да проникнем вътре.

— Имате ли представа какво точно е станало? — попита Чанг с престорено любопитство.

— Не. Чухме изстрели, а после черната... стена се затвори и сега не помръдва.

— Но кой е стрелял?

— Не знаем — рече Рожденски и хвърли обезпокоен поглед на Фремов. — Свързахме се с нашите началници в четвърта кухня, но те все още не са пристигнали.

— Добре, ще ви помогнем с каквото можем — рече Чанг. — Ако пък настоявате, ще си тръгнем веднага.

— Не... опитайте вие да отворите вратата. Може да ви звучи смешно, но не знаем какво да предприемем... — Рожденски вдигна рамене и изведнъж забеляза, че един от войниците все още държи китайците под прицел. — Имате ли оръжия? — попита той и погледна назад.

— Не. Ние сме учени.

Рожденски извика на войникът да прибере автомата.

— Не познаваме добре това място — обясни той. — Честно казано, обстановката доста ни изнервя. Особено сега. Нашите офицери влязоха вътре — търсят един беглец. — Той се намръщи, осъзнал, че разкрива твърде много пред непознатите. — Моля, последвайте ни, за да проверим дали вратата няма да се отвори пред вас.

Докато вървяха към библиотеката, заобиколени от руснаци, Чанг обясни на Фу какво се е случило. Фу доближи черната стена и опря длани в гладката повърхност, разперил пръсти.

В стената, според разказите на предишните посетители, трябваше да се появи отвор. Но тя не помръдваше. Той направи крачка назад и отпусна ръце.

— Съжалявам — промърмори Фу, — но изглежда, че...

Внезапно от стената бликна поток от ниски, вибриращи звуци, последвани от глас.

„Влизането на външни лица забранено — боботеше на чист руски език гласът. — Влизането на външни лица забранено. Моля, сигнализирайте незабавно медицинската и полицейската служби. Влизането — забранено.“

Съобщението беше повторено на английски и китайски.

Войниците отскочиха назад и насочиха оръжията си.

— Изглежда вътре се е случило нещо — обърна се Чанг към Рожденски като се стараеше да говори със спокоен глас. — Струва ми се, че ние също трябва да съобщим на нашите началници. Не смятате ли? — тя погледна руснака с присвитите си очи, а лицето ѝ бе като изваяна маска на безстрастно равнодушие. Фу неволно ѝ се възхити заради самообладанието. За първи път я наблюдаваше в кризисна ситуация.

Старшина Рожденски помисли върху предложението, поклати отрицателно глава, после разкърши напрегнатите си рамене и попита:

— Какво ще правим, ако въобще не се отвори?

— Трудно е да се каже още сега.

— Но вътре са нашите командири — всички.

Чанг продължаваше да го гледа втренчено.

— Добре... съгласен — склони накрая Рожденски. — Можете да си вървите и да повикате вашите началници.

— Благодаря ви — кимна Чанг. Тя хвана Фу за ръка и двамата поеха през площада.

— Странно — прошепна Чанг, като въртеше учудено глава. — Много странно.

— Ти беше чудесна — похвали я Фу.

— Благодаря — тя се усмихна щастливо.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

След като зарови парашута, той се излегна в гъстия треволяк недалеч от пътя. Наоколо миришеше на гора, не му оставаше нищо друго, освен да чака камиона, който щеше да го върне обратно в Подлипки. Или не — може би в базата в Монголия, през 83-та?

Това нямаше значение. Слънцето напичаше приятно и като се изключи леката болка в главата, полковник Мирски се чувстваше великолепно. Беше скочил доста встрани от базата, та щяха да минат часове, докато се прибере, но това си имаше и добра страна — покрай вечерята щеше да изпусне и политинформацията. Готов бе да замени купичка с не особено вкусна каша срещу няколко часа усамотение.

След известно време на пътя се появи черна, покрита с прах волга, приближи и спря близо до него. Задният прозорец се спусна и отвътре надзърна подпухнало лице, покрито със сивкава брада.

— Какво правиш тук? — запита го човекът. Изглеждаше като генерал-майор Сосницки, но нещо в лицето му напомняше за нещастния Жадов, който бе загинал при атаката на прохода. Кога ли бе станало това, или може би трябваше да попита дали въобще се беше случвало? — Как се казва майка ти? Помниш ли тортата, която получи за единадесетия си рожден ден?

— Другарю, аз не...

— Това е много важно. Та каква беше тортата?

— Нещо с шоколад, струва ми се.

Мъжът кимна доволно и затвори прозореца.

— Качвай се — нареди той. Мирски се намести до него. Седалката беше подгизнала от кръв, другите трима пътници в колата бяха убити, с размазани и окървавени черепи. — Познаваш ли тези хора?

— Не, не ги познавам — отвърна Мирски и неизвестно защо се засмя. — Нямам честа.

— Това си ти, другарю — произнесе мъжът и сънят се разтвори в сива пелена. Той отново зарови парашута...

Отпърво изпитваше само леко подозрение. Но когато сцената се повтори шест, или седем пъти — парашутът, сетне черната волга и накрая сивокосият, който този път се поинтересува за младежките му години в комсомола — Мирски реши, че е дошло време да зададе някои въпроси.

— Зная, че не сънувам, другарю. Но къде се намирам?

— Простреляха те в глава.

— Виж, това не го помня...

— Като му дойде времето. Раната е доста тежка. Някои части от мозъка ти са били умъртвени. Никога вече няма да можеш да си припомниш всичко, което си преживял, нито пък ще си същият човек отново.

— Но аз не чувствам нищо.

— Така е — съгласи се сивокосият. — И това е нормално, макар че живееш в илюзия. Двамата с теб заедно издирвахме онова, което е било запазено. Никак не е малко, като се има пред вид размера на травмата — но както вече споменах, никога вече няма да си същият...

— Да, да — прекъсна го Мирски. — Но ще умра ли?

— Не, животът ти е вън от опасност. Мозъкът ти е възстановен, така че ще живееш. Чакат те обаче важни решения.

— Какви решения?

— Можеш да продължиш, като оставиш празнини в спомените си, или да ти имплантираме протеза от изкуствена мозъчна тъкан, в която да въведем информация, съвпадаща и допълваща липсващите части.

— Ето сега вече наистина ме обърка.

Мъжът извади от чантата си албум с картинки. Разтвори го на коленете си, а отвътре се посипаха листа с най-различни изображения — едни бяха ярко и многоцветни, а други предизвикваха вкусови усещания, или стимулираха телесните възприятия. Мирски пое албума и го разгледа. Когато приключи, попита:

— А ще зная ли кое е мое и кое не е?

— Ако желаш.

— Какво ще стане, ако се откажа от тази... протеза? Какъв ще бъда тогава?

— Инвалид. Но ще запазиш спомените си. Макар че някои от тях ще бъдат доста смътни, а в други ще откриеш необясними празнини.

Ще минат седмици преди да възстановиш частично зрението си, но никога няма да виждаш както преди. Освен това ще изгубиш обонянието си, както и някои усещания за допир в лявата половина на тялото. Математическите и логическите способности са съхранени, но говорният център е разрушен.

Мирски се загледа в лицето на говорещия, което бавно се разтвори в небето отвъд прозореца на колата.

— Положението май не е никак розово — отбеляза той.

— Избирай сам.

— Ти си в библиотеката, нали?

— Не точно — отвърна мъжът. — Аз съм функция на града, придържаща се към външна форма, която най-добре отговаря на твоите представи. Поради липса на специалист-медик градът пое върху себе си грижата за твой оздравителен процес.

— Ясно — кимна Мирски. — Засега стига. Пусни ми малко тъмнина.

— Разбрано, ще бъде изпълнено веднага щом отговориш на въпроса ми.

— Имах друго пред вид — че искам да умра.

— Тази възможност е изключена.

— Ами тогава — да. — Бързаше с решението преди да се е замислил за всички произтичащи от него ужасни последствия.

— Значи си съгласен на протезното програмиране?

— Съгласих се вече.

Мъжът нареди на колата да спре и се усмихна.

— Можеш да слезеш — рече той.

— Благодаря.

— Няма защо.

Мирски слезе от волгата и затвори вратата.

— А, още нещо — наведе се мъжът към прозореца. — Възнамеряваш ли по някакъв начин да отмъстиш на Белорезки, Виелгорски и Язиков — най-вече на Виелгорски?

— Не — рече Мирски. — Вярно, че ми създадоха доста проблеми, особено Виелгорски, но честно — нямам намерение да си отмъщавам.

— Благодаря ти — кимна мъжът и вдигна прозореца.

— Пак заповядай — Мирски обърна гръб на пътя и потъна в нощта. Излегнат на меката трева, той се загледа в мрака над него.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Предпочитам тъмнина, ако обичате — произнесе Ланиер. В стаята се възцари мрак. Той приседна в илюзорното легло и отново си припомни последните думи на Патриша. „Изглежда доста сме ги уплашили“. Какво означаваше това — че в Аксисград са знаели за пристигането им на Камъка още от самото начало? От колко време този нафукан и самонадеян Олми ги е държал под наблюдение?

Изведнъж почувства нарастващо напрежение в долната част на корема си и осъзна, че докато умът му се занимаваше с тези главоблъсканици, забравил напълно за секса, тялото продължаваше да настоява за своето.

От към вратата се разнесе глас:

„Карен Фарли е в коридора и моли да бъде пусната.“

— Защо? — попита стреснато той, притеснен от съвпадението.
— Почакайте — сама ли е?

„Да.“

— Пуснете я... нека влезе. — Той стана и приглади комбинезона, който бе носил по време на полета. Така и не облече халата, който бе открил на леглото.

За разлика от Карен, както се оказа след миг. Вратата се плъзна встрани, светлините в стаята блеснаха и тя се появи облечена в подобен халат, но със златист цвят, а не тъмносин, какъвто бе неговият.

— Извинявай за натрисането — заговори тя, усмихна се и вдигна ръце, сякаш да спре гнева му.

— Какво?

— Не се ли казваше така?

— Не — струва ми се. — Какво мога да направя за теб?

— Разговарях с Патриша, или по-скоро — тя дойде при мен. Реших, че няма да е зле, ако и ти научиш някои неща.

Той ѝ посочи едно кресло.

— Аз също размених няколко думи с нея, но не узнах нищо съществено.

— Хайнеман и Каролсон са заедно тази нощ — съобщи Фарли докато сядаше. — Не ми го каза Патриша, разбрах го от Ленър. А преди да напуснем Камъка забелязах, че Фу и Чанг също обичат да се усамотяват — тя се усмихна, едновременно дръзко и смутено.

Ланиер сви рамене, после плесна тихо с длани и ги потърка.

— Ами това е съвсем нормално — рече той.

— Да. Само че новината те завари малко неподготвен, нали? Искам да кажа...

— Благодарен съм ти за онова, което направи за мен.

— Не зная какво да кажа. — Тя огледа любопитно апартамента. — Никога не съм изпадала по теб...

— Падала — поправи я усмихнато той.

— О, да, Божичко. Не съм си падала. Честно. Но ти изглеждаше така объркан. И аз изпитвах нещо подобно. Въпреки всичко, ти си оставаш шефът тук.

— Това няма значение — отвърна той. — Та казваш, Патриша...

— Има значение — настоя тя. — Аз те харесвах. Уверена бях, че и ти ме харесваш. Съвсем нормални, здрави взаимоотношения. Искях само да го знаеш, да знаеш, че не тая лоши чувства към теб.

Известно време Ланиер мълча и я разглежда с лъскавите си, черни очи.

— Колко жалко, че не говоря китайски. Сигурно щяхме да се разберем по-добре. Но бих могъл да го науча...

— Наистина ще бъде полезно, но за момента не е необходимо — отвърна Фарли с усмивка. — Знаеш ли — аз мога да те науча.

— Та какво каза Патриша?

— Тя смята, че ни използват — Олми, или някой друг — с конкретна цел. Олми доста е разговарял с нея, а също и франтът. Според нея в Аксисград съществуват невероятно заплетени политически взаимоотношения, в които ще ни е трудно да вникнем. Поне засега. Освен това е забелязала, че информационната система в нейната стая доставя значително по-ограничена информация, отколкото тази в библиотеката на трета кухня. Предполага, че я цензурират.

— Последното никак не ми харесва — промърмори Ланиер. — Но може би е твърде рано да се правят каквито и да било изводи. Нищо

чудно да постъпват по този начин само за да ни спестят някои излишни сътресения в началото.

— И аз ѝ казах същото, но тя се засмя. Държи се много странно, Гари. Непрестанно повтаря, че знаела как да ни върне у дома. И очите ѝ блестят някак особено.

— И на мен ми каза същото — потвърди Ланиер. — Продължава ли да теоретизира?

— Моля? Ах, да. Продължава. Каза ми, че коридорът се придвижвал напред във времето приблизително с една година на всеки хиляда километра. Спомена също, че това била най-красивата крива, която някога е формулирала. Гари, отвлекли са я — уверена е в това — защото са се опасявали, че щяла да направи нещо нежелателно в шеста кухня. Помниш ли историята с надеритите, които били преселени насилствено на времето от втора кухня, много години след като трета кухня била напусната?

Той кимна.

— Патриша смяташе, че те са били преселени, защото жителите от Аксисград искали Камъкът да остане празен. Да бъдат избегнати всякакви опасности от намеса в работата на машините, или дори саботаж. Ето откъде идва идеята, че сме забъркани в някаква политическа игра. Тук все още съществува разделение между гешелистите и надеритите.

— Не мислиш ли все пак, че сте ни се подслушват — въпреки, че ни уверяваха в обратното? Не бива да обсъждаме подобни въпроси вътре.

— А къде да ги обсъждаме? — попита го тя. — Могат да ни проследят навсякъде, а не е изключено и да владеят нещо като телепатия, например. Ние сме като деца, тук, невинни и неграмотни.

Ланиер сведе поглед към озарената в млечно сияние маса между тях.

— Права си. Знаеш, ли, много ми харесва декорацията на апартамента.

— И на мен — също.

— Откъде знаят тези... стаи, какви са предпочитанията ми?

Лицето ѝ придоби заговорнически израз.

— Точно така — рече тя. — Аз зададох същия въпрос на моята сестра, а тя отвърна: „Нашата цел е да доставяме удоволствие“.

Ланиер се наведе напред.

— Всичко тук е неописуемо. Невероятно. Не сънуваме ли, Карен?

Тя поклати бавно глава.

— Добре, тогава. Значи Патриша мечтае да се върне обратно на Земята?

— Тя не говори за връщане обратно. Изразът по-скоро беше „да ви отведе у дома“ — каквото и да означава това. Говори съвсем сериозно. Каза, че ще ни обясни по-късно.

— Ти си физик. Теоретически, възможно ли е подобно нещо?

— Гари, тук и аз съм дете като теб. Наистина не зная.

— И какво друго каза?

— Само това... — тя се изправи. — Ще взема да си вървя. Не дойдох само... уф — Фарли скръсти ръце и го погледна намусено. — Само за да ти предам какво е казала. Исках да те уверя, че не ти се сърдя за случилото се между нас.

— Разбирам.

— Това беше нещо напълно нормално, макар че в началото доста ме разтревожи.

— Не се тревожи.

— Добре — рече Фарли.

Той се изправи.

— В интерес на истината... — Ланиер се изчерви. — Чувствам се като... като пубертет, когато си тук и разговаряме за това.

— Съжалявам — отвърна тя.

— Не, няма нищо. Доскоро се мислех за застаряващ мъж, изгубил всякакви младежки мерици. Но сега, ще ми бъде приятно, ако останеш с мен тази нощ.

Тя се усмихна, после неочаквано се намръщи.

— И на мен ще ми е приятно, ако остана. Но се притеснявам за Патриша.

— Защо?

— Тази нощ само тя ще спи сама.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Стъпка по стъпка проследяваше Патриша разгръщането на кривата в петте измерения, представяше си я като някаква виеща се стълба, половината в сянка, другата половина — естествено отрицание на първата. Беше стиснала толкова силно очи, че я боляха, а лицето ѝ бе изкривено в конвулсивна маска на екстаз и мъка. Никога досега не беше изпитвала толкова всепоглъщащо желание да разсъждава, да проследява безкрайно сложния ход на нейните вътрешни изчисления. Това я плашеше. Дори след като отвори очи и се загледа в меката нощна светлина на стаята, простряла ръка към празния край на леглото...

Дори тогава пръстите ѝ продължаваха да следят достигнатия участък от кривата, да описват змиевидни движения във въздуха. Тя стисна юмруци и забеляза мънички светли точки, които очертаваха движенията на ръцете ѝ. Отново затвори очи.

Почти веднага заспа, а в съня си видя кривата. Една малка част от нея осъзнаваше че спи, а друга същевременно продължаваше да работи, неспособна да забрави за проблема дори докато мозъкът ѝ си отдъхваше.

Събуди се само след няколко часа и изведнъж се досети, че това, върху което работи, е зачатъкът на нейния бъдещ епохален труд — същият, за когото бе чела в библиотеката на трета кухня. Патриша стана, навлече розовия си халат и изтича в слабо осветената дневна.

— Градска памет, информация — нареди тя. Пред погледа ѝ изплува полупрозрачна сфера, разделена вътре на червени и златисти сегменти. Точно в средата имаше кръг, в който светеше познатият вече въпросителен знак.

— Искам достъп до една разработка на Патриша Луиза Васкес... о, Божичко, забравих точното название и датата. Необходими ли са?

Последва серия от сложни пикти, докато се сети да ги деактивира и да поиска информацията в звуков вид.

„Желаете ли пълен списък на всички статии от Патриша Луиза Васкес?“ — попита информационната система.

— Да — отвърна тя, завладяна от възбуда и нетърпение.

В пространството пред нея изплува бял лист хартия, върху който беше изписан текст с латински букви. Някъде по средата зърна познатото: „Теория на n-пространствената геодезия приложена в нютоновата физика и специална лекция върху p-симпложна хронологична линия“.

— Ето това е — извика тя. — Дайте пълния текст.

Докато четеше статията, Патриша почукваше нервно с крайчетата на пръстите си по облегалката.

— Брилянтно — заяви накрая тя. — И съвсем погрешно. — Вероятно за времето си тази разработка е оказала огромно влияние, но за Патриша нямаше съмнение, че е доста посредствена и незряла. — Моля отново изпишете списъка.

Информационната система мигом изпълни желанието ѝ.

Този път Патриша спря вниманието си на последната своя работа и пожела да я прочете.

Изведнъж пред нея изплува един от познатите ѝ, омразни символи от библиотеката, последван от глас:

„Достъпът — забранен.“

Тя избра друга статия, но получи същия резултат.

„Достъпът — забранен“.

Спря се на друга статия, също от края на списъка, написана, когато е била — щеше да бъде — на шестдесет и осем.

„Достъпът — забранен“.

— Защо е забранен достъпът до моите статии? — попита ядосано тя.

Единственият отговор бе неизменният ограничителен символ.

— Защо се цензурира информационната система, която ползвам? — изведнъж я завладя усещането, че не е сама в стаята. — Олми? Осветление! — Стаята се озари в ярка светлина. Но не последва отговор.

Патриша се изправи и обиколи стаята, чувствайки, че кожата на гърба ѝ е настръхнала.

И тогава забеляза неканения гост. Висеше близо до тавана и приличаше на малка сивкава топка с лице по средата. В първия миг не

знаеше какво да каже, затова само разглеждаше лицето. Имаше мъжки черти, очите бяха тесни по азиатски, а носът бе сплеснат. Изражението едва ли можеше да се определи като заплашително — по-скоро бе любопитно.

Патриша отстъпи назад към стената. Лицето не помръдна, но очите я проследиха.

— Кой си ти? — попита тя. Стаята неочаквано се изпълни с непонятни символи.

— Не разбирам от пикти — рече тя. — Моля те, кажи какво правиш тук?

— Честно казано, нямам право да идвам при теб — заговори лицето. То се спусна надолу, а около топката се появи бледорозово сияние. — Не се тревожи, аз съм само един образ.

— Не с тревожа, уплаши ме. Кой си ти?

— Аз съм от Градската памет. Злосторник.

— Не те познавам. Моля те, върви си.

— Нищо не мога да ти сторя. Най-много да те ядосам. Искан само да ми отговориш на няколко въпроса.

Глобусът се спусна още надолу и се превъплати в образа на вампир от старовремски филм на ужасите. Фигурата доста бързо придоби привидна плътност. Ето че в средата на стаята й стоеше дребен на ръст, сравнително млад мъж, с дълга черна коса и бледо лице. Патриша почувства, че пулсът й се забавя. Тя отстъпи от стената.

— Наистина се гордея от постижението си — продължи изображението. — За щастие, разполагам със свободен достъп до всички записи. И най-вече — до забравените. Нямах представа каква бъркотия цари в долните нива на Градската памет. И както се рових, изведнъж се натъквам на частично изтрит запис за преустановен съдебен случай... доста сериозен, при това. Нарушаване безопасността на движението в потока. Още няколко късчета информация, разхвърляни тук и там и ето ме при теб... Уликите бяха нищожни, признавам, но крайно заинтригуващи.

Фигурата й изглеждаше странно позната, сякаш някъде вече бе срещала този човек.

— Какво търсиш тук?

— Аз съм злосторник. От най-опасните, макар да не си личи от пръв поглед. Мога да ходя където си искам, стига да съм внимателен.

Безтелесен съм вече близо сто и петдесет години, на всичко отгоре бях обречен на неактивно състояние в Паметта. Разбира се там съществува мое точно копие. Понякога ме наемат за една или друга работа. Най-често трябва да се дуелирам с други злосторници. Досега съм свалил шестдесет. Смъртоносен шах.

— Но ти не отговори на въпроса ми. — Патриша едва сдържаше сълзите си. Все не можеше да си спомни на кого ѝ прилича злосторникът. — Остави ме на мира. Искам да мисля.

— Злосторниците не се отличават с възпитание. Знаеш ли, ти привличаш вниманието на много хора в Аксис Надер. Отначало няхах представа къде се намираш, помогна ми опитът ти да използваш информационната система. Мъничка следа, но аз съумях да я проследя. Аз съм един от най-добрите следотърсачи. Използвам метода на мишката.

— Моля ви! — извика на апартамента Патриша. — Отървете ме от него!

— Няма да помогне — рече злосторникът. — Ти откъде си?

Патриша не отговори. Отстъпваше бавно към вратата на спалнята.

— Поръчано ми е да узная откъде си дошла. Дори ми платиха в аванс, при това за пълно разследване. Няма да си тръгна, докато не ми кажеш.

— Кой те нае? — викна му тя, съвсем изплашена.

— Я почакай малко... разговаряме на английски от двадесет и първи век — по-точно на американски. Крайно изненадващо. Само най-фанатизираните американофили са в състояние да изучат така добре езика, както го владееш ти. Но защо някой ще се интересува от един американофил? — Образът я последва в спалнята. — Всъщност, не ми плащат за да си играя на предположения. Я казвай.

Патриша изтича при входната врата и ѝ нареди да се отвори. Вратата отказваше да се подчини. Тя изхлипа, после се извърна към образа и си наложи да запази самообладание.

— Какво... какво ще получа в замяна? — попита тя. — Ако ти кажа?

— Ще се споразумеем.

— Искам да седна.

— О, не бих могъл да ти попреча. Не съм чак толкова зъл.

— Ти си призрак — заяви неочаквано тя.

— Далеч повече, отколкото другите призраци, които срещаш — последва странният отговор.

— Как се казваш?

— Никак за момента. Имам следа, но не и име. А ти?

— Патриша.

— Доста рядко именце.

Изведнъж тя си спомни на кого ѝ приличаше лицето. Хрумването беше не само неочаквано, но дори смешно.

— Аз наистина съм американка — каза тя.

— Колко процента? Някои се хвалят, че са три, дори четири процента американци, макар че ако се вярва на статистиката, това е само фукня...

— Сто процента. Родена съм в Калифорния, Съединените Американски щати. В Санта Барбара.

Изображението потрепна.

— Нямаме много време, Патриша Луиза Васкес. В това, което казваш, няма никакъв смисъл, но изглежда, че вярваш в него. Как си успяла да се запазиш така чиста и необременена?

— Там откъдето идвам — откогато идвам — тя пое дълбоко въздух — човек няма друг избор. — Патриша поклати глава. — Аз зная кой си ти. Приличаш на Едгар Алън По.

На лицето на злосторника се изписа изненада.

— Странно, че се досети. Наистина странно. Познаваш ли По?

— Разбира се, не — отвърна Патриша и за първи път от началото на разговора забрави страховете си. — Чела съм го. Той е умрял много отдавна.

— Избрах го за мой душевен настойник. Какъв невероятен ум! — Мъжът се обгърна в облак от бързоменящи се пикти — погребални церемонии, потъващи кораби, водовъртежи и арктически ледове. — Патриша Луиза Васкес познава По. И твърди, че идва от Америка през двадесет и първи век. Изумително. Ще трябва да си вървя. Питай ме, каквото искаш да знаеш, а после аз ще ти задам още един въпрос.

— Какво ще правят с нас?

— С вас. И други ли има?

— Още четирима. Какво ще ни сторят?

— Наистина не зная. Ще се опитам да открия. А сега — последният въпрос от моето посещение. Какво те прави толкова ценна за тях?

— Това, което ти казах преди малко. — За своя изненада тя откри, че вече не се бои от него. Злосторник, дух, или какъвто и да беше, той бе съгласен да ѝ помогне, а тя не виждаше никакви причини да се доверява на хората, които я бяха отвлекли.

— Двамата с теб можем да си помагаме. Знаеш ли, че част от твоята информационна система е блокирана? Държат те тук въпреки волята ти, на това отгоре ограничават достъпа ти до информацията. Ако им кажеш, че съм идвал тук, няма да мога да се върна отново при теб, нито да отговоря на въпроса ти. Помисли върху това. До следващия път — приключи разговора злосторникът и изчезна. Едва сега апартаментът възстанови гласа си.

„Сер Васкес, добре ли сте? Имаше известни смущения...“

— Разбрах — отрязва Патриша.

Тя прехапа замислено юмрук, сетне поклати глава.

— Не — промърмори тя. — Това е дребен проблем. — Образът я беше изплашил, ала същевременно ѝ бе съобщил някои доста ценни неща. Съмняваше се инцидентът да е част от някакъв експеримент, или проверка. Значи това бе една възможност да се сдобие с важни сведения... — Сигурно е станало късо съединение, или нещо подобно.

Стаята отговори едва след няколко секунди:

„Ще се погрижим повредата да бъде отстранена. Желаете ли нещо?“

— Не, благодаря ви — поклати глава Патриша. Тя погледна към пиктора, после отново захапа юмрук.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Илин Таур Енгъл, президент-министърът на Безкрайния Хексамонов Възел, обитаваше просторен апартамент в една от шестте вентилационни шахти на Централния град, дълбоко под нивото на ширналите се Дебри. Макар никога да не беше мечтал за свой собствен дом, сега Олми завиждаше на президент-министъра. Тук цареше такава неповторима атмосфера на уединение и спокойствие, а апартаментът бе украсен с неповторима фантазия и изтънчен вкус.

Шестте шахти се спускаха от външния откос на Централния град право към неговата сърцевина, в която се разполагаше правителственият сектор. Най-малко десет хиляди телесни обитаваха всяка една от шахтите, в апартаменти, разположени покрай виещите се из вътрешността на Дебрите пътища. Тук се срещаха както гъсто заселени стъклени шлепове, закотвени край просторните въздушни коридори, така и миниатюрни свободно-движещи се клетки, подходящи за един-двама хомоморфи или за четирима до пет средни по размери неоморфи.

Самите Дебри бяха колкото декорация, толкова и своеобразен поклон пред философията на надеритите, освен това шахтите осигуряваха приблизително една трета от атмосферните нужди на Централния град, а за останалото се грижеха конструирани от видни инженери-гешелисти газоочистители. Над хиляда дървесни и растителни разновидности — някои от тях осигуряващи значителна плодова реколта — бяха адаптирани по генетичен път към условията на безтегловност. Близко една трета от общата биомаса на Аксисград бе съсредоточена именно тук, в Дебрите.

Едно от любимите занимания на Олми беше да се носи като Тарзан през Дебрите, да се прехвърля от клон на клон, или да се спуска стремително в тесните процепи между дърветата, без да включва тракционните полета. Имаше немало специално отредени за целта пътища и пътечки, от които се възползваха главно любителите на физически занимания сред хомоморфите, както и някои неоморфи,

докато достъпът на летателни апарати бе строго забранен. Олми често се бе състезавал със самия себе си по тези пътеки, стараяйки се всеки път да скъсява времето и усъвършенствайки прецизността на движенията си така, че се бе случвало да пресича разстоянието от външния откос до дъното на шахтата за не повече от петнадесет минути.

Сега, обаче, не му беше до надпревари. Той се носеше лениво, скръстил ръце на гърба и присвил крака като опитен тарзанист, от време на време се оттласкваше от някой по-широк лист, променяше посоката, но гледаше общо-взето да се придържа към познати пътища надолу. Беше дошъл тук не заради скоростта, а за да помисли над някои неща.

Навсякъде из Дебрите лъкатушеха пластични тръби с дебелина близо метър и дължина над един километър, съдържащи фосфоресциращ хранителен сироп и познати като „светещи змии“ или „сияещи червеи“. Когато навлизаха в езерата, те се разклоняваха като рибарски мрежи и образуваха странни фигури, които мигаха в различни светлини, или тлееха едва забележимо. Хомеоморфите често се събираха да поплуват в езерата, сред блясъка на тръбите, но сега Олми почти не им обърна внимание, съсредоточен върху маршрута, който следваше надолу из шахтата.

Изминаха двадесет минути, докато се добере до апартамента на президент-министъра. Напусна главния път през едно тясно разклонение и последва тесния тунел от цветя и покрити с бодли корени. Самият апартамент висеше насред неширока долчинка, която принадлежеше на президент-министъра.

Резиденцията наподобяваше английски феодално имение от осемнадесети век, но с множество промени, целящи да компенсират липсата на гравитация. Къщата имаше три покрива и шест входа, разположени под различни ъгли. Панорамните прозорци се отваряха в три пространствени плоскости, единият от прозорците бе закрит почти изцяло от малка кипарисова горичка, зад която, в далечния край на долината, се виждаше сиянието на охраняващата пластична тръба.

Още щом напусна тунела от цветя Олми бе посрещнат от летящи монитори, които го идентифицираха и се отстраниха, за да му сторят път, бръмчейки едва доловимо като пчели-стражари, застанали на пост пред бърлогата на премиер-министъра.

Къщата го поздрави на глас и го помоли да влезе през осветената от сиянието на пластичната тръба врата, като същевременно го информира, че президент-министърът е свободен и ще го посрещне веднага.

Олми се приземи в предверието и прегледа със смесица от досада и интерес потокът от пикти с обща информация за активността на обитателите на къщата. Веднага щом пиктите изчезнаха той забеляза, че в гостната са влезли непознат неоморф и самият президент-министър. Неоморфът — който приличаше на риба, но беше лишен от перки — разглеждаше Олми, извърнал към него своето прозрачно като кристал, лисиче лице. Той пиктира няколко стандартни приветствия, но не се представи. Олми отвърна със същото и едва сега се досети, че това е един от помощниците на Толер. Неоморфът напусна дома през същата осветена врата, заобиколен от своето собствено ято монитори.

— Стават все по-дръзки, а? — заговори го президент-министърът и протегна ръка. Олми я стисна. — Кажете, как да се доверите на някого, ако не можете дори да му стиснете ръката?

— Случвало ми се е нередко да си стискам ръцете с хора, на които не съм имал и капчица доверие — отвърна Олми.

Президент-министърът го изгледа, едновременно развеселен и подразнен.

— Дошъл сте, предполагам, за да ми разкажете за нашите древни гости. — Той въведе Олми в своя просторен двадесетостенен вътрешен кабинет. Кръглото бюро на президент-министъра обхващаше като пръстен издигащия се в центъра на кабинета пилон. Седем от стените бяха покрити с лавици от коренчево дърво, натъпкани с антични книги и дискове, а по останалите се виждаха илюзографии и фалшиви прозорци, зад които се мяркаха забавени във времето сцени от съседните стаи на къщата, изчистени от образите на техните настоящи обитатели.

— Президентът все още е много обезпокоен — поде Ингъл, подпрял се на лакти, за да се пъхне в креслото зад бюрото. — Опасявам се, че преобладаващата част от членовете на съвета не могат да си отговорят на въпроса какво ви е накарало да доведете петимата с вас.

— Доведох само един — поправи го Олми. — Останалите са го последвали неочаквано и на своя глава.

— Както и да е, добрали са се до тук и сега ще си имаме ядове с тях. Разколниците вече търсят изгода от този факт, а също и отстъпки. Никак не са далеч от възможността да се съберат с останалите опозиционни групи — особено след последния инцидент. Току виж фракцията Корженевски прераснала от радикална партия във всенародно движение. И това ако не е открито предизвикателство към президентската институция. На всичко отгоре тъкмо сега, когато сме под заплахата от нова инвазия на джартите, президентът не разполага с никакво време да се занимава пряко с тази заплаха. Ето защо предостави тази задача на сер Олигард Толер, когото предполагам, познавате лично, както и на моя милост.

— Някой не обича вестносите на лоши новини — отбеляза Олми.

— Виж ти? Дали една новина е добра, или лоша, това се определя главно от нашата реакция към нея, нали? Честно казано не споделям докрай безпокойството на президента. Имам чувството, че бихме могли да използваме създалото се положение за наша изгода. Може би дори ще се сдобием с така желаното съгласие, за да съумеем да дадем решителен отпор на джартите. Така, в съобщението ви се споменава, че разполагате с интересни новини.

— Някой е наел един или повече злосторници от Градската памет, за да проникнат в жилищата на нашите нови гости. Същият този някой изглежда отчаяно се нуждае от повече сведения за нашата малка тайна операция.

— Е, това следваше да се очаква — отвърна президент-министърът. — Дали пък не е време да вдигнем покривалото на тайнствеността? И без това до една седмица ще тръгнат слухове, особено след като в тази история са се забъркали и злосторниците. Какво е мнението ви, сер Олми?

— Изразил съм го нееднократно досега, сер. Мисля, че трябва да направя изявление пред Възела.

Няколко минути президент-министърът обмисля отговора му.

— Все още се съмнявам в мъдростта на подобно решение. Но може би сте прав. Щом истината трябва да бъде разкрита, по-добре да го сторим ние, нали? Милиони неоморфи са уплашени не на шега от

заявленията на разколниците. Но да запалим сами фитила на тази бомба — като признаем, например, че Шишарк се е върнал обратно при Земята? Доста трудно решение. Във всеки случай, не можем да свикаме пълно събрание на Възела, повечето от участниците сега са на съвещанието за инвазията на джартите. Освен ако се задоволим с останалите присъстващи. — Той се надигна от бюрото, издавайки неспокойствието си. — След такъв ден ще ми трябва доста задълбочена таситова медитация. — Президент-министърът скръсти ръце и бавно се издигна към средата на стаята, а полите на халата му се развяха. — Изявлението лично ли ще бъде, или в качеството ви на агент на Хексамона?

— Лично, в мое лице и в присъствието на франт.

— Франтът няма право да участва, знаете, че им е наложена възбрана срещу полагане на каквито и да било клетви.

— Той само ще потвърди казаното от мен. Това е разрешено.

— А после какво, сер Олми? Как ще удържим след това поривите на онези, които действат срещу нас — като тайнствения непознат, наел злосторниците, или пък фракцията на Корженевски?

— Това едва ли е най-големият ни проблем. Понастоящем Шишарк е обитаван от най-малко две хиляди човеци, рано или късно ще трябва да ги поставим под наш контрол. Първата ни гостенка, госпожица Васкес, бе само на крачка от това да открие принципите за работа на машините в шеста кухня. Предполагам, че и други ще бъдат в състояние да преминат по стъпките ѝ, въпреки ограничения достъп до складираната в библиотеките информация.

— В името на Звездите, Съдбата и Светия дух, ще дойде ли най-сетне краят на всички наши мъки? — въздъхна президент-министърът, а полите на халата му отново се развяха. — Хвала на логос.

— Хвала — сведе глава Олми.

— Виждам, че ние двамата изповядваме един и същ гешелистски скептицизъм, а? — произнесе президент-министърът, който следеше внимателно реакциите на Олми. — Няма да е никак мъдро, ако го разкриваме пред странични лица тъкмо сега, когато ситуацията е толкова нестабилна. Съществува ли някаква непосредствена опасност за машините в шеста кухня от страна на нашите... предци? Каква дума, само!

— Не и след като преместихме Васкес в Аксисград. Спечелихме най-малко няколко месеца, може би дори година.

— Много добре. Една грижа по-малко. Според мен, ще бъде от полза за нашите интереси — пък и изглежда вече неизбежно — ако час по-скоро направим публично достойние появата на нашите гости. Новината ще бъде изключителна и може да допринесе за заздравяване позициите на президента. Ще наредя на моите секретари да подготвят пропагандни материали. А тази адвокатка — мисля, че беше и ваша приятелка — Сули Рам Кикура, може ли да се разчита на нея?

— Абсолютно — потвърди Олми. — Всъщност, тепърва я чака работа.

— Чудесно — рече президент-министърът. — Все пак, да не прибързваме със самоуспокояването. Ако джартите започнат инвазията си по-рано от предвиденото, или — смилете се небеса! — решат да отворят врата към сърцевината на някоя звезда, тогава никой няма да се заинтересува от появата на нашите посетители. — Ингъл поклати глава и приключи разговора с кратка серия от изображения — мушица, погълцана от пламъците на слънчев протуберанс.

ПЕТДЕСЕТА ГЛАВА

Старшина Рожденски лежеше, опрял гръб в стената на библиотеката. Наоколо бяха разхвърляни пакети с хранителни припаси — някои руски, други американски. Старшината похъркваше тихо и равномерно. Приклекнал близо до него, майор Гарабедян похапваше апетитно от един американски хранителен пакет — шунка с картофи огретен, внос от четвърта кухня, където макар и неузаконена, разменната търговия вече беше в разгара си.

Докато се хранеше, Гарабедян не изпускаше от погледа си американските войници, заели позиция само на няколко десетки метри отвъд площада. Силите бяха изравнени — десет руснаци, срещу десет американци, всички въоръжени със стрелково оръжие, но без лазери. Никакви безшумни изстрели.

Духовете се успокояваха постепенно, след пристигането на американските войници, повикани от двамата китайци по молба на старшина Рожденски. Библиотеката продължаваше да е затворена, погълнала в себе си генерал-лейтенант Мирски, полковник Виелгорски, майорите Белорезки и Язиков и подполковник Пагодин, от които нямаше никакви сведения. Отначало някои изразиха съмнението, че става дума за поредната клопка, заложена от американците, но след като разговаря обстойно с Притикин, Синовиев и Хофман, Гарабедян се отказа от тази идея.

Никой не знаеше какво точно се е случило в библиотеката, а първоначалното предположение на Хофман, целящо очевидно да угоди на двете страни, кой знае защо не постигна очаквания резултат. Докато дъвчеше, Гарабедян обмисляше теорията на Хофман, загледан в непроницаемата черна стена.

Според Хофман, тримата замполити са се наговорили да убият Мирски. Не е известно дали са успели в начинанието си, но изглежда библиотеката е решила да прекрати всякакъв достъп във вътрешността си с цел да сложи край на насието, както и да запази непокътнатото местопрестъплението.

Оставаше им само да чакат.

Измина една седмица. През това време Гарабедян и Плетнев полагаха максимални усилия да успокоят готовите да се разбунтуват войници — агитираха, убеждаваха, преследваха строго пропагандаторите. Строежът на лагера в четвърта кухня продължаваше с нестихващи темпове. Малка група руснаци — приблизително петдесет и двама души — бяха напуснали своеволно лагера и бяха потънали в горите на четвърта кухня. Досега бяха открили само петима от бегълците — нито един от тях не изглеждаше изтерзан от глад — в гората имаше достатъчно храна. Ала трима от петимата намериха сгърчени в ембрионални пози — откъснати от света, сякаш бяха преживели някакъв шок.

Тук се намесиха с предложение за помощ американските психолози — оказа се, че те също са наблюдавали подобни случаи, най-пресният от които бил самият Джоузеф Римская, открит едва преди три дни. Забелязали го да приближава строежа на руския лагер, когато го заобиколили той се разридал неудържимо, а дрехите му били разкъсани на парцали. Руснаците естествено побързали да го предадат на американците. Гарабедян обаче не смяташе за разумно да позволява на американските психолози да експериментират с неговите войници.

На всичко отгоре бе споходен от мъка, от чувството за невъзвратима загуба, което надделяваше дори над изискванията на дълга. И той като Мирски и останалите млади офицери беше само дребно винтче от новия руски военен експеримент, целящ да възстанови нарушеното след Малката смърт равновесие на силите. Бяха ги тренирали и обучавали да действат като едно неразделно цяло, а не като улични главорези от миналото. Гледаха на себе си като на елит, на нова класа, а успехът трябваше да ги превърне в национални герои. Завладяването на Картофа щеше да им донесе неувяхваща слава, но вместо това, по причини, които Гарабедян все още не можеше да си изясни, се бяха провалили, а от тяхното наследство сега бяха останали само пепелища.

Гарабедян разбираше напълно мотивите, които подтикваха другарите му да търсят уединение в пущинаците на четвърта кухня и да извличат утеха и покой от мириса на хумус и влажна почва.

Хюлейн Рам Сейджа, директорът на Безкрайния Хексамонов Възел, бе в състояние да опише своето родословно дърво назад чак до

онези велики източно-азиатски гешелисти, които само преди тринадесет века отново бяха изстреляли човек в космоса, но въпреки той изглеждаше толкова човек, колкото и франтът. Същото можеше да се каже за повечето неоморфи, обитаващи Централния град.

Рам Сейджа бе закръглен, едната половина на тялото му блестеше като сребърна сфера, а другата наподобяваше елегантна черно-зеленикава минерална черупка от световите, към които се проникваше през 264 врата. Лицето му, способно да се проектира върху всяка от трите различни позиции на сферата, бе снабдено с големи, проницателни очи и острозъба уста, която чудесно олицетворяваше вродената му агресивност. Имаше чифт мускулести ръце, на външен вид съвсем човешки, но в действителност притежаващи онази протезна многофункционалност, която им позволяваше да достигат дори предмети, отдалечени на няколко метра от него.

Тялото нямаше крака, а се придвижваше с помощта на ръцете, както и на вездесъщите тракционни полета.

На възраст Рам Сейджа наближаваше столетие и това беше неговото второ тяло — през първите тридесет години от живота си, той се бе придържал към хомоморфните очертания, характерни за всички ортодоксални надерити. Именно през тези първи години Рам Сейджа бе изградил така необходимите политически умения и бе натрупал актив от връзки и запознанства. За Олми той олицетворяваше типичния радикален гешелист от Столетие Дванадесето на Пътуването.

Рам Сейджа бе достигнал до четвърта позиция в йерархията на Хексамона, веднага след постове на президента, президент-министъра на Възела и министъра на Обединения съвет.

В сферата на Възела, разположена в непосредствена близост до потока и недалеч от сърцевината на Централния град, Рам Сейджа бе призовал двадесет и три телесни представители и пет сенатори за участие във встъпителната сесия. Двадесет от членовете на Възела присъстваха в своите превъплатени форми — израз, който още преди векове бе изгубил първоначалния си смисъл и сега олицетворяваше само възприемането на първичната материална форма. Този род форми твърде рядко включваха наличието на плът. Според закона в заседателната зала не можеха да присъстват частични форми —

досадна пречка за участниците в заседанието, свързано с предстоящата инвазия на джартите, организирано на Тимбъл, родния свят на франтите.

Рам Сейджа се насочи към средата на сферата и сграбчи позлатените светещи ръкохватки, за да обяви началото на сесията.

Олми очакваше да го повикат на външната страна на сферата, а зад него франтът се бе свил на кълбо, от което стърчеше само шията и главата му. Само преди няколко минути бе приключила срещата на Олми с телесния представител Розен Гарднър, в хода на доста разгорещената дискусия новият ортодоксален водач-надерит на фракцията Корженевски бе настоял да му бъдат разкрити предварително всички факти, свързани с предстоящото изявление, на което пък Олми се бе възпротивил категорично. Гарднър бе един от малцината телесни представители, които си позволяваха доста често да нарушават общоприетите норми, но рядко му се сърдеха, защото от друга страна, той бе склонен на компромиси и умееше да изслушва и оценява доводите на политическите си противници. В очите на радикалните гешелисти обаче това превръщаше него и преките му последователи в крайно опасни опоненти.

— В името на Звездите, Съдбата, Светия дух и Добрия човек, който се борел за равенство и честно разпределение на богатата и воювал срещу безчовечната и агресивна техника, откривам първата сесия на Безкрайния Хексамонов Възел. Имам новини за вас, добри ми хора. Сер Олми ще направи изявление, което ще бъде потвърдено от един от нашите верни съюзници, помагал на сер Олми в хода на разследването.

Олми и франтът застанаха в центъра на сферата и на свой ред бяха обкръжени от светещи ръкохватки.

— По молба на президент-министъра прекарах изминалата година в Шишарк — поде Олми. — А този франт ме придружаваше в начинанието. Двамата имахме възможност да се запознаем отблизо с една необичайна инвазия. Ще разрешите ли да ви прожектираме част от записите, придружени с наши пиктирани коментари?

Рам Сейджа кимна в знак на съгласие.

В следващите няколко минути всеки един от присъстващите сенатори и телесни представители получи възможността да разгледа най-подробно седемте кухни на Шишарк и да се увери с очите си в

присъствието на нови обитатели от човешки произход. С помощта на приборите, с които бяха снабдени, Олми и франтът бяха заснели над петстотин нашественици. Показаха лагерите, както отвън, така и отвътре. Олми демонстрира и различните езикови форми, които се използваха от новите обитатели и очевидно бяха възникнали преди унищожаването на Земята.

После гледната точка на пиктираното изявление се премести с главоломна скорост нагоре по стената на южния полюс на първа кухня и показа в едър план прохода. Последва кратка разходка из ротационния док и хангарите, след което напуснаха пределите на астероида през първия проход.

На разстояние само тридесет хиляди километра, земният сърп изпъкваше ярко сред непрогледния мрак, а някъде зад него бавно изплува слънцето.

Необичайна беше реакцията на присъстващите. Телесните хомоформни ахнаха, останалите регистрираха различни степени на възбуждение.

Пръв заговори Гарднър.

— Благословен да е Конрад. Той откри обратния път към дома.

— Това е изумително — възкликна неочаквано Рам Сейджа.

— И наистина е Земята — добави Олми. — Най-сетне Шишарк се е завърнал в орбитата, на която е бил конструиран, самостоятелно и без наше знание. Със създаването на Пътя не сме изгубили връзка с всички познати пространства. Шишарк наистина би могъл да измине предначертаното пътешествие. Но не го е сторил. Вместо това, той е потърсил нашето слънце и е променил маршрута си така, че да се завърне у дома. С други думи, той е бил подложен на всички странични ефекти, породени от изграждането на Пътя. Шишарк не само се е преместил в съседно пространство, но също така е пътувал назад във времето. За да се появи на настоящата орбита, приблизително триста години преди собственото си изстрелване.

В залата цареше тишина, всички бяха потресени от последните думи на Олми.

А пиктираното изявление продължаваше. За по-малко от четири минути пред погледите им премина кратка хроника от началото на Смъртта, последвана от зловещата картина на покритата със сив облак земна повърхност, като прелюдия към настъпващата Дълга зима.

Никой в залата не смееше да промълви и дума. Олми реши да съкрати неприятната част.

— Върнах се в Аксисград, придружен от една от новите обитатели, телесна жена на име Патриша Луиза Васкес. Малко покъсно други четирима нашественици я последваха, нарушавайки пътем закона за движение в потока, като достигнаха в непосредствена близост до града на борда на своя летателен апарат. Нарушителите бяха спрени, а след това поканени да гостуват в Аксис Надер. И четиримата, естествено, са телесни и доста примитивни, с първични форми и ограничени умствени способности. Всъщност, това са наши далечни предци, от епохата преди Смъртта.

Запалиха се ръкохватките около първия сенатор, който трябваше да вземе думата. Жената пристъпи напред. Олми разпозна в нейно лице Пресиънт Ою, дъщеря на все още царстващия Портопроходец Ри Ою. Преди две години сенатор Ою бе работила в тясно съдействие със Сули Рам Кикура по един случай за освобождаване жертвите на полов ретровирус от ограничението за две превъплъщения, тя бе известна с надеритските си симпатии, макар да бе израснала в среда на умерени гешелисти. Хомоморфна на външен вид, тя се бе постарала да подсили както вторичните си полови белези, така и признаците на властта, която притежаваше.

— Искате да кажете, че Шишарк се е завърнал в орбита около Земята точно в момента, когато е започнала Смъртта? — попита тя.

— Нали сами го видяхме по време на изявлението — припомни й Рам Сейджа.

— Не точно — намеси се Олми. — Шишарк е излязъл на околоземна орбита точно пет години и половина преди началото на Смъртта. Разполагам с неопровержими доказателства — представени вече в подлежащия текст — че в действителност именно нашата поява е предизвикала избухването на войната. Било е напълно възможно Смъртта в това измерение да бъде избегната.

Гарднър вдигна ужасена ръце.

— Това е богохулство — заяви тя. — Благословеният Корженевски не е способен на подобна безчовечност.

— С цялото си уважение към Хексамоновия Възел, — продължи Пресиънт Ою — длъжна съм да поставя един въпрос, свързан с по-нататъшната програма на сесията. Защо тази новина не е станала

достояние на целия град? Предлагам да бъде подготвено едно недвусмислено публично изявление, след което да се свика пълна сесия на Възела.

Ръкохватките ѝ придобиха мека, кехлибарена светлина и тя отстъпи крачка назад. Рам Сейджа протегна ръце и разпери пръсти, призовавайки за внимание.

— Новината е важна и необичайна, но тя би могла да породи нежелани социални последици. Ето защо смятам, че трябва да ѝ предадем по-мека форма.

Телесният Енрик Смес, умерен гешелист, доскорошен служител на Хексамона в сферата, в която сега работеше Олми, възрази, че събранието за предстоящата инвазия на джартите в случая е приоритетно. Според последните сведения, джартите се готвели упорито за нахлуване в секторите отвъд 2x9.

— Така че, дори въпросът, който обсъждаме днес, е незначителен, в сравнение с тази новина — приключи той.

— Може би не съвсем, телесен представител Смес — възрази Розен Гарднър. — Не е изключено да се касае за събития, които са взаимосвързани.

— Разполагате ли с каквито и да било доказателства за преднамерено репрограмиране на навигационните системи в Шишарк? — попита Рам Сейджа.

Олми се завъртя с лице към центъра.

— Никакви — заяви той. — Но всички инструкции са били изтрети автоматично веднага след пристигането. Така че, няма никакъв начин да определим със сигурност.

Гарднър поиска думата. Рам Сейджа се съгласи с очевидна неохота.

— Дошло е време да потърсим отговора на всички въпроси в Градската памет. Там е този, от когото ще узнаем...

— Инженерът е мъртъв! — изсъска злобно Рам Сейджа.

— На всички ни е известно, че е в неактивна форма — продължи Гарднър с необичайно самообладание. — Но благословеният Корженевски си е давал ясна сметка за рисковете, свързани с неговото учение, когато е напуснал последната си телесна форма. Необходимо е час по-скоро да узаконим масирано издирване на всички късчета от неговата личност, до които не са се добрали убийците.

— Отхвърлям предложението — извика Рам Сейджа.

— Настоявам да говоря пред пълната сесия на Възела — не се предаваше Гарднър.

— Не разрешавам.

— Процедурно разследване — отсече с леден тон Гарднър. Лицето на Рам Сейджа се издигна до горния полюс от минералната половина на тялото му и той втренчи изпълнен с омраза поглед в своя опонент. Процедурното разследване се разрешаваше само в изключителни случаи, Рам Сейджа бе надхвърлил пълномощията си и сега трябваше да играе по свирката на Гарднър.

— Подкрепям предложението — обади се сенатор Ою и извърна красивите си очи към изненадания Гарднър.

— Процедурно разследване — примири се Рам Сейджа, пък и нямаше друг избор. Но съдейки по изражението на лицето му — което сега плуваше по средата на неговата сфера — той щеше да дебне Гарднър за най-малката грешка.

От тук нататък Олми следеше разсеяно разгорещеното обсъждане и напусна сферата веднага щом получи разрешение, за да се върне с франта в Аксисград. Взе скоростния лифт до квадранта, в който бяха разположени жилищните помещения на земните гости.

С влизането Олми се насочи към кухнята и поръча за двамата обилен обяд.

— Колко сте състрадателен, сер Олми — въздъхна франтът, докато оглеждаше доста богатата трапеза. — Май ще се задържа в кухнята за известно време.

— По-късно ще те представя на останалите — успокои го Олми, но мислите му бяха далеч.

— Това ме радва. Не очаквахте чак такива проблеми, нали? — попита франтът. Олми го погледна усмихнато.

— Сигурно ще останеш изненадан, ако научиш истината — рече той, намигна на франта и напусна кухнята.

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

В последно време безтегловният асансьор към прохода и ротационния док се използваше все по-рядко. Само двама души продължаваха да работят в доковия сектор — Роберта Пикни и Силвия Линк. Хофман ги посещаваше поне веднъж седмично, тъй като смяташе заниманията им за доста важни.

Просторните хангари на доковия сектор, със сравнително ниски тавани, ѝ напомняха за подземните гаражи в нейната служба на Земята. Придружавана неотстъпно от двама морски пехотинци, тя взе електромобила до контролно-свързочния център, разположен непосредствено под първи док, след което влезе сама в смълчаната стая.

Силвия Линк спеше в един хамак. Роберта Пикни поздрави тихо Хофман и ѝ показа засечените радиопредавания от Земята и Луната.

— Лунното селище засега се справя добре — каза тя. Очите ѝ бяха подпухнали и изглеждаше състарена поне с десет години от последния път, когато я бе видяла Хофман. — На Земята също има оцелели, но засега използват само предаватели с ниско мощност, които предполагам се захранват от акумулатори, или ръчни генератори. Според мен радиосигналите идват от няколко по-малки градчета, единствените които са били защитени ефективно от орбиталните платформи. От време на време и аз изпращам съобщения, но засега никой не ни отговаря. Въпрос на време, предполагам.

— Е, поне долу има хора — въздъхна Хофман.

— Да. Поне. Само дете никой не го е грижа за нас. Пък и защо ли?

— Трябва да си починеш малко в четвърта кухня — посъветва я Хофман. — Не изглеждаш никак добре.

— Защото се чувствам отвратително. Но само това ми остана. Ще вися тук, докато чувам отдолу гласове. Няма да закриеш отдела, нали?

— Разбира се, че не — успокои я Хофман. — Не говори глупости.

— Имам право да се държа така — рече Пикни и изпъчи напред брадичка. — Когато се върне Хайнеман, ще се прехвърля при него, за да работя на совалката. Бих искала да отида на Луната. Имам приятели там.

— Засега нямаме вести от експедицията — каза Хофман. — Бавят се, но още е рано да се тревожим. Намислила съм да събера хората на Хайнеман, за да започнат работа върху совалката. Поне ще им дам някаква цел.

— Нещо ново за изчезналите руснаци? — обади се от хамака Линк, като примигваше сънено.

— Засега нямаме никаква информация — тя хвана Пикни за ръката и лекичко я стисна. — Имаме нужда вас. Не бива да се преуморявате.

Пикни кимна, но не изглеждаше убедена.

— Добре. Прати след някой и друг ден Джанис Полк и Берил Уолъс да ни сменят. Трябва ни малко светлина, пък била тя и от плазмената тръба.

— Разбрахме се — кимна Хофман. — Покажете сега, откъде идват сигналите...

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Злосторникът посети отново Патриша докато спеше и я събуди, като я подръпна лекичко за косата.

— Госпожице Патриша Луиза Васкес от Земята... отпреди много години — повика я той. — Дошъл съм с някои отговори.

Тя се завъртя в леглото и потърка очи. Злосторникът бе сменил външния си вид, сега носеше широки панталони и вълнена жилетка. Косата му бе пригладена, а от джобчето на жилетката се поклащаше верижка на часовник. С други думи, злосторникът бе облечен по последния вик на модата от 2005 година. Тя се наведе напред и разгледа обувките му. „Хуарачи“ и чифт японски чорапи „таби“ придаваха завършен вид на тоалета му.

— По петите ми са — продължи той. — Наложил се да използвам друг маршрут, за да се добера до вас. Използвам допълнителния пиктор, основният е блокиран. Освен това промених записващата програма на апартамента, така че да изтрие срещата ни веднага щом си тръгна. Но най-важното, натъкнах се на неохраняван проход в градските записи. Дори останах разочарован, знаете ли, оказа се, че за Възела няма нищо свято.

Патриша бавно се надигна от леглото и протегна ръка към халата.

— Често ли го правите?

— Не — призна злосторникът. — Необходими са доста усилия за да се проникне толкова навътре. Предпочитам да се забавлявам в Градската памет, но моите наематели предложиха астрономически аванс за тази информационна услуга. Имах късмет, че ме изпратиха, преди появата ви тук да стане достояние на всички.

— Съобщиха ни за това.

— Вярно — сети се злосторникът. Светлините в спалнята блеснаха. Патриша разгледа лицето си в огледалото — имаше измъчен и уморен вид, а косата ѝ бе разчорлена — но сега не беше време за това.

— И така, отговорите — продължи злосторникът. — Те са далеч повече, от въпросите, които ми зададохте. До няколко дни ви предстои да се явите пред пълната сесия на Възела — засега никой не го знае, освен аз и тези, които трябва. После ще ви поканят на Последната церемония по отваряне на врата. Това не е точно официалното название, но обяснява достатъчно ясно на какво ще присъствате. Там ще се запознаете с Първия Портопроходец, който ще извърши тържествено отваряне на врата в сектор 3x9. Нищо чудно веднага след това да я затворят — очаква се скоро да се появят джартите.

— Какви са тези джарти?

— Досадни мухи, ако питате Възела — паразити, чудовищно агресивни и неспособни на каквото и да било мирно съжителство. Пътят е съществувал повече от хиляда години, преди да бъде съединен окончателно с Шишарк — става дума за времеизмерване според представите в Пътя, което едва след свързването е било синхронизирано с нашето време. Джартите проникнали в него през една пробна врата и се настанили преди да бъде отворен за движение. Там съзрели и се цивилизовали, а ние трябваше да воюваме с тях, за да ги прогоним. Сега вече знаят как да отварят врати и са поставили под свой контрол зоната между 2x9 и — по наши предположения — 4x9. Вижте какво, всичко това ще го намерите в Градската памет, а сега нямам много време. Разполагам с интересни новини за Олми. Чувала ли сте нещо за ортодоксалните надерити и гешелистите?

— Да — рече Патриша.

— Така, съществуват значи два плана за случай на евентуална победа на джартите, която сега изглежда доста вероятна. Гешелистите искат да мобилизират целия Аксисград, да го прикачат за потока и да го прекарат през територията на джартите със скорост близка до тази на светлината, като същевременно взривят Шишарк и отсамния край на Пътя.

— Какво? Защо?

— Така ще могат да запечатат Пътя — да го прекъснат. И същевременно да елиминират опасността Шишарк да бъде окупиран от джартите, което би означавало, че те ще контролират целия Път. Другата възможност е да насочат Шишарк към някоя подходяща планета и там да изоставят, или унищожат Пътя. Тогава Аксисград ще бъде преместен в противоположна посока и помитайки по пътя си

Шишарк ще излезе в космическото пространство — в орбита около планетата. Подобен ход ще отнеме доста време... би отнел, досега. Но след като Шишарк вече е в околоземна орбита, създава се благоприятна ситуация за да бъде изоставен Пътят. Всички го знаят. Ето защо ортодоксалните надерити — и най-вече фракцията на Корженевски...

— Те пък кои са? — прекъсна го Патриша, забравила умората в мига, когато злосторникът бе споменал познатото вече име.

— Това са наследници на инженерите от непосредственото обкръжение на Конрад Корженевски — създателя на Пътя. Сърцевината на движението е една малка, сплотена група, настояваща за незабавно завръщане на Земята. Ако питате гешелистите, всички те са кандидати за неактивната Градска памет — поне доскоро бяха на това мнение. Сега обаче както надеритите, така и хората от фракцията на Корженевски настояват за преосмисляне на предназначенията.

— Сигурно тъкмо те искат да взривят астероида и да изведат Аксисград в околоземна, или окололунна орбита?

— Точно така. Но да побързаме, защото времето ми е на изчерпване. Ще трябва да взема доста сериозни предпазни мерки, за да не бъда проследен, това вероятно е последната ни среща. Слушайте, Олми не е това, което изглежда. Той...

Последвалото стана толкова светкавично, че Патриша почти не съумя да го проследи. Изображението на злосторника се разлюля неудържимо, а от насрещната стена се разнесе пронизително бръмчене. От допълнителния пиктор бликна ярък сноп червена светлина, пресече стаята и удари право в разтворения компанел на бюрото. Злосторникът изчезна. Светлините в спалнята угаснаха.

Заобикаляха я мрачни, сиви стени.

— Осветление, моля — нареди тя.

„Хиляди извинения — разнесе се познатият, но сякаш леко стреснат глас на стаята. — И двата налични пиктора са повредени. Моля, изчакайте търпеливо. В момента повредата се отстранява.“

Патриша седна на ръба на леглото. Веднага щом очите ѝ привикнаха с тъмнината открити, че цялата декорация е изчезнала. Леглото под нея изглеждаше съвсем стандартно, наоколо бе заобиколена от бели форми, напомнящи мебели. По стените нямаше

нищо. Патриша вдигна компанела от бюрото и го огледа, търсейки някакви следи от поражения.

На екрана се виждаха очертанията на злосторника, облечен в модната жилетка и широкия си панталон, последва серия от числа и накрая знакът за завършване на командата. Отвъд него започваше следващия регистър, където бяха нанесени три уравнения и някакъв код. Патриша събра двата регистъра и извърши заложените в уравненията математични действия.

Върху екрана на компанела се появи ново изречение, с премигващи думи: „Олми познава Корженевски. Познава го от едно време. От град Шишарк“.

Жилищните помещения на Олми най-често бяха разположени в Аксис Надер, но той рядко се задържаше на едно място повече от четири месеца. Не обичаше да декорира апартамента си и полагаше минималните необходими усилия, за да му придаде някакъв приемлив вид. Всъщност, старееше се всячески да избягва домашните услуги, на които в Аксисград се гледеше като на нещо естествено.

Но въпреки това не беше аскет. Просто не изпитваше нужда от лукса, нито пък осъждаше онези, които го използваха.

Седеше в средата на своя снежно-бял кабинет и очакваше да бъде да бъде открита интересуващата го следа. Олми беше програмирал своя следотърсач така, че по манталитет да напомня една древна земна порода кучета, наречени късокосмести териери, като бе добавил необходимата част от своята собствена индивидуалност. Полученият като краен продукт следотърсач бе невероятно упорит и способен и рядко го разочароваше.

Според законите на Аксисград, ловът на злосторници в Градската памет бе разрешен във всички сезони. Гражданите нямаха право да изтриват засечените злосторници, но можеха да ги притискат натясно и да се обръщат към службата за бърза инактивация.

Олми не се интересувахе от последното. Искаше само да държи злосторника под око, да го притиска лекичко, но същевременно да поддържа в него вярата, че все още е на свобода. Този път имаше работа с невероятно обигран злосторник, надживял десетки дуели, някои с продължителност над десетилетие, което в мащабите на Градската памет се равняваше на виртуално хилядолетие. Нямаше постоянно име, нито характерна диря и изглежда сам бе конструирал

личността си, така че да бъде едновременно действителен, неуловим и достатъчно егоистичен, за да се стреми към надмощие в дуелите.

За първи път следотърсачът бе засякъл злосторника в апартамента на Патриша, но Олми му бе наредил да се скрие, за да внуши на злосторника, че е успял да се измъкне безпрепятствено.

Олми познаваше добре манталитета на типичния злосторник. Преобладаващото мнозинство от тях се бяха родили през завършващия етап от създаването на Градската памет — продължило като цяло над петстотин години и започнало още в град Шишарк, далеч преди да бъде открит Пътят.

По същество това бяха млади, способни престъпници, открили един или друг начин да заобиколят крайното наказание, което се прилагаше само при особено тежки престъпления — рециклиране на тялото и инактивиране на съхранената в паметта личност. Най-често прилаганият метод бе да се направи нелегално копие на индивидуалната схема, което да остане неактивирано — в случай, че заловеният престъпник бъде осъден на пълно унищожаване, нелегалният дубликат се активира, гарантирайки продължаване на съществуването.

По-късно тези „злосторници“ вземаха дейно участие в най-различни по характер престъпни мероприятия, някои от които завършваха с прояви на насилие, каквито в Аксисград не бяха наблюдавали още от времето на бунтовете на ортодоксалните надерити в Александрия. Накрая повечето бяха заловени, изправени пред съда и осъдени, ала като резултат от това в Градската памет се активираха нови, крайно опасни и антисоциално настроени престъпни елементи. С течение на времето специално подготвени агенти на Хексамона съумяха да убедят по-известните злосторници, че най-добрият начин да си прекарват времето би бил да участват в дуели — по време на които да издирват и унищожават други злосторници. Макар и частично, това бе едно добро решение на проблема. Идеята с дуелите се хареса и само след десетина години половината от злосторниците бяха елиминирани от техните събрата по съдба.

Ала немалък бе броят на оцелелите и те бяха най-хитрите, най-изобретателните и следователно най-опасните.

През последните години една от най-сериозните задачи, стоящи пред Възела, бе да се осигури пълна безопасност на Градската памет за

всички ползвачи я граждани. В тази насока Възелът все още не можеше да се похвали с някакъв прогрес — всички опити срещаха упорита съпротива от страна на различни движения.

Олми си даваше ясна сметка колко рисковано е наемането на злосторник. Наемателят, наричан патрон на злосторника — едва ли би могъл да разчита на лоялност. Известно бе, че злосторниците остават верни само докато задачата им носи някаква конкретна изгода, или събужда интереса им.

За тази цел, Олми бе осигурил на злосторника напълно свободен достъп до няколко лични информационни банки, като същевременно бе взел всички необходими мерки никой да не разбере за това, най-вече самият злосторник.

ПЕТДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Мракът в библиотеката се разсейваше бавно, давайки време на очите да привикнат. Павел Мирски премигна и огледа залата и залепените по стените капки.

Първият му импулс бе да прецени степента на пораженията, които бе нанесъл Виелгорски с безразборната си стрелба. Нямаше такива. Всички монитори бяха непокътнати. Мирски докосна с пръсти лицето си, опипа бузата, после брадичката. Никакви белези. Тъничък шепот вътре в главата му напомни, че използва част от мозъка, която не беше оригинална.

Той направи няколко крачки, вслушвайки се внимателно във вътрешните си усещания. После заобиколи креслата и приближи черната стена, която преграждаше входа.

— Хей! — извика Мирски и се намръщи. Никой не отговори. — Хей! Има ли някой тук?

Може би го бяха оставили сам. Нищо чудно другите да са си тръгнали, след края на стрелбата. Не, като през мъгла си спомняше тримата офицери, проснати на пода, с конвулсивно изкривени тела и стиснати челюсти.

— Пагодин! — извика той. — Пагодин, къде си?

Отново никакъв отговор. Той пресече залата и доближи насрещната стена, където бе построена миниатюрна караулка. Вратата беше отворена. Мирски изкачи стълбата и влезе в будката.

Пагодин се бе изтегнал на три опрени един до друг стола и спеше. Мирски лекичко го побутна по рамото.

— Пагодин, — рече той — време е да си тръгваме.

Пагодин отвори очи и огледа изненадано Мирски.

— Ама нали те застреляха — учуди се той. — Видях го с очите си. Направо ти пръснаха черепа.

— Аз пък сънувах — заговори Мирски, сякаш въобще не го бе чул. — Много странни сънища. Знаеш ли какво е станало с Виелгорски, Язиков и Белорезки?

— Не — поклати глава Пагодин. — Обгърна ме някаква смъдяща мъгла. Чак сега се събудих. — Той ококори очи и бавно се надигна. — Искам да си ходя.

— Добра идея. Но първо да разберем какво е станало — Мирски слезе по стълбите и се върна обратно при черната стена. — Отваряй се — нареди той.

Вратата се разтвори безшумно.

На стълбите, с гръб към тях седеше Анековски, опрял приклада на земята.

— Простете, майоре — рече Мирски. Анековски се напрегна, завъртя се рязко и вдигна оръжието. — Внимателно — предупреди го Мирски.

— Другарю полковник, исках да кажа... другарю генерал...

— Къде са останалите? — попита Мирски и огледа струпаните наоколо войници.

— Останалите?

— Политическите офицери.

— Още не са излезли. Простете, другарю генерал, но трябва незабавно да се върнем в лагера и да потърсим връзка с тях...

— Колко време отсъствах?

— Девет дни, другарю генерал.

— Кой пое командването? — попита Мирски. Пагодин застана зад него.

— Майор Гарабедян и подполковник Плетнев — временно.

— Отведете ме при тях. Какво търсят тук американските войници?

— Другарю гг... — Анековски изглеждаше сякаш се задушава. — Всичко беше толкова объркано. Никой не знаеше какво е станало вътре. Какво се случи, всъщност?

— Много добър въпрос — кимна Мирски. — Може би ще узнаем някой ден. Най-важното за момента е, че аз съм добре — Пагодин също е добре — и трябва час по-скоро да стигнем в лагера... не беше ли в четвъртата кухня?

— Тъй вярно, другарю генерал.

— Да вървим. Тези какво чакат?

— Вас чакаха, другарю генерал.

— Тогава ще ги вземем с нас.

— Слушам.

Когато се качиха във влака, Мирски затвори очи и опря чело в прозореца. Аз съм мъртъв, мислеше си той. Чувствам го, усещам липсващите части от моя мозък, празнините, запълнени като изоставени траншеи. А това означава, че аз не съм същият, аз съм друг човек, умрял и възкръснал. Може и да съм нов, но ме чакат старите проблеми.

Той отвори очи и погледна към Анековски. Майорът го разглеждаше уплашено, ала веднага щом срещна погледа на Мирски се усмихна помръкнало.

ПЕТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Да резюмираме събитията — каза Ланиер. Бяха се събрали отново в апартамента на Патриша, за да изслушат разказа ѝ за срещата със злосторника и да решат каква линия на поведение да следват. — Ние сме гости, но не съвсем. Охраняват ни, което означава, че в известен смисъл сме затворници.

— Информационната система се цензурира — припомни Фарли.

— Не можем да се върнем на Камъка — добави Хайнеман.

— И — ако е вярно това, което е узнала Патриша — скоро ще станем известни — каза Каролсон.

— Злосторникът спомена ли, че са очаквали Камъкът да се върне на Земята? — попита Ланиер.

— Не — рече Патриша. — Не вярвам някой да го е очаквал. Ако не греша в разсъжденията си, те са смятали, че Камъкът ще продължава да се носи из космоса, твърде малък — за да бъде забелязан, и че никога няма да стигне до някаква определена точка — всичко като вследствие от енергетичния изблик при отварянето на коридора.

— И какво ще е нашето поведение? — попита Ланиер. — Лари, Ленър?

— Какво значение имат нашите желания? Какво бихме могли да сторим? — попита Хайнеман и разпери ръце.

— Мисли, Лари — укори го Каролсон. — Ние сме известни. Не могат просто така да игнорират желанията ни.

— О, разбира се! — ядоса се Хайнеман. — Ще вземат да ни промият мозъците и толкова! Та някои от тях дори не са хора!

— Хора са — рече Патриша. — Само задето са променили своята форма, или са избрали сами насоката, в която желаят да се усъвършенстват, това не означава, че вече не са наши потомци.

— Божичко — поклати възмутено глава Хайнеман. — Това надхвърля способностите ми.

— Не, не си прав — настояваше Каролсон. — Щом аз го разбирам и ти можеш да го разбереш. — Тя го чукна по коляното.

— Ако се обединим, ще ни е по-лесно да постигаме желанията си — продължаваше да ги убеждава Ланиер. — Дали сме знаменитости, или само предизвикваме любопитството им, важното е да се отнасят към нас с нужното уважение — към нас и нашите сънародници на Камъка.

— И какво точно ще искаме от тях? — попита Каролсон.

— Първо, ще поискаме да премахнат цензурата от информационните ни системи — предложи Патриша.

— Че аз дори не съм използвал моята — изсумтя Хайнеман.

— Второ, ще поискаме да ни бъде разрешена пряка връзка с Камъка — заяви Ланиер и огледа присъстващите в стаята. — Съгласни ли са всички?

Бяха съгласни.

— Ще се стараем да се придвижваме на групи и няма да позволяваме да ни разделят — продължи той. — Ако възникне такъв случай, ще протестираме...

— Защо не гладна стачка? — прекъсна го Фарли.

— Каквото свърши работа. След като стана ясно, че нашите домакини не са човекоядци и че не възнамеряват да ни подлагат на някакви зловещи експерименти... освен културния шок, който и да искаме не бихме могли да избегнем, но все ще се справим някак... Важното е едно — оцеляхме на Камъка, значи ще оцелеем и тук, нали?

— Да — кимна Фарли и го погледна с уважение. Патриша премести поглед от единия към другия и на лицето ѝ се изписа хитро изражение.

Каролсон също ги разглеждаше внимателно.

— Олми е в дневната — обяви Патриша. — С него е и Сули Рам Кикура. Казах им да почакаат, докато приключим, но те настояват да се срещнат с нас.

— Значи във всичко ще бъдем единомислещи, нали? — попита Ланиер.

— Разбира се — кимна Хайнеман.

Влязоха Олми и Рам Кикура и се настаниха в средата на групата, скръстили крака. Рам Кикура се усмихваше щастливо, Ланиер си помисли, че на възраст изглежда колкото Патриша.

Ланиер побърза да ги запознае с изискванията им. За негова изненада Олми се съгласи с всичко, освен връзката с Шишарк.

— Виж това в момента не мога да ви разреша. Може би по-късно. Нямам нищо против нецензурирания достъп до информация, но преди това ще имате нужда от малко образование. Разбирате, предполагам, че неограниченият достъп представлява огромна отговорност. Съществува опасност от неправомерно използване. Като начало, готови ли сте да приемете помощта на педагог? Рам Кикура ще ви осигури призрак — частичен представител, произлизащ от нейната собствена личност. Този педагог ще ви намира нужната информация и същевременно ще ви обучава. По-младите обитатели на града ги използват постоянно.

— И ще ни позволи да се занимаваме с всичко, което ни интересува? — попита Патриша.

— Труден въпрос — призна Рам Кикура. — Малцина са онези граждани, които имат достъп до цялата информация, складирана в Градската памет. Съществуват немалко заплахи и опасности за един неподготвен...

— Какво например? — попита Хайнеман.

— Програми, които променят личността, или смесват различни личности. Психостимулатори. Различни висококачествени развлекателни и теоретични програми. Дори да се натъкнете на някоя от тях, педагогът ще ви предпази от нежелани последствия... да речем, от опасността да затънете до уши.

— И над тях — добави Каролсон.

— Все още ли се стараете да ни съхраните чисти? — попита Патриша.

— До известна степен — призна Олми. — Но вече приключихме с тестовете...

— Приключихте ли? — учуди се Хайнеман.

— Разбира се. Докато спяхте.

— Струва ми се, че трябваше да ни предупредите за това — намръщи се Ланиер.

— Естествено, че ви предупредихме. Дори използвахме вашите спящи личности, за да ни помагат и не предприемахме нищо без тяхно съгласие.

— Исусе мили! — възкликна Каролсон. — Какво, по дяволите, представляват тези спящи личности?

Рам Кикира вдигна ръце.

— Може би сега ще разберете защо гледаме на вас, като на малки деца. Вие просто не сте подготвени за среща с всички изненади, които крие в себе си Аксисград. Моля ви, не се обиждайте. Аз съм тук за да ви помагам с каквото мога, а не за да ви мамя и ядосвам. Тук съм също и за да ви защитавам и ще го правя, дори ако възразявате.

— Това ли правят тук адвокатите? — попита Хайнеман. — Искан да кажа, не се ли занимавате само със съдебни дела и прочие?

— Адвокатът тук е едновременно упълномощен представител, водач и охрана — обясни Рам Кикира. — Съветваме какви действия е най-добре да бъдат предприети, като се възползваме от изследванията, които специално назначени от нас духове извършват в Градската памет. В много отношения сме облагодетелствани, например свободен достъп до лични информационни сбирки. Нямаме право да съобщаваме на други за наученото в тези сбирки, но можем да действваме съобразно тази информация — в известни предели. Някои адвокати — между които и аз самата — предлагат допълнителни услуги, от типа на психологическите консултации, които са били популярни по ваше време.

— Освен това — добави Олми — сер Рам Кикира ще ви осигури и още една протекция — срещу злоупотреби от страна на високопоставени лица. Имате ли други въпроси?

— Да — рече Каролсон и погледна към Ланиер. Той кимна и тя продължи. — Какво ще стане с нашите хора на Камъка — в Шишарк?

— Все още не знаем — отвърна Олми. — Тепърва предстои да се вземе решение.

— Нали ще се отнасяте към тях с дължимото уважение? — попита обнадеждено Фарли. — Независимо дали са американци, или други?

— Мога да ви гарантирам, че няма да пострадат — заяви Олми.

— Имате ли представа кога ще можем да се свържем с тях — попита Ланиер.

Олми почука с пръсти и не отговори.

— Ще ни кажете ли?

— Както вече споменах, въпросът се обсъжда. Засега не разполагам с друг отговор.

— Бихме желали да ни известите веднага щом узнаете — каза Ланиер.

— Естествено — увери го Олми. — Досега бяхте в изолация и под постоянна охрана. Положението обаче ще се промени, след като обществеността беше уведомена за присъствието ви. Ще имате възможност да се уверите в популярността си, да участвате в тържествени церемонии и обиколки. Сигурно прекомерното внимание доста ще ви досажда и изморява.

— Няма съмнение — кимна Ланиер. — А сега, сер Олми, бих желал да ви попитам нещо, което ще остане само между присъстващите в стаята. Ако наистина действате самостоятелно — както ни се струва — и ако никой не наднича през рамото ви, какво точно очаквате да спечелите от нас?

— Господин Ланиер, — поде Олми — разбирате не по-зле от мен, че моментът не е подходящ да бъдем откровени докрай. Може да ви се стори обидно, но вие просто не сте в състояние да разберете някои неща, а ако се опитам да ви ги обясня, най-много да ви объркам допълнително. Когато му дойде времето ще ги разберете от само себе си, но преди това трябва да се запознаете обстойно с нашия град и култура. И тъй като вече можете свободно да използвате информационната служба...

— Относително свободно — поправи го Ланиер.

— Да, под наше наблюдение и защита... Може би ще предпочетете да прекарате следващите двадесет и четири часа в „наваксване“, ако това бе правилният идиом.

— Очакват ли ни други ограничения?

— Да — кимна Олми. — Засега не можете да напускате жилищните помещения. Така ще е, докато не бъде изготвена програмата, която да следвате и сесията на Възела не организира вашия... да го наречем дебют. Но преди да стигнем до там, съветвам ви да се запознаете колкото се може по-подробно с историята на Аксисград и с начина на живот, който следваме.

Той огледа въпросително лицата им, очаквайки нови въпроси, ала не последваха. Ланиер сплете пръсти зад врата си и се облегна назад.

Рам Кикура програмира пикторите без да се надига от мястото си.

— Вече разполагате с педагог, който се базира на моята личност — информира ги тя. — Можете да използвате информационната система от апартаментите си, а педагогът ще ви съветва и подпомага. Най-добре да започнете с описание на града и Пътя... съгласни?

Седмината наблюдаваха мълчаливо, докато в пространството пред тях се появи Аксисград, изобразен до най-малка подробност. Приближаваха се към града от север, като се носеха съвсем близо до сингуларната — или потока — и преминаха през няколко тъмни щита.

След това гледната точка се спусна до стената на Пътя, а магистралните ленти, изпълнени с оживен трафик, бяха само на стотина метра под тях. Хайнеман трепна, когато забеляза носещите се с огромна скорост по многолентовото платно цилиндри, снабдени с ослепително ярки предни светлини и дълги линии от маркировъчни странични и задни фарове. Далеч напред, трафикът, заедно с много други, идещи от различни страни, изчезваше в широката близо четири километра врата в стената. (Появи се допълнителен триизмерен екран, в който се виждаше вътрешността на терминала — лабиринт от разположени на различни нива разклонения, където цилиндрите сменяха посоката, прехвърляха се от една лента на друга, или спираха в тесни хангари, за да бъдат разтоварени, или натоварени, а товарът се прехвърляше в нови контейнери, за своето по-нататъшно пътуване през вратата. Самата врата — или порта, както я наричаха тук — бе значително по-широка от тази, през която бяха проникнали и приличаше на тунел, или миньорска шахта, само че бе добре осветена и изпълнена с движещи се предмети и машини.)

Погледнат откъдето и да било, Аксисград бе величествен, но най-впечатляваща бе гледката от повърхността на Пътя. Пикторът изобрази схематично северната част на града и обясни подробно функциите на отделните сектори, после се премести към южната част.

Едно допълнително разклонение в най-южния край, напомнящо по форма християнски кръст, достигаше два огромни куба, нанизани един след друг върху потока. Именно тук бяха разположени машините, които хранеха града с енергия, придаваха му въртеливо движение и го придвижваха по оста на сингуларната. Всъщност и тук енергията се получаваше вследствие от ефекта, който бе използван за задвижване на

тръбохода. Вътре в кубовете бяха монтирани генератори, задвижвани от турбини, чийто „перки“ пресичаха сингуларната и бяха подлагани на пространствена трансформация.

(Откъде обаче се взема тази енергия? — питаше се Патриша. Имаше ли въобще някакъв смисъл във въпроса й?)

Отвъд споменатите два куба имаше буфер, с форма на винена чаша, чийто широк край бе опрян в първия въртящ се цилиндър, Аксис Надер — където бяха разположени и техните жилищни помещения. Аксис Надер бе най-старата част от града. След като и последните ортодоксални надерити били принудени да напуснат Шишарк, те се настанили в Аксис Надер, който се превърнал в гето на най-отявлените надерити.

Неоморфната популация, която по онова време растяла с бързи темпове, се преместила в Централния град и другите въртящи се цилиндри, където кварталите били съвсем нови и много привлекателни. За да поддържа центробежна сила равна на тази в Пътя, Аксис Надер се върти непрестанно около оста си. Дори и понастоящем той беше заселен предимно с ортодоксални надерити, които, нужно ли е да се казва? — бяха хомоморфни.

Централният град се намирал непосредствено след Аксис Надер и се отличаваше със своята умопомрачителна архитектура и конструкция. Ланиер не сдържа любопитството си и бе възнаграден с детайлно описание на този сектор, което започваше от главния куб. Всяка от страните на куба се явяваше основа на разкрячена пирамида, чийто „стъпала“ се завъртаха постепенно нагоре, създавайки полуспирала. Като цяло получената конструкция изпълваше въображаема сфера с диаметър десет километра и приличаше на Вавилонската кула, но замислена от М.С. Ешър — един от най-знаменитите архитекти на двадесет и първи век, в сътрудничество, да речем, с Паоло Солери. Иначе казано, Централният град бе перлата на Аксисград. „Спираловидните пирамиди“ се срещаха доста често и изглежда се бяха превърнали в универсален архитектурен мотив, защото така форма имаха и терминалите на вратите.

Следваше Аксис Евклид, който беше приютил смесена популация от неоморфи и хомоморфи — както гешелисти, така и надерити. Аксис Торо и Аксис Евклид се въртяха в противоположна

посока за да компенсират въртенето на Аксис Надер, който ги надвишаваше по размери.

Гледната точка отново се завърна при кръста в южната част на града. Проникнаха през центъра на кръста и се озоваха в просторен док, където присъстваха на подготвителните операции, преди пускането на значително по-усъвършенствана версия на техния разрушен тръбоход. Наричаше се „поточен кораб“, на дължина надхвърляше сто метра и малко приличаше на приплесната в средата окарина.

Изображението беше следвано неотстъпно от колони с цифрова информация. Поточният кораб — всъщност такива имаше цяла флотилия — можеше да развива скорост от пет хиляди километра в секунда. Освен това беше в състояние да се отдалечава от потока в случай, че трябва да се размине с друг подобен съд, макар че според Хайнеман последното изглеждаше малко вероятно, тъй като потокът минавал право през средата на кораба. Освен това от него можеше да се изстрелва значително по-малък по размери катер, който да се приземява или да извършва разузнавателни полети.

Огромните дискове, които бяха забелязали при доближаването на града, осигуряваха транспорта на товари и пътници на по-кратки разстояния. Накрая пиктираната обиколка завърши с изображението на златисто-сребриста сфера, която бавно се въртеше пред тях.

— Сер Олми — каза Ланиер.

— Да?

— Ние гости ли сме, или затворници?

— Нито едно от двете — рече Олми. — В зависимост от това кого ще попитате и как точно ще формулирате въпроса си, вие сте актив или пасив. Моля, запомнете това определение. Подготвили сме три тържествени посрещания — продължи той. — Първото пред Хексамоновия Възел, второто — на Тимбъл, родната планета на франта, където не е изключено да се срещнете с президента и третото — на маркировка 3x9, където ще бъде отворена нова врата.

Ланиер се надигна и разтърка уморено очи.

— Разбрано — каза той. — Първо станахме достояние на публиката, а сега ще ни използват с пропагандна цел. Ще минат години докато се запознаем с всички светски подробности — ако въобще някога за нас приключи този процес. Слава Богу, поне ни дават

възможност да научим повече неща от преди. Вече не сме примитивни създания, домъкнали се при вас от мрачните години преди Смъртта. — Той спря, без да знае докъде ще стигне в излиянията си. — Но...

— Каквото и да ви кажа, едва ли ще останете доволни — прекъсна го Олми. — Ще разберете едно или друго, но същината ще ви убягва. И обърнете внимание на още нещо — от самото начало не съм искал от вас да ми вярвате. Това ще е много повече, отколкото може да се очаква в подобна ситуация. Едно обаче трябва да е ясно на всички ни — можем да продължим напред само като си помагаме. Вие настоявате да се свържете с вашите приятели, докато Възела е изправен пред трудния проблем как да узакони присъствието ви и да се справи с произтичащите от него последствия. През следващите няколко дни ви предстои да научите далеч повече за Пътя и за нашата мисия тук, отколкото би могла да ви разкрие която и да било информационна програма. Двамата със Сули Рам Кикура ще бъдем неизменно до вас и ще положим максимални усилия час по-скоро да бъде взето решение по вашия случай — първо, в името на справедливостта и второ, защото съм дълбоко уверен, че това, което е във ваш интерес, може да послужи и на Възела.

Ланиер плъзна поглед по лицата на своите приятели. Фарли му се усмихна окуражително, но Патриша имаше замислен вид.

— Добре, ще ви съдействаме във всичко, поне през следващите седем дни — съгласи се Ланиер. — Не виждам защо интересите ни да са сходни и в случай, че ни бъде забранено да се свържем с Шишарк, това ще е и краят на нашето сътрудничество. Не зная дали последното ще ви прозвучи като заплаха... — той въздъхна измъчено. — От малкото което научих, откакто съм тук, не изключвам възможността например да създадете наши компютърни изображения и да правите с тях каквото си искате, или пък да конструирате андроида. Така или иначе — това е нашето окончателно решение.

— Съгласен — кимна Олми. — Седем дни.

Двамата със Сули Рам Кикура излязоха. Хайнеман поклати тъжно глава и погледна към Ланиер.

— Е?

— Ще се захванем за учението — рече Ланиер. — Срокът е определен.

* * *

Хофман стоеше пред малкото огледало в „картонения апартамент“, както бе свикнала да нарича стаята си в дамските помещения. Помисли си, че не изглежда никак зле. През последните няколко дни разполагаше с повече време за сън.

Вълната от самоубийства постепенно бе затихнала, нейните хора — Хофман винаги ги наричаше по този начин в мислите си, независимо дали бяха войници или цивилни — изглежда бяха привикнали с отредената им съдба и вече работеха ентузиазирани върху преустройството на совалката и две от руските товарни ракети, с които възнамеряваха да осъществят първия полет до Луната. Някои дори обсъждаха възможностите за експедиция до Земята — в последната група най-ярко се отличаваха Герхард и Римская.

Римская се бе възстановил със завидна бързина от странния „припадък“, както го наричаше пред другите. В началото все се червеше, докато го заговаряха и молеше да не проявяват прекомерно състрадание към него. „Бъдете така твърди с мен, както съм аз с вас“ — настояваше той.

Хофман естествено побърза да го постави начело на групата по прогнозиране — пост, който напълно отговаряше на способностите му. Там, където се решаваха въпросите по прехраната, беше нужна здрава ръка. Освен това Римская умело се разбираше с руснаците и щеше да я отърве поне от това досадно задължение. А през свободното си време — колкото и малко да бе — двамата с Герхард продължаваха да мечтаят за полет до Земята. Така че Хофман също притежаваше свои скрити лостове, за да получава от подчинените си каквото ѝ бе нужно. Що се отнася до Римская, той сякаш разгърна пълните си способности на новото място.

Единствената ѝ тревога оставаше експедицията с тръбохода.

След завръщането на Мирски и тайнственото изчезване на тримата политически офицери руснаците престанаха да им създават каквито и да било проблеми. Ако се изключи един единствен, но всеобщ проблем — недостигът на жени. Имаше два случая на изнасилване и още няколко неуспешни опита, но честно казано това беше далеч под първоначалните ѝ очаквания. Някои от войниците

доброволно и по своя инициатива бяха въоръжили своите нежни партньорки с пистолети, но засега не се бе налагало оръжията да бъдат използвани.

След час Хофман имаше уговорена среща с Мирски в четвърта кухня. Това щеше да е втората им среща след завръщането му, а ги чакаше дълга програма по обсъждане и решаване на общите проблеми.

Придружена от Берил Уолъс и двама морски пехотинци, тя взе влака от първа кухня за четвърта, а после се прехвърли на очакващия я камион. По време на отсъствието на Мирски руският лагер се бе разделил на три, а в момента бе разположен по двата срещуположни бряга на реката и още няколко малки острова. За транспорт през реката използваха два тежки, сковани от греди, салове и множество грубо дялани лодки — следствие от хроничния недостиг на сечива и машини за преработване на дървения материал.

Пътуването през гъстата гора достави на Хофман истинско удоволствие. Централният лагер на руснаците бе разположен недалеч от деветдесети влаков перон — на около четиридесет километра от натовския лагер. Местността тук бе хълмиста, а горите се простираха на много километри. Не след дълго заръмя лек дъждец и предното стъкло се обсипа с капки.

Уолъс бърбореше нещо за тайните на науката, създаде шеста и седма кухня, Хофман я слушаше и кимаше, но темата не ѝ беше интересна. След няколко минути Уолъс почувства това и млъкна.

Централният лагер на руснаците напомняше малко на американски форт от Дивия запад. Отвън имаше насип от пръст, а зад него — стена от високи, заострени отгоре и почистени от клоните трупи. Когато приближиха, двама часовои разтвориха вратата и я хлопнаха веднага след влизането на камиона.

Първото, което направи впечатление на Хофман, беше бесилката. Издигаше се точно в средата на вътрешния площад и за щастие беше съвсем празна.

Наблизо се виждаха няколко дървени постройки, които все още не бяха завършени, най-високата от тях вероятно щеше да е на три етажа. Постройките напомняха на руски селски къщи.

Войниците им махнаха да спрат колата зад една дълга и ниска барака. Мирски ги посрещна съвсем официално в другия край на бараката, където бе разположен неговият кабинет. Две от вътрешните

стени липсваха, отзад се виждаше спално помещение и някаква работилница. Той се здрависа с Хофман и Уолъс и ги покани да седнат в платнените шезлонги. Морските пехотинци останаха отвън, а край тях взеха да се навъртат руски войници.

Мирски им предложи чай.

— Всъщност, получихме го от вашия снабдител — призна той.
— Но чаят е хубав.

— Виждам, че работата в лагера напредва — отбеляза Хофман.

— Хайде да говорим на английски — предложи Мирски. — Нужна ми е практика. — Той наля тъмнокехлибарения чай в три пластмасови чашки.

— Добре — рече Хофман.

— С нищо не съм допринесъл за успеха — поде Мирски. — Както знаете, по време на строежа отсъствах.

— Всички се питахме... — заговори Хофман.

— Така ли? За какво?

Хофман се усмихна и поклати глава.

— Няма значение — рече тя.

— Не, настоявам — упорстваше Мирски. — Какво?

— За вашето изчезване.

Не изглеждаше изненадан.

— Бях мъртъв — рече Мирски. — После се оправих. Това достатъчен отговор ли е? — Той продължи, без да изчаква реакцията на Хофман. — Сигурно не е. Не зная какво да ви кажа. За мен това е не по-малка мистерия.

— Както и да е — рече Хофман и отново се усмихна. — Радваме се, че се върнахте. Чака ни доста работа.

Първият въпрос от програмата беше разтоварването на руската ракета и транспорта на наличните запаси. Ракетата бе скачена с дока малко след Смъртта, екипажът отдавна бе евакуиран, но до момента не бяха разговаряли за разтоварването ѝ. Само след няколко минути Хофман и Мирски вече бяха начертали предварителен план, който задоволяваше и двете страни. Всички оръжия щяха да бъдат складирани и заключени в един от хангарите, охранявани от руснаци и американци, а останалите материали щяха да бъдат доставени в руския лагер в четвърта кухня.

— Нуждаем се не само от продоволствия, но и от стоки, с които да търгуваме — рече Мирски.

Следващата тема от дневния ред бе статуса на учените от руската група. Хофман настояваше, онези от тях, които желаят да работят заедно с колегите си от НАТО, да получат разрешение за това. След като обмисли предложението й Мирски даде съгласие.

— И без това не са ми нужни хора, които ще ми създават само проблеми — каза той.

Хофман отново погледна бележките си.

— Този път се справяме далеч по-добре от предния — подхвърли тя.

Мирски се наведе към нея, подпрял лакти на коленете си.

— Уморен съм от спорове — призна си той. — Освен това, госпожице Хофман, зад гърба ми говорят, че съм притежавал спокойствието на мъртвец. Подчинените ми ме гледат със страх.

— Защото непрестанно повтаряте, че сте бил убит. В това няма никаква логика, генерале.

— Може би сте права. Но е вярно. Не си спомням всичко. Помня добре, обаче, че ме застреляха в главата. Пагодин ми каза, че те... — той вдигна ръце. — Знаете кои са убийците ми. Направо са ми пръснали черепа. — Той показа с ръка докъде според него е била засегнатата главата. — Убили са ме, а после съм бил съживен. Слава Богу, че не бях въоръжен, иначе сега щях да съм при Белорезки, Язиков и Виелгорски.

— И къде са те?

— Не съм напълно сигурен. Може би са в затвор. Едно е ясно — град Шишарк все още може да се погрижи за запазване на реда и закона.

— И аз смятам, че е станало нещо подобно. А това означава, че Шишарк е в състояние да взима решения и да действа съобразно тези решения.

— Значи трябва да пазим поведение, така ли? — предположи Мирски.

Хофман кимна и се върна към програмата. За не повече от четиридесет и пет минути обсъдиха и останалите въпроси и по всички постигнаха съгласие.

— За мен беше удоволствие — заяви накрая Мирски, стана и ѝ подаде ръка. Хофман я стисна здраво и Мирски я изпрати до камиона.

— А каква е тази бесилка? — попита Уолъс на обратния път. — Как да разбираме присъствието ѝ?

— Може би е само предупреждение — отвърна Хофман. — Или означава, че Мирски е свалил кадифените ръкавици.

— Той е като призрак — потрепери Уолъс.

— Вярно — съгласи се Хофман.

ПЕТДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Франтът и Сули Рам Кикура взеха петимата направо от жилищните помещения в Аксис Надер и ги отведоха в близост до потока, около който се въртеше познатият им вече цилиндричен квартал. По пътя се възползваха от транспортните предимства на една пуста и дълга три километра шахта, през която се спускаха със същата главозамайваща скорост, с която се носеше и асансьорът в сградата, която обитаваха. С други думи — вече имаха известен опит.

От петимата най-уплашен вид имаше Каролсон — от малка се боеше, но не от височините, а от сблъсък с остри ръбове. Все пак и тя се справи, с помощта на франта и Рам Кикура.

— Не съм чак толкова стара, че да ме отписвате — мърмореше тя, когато приближиха края на пътуването.

Потокут пресичаше застроената част на града през специална галерия, в центъра на която бе разположена сингуларната. Покрай стената на галерията се носеха в плавен полет стотици хиляди жители — всеки поел в нужната посока. Рам Кикура и франтът размениха няколко думи с отговорника на галерията, женски хомоморф, който, също като Олми, нямаше отвори на носа си.

След това петимата бяха представени на първия от поредицата градски чиновници — министъра на Аксис Надер, сивокос, добре сложен мъж, по убеждения ортодоксален надерит, а по произход — японец, ако се съдеше по флагчето с изгряващото слънце, веещо се над рамото му. На пръв поглед нямаше нищо ориенталско в чертите му, но всички бързо си спомниха за местните обичаи да се променя външния облик, а и никой не събра достатъчно смелост да го запита за вида му.

— Ако искате, можете да ми казвате „кмете“ — обърна се той към гостите на перфектен английски и китайски. И двата езика все още се говореха, при това често от хора, които не бяха потомци нита на едната, нито на другата нация.

Върху самия поток бе разположена подобна на бръмбар машина за управление на движението, същата като онази, която бе разглобила

тръбохода. Когато приближиха обаче, оказа се, че е със значително по-големи размери и е снабдена с пилотска кабина. Разположените наблизо пиктори изобразиха с убедителна достоверност святкащи фойерверки, а през това време кметът, Рам Кикура и франтът застанаха в шпалир, подканяйки ги първи да се качат на борда. Гостите заеха разположените в полукръг кресла зад контролния пулт и бяха притиснати към облегалките от нещо, което не можаха да видят.

Кметът зае пилотското място, пое щурвала — който имаше Y-образна форма със специални жлеbove за пръстите — и люкът на кабината се затвори безшумно.

Машината ускори ход, плъзгайки се върху потока, предхождана от едва видима червена пулсация. Отстрани продължаваха да бликат пиктирани фойерверки и някои от тях съвсем безвредно се смесваха с тълпата.

— Хората в наше време не са се променили особено — отбеляза Рам Кикура. — Не им стига само да ви видят на своя пиктор. Всъщност, предполагам, че поне една трета от присъстващите са призраци — пиктирани изображения, с разположен в средата монитор. Хем ви гледат, хем и тях ги виждат.

— А къде е Алиса? — изсумтя Хайнеман.

— Коя Алиса? — попита Рам Кикура.

— Само Алиса — отвърна Хайнеман. — Все ми се струва, че съм в Страната на чудесата.

— Да не сме забравили някой? — попита кметът и ги погледна обезпокоено.

— Не — поклати глава франтът и се засмя носово.

Пътуването продължи половин час, през който изминаха петдесет километра между Аксис Надер и Централния град. Тук тълпите бяха още по-гъсти — и по-буйни. Някои по-невъздържани посрещачи — главно неоморфи — се опитаха да спрат движещата се съвсем бавно машина, но бяха избутани леко встрани от невидимите щитове на тракционните полета.

Патриша седеше съвсем неподвижно, почти не говореше и само от време на време поглеждаше към Ланиер. На лицето на Ланиер бе застинало изненадано изражение. Той вдигна озадачено вежди, докато разглеждаше някои от по-близкостоящите неоморфи — с издължени змиевидни тела, блестящата като хром кожа; рибоподобни, птици или

сфери с блестящи резки, силикатови раковини, дори вариации на човешки тела. Зад него Фарли също се озърташе смаяно.

— Сигурно изглеждаме ужасно примитивно в очите им — промърмори тя, после се озърна. — Така ли се казваше? — попита тя Ланиер.

— Нямам представа — рече той и се засмя смутено. Фарли пъкна ръката си в неговата. Патриша неволно се отдръпна назад.

И какво от това? — мислеше си тя. Май че започвам да ревнувам. Нима толкова бързо забравих Пол? Защо въобще трябва Гари да ми обръща внимание? Той ме потърси само защото бях част от задълженията му.

Тя побърза да спусне завеса пред тази посока на мислите си, зад която усещаше единствено болка, несигурност и вина.

Спряха и ги подканиха да слязат от машината. Към тях се приближиха неоморфният министър на Централния град и сенатор Пресиънт Ою. Пред просторния вход към Заседателната зала на Хексамоновия възел ги очакваше Олми. Вътре в залата цареше пълна бъркотия — наоколо гъмжеше от хомоморфи и неоморфи, някои развяваха над раменете си американски флагчета, а в самия център се издигаха огромни изображения на знамената на Китай и Съединените щати.

Възторжени викове, музика, приветствия, шумотевица.

Хайнеман мигаше объркано и Каролсон го хвана под ръка, докато ги изтласкваха към тракционната пътечка. Пресиънт Ою, по-красива и от най-хубавата жена, която Ланиер бе срещал някога, подаде ръка на него и Патриша, а министърът на Централния град придружи Фарли.

Ланиер забеляза няколко сенатора — или бяха само телесни представители — да носят съветски знамена, със сърп и чук. Неусетно се озоваха в средата на залата. Сенаторите и телесните представители се умълчаха, а изображенията на знамената избледняха.

На подиума се изкачи директорът Хулан Рам Сейджа и събщи на присъстващите, че почетните гости скоро ще поемат към вратата на франтите, където ще се запознаят с търговските маршрути. След това бяха поканени от сенатор Пресиънт Ою да се запознаят с баща ѝ, който участваше в подготвителните операции по отварянето на вратата при маркировка 1.3x9.

Ланиер бе посочен за говорител на групата. Сули Рам Кикира бе предложила да се възползва от случая и да изрази гласно желанията им. Олми бе възразил.

Ланиер се плъзна неуверено по тракционната пътечка към подиума и сграбчи светещите ръкохватки.

Преди да заговори се огледа на всички страни — дори назад.

— Не е лесно да се обръщаш със слово към своите потомци — започна той. — Макар че... самият аз нямам деца, а и се съмнявам, че сред вас имам и най-далечни роднини. Разбира се, не бива да забравяме и факта, че произхождаме от различни вселени. Да си призная честно, чувствам се като туземец зърнал самолет, или космически кораб. Ние сме толкова далеч от вашия свят, а вие ни посрещнахте с открито сърце, сякаш се завръщаме у дома...

Той зърна лицето на Патриша, на което се четяха смесица от страх и неясно очакване. На какво?

— Но мястото, което наричаме свой дом, сега е превърнато в руини. Ето че мъката ни обединява. За вас историята на Смъртта е далечно минало, за нас пресен и болезнен спомен. Все още страдаме от загубата на нашите близки, на живота, който познавахме и вероятно няма да се преборим с мъката си докато сме живи. — Едва сега Ланиер осъзна какво точно иска да им каже, сякаш бе подготвял речта си подсъзнателно от дълго време. — Земята е наш дом — ваш дом, ваша люлка, също както и наша. Сега тя е превърната в гробница, в страна на страданията и никой от моите колеги и приятели не е в състояние да завърти колелото назад... Но вие можете. Щом ни посрещате с почит, щом ни превръщате в свои знаменитости, защо да не ни помогнете? Земята отчаяно се нуждае от вашата подкрепа. Може би заедно с вас ще напишем историята отново и ще поправим грешките. Да се завърнем заедно у дома — завърши той и почувства, че на гърлото му е заседнала буца.

Настанен в първата редица от кресла, Олми го слушаше внимателно, но кимна само веднъж. Зад него, във втория ред, седеше Олиганд Толер, адвокатът на президента и слушаше с равнодушно изражение, скръстил ръце.

— Хайде да се завърнем у дома — повтори Ланиер. — Вашите предци се нуждаят от вас.

ПЕТДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Плетнев подпря брадвата на ствола, въздъхна шумно и изтри влажното си чело с груба кърпа. На няколко метра от него насечените трупи бяха подредени една върху друга, в очакване да бъдат сковани за стена на поредната барака. През последните дни Плетнев бе участвал в най-различни мероприятия — бъркане на кал, за замазване процепите в стените и разчистване на нови терени.

Зад него стояха със скръстени ръце Анековски и Гарабедян. Двамата оглеждаха района.

— Да не искате да кажете, — заговори Плетнев, след като си пое дъх, — че се е променил дотолкова, та не бива повече да му вярваме?

— Той не се интересува от управлението на лагера — каза Анековски. — А нас държи встрани.

— Встрани от какво?

— Първо, — продължи Анековски — отнася се със сподвижниците на Виелгорски, сякаш са деца, направили невинна белая, а не опасни съперници.

— Е, намирам го за мъдро. Кой би могъл да се закълне, дали са отишли при Виелгорски доброволно?

— И това не е единственият проблем — заяви Анековски. — Често напуска лагера, взема влака за библиотеката и прекарва дълги часове в залата. Видът му е объркан. Според мен, някой е пипал в мозъка му.

Плетнев погледна Гарабедян.

— Какво ще кажете по въпроса, другарю майор?

— Вярно е, че не е същият — призна Гарабедян. — Самият често го повтаря. Непрестанно твърди, че бил умрял. А после го възкресили. Тук има нещо нередно.

— Може ли да се каже, че той все още е генерал Павел Мирски?

— Защо питаш? По-добре кажи според теб добър началник ли е — предложи Анековски. — Всеки от нас би се справил по-добре.

— Недоволен ли си от преговорите с американците? — попита Плетнев.

— Не бих казал — поклати глава Гарабедян. — Всичко там върви гладко.

— Тогава, не разбирам от какво се оплаквате. С времето ще се нормализира. Прекарал е тежка травма — и доста загадъчна. Нищо странно, че това го е променило.

Анековски се намръщи и поклати глава.

— Не ми харесва това, че не се допитва до нас. Взе много погрешни решения.

— Но и много правилни — настояваше Плетнев. — Той убеди американците да ни допуснат отново в градовете.

— Този човек не е с всичкия си! — извика гневно Анековски. — Самият той признава, че не е същият... че не е онзи генерал, на когото трябва да се подчиняваме.

Плетнев втренчи поглед в лицето му, после вдигна очи към плазмената тръба високо над тях.

— А какво, според теб, щяха да направят за нас Виелгорски и Язиков? Нищо. Само щяха да объркат нещата. А нас тримата — да ни разстрелят. Вижте какво, да не търсим дявола там, където го няма. Дори Мирски да е дявол, той е на наша страна.

— Той е агне, а не дявол — възрази Гарабедян. — Вярно, че ми е приятел, но...

Плетнев го погледна въпросително.

— Добре де, просто не знам как ще постъпи в кризисен момент.

— Мисля, че кризата остана назад — каза Плетнев. — Хайде стига сме дрънкали. Само люшкаме лодката, в която седим. Оставете ме да си сека на спокойствие.

Гарабедян кимна, пхна ръце в джобовете и бавно пое към гората. Анековски остана да седи на едно отсечено дърво, загледан в Плетнев.

— Знаеш ли, има мнение да те издигнем за наш водач — произнесе тихо той. — Никой не желае злото на генерал Мирски.

— Отказвам — каза Плетнев без да вдига глава.

— Ами ако той се побърка?

— Няма — успокой го Плетнев.

— Къде сте? — извика за кой ли път Мирски.

Стоеше в средата на редицата от кресла в библиотеката, а наоколо бликаха подобно на фонтани колони с информация. Бузите му бяха зачервени и влажни, а вратът го сърбеше от гняв и отчаяние.

— И вие ли сте мъртви, като мен? Екзекутираха ли ви?

Никакъв отговор.

— Вие ме убихте!

Той стисна зъби и направи мъчителен опит да си поеме дъх. Знаеше, че опита ли се да каже още нещо, ще започне да пелтечи нечленоразделно. Добре познатият предупредителен сигнал в главата: Опитваш се да използваш материал, който не е част от твоята личност, беше на път да го лиши от разсъдък. Почти всичко, за което се опитваше да мисли, рано или късно го довеждаше до този ограничителен сигнал. Неведнъж бе опипвал внимателно границите на своите познания и спомени, прекарал бе дълги безсънни нощи, докато накрая разбра, че всъщност не се нуждае от сън.

Имаше странното усещане, че повечето от спомените му бяха конструирани повторно по принципа на логическата връзка. Цялата лява половина на тялото му притежаваше неуловимо и свежо излъчване, сякаш бе съвсем нова, току що създадена. Но Мирски знаеше, че не тялото, а съответната половина на главата му е нова.

През първите дни все още хранеше надежда, че с времето всичко ще се оправи. Вярваше, че ще го приемат, както се приели Лазар, надяваше се да го обърне на шега, макар Пагодин да бе разказал на всички, че Виелгорски му бе пръснал черепа. Ала нищо не се получи от шегата.

Войниците, които бяха прекарвали дълги дни на пост пред библиотеката, често я наричаха могила. А какво може да се появи от вътрешността на една могила?

Шегата му се оказа мрачно описание на действителността. Никой не смееше да му възразява, гледаха го сякаш бе призрак, а не наскоро произведен генерал-лейтенант. За тях той вече не беше Павел Мирски, а странник, дошъл от дебрите на града.

Суеверието бе пуснало здрави корени сред неговите войници.

И ето, че само след седмица, откакто бе поел управлението, той отново се завърна в библиотеката. През първите дни се боеше, че веднага щом влезе, ще бъде посрещан от тримата политически офицери. И ще го застрелят отново.

Суеверие.

Наложи се да почака доста, докато си тръгнат предишните посетители — първо двама китайци, мъж и жена, а после един от неговите подчинени — старшина Рожденски. Едва когато библиотеката опустя, Мирски влезе.

А после крещя до преграждане.

Седеше, отпуснат в едно кресло, заобиколен от потоци информация и чоплеше с отсъстващ вид капака на пулта. Накрая пхна пръсти в петте жлеба.

— Законът — нареди той. — Искам да науча всичко за спазването му в изоставения град.

Библиотеката зададе няколко насочващи въпроси, за да стесни доколкото е възможно границата на обсъжданата тема.

— Убийство — каза той.

Материалът бе богат и подробен. Наказанието за убийство се състоеше от няколко етапа — детайлно психологическо изследване на престъпника, а после прекрояване на неговата личност — ако се налагаше подобна мярка.

Това не е наказание, подчертаваше се в статията, а поправка, изкупване на дълга пред обществото.

— Но какво би станало, ако нямаше закон, нито полиция, съдии с техните съдилища, или психолози?

Заподозреният може да бъде задържан деветнадесет дни. Ако за този период не бъде издадена присъда, или не бъде уточнено обвинението, той се освобождава и прехвърля на лечение в клиниката.

— А ако не съществува и клиника за подобно лечение?

Заподозреният се освобождава под негова собствена гаранция.

— И къде го освобождават?

Ако не изяви други желаниа, на мястото на задържането.

— А къде се отвежда след арестуването?

Ако е задържан в сграда, където съществува възможност за прилагане на необходимите осигурителни мерки...

Пред него изплува проекция на част от библиотеката, която се намираше зад северната стена, скрита бе зад невидима врата и се състоеше от няколко помещения със специално предназначение.

... заподозреният бива задържан там в упоено състояние до пристигането на специалните органи, или докато изминат деветнадесет

дни. В подобни случаи медицинските специалисти изпълняват функцията на полицаи.

Разполагаше с още два дни.

Мирски се завърна в четвърта кухня и през следващите няколко часа изпълнява досадната роля на командващ лагера. Междувременно се срещна с Хофман и Римская и обсъди въпросите за отварянето на градовете за свободно посещение.

Веднага щом срещата приключи, той се въоръжи с един АКВ и се върна обратно в трета кухня. В библиотеката имаше петима посетители — отново Рожденски и четирима натовци, един от тях — американски морски пехотинец. Мирски изчака търпеливо да си тръгнат и влезе в залата с автомат в ръка.

Предишният път бе дал възможност на политическите офицери да изберат сами как да постъпят с него. Сега вече не се съмняваше, че при втора подобна възможност, отново ще се опитат да го убият. Значи, оставаше да прекара два дни в библиотеката, в очакване...

Няколко часа залата остана пуста. В това време Мирски започна да осъзнава колко безсмислен е първоначалният му план. Почти сигурно бе, че всеки миг ще се появят нови посетители. Трябваше да осъществи замислената екзекуция тайно, иначе последствията щяха да бъдат непредвидими. Не съумее ли да унищожи напълно телата на тримата политически, вероятно те щяха да бъдат възкресени също като него, а той на свой ред щеше да прекара деветнадесет дни в помещението за задържане. И после всичко щеше да започне отначало — един безумен кръг на насилие, сякаш роден от болното въображение на Гогол.

Той изтича при стената, зад която се намираха — засега в безсъзнание — тримата политически офицери — опря автомата на пода и се огледа замислено.

— Аз не съм човекът, когото убихте — произнесе Мирски. — Защо трябва да ви отмъщавам?

Дори и да чувстваше, че е същият, това можеше да е самозаблуждение. Защото най-сетне имаше възможност да направи онова, за което бе мечтал от години. Вероятно инцидентът бе пробудил в него отдавна забравеното желание, разрушавайки същевременно някаква ирационална част от съзнанието му, отговорна за доскорошното подтискане на импулса.

Мирски винаги бе мечтал за звездите, но не желаше да ги получи с цената на своята душа. А да работиш в съветската система, означаваше непрестанно да бъдеш изправен срещу хора като Белорезки, Язиков и Виелгорски. Такива като тях изпълваха страниците на руската история — завистливи лакеи или деспотични управници.

Време беше да разкъса порочния кръг. Може би втора възможност нямаше да му се отдаде. Вече бе изпълнил дълга си — веднъж бе загинал в името на своя народ. Ех, ако генерал-майор Сосниcki бе издържал... Но тогава Мирски нямаше да е на неговото място.

Той напусна сградата на библиотеката и взе влака за четвърта кухня. Там събра необходимите припаси в каросерията на един камион — никой не го попита за намеренията му, дори Плетнев, който го следеше от известно разстояние с изненадано изражение на лицето.

„Обзалагам се, ще се радват, когато узнаят, че са се отървали от мен — помисли си Мирски. — Нека се занимават с дребните си интрижки. А политическият триумвират може отново да заеме полагащото му се място. Твърде дълго бях спънка...“

Все пак, дължен бе да остави прощална записка на Гарабедян:

Виктор,

Тримата политически скоро ще се върнат. До четиридесет и осем часа ще се появят в библиотеката на трета зала. Ако желаете, приемерте ги като ваши ръководители. Аз повече няма да им преча.

Павел.

Мирски остави бележката в палатката на Гарабедян.

После се отправи към все още неизследваната част на гората. Там го очакваше така желаната самота — можеше да построи сал, с който да се добере до просторния горист остров в средата на езерото, или просто да се скита из пущинаците, които се виждаха на петдесетина километра пред него.

А после щеше да решава какво да прави.

Но не смяташе да се връща.

ПЕТДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Вътрешният дизайн на поточния кораб, натъпкан с местни знаменитости и важни клечки, бе по-главозамайващ дори от интериора на кораба на Олми. Стените се преливаха от перлено черно до мидено сиво, помещението нямаше никакви ъгли, или ръбове, беше достатъчно просторно и обгръщаше плътно както самия поток, така и скритите отдолу двигатели. В кабината непрестанно се качваха и слизаха същества с най-невероятни форми, фотопиктираха присъстващите и ги заговаряха на китайски и английски. Някои отпиваха по глътка от носещите се свободно из въздуха електростатични глобуси с напитки, които по неведоми начини избягваха сблъсъка с пасажерите, сякаш бяха надарени с разум и балетна грациозност.

Ланиер най-сетне бе започнал да привиква с така често срещаните тракционни полета. Фарли се справяше далеч по-умело — тя сякаш бе родена гимнастичка. Кой знае защо, Ланиер се дразнеше от несръчността си.

— Виж колко е хубаво — възкликна тя, докато се носеше бавно край него, а сетне протегна ръка и спря полета си в светещия виолетов слой на полето.

Хайнеман и Каролсон си помагаша взаимно, докато се промъкваша между хомоморфите и неоморфите, усмихваха се смутено, кимаха и очевидно ужасно се бояха, да не нарушат някое неведомо правило на етикецията. Всъщност каквото и да стореха, щеше да предизвика само усмивки на симпатия. В края на краищата, те бяха „старомодни чудаци“.

Патриша стоеше малко встрани, притиснала към гърдите си раницата с компанела, процесора и мултиметъра. Колкото и да ѝ се искаше, не оставаше напълно незабелязана.

Сули Рам Кикюра се приближи към нея и прекъсна трескавите снимки на някакъв непознат неоморф, с кожа от черен хематит. Мъжът се извини пред Патриша с лаконична серия от пикти. После —

използвайки очевидно само преди минути придобитите познания по английски — той потъна в сложна дискусия за икономиката от първата земна епоха. Междувременно Кикюра трябваше да се намеси в поредното неудобно положение — две стройни и доста привлекателни жени почти незабележимо избутваха Ланиер встрани от групата. Жените бяха облечени в плътно прилепнали разноцветни трика с дълги опашки, които се спускаха между изящните им крака. Отдалеч приличаха на златни рибки. Фарли показваше явно раздражение от поведението им, но изглежда не знаеше как да постъпи.

Няколко минути Патриша слуша търпеливо излиянията на мъжа, а после го прекъсна с думите:

— Нищо не разбирам от тези въпроси. Моята специалност е физиката.

Мъжът я погледна за миг и тя имаше чувството, че долавя звука на мигновено прещракващия на нова вълна имплантат в главата му.

— Да, великолепно. По ваше време тази наука е била в зародиша си...

Олми застана между двамата и пиктира някакво послание, което Патриша не можа да схване. Мъжът се отдръпна възмутено, а лицето му се зачерви.

— Май идеята не се оказа много удачна — промърмори Олми, докато я насочваше към мястото, където франтът разговаряше с двама неоморфи. Единият от тях се оказа директорът на Възела, Хулан Рам Сейджа.

— Предполагам, че с течение на времето ще привикнем — отвърна Патриша. Защо, всъщност, трябва да привикваме? — запита се тя. Не смяташе да остава задълго.

— Сер Рам Сейджа, — произнесе франтът и се обърна към тях. — Ето я и нашата почетна гостенка. — Странично разположените очи на франта сякаш излъчваха вродена добронамереност. Може би заради тях пропусна да се разсърди за малко натруфеното „почетна гостенка“.

— Да знаете откога чакам подходяща възможност да си побъбря с вас някъде далеч от шумотевицата — заяви Рам Сейджа. — Всъщност, моментът едва ли е удачен...

Патриша втренчи поглед в лицето му, проектирано някъде по средата на сферата, която изпълняваше ролята на тяло. Имаше странното усещане, че е на обиколка из Дисниленд и всичко наоколо,

колкото и необичайно да изглежда, има напълно рационално обяснение. Трябваше да мине известно време, преди да се освободи от почти хипнотичното усещане и да промърмори:

— Да, сигурно е така.

— Ще видите, че Тимбъл, моят свят, ще ви хареса — намеси се франтът. — Ние сме стари клиенти на Хексамона. Вратата ни е сигурна, създадена е много отдавна.

— В най-скоро време ще се прехвърлим там — увери я Рам Сейджа. — До вратата на франтите се пътува само четири часа — тя е на маркировка 4хб. След това ще разполагате с цели два дни за да разгледате техния свят. Надяваме се, че президентът ще може да се освободи от съвещанието и да ви посрещне.

Маркировка 4хб — това означаваше четири милиона километра надолу по коридора. За тях сигурно е един хвърлей разстояние, помисли си тя. На всеки хиляда километра щяха да се преместват с една година напред във времето, за всеки милиметър, за всяко проникване в алтернативните вселени...

Колко по-близо щяха да са до дома?

— И аз очаквам с нетърпение срещата — с президента и с Тимбъл — заговори тя.

— Очакват ни в носовата част — предупреди я Ланиер, до който стоеше Фарли. Хайнеман и Каролсон вече се промъкваха напред. Тълпата се разтваряше пред тях, никога досега Патриша не бе виждала толкова много усмихнати лица, нито пък бе чувствала такъв интерес към своята скромна личност. Мразеше всеки миг от тържеството. Искаше да избяга и да се скрие.

Тя опипа писмото на Пол, сгънато в джоба на комбинезона си и последва франта и Олми към носовата част на поточния кораб.

Там ги очакваше сенатор Ою, придружена от трима надерити, хомоморфи от Аксис Торо, по занятие — историци. Те се усмигнаха и направиха място за петимата. Капитанът на поточния кораб, неоморф с масивно телосложение, което от половината надолу наподобяваше туловище на змия, се присъедини към почетната група.

— Честта да даде начало на нашето кратко пътешествие принадлежи на първия гост на Аксисград — произнесе тържествено капитанът. Патриша пое ръката му и се прехвърли в носовия отсек. —

Госпожице Васкес, ще бъдете ли така добра? Достатъчно е наредите на кораба и той ще потегли.

— Да тръгваме — произнесе тихо Патриша.

Върху стената на тунела, встрани от тях, се появи прозрачен кръг, зад който се виждаше широка панорама на Пътя. Далеч долу се мяркаха магистралите с мъждукащите светлини и терминалите на функциониращите врати. Пулсиращата в розово сияние сингуларна изчезваше под търбуха на носовия отсек, но въпреки това липсваше каквото и да било усещане за движение.

Патриша се извърна и погледна назад, към Олми, Ланиер и Фарли. Ланиер ѝ се усмихна, тя отвърна със същото. Каквото и да си мислеше, моментът бе особено вълнуващ. Чувстваше се като непослушно дете, заобиколено от любещи, макар и малко странни родители.

Ние сме ларви, а те са пеперудите, помисли си тя.

Само след половин час поточният кораб се движеше с невероятната скорост от 104 километра в секунда, а стените на Пътя се сляха в сребриста мъгла. Вече бяха пропътували 94 000 километра, но продължаваха да ускоряват ход. Пред тях потокът пулсираше в яркочервено. Патриша почувства върху рамото си ръката на Фарли.

— Не ти ли се струваше странно, че тържеството имаше съвсем земен вид? — заговори я тя. — Сякаш бяхме в Лос Анджелис, или Токио. Помня, че пътувах за Лос Анджелис през Токио, а после продължих за Флорида... И навсякъде ни посрещаха с почести. Идваха и от посолството... — тя поклати глава и се ухили. — Къде сме попаднали, дявол да го вземе? Страшно съм объркана.

— Те са хора също като нас — каза Патриша.

— Наистина не зная, направо не мога да повярвам. Все още се чувствам като някое малко момиченце, заслушано в разказите на големия си татко. Опитвам се да избягам в себе си.

— Рано или късно всяка веселба става скучна. Предпочитам работата — заяви Патриша. — Само че няма да е много възпитано. Нали Олми държи да спазваме етикецията.

Към тях се приближи Сули Рам Кикюра със загрижен изглед.

— Да не ви е обидил някой? — попита тя. — Или са ви направили непристойно предложение?

— Не — успокои я Фарли. — Двете с Патриша просто зяпахме.

— Разбира се... сигурно вече сте изморени. Дори Олми забравя за тези неща — почивка и сън.

— Не съм изморена — възрази Патриша. — Неспokoйна съм.

— Аз също — призна Фарли. — Дори леко замаяна — така ли се казваше?

— Можете да си починете винаги, щом пожелаете — съобщи им Рам Кикира.

— Засега ще останем тук, в носовия отсек — реши Патриша. Тя кръстоса крака в поза „лотус“ и Фарли последва примера ѝ.

— Не се безпокойте за нас — каза Фарли на адвокатката. — Като ни омръзне, ще се присъединим към останалите.

Рам Кикира се върне при групата от неоморфи и ги засипа с поток от неразгадаеми пикти.

— Мястото не е лошо — промърмори след кратко мълчание Фарли. — Хората са много мили.

— Така е — съгласи се Патриша. — Олми толкова се старее, а и Рам Кикира също много ми допада.

— Тъкмо преди да потеглим обясняваше на мен и Гари как стои въпросът с нашите права върху историческата информация, която бихме могли да продаваме. Тя го нарече размяна срещу други изгоди. По всичко изглежда, че срещу спомените си ще можем да получаваме достъп до различни персонални информационни банки.

— И аз така чух — кимна Патриша.

След около час Патриша, Хайнеман и Каролсон се оттеглиха в кърмата на кораба. Франтът се погрижи да разгонва рояците любопитни, докато тримата подремнаха. Ланиер и Фарли бяха твърде изнервени, за да спят и останаха да се любуват на коридора. Точно по средата на пътуването, след като бяха достигнали ускорение от шест g и се движеха със скорост 416 километра в секунда, те започнаха да забавят ход.

Само след два часа поточният кораб бе снизил скоростта си до няколко десетки километра в час, но пътниците имаха усещането, че пълзят. Точно под тях величествено плуваха множество огромни сребристо-сиви дискове. В далечината се виждаха четири от познатите им вече и така типични за този свят спираловидно-пирамидални структури — всъщност, това бяха терминалите, в които се откриваха четирите врати за Тимбъл.

Двама хомоморфи се присъединиха към тях за да се любуват на гледката — за разлика от Олми, с неговите самоподдържащи се системи и изкуствени органи, те се придържаха към по-радикални телесни форми. Облечени бяха в плътно прилепнали по телата им синкави комбинезони, които обаче се раздуваха като балони на раменете и прасците на краката; единият хомоморф беше женски, а вторият — с неопределени полови белези. Те се усмигнаха на Патриша и я поздравиха с няколко прости и разбираеми пикти. Патриша докосна колието си и отговори на вежливостта, Фарли предпочете да отвърне с думи и предизвика добронамерения им смях. Безполовият хомоморф пристъпи напред, а над рамото му изненадващо се появи китайското национално знаме.

— Не се познаваме — поде той. — Аз съм Сама Ула Риксор, специален помощник на президента. Моите предци са били китайци. Наскоро обсъждахме някои морфологични проблеми, свързани с онези далечни времена. Госпожице Фарли, вие сте странен случай, нали? Китайка сте, а имате европоидни черти. Означава ли това, че по онова време вече сте използвали широко... как се казваше — козметична хирургия?

— Не... — отвърна Фарли и се изчерви. — Родена съм в Китай, — продължи тя — но родителите ми са европейци.

Патриша внимателно се отдалечи от групата и застана до Ланиер, Каролсон и Хайнеман. Рам Кикюра се плъзна грациозно към тях и им съобщи, че скоро ще се отделят от потока — от близкия терминал бе потеглила правителствената совалка, която щеше да ги откара при вратата.

Хайнеман изстискваше от Олми допълнителни подробности за придружаващия ги фронт и очевидно бе обхванат от смешното подозрение, че бил заменен с някой от останалите девет фронта, които пътуваха с тях.

— Изглежда ми променен — настояваше той. — Сигурен ли сте, че е същият?

— Всички франти си приличат, докато преминат младежкия период — успокояваше го Олми. — Но защо се безпокоите?

— Просто искам да знам с кого пътувам — отвърна малко смутено Хайнеман.

— Но това наистина няма никакво значение — рече Олми. — На определен етап от развитието си те преминават през процес на хомогенизиране, споделяйки спомените си с всички останали, така че всеки от тях може да замества пълноценно другите.

Хайнеман не изглеждаше никак убеден, но реши да остави разговора за друг път.

Правителствената совалка се оказа далеч по-просторна от поточния кораб. Тя се приближи на разстояние тридесет метра от оста, а по повърхността ѝ пробягнаха разноцветни електрически заряди от триенето с плазменото поле. Сиянието постепенно се разсипа през страните на дисковидния корпус, стичайки се надолу подобно на фосфоресцираща морска пяна. Точно в средата на совалката се появи кръгъл отвор.

Люковете на поточния кораб се разтвориха и гостите се гмурнаха по единично или на групи през свързващите тракционни полета към широкия отвор под тях. Олми подаде ръка на Фарли и Ланиер, Ланиер пък хвана Патриша, зад тях се носиха Рам Кикура, Каролсон и Хайнеман.

Дискът се оказа нещо като леко уголемен вариант на куполите, които плуваха над вратите отвъд седма кухня, само че вместо мрежата от блестящи линии, тук долната половина бе съвсем материална и за изненада на Хайнеман, липсваше каквато и да било платформа, върху която да се установят. Членовете на групата се пръснаха из вътрешността, обгърнати от силовите оси на невидими тракционни полета, които изглежда бликаха от светещите отвори в долния край. Единственото, което ги отделяше от обкръжаващия вакуум и ги задържаше да не полетят към стените на Пътя, които бяха на двадесет и пет километра под тях, беше тази невидима енергетична бариера.

Ланиер зърна в далечния край на диска неколцина хомоморфи и неоморфи, които изглежда се числяха към екипажа и обслужващия персонал, защото се държаха встрани от антуража. Един неоморф с вретеновидно тяло тъкмо си проправяше път през пурпурните тракционни слоеве, следван от цяла верига стройно подредени контейнери, които се спускаха направо от хангара в търбуха на поточния кораб. От другата страна се виждаха още няколко франта, също вземащи дейно участие в разтоварването. Близкият на Олми

франт се бе върнал при своите и вече се бе хомогенизирал с тях, превръщайки в чисто академичен спора, който преди малко бе повел Хайнеман.

Ланиер се отблъсна от близката тракционна бариера, завъртя се и потърси с поглед инженера.

— Как се чувстваш? — попита го той.

— Отвратително — намръщи се Хайнеман.

— Ама че си изнежен — подхвърли Каролсон, но и тя изглеждаше някак бледа.

— Ще ти хареса — успокои го Ланиер. — Нали все повтаряш, че обичаш машините?

— Да де, машините! — изсумтя Хайнеман. — Я ми покажи тук поне една машина! Всичко функционира без движещи се части. Извратена история.

Докато разговаряха, дискът започна да се спуска. Пасажерите си размениха развълнувани пикти. Патриша пресече пространството между двамата и сграбчи тракционната ос, за която се прикрепяше Ланиер.

Тя погледна надолу към терминала тъкмо в мига, когато през едно от отвърстията на пирамидата проникнаха няколко огромни диска. Наблизо чакаха своя ред цял конвой от летящи транспортни средства, други се носеха по спирала из коридора.

Дискът се спускаше плавно, давайки им възможност да се запознаят подробно с доста оживения трафик в близост до терминала. По магистралните ленти се носеха познатите цилиндрични транспортни контейнери, но имаше и богато разнообразие от други превозни средства — сфероидни, яйцевидни, пирамидални, или с невероятно сложни структури. Ланиер напразно се опитваше да схване поне частица от това, което очите му възприемаха и непрестанно следеше колоните с информация — под привидния ред не прозираше никаква конкретна цел. Патриша отново се доближи до него.

— Разбираш ли нещо от това? — попита я той.

Тя поклати глава.

— Не всичко.

Рам Кикюра изостави групата от ярко облечени неоморфи и се приближи до тях.

— След няколко минути ще пресечем вратата. Сигурно вече са ви съобщили, че ако Олми и Възела разрешат, аз мога да ви направя наистина богати.

— Богатството все още ли има някакво значение? — попита със съмнение Каролсон.

— Богатството на информация има — отвърна Рам Кикура. — Вече установих връзка с няколко от най-големите разпространители на информация.

— Подкараха ни на обиколка като че ли сме някакви циркови уроди — мърмореше ядно Хайнеман.

— О, не говори така, Лари — въздъхна Рам Кикура и го докосна по рамото. — Никой не иска да те обижда. Аз няма да го позволя, а и Олми винаги ще бъде наблизо, за да те защитава, ако се наложи. Знаеш го добре.

— Знам ли го? — промърмори тихо Хайнеман, докато тя се отдалечаваше.

— Стига си се заяждал — смърри го Каролсон.

— Просто съм бдителен — не се примиряваше Хайнеман. — Когато си в Рим, отваряй си очите за градските тоалетни.

Ланиер се засмя, после поклати глава.

— Не зная какво точно го мъчи — призна той на Патриша. — Но се възхищавам на упоритостта му.

Дискът се изравни с широк и нисък проход в източната страна на терминала. Сградата беше облицована с някакъв материал, който приличаше на мътно стъкло и бе опасана с неравномерно разположени хоризонтални метални ленти.

— Красива е — рече Фарли. Патриша се съгласи и изведнъж почувства, че очите ѝ се насълзяват, но не знаеше от какво. Гърлото ѝ се сви и тя избърса навлажнените си бузи тъкмо когато първите сълзи бликнаха.

— Какво има? — попита Ланиер и се наведе над нея.

— Наистина е красиво — кимна тя и сподави хлипането. Кой знае защо Ланиер също преглътна с навлажнени очи.

— Не можем да ги забравим, нали? — рече той. — Където и да идем, каквото и да видим — те ще бъдат с нас. Всичките четири милиарда.

Тя кимна. Олми застана зад тях и неочаквано ѝ подаде старомодна везана кърпичка. Патриша я пое изненадана и му благодари.

— Ако продължаваш така, — прошепна ѝ той — скоро ще привлечеш вниманието на публиката. Тук не сме привикнали с плачещи лица.

— Божичко — възкликна Каролсон.

— Не бързайте с преценките — предупреди ги Олми. — Моите сънародници са хора със силен дух, но тук се различаваме доста по начина, по който изразяваме чувствата си.

— Добре съм вече — успокои го Патриша, докато попиваше очите си с кърпичката. — За подобни случаи ли я носеше със себе си...?

Олми се усмихна.

— Нещо такова...

Ланиер взе кърпичката, избърса сълзите ѝ, а после я подаде на Олми.

— Благодаря — рече той.

— Няма нищо.

Вече се намираха в терминала. Потоци от светлина обозначаваха пътищата за движение във вътрешността на сградата. В самия център, на около километър под тях, се намираше вратата — огромно наподобяващо чудовищна паст отворстие, вътре в което се мерзелееше неясна синева.

— Това е втората по големина врата, с диаметър пет километра — обясняваше Олми. — Най-голямата има диаметър седем километра, намира се на маркировка 1x7 и води към Талситовия свят.

— През нея ли ще преминем? — попита Хайнеман. — Дискът постепенно ускоряваше ход.

— Да. Не съществува никаква опасност.

— Освен опасността да изгубим разсъдъка си — заяви Хайнеман. — Гари, защо не станах един прост бояджия?

Намираха се точно над вратата, но отвъд синевата не се различаваха никакви очертания. Пред тях летеше ескадрила от пет помалки диска, които разчистваха пътя. По периферията на вратата се виждаха стотици цилиндри, които се спускаха надолу към бездната като величествен водопад.

Около техния диск се появиха светещи пътеуказатели. Когато се изравниха с периферията на вратата, Ланиер внезапно зърна нещо точно под тях. Светът на фронта бавно изплува от синевата и отначало имаше разкривения вид, сякаш това бе отражение в замъглено огледало. Мяркаха се океани, далечни планини — черни контури на фона на морско синьото небе, малко издължената сфера на слънцето.

— Божичко — повтори Каролсон. — Погледнете само.

— Предпочитам да съм сляп — изсумтя Хайнеман. — Как мислите, Олми дали няма нещо за сън?

Кръжащите край тях хомоморфи и неоморфи сипеха ярки пикти в признак на възторг от гледката. Дискът започна да вибрира и изведнъж пейзажът пред тях придоби резки очертания. Светещите пътеуказатели изчезнаха, вратата остана зад тях, а дискът се носеше над ослепително бяла повърхност.

Ланиер, Каролсон и Патриша слязоха в долните слоеве на тракционното поле, близо до мрежата от силови линии, откъдето се откриваше великолепна гледка към света на фронта. От двете им страни отново се бяха появили конвоите от цилиндри и превозни средства, а наблизко вече се разтоварваха другите дискове. Ланиер се завъртя в кръг, разглеждайки планинската верига и морето, отвъд отсамната страна на терминала. Никога досега не беше виждал толкова синьо небе.

Подобно на падащ факел, един метеор проряза небосвода и изчезна в кипящата морска шир. Миг преди да се вреже във вълните, иззад хоризонта бликна сноп от оранжеви лъчи, които го раздробиха на парчета.

— Това е като апотеоз на техния живот — рече Рам Кикура, сочейки мястото, където бе изчезнал метеорът. — Затова фронтите са и ще си останат франти. — Тя протегна ръце и хвана Патриша и Ланиер. Олми се присъедини към тримата. — Елате. Скоро слизаме. Тук силата на притегляне е малко по-голяма, в началото ще ви е нужна подкрепа.

Дискът се спусна над обозначеното място за кацане. Прозрачните тракционни полета плавно се прибраха, а мрежата от силови оси придоби хаотичен вид.

— Първи ще слязат адвокатът на президента и директорът на Възела — обяви Рам Кикура. — Следваме ние, после фронтите и всички останали накрая.

Олиганд Толер, Хулан Рам Сейджа и техните помощници — двама рибоподобни неоморфи и трима хомоморфи — се спуснаха към средата на хаотичната мрежа и изведнъж се озоваха на платформата за кацане. Олми подкани тяхната група да ги последва и те използваха същия път, озовавайки се само на няколко метра от президентската група.

След месеците прекарани в Шишарк и коридора, гравитацията на Тимбъл ги удари с изненадваща сила, сякаш носеха товар от тухли на гърбовете си. Патриша почувства, че краката ѝ се подкосяват, Хайнеман изпъшка, а лицето на Каролсон отново побледня.

Няколко елегантни, напомнящи автобуси превозни средства, бавно ги доближиха върху големите си бели колела. Докато се настаняваха по седалките, фронтът ги обгърна с амортизиращи колани, които донякъде омекотяваха ефекта от повишеното притегляне. Неоморфите, които бяха напълно безпомощни, лишени от своите тракционни полета, получиха специално пригодени колани, които не само се нагаждаха към разнообразните им по форма тела, но и можеха да ги издигат над земята.

— Разходката ще ви хареса — увери ги Рам Кикюра, когато автобусите се понесоха по светлия паваж на широкия път. — Отиваме на брега.

Тя обясни, че светът на фронта имал репутацията на чудесен курорт не само за хората, но и за всички дишащи кислород същества от Пътя. Значително по-силното ултравиолетово излъчване на местното слънце — жълто джудже — наложило високо в атмосферата да бъде монтиран специален щит. Курортът бил разположен точно в сянката на щита.

— В океана обитават най-различни едри хищници, но нито един от тях не изпитва интерес към човешко месо, а иначе планетата е много чиста. Сякаш е създадена за почивка. Великолепна възможност за всички, които могат да си я позволят — естествено, сред телесните граждани.

Ето че се появи и централната сграда на курортното селище — дълга и ниска постройка, разположена в дъното на просторния плаж с кварцов пясък. Отпред имаше широк залив, с форма на полумесец. Стаите имаха прозрачни врати, декорацията вътре бе най-

разнообразна. За да се съхрани духът на старите земни курорти, повечето от мебелите бяха истински и не подлежаха на промяна.

Обядваха в ресторант, чийто стил напомняше модернистичната архитектура от края на двадесети век, а храната се поднасяше от хомоморфи. Никъде не се виждаха механични работници. След обяда направиха кратка разходка до централната сграда и Рам Кикура огледа внимателно отредените им помещения, преди да ги пусне вътре. Все още носеха амортизиращите колани, но Ланиер имаше чувството, че вече започва да привиква. Все пак реши да свали колана, когато го направи Хайнеман, а последният засега изглежда нямаше такова намерение.

След като разгледа стаята си, Патриша се върна при останалите, които се бяха събрали в апартамента на Ланиер. Рам Кикура им съобщи, че следващите няколко часа могат да прекарат както желаят — да си почиват, или да се къпят в океана, а Олми ще се навърта край тях, в случай, че им потрябва.

— Двамата са взели стая на горния етаж — съобщи с поверителен тон Каролсон, след като адвокатката си тръгна. — Според мен са любовници.

Патриша дръпна металната врата към терасата.

— Аз ще се поразходя — обяви тя и погледна към Ланиер. — Освен ако не настоявате да сме заедно.

— Не. Тук сигурно сме в безопасност. Тръгвай.

Ланиер я проследи с поглед, докато се спускаше по пясъка, сред излежаващите се хомоморфи. Имаше дори няколко опасани с колани неоморфи. Той поклати глава и се засмя.

— Все едно, че сме в Акапулко. А това там са литнали балони.

Фарли го прегърна през кръста.

— Никога не съм била в Акапулко, но не вярвам там небето да има подобен цвят.

— Влюбени канарчета — рече Каролсон и погледна с укор Хайнеман. — Ти никога не си бил толкова нежен към мен.

— Аз съм инженер — отвърна Хайнеман. — Не съм свикнал да глезя, а да поправам.

— Такъв си, вярно е — рече Каролсон.

— Божичко, чуйте само какви безгрижни глупости дрънкаме — възкликна Ланиер.

— Само не и Патриша — отбеляза Каролсон. — Хич не ѝ беше приятно, когато вие двамата се прегръцахте. Според мен тя ревнува, Гари.

— Уф — изпъшка Ланиер и се загледа в синьо-зеленото море и отсечения като с нож хоризонт. — За мен тя беше и си остава една загадка.

— Не и за мен — добави Фарли. Всички се извърнаха към нея. — Мисля, че поне малко я разбирам. И аз бях като нея — самовглъбена и мъдра. Упорита. Животът ми се струваше отворителен, докато не реших да живея нормално и да се радвам на околния свят. Май че по онова време бях на двадесет и четири, или двадесет и пет.

— Утре тя ще навърши двадесет и четири — съобщи им Каролсон.

— Има рожден ден? — попита Фарли.

Каролсон кимна.

— Казах на Олми и му обясних как се прави тържество. Той хареса идеята. Изглежда тук нямат рождени дни. Твърде малко от тях са родени по биологичен път. Имат зрелостни празненства и тържества по най-различни други поводи — най-вече в Аксис Надер. Изглежда за тях остаряването няма същото значение, каквото му отдаваме ние.

— И какво ще представлява нашето тържество?

— Предложих да го организираме в тесен кръг — нашата група, Олми, Рам Кичура. Той се съгласи.

— Ленър, ти си едно малко чудо — похвали я Ланиер, като несъзнателно възприе тона на Хофман. Каролсон се усмихна смутено.

— Всички сме се побъркали — подхвърли Хайнеман, втрещил очи в нея. — Напълно.

Патриша бе изминала не повече от половин километър по плажната ивица, когато зърна точно пред нея, на брега, Олиганд Толер. Носеше къси панталони и шарена хавайска риза, краката му бяха мускулести и леко изкривени навътре.

— Харесва ли ви? — попита я той и се завъртя като професионален модел.

Патриша се изцъкли изненадано. Не знаеше какво да каже.

— Доста се постарях — продължи той, очевидно доволен от предизвикания ефект. — Бих желал да разговарям с вас, ако не възразявате.

— Наистина, не зная... — колебаеше се тя.

— Въпросът е важен. За всички вас.

Тя не отговори, а продължи да го разглежда, свела глава.

— Ако искате, можем да продължим разходката — предложи Толер. Искам да ви обясня някои неща, преди да се срещнете с президента. Ако разбира се той намери време да се срещне с вас.

— Да вървим, тогава — кимна тя и го заобиколи. Толер ускори крачка и я застигна.

— Ние не сме врагове, Патриша. Каквото и да ви е казал Олми...

— Олми не е казвал нищо лошо за който и да било — прекъсна го Патриша. — Не съдете само по моето поведение. Толкова много ми се събра напоследък. Не виждам причини да съм щастлива.

— Напълно ви разбирам — кимна адвокатът, докато вървеше редом с нея. Никой от разхождащите се по плажа изглежда не намираще за странно, че адвокатът на президента разговаря с жена от далечното минало. Не им обръщаха никакво внимание. — Знаете ли, това е любимият ми курорт. Често прескачам насам. Напомня ми какво е да си човек... дали ме разбирате?

— Помага ви да усещате реалността — подхвърли тя.

— Да. И да се освободя от проблемите — поне за известно време. Само че този път почивката ми ще е свързана с работа, а и ще бъде съвсем кратка. Не можем да останем повече от два дни. Ще се опитаме да си осигурим подкрепата ви... Патриша? Мога ли да ви наричам така?

Тя кимна.

— Събитията от последните дни показват, че в момента вие и вашите хора притежавате огромно влияние. Нямаме намерение да го използваме в наша полза — правителството никога не е прибегвало до подобни средства.

Двамата спряха в началото на естествен базалтов вълнолом, сочещ навътре в морето. Патриша вдигна глава и зърна в небето мъничък блестящ метеор, който се носеше под ъгъл спрямо хоризонта. Този път ги нямаше разрушителните лъчи — изглежда метеорът бе твърде дребен, за да изисква подобно внимание.

— Ние помогнахме на франтите да монтират защитната инсталация „Небесно копие“ — обясни Толер. — Когато отворихме вратата, те бяха някъде в ранната атомна епоха. Започнахме с

интензивна обмяна на информация, създадохме трайни връзки на базата „клиент-патрон“ и им дадохме всичко необходимо, за да защитават своя свят от кометните и метеорни дъждове.

— И какво получихте в замяна?

— О, за това, което ни дадохте, те се сдобиха не само с „Небесното копие“. Ние им показахме Пътя. В момента те са наши равноправни партньори в обслужването на три врати, както и в търговията с трите свята зад тях. В замяна получаваме част от суровинните материали и информацията. Но най-съществената ни придобивка са самите франти. Вече сте имали възможността да се запознаете с партньора на Олми. Те се оказаха великолепни сътрудници — енергични, сигурни и безкрайно забавни. А и доколкото всеки от нас е в състояние да прецени — те изпитват истинско удоволствие от съвместната работа.

— Звучи ми, сякаш говорите за домашни любимци — рече Патриша.

— Има нещо такова — призна Толер. — Но за разликата от домашните любимци те са разумни — също като нас — и никой не си помисля дори, да се отнася с тях, като с хора втора ръка. Така че, Патриша, крайно време е да забравите предразсъдъците си, ако сте имала такива.

— Смятайте, че вече съм ги забравила — кимна тя. — Искан само да се уверя... — тя вдигна ръце и поклати глава. От началото на срещата не смееше да погледне Толер в лицето.

— Преди да се появим ние, на всеки хиляда години Тимбъл е преминавал през пояс от стари комети. Неизменно и с ужасяваща периодичност са губели половината от населението на планетата. Океанът, който виждате, е образуван от кометна вода — събирана в продължение на милиарди години. По-късно, приблизително преди около милион години, е настъпило известно затишие и именно през този период се появила и еволюирала цивилизацията на франтите. Сетне кометните дъждове се възобновили. С течение на времето франтите започнали да губят своята индивидуалност, за сметка на свободния обмен на информация, за което използвали химични преносители, а сетне и други нематериални форми. Превърнали се в холографско общество, за да понесат по-безболезнено шокът от всеки пореден дъжд. И все пак, франтите осъзнали преимуществата на

подобно развитие едва след отварянето на вратата. Сега вече използват широко предоставената от нас технология — високоскоростни пикти, за да се информират взаимно, или да обменят частични индивидуалности. Да си призная честно, не знам кой в крайна сметка е спечелил повече от срещата — франтите, или ние. Ако не беше помощта им, отдавна да сме загубили във войната с джартите.

Патриша го слушаше напрегнато, опитвайки се да попълни огромните празнини в познанията си.

— А защо не изградите подобни взаимоотношения — „клиент-патрон“ — и с джартите? — попита тя.

— Ах! Джартите са съвсем друга история. Вече знаете, че ги заварихме да обитават Пътя, когато за първи път го съединихме със седма кухня.

— Да, казаха ми — кимна тя, припомнила си разказа на злосторника.

— По злосторна случайност Инженерът първосъздател е отворил една от вратите към родния свят на джартите. В този момент времето в Пътя все още не е било синхронизирано с нашето време. Така джартите са получили възможност да обитават приблизително триста години във все още незавършения Път, да го превърнат в свой втори дом и дори да се научат да отварят макар и примитивни врати. Силни, интелигентни, агресивни и абсолютно убедени в своята предопределеност да се разпореждат във всички вселени. Цели десет години водихме кръвопролитна война, докато съумеем да ги изтласкаме назад. След това отворихме няколко внимателно проучени врати и запълнихме първия сегмент от Пътя — до маркировка 1x5 — с почва и въздух. Сраженията продължаваха през цялото време, докато строяхме Аксисград — отблъскахме ги все по-назад и запушвахме вратите им. Когато джартите отстъпиха зад маркировка 2x2 вдигнахме защитна бариера. Опитахме се да влезем в преговори с тях, да търгуваме и обменяме информация. Но те не проявяваха никакво желание. Вече си давахме сметка, че е невъзможно да ги прогоним напълно от Пътя — не ни достигаха сили за това.

Патриша приседна на стълбата, която водеше към вълнолома.

— Ние с какво можем да ви помогнем?

— Въпросът е доста сложен. Най-добрата помощ ще бъде подкрепата ви. Или дори въздържането от открито противопоставяне.

— А защо не се завърнете всички на Земята? — предложи Патриша. — Такава, каквата е сега.

Толер я погледна, изненадан от неочакваната промяна в разговора.

— Вярно — кимна той и седна до нея, а тя се отмести. — Такава, каквата е сега. Лично аз не виждам никакъв смисъл да се връщаме на Земята — въпреки трогателния апел на господин Ланиер.

— Можете например да помогнете на оцелелите.

— Патриша, те — вие — неминуемо ще следвате нашия път. Не виждам защо трябва да се месим в този естествен процес. Това, че по случайност сме извършили завой във времето и сме се завърнали точно в най-трагичния момент от нашата история според мен не е втора възможност. За момента по-скоро е пречка. Олми обясни ли ви за нашия план да прогоним джартите от Пътя? Да ги прогоним завинаги?

Тя поклати глава.

— Планът наистина е амбициозен. Чули сте слуховете за възможното разделяне на Аксисград, нали?

Патриша реши да се престори на пълна невежа и отново поклати глава.

— Още преди години нашата група по изучаване и изследване на потока стигна до заключението, че Аксисград може да бъде ускорен почти до c — до скоростта на светлината. При това без никакви рискове за града и неговите обитатели, ако изключим леко неразположение...

— Мисля, че това трябва да го чуят всички — прекъсна го Патриша и се изправи. — Имам пред вид цялата група. Не само аз.

— Можете да им предадете нашия разговор. Дори да им помогнете сами да получат информация по въпроса — има я в Градската памет. Олми също би могъл да ви обясни.

— А защо досега не сте ни казали?

— Патриша, нашият свят е невероятно сложен — знаете го не по-зле от мен. Съмнявам се, че Олми е имал възможността да ви запознае дори с една хилядна от всички важни неща, които трябва да знаете.

— Добре — примири се Патриша и седна на пясъка. — Слушам ви.

— Развиването на подобна скорост ще отнеме приблизително един ден с ускорение около триста g — което е доста близо до теоретичната граница на нашите инерционно-поглъщащи системи, както и за обект с подобни размери, движиш се в потока. Самият поток ще бъде подложен на огромно натоварване, вследствие на което ще се превърне в източник на твърдо лъчение и тежки частици... По важното е, обаче, че обект движещ се вътре в Пътя дори с една трета от скоростта на светлината, ще предизвика ударна пространствено-временна вълна. Градът ще достигне подобна скорост приблизително в сектора отвъд 1.7×9 и ще премине с опустошителен ефект през териториите, завладени от джартите. Релативистичните изкривявания вътре в пътя ще бъдат неописуеми. В момента на преминаването ще бъде променена самата конструкция на Пътя, а наличните врати — и тези на джартите — просто ще престанат да съществуват. Ще бъдат пометени — той плъзна длан по пясъка за да покаже как ще стане. — Така както по ваше време сте изглажда гънките на дрехите с помощта на ютия.

Патриша разглеждаше замислено хоризонта. Умът ѝ вече работеше на нова вълна — опитваше се да си представи предмет, движещ се със скорост близка до тази на светлината вътре в Пътя, както и всички произтичащи от това последствия.

— Величествен замисъл, не мислите ли?

Тя кимна с отвлечен вид.

— И колко навътре по Пътя възнамерявате да продължите?

— Този въпрос все още се обсъжда.

— А алтернативите?

— Съвещанието продължава и в момента. Вече три седмици. По наша преценка, до една година — дори по-малко — джартите ще пробият вдигнатата бариера. Малко след това ще завладеят нашите най-далечни врати — ние, естествено, ще ги затворим и ще евакуираме персонала — но ако продължава така, до десет години ще бъдем изтикани обратно в Шишарк. А за да се отървем от тях, ще се наложи да разрушим Пътя. Загубата ще е невъзвратима.

— Уверен ли сте в това?

Толер кимна.

— Не можем да ги задържаме твърде дълго. Силите им нарастват, на всичко отгоре са привлекли на своя страна и нови

съюзници — отваряйки врати в участъка от Пътя, който заемат.

— Вие не можете ли да постъпите по същия начин?

— Както вече споменах, те са обитавали пътя няколко столетия повече от нас. Познават го далеч по-добре, въпреки, че ние сме неговите създатели.

Съзнателно или не — Толер не бе споменал нищо за възможностите, за които ѝ бе говорил злосторникът — откъсване на Шишарк от близкия край на Пътя, така че коридорът да продължи своето съществуване независимо от машините в шеста кухня. Тя реши, че ще е твърде рисковано, ако попита за тази възможност.

— Невероятно — промърмори Патриша. — Ще разполагам с неограничен материал за разсъждения.

— Патриша, простете, че наруших всички правила на етикецията. Вие бяхте толкова любезна да ме изслушате. Времето ни е доста ограничено, както сама виждате, а с вашата поява ситуацията се усложни още повече...

— Сигурно е така — съгласи се тя. Може би дори повече, отколкото предполагате... — Искам да се връщам.

— Разбира се. Ще ви правя компания.

Тя се усмихна, но мислите ѝ бяха далеч. Почти не разговаряха по пътя назад. Патриша усещаше как в нея постепенно се заражда познатото състояние на напрегнато себеотдаване, на преосмисляне на чутото и наученото през призмата на нейните разсъждения. Тя надникна в стаята на Ланиер, извини се, сетне се прибра в своята стая, излегна се и затвори очи.

Толер поздрави останалите членове на групата и им обясни, че двамата с Патриша обсъждали някои особено важни въпроси. След като излезе Ланиер почука на вратата на Патриша, но отговор нямаше.

— Патриша? — повика я той.

— Да — отвърна едва чуто тя, търкайки уморено лице.

— Добре ли си?

— Сега си почивам. Ще дойда за вечеря.

Той погледна часовника, до следващото хранене оставаше близо час. Върна се в своята стая.

— Как е тя? — попита Каролсон.

— Каза, че нищо ѝ няма. Май беше задремала.

— Едва ли — поклати глава Фарли. — Питам се, какво ли ѝ е казал Толер?

ПЕТДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Срещата между тримата, които бяха наследили властта от Мирски, завърши само за половин час. Тя се състоя в бараката на Плетнев, а Анековски остана на пост отвън, за да попречи на евентуалните подслушвачи.

Темата естествено бе записката на Мирски до Гарабедян. Според Плетнев, проблемът който до скоро ги измъчваше, се бе разрешил от само себе си.

Отпърво Гарабедян и Пагодин се колебаеха. Плетнев обаче продължаваше да твърди, че друг избор нямат.

— Вижте, те се опитаха да убият Мирски и бяха затворени за това — заяви той. — Ето, че сега ще бъдат освободени. Не е ли очевидно? За мен е напълно логично.

— И какво ще правим сега?

Плетнев намести в скута си своя верен АКВ. Повечето лазерни пушки бяха с изтощени батерии, а и открай време предпочиташе стрелковите оръжия.

— Дали ще ни арестуват? — попита Гарабедян.

— Досега кого са арестували? — отвърна Плетнев. Пагодин поклати глава.

— Да ги причакаме извън града и да ги премахнем.

— Не ми харесва идеята да ги разстрелваме без съд.

— Че имаме ли друг избор? — ядоса се Плетнев. — Вярно че Мирски остави бележка на теб, но само аз разбирам какво е искал да каже. Виелгорски все още може да разчита на широка подкрепа. Дори без Мирски, ние тримата ще се справим с ръководството. Но върне ли се Виелгорски ще ни застрелят. Така че, ще ги причакаме и ще постъпим както решихме. Съгласни ли сте?

Пагодин и Гарабедян кимнаха.

— Да тръгваме — рече Плетнев. — И да побързаеме, иначе току виж сме се разминали.

Мирски изостави камиона на брега, а по-нататък в острова продължи пеша, метнал раницата с провизии на гръб. Гората бе изпълнена с безброй малки езера, които буквално гъмжаха от риба. Вече не се съмняваше, че тук ще оцелее. Горите очевидно са били предназначени за постепенно усвояване и заселване. Сняг валеше рядко, а и валежите не бяха изобилни — колкото да се поддържа растителния свят.

Борбата нямаше да е толкова тежка, колкото очакваше.

Първите няколко дни се изнизаха неусетно, без да се случи нещо особено. Използва ги за да си направи въдица. В докладите на американските биолози за четвърта кухня бе прочел, че почвата изобилства от червеи, а това означаваше, че лесно ще се снабди с необходимата стръв. Скоро забрави предишните си тревоги и дори се чудеше как не е избягал по-рано.

Напоследък все по-рядко навлизаше в неизследваните територии на своята нова душевност. Или беше привикнал с тях, или пък това вече нямаше такова значение за него.

На петия ден, откакто навлезе в гората, той се натъкна на първите признаци, че не е единственият ѝ обитател. Разкъсана опаковка от руски продоволствен пакет, както и няколко пластамови контейнери с английски надписи му подсказаха, че и други, от избягалите руски войници, са поели в същата посока. Откритието не го разтревожи. В гората имаше достатъчно място за всички, които търсеха усамотение.

На седмия ден Мирски срещна руски войник в покрайнините на малка поляна. Не го позна, но войникът изглежда знаеше кой е, защото побърза да хлътне обратно в гората.

На осмия ден двамата се засякоха на противоположните брегове на малко езерце и този път войникът не побягна.

— Вие сте сам, нали? — попита той.

— Досега бях — кимна Мирски.

— Но вие сте нашият командир — в гласа на войника се долови отвращение.

— Вече не съм — рече Мирски. — Кълве ли по тези места?

— Слаба работа. Не забелязахте ли, че наоколо е пълно с комари и мухи, които не хапят?

— Да, забелязах.

— Питам се, защо?

— Работа на създателя.

— Интересно, дали по тези места вали сняг?

— Сигурно, един-два пъти в годината. Но не става студено. Не е като в Москва.

— Много ми се ще да завали сняг — продължи войникът. Мирски се съгласи и двамата се срещнаха в тесния край на езерото, а после поеха на разходка из сенчестата гора.

— Американците сигурно щяха да ни кръстят Том Сойер и Хъкълбери Фин — подхвърли войникът, след като пуснаха въдици в близкия поток. — Знаете ли, американците не се оказаха толкова лоши, каквито ги описваха на Земята. Мислил съм да избягам при тях доста преди да хвана гората.

— И защо не го стори?

— Не исках край мен да има хора. Но не съжалявам, че сте тук, другарю генерал — войникът дръпна лекичко въдицата, надявайки се, че е хванал някоя по-едра пъстърва. — Този факт възвърна вярата ми в човека. Значи дори на генералите понякога им писва от всичко.

Войникът, който упорито премълчаваше името си, бе напуснал лагера приблизително една седмица преди Мирски да бъде застрелян в библиотеката. Не знаеше нищо за случилото се, а и Мирски не гореше от желание да му казва.

Постепенно започваше да се чувства като нормално човешко същество, а не като дух, или възкръснал мъртвец. Какво по-хубаво от това, да се любиш на играта на светлина в потока, да следиш полета на падащия лист, подскачащата в езерата риба? Вече нямаше никакво значение кой е, а само че съществува.

Минаха още два дни и Мирски все по-често се питаше, дали някой ще дойде да го търси. Нямаше да е никак трудно да ги открият с помощта на свръхчувствителни телескопи и инфрачервени датчици, независимо дали щяха да се крият под дърветата или да са на открито. Предполагаше, че тримата замполити вече са на свобода и консолидират силите си — в случай, че Плетнев и другите не са се възползвали от предупреждението му.

Изпитваше слабо любопитство към това как са протекли събитията.

Най-много от всичко му липсваше нощта. Какво ли не би дал да прекара два часа в пълен мрак, да затвори очи и да не вижда нищо — дори слабото сияние на тръбата, които прозираше и през най-гъстите клони. Освен това му липсваха звездите и Луната.

— Как мислите, дали на Земята има оцелели? — запита го една сутрин войникът, докато опушваше пъстърва на малкия огън.

— Не — отвърна Мирски.

Войникът го погледна внимателно и завъртя глава.

— Уверен ли сте?

— Малко вероятно е — поправи се Мирски.

— Дори в щабове?

— Е, може би. Не съм добре осведомен по въпроса.

— Хъмм — отвърна войникът. После го погледна укорително и подхвърли. — Но пък познавахте Сосницки.

— Не бяхме близки.

— Той беше добър човек, поне така мисля — продължи разсъжденията си войникът, докато почистваше с ловки движения костите на рибата. Той подаде едната половина на Мирски, а главата и вътрешностите изхвърли в храстите.

Мирски кимна, отхапа и се зае да дъвче замислено, но изведнъж зърна нещо сребристо да проблясва в храстите зад гърба на войника. Надигна се, а войникът забеляза изражението му и завъртя глава.

Дълъг метален обект се плъзна плавно между короните на дърветата и замря само на няколко метра от тях. Мирски го разглеждаше с изцъклен поглед. Летящият обект приличаше на руски ортодоксален кръст, но в края на дългото рамо имаше капковидно удебеление. Мястото, където се съединяваха двете греди, сияеше в алено червено, като нагорещен метал.

— Американски ли е? — попита войникът.

— Не мисля — отвърна Мирски.

— Господа — обърна се към тях женски глас на перфектен английски. — Не се безпокойте, нямаме враждебни намерения. Според детекторите единият от вас е телесен представител, наскоро претърпял възстановителна операция.

— Американски е — каза войникът, отстъпи крачка назад и очевидно се готвеше да побегне.

— Кои сте вие? — попита Мирски, също на английски.

— Вие ли сте телесният, който е бил подложен на възстановителна операция?

— Да — кимна Мирски. — Мисля, че съм аз.

Войникът издаде странен гърлен звук и се втурна в гората.

— Аз съм, него оставете на мира.

Между дърветата се появи жена, облечена в черно. В първия момент Мирски си помисли, че е американка, заради униформата — но почти веднага забеляза разликата в стила на дрехите. Косата ѝ бе равно подстригана, ако се изключеха плитките, които се подаваха зад ушите — това съвсем го нямаше в последната мода. Изминаха още няколко секунди, преди да открие, че носът ѝ е без ноздри, а ушите ѝ са малки и закръглени. Жената се изправи пред хромирания кръст и вдигна ръка.

— Вие не сте обитател на Аксисград, нали? — попита тя. — Нито пък ортодоксален надерит.

— Не съм — призна Мирски. — Аз съм руснак. А вие коя сте?

Тя докосна светещия кръст и двамата бяха обгърнати от сияйно зарево.

— Ще ме придружите ли? Събираме всички обитатели на кухините. Нямаме никакви враждебни намерения.

— Всъщност, имам ли друг избор? — попита напълно спокойно той. Можеше ли човек да умре без да изпитва страх?

— Опасявам се, че не — каза жената и се усмихна любезно.

Джудит Хофман тъкмо бе приключила едно маратонско девет часово съвещание за реструктуриране съществуващата система за управление на целия натовски персонал в Камъка. Берил Уолъс настоя след съвещанието да се върнат в женските помещения. Хофман заспа в мига, когато опря глава на възглавницата. Когато я събудиха имаше чувството, че е спала само няколко секунди. Оказа се, че звъни алармата на разговорното устройство. Тя протегна ръка и удари клавиша за връзка.

— Хофман — изпъшка тя и премигна с подпухнали клепачи.

— Джоузеф Римская, от четвърта кухня. Джудит — в последните часове твърде много зачестиха случаите на срещи с призраци. Аз самият видях два.

— Е и?

— Бяха метални, с форма на кръст и се носеха ниско над лагера право към руската зона. Проследихме ги с радар. Само в нашата

кухина има най-малко двайсетина. Въздухът гъмжи от тях.

Хофман стисна зъби, потърка очи и погледна към часовника. Беше спала по-малко от час.

— Откъде се обаждаш — от лагера в четвърта кухня ли?

— Да.

— Идвам веднага.

Тя прекъсна връзката и алармата незабавно иззвъня за ново повикване. Този път Ан я изпревари и пое разговора с другия край.

— Джудит, съжалявам — побърза да се извини тя. — Берил ми нареди да ти осигуря поне малко почивка, а аз излязох за малко, тъкмо когато...

— Госпожице Хофман, обажда се полковник Беренсон от седма кухня...

— Моля ви, полковник — намеси се Ан.

— Спешно е...

— Ан, стави го да говори — нареди Хофман.

— Госпожице Хофман, нашите радары засичат десетки — а може би стотици летящи обекти — големи и малки. Някои от тях се насочват към прохода за шеста кухня, други вече са там...

— Разбрах, че са достигнали четвърта кухня — събщи му Хофман. — Полковник, свържете се незабавно с Римская. Той също ги е забелязал. Аз ще взема следващия влак за четвърта кухня.

Тя събра набързо най-необходимото и затича надолу по стълбите. Спря и се подпря на перилата, докато преодолее замайването, после отново се втурна, повтаряйки си, че ако не внимава, току виж си счупила врата. Ан я посрещна в предверието с чаша димящо кафе и стимулиращи таблетки.

— Какво е това? — учуди се Хофман.

— Хиперкофеин — обясни Ан. — Ланиер ги използваше понякога.

Хофман погълна две таблетки с кафето.

— Какво се е случило? — попита Ан, втренчила очи в бледото ѝ лице. — Да не ни нападат отново?

— Не и отвън, миличка — каза Хофман. — Къде са Уолъс и Полк?

— Във втора кухня.

— Кажи им да ме открият в четвърта, в лагера, или на гарата.

Хофман спря навън и извика да ѝ осигурят транспорт незабавно. От столовата дотича генерал Герхард, с портативен предавател в ръка и нареди на няколко морски пехотинци да я охраняват. При оградата ги очакваше Дорийн Кънингам, която им посочи вече подготвените камиони.

Тъкмо се качваха, когато внезапно зави сирената в лагера на учените. Хофман свали крак от стъпалото и инстинктивно се огледа. Точно над тях бавно се носеше огромен сребрист кръст. Масивната топка в края на дългото рамо му придаваше едновременно зловещ и нескопосан вид. Приличаше на извънземно бойно оръжие от второразреден научно-фантастичен филм.

— Не е руски, нали? — попита тя, все още объркана от прекъснатия сън.

— Никакъв шанс, мадам — отвърна Герхард, засенчил очите си с ръка. Кръстът направи ленив кръг над лагера, после се издигна право нагоре и се изгуби сред сиянието на плазмената тръба. — Истински призрак.

С приближаване на залеза небето придоби тъмно-син оттенък. Когато и последните лъчи на кафеникавото слънце бяха погълнати от океана, над хоризонта се появи тъмна линия от облаци, разперени в горния си край, където бяха озарени от слаби електрически заряди. Фарли и Каролсон си бяха легнали още преди час, въпреки че денят тук продължаваше близо четирийсет часа. Потънал в мисли Ланиер дори не помисляше за сън. Наблюдаваше залеза от терасата, в компанията на Хайнеман. Патриша все още не бе излязла от стаята си след разговора с Толер.

Олми се приближи по пясъка, бос, в къси панталони и синя фланела с дълги ръкави.

— Господин Хайнеман, господин Ланиер — кимна им любезно той, като някой обигран в светските маниери плейбой, прекарал целия си живот във висшето общество. Липсваше му само лулата, за да е пълен ефектът. — Приятно ли си прекарвате?

— Много — рече Ланиер. — Първото истинско време от месеци насам.

— За мен от година — добави Хайнеман.

— А за мен доста повече — изненада ги Олми. — Не са ме изпращали по работа на някой от външните светове от... — той се

замисли — петнадесет години. А тук не бях идвал от пет години.

— Виждам, че имате доста работа, господин Олми — каза Хайнеман и го погледна с присвити очи.

— Ужасно. Как е Патриша? Научих, че сер Толер е разговарял с нея и от тогава не е излизала от стаята си.

— Така е — рече Ланиер. — Мислех вече да я повикам. Може би ще се съгласи да вечеря с нас.

— Била е под доста голямо напрежение в последно време, нали?

— Откакто пристигна на Камъка — искам да кажа в Шишарк. Опасявам се, че поставихме прекалено голяма тежест на крехките ѝ рамене.

— Мислели сте, че ще може да разгадае тайната на Шишарк?

— По-скоро дали информацията, която открихме в библиотеките, се отнася и за нашия свят. Оказа се...

— Че се отнася и не се отнася — довърши Олми.

Ланиер го погледна, кимна отново и премести очи към морската шир.

Олми се наведе през перилата на терасата.

— След като пристигнахме в Аксисград, имах дълъг и невероятно интересен разговор с нея. Тя гореше от нетърпение да научи колкото се може повече за нас, за живота, искаше час по-скоро да влезе в новия ритъм. Интересуваше се най-вече от процеса на отваряне на врати. Именно поради тази причина скоро ще присъстваме на подобна церемония. Тя споменавала ли ви е нещо за своите глобални планове?

— Мисля, че не — каза Ланиер. Хайнеман завъртя заинтригувано глава.

— В деня, когато я отвлякохме, тя възнамеряваше да посети библиотеката, за да приключи с изследванията си. Каза ми, че разработвала хипотетичната възможност да продължи надолу по Пътя и да открие подходящо място между вратите, в така наречените региони на „геометрични колоди“. Направо беше невероятно, че тя вече знаеше за съществуването на подобни региони — дори го беше изчислила. Защото едно е да разбираш основите на Теорията на Пътя, а съвсем друго — да познаваш най-фините ѝ детайли. Патриша вярва, че може да бъде конструиран прибор за отваряне на врати, с чиято помощ да се изследват геометричните колоди.

— Какви са тези „геометрични колоди“? — попита объркано Хайнеман. Той се покашля и погледна към Ланиер.

— Местата, където се разположени вратите, следват строго определен ритъм по хода на Пътя. Самите врати се отварят на специфични места във вселени, които се различават минимално от нашата. Всяка следваща врата надолу по Пътя се придвижва с приблизително половин година напред във времето в съответната вселена. Патриша ми каза, че е стигнала до този извод още в самото начало. Минало обаче известно време, преди да осъзнае, че в района около вратите е възможно да са струпани безкрайно количество алтернативни светове. Струпването ще става най-вече в регионите на „геометричните колоди“ и като следствие от него би трябвало да се получи масивно пространствено изкривяване, което да доведе до разместване на някои вселени, както в свръхкосмоса, така и във времето на Пътя.

— Честно казано, нищо не разбирам — призна Ланиер.

— Патриша вярва, че е в състояние да отвори врата към една определена алтернативна вселена, към една алтернативна Земя, където войната не е избухнала, но иначе съществуват твърде малко отличия от вашия собствен свят. Досетила се е, че приборите за отваряне на врати могат да бъдат настройвани до известна степен. Така е стигнала до идеята да открие врата към една алтернативна и гостоприемна Земя.

— И ще може ли? — попита Ланиер.

Олми помълча известно време.

— Решихме да обсъдим тази възможност с двама от най-добрите ни портопроходци. Единият се намира тук, на Тимбъл, а вторият е сер Рай Ою, бащата на сенатор Пресиънт Ою и Първи Портопроходец. Той ни очаква на маркировка 1.3x9.

— Това ли е другата причина, поради която напуснахме Аक्सиград?

Олми се усмихна и кимна.

— Имах не една солидна причина за да доведе Патриша с мен. Виж, вашата поява ни създаде доста неприятности. Лесно можем да скрием един гост от миналото, но петима е направо невъзможно. Президентът все още се надява да извлече някаква полза от вас.

— Делят ни хиляда и триста години, а в някои отношения хората са си същите — промърмори с горчивина Хайнеман. — Същите стари

кавги.

— Вярно и не съвсем — рече Олми. — По ваше време хората често са действали в разрез със своите интереси — подтиквани от нерешени вътрешни проблеми, или твърде слаба организация. Дори когато са разполагали с ясно определени цели, те не са могли да определят най-разумния път, по който да бъдат постигнати. Да не говорим за това, че съперничещи си, дори ненавиждащи се групи от хора в края на краищата са имали абсолютно еднакви цели. В наше време никой не може да се оправдава с невежество, слабоумие или липса на способности — защото всички тези недостатъци подлежат на корекция. Една от задачите, които изпълняват адвокати от службата на сер Рам Кикира например, е да помагат на хората в подбора на съответни професионални умения. Сдобиването със същите тези умения е чисто технически проблем — дали чрез директно въвеждане на натрупан опит в паметта, или чрез заместване на личността.

— Защо тогава все още има несъгласни? — попита Хайнеман.

Олми поклати глава.

— Да го узнаем, ще означава да разберем самата същност на противоречията в царството на Звездите, Съдбата и Светия дух. Не само в нашата, но и в съседните вселени.

— Значи подобно нещо е непознаваемо — рече Ланиер.

— Не съвсем. По-скоро е очевидно. Винаги съществуват повече от една желани цели и множество успоредни пътища за постигането им. За съжаление, поради ограниченото количество ресурси не всеки може да постигне своята цел по избора от него път. Дори в наше време е така. В преобладаващата си част жителите на Аксисград са хора порядъчни, способни и добронамерени. Казвам в преобладаващата си част, защото системата за управление в Аксисград е далеч от съвършенството...

— Искате да кажете, че дори и боговете воюват...

Олми кимна.

— Интересно, нали, как митовете от нашето далечно минало се превръщат във вечни истини?

Ланиер почука на вратата на Патриша и я повика. След още няколко минути настойчиво потропване Патриша най-сетне отвори и му даде знак да влезе. Косата ѝ беше разчорлена. Носеше същите дрехи, с които се беше разхождала по брега.

— Искях само да проверя как си — оправдаваше се Ланиер, застанал в средата на стаята.

— Бях се замислила — успокой го Патриша. Очите ѝ бяха тъжни. — Много ли време мина?

— Откакто се върна от разходката ли?

— Аха. Колко?

— Дванадесет часа. Навън е тъмно.

— Зная. Включих осветлението преди да ти отворя. Това място е досущ като хотелска стая. Всъщност, предполагам, че такъв е бил желаният ефект. Ухание на отминали времена. Връщане към първичните истини. Нали президентът го каза?

— Държиш се някак странно. Нещо не е наред.

— Не мога да спра да мисля. Бях в онова състояние — така го наричам, това е много задълбочен мисловен процес и дори не знаех, че са минали дванадесет часа. Още не мога да се освободя от него. Затова и ми е трудно за разговарям с теб.

— И за какво мислиш?

— Как да се върнем у дома. Всичко се свежда до това.

— Олми каза...

— Гари, започвам да губя връзка с нещата. Накрая ще свърша като онзи злосторник — разкъсана на хиляди частици и нереална. Не мога да спра да мисля. Адвокатът на президента каза... Гари, нужна ми е помощ. Нещо, което да ме разсее.

— Какво? — попита Ланиер. Тя протегна ръка и го повика с пръст. Гари я хвана за ръката.

— Аз съм жива, нали? И съвсем истинска. Не съм просто играчка, или програма.

— Истинска си — успокой я Ланиер. — Ето, докосвам те.

— Дори в това не съм напълно сигурна. Няма да ми повярваш, ако ти кажа каква невероятна бъркотия цари в главата ми. Виждам, например... не, не си представям, не си въобразявам. Всичко е вътре в мен, изчисленията, зараждането на теорията. Виждам вселени, подредени една до друга като страниците на Библията и дори зная номерата на тези страници. Олми не ми вярва, във всеки случай не напълно. Но въпреки това смятам, че съм права. Знаеш ли, те притежават устройства за отваряне на врати, някои доста големи и мощни, други съвсем малки. Ако можех да се сдобия с подобно

устройство, още сега щях да ви заведа у дома. Там, където всичко е наред. Защото знам номера на страницата.

— Патриша...

— Остави ме да говоря! — избухна тя. — Там, където няма ядрена война. Където баща ми продължава да си чете безгрижно „Тиемпос де Лос Анхелес“. Където ме чака Пол. Ето за какво мисля толкова много. Но и не само за това. Президентът спомена, че възнамеряват да засилят Аксисград по коридора — по Пътя — със скорост близка до тази на светлината. Релативистична скорост. И да пометат противника. Сигурно ще успеят. Но...

— Патриша, успокой се.

— Не мога, Гари. Имам нужда от допир. Нуждая се от Пол, но той ще бъде мъртъв, докато не го открия. — Тя сграбчи ръката му и я стисна. — Ти можеш да ми помогнеш. Моля те.

— Но как?

Тя присви очи, сякаш в лицето я удряше вятър и се усмихна неуверено.

— Пътят ще се разшири като фуния... ако по него премине голям обект със скорост близка до тази на светлината... Ще се раздуе като балон. А вратите направо ще престанат да съществуват.

— С какво мога да ти помогна? Ще повикам Каролсон...

— Моля те, недей. Само ти. Тук нанасях бележки... — тя посочи компанела. Екранът беше покрит със ситно изписани обозначения, които не значеха нищо за Ланиер. — Имам и доказателства. Само ако ми позволят да открия нужното място сред геометричната колода... и всички ще се измъкнем. Но не мога да спра.

— Патриша, нали каза, че бих могъл да ти помогна.

— Искам да се любим — рече неочаквано тя.

Ланиер я погледна втрещено.

— Сега цялата съм само мисъл. Върни ми тялото.

— Не ставай смешна — отвърна ядосано той — не заради предложението, а защото наистина я желаше.

Тя потрепери.

— Пол е мъртъв. Иначе не бих му изневерила. Когато отворя вратата той отново ще е жив, но точно в този момент не съществува. Зная, че ходиш с Фарли... и за Хофман знам... — Още миг и щеше да каже нещо неподходящо, да му припомни за отговорността, която

имаше към нея. — От една страна те ревнувам, но от друга... Карен ми допада. Харесвам всички ви. Чувствах се някак отделена от вас... а така ми се искаше да сме заедно. Да ме харесвате.

— Не мога да се възползвам от подобно предложение сега, когато си толкова объркана — рече Ланиер.

— Да се възползваш? Та аз имам нужда от теб. Аз ще се възползвам, а не ти. Не зная дали и това ще помогне. Аз съм само едно малко момиче, а нещата, за които мисля, не са хрумвали дори на тези хора. Олми го знае. Но ако продължавам така, скоро ще изгубя връзка с всичко. Ей така — щрак — тя показа с пръсти. — Но трябва да ти кажа, че много не ме бива в леглото.

— Патриша — прошепна Ланиер и се помъчи да освободи ръката си, ала същевременно искаше да я задържи.

Тя пристъпи към него и го прегърна през кръста.

— Ще го направя — щом трябва. Тялото е тигър, а дракон е умът. Нахрани единия, за да запазиш другия.

— И аз започвам да се побърквам — рече ѝ Ланиер.

Тя плъзна ръка надолу.

— Аз не съм само един нескопосан гений.

— Не си — увери я Гари.

Патриша изви глава назад, притисна се плътно, усещайки с тялото си ерекцията му, притворила екзалтирано очи. Ланиер повече не можеше да се съпротивлява. Тя пусна ръката му и той посегна към копчетата на блузата ѝ.

След като се съблякоха двамата отново притиснаха тела. Ланиер коленичи и започна да я целува по гърдите. Очите му бяха навлажнени, той усещаше с устни допира на твърдите ѝ зърна. Гърдите ѝ бяха средно големи, лекичко се полюшваха и едната бе видимо по-голяма от другата. Кожата между тях бе тъмно-кафява. Но нито размерите, нито формата им имаше някакво значение. Ланиер усещаше как се изпълва с неудържима страст. Обърканите чувства останаха някъде встрани. Тя го отведе при леглото и се изтегна до него, оставяйки се на целувките му. Ланиер обгърна бедрата ѝ и проникна бавно и дълбоко в нея. После се претърколиха, Патриша го възседна и започна да се поклаща върху него, притворила очи, сякаш най-сетне бе удовлетворила най-съкровеното си желание. Докато се повдигаше и спускаше отгоре, Ланиер не откъсваше очи от точката, в която се съчленяваха. Никога

преди не беше изпитвал такова върховно удоволствие. Двамата бяха създадени един за друг, макар никога досега да не бяха го осъзнавали. И с други го беше правил, но усещането бе съвсем различно.

Едва сега Ланиер осъзна, че още при първата им среща в него се беше пробудило нещо. Дали не бе останало скрито от погледа му, заради сянката на Хофман — тя бе открила Патриша и му бе наредила да се грижи за нея. Припомни си първото впечатление от Патриша — беше му заприличала на крехка и грациозна статуетка. А ето че сега бе вътре в нея, наслаждаваше се на тази грациозност, а после би могъл да се оправдае, че го е направил в името на работата. Глупости.

Истината бе, че от първия миг я желаше.

Патриша продължаваше да следва своя ритъм, към очаквания миг на екстаз. Да се люби с Пол за нея беше нещо напълно естествено. Усещаше как онова състояние бавно я напуска, разтваря се и попива дълбоко в нея. Мислите ѝ ставаха все по-повърхностни. Вниманието ѝ постепенно се съсредоточи върху настоящия момент.

Екстазът дойде и отмина, Патриша спря за миг, сетне продължи да се движи. Ланиер повдигна бедра, отпусна се, после отново изпъна тяло, притисна се в нея, а от устните му се отрони пресипнал стон. В мига на освобождаване той почувства как го напуска трупаното с години напрежение, за съществуването на което едва сега си бе дал сметка.

Двамата лежаха притиснати, мокри, заслушани в далечния прибой.

— Благодаря ти — прошепна Патриша.

— Уф, майчице — рече Ланиер. — По добре ли си?

Тя кимна и потърка нос в рамото му.

— Не зная защо го направих. Прощавай.

Ланиер извърна лицето ѝ към себе си, а после я прегърна нежно.

— Ама и ние двамата сме едни странни птици — заговори той.
— Знаеш ли това?

— Мм. — Тя се сгуши на рамото му, затвори очи. — Не бива да оставаш тук тази нощ. Не мисли за мен. Иди при Карен.

Той впери поглед в нея.

— Добре — кимна накрая.

Тя отвори очи — големи и кръгли — и се загледа в него. Кой знае защо му напомни за неоморфите, с които се бяха срещали през

последните няколко дни. Същества със странна и необичайна външност, а иначе съвсем човечни.

Ала вътре в Патриша Луиза Васкес имаше нещо, нещо което съществуваше отдавна и което не можеше да се охарактеризира като човешко.

Само боговете и извънземните.

— Защо ме гледаш така? — попита го тя.

— Извинявай. Замислих се как всичко се преобърна наопаки.

— Не съжаляваш ли? — тя го погледна с присвити очи.

— Не съжалявам.

Когато си тръгваше, почувства, че кожата му е настръхнала. Нито едно, от нещата, с които се бе срещал през последните дни, не беше предизвикало подобен ефект...

До този момент.

ПЕТДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Денят едва започваше, когато Олми ги отведе при очакващия ги автобус. Каролсон го нарече детско рейсче, заради големите бели колела. Въздухът беше хладен, а звездите грееха ярко в синьо-черното небе.

Патриша беше смълчана и не показваше с нищо, че мисли за онова, което се беше случило между нея и Ланиер. Фарли също запазваше неразгадаемо изражение — Ланиер я беше заварил заспала, когато се върна от срещата с Патриша. Самият той почти не мигна. От младежките си години не беше изпадал в подобна ситуация.

След няколко минути се появи Рам Кикюра и също се качи в автобуса.

— Президентът е възпрепятстван да ни придружи — обяви тя.

— Какво разочарование — подхвърли насмешливо Каролсон. — Неприятности?

— Не зная. Сер Толер, президентът и президент-министърът са се събрали на среща. Вие тръгвайте, аз ще остана да разузная положението.

Франтът, шофьор на автобуса, погледна назад към Олми, който кимна. Поеха плавно през поляната със синьо-зелена трева, излязоха на павирания път, от него се прехвърлиха на магистралата, която опасваше курорта и най-сетне се отправиха право към изгрева, обагрил в червено хоризонта навътрее в сушата. Патриша долови някакви сладникаво ухание, съвсем различно от влажния мирис на океана — вятърът люшкеше клоните на ниските жълтеникави храсти, които достигаха до границата на курорта. Из полето се мяркаха франтифермери, облечени в разноцветни гащеризони, яхнали миниатюрните си, автоматизирани трактори.

— Тук отглеждат биологични органозаместващи елементи — обясняваше Олми. — Това са растително-животински заместители на сложни органични структури, включително такива, в които се съдържа информация. Изключително доходно предприятие.

— За хората, или за франтите? — попита Ланиер.

— Растително-животинските заместители могат да се адаптират към повечето органични форми. Достатъчно е само да се въведе съответният генетичен код.

Ланиер бе попитал, дали предприятието е доходно за хората, или франтите, но реши да не повтаря въпроса си. Автобусът пое по покрит с бяла настилка път между насажденията и не след дълго навлезе в един гъсто заселен крайбрежен район. В продължение на десетина километра, от двете страни и в дълбочина се виждаха само селища на франти. Всяко село се състоеше от концентрично застроени едноетажни къщи. В центъра се издигаше висока сграда, най-често обвита в разноцветни знамена. С появата на първите слънчеви лъчи знамената започнаха да блестят ярко и да се полюшват от сутрешния вятрец, като трепкащи дъги.

— Доколко е развита цивилизацията на франтите, сравнена с вашата? — попита Каролсон.

— Изостанала е, но в никакъв случай не е примитивна — отвърна Олми. — Навакват изключително бързо както в науката, така и в техниката. Не се подлъгвайте по странните им философски възгледи и типичната им скромност. Франтите са много изобретателни. Все по-често се налага да разчитаме на помощта им.

Когато и последното село остана зад тях, пътят пое по склона на невисока планина, увенчана с щръкнали към небето призми от прозрачно-сива скала. На самия връх на планината, върху специално изградена площадка, се издигаше висока над шейсет метра куполовидна постройка, основата на която бе куха като просторен изложбен павилион. Автобусът зави пред входа на павилиона и спря.

Олми ги поведе към редицата от бронзови, чугунени и никелови статуи, подредени вътре в павилиона. На входа ги очакваше гол до кръста мускулест мъж, накичен с множество инструменти, подредени в джобовете на широкия пояс. Кожата му беше тъмно-кафява и блестеше на слънцето. Наблизо се виждаха няколко франти, които обикаляха загрижено край сложни уреди. Таванът над главите им беше сводест, изпъстрен с множество разположени под различен ъгъл греди — като железен мост от викторианската епоха.

— Това е телескоп — досети се Хайнеман. — Колко е красив!

— Наистина е телескоп — усмихна се мъжът. — Последният, построен от франтите преди отварянето на вратата.

— Позволете да ви представя сер Ренслаер Ятес, Втори Портопроходец — произнесе Олми. — Той ще ви придружи до маркировка 1.3x9.

Ятес закопча чантичката с инструменти.

— Отдавна очаквам тази среща. Сер Олми беше така любезен да ме държи в течение на нещата. Трябва да благодаря и на франтите, задето ми позволиха да се ровичкам из тяхната светиня. — Той обхвана с един жест телескопа, купола и павилиона, после навлече тъмно-синя риза и я закопча, като я притисна с длан по средата. — В наше време няма кой знае каква нужна от портопроходци. И един е достатъчен да се справи с работата. — Той доближи Патриша. — Олми много ми е говорил за вас. Научих, че сте направила някои впечатляващи открития.

Патриша се усмихна, но не отговори. Ала очите ѝ блестяха с вътрешна светлина — писана, криеща своята малка тайна. Ланиер почувства внезапен прилив на — гордост? — или нещо друго? — когато забеляза колко по-добре изглежда, след случилото се снощи.

— Аз също бих искал да се ровичкам в него — призна не без завист Хайнеман.

— Може би някой ден ще ви се отдаде подобна възможност. Въпреки че доколкото познавам франтите, те ужасно държат на реликвите от своето минало. — Той потупа кожуха на телескопа. — Скоро няма да мога да се върна тук. Бих могъл да ги помоля да продължат работата ми, ала не след дълго ще бъдат назначени на ново място — преди това ще се съберат за поредното хомогенизиране, което е обичайно за франтите — и всичко ще бъде занемарено. На времето, този и още четиринадесет подобни инструмента са работили неуморно от сутрин до вечер, дебнейки за заплахи от кометни атаки. — Той им махна с ръка да го последват навън, към равната площадка зад павилиона.

Стигнаха края на площадката и пред тях се ширна просторна долина, отворена към океана.

— Когато се появихме тук, франтите вече бяха на прага на космическата ера. Бяха построили хиляди ракети с ядрени бойни глави — дело на една невероятна, находчива и странна техническа мисъл, не

зная дали можете да си ги представите. От последната тежка кометна атака бяха изминали девет столетия и те вече очакваха следващата. Достатъчно е било този, или някой от останалите дежурни телескопи, да засече приближаваща се комета и след това траекторията ѝ е била определяна от хиляди синхронно работещи мозъци на франти. Понякога това отнемало седмици, месеци, дори години, но тогава франтите все още разполагали само с най-примитивни изчислителни машини. Случвало се да преместят някое селище, за да избегнат предполагаемото разрушение. Представяте ли си, всеки дом на тази планета е бил подготвен за бърза евакуация! За щастие, сега това е само минало. Но няма съмнение, че онова там — той посочи с ръка телескопа — си е направо произведение на изкуството. — Сер Олми! Водете ги. Приключихме тук. — След тези думи той прегърна по отделно всеки един от франтите и докосна ръцете им в хомогенизиращ жест, макар за един представител на човешкия род това да беше чиста формалност.

Тъкмо се качваха на автобуса, когато един от стоящите наблизко франти подсвирна и посочи към брега. Три мънички белезникави точици тъкмо бяха пресекли линията на прибоя и се носеха навътре, право към телескопа. Олми се намръщи.

— Господин Ланиер, моля отведете хората ви обратно при телескопа. Сер Ятес, ще останете ли при тях? — Ятес се съгласи и ги последва навътре в павилиона.

— Какво става?

— Не зная — рече Олми. — Нямаме уговорена среща с порталната полиция.

Трите белезникави точици бързо нараснаха и се превърнаха в източен въздухолет с притъпен нос. Въздухолетът направи кръг над телескопа и се приземи на площадката отпред. Носовият люк се отмести встрани и през отвора се появи Олиганд Толер, последван от четирима портални чиновници и един фронт, опасан със зелен дипломатически пояс. Толер се отправи забързано към Олми, без да откъсва поглед от него.

— Имаме проблеми в Аксиград — заговори той. — Наредиха ми незабавно да прекратя посещението ви и да ви върна в града.

— Ще бъдете ли така добър, да ми обясните причината? — възпротиви се Олми. — Какви са тези проблеми?

— Нарушавайки грубо закона, фракционери от Корженевски и ортодоксални надерити са прекъснали връзките между отделните квартали. Президентът прекрати съвещанието за джартите и отпътува от Тимбъл, за да се справи с въпроса. Трябва да тръгнем веднага.

— Не е ли по-добре ако останем тук? — попита Олми. — Докато се изясни положението.

— Всичко е от ясно по-ясно. Разколниците се опитват да постигнат светкавични резултати. — Толер излъчи поредица от бързоменящи се пикти. Бяха обагрени в развълнувано-червен цвят. — Нашите гости се оказаха ключови фигури в спора. Знаете го добре, сер Олми.

Олми не прибягна до пикти в отговора си.

— Разбирам ви, сер Толер. Но вие не ме изслушахте докрай. Щом президентът е напуснал Тимбъл, сега сер Ятес е най-старшият сред нас на тази планета.

Толер бързо схвана накъде бие неговият опонент.

— Значи отказвате да ги освободите, така ли? Не разбирате ли, че действам по директни указания на президента?

— Въобщо не съм отказвал да ги освободя — възрази Олми. — Само двама ще останат с нас. Можете да вземете другите.

Ланиер понечи да протестира, но Олми му хвърли смразяващ поглед.

Толер отстъпи крачка назад.

— Ами ако поискам от порталната полиция да ви арестува още сега?

— Без прозрачни блъфове, сер адвокат — намеси се Ятес. — Макар и само Втори Портопроходец, всички тук са длъжни да ми се подчиняват. Кой е другия, който бихте желали да остане с нас?

— Господин Ланиер — рече Олми.

— И вие ли сте с разколниците? — извика гневно Толер. Олми не отговори.

— Ще задържим Патриша Луиза Васкес и Гари Ланиер — заяви той. — Можете да вземете другите.

— Ние отказваме да бъдем разделени — намеси се Ланиер като пристъпи напред, въпреки че Хайнеман се помъчи да го задържи.

— Нямате друг избор — отвърна Олми. — Сега не е време за спорове и дипломатически игри, господин Ланиер. Избрах именно вас,

защото можете да помогнете на госпожица Васкес. Останалите ще са в безопасност.

— Ние гарантираме безопасността на всички, освен на тези, които ще са с вас, сер Олми — рече Толер.

— Сер Рам Кикюра е техен адвокат. Тя ще придружава другите трима, където и да ги отведете — съобщи Олми.

От въздухолета излязоха няколко механични работници и заобиколиха Фарли, Каролсон и Хайнеман.

— Гари — извика уплашено Фарли.

— Никой не ви заплашва — увери я Олми. — Безсмислено е да се съпротивлявате.

— В този момент е в ход пълната евакуация на Шишарк — произнесе Толер, надявайки се да окуражи съпротивата на гостите. — Телесен представител Розен Гарднър е натоварен с опразването на астероида.

Олми кимна сякаш това следваше да се очаква.

— Какво смятате да правите с Васкес и Ланиер? — попита Толер.

— Ако желаете, можете да отведете останалите още сега — рече Олми. — Оставям ги на ваша отговорност.

— Това е възмутително. Веднага щом се разнесе слухът ще започнат да се затварят вратите в Пътя, магистралите ще опустеят...

— Нали точно това искаха гешелистите? Да ускорят почистването на Пътя от джартите. Ако не греша, до това решение трябваше да стигне и съвещанието, ръководено от президента?

Толер втренчи разтревожен поглед във Втория Портопроходец.

— Вие действително ли възнамерявате да сътрудничите на този... разколник?

В отговор Ятес се усмихна, извади изящно колие от чантичката с инструментите и пиктира символ на Земята, обвита в двойната спирала на ДНК.

Сетне поклати глава и даде знак на механичните работници да изпроводят Каролсон, Фарли и Хайнеман до въздухолета. Лицето на Каролсон беше почервеняло от гняв.

— Нима ще позволим да постъпят така с нас? — възмущаваше се тя.

— Струва ми се, че нямаме друг избор — отвърна с унесено изражение Хайнеман. — Жалко че пропадна рожденият ден на Патриша. Отваряй си очите, Гари.

Фарли погледна през рамо към Ланиер, а очите ѝ бяха изпълнени със сълзи.

— Гари? — повика го тя.

— Ах, вие, кучи синове — изкрещя Ланиер на Олми и Толер. — Патриша беше права. Играете си с нас като с пионки.

— Не се подценявайте — отвърна Толер. Той пое към въздухолета, придружен от порталните чиновници. Франтът-дипломат остана при тях. Въздухолетът се издигна и се понесе към вратата.

— Хиляди извинения за причинените неприятности — рече Олми. — А сега — трябва незабавно да потеглим към маркировка 1.3x9. Събитията се развиват по-бързо, отколкото очаквах.

Фу Дзи Ми и Чанг И Синг изнасяха от палатката кашони с инструменти и документация. Помагаха им неколцина войници от отряда на Беренсон. Откъм южния полюс полъхна хладен ветреца и тентите се разлюляха. Ако се изключи пъшкането на носачите и епизодичните подвиквания, евакуацията се извършваше в пълна тишина.

Шест метални кръста с двойни греди плаваха само на три метра над пътя и червените точки в съчлененията им сякаш не изпускаха нито едно движение на войниците. Далеч над тях, точно в средата на плазмената тръба, се виждаше нещо дълго и черно, съчленено със сингуларната и разположено само на петдесетина метра от прохода. След като го разгледа внимателно с бинокъл Фу стигна до извода, че е дълго поне 150 метра. Беше се появило преди не повече от десетина минути.

Когато напълниха каросерията на камиона, войниците се покатериха отгоре, а двамата китайци се пъгнаха в кабината. Беренсон сграбчи една от страничните дръжки и се качи на стъпалото. Камионът потегли рязко и сви към рампата.

След като се увериха, че кухнята е опустяла, кръстовете се скупчиха в кубична формация и се издигнаха нагоре.

На двадесет и пет километра над тях, настанена удобно в кабината на поточния кораб, частичната проекция на телесния

представител Розен Гарднър следеше приготовленията за евакуацията и поддържаше постоянна връзка с Аксисград.

Ала в самия Аксисград, комуникациите между въртящите се цилиндри бяха прекъснати. Аксис Надер беше изолиран напълно от транспортната система. Изолирани и притихнали бяха и няколко масивни участъка от Градската памет, които доскоро работеха денонощно. Махалото се бе люшнало в обратна посока, помамени от новината за новопоявилите се гости радикалните гешелисти бяха предприели неочакван и може би фатален ход.

Самият телесен представител Гарднър бе пристигнал само преди часове в Заседателната зала на Възела, обладаван от едничкото желание да бъде в центъра на събитията. За да ръководи по-добре различните аспекти на бунта той бе създал общо четири свои частични.

Всъщност, нито един от неговите последователи и съпартийци не бе използвал термина бунт, за тях това бе само необходима маневра, целяща защитаване на техните права срещу радикалните гешелисти. За каквото и да ставаше дума в края на краищата, едно бе ясно — обстановката бе крайно сложна.

Постъпващата от Шишарк информация бе недостатъчна, но това сега бе най-малката грижа на Гарднър.

Неговите частични се намираха в три от цилиндрите на Аксисград, както и в канцеларията на Пътно-търговския комитет, на маркировка 9х6. Въоръжени привърженици на фракцията бяха заели ключови позиции вътре в града и на определени места по Пътя. През последните няколко часа с помощта на Градската памет и на цялата столична инфраструктура ортодоксалните надерити и хората от фракцията на Корженевски установяваха връзки помежду си и консолидираха силите си. За консултанти използваха симпатизатори на идеята, обитаващи Градската памет, между които и собствения му баща.

Всичко се движеше според предварителния план. Но въпреки това, телесният представител Гарднър не беше се чувствал понещастен през близо двестагодишния си живот. Не го болеше от обвиненията в измяна, отправени му от президента и президент-министъра. И друг път се бе изправял срещу тях, беше вкусвал от силата им и бе отвърщал с цялата си жлъч.

Това, което го смазваше, бе съзнанието, че с действията си потъпква всичко, което е защитавал във Възела и към което се беше придържал преди да го изберат за телесен представител от името на новите ортодоксални надерити в Аксис Надер. Чувстваше се ужасно уязвим, сякаш някой от неговите собствени частични би могъл да го обвини в нарушение на етиката и морала.

А междувременно неговите съфракционери се готвеха да задвижат града на юг по хода на потока, в посока към Шишарк. По пътя ще трябва да свалят наличните щитове, но това, когато му дойде времето.

Останал съвсем сам в опустялата заседателна зала, той очакваше с нетърпение завръщането на президента, на сенаторите и телесните представителни, които бяха заминали за участие в съвещанието по предстоящото нахлуване на джартите. Чакаше ги неприятна изненада — нямаше да ги допуснат вътре в града.

И тогава наистина щеше да започне бунтът.

Недалеч от него се оформи частичен представител на президента и изчака да го забележат. Гарднър нарочно се бавеше. Най-сетне — едва след като се увери, че всичко е наред и че необходимите сегменти от Градската памет са инактивирани — той позволи на частичния да го заговори чрез пикти.

— Разполагате ли с достатъчно поддръжници? — попита частичният. — Моят оригинал в момента пътува към вас. Директор Хулан Лам Сейджа вече предприе необходимите правни мерки. Излишно е да ви обръщам внимание, че сте действали в разрез с правилника на Възела.

— Ни най-малко. Обстоятелствата бяха извънредни. — Последните думи бяха подчертани с няколко емоционално заредени символи, между които доста сложното надеритско обозначение за „дом“, състоящо се от изображение на Земята, заобиколено от двойната спирала на ДНК, всичко това обгърнато в огън. Ала той реши, че сега не е време за сложна символика и продължи направо. — Сер Рам Сейджа ще може да се отдаде на този процес след разкола. Задочно. Освен това, в момента подготвяме срещу него обвинение за нарушаване правилника на Възела.

— За първи път чувам — отвърна частичният и вдигна изненадано вежди.

— Попречили са ви другите задължения, сер президент. — Още щом произнесе тези думи, той съжали за надменния тон, президентът всъщност бе възпрепятстван заради изключително важното съвещание за джартите и съвсем не бе напуснал столицата за да се освободи от прекомерното бреме на дълга. Затова пък други се бяха възползвали от това отсъствие. — И да съм извършил някакво нарушение, било е съвсем дребно и напълно в рамките на допустимото. Докато не получим съдебно решение сер Рам Сейджа ще бъде изключен от управлението. Сенатор Пресиънт Ою ще го замества временно — тя остави тук частичен, който да поеме задълженията й.

В този момент го прекъсна частичният на представителя ван Хамфиус, който протестира срещу грубото нарушаване на правилника и направи безуспешен опит да събере достатъчно поддръжници, за да отмени решението на телесния представител Гарднър. Последният обаче беше предвидил подобен ход и обяви гласуването за невалидно, както го бе посъветвала сенатор Пресиънт Ою — поради липса на кворум от телесни представители в залата.

С това пререканията не свършиха, защото Теес ван Хамфиус се закани, че само до няколко часа ще се появи лично в Аксисград.

ШЕСТДЕСЕТА ГЛАВА

Между първа и четвърта кухня патрулираха издължени като стрели летателни апарати, придържайки се в непосредствена близост до плазмената тръба. Други, доста по-едри летящи обекти се носеха ниско над повърхността, а най-често се мяркаха познатите вече на всички кръстове.

В лагера в четвърта кухня, Хофман си даваше ясна сметка, че всякаква съпротива е безсмислена. Технологиата и силите, срещу които би трябвало да се изправят, изглеждаха непобедими.

— И няма никакво съмнение, че идват от коридора? — обърна се тя към Беренсон. Стояха на малкия площад, близо до камиона, с който предстоеше да бъдат евакуирани.

— Никакво — поклати глава Беренсон.

— Е, да се надяваме тогава, че е за добро.

— Че какво може да е това „добро“? — попита Полк. Косата ѝ беше разчорлена, нищо общо с винаги спретнатата Джанис Полк, каквато я знаеха всички.

— Например, че са хора. Наши потомци.

Хофман бе издала изрична заповед да не се стреля при никакви обстоятелства — освен при самоотбрана. За нещастие не можеше да се разпорежда с руснаците — оставаше те сами да преценят какво поведение да изберат в тази ситуация.

Уолъс и Полк помагаха за установяване и поддържане на връзката. На няколко пъти разговаряха с руснаците, които отказваха да дадат сведения за развоя на събитията при тях. Нито един от офицерите им не излезе на връзка. Римская предложи да отиде до лагера им пеша и да се свърже лично с началниците им. Хофман оцени предложението, но отказа. Докато руснаците получат съобщението, обстановката вероятно щеше да е коренно променена.

Над лагера прелетяха три кръста в триъгълна формация. Единият се отдели в посока към южния полюс, но скоро се върна и започна да кръжи над тях. Хофман и Беренсон бяха озарени от ярки снопове

светлина. Хофман подскочи от изненада и се блъсна в Римская, Беренсон остана на място, но се озърташе задъхан, с разширени ноздри.

И тогава кръстът заговори с женски глас:

— Не ви грози никаква опасност. Нямаме враждебни намерения. Ще бъде попречено на всякакви опити да си навредите един на друг. Всички обитатели на кухините вече са под управлението на Аксисград.

— И какво да правим? Да удряме чела в земята? — извика Берил Уолъс.

Към тях се приближи Герхард, без да откъсва поглед от кръжащия горе кръст.

— Майчице, страх ме хваща — прошепна той. — Хората ми се чудят дали да се напикаят, или да го ударят на молитва.

— Съжалявам, с нищо не мога да им помогна — сви рамене Хофман.

— Какъв, по дяволите, е този Аксисград? — попита Беренсон.

— Мога само да предполагам, че това е където живеят обитателите на коридора — отвърна Хофман.

Римская кимна.

— Трябва да поговорим с тях — предложи той.

Хофман вдигна глава и сви ръце пред устата.

— Ние също имаме добри намерения — извика тя. — Моля, кажете кои сте.

— Вие ли сте водачът на групата?

— Да — кимна Хофман. Тя посочи Герхард. — И той също.

— Всички групи от хора в кухнята ли са под ваше ръководство?

— Не — отвърна Хофман. Тя предпочете да изчака следващия въпрос, вместо да решава сама каква информация могат да поискат от нея.

Две от летящите машини се снишиха и заеха позиции над северния и южния край на лагера. Бяха само на двадесетина метра от повърхността.

— Ще гарантирате ли безопасността на нашия парламентъор? — попита познатият глас от кръста.

Хофман и Герхард се спогледаха.

— Гледай всичко да е наред — прошепна му тя. После извика нагоре: — Да. Дайте ни малко време. — Междувременно Герхард се

свърза с останалите подразделения в лагера.

— Готови ли сте вече? — попита не след дълго гласът.

— Готови — рече Хофман, след като Герхард ѝ кимна.

Летящият апарат над южния край на лагера се спусна грациозно надолу и приближи центъра на лагера. В мига на приземяването от средата на търбуха му се отдели тънък метален пилон. В носа се отвори люк, през който се показва мъж, облечен в черен комбинезон. Мъжът огледа лагера и спря поглед на Хофман. Косата му бе кестенява, подстригана на три широки ивици, между които се показваха по-къси стръкчета, носът му беше без ноздри, а ушите — големи и закръглени.

— Казвам се Сантяго — представи се той. Протегна ръка първо към Герхард, който стоеше най-близо до него. Герхард я пое колебливо, сетне отстъпи назад. Мъжът се приближи до Хофман ѝ се здрависа с нея. Изглежда се стараше да не стиска по-силно, отколкото неговите събеседници. — Искам първо да ви поднеса извиненията си за причиненото безпокойство. Поръчано ми е да ви предам, че всички вие ще бъдете приети като почетни гости на Аксисград. Опасявам се, че не можете повече да останете в Шишарк.

— Ами няма къде другаде да отидем — отвърна Хофман и за първи път почувства носталгия по унищожената Земя.

— Сега ние ще се грижим за вас — заяви Сантяго. — Но първо да съберем всички на едно място — изследователите, войниците, техниците в проходите, също и руснаците. Нямаме много време.

Мирски слезе от летателния апарат и премигна под ярката светлина на плазмената тръба. Вътре в кабината бе тъмно и не се чуваше никакъв шум — пълен контраст с ярко-озарената седма кухня. За първи път се изправяше лице в лице с коридора и почти веднага бе склонен да повярва в онова, което бе научил неотдавна. С толкова малко време бе разполагал за библиотеката, докато ръководеше лагера...

Още петима руснаци го последваха надолу по стълбичката — все дезертъори в горите на четвърта кухня. И те, също като него, засенчиха очи, премигвайки болезнено. После се загледаха в синкавата далечина на коридора.

Само на километър от тях, в непосредствена близост до отсамния отвор на прохода, се виждаше огромна тълпа. Повечето бяха

американци и очевидно също се готвеха за евакуация. Най-сетне Картофът щеше да бъде почистен — каквато и да бе истинската причина за това, сега тя нямаше никакво значение.

Войникът, когото бе срещнал в гората, го докосна леко по рамото и посочи на изток. Недалеч от тях бяха насядали стотина руснаци, заобиколени от дузина кръстове. Виждаха се и трима души, облечени в същите странни униформи, каквато носеше жената, предложила им да ги откара.

Отнякъде изникнаха нови летателни апарати, спуснаха се стремително и се приземиха близо до южния полюс, разтоварвайки още хора. Дали не възнамеряват да ги избият, кой знае защо си помисли Мирски. Всъщност, нима това вече имаше някакво значение — след като веднъж беше умрял? Той се замисли и реши, че няма.

Все още мечтаеше за звездите. Никога тази мечта не бе изглеждала така далечна и недостижима, както в този момент, но самото ѝ присъствие показваше, че той все още е онзи Павел Мирски. Все още имаше връзка с петгодишното хлапе, което обичаше да разглежда нощното небе над Киев. Уверен бе, че този спомен е непокътнат и чист, че не е бил реконструиран и принадлежи на оригинала — поне тази скъпоценна част от мозъчната му тъкан е останала съхранена от ужасяващото посегателство на Виелгорски.

Мисълта за Виелгорски го накара да потърси из тълпата лицата на тримата замполити. Какво ли биха му сторили сега? Най-вероятно нищо.

Само един истински руснак, мислеше си Мирски, може да се държи с гордо изправена глава в ситуация като тази.

Сенатор Пресиънт Ою се присъедини към тях в курортното градче и веднага информира Ятес и Олми, че франтите се готвят да затворят вратата — стандартна процедура при подобни обстоятелства.

Олми реши, че време за губене няма. Ятес поиска да им подготвят малък отбранителен поточен кораб преди да бъде затворена вратата. Отказаха им, но Ятес не се отчая, а използва влиянието, което имаше сред франтите, за да запази за малката група един от двата летателни апарати на Аксисград, които в момента се намираха недалеч от зоната на вратата. Членовете на малочисления човешки гарнизон, оставен да охранява въздухолетите — предимно хомоморфи-надерити, постигнаха споразумение по между си да не се подчиняват на

инструкциите, които им бе оставил Толер, а да действат според закона, който определяше старшинство на Втория Портопроходец при подобни извънредни обстоятелства. Така получиха не само желанието въздухолет, но и охрана от двама души, както и един механичен работник.

Още щом пресякоха вратата и доближиха оста, те срещнаха три поточни кораба, които се бяха отделили от сингуларната, за да осигурят безпрепятствено преминаване на Толер. Един от поточните кораби беше съвсем празен, изглежда бе паркиран наскоро и след това изоставен от своя екипаж, но все още между него и потока съществуваше невидима нишка от тракционни полета.

И този път за да се качат на борда им помогна авторитетът на Ятес.

Без да се бавят заеха места в кабината и скачиха поточния кораб със сингуларната. За миг корабът смени профила си от „О“ на „U“-образен, корпусът се спусна над оста и се затвори от другата ѝ страна. Започнаха да ускоряват към 1.3x9.

— Имате многочислени поддръжници, нали? — обърна се Ланиер към Олми, докато следяхаменящия се пейзаж из Пътя.

— Повече, отколкото се надявах — отвърна Олми.

— Радикалните гешелисти балансират на ръба на пропастта от доста време — намеси се сенатор Ою. — Не бяха лоши водачи, само че им липсваше достатъчно добра подготовка за да осъществят плановете си. Всъщност, поведението им — или нежеланието да вземат нужните мерки — може да се окаже като опит за скрито отмъщение на ортодоксалните надерити. Виждате сега резултатите.

— Вие всички ли сте към ортодоксалните надерити? — попита Патриша.

— Не — отвърна Олми. — Лично аз отдавна съм се отказал от това наследство, а сер Ятес и Ою са израснали в среда на гешелисти.

— Тогава защо го правите?

— Защото вярваме, че съществува начин и двете страни да постигнат своите цели — ако между тях застанат хора склонни да се вслушат в гласа на логиката — обясни сенатор Ою.

Малкият поточен кораб бе пригоден за бързо ускоряване и високи скорости. Поддържаха около 4900 километра в секунда и така достигнаха първата отбранителна станция 5x8 само за 28 часа.

На три места в Пътя бяха вградени подобни отбранителни станции — в сектора между 5x8 и 1.3x9. Всяка станция представляваше солидна дебела петдесет метра черна платформа, която покриваше пода на коридора по протежение на сто километра, а повърхността ѝ бе набраздена от процепите на оръдейните установки и полевите генератори.

И от трите станции се поинтересуваха за целта на мисията. Наложиха се Ятес да се идентифицира и тъй като персоналът на станциите не бе получил указания да не допуска преминаването на поточен кораб, позволиха им да продължат. Разположените на около сто хиляди километра след всяка станция отбранителни поточни кораби се откачваха своевременно от сингуларната, за да им сторят път, а после отново заемаха позициите си — зорко следящи за щурмови поточни кораби на джартите.

Точно след петдесет часа от началото на пътуването Олми започна да снижава скоростта и малкият поточен кораб приближи атмосферната бариера при 1.3x9, преминавайки през отвърстието, което поглъщаше сингуларната, със скорост, която можеше да се окачестви като пълзене — не повече от няколко десетки метри в секунда. Това, което ги очакваше от другата страна на бариерата, беше направо изумително.

Пътят, докдето стигаше погледът, приличаше на четвърта кухня в Шишарк. Ниско под плазмената тръба лениво плуваха облаци, още по-надолу се виждаха гористи хълмове, обагрени в златисто и зелено. Сред хълмовете блестяха сребристите ленти на реки, в чийто води се отразяваше светлината на плазмената тръба.

Патриша се прехвърли в носовия отсек на кораба. Сенатор Ою се зае да обяснява, че този участък от Пътя бил подготвен за предстоящо заселване от хора. Проектът бил разработен с цел да се облекчи нарастващото напрежение от свръхзаселването на Аксисград. Дори Градската памет, която разполагала с невероятни резерви, напоследък показвала признаци на изчерпване и се нуждаела от скорошно разширяване.

Из Пътя имало и други подобни подходящи за заселване сектори, макар като цяло да се използвал главно за търговия. Секторът при маркировка 1.3x9 бил предназначен за хомоморфи и отговарял на

техните по-особени желания — накратко казано, там трябвало да се преместят ортодоксалните надерити.

Заселването на този сектор било отложено преди около година във връзка с нахлуването на джартите отвъд 2x9. След време се взело решение отлагането да прерасне в отказ от подобни действия, поради фактът, че джартите и техните съюзници ставали все по-силни и настоятелни и по всичко изглежда скоро щели да достигнат до 1.3x9. Така секторът останал незаселен, въпреки че като цяло районът все още се използвал — например в 1.302x9 била отворена нова врата.

На дължина залесеният сектор достигаше само няколко хиляди километра. Поточният кораб премина над една терминална сграда, покриваща вратата, през която в сектора са били доставени почва и атмосфера и продължи да ускорява. Отдолу се мярна тесен песъчлив пояс, последван от оголена територия, съвсем като тази след седма кухня. Накрая пресякоха атмосферната бариера.

Следващият сектор бе затворен за търговия. Не се виждаха никакви врати и като се изключат поредните три отбранителни станции, Пътят бе съвсем гладък — приличаше на бронзова тръба, с дължина един милион километра. Патриша използва възможността за да се запознае с конструкцията на коридора. В райони като този, където нямаше врати край които да се скупчат, геометричните колоди вероятно щяха да променят драстично конфигурацията си, но щяха да съществуват — дори не беше изключено именно този сектор да се окаже най-подходящ при опитите й...

— Искаш ли да провериш хрумването си тук? — попита я тихо Олми. Тя се извърна, погледна го изумено и кимна.

— Дватама със сер Ятес обсъждахме твоята теория — продължи Олми. — На мнение сме, че трябва да запознаем и сенатор Ою с ...

Патриша го погледна с нескрито подозрение.

— Това има ли нещо общо с Корженевски? — попита тя, решила, че моментът е подходящ за да поразучи някои от тайните на Олми.

Събеседникът й вдигна съучастнически пръст и го опря в устните си.

— Ако пожелаеш да провериш теорията си, тогава... може би има. Да не говорим повече за това.

Точно на маркировка 1.301x9 преминаха през още една бариера. Секторът отвъд нея — не по-дълъг от шейсет километра — беше

покрит със зеленина, а намалената видимост говореше за наличието на атмосфера. Четири съвсем малки терминални сгради — високи не повече от стотина метра — бяха разположени на равни разстояния около един все още неотворен пръстен в средата на сектора.

От бялата площадка за кацане, в непосредствена близост до терминалите, се издигна летателен диск и ги пресрещна във въздуха.

Патриша усети болка в челюстта си. Едва сега осъзна, че неусетно е стискала зъби и си наложи да се отпусне. Какво ли беше намислил този път Олми — и портопроходците? Какво щяха да поискат от нея в замяна на предложената възможност?

На повърхността се спуснаха с помощта на диска. За разлика от досегашните — каквито бе наблюдавала на планетата на фронтите — този имаше свръхмодерен дизайн, долната му половина бе непрозрачна и единственото осветление идеше от сиянието на тракционните полета.

Кръгъл сегмент в стената на диска се плъзна встрани и те използваха тракционните полета като пързалка, по която да слязат на повърхността. Олми беше последен. Сенатор Ою ги поведе към терминала.

Стигнаха края на твърдата бяла настилка и продължиха из гъстата трева. Наблизо бяха посадени дъбове и тополи, зад тях се издигаше спираловидната пирамида на терминала.

От едната страна на терминала имаше нещо като стена от тракционни тръби, която заграждаше периметър от няколко квадратни километра, а на височина достигаше човешки бой. Вътре в тръбите, озарени във виолетово сияние, се движеха странни очертания, които по нищо не напомняха на хора.

— Наши клиенти и съюзници — рече Олми. Той посочи един ясно различим екземпляр — осмоног цилиндър с грива от къси подвижни стръкчета, заобикаляща неговата раздвоена кръгла „глава“ и продължи:

— Талсит. Третична форма. Това е много стара раса — историята им обхваща период от два милиона години, преди появата на човека. Скоро ще се запознаете с още един талсит — той е помощник на Първия Портопроходец.

Отвътре терминалът бе като черупка с височина около сто и ширина не повече от сто и петдесет метра. В средата му бе

разположена шахта, а над нея висяха няколко плоски метални тераси.

В средата на една от терасите, обкръжен от сиянието на тракционните полета, висеше предмет с необикновена форма, не по-дълъг от три педи. В първия момент Патриша си помисли, че малко напомня на велосипедно кормило. Тя спря в самия край на терасата за да го огледа, макар че инстинктивно се досещаше, както за предназначението му, така и това колко важна роля може да изиграе в живота ѝ.

Ланиер пък го оприличи на водолазна пръчка с прикрепена към нея радарна чиния.

— Какво е това? — попита отмаляло Патриша.

— Това е уредът, с чиято помощ портопроходецът разширява съединителното коляно на Пътя — обясни Олми.

Патриша неволно потрепери.

— Как се нарича? — попита тя.

— Ключица. Съществуват само три подобни. Ри Ою отговаря за тази.

— А вашата къде е? — обърна се Патриша към Ренслаер Ятес.

— Деактивирана — отвърна Ятес. Всяка ключица е настроена към своя портопроходец. Активира се само, когато портопроходецът изпълнява своята официална функция.

Патриша откъсна с неохота поглед от увисналата в пространството ключица и последва останалите към западния край на сградата. Там — до колоната от пиктирана информация и непосредствено под незавършения купол — ги очакваше висок мъж с червеникава коса. Патриша огледа първо мъжа, после и купола.

— Приятели, — обърна се към тях сенатор Ою — това е баща ми, сер Ри Ою. — Тя представи Олми и Ланиер. Портопроходецът им кимна с достойнство.

— А това, — добави Ятес — е Патриша Луиза Васкес. — Той положи ръка на рамото ѝ.

— Научих стария език само за да разговарям с тази жена — каза Ри Ою. — Запознах се също и с вашата култура и обичаи. А тя ме гледа толкова учудено!

Патриша изправи рамене и се постара да пропъди лошите мисли.

— Очаквахте нещо по-впечатляващо, така ли? — попита Ри Ою. — Е, не съм Вълшебникът от Оз, нали? — Той ѝ протегна ръка, а в

очите му блеснаха весели пламъчета. — За мен е истинска чест.

Патриша разтърси десницата му, но все още го гледаше със склучени вежди.

Ри Ою потупа ръката ѝ бащински и погледна малко разтревожено към Олми.

— Ето че нашата малка конспиративна група се събра. Моите изследователи отпътуваха за първата четвъртина и ще се присъединят към нас след няколко часа. Вероятно нямат никаква представа за събитията тук. Не зная как точно да им обясня, защо човек с моето положение се занимава с дребни интриги. Госпожице Васкес...

— Предпочитам Патриша — прекъсна го тя с тих, но решителен глас.

— Патриша, досещате ли се какво точно възнамеряваме да обсъждаме с вас?

— Предполагам — рече Патриша.

— Така ли? Да чуем.

— Става дума за моята работа върху коридора — или Пътя. А също има някаква връзка с Конрад Корженевски.

— Много добре. Как се е досетила за всичко това, Олми?

— Уредих да я посети един злосторник.

Патриша втренчи изумен поглед в него, а лицето ѝ беше побледняло от гняв.

— Разбирам. И?

— Злосторникът я запозна с някои факти.

— Не беше ли малко рисковано, а?

— В известен смисъл — рече Олми. — В края на краищата, тя притежава Загадката.

— Как можах да забравя — Ри Ою се приближи до Патриша. — Знаете ли за какво говори, каква е тази Загадка?

— Не — поклати глава Патриша.

— Имате ли представа колко е важно всичко това за нас? Разбира се, че не. Май прекалих с въпросите... Патриша...

— Олми се е натъкнал случайно на пълен запис на Корженевски — прекъсна го неочаквано Патриша. Това беше изстрел напосоки, но тя ненавиждаше да я мислят за невежа.

— Позволете да уточня — вметна сер Ою. — Известно е, че не съществува пълен запис. Не и след убийството.

Олми побърза да попълни празнините в познанията ѝ с някои неизвестни факти от историята на Конрад Корженевски. Наричан още Инженерът, той изобретил системата за селективно поглъщане на инерционната сила в Шишарк, а също поел грижата за поддръжката на Бекмановия двигател, докато астероидът се носел из космоса. Доразвивайки своята теория за поглъщане на инерционната сила той конструирал машините в шеста кухня, които пък на свой ред създали Пътя.

Като цяло проектът отнел тридесет години и бил окончателно завършен едва след сключване на публично примирие между мнозинството на управляващите гешелисти и ортодоксалните надерити, които по онова време обитавали град Александрия във втора кухня. Самият Корженевски — подобно на Олми — бил роден в надеритска среда и от малък се заклел да служи на тази идея. Всъщност, това, което искали надеритите, било със създаването на Пътя да не се променя първоначалната мисия, чиято цел била да бъде открита подобна на Земята планета, обикаляща около далечната звезда Епсилон Еридани. Надеритите вярвали, че заселването на някоя далечна планета е свещен дълг, завещан им от дедите и единствената напълно приемлива причина, за да напуснат завинаги Слънчевата система.

Ала Корженевски не се съобразил с множество проблеми. Първо, той не предположил, че свързването на Пътя със седма кухня ще предизвика преместването на звездолета-астероид в друга вселена. Освен това, никой не могъл да предвиди, че отварянето на няколко експериментални врати, което било извършено с дистанционно-контролирани уреди, щяло да позволи на джартите не само да проникнат в Пътя, но и да разполагат с векове, за неговото изучаване и завладяване.

Малко след избухването на първата война с джартите Корженевски доброволно се лишил от тяло и се пренесъл в Градската памет, с цел да избегне назряващия скандал. Ала дори там не го оставили на спокойствие. Накрая радикалните гешелисти го провъзгласили за надеритски предател и организирали изтриването на неговия запис — което по същество се равнявало на смъртна присъда.

— Значи той наистина е мъртъв? — попита объркано Патриша.

— Не — отвърна Олми. — Докато се намирал в Градската памет, той продължавал да ръководи строежа на Аксисград. За целта се наложило да бъдат разположени на различни ключови места няколко негови частични, които да спомогнат за ускоряване на работата. След инцидента с изтриването на оригиналния запис, някои от най-близките му сподвижници издирили частичните и ги поверили на една жена, която ги съхранила на потайно място в паметта. За нещастие тази жена загинала при странни обстоятелства в Александрия — няколко века след убийството на Корженевски. Самата тя била ортодоксален надерит, а по онова време сектата, към която принадлежала, не разрешавала поставянето на имплантати. Така смъртта ѝ била окончателна.

— Столетия по-късно и последните надерити били принудени да напуснат Александрия и известно време били държани в град Шишарк. Там съм се родил и аз. Веднъж, докато експериментирах с някакви забравени дискове в нашия апартамент, аз се натъкнах на тези скрити частични на Корженевски. Тогава бях много млад. Разполагах само с няколко години, за да общувам на воля с Инженера. Ала по същото време...

Олми погледна към сер Ою. Беше пазил тази тайна векове наред и все още изпитваше известна неохота да я сподели с други. Сер Ою кимна окуражително.

— По това време научих, че Инженерът е търсел начин да изкупи вината си пред своя народ, макар стореното да било по-скоро резултат от случайност. След първата война с джартите, Възелът, който тогава бил в ръцете на гешелистите, решил, че вече не е необходимо да бъде продължавано пътешествието към Епсилон Еридани, още повече, че никой не можел да определи с точност курса на Шишарк. Истинската причина обаче била, че всички смятали Пътя за далеч по-перспективно място за заселване. Прави били, разбира се, макар идеята да не се поправила на ортодоксалните надерити. Последните изгубили не само целта на своя живот, но Земята и родната вселена. Ето защо, преди да напусне тялото си, Корженевски тайно променил програмата на навигационните системи в Шишарк. Корабът открил местонахождението на Слънчевата система в новата вселена и поел към нея.

— Не виждам с какво бих могла да ви помогна — каза Патриша.

— Събрани на едно място, частичните на Корженевски почти се равняват на оригинала — обясни сер Ою. — Липсва ни само последното ударение, Загадката, за да го върнем отново сред нас. А бихме искали да му се отплатим за всичко, което е направил за нас. Да му позволим сам да се порадва на своя успех.

Патриша погледна Олми, сетне Ою и накрая Ятес.

— И какво ще получим в замяна? — попита тя.

— Вашите колеги ще имат право на избор — да се върнат на Земята, или да продължат навътре в Пътя заедно с гешелистите. А вие, Патриша, ще получите възможност да осъществите своята мечта.

— Моята мечта?

Ри Ою доближи един черен като смола шкаф под центъра на проблясващия купол. Дръпна горното чекмедже и извади отвътре малка, снежнобяла кутия. Сетне се върна, подаде кутията на Патриша и ѝ показа как се отваря.

Тя повдигна капака. Дъното беше покрито със зелено кадифе, а отгоре бе положен миниатюрен модел на ключицата, която висеше над терасата. Ятес погледна изящния уред и въздъхна.

— Предлагаме ви размяна, в която няма да изгубите нищо — рече Ри Ою. — Вие ще ни позволите да копираме вашата Загадка и с нейна помощ да завършим индивидуалния запис на Инженера, а ние ще ви помогнем да откриете пътя за вашата Земя.

— Искате да кажете, че душата ми е идентична с тази на Корженевски? — попита Патриша.

— Терминът „душа“ не е никак подходящ — отвърна портопроходецът. — Виж „Загадка“ дава далеч повече възможности. Когато се извлече всичко от една личност — спомени, начин на мислене, умения — сумата от тези части не е идентична с цялото. Съществува една свръх-матрица, която вдъхва живот и която може да бъде изгубена дори ако всичко останало е на лице. Ние я наричаме „Загадка“. Никога досега не сме успявали да я синтезираме. Тя е нематериална и може да бъде прехвърляна само ако се насложат всички фрагменти от матрицата на една личност, върху друга. Повтарящите се елементи биват отхвърлени, а липсващите — в случая Загадката — се запазват. Това е подаръкът, който можете да ни направите — на нас и Корженевски.

Патриша сграби ръката на Ланиер, завладяна от внезапна уплаха. Не знаеше как да възприеме предложението, което ѝ се струваше едновременно мистично и доста неубедително. До скоро си мислеше, че не може да има никакви пречки или трудности за тези далечни потомци, но ето, че сега искаха от нея да помогне за нещо, което не разбираше.

— Бихте могли да я вземете насила от мен — рече тя. — Защо се опитвате да ме убеждавате?

— При подобни обстоятелства прилагането на сила е безпредметно — увери я Ри Ою. — Или ще ни я дадете доброволно, или просто няма да я получим.

— А защо толкова държите да си върнете този Корженевски? Не смятате ли, че вече е изпълнил предназначението си?

— Това е въпрос на чест — усмихна се Олми. — Ако рицарите на кръглата маса са могли да върнат обратно крал Артур, не смятате ли, че щяха да го сторят? Инженерът трябва да види с очите си, че планът му е осъществен.

— Но не така, както е предполагал.

— Вярно — призна Олми.

Патриша сведе поглед.

— Ще загубя ли нещо? — попита тя.

— Не — отвърна с безкрайно търпение портопроходецът.

— А в замяна, ще ми позволите да използвам това... — тя посочи миниатюрната ключица. — Защо е толкова малка?

— Защото е инактивирана — обясни Ятес.

— Ваша ли е?

Той кимна.

— Ятес ще ви прехвърли част от силата си и вие ще се научите да използвате ключицата по време на церемонията — рече Ри Ою. — Ще стоите до мен.

— Корженевски — искам да кажа неговите фрагменти — тук ли са?

— Той е вътре в мен — каза Олми и посочи главата си.

Патриша погледна Ланиер с изражение на малко момиченце, което се пита, дали чутото е някаква красива лъжа, или невероятна истина. После премести поглед към Олми.

— Той е във вашия имплантат?

Олми кимна.

— В тялото си имам няколко допълнителни имплантата.

— Това, което става в града ви, май не е дребна работа? — попита Патриша.

— Никак. Вашите колеги в Шишарк вече също са в течение на нещата.

— Затова значи президентът не може да остане с нас?

— Затова.

— Имаме нужда от почивка — прекъсна ги Ланиер. — От часове не сме хапвали нищо...

— И твърдо сте решили да изведете Аксисград в орбита около Земята? И да унищожите Шишарк, така ли?

— Не точно — рече Ри Ою. — Но да не говорим за това. Господин Ланиер е прав. Ще продължим след като си отдъхнете. Ще поговорим за бизнес — нали така казвате?

Патриша присви очи и бавно поклати глава.

— Не зная за какво толкова искате да си говорите с мен. В сравнение с вас аз съм абсолютен аматьор, примитивен дивак...

— Ако до този момент не сме съумели да ви убедим в истинската ви цена, значи не сме били достатъчно ясни — рече Олми. — Вие сте източникът, от който е черпил Корженевски, създавайки теоретичните обосновки на Пътя. Вие сте основата, върху която е започнал да гради. Ето защо вярваме, че можете да споделите своята Загадка с него. Той е вашият гениален ученик.

А вие, Патриша, сте неговият учител.

Мирски търсеше в тълпата Пагодин, Анековски и Гарабедян, без да изпуска от поглед преминаващите над тях кръстове. Войниците, които принадлежаха към неговата част, го посрещаха с мрачни погледи и се отдръпваха от пътя му с равнодушни лица. Мирски се надигна на пръсти, опитвайки се на надзърне над морето от развълнувани хора и най-сетне зърна някъде отпред зачервената физиономия на Плетнев. Той си проправи път натам, застана зад бившия командир на товарна ракета и го потупа по рамото. Плетнев се отърси от ръката му, след това се извърна и го погледна изненадано.

— Къде са другите? — попита Мирски.

— Кой? Другите убийци? Оставихте ни в дяволски неизгодно положение, другарю генерал — гласът на Плетнев беше дрезгав,

уплашен и същевременно гневен.

— Пагодин, Гарабедян и Анековски.

— Не съм ги виждал откакто... започна това — отвърна Плетнев.

— А сега ме оставете на мира.

— Но ти беше с тях — настояваше Мирски. — Какво се случи?

— Какво искате да кажете с това — какво се случи?

— С Виелгорски — и другите политически?

Плетнев огледа подозрително небето, изпълнено с кръстове.

— Те са мъртви, другарю генерал. Не бях там, но Гарабедян ми каза. Застреляли са ги. — Той обърна гръб на Мирски и промърмори: — Моля се на Бога, тези небесни чудовища да не го узнаят.

Ниско над тях прелетяха нови ята от кръстове и всички присъстващи завъртяха едновременно глави, като полюшвани от вятъра жита. Мирски бръкна с ръце в джобове и бавно се отдалечи.

Такава трябва да е била сцената и по времето, когато са евакуирали последните обитатели на астероида, помисли си Хофман. Една след друга тъпоносите совалки се издигаха нагоре към огромния тръбоход, за който им беше съобщил Беренсон, а сетне се връщаха за поредния жив товар. Радваше се, че Полк и Уолъс са в нейната група, с времето беше привикнала да разчита на тях. Ан не се виждаше никаква, вероятно все още се намираше в първа кухня.

Жената в черно се грижеше за тяхната наброяваща поне четиристотин души група, с опитната ръка на привикнал с подобен хаос пастир. За кучета ѝ служеха хромираните кръстове, които внимателно, но решително пресичаха всякакви опити за разпръскване. Хофман се чудеше, дали не използват и някакви средства за подтискане на психиката — поне за да не позволяват излишно движение. Като доказателство на последното беше фактът, че се чувства необичайно спокойна, мислите ѝ бяха съвсем ясни и умората беше изчезнала. В интерес на истината, от седмици не беше се чувствала толкова добре.

Приблизително половината от членовете на групата бяха руснаци. Движени от някакво неизказано споразумение, руснаците и американците се държаха разделени, макар че в совалките се налагаше да се смесят. Мирски не се виждаше никакъв, нито пък някой от останалите познати офицери.

Дойде време и Хофман да се качва. Жената ги помоли да пристъпят напред, посочвайки един по един избраниците, докато станаха точно двайсет. В същия миг се приземи и совалката.

Тя въздъхна с известно облекчение. Сега поне нямаше никаква отговорност. Странно, с каква лекота бе зачеркнала всички доскорошните усилия.

Двадесетимата избраници поеха с овча покорност към совалката.

ШЕСТДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Настаниха Патриша и Ланиер в една малка спалня в южния край на терминала, където можеха да подремнат. Пикторът в стаята се постара да възпроизведе интериора от апартамента на Патриша в Аксисград, но въпреки това Ланиер не се чувстваше удобно, беше ядосан и объркан.

— Нямах никаква представа за какво всъщност говорят — рече й той, след като двамата се разположиха на противоположните краища на „кушетката“. — Нищо чудно направо да ти вземат душата... Не зная как го наричат те, но за мен е точно това. Не мислиш ли?

Патриша седеше, забила поглед в прозореца, зад който се виждаше синьо небе и далечните върхове на борове.

— Не мислиш ли, че могат да правят с мен каквото пожелаят? — попита го тя.

— Права си, че могат. Не знаем нищо за тях — откакто пристигнахме непрестанно ни тъпчат с фалшива информация.

— Просто се опитват да ни образуват. Толкова много научихме. И освен това, започвам да намирам известна логика в думите на Олми и Рам Кикура.

Ланиер поклати енергично глава. Не искаше да я слуша, целият кипеше от гняв и с нищо не можеше да го подави.

— Но те не ти оставят никакъв избор...

— Не е вярно — възрази Патриша. — Нали казаха, че ще вземат каквото им трябва, само ако се съглася.

— Дрън-дрън — избухна Ланиер. Той се изправи и опря ръце в стената на тясната спалня. Илюзията на декорацията беше съвършена. — Всичко тук е измама. Не съм видял нито едно истинско нещо, откакто пристигнахме. А и защо да ни показват повече, отколкото смятат, че е необходимо?

— Те не са... — тя се помъчи да намери най-подходящата дума. — Не са лоши хора.

— Нима си склонна така лековерно да приемеш дрънканиците за разни учители и гениални предци?

— Защо не? — попита Патриша и протегна ръка към него. Той се върна при кушетката и я пое.

— Запознах се с някои от статиите, които... ми предстои да напиша... Лично аз вероятно никога няма да ги напиша... но го е направило, или ще го направи друго мое „аз“. Важното е, че те наистина биха могли да водят до всичко това. Говоря за мисли и разсъждения, които от години се въртят в главата ми, но в неоформен вид. Отдавна се бях примирила с факта, че в нашето време, в света, в който живеехме, аз бях единствената, със сериозен към тези въпроси. Така че, като оставим настрана егото, аз наистина им вярвам — тя се усмихна. — Джудит Хофман смяташе, че аз съм единствената ви надежда. И ти беше съгласен с нея.

— Приятно ти е отново да си в центъра на събитията, нали? Така ли е? — извика той, но си помисли: „Не се ли държа прекалено грубо с нея? Трябва да се успокоя. Защо въобще се ядосах?“

— Не — отвърна смирено тя. — Истината е, че това не ме интересува.

Ланиер пусна ръката ѝ, заобиколи масичката и потърка замислено брада, като я следеше с крайчеца на окото.

— Искаш само да се завърнеш у дома.

Тя кимна.

— Не можеш да се върнеш обратно.

— Мога.

— Как?

— Вече имаш най-обща представа, Гари.

— Искам да чуя подробностите. Как ще откриеш твоя дом?

— Ако ме научат да боравя с ключицата, ще се върна в пустия сектор на коридора, през който минахме одеде и ще претърся геометричната колода. За тях този участък е като сметище — безполезно и дори по-лошо. Но именно там ще открия моя дом.

— Планът ти не е кой знае колко подробен.

— Ще видиш, че ще ме научат — упорстваше тя, вперила в него големите си черни очи, от които лъхаше безкрайно спокойствие.

— А какво ще вземат от теб?

— Нищо! — тя се наведе напред. — Няма да взимат, а ще копират.

— И ти си готова да им повярваш?

Патриша не отговори.

— Наистина ли не желаяш да го обмислиш?

— Не желая.

— Божичко.

Тя стана, прегърна го и се притисна към него.

— Не зная какво значим един за друг, но бих желала да ти благодаря.

— Аз също не зная — отвърна той, прегърнал раменете ѝ.

— Взех да си внушавам, че не съм човек.

— Ти... — той не довърши.

— Това, за което толкова много мисля... ме прави по-скоро една от тях. Разбираш ли ме?

— Не.

— Може би затова моята Загадка е подходяща при възстановяването на Корженевски. И той е мислил по същия начин и за същите неща. Искал е да отведе своя народ у дома.

Ланиер поклати бавно глава.

— Нищо няма да ми направят. Искат само да ме научат. Трябва да се съглася.

— Шантажират те.

Тя вдигна глава и внезапно се намръщи.

— Не е вярно — рече замислено Патриша. — Ако е така, тогава се шантажираме взаимно. Гари, помислих си за нещо... за което досега не бях се досещала. Защо им е да отварят още една врата?

— Не зная — отвърна Ланиер. Въпросът ѝ му се струваше неуместен.

— Ще ги попитам.

Той се засмя.

— Сериозно ли говориш?

— Нали затова ни доведоха тук, за да присъстваме на церемонията... Е, явно това не е била главната причина, а само една от многото.

Той се замисли, все още притиснат към нея. Въпреки всичко, въпреки съмненията и страховете си, длъжен бе да признае...

Искаше да го види с очите си.

— Мисля, че ще е най-добре да поспим.

Любиха се, но това не беше случайно, въпреки че този път Патриша не бе така всеотдайна. Умът ѝ бе зает с близката вече цел, всичко останало бе само декор, включително и леглото, в което лежаха.

Това го накара да се почувства незначителен. Странно, колко много се бе изменила Патриша след пристигането си на Камъка.

— Човек ли съм? — питаше се тя, докато лежаха един до друг.

— Сигурно — отвърна той, стараяйки се да звучи уверено. Но като че ли не успя напълно.

Когато поточният кораб на ван Хамфиус най-сетне достигна мястото, където доскоро се намираше Аксисград, всички врати нагоре и надолу по Пътя бяха затворени, а магистралите между тях — опразнени. Това беше безпрецедентен случай в цялата история на Пътя.

Самият Аксисград беше преместен. Под непосредственото ръководство на Розен Гарднър няколко бойни групи щурмуваха и завладяха градската поточна енергостанция. След боя грижливо събраха имплантатите на загиналите — общо 183 граждани. Инцидентът подтисна Гарднър, но смъртта им не беше перманентна. Веднага след като бе установен пълен контрол над поточния тунел, градът потегли на юг, към Шишарк. Пътуването отне шестнадесет часа, в непосредствена близост отзад ги следваше и поточният кораб на ван Хамфиус, но президентът беше безсилен да предприеме каквото и да било.

Междувременно в шеста кухня на Шишарк четирима членове на фракцията Корженевски бяха извършили най-тежкото престъпление, променяйки параметрите в машината, създава Пътя. Промените бяха съвсем незначителни, ала наказанието дори за подобна дреболия беше обезтелесяване и безвъзвратно изтриване на индивидуалния запис в паметта. Гарднър си даваше ясна сметка, че на този етап връщане назад няма.

Не се налагаше потокът да бъде продължен отвъд северната граница на седма кухня; настоящата му позиция, в непосредствена близост до прохода на кухнята, бе целяла да улесни последния стадий от евакуацията на Шишарк и конструирането на Аксисград. А ето че

сега машинните параметри бяха променени така, че дължината на потока да бъде ограничена на двадесет километра.

След като приключиха с първата задача, четири отделни групи от по трима специалисти излязоха на повърхността на астероида, използвайки за целта асансьорни шахти, които така и не бяха открили наскоро появилите се посетители. Шахтите стигаха право при вградения в стената на астероида Бекманов двигател.

С помощта на двигателя, въртенето на астероида бе забавено, а после и преустановено напълно. Резултатът от това в началото бе съвсем незабележим навсякъде, с изключение на четвърта кухня, където надигналата се в езерото вълна предизвика отделянето на гигантски водни мехури в атмосферата. Нямаха време да неутрализират резките колебания в инерционната сила. Програмата на Гарднър бе крайно сгъстена.

На всички радикални гешелисти, както и на някои от по-умерените, бе предоставена възможност да се присъединят към фракцията на Гарднър. За много от тях това бе единственият възможен избор. Настъпи трескаво движение на групи от жители между отделните квартали, а Градската памет бе подредена и разпределена наново — всичко това като прелюдия към следващата стъпка от плана на Гарднър.

Доиде мигът Аксисград да бъде откачен частично от потока — първи бяха секциите на Аксис Надер и Централния град. Планът предвиждаше градът да бъде завъртян наопаки, а тези квартали да бъдат предоставени на гешелистите, които бяха съгласни да се понесат със скорост близка до тази на светлината навътре по Пътя, изтласквайки джартите от него. Аксис Торо и Евклид бяха последната стъпка от изпълнението на плана.

Синхронизирането на гравитационния градиент между Шишарк и Пътя бе изключително деликатен момент. Инженерите в шеста кухня работеха с максимално напрежение, особено в критичния миг, когато огромната маса на Централния град и Аксис Надер бе преместена встрани, между стените на седма кухня, за да могат да бъдат откачени останалите квартали.

Операцията отне цели пет часа. След като приключи, Аксис Надер и Централният град бяха разменили местата си с Аксис Торо и Евклид. Двете групи от квартали бяха отделени на разстояние

километър, а след това районите, предназначени за гешелистите — Централният град и Аксис Надер — бяха преместени бавно на север, по хода на потока.

На гостите на астероида бе предоставена възможност да избират съдбата си. От приблизително двете хиляди пленници, само четирима отказаха да се присъединят към основната група, възнамеряваща да се завърне на Земята.

Към тях се числяха Джоузеф Римская и Берил Уолъс. Другите двама бяха руснаци — старшина Рожденски и генерал-лейтенант Павел Мирски.

Когато всичко приключи, астероидът бе завъртян отново. Разрушенията вътре в кухините бяха неизбежни, ала най-сериозните последствия настъпиха отново в четвърта кухня. Гигантските водни мехури се разкъсаха високо в атмосферата и върху горите се изсипаха милиони кубически метри вода, превръщайки ги в непроходими мочурища. С възстановяването на центробежната сила бяха променени и коритата на реките.

Във всички кухни едновременно угаснаха плазмените тръби. Атмосферните бариери останаха незасегнати, но кухините потънаха в непрогледен мрак — за първи път от дванадесет века насам.

А в седма кухня, на границата между Пътя и самата кухня, отряд механични работници се зае с поставянето на мощни заряди, с цел северният край да бъде взривен и откъснат от астероида, а връзката с Пътя — преустановена окончателно.

И сега президентът и неговите сподвижници не бяха в състояние да предприемат нищо. Организацията на Гарднър държеше в ръцете си всички ключови позиции, а хората му бяха изпълнени с твърда решимост. За кой ли път в човешката история се доказваше, че най-грубата грешка в политиката е да подцениш своя противник.

На ван Хамфиус не му оставаше никакъв друг избор, освен да приеме предложението на Гарднър и да се пресели в кварталите, предназначени за радикалните гешелисти.

Някъде из Дебрите на Централния град, подтиснат от липсата на гравитация и смутен от близостта на гешелисткия пазач-придружител, който се оказа неоморф, Павел Мирски като че ли за първи път съжали за взетото решение. Струваше му се, че е изгубен в някакъв нарисован от Бош кошмар и все по-често се питаше, заслужава ли си стремежът

към новото и непознато тревогата и ужасът, които нерядко го придружават.

Да изоставиш миналото и своята култура неминуемо бе свързано с подобни неблагоприятия...

Но Мирски бе убеден, че трябва да издържи до края на най-голямото бягство на всички времена, както сам го наричаше.

ШЕСТДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Олми беше сам на терасата, загледан в ключицата. Мечтаеше да общува свободно с Инженера в мислите си, да се съветва с него за едно или друго, но Корженевски все още се намираще в инактивиран вид.

Васкес и Ланиер още не бяха излезли от спалнята си. За Олми идеята да се спи в продължение на много часове бе едновременно непонятна и привлекателна. Да имаш дълги, лишени от каквато и да било активност периоди, потънал в един друг, неузнаваем и нематериален свят... вярно, талситовата медитация бе далеч повсепречистваща и ефективна, но Олми с изненада установи, че някаква примитивна частица от него все още жадува за най-обикновен сън.

Никога досега не се беше замислял за разликата между хората от неговото и от тяхното време, освен когато трябваше да се съобразява с нуждите им. И все пак, дори след толкова дълъг период на развитие и усъвършенстване, приликите бяха далеч повече от различията.

Ятес пресече зелената морава и доближи терасата. Лицето му беше мрачно.

— Времето ни изтича — пиктира той пред Олми. — Отбранителната станция при 1.9x9 съобщава за повишена поточна радиация. Джартите вероятно се готвят за отварянето на нова, по-голяма врата.

— Врата към сърцевината на някоя звезда? — попита Олми.

— Такива са предположенията. Персоналът на станцията се подготвя за пълна евакуация.

Тази идея се обсъждаше от десетилетия във висшите отбранителни кръгове. Беше съвсем проста, но с ужасяващи последствия. На много места Пътят се опираше в звездни тела. И тъй като по същество той представляваше куха, лишена от съдържание тръба, отварянето на пръстен от масивни врати в сърцевината на някоя звезда би предизвикало всмукване намиращата се под високо налягане, свръхнагрятата плазма, с последващото ѝ разпръскване във вътрешността на Пътя. И въпреки, че бариерите, преграждащи коридора, бяха

изградени от силно променено пространство-време, те можеха да предават топлината и вероятно под въздействие на огромните натоварвания щяха да изчезнат, сливайки се със стената. Самият Път щеше да остане незасегнат, но всичко останало вътре в него, по протежение на милиарди километри, щеше просто да се стопи на микроскопични частици.

— С каква скорост ще се движи плазменият фронт? — попита Олми.

— Може да бъде забавен единствено от турбулентните ефекти. Максималната му скорост вероятно ще достигне шест хиляди километра в секунда.

— Следователно, разполагаме с тридесет и шест часа за евакуация.

— Стига наистина да успеят да отворят вратата от разстояние...

Предположението, че джартите биха могли да отворят дистанционно врати в стената на Пътя бе предизвикало отрезвяване и преоценка в отбранителната политика на Хексамона още преди десетилетие. Джартите никога досега не бяха демонстрирали подобна способност в контролирания от хората регион на Пътя, но някои сведения от далечни наблюдения, както и от колебания в материята на стената сочеха недвусмислено, че противникът е предприемал подобни опити някъде отвъд 2x9.

— Изпратих съобщение на сенатор Ою — продължи Ятес. — Баща ѝ в момента е при изследователите. Тя ще ни информира, когато се освободи.

Олми забеляза, че Патриша и Ланиер се приближават откъм спалнята в северния край на терминала.

— Как мислиш, дали сер Васкес ще се съгласи? — попита Ятес. — Прекарал си с нея доста време.

Олми отвърна с неуверено изображение, примесено с известна доза насмешка — все още недовършен неоморф, който се колебае между две модни за сезона телесни форми.

— Де да имах твоего самообладание — изпъшка Ятес. — Май ще ми се отрази добре един пречистващ талситов сеанс.

Патриша забеляза Олми и Ятес, махна им с ръка и докосна Ланиер по рамото. Двамата пресякоха моравата и приближиха терасата.

— Трябва да се видя със сер Ою — рече Патриша на Олми. Ланиер имаше измъчен вид и се оглеждаше нервно.

— Той е на съвещание с изследователите. Сенатор Ою ще бъде така добра да предаде съобщението ви — отвърна й Ятес.

— Както и да е, предполагам, че не е необходимо да се срещам лично с него. Олми...

Ланиер втренчи враждебен поглед в Олми.

— Взех решение. Съгласна съм на сделката.

Олми се усмихна.

— Кога ще ти бъде удобно? — попита той.

— Времето ни е ограничено — напомни Ятес.

Патриша сви рамене.

— Още сега, предполагам. Когато и да е.

— Ти ще си лично отговорен — рече Ланиер на Олми и заби пръст в гърдите му.

— Поемам отговорността — отвърна тихо Олми. — Нищо няма да й се случи.

Ятес ги напусна, за да предупреди сенатор Ою, че са готови да започнат. Олми ги отведе при недовършения купол, където за първи път се бяха срещнали с Ри Ою и изобрази серия от инструкции към летящия наблизо монитор.

— Той ще повика медицинския работник. Аз лично ще извърша някои промени в работника, а след това ще прехвърля частичните записи. Сетне ти ще предостъпиш своята Загадка и матрицата ще бъде запълнена. Съвсем просто е.

— Ако наистина се получи, значи е някакво чудо — промърмори навъсено Ланиер. — А казвате, че било съвсем просто.

— Като възкръсването на Лазар, а? — попита Олми, надявайки се да го развесели.

— Не обичам да ме покровителстват — отвърна Ланиер, който очевидно едва сдържаше гнева си. Олми си помисли, че може да го разбере в ситуация като тази. След като Патриша бе взела доброволно решение, Ланиер оставаше напълно изолиран. Не беше нищо повече от една ненужна добавка. Патриша изглежда не обръщаше внимание на терзанията му.

Ето че към тях се приближи и медицинският работник, носейки се плавно на сантиметри от земята — висок около метър, с яйцевидно

тяло и ярко-оранжеви обозначения на местата по повърхността на корпуса, където предстоеше да се появят различните инструменти и прибори.

Олми изобрази няколко първоначални инструкции и работникът изтегли от вътрешността си малка металическа купичка, закрепена в края на плътен стоманен кабел. Олми пое купичката, опря я зад ухото си и затвори очи. Патриша го гледаше с преbledняло лице. Ланиер почувства, че стомахът му се свива на възел.

Пресиънт Ою и баща ѝ се присъединиха към групата тъкмо когато Олми свали купичката. Не казаха нищо, застанаха близо до тях и ги загледаха.

Медицинският работник доближи Патриша. Той оформи нещо като койка от тракционни полета пред себе си и Олми покани Патриша да легне в нея. Тя се подчини. Медиработникът разпери над главата ѝ цяла мрежа от тънки черни кабели.

Мрежата бавно се спусна и притисна косите ѝ. Патриша вдигна ръка и я докосна.

— Ще гледам да не се показвам пред хората в такъв вид — пошегува се тя.

Ланиер коленичи до койката и улови ръката ѝ.

— Ние сме двама бездомни хотентоти^[1] — прошепна той. — Които се надбягват с вятъра.

Патриша се усмихна измъчено, после завъртя глава и погледна към Олми.

— Готова съм — каза тя.

— Няма да почувстваш болка, нито каквото и да било усещане — успокой я Олми.

— Каквото и да е — готова съм. — Тя стисна за миг ръката на Ланиер, после я пусна. Той отстъпи назад.

Мрежата я притисна по-плътно и тя потрепери, макар допирът да не беше болезнен. Ланиер следеше всяко нейно движение. Пресиънт Ою застана до него и положи ръка на рамото му.

— Тя носи в себе си частица от нашата мечта — рече сенатор Ою. — Моля ви, не се безпокойте.

Лицето на Патриша придоби съсредоточен вид. Ланиер почувства, че му призлява. Не се чуваше никакъв звук, нищо, което да

показва, че тъкмо в този момент прехвърляха онова, от което се нуждаеха. Или пък го копираха.

Тя отвори очи и завъртя главата си към него.

Мрежата бавно се отдръпна.

— Нищо ми няма — обяви Патриша и седна в койката. — Не се чувствам променена.

— Матрицата ще се нуждае от още няколко часа за окончателно съзряване — рече Олми. — След това Корженевски отново ще бъде с нас.

— А тяло ще има ли? — попита Ланиер. Патриша застана до него.

— Ще обитава тялото на медиработника, докато неговото бъде готово — отвърна Олми. — Разбира се, ще може да проектира своето собствено изображение. Това, между впрочем, ще е един от белезите за успешна реконструкция.

Патриша отново хвана ръката на Ланиер и я стисна развълнувано.

— Благодаря ти — рече тя.

— За какво ми благодариш, за Бога?

— За проявената храброст.

Ланиер я погледна слисано.

Патриша, Ланиер и Олми последваха медиработника към спалнята, където бяха прекарали нощта. Олми реши, че Корженевски ще се чувства по-добре, ако дойде на себе си в относително позната обстановка — обикновена стая, със стандартна декорация, малко на брой присъстващи лица — и никакви чуждопланетни. Ри Ою и Ятес се съгласиха.

— Освен това, — добави портопроходецът — ти си чакал този миг цели пет века. Така че, празникът е по-скоро за теб.

След като се настаниха в стаята, изчакаха петнадесетина минути, а сетне Олми поиска от медиработникът да изобрази индивидуалността, която го обитава, за да преценят доколко е напреднал процесът. Патриша вдигна изненадано ръка към лицето си, когато съвсем неочаквано пред тях се появи изображението. Беше силно разкривено, горната половина от тялото бе раздута като балон, а долната — съвсем малка, почти несъществуваща в основата. Липсваше усещането за плътност, някои части на тялото бяха почти прозрачни,

други имаха мътноват оттенък. Доминиращ бе синия цвят. Издължената и извита като полумесец глава ги разглеждаше, премествайки поглед от лице на лице.

— Не се плашете — успокой ги Олми. — Последен съзрява усетът за собственото тяло.

Само за няколко минути изображението на тялото се промени драстично. Синьото избледня, заменено от по-естествени цветове, а прозрачните участъци се изпълниха.

Олми отбеляза със задоволство, че крайният резултат съвпаднаше напълно с представата му за оригинала. Пред тях стоеше слаб, тъмнокос мъж, среден на ръст, с тънък, заострен нос и весели, проницателни черни очи. Кожата му бе тъмна като кафе.

Въпреки това Олми продължаваше да оглежда внимателно изображението, дирейки минимални отклонения. Колкото и близка до оригинала да бе Загадката, която бяха наложили върху частичните, тя не беше идентична с него. От друга страна, изключително важно бе Корженевски да си възвърне изцяло съзнанието, което пък щеше да е залог за възстановяване на неговата личност такава, каквато е била преди убийството — и преди Олми да бъде роден.

— Добре дошъл — поздрави го на глас Олми.

Изображението го погледна и направи опит да заговори. Устните му се раздвижиха, но не издадоха звук. Изображението затрептя и когато отново възстанови плътността си, произнесе:

— Познавам те. Чувствам се много по-добре — и някак различен. Реконструиран ли съм?

— Доколкото ни стигнаха силите — отвърна Олми.

— Помня съвсем малко — и спомените ми са като кошмари. Ти беше съвсем малък... когато за пръв път се срещнахме.

Олми усети, че в душата му се надига ново и непознато чувство, което Рам Кикюра също би определила като атавизъм.

— Бях петгодишно хлапе — рече той. Спомняше си съвсем ясно срещите с частичните записи на Инженера в паметта на апартамента, който обитаваха по онова време, страхът и притеснението от разговорите с една толкова прочута — и мъртва — личност.

— От колко време съм мъртъв?

— Пет столетия — рече Олми.

Инженерът изруга — постъпка, която за времето си би била груба и невъздържана, ала за Олми беше само архаичен и дори мелодраматичен жест.

— Защо ме върнахте обратно? — попита Инженерът. — Сигурно ви е било по-добре без мен.

— О, не — възкликна искрено Олми. — За нас беше чест да ви върнем обратно.

— Вероятно представите ми ще са крайно изостанали.

— Този проблем може да бъде коригиран до няколко часа.

— Не се чувствам... завършен. Каква е причината?

— Все още не сте съзрял. Вашата реконструкция продължава. Освен това нямате собствено тяло. За момента обитавате тялото на един медицински работник.

Отново ругатня, този път дори по-звучна.

— Не разбирате ли, че съм изостанал безнадеждно от вашето време! Само един умствен инвалид може да обитава механичният мозък на толкова усъвършенстван медицински работник... — Изображението сведе глава, разглеждайки Олми изпод вежди. — Чакайте, записът на личността ми е бил повреден, нали?

— Да — призна Олми.

— Коя част липсваше?

— Загадката. Наложих се да ви възстановяваме от частични записи.

— И чия Загадка замени моята?

Олми посочи Патриша.

— Моите благодарности — поклони се Корженевски след кратко мълчание.

— Няма защо — отвърна смирено Патриша.

— Изглеждате ми позната... виждал съм ви преди.

— Това е Патриша Луиза Васкес — представи я Олми.

В първия миг на лицето на Инженера се изписа недоверие. После изображението бавно протегна ръка към Патриша. Патриша я сграбчи, без да се изненадва от допирът и топлината на проектираното изображение.

— Онази Патриша Луиза Васкес?

— Същата — отвърна Патриша.

Корженевски изви глава назад.

— Май имам доста да уча. — Той пусна ръката ѝ и тихичко се извини. Сетне пое протегнатата десница на Ланиер и я стисна лекичко.

Ланиер все още не можеше да повярва, че пред него наистина стои човекът, създал коридора.

— Имах една малка... не зная какво е — може би статуя, или холограма — посветена на вас. Държах я на бюрото си. За мен вие сте истинска загадка, от много години насам... — той изведнъж осъзна, че дрънка глупости. — Ние сме от Земята — завърши неочаквано Ланиер.

Лицето на Корженевски беше непроницаемо.

— Къде се намираме? — запита той.

— В Пътя, на маркировка 1.3x9 — отвърна Олми.

— Къде е Шишарк?

— В орбита около Земята и Луната.

— Коя година сме?

— 2005 — рече Патриша.

— От началото на Пътешествието ли? — попита с надежда Корженевски.

— От новата ера — отвърна Олми.

Лицето на Инженера внезапно придоби уморен вид.

— И колко време ще ви е нужно за да попълня празнините в образованието си?

— Можем да започнем още сега, преди да е съзряла личността ви.

— Май ще е най-добре да не губим време, а? — Инженерът се обърна към Патриша и каза: — Вие сте много млада. Каква част от работата ви е завършена... или публикувана?

— Все още не съм издала нито една от по-важните си разработки.

— Виж това ме изненадва... Честно казано не предполагах. Време е да ми разкажете как сте се появила тук... и защо.

Още преди Олми да уреди въпроса с образованието на Инженера, двамата с Патриша бяха потънали в задълбочена дискусия.

Четири часа по-късно изследователите, сред които имаше представители на седемте разумни форми на живот, които използваха коридора, се събраха край терасата. По един или друг начин всяка една от тези разумни форми бе доказала, че може да бъде от полза на хората, ала нито една от тях не бе поставена в подчинено положение, в

сътрудничеството си със своя патрон — всички бяха пълноправни партньори при завладяването на Пътя. Чуждопланетните се отличаваха с голямо разнообразие на формите, помисли си Ланиер, макар и не толкова, каквото се наблюдаваше при неоморфите в Аксисград.

Трима от тях бяха франти, загърнати в блестящи като метално фолио пелерини, които изглежда се смятаха за официално облекло на Тимбъл. Съществото до тях имаше П-образна форма, като двете рамена бяха свързани с дебело възлесто въже от плът, кожата му беше гладка, черна и стъкловидна, а четирите крайника опираха солидно в земята. Съществото бе обкръжено от светеца в червено карантинна линия. Явно местната атмосфера не му понасяше добре.

Точно зад Ятес, в северния край на терасата, един талситов изследовател се поклащаше на осемте си пипала, заобиколен от тракционен мехур, съдържащ естествената за него газова среда — съвсем малко кислород, значително по-висок процент въглероден двуокис и достатъчно ниска температура, та по стените на мехура да се кондензира влага. Мъхестите му „антени“ бяха в постоянно движение. Останалите чуждоземни изследователи бяха загърнати в подобни тракционни мехури, най-чудноватото от тях имаше четириглаво змиевидно тяло, а персоналната му сфера бе изпълнена с мътно-зеленикава течност. Приличаше на рядък екземпляр от зоологическа градина.

Както изглеждаше, формата на човешкото тяло не беше особено популярна във вселената.

Малко преди началото на срещата Ланиер и талситът имаха кратък и странен разговор — странен, заради близостта, която изпитваха помежду си, сякаш бяха съседи по апартаменти, срещнали се на купон у общ приятел.

Талситът се бе разположил в северния край на терасата и разменяше неясни реплики със стоящия до него франт, докато вторият франт чакаше търпеливо наблизко. Франтите се бяха хомогенизирали за последен път само преди няколко часа, което премахваше необходимостта вторият франт да взима участие в разговора, освен ако не се налагаше да разсъждават паралелно. Междувременно Ланиер и Патриша се натъкнаха до пръскане с обяда, който им бяха поднесли. Сетне Патриша последва Олми за да продължи разговора си с Корженевски.

Чак след първите разменени реплики Ланиер осъзна, че разговаря с талсита. Първоначално талситът се бе приближил до Пресиънт Ою, за да обсъди с нея предстоящата церемония. Отпърво двамата използваха пиктирани изображения, после Ою премина на английски и представи талсита на Ланиер. Талситът говореше перфектен английски, макар нито една част от тялото му да не помръдваше, когато произнасяше думите.

Ланиер дори не почувства любопитство, толкова се беше нагледал на какви ли не чудеса — както големи, така и малки. Трябваше да съсредоточи цялото си внимание за да подбере най-подходящите думи, докато разказваше как са се озовали тук. Все пак общуваше със същество, което по нищо не напомняше на човек, притежаваше напълно непозната психика (а и какво можеше да научи за него, след като обменяха мисли на език, който бе чужд за единия, макар и роден за другия?), а същевременно обсъждаха последствията от Смъртта и разговаряха за алтернативни вселени и завладяването на космоса. Талситът не пропусна да му разкаже малко за своя роден свят. Ланиер кимаше и с изненада установи, че не всичко е напълно неразбираемо. Едва ли би помислил така допреди няколко месеца.

Оказа се, че съществата, наречени талсити, са страничен клон на обединен биологично-механичен разум, който на времето владеел четиринадесет планети от една много стара слънчева система. В зенита на своето развитие управляващият разум бил съхраняван в специални блокове, но за разлика от записите в Градската памет на Аксисград, той не притежавал материален носител. С течение на времето обаче обединеният разум се разделил на множество индивидуални, които пък създали свои собствени материални форми. Именно тези форми били прародители на талситите. Както стана ясно от разговора, родителските форми съществували до ден днешен, но по характер били затворени, самовглъбени и затова създали талситите, които да им служат като търговски посредници и съветници на помладите и незрели цивилизации. Случило се така, че една от вратите в Пътя се отворила към талситов свят и обитателите му започнали активна търговия — първо с джартите, които били отворили вратата, а след изтласкването им — с хората.

Оказа се също, че цивилизацията на талситите и техните родителски форми е стотици пъти по-възрастна от човечеството.

— В такъв случай защо въобще си губите времето да общувате с нас? — попита Ланиер.

— Наречете го хоби, или признак на застаряване, ако щете — рече талситът без никаква следа от високомерие или надменност. — Моят народ е усвоил някои обичаи — най-вече що се отнася до пречистването и подреждането на съхраняваната в мозъка информация — които вие, хората, намирате за безценни. Радваме се, че можем да ви бъдем от полза и на свой ред да се сдобием с информация, която има голяма стойност за нас.

След няколко минути ги повикаха за началото на церемонията.

Ланиер се озова между Корженевски и Пресиънт Ою, докато на Патриша бе отредно почетното място до Ятес и Ри Ою.

Церемониалните одежди на Ри Ою бяха доста скромни и всъщност се състояха от бяла памучна риза и черен панталон. На краката си носеше мокасина от черна лъскава кожа. Ятес бе облякъл свежо-зелено наметало, а лицето му имаше изморен вид.

Ри Ою пристъпи към стълбата, която се извиваше над кръглата тераса. Спря за миг, склонил глава, а после даде знак на Патриша да го последва.

— Искам да наблюдаваш всичко внимателно — рече ѝ той. — Ключицата е в състояние да определи приблизителното местонахождение за отваряне на врата, но ти си тази, която ще посочи точното място и ще се настрои към търсения свят. Задачата ти в значителна степен зависи както от точната преценка, така и от интуицията.

Той се наведе, сграбчи ръкохватките на ключицата и я изтегли от кальфа в средата на сияещите тракционни линии. Патриша погледна надолу и почувства, че ѝ се вие свят — от терасата до дъното на шахтата имаше най-малко шейсет метра.

— Освен това, не бива да подценяваш значението на ритуала — продължи портопроходецът. — Той настройва ума. Подготвя го. Може и да не е абсолютно необходим, но лично на мен ми помага. Сега — Ри Ою протегна ключицата и затвори очи. — Днес няма да търсим някоя обикновена врата. Посветих петдесет години от живота си за да открия това отклонение и до този момент то неизменно ми убягваше. — Той отвори очи и я погледна усмихнато. — Сигурно се питаш какво търсим тук и защо отваряме нова врата, която ще трябва съвсем скоро да

затворим, за да прогоним джартите с помощта на Аксисград. Това се питаш, нали?

Патриша кимна.

— Защото, въпреки че не изпитвам никакво уважение към настоящите гешелистски управници, аз оставам верен на Хексамона. И ще му бъда верен, дори ако моите приятели ме сметнат за предател, което вероятно ще се случи веднага щом научат за тази церемония. С други думи — аз изпълнявам своя дълг, който е да отворя и тази врата.

— И все пак не разбирам — рече Патриша без да откъсва очи от ключицата.

Ри Ою пусна едната ръкохватка и завъртя ръка, очертавайки във въздуха кръг.

— Всички врати са настроени по такъв начин, че да се отварят към други светове — към планети. Пътят пресича безкраен брой от възможни отклонения към други светове, а нашата задача е да извършим окончателния избор, сред този безбрежен океан от възможности. Вероятно си забелязала, че вратите са разположени на разстояние една от друга не по-малко от четиристотин километра. Това се дължи на ритъма, следван от геометричните колоди. Разбираш ли какво имам пред вид пот ритъм?

— Да — кимна Патриша.

— Досега не сме рискували да отваряме врати вътре в колодите. Те съвместяват алтернативни вселени и хронологични линии, с които не сме състояние да се справим. Ние работим между тях. — Той разсече въздуха с длан. — Действаме в обхват от десет метра, но дори вътре в толкова малък обхват съществуват милиарди възможности. Настройваме се с максимална точност към някой обект с планетарна маса — ключицата ни съобщава за размера на тази маса, предавайки пиктирани изображения директно в ума, заедно с цялата останала необходима информация. Ето, почувствай сама — той пое ръката ѝ и я положи на ръкохватката. Умът ѝ мигом бе потопен във водопади от разнородна информация и изображения.

— Погледни ме сега.

Тя впери очи в Ри Ою и той пиктира директно в главата ѝ цяла серия от технически познания.

— Далеч по-лесно за теб щеше да е, ако разполагаше с имплантат, но ти поне имаш склонност към тези неща — както и

желанието да ги научиш. Не мога да ти прехвърля цялото си умение, това което мога, е да подпомогна интуицията ти. — Той придружи думите си с поредната серия от инструкции. Положила ръка на ключицата, Патриша усещаше трептящия пулс на информационната вълна.

— Не мога да ти помогна също и да откриеш пътя за дома — продължи той и лекичко я чукна по ръката, за да я отдели от ключицата. — Няма да съм с теб в този момент, нито пък Ятес или Олми. Имаме друга, не по-маловажна работа. Но ако теорията ти е вярна — и не виждам причини да не е — тогава ти наистина ще откриеш търсената врата в геометричната колода. Притежаваш необходимите познания за този опит. А сега, следи ме внимателно. Днес няма да отваряме врата към друг свят. Ще я отворим към Пътя.

Патриша го погледна озадачено.

— Видяла си кривата на Пътя, Патриша, уверен съм, че си я изчислила.

— Така е — съгласи се тя.

— А видя ли мястото, където Пътят се пресича със себе си?

— Не.

— Почти незабележимо е и отстои на огромно разстояние. Предполагаме, че толкова далече характерът на Пътя може да претърпи значителни изменения. С времето Аксисград ще достигне тези сектори, може би след милиони години — доста по-скоро, ако гешелистите осъществят настоящите си планове. Когато отворим вратата към това отклонение, ще разберем каква е природата на Пътя, какво точно сме създали и докъде се простира. Нашият дълг пред Хексамона изисква да осъществим този пионерски опит. Разбираш ли сега защо сме тук?

Патриша кимна.

Ри Ою се обърна към изследователите и неговите колеги в основата на терасата.

— Инженерът готов ли е да наблюдава?

— Тук съм.

— Разбирате ли какво възнамеряваме да извършим?

— Да. Така мисля.

Портопроходецът въздъхна и погледна изкосо Патриша.

— Днес всички сме привилегировани — каза ѝ той.

Ключицата започна тихичко да бръмчи, когато Ою пристъпи върху тракционните полета. Той покани Патриша да се присъедини към него. Тя застана върху съседната на неговата линия, а полето плавно се огъна под тях, оформяйки нещо като купа. Намираха се само на няколко метра от дъното на шахтата, когато преустановиха спускането. Ри Ою коленичи и постави ключицата обратно в калъфа.

— Стесних размера на сектора до няколко сантиметра — рече той. После, за изненада на Патриша, вдигна глава и поде протяжна песен: — В името на Звездите, в които вярваме безпределно, в името на Пътя на живота и светлината и в името на съдбата, която не можем да избегнем, колкото и свободни да сме в своя избор. В името на Светия дух, въздух за нашите умове, вятър за мислите ни, роден от плът, или пренесен с машина, който води ръцете ни, вдъхновява вярата ни, за да извади наяве онова, що е скрито в нас.

Ланиер забеляза, че Корженевски, а и всички останали повтаряха беззвучно молитвата заедно с Ри Ою. Може би думите ѝ бяха написани от самия Инженер?

Бръмченето на ключицата се усили. Патриша стисна долепи длани и осъзна, че неволно е заела молитвена поза. Ала не намери сили да разтвори пръсти и да пусне ръцете си отстрани.

— И в името на Древните, някои от които са тук, с нас, в този тържествен миг, родени от плът или възкресени благодарение на нашите усилия, в името на всички онези, които изгоряха, за да открием верния път, които изстрадаха Смъртта, за да ни дадат живот...

В този миг Патриша и Ланиер почувстваха, че в очите им напират сълзи.

— Аз въздигам тази ключица към безчетните светове и озарявам с нова светлина Пътя, отваряйки вратата към нашия всеобщ просперитет — на тези които водят, и на водените, които създават и създаваните, които осветяват Пътя или се къпят в дарената им светлина.

Той извади ключицата от нишата ѝ в полето и я вдигна между коленете си. Бликацията от ключицата ярък поток от пикти озари лицето му като пламък. Бръмченето бе преминало отвъд границата на слуха.

— Ето... Аз нов свят отварям...

Бронзовата повърхност на Пътя под тях постепенно започна да се разтваря в гъста мрежа от черни и червени линии. Ри Ою се изправи, изпълнал ключицата пред гърдите си.

Застанали съвсем близо до ръба на шахтата, изследователите, Ятес, Пресиънт Ою, Ланиер и изображението на Корженевски гледаха право надолу, към вихрещата се илюзия от цветове и безкрайни възможности.

Илюзията се разтвори и вътре в нея се образува кръг от непрогледен мрак.

Ри Ою подаде ключицата на Патриша и тя стисна силно ръкохватките.

— Почувствай сега силата на онова, което се случва — предложи й той на английски. — Овладей усещането, придружаващо правилното отваряне.

Ключицата в ръцете й бе като жива, неделима част от нея, свързана с постоянния поток от пикти. Инструкциите на Ри Ою бяха съвсем подробни и вече бяха залегнали дълбоко в ума й.

Усещането за сила я въодушевяваше. Патриша почувства, как в нея се надига неудържим смях, докато ключицата разширяваше отвора върху повърхността на Пътя. Високо над тях недовършеният купол, който бе приютил кабинета на Ри Ою се премести в нова позиция, търсейки центъра на вихъра.

— Това е най-опасният момент — рече й Ри Ою. — Ако сега изгубим контрол, куполът ще ни затвори и после ще изглади завихрянето в стената. Тогава двамата с теб ще бъдем захвърлени завинаги някъде из безкрая на Пътя. — Ще се озовем там, където ни отведе изоставената врата и няма да можем да де върнем обратно. Чувстваш ли тази възможност?

Патриша кимна. Въодушевляването й се смени с усещането, че държи за опашката нещо неопикуемо враждебно и неприятно. Стараеше се да не откъсва очи от ключицата.

— Ето, това е — обяви Ри Ою. — Олми наистина е бил прав. Ти си повече рожба на нашето, отколкото на твоето време.

Стените на купола постепенно придобиха бронзовия цвят, характерен за всички останали портални съоръжения. Вихърът в центъра на шахтата, заобикалящ черния кръг, започна бавно да се издига и тракционните полета ги понесоха плавно нагоре.

— Последвай ме — рече Ятес на Ланиер, докато изследователите се отправиха навън. Подредиха се наново на около петдесетина метра от терасата, близо до работния кабинет на портопроходеца.

Терасата и тракционните полета се изравниха отново. Ри Ою стисна ръкохватките на ключицата.

— Тук има стотици хиляди възможности — прошепна той. — Мога да ги почувствам през ключицата... да ги опозная. В разстояние на една секунда научавам подробности за стотици хиляди светове, но се нуждая само от един. Аз чувам този свят... изучавам характера му... установявам допирателната, която заема. Ключицата самоконтролира дейността си, поддържа неизменна позиция, но аз съм този, който я ръководи... И аз намирам.

Лицето му имаше вдъхновен, триумфиращ израз. Кръгът от непрогледен мрак продължаваше да се разширява, а по края придоби яркосин оттенък. Бронзовата стена на Пътя около кръга отново възвръщаше своята плътност, оформяйки малка падина, в центъра на която отворът вече сияеше в лазурно синьо. Падината ставаше все по-дълбока и Патриша неволно оприличи процеса на пространствено-временно заздравяване, привикване на стената с неестествената външна намеса.

Патриша зърна по края на лазурния кръг нещо издължено и ярко, около което се носеха масивни черни предмети.

— Вратата е отворена — обяви Ри Ою. Той пъкна ключицата в нишата и скръсти ръце. — А сега да установим какво има от другата ѝ страна.

— Ще влезем ли? — попита Патриша.

— Не — рече портопроходецът и се засмя. — Ще изпратим някой от нашите механични приятели. А след като се върне с доклад, ще вземем решение, без да рискуваме нищо.

Оформената в тракционното поле купа ги издигна до тясната площадка, свързваща ги с терасата. Ри Ою стори път на Патриша и двата се присъединиха към останалата група в работния кабинет.

Междувременно един монитор с кубовидна форма излетя нагоре по току що оформения хълм и премина над перилата на терасата. След това се плъзна надолу в падината и изчезна през вратата. Ятес активира най-близкия пиктор и го настрои към сигналите на монитора, предавани с помощта на ретранслатора на терасата.

Ланиер с изненада установи, че осанката на Патриша се бе променила. Изглеждаше по-самоуверена и значително по-спокойна. Тя взе ръката му в своята, притисна я нежно, усмихна се и каза:

— Мога да го направя. Чувствам го. Мога да повтора всичко, което видях.

Изображението от монитора застана на фокус. Ятес предаде серия от пикти със сгъстена информация за условията на отвъдната страна.

— Мониторът се намира в среда на вакуум — докладва той. — Радиационният фон е много нисък. Ако това наистина е друга част от Пътя, значи потокът там е с ниска активност и е стабилен.

— Не виждам никакъв поток — коментираше данните Ри Ою, а лицето му имаше съсредоточен вид.

Образът постепенно стана кристално ясен.

— Огромен е — прошепна едва чуто сенатор Ою.

В неизвестната точка, където вратата бе проникнала в Пътя, тръбовидно оформената вселена беше разширена и диаметърът ѝ вероятно надвишаваше петдесет хиляди километра.

— Геодезичен нанос — произнесе Патриша.

— Прилича на нещо подобно — съгласи се Ри Ою. — Въпросът е, дали е възникнал естествено.

Ланиер дори не си направи труда да поиска обяснение — съмняваше се, че ще е в състояние да го разбере.

Пътят бе изпълнен с колосални структури, тъмни кристални маси, достигащи хиляди километри на височина, някои от тях в свободен полет, хвърлящи гигантски сенки върху отсрещната стена на Пътя, докато преминаваха покрай ослепителната, извиваща змиевидно като речни меандри, плазмена тръба.

— Повърхностното притегляне е приблизително една десета g — продължаваше Ятес. — Повечето параметри показват значителни отклонения, Ри. Как мислиш, дали това не е някакъв друг Път, а не нашият?

— Разполагаме ли с каквито и да било сведения, че някой друг освен нас е създал подобна вселена? — попита портопроходецът.

— Не — призна Ятес.

— Придавайки цилиндрична форма на Пътя, ние го оформихме според нашите представи за подобно съоръжение. Искрено се

съмнявам, че и други биха се придържали към същата логика. Особено когато разполагат с безкрайно много възможности.

— И все пак тази форма притежава незаменими предимства, особено когато се използва с търговски цели...

Ри Ою кимна отсечено, за да покаже, че е съгласен с предположението. Изглеждаше малко озадачен, докато се запознаваше с данните.

— Обстановката е много странна — каза той. — Не откривам никакви данни за наличието на поток, а и плазмената тръба изглежда доста необичайно. Сякаш някой съзнателно я е променил.

— Джартите?

— Не — поклати глава портопроходецът. — Тези структури не са типични за архитектурата на джартите. Не съм уверен, че притежават някакво конкретно предназначение — по-скоро може би се касае за кристализирани пространствено-временни изкривявания, или... — той поклати глава. — Или просто надхвърлят границата на нашите представи. Освен това, искрено се съмнявам, че джартите биха могли да достигнат толкова надалеч. Това отклонение — ако наистина е отклонение — се намира отвъд 1x15. Иначе казано, става дума за разстояние от над сто светлинни години надолу по Пътя.

— Невъзможно е там да има врати — обади се Патриша.

Ятес вдигна учудено вежди.

— Защо?

— Защото от гледна точка на времето, това е извън пределите на нашата вселена. Значи там вратите биха се отваряли към... — тя вдигна ръце. — Към нищото. Към нула.

— Не е задължително — възрази Ри Ою. — Но хрумването ви е доста интересно. По време на създаването му, Пътят беше адаптиран така, че да се съобразява сменящите се околни условия. Там, където условията по една или друга причина не отговарят на реалните изисквания, той е в състояние да ги променя — както условията, така и предпоставките.

— Аксисград може ли да стигне до там? — попита Пресиънт Ою.

— Не зная. Ако потокът престане да съществува, ще се наложат известни корекции... а това е доста трудна работа. Не съм и допускарал,

че е възможно изчезването му отвъд определена точка, но в такъв случай...

— Пътят е в състояние да се самоподдържа — довърши вместо него Ятес.

— Точно така. Не са му необходими нито машините в шеста кухня, нито път трайна връзка с Шишарк.

— Изглежда ми празен — отбеляза Ланиер. Не знаеше дали трябва въобще да се намесва в дискусията. — Не виждам никакво движение.

Ятес даде инструкции на монитора да отгледа повърхността от близо. Образът претърпя няколко увеличения, разкривайки накрая кристални образования с титанични размери. Те изпълваха Пътя — някой лежаха на една страна, а плазмената тръба се извиваше между тях.

Всички структури, включително и леляците, бяха покрити с подобни на куполи дискове, очевидно предназначени да охраняват ясно различимите гънки на отворените врати. Образът продължи да се увеличава. Скупчените нагъсто врати бяха свързани с плътна мрежа от блестящи линии. Това без съмнение беше трафик — търговски, или от друг характер — но с невъобразими мащаби и съвсем различен от този, който познаваха.

Изображението бе заобиколено от нов порой пикти.

— Вече е извън всякакво съмнение, че липсва поток — потвърди Ятес. — Пътят в този участък е напълно стабилен и самоподдържащ се.

Патриша имаше унесен вид. Ланиер се досети, че и потънала в обичайното си вгълбено състояние. Опитваше се да разбере онова, което ставаше пред очите ѝ — и което за него бе недостижимо.

— Това не е случайно — произнесе дрезгаво тя.

— Моля? — попита Ланиер, хвана я за лакътя и погледна към останалите присъстващи. Тя отвори широко очи и се обърна към него.

— Именно това ще се случи, ако Аксисград се засили надолу по Пътя със скорост близка до тази на светлината — още преди да е започнало пътешествието. По същество Пътят е разположен извън времето и трябва да се приспособява към всяко събитие по дължината на заеманото пространство. И това ще е прякото последствие — особено ако бъде прекъснат откъм Шишарк.

— Да? Моля продължавайте... — покани я Ятес.

— Права е — намеси се Корженевски. — Беше повече от очевидно. И някой вече се е възползвал от случилото се — не са нито хора, нито джарти, а най-вероятно не става дума дори за същества от нашата вселена.

Ри Ою се усмихна широко.

— Опасявам се, че някои от присъстващите все още не разбираме за какво говорите. Моля, не спирайте.

Патриша хвърли поглед на Инженера и за миг ѝ се мярна нещо познато. Частица от нея... Корженевски ѝ кимна окуражаващо.

— Чудесно се справяте — рече ѝ той.

— Свидетели сме на резултата, пренесен по свръхкосмическите вектори, от онова, което предстои да се случи с Пътя — поде тя. — Вече обмислях подобна възможност, още преди да заминем за Тимбъл, в деня, когато ме посети злосторникът. Ако Аксисград развие скорост по-висока от една трета c , той ще огъне Пътя и ще предизвика пространствено-времева ударна вълна, която ще го изпревари, надхвърляйки скоростта на светлината. Тази ударна вълна ще съществува извън времето и ще пристигне преди причината, която я е породила. Вълната вече е преминала през сектора, който наблюдаваме — вероятно преди векове, може би дори преди да бъде създаден Пътят. Ясно е, че обект, който се придвижва по сингуларната — или потока — със скорост близка до светлинната — би я деформирал до неузнаваемост. Той би предизвикал промени в структурата на виртуалните частици, нещо като „изпаряване“. — Тя си пое развълнувано дъх и затвори очи, представяйки се по-нататъшните математически последствия. — Пътят е бил принуден да се разшири и да заеме нова, по-стабилна форма. А потокът просто е изчезнал.

Олми мълчеше, загледан в Корженевски. Подул се е от гордост, помисли си Ланиер.

— Движещата се на разстояние от няколко светлинни години пред града ударна вълна ще поразява, бих казала „стерилизира“ всичко, което среща. В поразения район няма да съществува нищо друго, освен самият Аксисград. Всички гънки в стената на коридора ще бъдат изгладени, а вратите — затворени. — Тя посочи странните структури. — Очевидно в наблюдавания район Пътят вече се е

разширил и движещи се вътре в него релативистични обекти не биха предизвикали подобни драстични промени.

Ланиер все още си блъскаше главата над странния феномен с изчезването на сингуларната преди още да бъде завършена конструкцията на обекта, който щеше да предизвика нейното „изпаряване“. Съвсем скоро се обърка в неясни и противоречиви предположения, които изглежда не тревожеха нито Корженевски, нито портопроходците.

— Ще можеш ли да осъществиш замисъла си? — попита той Патриша.

— С любезното съдействие на сер Корженевски — отвърна тя.

— Значи скоро ще узнаем още нещо, което отдавна вълнува мислите ни — намеси се Ри Ою. — И ще подготвим доклад за президента. А неговата фракция може да постъпи с доклада както желае. — Той се усмихна. — Както намери за добре.

В този момент отбранителният монитор излъчи няколко огненочервени пикти, сигнализирайки, че изпраща важно съобщение. Олми отиде да го приеме. Когато се върна, лицето му имаше тържествуващ вид — в пълно противоречие с онова, което им съобщи:

— Джартите са отворили своята врата. Извършили са го от разстояние, точната локализация е 1.5x9. Сега вече отрязаха и последната ни отбранителна станция. В коридора е нахлул плазмен фронт, който скоро ще достигне максималната си скорост. Приблизително след седем часа ще бъде тук. Трябва да тръгваме незабавно.

Пресиънт Ою потърси с поглед баща си.

— Гешелистите няма да позволят на джартите да ги изтласкат от Пътя — заяви тя.

— Значи президентът няма никакъв избор, нали? — отвърна Ри Ою. — Пътят сам определи съдбата си, а също и джартите. Президентът ще получи онази част от града, където живеят неговите поддръжници. Ние ще вземем своята част и всеки ще потегли по избора от него път.

[1] Южноафриканска етническа група, чийто земи били заграбени от холандските колонизатори — бел.прев. ↑

ШЕСТДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Мирски и още трима „емигранти“ получиха малки сферични апартаменти в Дебрите на Централния град. От началото за тях се грижеха трима хомоморфи-гешелисти, две от които жени, а третият — с неопределен пол.

Мирски прекарваше по-голямата част от времето вътре в сферата — включваше се към различни канали с пиктирана информация, част от която им превеждаше и коментираше назначения за случая педагог. Дватама с Рожденски бяха приели да им поставят имплантати, за да ускорят учебния процес и усвояването на информацията. Гледаха и слушаха, а говореха рядко. Рожденски често го посещаваше, докато Римская — навъсенният американец с женско име — странеше от тях.

Домакините ги посещаваха ежедневно, старяха се да са в телесен вид, за да не ги смущават, предаваха им кратки, сбити уроци, а гостите се опитваха да възприемат и запомнят колкото се може повече.

Усещане за надвиснала опасност витаеше из града и като се изключеха домакините, никой от останалите гешелисти не обръщаше особено внимание на гостите. Дебрите почти бяха опустели, повечето от доскорошните обитатели се бяха преместили в други квартали, в очакване на назряващите събития.

Скоро в града бяха получени съобщенията от най-далечната защитна станция. Джартите отворили нова врата от разстояние, в следствие на което вътре в Пътя нахлула плазма от намираща се в непосредствена близост звезда.

Седемнадесет часа щяха да са необходими на разрушителната вълна да достигне отсамния край на Пътя, ала жителите на гешелистките квартали от Аксисград трябваше да вземат решение за действие далеч преди този момент. Ако желаят да останат в Пътя и да не го предостъпват на джартите, в такъв случай налагаше се да ускорят заемания от тях сектор от града поне до една трета от скоростта на светлината, преди да се сблъскат с плазмения фронт.

Предполагаше се, че веднага след нахлуването на звездния материал в Пътя плазмената температура ще започне да спада, преминавайки под критичната точка на топене, но още дълго щеше да се задържи в пределите на деветстотин хиляди градуса. Едва след сблъсъка със задвижената част от града условията щяха да се променят драстично.

Според прогнозите, в момента на сблъсъка с плазмения фронт, под въздействие на ударната пространствено-временна вълна плазмата щеше да се сплеска, превръщайки се в тънък слой от нагорещено вещество. Този слой щеше да покрие повърхността на Пътя в момента на преминаването на града, а после отново щеше да се загрее до температура надхвърляща многократно точката на топене и щеше да изпълни вътрешността на коридора със свръхнагрятата плазма. По такъв начин преминаващите с релативистична скорост квартали на Аксисград щяха да трансформират вътрешността на Пътя в една тръбовидна свръхнова.

Мирски напрягаше усилия за да следи обществените дискусии, въпреки че малкото предположения, които бе в състояние да схване, му се струаха повече от налудничави. Почти не се тревожеше за собственото си оцеляване сега, която се намираше във вихъра на толкова величествени събития, надхвърлящи границите на всякакво въображение.

Политиците-гешелисти, получили най-сетне жадуваната свобода на действие, трескаво крояха планове. Първо — необходимо бе да бъдат създадени достатъчно издръжливи предни и задни щитове, за да се избегне облъчването на града с твърда радиация, но това означаваше допълнително натоварване за четирите главни поточни генератори, които им бяха останали след разделянето и които и без това щяха да работят на максимални обороти при подобни високи скорости. Ще успеят ли?

Да, отвърщаха физиците. Но на косъм.

Освен това се налагаше да бъде изграден и втори защитен екран по протежение на поточния тунел. Потокът също щеше да се превърне в източник на смъртоносно високи дози радиационно лъчение. Ще понесат ли генераторите и този допълнително натоварващ системата източник?

Да. Но с още по-силни резерви.

Въпреки съмненията, обитателите на града бяха единодушни както никога досега. Никой от тях не желаше да се върне на Земята, гледаха напред, в бъдещето, а не към миналото. А и след като бяха воювали с джартите от векове, нямаха никакво намерение да им предостъпят доброволно Пътя тъкмо в този момент.

Римская предпочете да се носи из Дебрите и по такъв начин пропусна всички оживени дискусии. Беше се вгълбил в горещи молитви и не се интересувахе нито от обкръжаващата го обстановка, нито от реакцията на минавачите. Най-голямата му тревога беше, дали Бог ще е в състояние да чуе молитви, произнесени във нормалния време-пространствен континиум? Възможно ли е да съществува такъв момент, в който да бъдеш откъснати напълно от Бога?

Жената, която бе назначена да го наглежда, се стараше да го следва от известно разстояние, за да му осигури пълен покой. И без това смяташе, че не е в състояние да му помогне с терзаещия го въпрос. За нея той бе също толкова безсмислен, колкото да се питаш какъв брой ангели биха могли да танцуват върху главичката на карфица.

Докато очакваха окончателното решение от дискусията Рожденски и Мирски се носеха плавно само на няколко метра един от друг в миниатюрната градина. Далеч под нивата, на което се намираха отредените им жилища, върху повърхността на няколко езера блестяха мрежи, наподобяващи светещи змии.

Мирски разглеждаше внимателно лицето на младия старшина, забелязвайки блесналия му поглед и развълнуваните бръчици край устните. За него бъдещето е като наркотик, помисли си той. Дали и с мен не е същото?

— Толкова малко разбирам — призна Рожденски, когато се настани на един клон близо до него. — Но чувствам, че скоро ще започна да разбирам повече — а и те така се стараят да ни помогнат! За тях ние сме странни — усещате ли? И въпреки това ни се радват!

— Ние сме нещо ново, интересно — поправи го Мирски. Нямаше никакво желание да влиза в спор със старшината. Сърцето му блъскаше развълнувано всеки път, когато си помисляше за онова, което им предстои.

Към тях се приближи жената, назначена да наглежда Римская.

— Безпокои ме вашият приятел — заговори ги тя. — Обмисляхме въпроса да го върнем при неговите... Едва ли ще си признае, но очевидно е взел погрешно решение.

— Дайте му малко време — предложи Мирски. — Всеки от нас е оставил по нещо зад себе си. Вероятно го мъчи носталгия. Аз ще поговоря с него.

— Аз също — намеси се ентусиазирано Рожденски.

— Не — поклати глава Мирски и го хвана за ръката. — Само аз. Познаваме се от времето, когато преговаряхме с американците, а после заедно станахме доброволци.

Рожденски бе принуден да се съгласи.

Мирски почука върху прозрачната външна повърхност на сферата.

— Да? Какво има? — извика отвътре Римская.

— Павел Мирски.

— Не ми се разговаря в момента.

— Нямаме много време. Трябва да избереш — да се върнеш веднага, или да приемеш последствията от взетото решение.

— Остави ме на мира.

— Може ли да вляза?

Вратата на сферата се разшири и Мирски се пъкна вътре.

— Скоро потеглят на път — заговори той. — Веднъж стартират ли и няма да имаш възможност за избор — оставаш тук завинаги.

Римская изглеждаше ужасно — пребледнял, с разчорлени червеникави кичури, щръкнали във всички посоки и подпухнало лице, с четиридневна брада.

— Оставам — рече той. — Вече реших.

— Така казах на жената, която се грижи за теб.

— Посмял си да говориш от мое име?

— Не съвсем.

— Какво те интересува всичко това? Ти се върна от оня свят. Не даваш пукната пара за нищо — нали твоите се опитаха да те убият? А аз, аз оставих своя... дълг, вярата.

— Защо? — попита Мирски.

— Проклет да съм, ако знам.

— Може би аз зная.

Римская го погледна със съмнение.

— Искал си да видиш вселената — рече Мирски.

Римская се вторачи в него, без да потвърждава, нито да отрича казаното.

— Ти, аз, Рожденски, може би и онази жена — ние сме саможивци. Не бяхме доволни от живота, който трябваше да живеем. И затова протегнахме ръце — той вдигна своята. — Винаги съм мечтал да видя звездите.

— Мечтал си за звездите и затова отиде да се биеш сред тях! — отвърна Римская. — Човек не знае какво ще види. Най-много още някой и друг километър от този проклет коридор. — Той захлупи лицето си в шепи. — През целия си живот съм се старал да бъда твърд и непреклонен. Всички ме смятаха за безсърдечен, дърт... задник. Математика и социология и университета. Живот, затворен между четири стени. А когато ме изпратиха на Камъка — Божичко, какво преживяване! А сетне и тази възможност...

— Знаехме, че ще бъде интересно и съвсем различно от Земята.

— Но другите се връщат обратно за да спасят тази Земя — рече троснато Римская, неволно стиснал юмруци.

— Това прави ли ни безотговорни? Може би. Но не повече от всички останали хора в тази половина на града.

Римская сви рамене.

— Виж какво, вече взех решение и не смятам да го променям. Не се безпокой за мен. Ще се оправя.

— Точно това исках да чуя.

— Носиш ли имплантата, който ти дадоха? — запита Римская.

Мирски изтегли дясното си ухо малко напред и завъртя глава, за да покаже къде е поставен.

— И аз също — рече Римская. Той разтвори едната си шепи и показа миниатюрното като грахово-зърно устройство.

— Ще ти потрябва — рече Мирски. Американецът вдигна бавно ръка и постави имплантата зад ухото си.

ШЕСТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Дойде време да се разделим — рече Ри Ою на дъщеря си и Ятес. Той протегна ръка и Пресиънт я сграбчи в своята. Олми, Патриша, Ланиер и Корженевски чакаха наблизно.

— Какво е намислил? — попита Патриша.

— Да мине през вратата — обясни Олми. — Талситът ще го придружи, а също и един от франтите. Всички останали идват с нас.

— Няма да оцелее — рече Ланиер. — Не може да вземе нито достатъчно храна, да не говорим за въздух, а и времето за подготовка...

— Той не възнамерява да пътува в телесна форма — обясни Олми. — Както и останалите. Вместо това ще прехвърлят личностите си в един дълготраен механичен работник-изследовател. А след това ще могат сами да избират пътя си — да отворят нови врати, или да изчакат Аксисград, за да установят дали наистина ще стигне до тук. Енергията ще им стигне за милиони години.

Пресиънт Ою поклати бавно глава, без да откъсва очи от баща си.

— Толкова добре ми беше с теб — шепнеше му тя. — Няма да ми е никак лесно, ако те изгубя... завинаги...

— Ела при нас с кварталите на гешелистите — предложи ѝ Ри Ою. — Можем да се срещнем отново, надолу по Пътя. Кой знае какви ще бъдат плановете им, ако успеят? Пък и освен това, някой може да отвори наново тази врата и да ни открие...

— Никой никога няма да открие тази врата — прекъсна го тя. — Ти единствен можеш да го сториш.

— Права е — съгласи се Ятес. — Само ти владееш това умение.

Ри Ою кимна към Патриша.

— Ами Корженевски, или земната жена. Те също... биха могли. Само че Корженевски се връща на Земята, а тя възнамерява да търси нещо още по-неуловимо. Както и да е — нищо на този свят не е вечно.

— Така е — кимна Пресиънт Ою. — Аз също ще се върна на Земята. Смятам, че заради тази идея изстрадахме толкова много. — Тя пусна ръката му.

Портопроходецът пиктира пред нея прощален символ: Земята, обагрена в синьо, зелено и кафяво, с пухести, подвижни облаци, заобиколена от двойната спирала на ДНК и над всичко това опростен вариант на прочутото уравнение на Корженевски, заимствано от късните разработки на Васкес.

До Ри Ою вече стояха талситът, в неговия синкав мехур и франтът — загърнат в неизменното бяло наметало. Пресиънт Ою се наведе, целуна баща си за сбогом и се присъедини към останалите.

Портопроходецът и придружителите му доближиха терасата над новата врата.

— Той изпълни заветите на Хексамона — обяви Пресиънт Ою, когато вратата на диска се спусна. — И отново ще поведе Аксисград, ако пътищата им се пресекат. — Тя протегна ръка и докосна влажната буза на Патриша. Обърса една сълза и я положи на своята буза.

Олми даде нареждания на диска да ги откара обратно при поточния кораб.

Двата поточни кораба — този, който използваше групата на портопроходеца и отбранителният, на чийто борд бяха пристигнали, бяха откачени от потока и висяха, привързани с тракционни полета — необходима предпазна мярка в случай, че от север се зададеше някой евакуационен отбранителен кораб. Олми взе мигновено решение — нуждаеха се от скорост, а по-малкият от двата кораба, бе значително по-бърз.

Трябваше да посрещнат ускоряващия се сектор от града преди да е достигнал една трета от скоростта на светлината. След това имаха две възможности — да се приберат генераторните поточни челюсти, за да може корабът да премине през тунела, или поточният кораб да се откачи от сингуларната и да се прилепи към стената, излагайки се на ударите от твърди ускорени частици, предизвикани от движението на града.

Ала преди да се срещнат с откъснатите се квартали, Олми бе длъжен да изпълни обещанието си към Патриша.

Някъде из оголените сектори, където бе най-вероятно да открие нужните ѝ геометрични колоди, Патриша щеше да бъде оставена на

повърхността на Пътя. Щеше да разполага с крайно ограничено време, за да се справи със задачата си — плазменият фронт ги следваше по петите.

Ятес отведе Патриша в задната част на кораба и ѝ даде последни инструкции за работа с ключицата.

— Помни, — рече ѝ той, след като приключи — надарена си с инстинкта, имаш желание, но не и умение. Притежаваш познания, ала ти липсва опит. Не бива да прибързваш, бъди безкрайно търпелива и внимателна. — Той я хвана за раменете и я извърна към себе си. — Имаш ли представа какви са шансовете ти за успех?

Тя кимна.

— Не много добри.

— И въпреки това си готова да поемеш риска?

Тя кимна повторно, без никакво колебание. Ятес я пусна и извади от джоба си миниатюрна кутийка.

— Веднага щом предам ключицата в ръцете ти тя ще възвърне действителната си форма. След това ще служи само на теб, а умреш ли — ще се превърне на прах. Не ме питай каква полза ще имаш от нея, защото не зная. Едно обаче е сигурно — ще може да отваря нови врати само от вътрешната страна на Пътя, но не и отвън. Освен това ще може да определя местонахождението на вече съществували врати, дори ако са били затворени...

Ятес извади с решителен жест ключицата, която за момента едва ли надхвърляше дванадесет сантиметра на дължина и я тикна в ръцете ѝ.

— Хвани здраво двете дръжки — показа ѝ той. Патриша стисна ръкохватките с показалците и палците на двете си ръце. От ключицата бликна шарен поток от огненочервени символи, насочени право в Ятес.

— Все още не те познава — поясни той. — Настоява да получи инструкции от предишния си господар. Ей сега ще я активирам наново. — Той се обърна към ключицата със серия от пиктирани кодове.

Инструментът започна постепенно да се уголемява в ръцете на Патриша, докато накрая достигна размерите на ключицата, която използваше Ри Ою.

— А сега ще прехвърля управлението на теб. — Последваха нови кодирани инструкции и Патриша почувства внезапна топлина, който извираше от инструмента.

Корженевски следеше събитията от известно разстояние. Ланиер се бе доближил до него.

— Струва ми се, че вече мога да разговарям с нея — произнесе учудено Патриша. — Мога да ѝ давам нареждания...

— И да получаваш от нея сведения — довърши Ятес. В гласа му се долови печална нотка.

Корженевски се приближи към тях.

— Бих искал да споделя някои мои мисли, във връзка с предстоящото търсене... да ви помогна с някои технически детайли — рече той.

— С радост ще ги изслушам — кимна Патриша.

Поточният кораб се движеше на юг по Пътя с устойчиво ускорение от двадесет g.

Междувременно плазменият фронт достигна шейсет километровия сектор, затворен за движение във връзка с отварянето на последната врата, удари с невероятна мощ защитните бариери, а страхотната жега предизвика драстични промени в геометричния им строеж. Ето че първата бариера падна и малкият оазис зад нея бе изпепелен в миг, пръстенът от кладенци бе пометен, вратите — затворени, а повърхността на Пътя стана гладка като стъкло.

Откъм вратите в контролирания от хората сектор на Пътя долитаха последни съобщения за хода на евакуацията. Милиони човешки същества бяха предпочели да останат на световете, намиращи се отвъд вратите, вместо да избират между разделените части на Аксисград. Прекъснати бяха всички търговски връзки, използващи като посредник Пътя, а след това многобройните врати бяха надеждно запечатани, като част от подготовката за преминаването както на гешелистките квартали, така и на плазмения фронт.

Олми спокойно насочи кораба към повърхността на Пътя въпреки близостта на плазмения фронт. В хангара на поточния кораб бяха закрепени два флаера, Пресиънт Ою вече подготвяше единият от тях за мисията на Патриша.

В същото време Патриша откри Ланиер и се притисна към него.

— Благодаря ти за всичко, което направи за мен — рече тя.

Ланиер бе намислил да я разубеждава, но сега се отказа.

— Имаш ли представа въобще колко много означаваш за мен? — рече той.

— Значи вече не съм онази новачка, за която трябваше да се грижиш в началото? — попита усмихнато тя.

— Много повече от това. Аз... — той отмести поглед встрани, борейки се със смущението си, после поклати глава. — Ти си нещо изключително. — Той се засмя пресипнало и очите му се насълзиха. — Не съм сигурен точно какво, но наистина си изключителна.

— Искаш ли да отидеш с нея? — попита Олми, приближил се отзад. Във всяка ръка стискаше по един малък черен монитор.

— Какво? — попита Ланиер.

— Ще ѝ е нужна помощ. Аз отивам.

Пресиънт Ою забеляза объркването на Ланиер и поясни:

— Първо ще създадеш свой частичен. След това мониторът ще проектира този частичен. За съжаление няма да може да поддържа обратна връзка с теб, защото ще потеглим веднага щом оставим Патриша.

— А частичните ще умрат ли? — поинтересува се Ланиер.

— Ще бъдат унищожени заедно с мониторите — отвърна Олми. — Но ние ще си останем невредими.

Ланиер долови някакъв злокобен повей в главата си.

— Чудесно — кимна той. — Идеята страшно ми харесва.

Рамон, с неговия неизменен „Тиемпос де Лос Анхелес“, а Рита вече приготвя вечеря по случай завръщането ѝ у дома. Да се завърнеш у дома. И Пол също я чака. Какво ще кажа на Пол? „Няма да ми повярваш...“ Или пък: „Знаеш ли, Пол, изневерих ти, но...“ А може би само ще му се усмихна и всичко ще започне отначало...

Олми и Ланиер — по-скоро техните частични — вече се бяха настанили до Патриша във флаера. Държеше ключицата в скута си. На монитора пред нея се виждаше голата, равна повърхност на Пътя. Патриша стисна здраво ръкохватките на ключицата и веднага влезе във връзка с хиперпространството, което се намиреше „отвъд“ стената.

Това, което търсеше, бе малко по-трудно за откриване, отколкото едно точно определено пясъчно зрънце на морския бряг. Патриша търсеше вселена без Смъртта и без самата нея — място, където Камъкът се е появил, но не е предизвикал избухването на война и

където нейната алтернативна половина е умряла по-рано от естествена смърт.

Ако не успее дотук (склонна бе да признае още сега, че едва ли ще е способна на подобна прецизност в подбора си, въпреки че такава вселена със сигурност съществуваше и щеше да е ясно отграничена от останалите) готова бе да се съгласи и на място, където ще има още една Патриша. Всъщност, готова бе на всичко, което би я отвело у дома. Тя погледна към изображението на Ланиер. Той ѝ се усмихна, едновременно колебливо и окуражаващо.

И внезапно, без никаква конкретна причина, дори без да е уверена в успеха си, тя се почувства чудесно. Патриша Луиза Васкес съществуваше в една микровселена от радост, независимо от всичко, което се бе случило досега и без да я е грижа за предстоящото. Никога досега не беше се чувствала така. Не беше самоувереност, нито пък еуфория, а просто съзнанието, че в този малък миг се концентрираше всичко, за което бе мечтала от малка, и за което щеше да мечтае цял живот. Да не бъде обикновена, да не живее обичайно и сиво ежедневие, сама да си е господар и да преживява необикновени и дори невероятни събития. След като околният свят ѝ бе втръснал със своята повтаряемост, тя бе започнала да създава вътре в себе си нов, интересен и толкова подобен на този тук свят. И ето, че ѝ предстоеше да живее в него. Вселената се бе завъртяла в странен вихър и сега ѝ поднасяше едно незабравимо преживяване, за което донякъде имаше вина и тя, защото то бе рожба на виденията в нейната глава, само дето ги надхвърляше по мащаби, превърнало се в история, създавана и прекроявана от милиарди хора и кой би могъл да каже със сигурност още колко на брой иноземци?

Възприятието на обкръжаващата я реалност не беше илюзорно, не се чувстваше нито изолирана, нито пък по своему уникална. И същевременно си даваше сметка, че животът ѝ наистина е необикновен. На прага беше да изпълни най-смелите си мечти.

Останалото е суета, мислеше си тя. Дори завръщането у дома.

Флаерът се приземи гладко върху повърхността на Пътя. Ключицата в ръцете ѝ издаде приятен, мелодичен звън, за да ѝ съобщи, че се намират на няколко километра южно от търсеното място. Тя предаде информацията на частичния Олми и той отново вдигна флаера.

Високо над тях поточният кораб се носеше право на юг.

Патриша затвори очи и се настрои към потока от информация, бликащ от ръкохватките на ключицата. Струваше ѝ се, че за по-малко от секунда преглежда по един кратък и сбит справочник с данни за всяка отделна алтернативна вселена, над която прелитаха, опитва я на вкус, дори става частица от нея. Не беше в състояние да предприеме нещо повече, освен да контролира ключицата. Съседните светове оставаха забулени в мъгла, до нея достигаше единствено съобщението, че съществуват и че са извън сферата на конкретните ѝ интереси.

За разлика от нея, частичните не се нуждаеха от защитно поле. Олми се бе погрижил да ѝ осигури тракционен мехур с необходимата газова среда. Ланиер седеше до нея. Каква част от него е тук? — питаше се тя. Какво ли чувства един частичен, когато бъде нищожен?

А след това се наложи да съсредоточи цялото си внимание върху ключицата. Носовият люк се отвори и Патриша пристъпи върху повърхността на Пътя, заобиколена от гъвкавия, едва доловимо сияещ тракционен мехур. Ланиер и Олми я последваха, но двамата се движеха съвсем свободно из вакуума.

— Разполагаш с не повече от половин час — съобщи ѝ Олми, като използва за предавател колието на шията ѝ. — След това радиацията от приближаващия се плазмен фронт ще премине критичната граница на поносимост. Ще ти стигне ли времето?

— Надявам се — Патриша провери чантата и откри, че всичко е на мястото си — мултиметърът, процесорът, компанелът и дисковете.

Тя протегна ключицата пред себе си и започна да търси. Вървя десет минути, първо на север, после на юг, а ключицата продължаваше да бълва непрестанен поток от информация за алтернативните светове, край които минаваше на всяка крачка. Тя се стараяше максимално бързо да се освобождава от преливащите впечатления за да не притъпява сетивата си.

След още десет минути се натъкна на участък от няколко сантиметра, където изглежда се намираше нужната ѝ точка. Тя коленичи, а тракционният мехур се сви под нея. Ключицата се насочи сама към миниатюрния космос, а ръцете ѝ просто следваха хода на инструмента.

След нови пет минути тя бе ограничила търсеното място до частица от милиметъра. Сега вече информацията за всяка отделна

вселена бе много по-сложна и детайлна, наистина се намираше в близост до една алтернативна Земя, чийто исторически период почти съвпаднаше с нейния — с разлика от няколко години.

— Побързай — предупреди я Олми. — Плазменият фронт е съвсем близо.

Не беше никак лесно. Теорията ѝ се оказа лишена от точността, на която в този момент трябваше да разчита. В един почти микроскопичен участък от геометричната колода се преплитаха няколко свята, отличаващи се в значителна степен един от друг. Едва сега си даде сметка защо Корженевски и неговите последователи смятаха районите с геометрични колоди за лишени от практическа стойност.

Ключицата замря. Невъзможно беше да определи дали се е настроила точно към нужния ѝ район, но за по-нататъшна настройка щяха да отидат дни, при това без гаранция за пълен успех. Тя затвори очи и направи едно последно усилие.

— Готова съм — обяви Патриша.

— Направи го тогава — рече Ланиер. Тя вдигна глава към частичния и се усмихна.

— Благодаря ти — за всичко.

Ланиер кимна.

— Няма защо. Преживяхме чудесни дни.

— Да... нали?

Тя започна да разширява вратата. Коридорът на север се изпълваше с червеникаво сияние. Докато секундите отминаваха, сиянието не само ставаше по-интензивно, но и постепенно минаваше през целия спектър — оранжево, сетне злокобно зелено, синьо...

Свистенето на ключицата беше непоносимо. Тя зърна в краката си кръг от завихрени вероятности, после неочаквано вътрешността на кръга започна да се прояснява и отвътре изплува познатата вече небесна синева, някакви масивни очертания, море...

Не беше точно там, където искаше. Долу под нея имаше твърда почва — усещаше го съвсем ясно — но нямаше никаква представа къде точно на Земята ще се озове. Където и да е — тракционното поле щеше да я защити.

Изображението на Ланиер се наведе към нея за прощална целувка. Устните му бяха топли, меки.

— Тръгвай! — извика й Олми.

Тя прекрачи вратата. Имаше чувството, че се пързала надолу по стръмен склон. Около нея всичко се завъртя. Патриша изпусна за миг ключицата, после я сграбчи с една ръка. Чуваше се грохот на вълни, а същевременно нещо ослепително ярко се приближаваше към нея...

Ланиер и Олми се обърнаха с лица към идващата радиация.

Това не е смърт, помисли си Ланиер. Защото в този момент някъде зад мен има друга, пълна версия на моята личност, която лети към спасението. Но той никога няма да преживее тези последни мигове. Аз не ще мога да му „докладвам“.

Двамата бяха заобиколени от ослепително сияние, което надхвърляше всякакви познати представи за светлина и топлина. Олми се намръщи и усмихна едновременно, наслаждавайки се на усещането. И друг път беше изпращал свои частични на сигурна смърт, но нямаше представа какви са били реакциите им. Ето, че сега щеше да получи тази възможност...

Ала истинският Олми и този път щеше да остане в неведение.

— Мониторите ще издържат частица от секундата в плазмения фронт — подхвърли той на Ланиер. — Очаква ни една незабравима секунда във вътрешността на звезда...

Без страх и без болка Ланиер гледаше право на север — в самото сърце на пъкъла, който летеше към тях със скорост от шест хиляди километра в секунда.

Дори нямаше време да осъзнае усещането.

На борда на поточния кораб, все още намиращ се в опасна близост до кипящата плазма, затворил очи, Ланиер си повтаряше, отново и отново, че е изпълнявал дълга си към Патриша до последния възможен момент и с всички възможни средства.

Без да изпуска ключицата, Патриша летеше от височина пет-шест метра право към водата.

Дори не се намокри. Лежеше леко зашеметена на дъното на плаващия тракционен мехур. Вълните — намираще се в някаква река, или канал — я отнесоха на десетина метра от вратата. Тя се огледа назад.

И тъкмо навреме. През вратата внезапно нахлу ослепително-бял пламък, удари водната повърхност и вдигна огромен облак от пара, който забули околността в гъста бяла мъгла. За нейно щастие, както и

за късмет на всичко наоколо, само след милионна от секундата вратата бе затворена завинаги.

Лежеше по гръб в мехура, все още заслепена от блясъка, закрила очите си с ръка, а вълните я носеха още няколко минути, преди да заседне в някакви песъчливи плитчини. Някъде по това време и зрението ѝ се възстанови напълно.

Тя се изправи и огледа пейзажа наоколо с разтуптяно сърце.

Намираще се на брега на относително прав речен канал, а водата зад нея имаше мътно-кафяв цвят. Брегът бе осеян с високи зелени тръстики. Небето беше синьо, безоблачно, а слънцето грееше ярко.

С известно опасение Патриша изключи тракционния мехур и предпазливо пое глътка въздух. Имаше приятен сладникав дъх и беше съвсем чист. И топъл.

Усещаше значително по-голяма тежест, отколкото докато бяха на Тимбъл. Само че сега не разполагаше с амортизиращия колан, за да понесе по-леко притеглянето.

И все пак, нямаше съмнение, че е на Земята, при това в местност, напълно съхранена от каквито и да било атомни поражения. Трябваше да признае, че околността ѝ се струваше странно позната. Беше виждала и преди тази местност... дали не беше в илюстрираната Библия, която Рита я караше да чете като малка?

Патриша заслони очи и погледна на запад.

Отвъд канала имаше плоско плато, върху което се издигаха няколко снежно-бели пирамиди, а въздухът бе толкова чист, че се виждаха съвсем ясно, макар да бяха на километри от нея. Зави ѝ се свят от вълнение.

Това беше Египет. Можеше да се прибере съвсем лесно у дома — от Египет нямаше да е никак трудно.

Огледа се. От тръстиките се подаваше малко дървено скеле, на което се беше изправило стройно, десет-дванадесет годишно момиче, с тъмно-кафява кожа, съвсем голо, ако се изключи тясната набедрена препаска. Косата ѝ бе привързана на многобройни щръкнали кичури, а на всеки висеше по един син камък. Момичето огледа Патриша със смесица от почуда и уплаха.

— Здравей! — извика и Патриша докато шляпаше по мокрия пясък. — Говориш ли английски? Можеш ли да ми кажеш къде се намираме?

Момичето се завъртя рязко и се изгуби от погледа ѝ. В един ужасяващ миг Патриша си помисли, че се е пренесла с няколко хилядолетия назад във времето и това наистина е древният Египет.

А след това чу някакъв далечен грохот и вдигна глава. Облекчението ѝ беше толкова голямо, че едва не заплака. Високо над пустинята летеше самолет, вероятно реактивен.

Тя продължи покрай брега на канала, стиснала ключицата в ръка, докато се питаше дали да не включи наново тракционния мехур — слънцето ставаше все по-непоносимо. Не след дълго стигна някакъв черен път и свърна по него. Пресече рядка горичка от палми и се озова пред малко, построено в квадрат селище, с къщи от бял камък, които си приличаха като облечени в униформи войници. По улиците имаше съвсем малко минувачи, беше съвсем ранен следобед и без съмнение всички си отдъхваха от жегата и очакваха настъпването на вечерния хлад.

Имаше нещо, което я безпокоеше. Не беше се замисляла затова, но сега си спомняше...

Тя постави ключицата на каменистия паваж, засенчи очите си с ръце и погледна отново на запад. От мястото, където стоеше, се виждаше съвсем ясно, че пирамидите са заобиколени с малки горички, макар че ѝ беше трудно да разпознае дръвчетата. Тук нещо не беше наред. Египетските пирамиди не бяха ли сред пустинята?

И колко големи пирамиди имаше на Земята? Три?

Тя изброи осем пирамиди с гладки стени, подредени в смалваща се редица към хоризонта.

— Оплескахме я — прошепна тихо Патриша.

ШЕСТДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Ланиер се поклащаше в носа на поточния кораб, при него нямаше никой, а и не държеше на каквато и да било компания поне за известно време. Километрите отвън се нижеха със стотици и хиляди, златисти-черни и замъглени.

Накрая се бе оказало, че дължи повече на Земята, отколкото на Патриша. Не можа да я придружи до края на пътуването ѝ — да се увери, че е в безопасност — само защото това не беше неговото пътуване.

Жива ли е? Достигнала ли е мечтаната цел?

Дори и да го е направила в онзи наполовина-сънуван и наполовина-кошмарен Път от скупчени вселени, сега тя е толкова безнадеждно далеч от него — и така недостижима — сякаш е умряла.

Олми безшумно изплува зад него и дискретно се покашля.

— Нищо ми няма — побърза да го успокои Ланиер.

— Така предполагам — рече Олми. — Помислих, че би желал да научиш как се развиват нещата. Намираме се доста далеч пред плазмения фронт. Радиационното ниво е съвсем поносимо — но въпреки това ще ти препоръчам да проведеш един талситов сеанс веднага щом пристигнем.

— А какво е положението с кварталите?

— Свързахме се с тях. Както предполагаме в момента ускоряват в наша посока. Съгласиха се да приберат челюстите и да ни пропуснат да минем през тях.

— Ще успеем ли?

— С малко късмет, мисля че да — отвърна Олми. — По това време ще са достигнали тридесет процента от скоростта на светлината.

— Май гледката ще заслужава да се види.

— Съмнявам се, че ще има много за гледане — рече Олми.

— Казах го в преносен смисъл.

— Разбрах. Ако искаш можеш да похапнеш. Сер Ятес ще се зарадва ако му правиш компания.

— Колко ни остава до срещата с кварталите?

— Двадесет и седем минути.

Ланиер преглътна мъчително и се завъртя във въздуха.

— Защо не? — подхвърли той. — Няма да е зле, ако настина хапна.

Не яде с особен апетит и честичко поглеждаше към останалите присъстващи в кабината — иноземците, затворени в своите тракционни мехури, дремещи или тревожно активни (четириглавата змия например изпълняваше някакъв енергичен, трескав танц в зеленикавата течност); към Пресиънт Ою, която също го разглеждаше с откровено любопитство, към хранещия се Ятес — единственият сред всички пътници на борда, който приличаше на човек, държеше се напълно естествено и същевременно принадлежеше към гилдията на портопроходците.

Олми мълчеше, застинал почти неподвижно. Зад него се виждаше медицинският работник, който бе приютил временно личността на Корженевски — а също и малка част от Патриша. За момента изображението на Инженера бе изключено, вероятно той се намираше във финалния стадий на съзряване.

Ланиер побутна встрани почти недокоснатата порция и каза, че предпочита да изчака събитията на носа. Олми се съгласи.

Струпаха се отпред, Ланиер — до Олми и Ятес, а странното „П“-образно същество се разположи от другата страна на поточния проход, заобиколено от своето карантинно поле. Двамата франти се наместиха удобно зад тях и се сгушиха, показвайки само главите си.

Далеч пред носа златисто-черната мъглявина постепенно придоби по-топъл оранжево-кафеникав оттенък. Потокът пулсираше в бледо-розово, предавайки напред смущенията от тяхното ускорение.

— Остават още няколко секунди — каза Олми.

Пътят сякаш се разду едновременно във всички посоки. Ланиер почувства, че ръцете му лекичко се тресат, а в очите го лъхна топлина. Потокът вибрираше окъпан в небесно-синьо сияние. Прозрачното стъкло на носа започна да потъмнява, за да компенсира светлината отвън. От поточния проход, минаващ през вътрешността на кораба, се носеше нарастващ грохот.

Още няколко секунди живот, или...

В следващия миг Ланиер си помисли, че тялото му ще експлодира. Той извика от болка и изненада и разпери ръце.

Изведнъж всичко свърши. Наоколо имаше само гъста мрежа от мигащи тракционни полета. Пътят отново бе оцветен в златисто и черно. Потокът тлееше в розово.

— Никакви повреди — обяви Олми.

— Поправка — намеси се Ятес, вдигнал ръка към окото си. Ланиер го бе ударил с лакът. Извини се.

— Няма нищо тревожно — успокой го Ятес. — Тъкмо наистина ще имам повод за един сеанс. Ужасно вълнуващо преживяване.

Някъде зад тях, при постоянно ускорение от четиристотин g, здраво свързаните един за друг Аксис Надер и Централния град, вече бяха посрещнали плазмения фронт с набралата инерция вълна от пространство-време, пораждайки цяла верига от сложни явления, които щяха да превърнат Пътя в една издължена свръхнова.

Радиационното ниво в поточния кораб започна рязко да нараства.

Зарядите бяха разположени на предварително указаните места по целия периметър на седма кухня. Междувременно група инженери бе отскочила до Шишарк, за да извърши последните необходими структурни промени и да провери състоянието на машините в шеста кухня. След взрива и откъсването на астероида от началото на Пътя, машините в шеста кухня щяха да бъдат подложени на огромно натоварване — по същество преустановяване на функцията им като стабилизатори на Пътя, успоредно с едно внезапно и неудържимо нарастване необходимостта от неутрализиране на развихрилите се разрушителни сили вътре в кухините.

Двата квартала — Аксис Торо и Евклид бяха преместени на около сто хиляди километра северно от седма кухня. Вътре в сдвоените цилиндри цареше невероятна бъркотия. По-голямата част от жителите на Аксисград — предимно надерити, както ортодоксални така и други, но също и изненадващ брой хомоморфни гешелисти — бяха прехвърлени за съвсем кратко време в други жилищни помещения, ала твърде малко бяха запознати с обстановката в новите квартали. Царящата атмосфера бе едновременно празнична, триумфираща и тревожна.

Земните гости бяха разположени в няколко просторни зали, където за тях се грижеха доктори-гешелисти и неуморни адвокати.

Един мъжки хомоморф — Хофман не пропусна странната дума и побърза да я прибави към бързо нарастващия си речник — вземаше кожни проби от поверените му близо двадесет земни жители. Хофман беше седма в редицата. Хомоморфът подбираше за всеки по няколко думи, произнасяше ги с усмивка и се стараяше да ги окуражава. Мъжът беше красив, макар и не по неин вкус, може би прекалено издължен, а много от чертите му се срещаха и при другите хомоморфи. Или пък проявяваше прекалена придирчивост, свикнала бе на значително по-голямо разнообразие от Земята, където дребни дефекти — изкривени носове, увиснали устни, зъбни дефекти, все още създаваха една почти средновековна атмосфера.

След като приключи с лабораторните проби, той извади от медицинската чанта купа с релеф на човешко лице.

— Този уред извършва цяла серия от медицински анализи — обясни им той. — Трябва да знаете, че тестът е напълно доброволен. Ще се радваме искрено, ако ни съдействате.

Естествено, всички се съгласиха да съдействат — надничаха в купичката и проследяваха движещите се вътре сложни дракулки.

Усещането, по време на анализите и през цялото време, беше не на принудително сътрудничество, а по-скоро на приятелска взаимопомощ. И наистина — повечето от присъстващите бяха вдигнали на раменете си едни или други национални флагчета и ги развяваха гордо. Виждаха се знамената на Индия, Австралия, САЩ и СССР, както и на други нации. И всички горяха от желание да разговарят на своите родни езици.

Когато свършиха с медицинските изследвания, поведоха ги към цяла редица от асансьори, в другия край на залата. Ан Блейкли, бившата секретарка на Ланиер, а сетне и на Хофман, се прехвърли от съседната група. Придружаваше я Дорийн Кънингам, бивш завеждащ охраната в градчето на учените.

— Всички са така напрегнати — прошепна Кънингам на Хофман.

— Не и аз — отвърна Хофман. — Чувствам се, сякаш са ме пуснали във ваканция. Големите чичковци поемат нещата в свои ръце. О, Божичко — възкликна тя, когато надникна в асансьора. Не се виждаше никакъв под. Дори след подробните обяснения на

доброволните помощници и няколко демонстрации, не беше никак лесно да пристъпят напред.

Държаха се за ръце, докато групата им — състояща се поне от шейсетина души — се изкачваше нагоре. Кънингам бе затворила очи. Успя само да прошепне на Хофман, че руснаците понасяли всичко доста зле, тъй като по природа били песимисти.

— Някой ми каза, че неколцина от нашите избягали — рече Хофман, стараейки се да не откъсва поглед от гърба на стоящия пред нея. Липсваше каквото и да било усещане за движение, дори стените изглеждаха непроменени и въпреки това пътуването не беше никак приятно.

— Четирима — двама руснаци и двама американци, така поне чух — подхвърли Ан.

— Някой познат?

— Римская — рече Кънингам. — И Берил Уолъс.

— Берил... — тя вдигна вежди и поклати глава. — Не го очаквах от нея... нито от Римская. — Нима се чувстваше предадена? Струваше й се абсурдно. — А от руснаците?

— Единият е Мирски — добави ан. — Второто име не ми говореше нищо.

Съобщението за Мирски не я изненада особено. Умееше по-добре да преценява непознатите, отколкото членовете на нейния екип. Толкова за прочутия й инстинкт на опитен администратор.

Помещенията им се намираха в различни краища на квартала. Посрещнаха ги нови доброволци-хомоморфи, тъй като групите продължаваха да растат и да стават все по-малочислени.

— Ще бъдете по трима в апартамент — съобщи им техният помощник. — В момента сме малко на тясно.

— Заедно? — обърна се Кънингам към Хофман и Блейкли.

— Естествено — отвърна Хофман. Блейкли кимна.

Групата им се състоеше от дванадесет души, но броят им бързо се смаляваше, докато ги разпределяха из празните апартаменти. Най-сетне останаха трите, придружаваше ги жена-хомоморф, с руско флагче на рамото. Апартаментът им бе разположен в самия край на дълъг, ярко осветен коридор.

Стаите бяха малки и съвсем празни. Хомоморфът се задържа колкото да им даде най-обща сведения за използването на домашната

информационна система. След това им пожела „всичко хубаво“ и си тръгна.

— Защо ли толкова бързаше? — чудеше се Блейкли.

— Както и да е, не ни остава нищо друго, освен да се настаняваме — предложи Хофман.

След минути вече обсъждаха оживено с назначения към тях от библиотеката призрак различните възможности за декориране на стаите. Имаха няколко часа до Откъсването, както го бяха нарекли. Хофман използва времето за да се свърже с останалите си познати и да установи кой къде е настанен.

Междувременно Блейкли и Кънингам се спряха на ярка, жизнерадостна мебелировка, с повече простор. Хофман се присъедини към тях тъкмо на време за да се запознае с домашните уреди и да опита храната, поднесена от автоматичната кухня.

Призракът ги уведоми, че земните жители са поканени заедно с гражданите да присъстват на предстоящото грандиозно зрелище — Откъсването. Огромно количество монитори, разположени на различни места из Шишарк щяха да предават подробности от събитието и последиците от него за всички желаещи.

След като се нахраниха и наситиха на чудесата на апартамента, трите жени единодушно решиха, че не бива да пропускат нито миг от онова, което предстоеше да се случи с астероида и кварталите.

Предаването изображение съвсем малко се отличаваше от действителността. Само след няколко минути Кънингам изключи екрана и започна да се кикоти неудържимо.

— Ама че смешна работа — подхвърли тя, докато се въргалаше на килима, изпъстрен с ориенталски шарки. — Направо ще се пръсна.

Малко след това Блейкли също се зарази от истеричното настроение.

— Побъркахме се — изпъшка тя. — Все едно, че не знаем какво става.

— О, аз знам — поправи я Хофман.

— И какво? — попита Кънингам, опитвайки се да остане сериозна.

Хофман сви пръстите си под формата на фуния и ги погледна през нея.

— Ей сега ще взривят единия край — онзи, който никога досега не е бил пробиван. Северният полюс.

— Божичко — ококори се Кънингам и забрави за смеха. — А какво щеше да се случи, ако бяхме опитали да го пробием? Къде щяха да излязат сондите?

— Северният полюс ще хвъркне във въздуха, — продължи да обяснява Хофман, без да обръща внимание на въпроса — а Камъкът ще се откъсне от коридора. А после...

— Какво? — попита Ан.

— Тази половина от града ще се отдели от коридора. Превръщаме се в космическа станция.

— А Камъкът?

— В нова Луна.

— И ще се върнем на Земята?

Хофман кимна.

— По дяволите — изруга Блейкли. — Това е... направо не зная какво е. Второ пришествие? Денят на възкръсването? Литнали по автострадите мъртъвци. Нещастници, напускащи автомобилите си през покривите. — Блейкли млъкна засрамена и се загледа в екрана. — Дрънкам глупости, нали? Няма никакви автостради, нито коли. Само спускащи се от небесата ангели.

Хофман въздъхна дълбоко.

— Права си — рече тя. — Живеем в приказка. — После, неочаквано избухна в смях и не можа да се спре, докато лицето ѝ не посиня от напрежение, а в очите ѝ бликнаха сълзи.

Един час преди определения за откъсването миг, телесният представител Розен Гарднър изпрати лично съобщение до Хофман с молба да бъде приет. Само след няколко минути се появи на входа на апартамента собственолично — „телесно“, както се изразяваха тук. Хофман го покани да влезе.

Гарднър обясни, че след разделянето на Хексамона и доброволното изгнаничество на надеритите, неговата политическа кариера е приключила и затова е направил постъпки да започне като телесен представител на земните жители в Новия възел. По негово мнение Хофман била най-подходяща за посредник при преговорите. Предложи ѝ да я държи постоянно в течение, като я свърже към неговата лична информационна система.

Ваканцията свърши, помисли си тя, не без известно съжаление. Зовът на дълга отново.

— Освен това нося някои новини — продължи той, изправен пред нея, със скръстени отзад ръце. Хофман вече бе започнала да открива известни общи черти при всички ортодоксални надерити — посветени на работата, изпълнени с благородни помисли — пълно противоречие на земните политици, които така добре познаваше. — Получихме съобщение от Патриша Луиза Васкес и четиримата, които бяха изпратени да я открият.

— Да?

— Трима от тях вече се завърнаха в града. Това са Лоуренс Хайнеман, Карен Фарли и Ленър Каролсон. Известно време са прекарвали в плен, срам ме е дори да призная — при гешелистите в Аксис Надер и Централния град. Освободили са ги малко преди тяхната част от града да потегли на път. Скоро ще се присъединят към вашата група.

— А другите?

— Патриша Луиза Васкес е получила уникалната възможност да намери пътя за дома — продължи сер Гарднър. — Не съм съвсем сигурен какво точно означава това, подробностите са доста оскъдни. Тя и Гари Ланиер са придружили портопроходеца до маркировка 1.3x9, групата е било доста голяма и повечето от тях, включително Ланиер, сега пътуват насам и дори са се разминали с ускоряващите се квартали. За нещастие, няма да успеят да пристигнат навреме в нашия сектор, за да се присъединят към нас.

Нямаше никаква представа какъв е този „портопроходец“, а и не смееше да попита. Реши да провери по-късно в библиотеката.

— Ще успеят ли да напуснат коридора?

— Не зная — вдигна рамене Гарднър. — Водачът им, сер Олми, е бил информиран за нашите намерения. Той смята, че ще успеят да напуснат Пътя преди окончателното му затваряне. Задържали са се край няколко врати, където трябвало да оставят пътници — иноземци.

Хофман поглъщаше новините без да произнесе нито дума. Беше се примирила с мисълта, че както Васкес, така и четиримата, които бяха изпратени да я търсят, са загинали, или изгубени безвъзвратно в хаоса. За известно време дори бе успяла да ги забрави. Сега отново си

спомни доскорозните тревоги, още повече, че нямаше никаква представа какви са шансовете им да оцелеят.

— Отделянето започва след четиридесет и три минути — съобщи й Гарднър. — Между другото, трябва да ви съобщя, че малка група граждани на Хексамона са били поканени от ваши хора да участват в „бесен купон“ някъде в покрайнините на Аксис Торо. Изглежда, че представителки на вашата група са предложили известни сексуални услуги срещу все още неизвестно какви облаги. Наложих забрана сред моите хора за посещение на този купон.

Хофман го погледна изненадано, просто не знаеше какво да каже.

— Добре сте постъпили — успя да промълви накрая тя. — Вече не зная кой кого ще поквари повече.

В камъка:

От единия до другия край на седма кухня — непрогледен мрак и тишина. В първа кухня, след промяната в посоката на въртене са се образували облаци, предвещаващи дъжд.

В проходите — абсолютната тишина на вакуума и никакво движение, ако се изключат редките прелитания на дежурните монитори.

Във втора кухня — само тихият шепот на вятъра, докато атмосферата възстановява нарушеното си равновесие. Безброй счупени прозорци, а също и няколко напълно срутени сгради — включително и меганебостъргачи — въпреки усилията на инженерите.

Почти същото е положението и в трета кухня, но липсват срутени сгради. Блясъците на разхвърляните по шосетата на град Шишарк натрошени стъкла приличат на светулки.

В четвърта кухня, пометената от потопа гора и развихрилата се водна стихия най-сетне са сключили примирие помежду си. Лагерите, доскоро обитавани от персонал от Източния и Западния блок, са потопени, а останките им са отнесени навътре в езерото.

Онези, които дадоха живота си за да завладеят, или защитят Камъка — Картофа — Шишарк — все още лежат в своите гробове, забравени от всички, личности, изгубени безвъзвратно за света, Загадки — придобили още по-голяма тайнственост.

Пета кухня — мрачна и безлюдна като огромна подземна пещера, е огласяна единствено от грохота на водопадите.

Шеста кухня е като бдителен страж, освен седма само тя е озарена от светлините на плазмената тръба.

Но ето, че плазмената тръба премигва, а сетне угасва. Няма значение. Всички приготовления са завършени и сега в обширното вътрешно пространство на Шишарк патрулират само монитори.

Седма кухня. Откъм полюса появява слаб ветреца, разлиства клоните на ниските дръвчета, провира се между стените на изоставените палатки и плющи в опънатите над тях тенти. Само едно колче се е измъкнало при завъртането на астероида и брезентът над него се развява от вятъра. Не се виждат почти никакви поражения.

Детонаторите очакват търпеливо своя миг, в непосредствена близост до заложените заряди.

Сдвоените квартали Аксис Торо и Евклид са твърде далеч надолу по Пътя за да се виждат от тази гледна точка без помощта на мощен телескоп. Пътят изглежда пуст, безкраен, вечен и безоблачен — най-великото творение на човешкия разум.

Отвъд Шишарк има само черен космос, звезди, Луна и една обгорена, скована от сурова зима Земя, където шепата оцелели едва ли се надяват на помощ отвън, или си спомнят за астероида. А и кой можеше да ги спаси от едно толкова безмерно нещастие? Те са забравени от историята.

Монтираните от външната страна на астероида Бекманови двигатели са готови да вземат участие в предстоящата драма, натрупвайки реактивна маса, която да бъде изхвърлена навън и дематериализирана под въздействието на мощни съсредоточени лъчи. Така не само щеше да се неутрализира инерцията от разделянето, но и с помощта на двигателите, Шишарк щеше да се премести в близка кръгова орбита около Земята, на височина приблизително десет хиляди километра.

Кварталите Аксис Торо и Евклид постепенно набират скорост, сякаш възнамеряват да осъществят самоубийствен челен удар с преградата на седма кухня. Двадесет и деветте милиона човешки същества вътре — телесни и други — се занимават с ежедневните си проблеми, докато очакват да научат отговора на единствено вълнуващия ги въпрос — ще оцелеят ли, или ще загинат.

Зад двата квартала, на около половин милион километра надолу по Пътя, един мъничък отбранителен поточен кораб се носи с

главозамайваща скорост, а потокът пред него вибрира, променяйки цвета си от виолетов към розов. Корабът трябва да забави до околоземна орбитална скорост, преди да напусне Пътя и да последва двата квартала — ако успее да пристигне на време.

Зарядите, заровени в стените на седма кухня, преминават към синхронизиране.

Челюстите на Аксис Торо и Евклид са прибрани и огромните цилиндри продължават по инерция на юг, към полюса на седма кухня, със скорост, ненадвишаваща четиридесет хиляди километра в час, или единадесет километра в секунда.

След стотни от секундата ще се възпламенят детонаторите.

Шумът, който отекваше в стените на седма кухня, не подлежеше на никакво описание. Милиони тонове скални маси и метал полетяха надолу към оста от седемте минирани участъка, а в стените зейнаха огромни цепнатини, зад които прозираше космосът.

Северният полюс на астероида бе обгърнат в облак от прах и скални късове, който започна да се разраства като широко кръгло ветрило, озарено от сияние, много по-ярко от това на слънцето. Сиянието постепенно избледня, преминавайки от червено към оранжево. От астероида бе изстреляна скална тапа с диаметър приблизително седемдесет километра. Самият астероид започна бавно да се отделя от разкъсания край на коридора и за един кратък миг, между тях се образува цепнатина, озарена от светлината на плазмената тръба и разкриваща една невероятна, безкрайна перспектива...

През отвора излетяха сдвоените квартали Аксис Евклид и Торо, разминавайки се на косъм с астероида и разпръсквайки изпречилите се на пътя им отломки с помощта на тарани от тракционни полета. Озарени от яркото сияние кварталите бързо напуснаха обсега на Бекмановите двигатели. Едва тогава двигателите се задействаха, за да преместят Шишарк на новата орбита.

Сега Пътят бе самостоятелно съществуващ обект. Дупката в космоса започна да се изпълва, загърнатата в неизброимо разнообразие от тъмнина — виолетова, морско-зелена, карминова, индигова — вдигайки във вакуума ветрове, далеч по-могъщи и разрушителни от хиляди урагани.

Ставаше все по-малка и по-малка.

Прекъсвайки завинаги връзката си с тази вселена.

Олми се облегна назад и затвори очи. Ятес търкаше енергично ръце. Сенатор Ою бе хладнокръвна както обикновено, но Ланиер забеляза, че очите ѝ потрепват нервно.

Щом сенатор Ою не можеше да прикрие напълно безпокойствието си, а Олми бе намръщен, Ланиер си помисли, че тогава той би трябвало да трепери от ужас.

— Ще успеем ли? — попита той.

— Има надежда — отвърна Олми, без да отваря очи.

Ланиер надзърна през предното стъкло.

След блясъка на седемте взрива стъклото бе станало почти непроницаемо. Сега обаче се проясни и пред тях се показва началото на Пътя. В средата на светещия кръг от разтопени астероидни отломъци и огромни висулки от замръзнали реки се виждаше овално петно от непрогледен мрак.

Петното започна да се разширява, обхванато в рамка от дъгоцветна нематериалност, която заслепяваше болезнено — новата изходна точка на Пътя.

И тогава Ланиер забеляза вътре в смаляващия се кръг от тъмнина мътно-бял полумесец. Той премигна.

Луната.

Поточният кораб се завъртя от напускащата коридора атмосфера. Ослепителната нематериалност почти бе изпълнила задачата си, струваше им се, че ще им е необходима цяла вечност, преди да доближат бързо смаляващия се мрак и лунния полумесец.

Исполински чимове изригнаха от стената и закриха озарената в седефено граница на Пътя. Луната се скри зад единия ѝ край.

— О, майчице! — извика Ланиер и закри лицето си с ръце.

ЕПИЛОГ: ЧЕТИРИ ВСТЪПЛЕНИЯ

ЕДНО: ГОДИНА ШЕСТА ОТ НОВАТА ЕРА

Цялото конско войнство и цялото кралско войнство...

Напоследък Хайнеман често си повтаряше тази фраза, докато кръжеше с флаера над обгорената планета. Малкото, пожалено от огнения пъкъл на Смъртта, бе доопустошено от Дългата зима, имаше моменти, в които му се струваше, че дори невероятната техническа мощ и изобретателност на Новия Хексамон не ще могат да преодолеят трудностите.

Веднъж, когато сподели опасенията си с Ленър — от четири години негова вярна съпруга — тя отвърна: „Не забравяй, че веднъж вече са се изправяли на крака, при това без нашата помощ — самият факт, че сме тук, би трябвало да ускори този процес“.

Ала нито надеждата, нито мечтите за безоблачно бъдеще, не бяха в състояние да прогонят тревогата, или да намалят горчивината от пейзажите, с които се сблъскваше по време на разузнавателните обиколки.

Индия, Африка, Австралия и Нова Зеландия, както и значителна част от Южна Америка бяха излезли от войната с минимални поражения. Северна Америка, Русия и Европа практически бяха стерилизирани. Китай бе загубил близо една четвърт от населението си при размяната на ядрени удари, други две-трети бяха измрели от глад по време на Дългата зима, която едва сега си отиваше, не без помощта на орбиталния комплекс. В югоизточна Азия цареше анархия, вдигаха се революции, последвани от политически геноцид, тоест там разрухата бе почти пълна.

Навсякъде опустошени полета, засипани от сняг долини и хълмове, които заплашваха да се превърнат в ледници, мрачно-сиви буреносни облаци надвиснали над земята, нашествия от дървеници, мравки и нови бактериални щамове и след целия този хаос малобройни обезверени животни, които някога наричаха себе си с

гордото име човеци, живееха в удобни къщи и владееха тайните на електричеството, а дори и в най-затънтените кътчета се получаваха вестници, за да не остане никой откъснат от действителността...

Но кой можеше сега да мечтае за подобен лукс.

Имаше моменти, когато животът ставаше наистина непоносим. В такива моменти Хайнеман мислеше за своите бивши колеги от Земята — учени, инженери, техници — като за оръдия на самия сатана. Не беше религиозен, но изглежда напоследък дремещата в него привързаност към християнското учение се беше пробудила. Знаеше, че подлага на изпитание търпението на Ленър, ала вярваше, че някъде сред налудничавите видения за апокалипсиса и ангелите на спасението ще открие поне малко утеха, а може би намек, че всичко е било само един Божествен замисъл. И ако наистина някога е бил агент на сатаната — сега той беше на служба при ангелите, при онези, които щяха да превърнат Земята в райска градина...

Ленър се опитваше, отново и отново, да го убеди, че инженерите са отговорни за разрушаването на Земята точно толкова, колкото и за нейното възстановяване. Ако не бяха орбиталните платформи и цялата плеяда от базирани в космоса защитни установки, животът на Земята щеше да бъде изпепелен докрай — космическите оръжия на руснаците и НАТО бяха неутрализирали близо четиридесет процента от изстреляните ракети.

Ала без особен успех...

А колко невинни дечица, старци, животни...

Алчността е заложена във всеки от нас, би отвърнала Ленър.

И както винаги, беше права.

Господарите, на които сега служеше, не бяха ангели, нито пък съвършени. Бяха безкрайно интелигентни, могъщи и разумни, а водачите им бяха лишени от сляпото невежество, което така често бе спождало земните политици. Но въпреки това се различаваха един от друг, понякога много силно.

И така Хайнеман, придружен от жена си, кръстосваше над Земята, документираще пораженията и се надяваше, че някой ден долу отново ще поникне трева, цветята ще разцъфнат, снеговете ще се отдръпнат и радиоактивното лъчение ще отслабне. Трудеше се, без да щади сили, за да ускори настъпването на този ден.

И беше преизпълнен с вяра към новите си господари, защото осъзнаваше, че се е преродил и то не само веднъж. Още първия ден, когато се върна на Земята, Хайнеман получи тежък сърдечен пристъп.

Лари Хайнеман обитаваше своето второ тяло. А Ленър все го уверяваше, че било по-добро от първото.

Понякога се съмняваше, но наистина се чувстваше по-добре.

Новозеландска вечер, след поредния незабравимо-красив залез. Високо в небето се показва сияещия като фар Шишарк, а недалеч от него мъничките точки на орбиталните квартали, които пресякоха небосвода в обратна посока.

Гари Ланиер излезе от талситовата палатка и забеляза, че Карен Ланиер разговаря с група фермери при оградата на лагера. Преди две седмици фермерите бяха довели децата си в лагера за талситово пречистване — не желяеха потомците им да са уродливи чудовища, или да страдат от късните последствия на продължителното радиационно облъчване. Ала възрастните все още живееха в своя свят на вечни подозрения и недоверие — ето, че митовете за извънземни нашественици и летящи в небесата дяволи, които щели да се появят след съдбовния ден, се бяха превърнали в реалност. Едва след като бременността на Карен напредна те се успокоиха, че си имат работа с нормални човешки същества.

Ланиер все още не беше разказал тяхната история на нито един оцелял земен жител. А и кой ли би могъл да възприеме един толкова невероятен и сложен разказ, когато на дневен ред беше борбата за съществуване, епидемиите по децата, добитъка и самите фермери?

Спря се, бръкнал небрежно с ръце в джобове и се загледа в Карен. Живееха заедно, откакто се бяха върнали на Земята, а преди две години се ожениха. Ежедневието им беше напрегнато, интересно, разбираха се и си допадаха, но...

Все не можеше да намери покой и да се освободи от страховете, наследени от последното десетилетие. Слава Богу, с течение на времето раните в душата му бяха започнали да заздравяват, а белезите от тях да се изглаждат.

Подлагаше се на талситовите сеанси само за да пречисти тялото си — достатъчно бе да го върши веднъж на шест месеца, за да се предпазва от атмосферната радиация. Избягваше талситовата

медитация, въпреки настояванията на Олми — предпочиташе сам да разрешава личните си проблеми.

След няколко месеца, стига да намери възможност да отложи работата си тук, двамата с Карен смятаха да се съберат отново с Хофман, Олми и може би дори Лари е Ленър. Сетне щяха да презаредят своите временни имплантати с нови умения и информация и да се захванат — под непосредственото ръководство на Земния телесен представител Розен Гарднър и сенатор Пресиънт Ою — с колосалната задача по пречистването на земната атмосфера и реорганизирането на оцелелите.

Колкото и парадоксално да изглеждаше, съвсем скоро надеритите трябваше да се съобразяват с една нова, отскоро набираща инерция сила, която по същество олицетворяваше техните идеи, но в зародиш.

Ланиер все по-рядко се сецаше за Пътя, или за това, което се бе случило през последните няколко години. Умът му бе прекалено зает с текущите проблеми.

Ала понякога се случваше да затвори за миг очи и сетне да ги отвори наново. Тогава се обръщаше към Карен, поглеждаше засмяното ѝ лице и прокарваше ръка по русите ѝ коси.

Какъв смисъл да тъгува по онези, които бяха по-далеч дори от душите на мъртвите?

ДВЕ: ГОДИНА 1181 ОТ НАЧАЛОТО НА ПЪТЕШЕСТВИЕТО

Скръстил ръце на гърба, Олми стоеше в обществената панорамна зала на Аксис Евклид, очаквайки Корженевски. Двамата възнамеряваха да убедят генералния адвокат на Земята Рам Кикура, че всички оцелели жители трябва да се подлагат периодично на задължително талситово пречистване, както беше според разпоредбите на Новия Хексамон. Олми внимателно подбираше нужните аргументи.

Ако земните жители продължаваха да упорстват, отказвайки да се подложат не само на физическо, но и на душевно пречистване, неминуемо възникваше опасността от пораждането на идеи, които рано или късно отново щяха да предизвикат разцепление. Необходима им беше изключителна душевна устойчивост за да посрещнат спокойно бъдещето, което Новият Хексамон им готвеше, нямаше никакво място за онези архаични и примитивни помисли, които бяха довели след себе си Смъртта.

Олми не беше уверен, че ще успее да убеди Рам Кикюра. В момента тя препрочиташе „Федералистки вестник“^[1] и изучаваше внимателно различни правни казуси от далечното минало.

Както обикновено Корженевски се появи с известно закъснение и двамата прекараха няколко минути, любувайки се на плъзгащите се под тях континенти, морета и облаци. Хоризонтът бе оранжево-сив, стратосферата бе изпълнена с плах и пепел, а там, където облациите се разкъсваха, прозираше заснежената земна повърхност.

— Как мислиш, твоята приятелка ще ни създаде ли грижи днес?
— попита Инженерът.

— Съмняваш ли се? — отвърна Олми.

Корженевски се усмихна.

— Трябва да ти призная нещо. Напоследък и друга млада жена ми създава доста проблеми. Да, знам, че трябва да съсредоточа всички усилия върху възстановяването... но сигурно разбираш, че мислите ми са на съвсем друго място.

Олми кимна.

— Тя едва ли е успяла — рече Корженевски.

— Да се завърне у дома?

— Шансът е нищожен. Знаеш ли, обмислих внимателно цялата Теория на Пътя. Някаква част от мен неуморно продължава да се ровичка из тези проблеми. Толкова малко знаем за геометричните колоди, например. Когато Патриша споделяше с мен разсъжденията си по тази тема, всичко изглеждаше някак необичайно просто и разбираемо... и може би е така. Но дали е било достатъчно, за да я отведе у дома.

— И къде според теб е тя сега?

— Не мога да ти отговоря — Корженевски докосна с ръка слепоочието си. — Но тази вътрешна настойчивост... този неувяхващ интерес към проблема... просто нямам сили да му се съпротивлявам. Сякаш теорията ме е омагьосала. Щастлив съм единствено, когато имам време да се занимавам с нея. Може би някой ден ще опитаме отново, а?

— От Земята? — вдигна вежди Олми.

— Все още имаме шестата кухня — рече Корженевски. — Няма да е толкова трудно, колкото първия път. Ще се справим дори по-добре.

Олми помълча известно време.

— Нищо чудно да се окаже неизбежно — заключи накрая той. — Но засега по-добре да не го споменаваме пред Възела.

— Разбира се — отвърна Корженевски. — След всичко, което се случи с нас, аз съм преизпълнен с търпение — ала при тези думи жаркият, пронизителен поглед на Инженери накара Олми неволно да настръхне.

От години не бе изпитвал подобно атавистично усещане.

— Да вървим да се преборим с твоята адвокатка — предложи Корженевски. Дватама обърнаха гръб на Земята и взеха асансьора за заседателната зала на Възела, където вече ги очакваше Сули Рам Кикура.

ТРИ: ПАВЕЛ МИРСКИ: ЛИЧНИ ЗАПИСКИ

Стига да не греша в изчисленията си — и ако не вземам пред вид промените в хода на времето, съпровождащи подобно пътуване — днес е тридесет и вторият ми рожден ден.

Взех да привиквам с живота в Централния град и дори да участвам дейно в различните по рода си ритуали, така характерни за гешелисткото ежедневие. Всяка седмица подменям моите индивидуални записи в паметта, имам определени часове за срещи със съграждани, горящи от ентузиазъм да си поговорят с мен и освен това работя.

Изучавам историята. Някои от новите ми приятели смятат, че притежавам уникални възможности за оценка и преосмисляне на миналото. Рожденски също ми помага. Той се адаптира значително по-добре от мен и дори е намислил при следващото си превъплъщение да приеме тяло на неоморф.

Често се срещам с Джоузеф Римская, но той е все така печален и лишен от ентузиазъм. По мое мнение просто се е предал на носталгията и въобще не е трябвало да емигрира с нас. Решил е да се подложи на талситово пречистване, но само говори, а нищо не предприема. Най-рядко се срещам с Берил Уолъс — другата американка. Взеха я на работа в една разузнавателна група — рядко и желано от много занимание, където обаче сигурно служи по-скоро за талисман, отколкото за нещо друго. Но може и да греша. Тези имплантати са способни на чудеса.

Никога не съм бил интелектуалец. Заниманията по философия ми досаждаха, а въпросите за съществуването и природата на обкръжаващата ни реалност ми се струваха безсмислени. Изглежда ми липсва полет на въображението. Ала всичко се промени с помощта на имплантатите. Сега вече със свършено различен човек.

Изминахме огромно разстояние, след като достигнахме скорост, близка до тази на светлината. Не вярвам някой да е предвиждал това, което доживяхме. Пътят е толкова сложен, че дори онези, които са го създали, не биха могли да предскажат всички възможности.

От известно време се движим през призрачен Път, чиято същина е променена до неузнаваемост под въздействие на нашето преминаване с около-светлинна скорост. Той няма нито точно определен диаметър, нито дори граници, а притежаващите собствена маса предмети просто не могат да съществуват на разстояние надхвърлящо двадесет хиляди километра от посоката, която следваме. (Потокът, или сингуларната, изчезна преди три месеца. Изпари се в облак от ускорени частици, някои от които напълно непознати за гешелистите).

Вероятно вече се намираме извън сферата от наслоени една върху друга външни вселени, които обхващаха целия спектър от близки до нашата хронологични линии. Ако се опитаме да спрем и да отворим врата към „външния свят“, сигурно ще попаднем в пространства лишени от материя, може би дори от форма и ред, но във всеки случай почти невъзможно ще е да открием нещо познато.

Съществува безкраен брой от алтернативи на Пътя, всяка една породена от различни варианти на хронологичната линия, но разклоняващи се в нови посока. До този момент изследователите на Пътя все още не са разкрили механизма, по който се струпват или подреждат тези алтернативи, нито пък са определили, дали могат да бъдат смятани за реално съществуващи. И тъй като Пътят пресича огромна група от алтернативни хронологични линии, следва резонният въпрос — възможно ли е да има повече от един Пътища?

Докато се носехме вътре в него със скорост близка до тази на светлината, ние съумяхме да открием отговорите на някои от тези въпроси и дори да си зададем нови. Вече няма съмнение, че промените, предизвикани от нас в геометрията на Пътя са засегнали повече от четири измерения, във всеки случай, разполагаме със сигурни сведения за подобни деформации в петото измерение, където

се наблюдава и известно сближаване с други алтернативни Пътища. Границите на Пътя там са станали толкова прозрачни във своята вариабилност, че през тях прозират очертанятията на други Пътища. С помощта на инструменти, наподобяващи портопроходните ключици, можем да изучаваме по отделно всеки един от тези Пътища. Именно това е задачата, с която сега се занимава и Берил Уолъс.

Понякога се случва да наблюдаваме (и да общуваме) със същества, обитаващи другите Пътища.

Както вече казах, съществува безкраен брой от хронологични линии, а следователно и също така безкраен брой връзки между тях. Нашите изследователи вече разработват способности за прехвърляне в други Пътища и в други свръх-мрежи от хронологични линии, но тук вече дори имплантатите се затрудняват да възприемат цялата сложност на концепцията.

За мен това е пределът. Съществуват Пътища, където същества от хиляди невероятно сложни и отличаващи се една от друга вселени търгуват помежду си, понякога обменят само информация, а в други случаи дори различни видове пространство-време. Възможно ли е да си представим потенциал, който би могъл да съществува между две принципино различни вселени? Дали този потенциал няма да бъде наречен „енергия“?

Римская, макар на външен вид печален и съкрушен, продължава своята работа и дори допринесе много в работата на изследователите. Той вярва, че е открил дефиниция на информацията: според него това е потенциалът, който съществува между всички измерения с близки хронологични и линии и пространствени измерения. Информацията съществува там където се пресичат времето и пространството, а когато информацията е подредена в степени на познание, които на свой ред могат да бъде прилагани — се ражда разумът.

За да избегна вероятността, някой потенциален читател на този дневник на примитивния човек, да сметне, че тук си прекарваме времето предимно в абстрактни разсъждения, ще добавя, че съм доста заинтригуван от възможностите, които предоставя съзнателното и доброволно преустройство на ума и характера. Разнообразието от емоционални преживявания, на които е способен един оформен наново човешки ум, мислите, които се пораждат от тази промяна и които биха били непонятни за предците...

Говоря за радостта от емоционалното възприятие на „☹“ — знак, с който определям неуловимото усещане, съществуващо някъде между сексуалното и интелектуалното удоволствие — все едно да се любиш с някоя мисъл, или идея. Или пък „&&“ — действителната противоположност на болката, не „удоволствието“, а „предупреждението“ за оздравяване, растеж и промяна. А също и „(^+^)\", най-сложното чувство, открито досега, което познават само подлагащите се на умствено преустройство, възприемащи невероятния спектър от заложенни способности за мислене и съществуване.

Така например, все още не съм изучил цялото разнообразие от усещания, свързани с любовта между хората. При това не е необходимо да се ограничавам до една единствена личност, мога да пътешествам из най-различни групи от личности и въпреки това да запазвам своята индивидуалност... не само, че не губя нищо, но се запознавам с безброй оттенъци на човешката обич.

Какъв смисъл да търся някакъв метричен еквивалент на разстоянието, което сме изминали? Какво ще спечели личността на някогашния Павел Мирски, ако се опита да възприеме подобно разстояние? Съвсем скоро, твърдо съм решил, ще събера смелост и ще се присъединя към свободно общуващите личности в Градската памет.

Ала въпреки разнообразните занимания, аз продължавам да тъгувам. Понякога плача за онази безвъзвратно изгубена част от мен, изпитвам носталгия по родната земя, в която не мога и вероятно никога не ще мога да се завърна. Този плач е така дълбоко, че дори талситовите сеанси не могат да го достигнат... вероятно е заровен под повърхността на една забранена за каквито и да било промени територия, позната като Загадката. Каква ирония, че именно благодарение на това аз все още се чувствам руснак и такъв ще си остана, докато съществува тази неуловима частица от мен!

Докато разделям Загадката със стария Павел Мирски, аз все още чувствам приемственост. Чувствам...

Мечтая за звездите, да, но и нещо повече.

Веднъж, когато още бях съвсем малко момче в Киев, (ако може да се вярва на доста смътните спомени от онова време) попитах моя втори баща колко време ще мине, преди да построим Комунистическия рай. Той беше компютърен програмист, човек с богато въображение.

Отговори ми така: „Може би толкова, колкото ТЕ искат. Може би един милиард години.“

„А колко е един милиард години?“ — попитах го аз.

„Ужасно много време“ — рече той. — „Цяла епоха, вечност, време, достатъчно за да се появи и изчезне животът на една планета. Древните гърци са го наричали еон.“

Както научих доста по-късно, в геологията един еон наистина се равнява на един милиард години. Разбира се, древните гърци, измислили този термин, не са били толкова специфични. Използвали са го като указател за вечността, за продължителността на живот на една вселена, а това е много повече от един милиард години. Но освен това е олицетворявал един пълен божествен цикъл.

Аз надживях Комунистическия рай. Надживях края на вселената и може би ще надживея края на още много вселени.

Скъпи мой втори татко, както е тръгнало, май ще надживея самите богове...

Истински еон.

Има още толкова много да науча, очакват ме толкова вълнуващи промени. Като си помисля за това, въздъхвам дълбоко и си повтарям, че наистина съм бил късметлия. И другите също (ако само можех да убедя в това Римская! Но той е така печален.)

Аз наистина съм свободен.

ЧЕТИРИ: ЕГИПЕТ, 2323 АЛЕКСАНДРИЙСКА ГОДИНА

Младата царица Клеопатра 21-ва току що бе изгубила четири безкрайно дълги и досадни часа за да изслуша многострадалните признания на петимата отлъчени конгресмени от сената на Озиринокос. В края на краищата първият ѝ съветник обяви оплакванията им за безпочвени и Клеопатра ги освободи със смразяваща усмивка, като не пропусна да ги предупреди, да не отнасят жалбите си при някоя политическа сила извън Египет, в противен случай ще бъдат прокудени от Александрийската Ойкумения и ще са принудени да се скитосват ни изток и на запад в земите на варварите, или — още по-лошо, в Латиния.

Три пъти в седмицата Клеопатра трябваше да изслушва подобни жалби, подбрани от нейните съветници сред хилядите случаи. За щастие съветниците знаеха, че този ритуал цели по-скоро показност,

отколкото действително разрешаване на проблемите. Клеопатра не одобряваше ограниченията в царската власт, наложени от Ойкуменския сенат още по времето на баща ѝ, но трябваше да избира между послушанието и изгнанието, а твърде малко бяха местата извън Ойкумения, където можеше да отиде една осемнадесет годишна царица в изгнание. Колко драстично се беше променила историята само за петстотин години!

Виж, следващата посетителка Клеопатра очакваше с нетърпение. Толкова странни и чудати истории бе слушала за главната жрица и наместница в Хипетион, на остров Родос — тази жена бе станала легендарна не само заради начина, по който бе пристигнала в Ойкумения, но и благодарение на успехите си в последния четвърт век. И въпреки това царицата и жрицата не бяха се срещали никога досега.

Наместницата Патрикия бе долетяла преди два дни от Родос, приземила се бе на летище Ракотис, западно от Александрия и бе приела поканата да отседне в правителствената резиденция, докато бъде уреден часът за аудиенция. През двата дни наместницата — съгласно задължителната програма — бе посетила пирамидите в Александрос и Диадокой, за да разгледа позлатените мумии на основателите на Александрийска Ойкумения, а след това бе прескочила и до гробниците на Наследниците. Донесоха ѝ, че наместницата понесла без оплаквания обиколката и дори направила някои интересни забележки, които своевременно били записани, за да бъдат излъчени пред членовете на сената.

Влязоха глашатаи, за да възвестят, че наместницата е акустирала на нос Локсиас и съвсем скоро ще пристигне в царската резиденция. Съветниците побързаха да прогонят придворните и не след дълго Клеопатра бе заобиколена само от верните си мухи, както обичаше да ги нарича — камерхерите и масажистките, които попиваха грижливо потта от челото ѝ, пудреха бузите и носа ѝ и нагласяваха диплите на златистата ѝ роба, спускаща се надолу по трона. На отсрещната страна на двора беше строена във фаланга почетната гвардия, огряна наполовина от слънцето. Веднага щом войниците се подредят в шпалир край вратата, Клеопатра щеше да приеме своя Божествен облик и да посрещне наместницата.

Денят бе 4 Сотис по стар стил, или по новото летоброене — 27 Архимед.

Клеопатра седеше търпеливо на своя трон, издялан от кедрово дърво от бунтовната йерархия Юдея, наричана от някои Неа Финикия и отпиваше кристална галийска вода от купа, изработена в Метаскития. Публична тайна бе страстта ѝ към предмети от различни народи, политици и посланици на приятелски страни се надпреварваха да я отрупват с дарове, горди, че могат да услужат на повелителката на най-древната от всички стари империи, Александрийска Ойкумения. Нямаше да е зле, ако наместницата се бе появила малко по-рано, заварвайки я докато изпълняваше служебните си задължения. Истина беше, че младата царица нямаше кой знае какви по-сериозни занимания, сенатът и Съветът на избраните оратори вземаха всички важни решения, следвайки възприетия атинянски модел.

Масивните бронзови врати на Теотокополос се разтвориха и процесията започна. Клеопатра не обърна внимание на стичащите се от страни придворни, камерхери и дребни сановници. Очите ѝ бяха вперени в наместницата Патрикия, която се появи в залата върху раменете на своите двама синове, които изглеждаха на средна възраст.

Наместницата носеше мантия от черна чин-чингска коприна, непретенциозна и елегантна, с извезана звезда на едната гърда и луна върху другата. Имаше дълга, черна и пищна коса, лицето ѝ беше съвсем младо, въпреки, че приближаваше седемдесет и пет, очите ѝ бяха големи, тъмни и проникателни. Не без затруднение срещна Клеопатра тези очи, защото изглеждаха предизвикателни и опасни.

— Добре дошла — произнесе тя, нарушавайки преднамерено тържествената церемония. — Заповядай, седни. Научих, че можем да обсъдим някои интересни въпроси с теб.

— О, наистина е така, моя прекрасна царице — отвърна наместницата, спусна се от раменете на своите синове и приближи трона, вдигнала с ръка полите на мантията си. Имаше живо, подвижно лице, без съмнение бе задържала синовете си в храма не само за нейно, но и за тяхно добро — в последно време не беше никак лесно да се намери подходяща работа в Ойкумения.

Патрикия приседна на покритото с възглавници кресло, само на една протегнатата ръка от трона на царицата и вдигна лице към Клеопатра, с пламнали от възлнение очи.

— Казаха ми също, че си донесла със себе си някои от твоите чудни инструменти, за да ми ги покажеш и да ми откриеш

предназначението им — продължи Клеопатра.

— Ако позволите...?

— Разбира се.

Патрикиа махна с ръка и двама хипетионски студенти поднесоха широка дървена кутия. Клеопатра веднага позна дървото, от което бе издялана — рубиновочервен клен от Неа Каркедон, отвъд широкия Атлантик. Зачуди се какво ли е станало там след революцията, новините от тази далечна страна напоследък бяха съвсем оскъдни.

Жрицата нареди да положат кутията върху ниската масичка от кована мед, инкрустирана по края със сребро.

— Предполагам, че ваше императорско величество е запознато с моята история...?

Клеопатра кимна и се усмихна.

— Разказват, че си паднала от небето, преследвана от разгневена звезда и че не си родена на нашата Гея.

— И че съм донесла със себе си...? — подсказа Патрикиа, също като някой от доскорощните настойници на Клеопатра. Царицата нямаше нищо против да я наставляват и поучават. Вярно, че бе прекарала не малка част от живота си в учебната стая, запознавайки се с разнообразието и езиците на своето царство.

— Че си донесла със себе си вълшебни инструменти, каквито няма никъде в нашия свят. Да, всички са чували тази история.

— В такъв случай, ще ви разкажа за неща, които зная само аз — рече Патрикиа. Тя огледа придворните, а след това втренчи проникателните си очи в Клеопатра. Царицата разбра намека и кимна.

— Аудиенцията ще продължи на четири очи — обяви тя. — Да се преместим в моите покои.

Придворните послушно се разотидоха, а Клеопатра покри раменете си с леко кожено наметало, обявявайки официалната част за приключена. Придружиха ги само двама стражници и синовете на наместницата. След като се настаниха в покоите, поднесоха на всеки от гостите кристален бокал с вино от Коз, а наместницата дори бе удостоена с рядката чест да сподели вечерята на царицата.

Като приключиха с вечерята, двете жени се наместиха върху меките възглавници, подредени в ъгъла на стаята. Камерхерите дръпнаха завесите, за да им осигурят желаното усамотение.

Едва тогава Патрикиа вдигна капака на дървената кутия. Вътре — загърнат в тирианска сърма, боядисана в Юдея — бе положен предмет от стъкло и сребро, не по-голям от човешка длан, а до него имаше още един, съвсем миниатюрен, наподобяващ конско седло, но с дръжки отстрани.

Двата предмета бяха прочути почти колкото скривалището на генерал Птолемей Сотер, особено сред книжниците и философите. Малцина ги бяха виждали с очите си, сред тях не бяха дори нейните родители.

Клеопатра разглеждаше странните предмети с нескрито любопитство.

— Разкажи ми за тях, ако обичаш — рече тя.

— С това, — Патрикиа посочи по-малкия предмет — мога да определям характеристиките на пространството и времето. Преди много години, когато след смъртта на мъжа ми се установих в Хипетион, местните техници ми направиха нови батерии и благодарение на тях сега мога да използвам инструментите.

— Ще трябва да ги похваля — рече Клеопатра. Патрикиа се засмя и махна небрежно с ръка.

— Философията и техносът на вашия свят все още не са така усъвършенствани, както на моя, но в много отношения се доближават. Затова пък разполагате с великолепни математици и астрономи. С тяхна помощ напреднах в изследванията си.

— Да?

— А този инструмент, — Патрикиа вдигна предмета, с монтираните отстрани ръкохватки — ми съобщава, когато някой се опитва да отвори проход към този свят — към Гея. Той засича страничните ефекти при опитите и ме информира.

— А има ли и друго предназначение? — попита Клеопатра.

— Не. Поне засега.

Царицата забеляза изненадано, че очите на Патрикиа се пълни със сълзи.

— Никога не съм се отказвала от мечтата си — заговори жрицата. — Никога не съм предавала надеждите си. Но вече взех да остарявам, Ваше имперско величие и сетивата ми не са така изострени... — Тя се намести върху възглавниците и въздъхна дълбоко. — Но за мен няма никакво съмнение. Този инструмент ми даде така чакания знак.

— Знак за какво?

— Не зная нито защо, нито къде, моя царице, но не се съмнявам, че е бил открит проход към нашия свят. Инструментът пред вас долавя наличието на такъв проход, усещам го и аз. Той е някъде на Гея, моя царице. Бих искала да открия този проход преди да умра и може би дори да осъществя съкровената си мечта...

— Проход? Какво искаш да кажеш?

— Врата към мястото, откъдето идвам. Надявам се, че са я отворили наново. Или пък някой е създал свършено нов път сред звездите.

Клеопатра внезапно изпита безпокойство. В нея заговори инстинкта, наследен от сто и двадесет поколения на Македонската династия.

— А тези хора от твоя свят — с мир и добра воля ли ще дойдат?
— попита тя.

За миг очите на жрицата станаха далечни и замислени.

— Не зная. Може би. Искам само да помоля царицата за помощ, докато открия този проход, тази врата...

Клеопатра сбърчи вежди и се наведе напред за да разгледа по-добре лицето на Патрикиа. После неочаквано взе сбръчканата ръка на наместницата в своята.

— А моята страна ще има ли полза от този проход?

— Почти сигурно — отвърна Патрикиа. — Аз съм само един блед пример за възможностите и чудесата, които съществуват отвъд тази врата.

Клеопатра потъна в размисъл. Ойкумения се задъхваше от нерешени проблеми, така характерни за всяка застаряваща цивилизация, някои от тях — както твърдяха съветниците ѝ — непреодолими. Не им вярваше, но тази мисъл нерядко я плашеше. Дори в епохата на самолетите и радиоприемниците, сигурно съществуваха и други, непознати чудеса, които биха могли да ги измъкнат от тинята, в която заплашваха да затънат.

— Значи това е нещо като пряк път към далечни земи, където ще можем да разширим търговията и да научим нови неща?

Патрикиа се засмя.

— Бързо схващате, царице моя.

— Тогава, нека открием този проход. Ще издам декрет до всички съюзнически държави и империи също да се заемат с издирването.

— Възможно е вратата да е скрита, или съвсем малка — предупреди я жрицата. — Може да е само проба, не по-широка от един лакът.

— Хората ми няма да пропуснат и най-малката следа — увери я Клеопатра. — С твоя помощ ще открият вратата.

Патрикиа я загледа и за миг на лицето ѝ се изписа подозрение.

— Не са малко онези, които ме смятат за изкуфяла старица, въпреки тези чудеса — каза тя, положила ръка на кутията. — Вие вярвате ли ми?

— Да, заклевам се в цялата Македонска династия и в честта си на египетска царица — заяви Клеопатра. Наистина искаше да повярва на жрицата. Животът в двора бе станал толкова скучен през последните няколко години. Ако се изключат, разбира се, някои дребни интриги, с които се занимаваше колкото да проверява докъде все още се простира властта ѝ. Ето че това издирване ѝ предоставяше още една подобна възможност.

— Благодаря ви — кимна Патрикиа. — Моят съпруг така и не ми повярва до края. Инак беше чудесен човек, рибовъд... Но все се безпокоеше за мен и ми повтаряше, че трябва да гледам в настоящето и да забравя мечтите за други...

— Мразя ограниченията — прекъсна я ядно Клеопатра. — И какво ще направиш, ако открием този проход?

Патрикиа я погледна с разширени очи.

— Ще си ида у дома — каза тя. — Да, ще се прибера, колкото и безсмислено да е вече.

— Не и преди да си изпълнила своя дълг към нас, предполагам.

— Разбира се. Това ще е първата ми цел.

— Добре. Така да бъде, тогава.

Клеопатра повика съветниците си, предупреди ги, че се касае за имперски декрет, който трябва да бъде запазен в тайна и едва след това даде заповед да започнат диренето.

— Благодаря ви, Ваше имперско величество — каза жрицата, докато крачеха обратно към тронната зала. Клеопатра изпроводи с поглед Патрикиа, докато се скри зад бронзовите врати на Теотокополос, поела обратно към Хипетион, където щеше да изчака

обявяването на издирването. Сетне затвори очи и за миг се опита да си представи...

Родният дом на жрицата. Откъде ли, действително, е дошла тази странна жена? Стройни блестящи кули, могъщи крепостни стени, където хората са по-могъщи и от боговете или демоните. Само подобно място би могло да създаде тази дребна и непокорна наместница.

— Чудна работа — промърмори Клеопатра, докато се вървеше обратно към трона. Отново беше загърнала раменете си с кожената наметка. Тя спря и за миг потрепери. — Наистина чудна...

„Докато не разбереш къде си, няма да узнаеш и кой си“

— Уендъл Бари

НЕОБХОДИМО УТОЧНЕНИЕ

Една толкова сложна книга никога не е дело само на автора и благодаря на Бога за моите многобройни и ентузиазирани помощници. Най-дълбока и искрена признателност към Рик Стернбах, Ралф Купър, Джон С. Луис, Лоис А. Д'Амарио, Дейвид Брин, Антъни и Тина Чонг, Крег Кастън, д-р Патрикия Гарет, д-р Дейл Ф. Беар — съветник по националната космическа политика и разбира се, на Астрид.

Без съмнение, всички допуснати грешки и неточности остават за моя сметка.

[1] Орган на федералистите по време на Гражданската война в САЩ 1861-65 г. — бел.прев. ↑

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ЕОН. 1995. Изд. Бард, София. Биб. Избрана световна фантастика, No.18. Фантастичен роман. Превод: [от англ.] Юлиан СТОЙНОВ [Еоп, Greg BEAR]. Формат: 20 см. Страници: 480. Цена: 140.00 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.